

**Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat**

Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029

Nota van Antwoord

Datum 28 november 2017

Colofon

DGMI
Directie Duurzaamheid
Rijnstraat 8, Den Haag

Versie   definitief

Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029

- Het LAP is vastgesteld op 28 november 2017 en treedt op 28 december 2017 in werking (Staatscourant 2017, nr. 68028).

Inhoud

1. Inleiding en leeswijzer	5
2. Enkele algemene aspecten	6
Inleiding	6
Wat is het LAP?	6
Enkele belangrijke onderwerpen	6
De relatie tussen LAP, circulaire economie en CE agenda	7
Totstandkoming van het LAP	7
3. Hoofdpijnen van de inspraak en overige wijzigingen	9
a. Afvalbeheerplan of grondstoffenplan?	9
b. 'Kern van beleid' versus 'toelichting'	10
c. Het LAP in relatie tot de Omgevingswet	11
d. De inzet van het ministerie op afval-geen afval vraagstukken	11
e. Mate van recycling en te storten residu	12
f. Te veel ontheffingen voor storten van brandbaar afval	13
g. Recycling en zeer zorgwekkende stoffen	14
h. Brandstof produceren uit afvalstoffen	14
i. Voorkeursrecycling	15
j. Actualiseren van omgevingsvergunningen	16
k. Bron- of nascheiding	17
l. De minimumstandaard voor groenafval	18
m. De minimumstandaard voor dakafval	18
n. De minimumstandaard voor shredderafval	19
o. Vulling van mijnen en groeves, storten of nuttige toepassing?	20
Bijlage 1 Kennisgeving inspraak	22
Bijlage 2 Insprekers	23
Bijlage 3 Detailbeantwoording inspraakreacties	26
Bijlage 4 Overige wijzigingen	238

1. Inleiding en leeswijzer

De Wet milieubeheer en internationale regelgeving verplichten Nederland om periodiek een of meerdere afvalbeheerplannen op te stellen. Op 24 december 2009 is het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 (het tweede LAP; verder LAP2) in werking getreden. Aanvankelijk zou LAP2 in werking zijn van 2009 t/m 2015 (met een doorkijk naar 2021), maar op 6 november 2015 heeft de Staatssecretaris van IenM (nu IenW) besloten geldingsduur van LAP2 te verlengen tot en met woensdag 27 december 2017 (Stcrt. 2015, 40452).

Ter vervanging van LAP2 wordt het Landelijk afvalbeheerplan 2017-2029 (het derde LAP; verder LAP3) opgesteld. Het ontwerp van LAP3 heeft van 26 september 2016 tot en met 7 november 2016 een openbare inspraakprocedure doorlopen. De inspraakperiode is op 23 september 2016 aangekondigd in de Staatscourant (Stcrt. 2016, 50423), de Volkskrant en het AD. In bijlage 1 is de tekst van de kennisgeving opgenomen.

Tijdens de inspraakperiode zijn 105 reacties ontvangen. In bijlage 2 is een overzicht van de insprekers gegeven.

In hoofdstuk 2 worden eerst enkele algemene aspecten rond het derde LAP besproken. In hoofdstuk 3 van deze nota van aanpassing zijn de hoofdlijnen van de inspraakreacties opgenomen.

De inspraakreacties van alle insprekers zijn samengevat in 1132 vragen en opmerkingen. Deze zijn opgenomen in bijlage 3, waarin op elke samengevatte vraag/opmerking een antwoord wordt gegeven. Tevens is aangegeven of de reacties leiden tot aanpassing van het ontwerp LAP.

2. Enkele algemene aspecten

Inleiding

In deze Nota van Antwoord wordt aangegeven hoe met de inspraak op het ontwerp van het derde Landelijk beheerplan (LAP3) is omgegaan. Ook wordt in deze nota aangegeven hoe het ontwerp is aangepast en dus hoe het definitieve LAP3 er uit ziet.

Wat is het LAP?

Het LAP is het algemene beleidskader voor afval en circulaire economie in Nederland. Het is de plek waar de beleidsambities rond de positie van afval in de circulaire economie is vastgelegd.

Nederland hecht grote waarde aan de transitie naar een circulaire economie. Om vanuit het Rijk deze transitie te faciliteren, is het Rijksbrede programma circulaire economie opgezet (CE-programma, Kamerstuk [32 852 en 33 043, nr. 33](#)). Dit programma bevat de activiteiten die Nederland gaat ondernemen op dat gebied en omvat de in de Europese beleidsagenda geformuleerde acties.

Het LAP is één van de instrumenten om de ambities en resultaten van het CE-programma en de uitvoeringsprogramma's beleidsmatig vast te leggen, naar een brede praktijk te vertalen en af te dwingen. In LAP3 komt de relatie tussen het stimuleren van de circulaire economie en het afvalbeleid in meerdere onderdelen aan bod. Ook de doelstellingen van het LAP zijn aangepast aan het CE-programma. Bijzonder is dat in de wet is vastgelegd dat ieder bestuursorgaan rekening moet houden met het LAP. Dat geeft het LAP als beleidsnota een stevige positie. Het is hét kader voor de uitvoering van het afvalbeleid door het Rijk zelf en door de decentrale overheden.

Doorwerking van het LAP vindt vooral plaats via vergunningen voor het verwerken van afval, via toestemmingen voor in- en uitvoer van afval, maar bijvoorbeeld ook via de uitvoering van algemene regels en het uitzetten van afvalgerelateerde aanbestedingen.

Het LAP is tevens een invulling van de Europeesrechtelijke verplichting dat Lidstaten een afvalbeheerplan moeten hebben. De EU Kaderrichtlijn afvalstoffen stelt eisen aan onderwerpen die in het LAP aan de orde moeten komen. De herziening van deze Kaderrichtlijn en andere EU afvalrichtlijnen maakt overigens onderdeel uit van het CE pakket van de Europese Commissie, één van de prioriteiten van het NL voorzitterschap.

Enkele belangrijke onderwerpen

- In het LAP is opgenomen hoe het kabinet aankijkt tegen het onderscheid afval / geen-afval. Wanneer is het juist nodig om het afvaletiket op een stof te plakken of er op te houden om hoogwaardige verwerking te verzekeren en wanneer niet.
- Bij de transitie naar de CE doet zich steeds meer de vraag voor waar de balans ligt tussen het recyclen van grondstoffen enerzijds en het voorkomen van verspreiding van zogenaamde zeer zorgwekkende stoffen (weekmakers, pcb's) anderzijds. In het LAP is een kader opgenomen om van geval tot geval een afweging te kunnen maken.
- Dat recycling in het algemeen de voorkeur verdient boven verbranden is wel helder, maar gebleken is dat de ene vorm van recycling beter past in de transitie

naar een CE dan de andere vorm. In het LAP zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een onderscheid tussen vormen van recycling om hier (op termijn) op te gaan sturen. Op dit moment wordt onderzocht in welke gevallen dit wenselijk en mogelijk is. Op dit moment wordt onderzocht in welke gevallen dit wenselijk en mogelijk is.

- Het LAP bevat een hoofdstuk over instrumenten (bijv. producentenverantwoordelijkheid, maatschappelijk verantwoord inkopen) – welke instrumenten zijn beschikbaar en wanneer worden welke instrumenten ingezet.
- Meer dan in LAP2 is in LAP3 benadrukt dat het beleid ook van toepassing is op primaire producenten van afval en dus betrekking heeft op de hele keten.
- Een belangrijk onderdeel zijn de sectorplannen. Hierin is voor allerlei specifieke afvalstoffen (van verpakkingen tot afgewerkte olie, van huishoudelijk afval tot autowrakken) opgenomen welke verwerking wel en niet voor een vergunning in aanmerking komt (bijvoorbeeld recyclen wel en verbranden niet) en in welke gevallen export wordt tegengehouden om laagwaardige verwerking in het buitenland te voorkomen.

De relatie tussen LAP, circulaire economie en CE agenda

Programma's als het Rijksbrede programma Circulaire Economie zijn bij uitstek geschikt om kennis te vergaren, koplopers te stimuleren, pilots te starten en aldus zaken in beweging te krijgen en innovaties te stimuleren. Deze resultaten kunnen zeker een verandering tot stand brengen, maar hebben niet direct een bindend karakter. Ze blijven in eerste instantie beperkt tot degenen die bij de projecten betrokken zijn geweest.

Doel is echter wel dat het CE beleid leidt tot transities die de samenleving permanent veranderen, ook wanneer programma's zijn afgelopen. Dit betekent dat kennis moet worden gedeeld, projecten moeten worden opgeschaald, achterblijvers moeten worden gedwongen te volgen, terugval naar minder wenselijk gedrag moet worden vermeden, enz. Een dergelijke doorvertaling kan plaatsvinden op veel verschillende manieren, van wetgeving tot vormen van informatie delen. Verwerking in het LAP is één van deze manieren.

Het LAP is dus - naast andere functies - één van de instrumenten om de doelen en resultaten van het CE beleid naar een brede praktijk vertaald te krijgen en te borgen.

Daarnaast geeft het plan degenen die geen deel uitmaken van de betrokken overheidsorganisaties, zoals burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties, inzicht in de wijze waarop de circulaire economie wordt bevorderd.

Totstandkoming van het LAP

Het LAP is opgesteld in overleg met andere overheden. Ook zijn participatiebijeenkomsten gehouden. Tevens is een openbare inspraakprocedure doorlopen en is het ontwerp LAP3 voorgelegd aan beide Kamers der Staten-Generaal. Deze procedure ligt wettelijk vast (Wm art. 10.9 lid 2).

Daarnaast is het ontwerp LAP3 genotificeerd bij de Europese Commissie. Hierdoor zijn ook andere Lidstaten in de gelegenheid gesteld om op het concept LAP3 te reageren.

Het LAP heeft een looptijd van 6 jaar. Tussentijds wijzigen is mogelijk.

Mede omdat het LAP hét kader is voor vergunningverlening aan afvalverwerkende bedrijven, is het - met al zijn sectorplannen - een vrij omvangrijk document. Verspreiding vindt daarom volledig digitaal plaats.

3. Hoofdpijnen van de inspraak en overige wijzigingen

De inspraakreacties van 105 insprekers zijn samengevat in 1132 vragen en opmerkingen. Deze zijn allemaal opgenomen in bijlage 3, waarin op elke vraag/opmerking een antwoord wordt gegeven.

Naast de algemene lijn van positieve reacties over inhoud en leesbaarheid van LAP3, zijn ten aanzien van diverse aspecten ook de nodige opmerkingen en kanttekeningen ontvangen. In dit hoofdstuk worden de onderwerpen behandeld waarover veel inspraakreacties zijn ingediend of waarvoor reacties zijn ingediend die fundamenteel van aard zijn. Bij elk onderwerp wordt de volgende indeling aangehouden:

- Korte weergave van wat in het ontwerp LAP over het onderwerp is opgenomen.
- Samenvatting van de inspraakreacties.
- Antwoord op de inspraakreacties.
- Consequenties voor het derde LAP.

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- a. Afvalbeheerplan of grondstoffenplan?
- b. 'Kern van beleid' versus 'toelichting'
- c. LAP3 in relatie tot de Omgevingswet
- d. Inzet van het ministerie op afval-geen afval vraagstukken
- e. De mate van recycling en een te storten residu
- f. Hoeveelheid ontheffingen voor storten
- g. Recycling in relatie tot zeer zorgwekkende stoffen
- h. Produceren van brandstoffen uit afvalstoffen
- i. Het nieuwe begrip 'voorkeursrecycling'
- j. Actualiseren van omgevingsvergunningen
- k. De keuze voor bron- of nascheiding
- l. De minimumstandaard voor het verwerken van groenafval
- m. De minimumstandaard voor het verwerken van dakafval
- n. De minimumstandaard voor het verwerken van shredderafval

Ook is in het LAP (ten opzichte van het ontwerp) een aantal wijzigingen doorgevoerd die geen gevolg zijn van inspraak, maar die niet kunnen wachten tot een eerste wijziging van LAP3. Dit gaat, naast het herstellen van onvolkomenheden, over wijzigingen die het gevolg zijn recente ontwikkelingen in aanpalend beleid, wetwijzigingen en arresten die ook een weerslag in het LAP hebben. Deze ambtshalve wijzigingen zijn opgenomen in bijlage 4. De inhoudelijk belangrijkste ambtshalve wijziging is doorgevoerd naar aanleiding van het Arrest Edilizia Mastrodonato:

- o. Vulling van mijnen en groeves, storten of nuttige toepassing?

a. Afvalbeheerplan of grondstoffenplan?

De ambitie van LAP2 om toe te werken naar een materialenplan is in LAP3 nog niet tot volledige wasdom gekomen. Wel is er naar gestreefd om de relatie van het LAP met, en de functie van het LAP voor de transitie naar een circulaire economie te benadrukken. De ondertitel van het LAP is dan ook 'Slimmer omgaan met grondstoffen'.

Samenvatting inspraakreacties

Een aantal insprekers geeft aan dat LAP3 nog steeds maar een deel van de keten bestrijkt en dus geen materialen- of grondstoffenplan is. Zo wordt er bijvoorbeeld niets geregeld over de inzet van afvalstoffen in productieprocessen. Daarnaast bevat het LAP te weinig instrumenten (zoals belastingverlaging bij inzet secundaire materialen, subsidies etc.) om de transitie naar een circulaire economie te

bevorderen.

Antwoord op de inspraakreacties

Op dit moment is er geen wettelijke basis in de Wet milieubeheer om eisen te stellen aan winning van grondstoffen, de inzet van grondstoffen en de inzet van afvalstoffen/secundaire grondstoffen in productieprocessen. Overigens zouden dergelijke eisen ook vergaand ingrijpen in de vrije markt. Om die reden is nader onderzoek vereist naar de mogelijkheid van het opstellen van een materialenplan en de aanpassing van de Wet milieubeheer die daarvoor nodig is. Met het LAP kunnen geen financiële prikkels worden gecreëerd.

Toch zijn in het LAP een aantal belangrijke stappen in de richting van een grondstoffenplan gezet, onder andere:

- een aanzet tot het maken van onderscheid tussen meer en minder hoogwaardige vormen van recycling, waarbij vormen die leiden tot het langer in de keten houden van materialen de voorkeur zouden moeten krijgen boven andere vormen.
- het expliciet aandacht besteden aan innovaties die een bijdrage aan het afvalbeleid én aan de transitie naar een circulaire economie leveren. Hierbij wordt ernaar gestreefd het uitvoeren van experimenten te versoepelen.
- uitgebreide aandacht voor het onderwerp afvalstof, bijproduct en einde-afvalstof waarbij het uitgangspunt is dat er makkelijker moet worden gesproken van niet-afval of einde-afval wanneer duidelijk is dat er geen sprake (meer) is van typisch afvalgerelateerde risico's die vragen om beheersing met behulp van afvalwetgeving.
- het uitwerken van een specifieke beleidslijn voor het omgaan met afvalstoffen waarin 'zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)' aanwezig zijn.

Consequenties voor het LAP

Geen.

b. 'Kern van beleid' versus 'toelichting'

Voor het wijzigen van het LAP geldt een wettelijke procedure met inspraak en eventueel notificatie in Brussel. Dit maakt het aanpassen van het LAP een complex en tijdrovend proces. Tegelijkertijd is er ook een wens voor dynamiek, voor snelle actualisatie aan nieuwe regelgeving en innovaties zodat de transitie naar een circulaire economie niet door het LAP belemmerd wordt. Om tegemoet te komen aan die wens voor dynamiek, wordt in LAP3 onderscheid gemaakt in tekst die de feitelijke 'kern van het beleid' is waarvoor de inspraakprocedure moet worden doorlopen, en anderszijds tekst met een minder formele status (toelichting) die tussentijds makkelijker en daarmee sneller aangepast kan worden. Uitsluitend op de 'kern van beleid' was inspraak mogelijk. De 'kern van beleid' is bij elk hoofdstuk samen geplaatst in de laatste paragraaf en dus goed herkenbaar.

Samenvatting inspraakreacties

Een beperkt aantal insprekers zet vraagtekens bij de keuze om het voor het hele LAP een scheiding aan te brengen tussen: 'kern van beleid' waarop inspraak mogelijk is en 'toelichting' waarop geen inspraak mogelijk is. Zeker gezien het dwingende karakter van het plan.

Antwoord op de inspraakreacties

Essentiële stukken uit het LAP zijn aangemerkt als 'kern van beleid' en onderhevig aan inspraak. Het bepalen welke tekst tot de 'kern van beleid' hoort en welke tekst 'toelichtend' is, is zeer zorgvuldig gebeurd. Delen van de tekst die in een eerder stadium al aan een vorm van inspraak zijn onderworpen (vb. wetgeving, andere beleidsregels) hoeven via het LAP niet opnieuw in de inspraak. Deze teksten zouden bovendien niet via inspraak op het LAP kunnen worden gewijzigd.

Het geven van een reactie op de 'toelichting' is echter wel gebeurd. Waar dit heeft geleid tot wijzigingen in de toelichting, is dit meegenomen. Echter deze reacties zijn niet van een inhoudelijk antwoord voorzien.

Consequenties voor het LAP

Waar op basis van inspraak op toelichtende delen van het LAP twijfels rezen of tekst toch tot de kern van beleid zou moeten horen, of, waar naar aanleiding van inspraak bleek dat er beschreven beleid ontbrak, is de reactie inhoudelijk van een antwoord voorzien en is de kern van beleid als nodig aangevuld of aangepast.

c. Het LAP in relatie tot de Omgevingswet

In het LAP is opgenomen dat het LAP met een eerste wijziging aangepast zal worden aan de Omgevingswet.

Samenvatting inspraakreacties

Een aantal insprekers vraagt zich af welke gevolgen de Omgevingswet heeft voor de inhoud van LAP3, met name als het gaat om de actualisatieverplichting en het begrip 'inrichting' (dat in de Omgevingswet niet meer wordt gebruikt).

Antwoord op de inspraakreacties

Voordat de Omgevingswet in werking treedt, zal LAP3 aangepast moeten zijn aan de wet. Daarbij zal het begrip inrichting worden vervangen door de terminologie die in of op basis van de Omgevingswet wordt gebezigd (milieubelastende activiteit/terrein/installatie). Reeds in 2018 zal worden gestart met het opstellen van deze wijziging van LAP3. De actualisatieverplichting zal worden opgenomen in het Omgevingsbesluit.

Consequenties voor het LAP

Geen. De consequenties worden zichtbaar in de eerste wijziging.

d. De inzet van het ministerie op afval-geen afval vraagstukken

Het LAP schetst zowel het Europese als het nationale kader waarbinnen de beoordeling plaats moet vinden of een stof, materiaal of voorwerp een afvalstof is of niet. Het LAP schetst ook de rol van het bevoegd gezag t.a.v. het beoordelen van de status van een materiaal en geeft ook aan welke inzet het Ministerie pleegt voor het bepalen van afval of geen-afval in praktijk. De focus ligt daarbij op het beschikbaar stellen van de Webtoets Afval of niet, een Leidraad Afval of niet én, het op verzoek afgeven van rechtsoordelen door het ministerie of door het bevoegd gezag. Ten aanzien van het opstellen van (nieuwe) ministeriële regelingen rond bijproducten en einde-afvalcriteria neemt het ministerie geen leidende rol. Als vanuit de markt initiatieven daartoe worden aangediend, zal het ministerie daar constructief aan meewerken.

Samenvatting inspraakreacties

Een aantal insprekers vindt dat het ministerie te weinig initiatief toont als het gaat om het opstellen van ministeriële regelingen en het afgeven van rechtsoordelen voor de bijproduct- of einde-afvalstatus. In het LAP zou moeten worden vastgelegd in welke gevallen of na welke handelingen er in ieder geval geen sprake meer is van een afvalstof. De huidige houding van het ministerie is strijdig met het streven naar een circulaire economie, waar niets afval is, tenzij een stof geen enkele nuttige toepassing meer kent. LAP3 belemmert de optimale benutting van waardevolle stoffen.

Antwoord op de inspraakreacties

LAP3 volgt de uitleg van afval, bijproduct en einde-afval zoals opgenomen in de

Kaderrichtlijn afvalstoffen en volgt uit jurisprudentie. Een belangrijk uitgangspunt bij de bepaling of een materiaal geen afvalstof (meer) is dat een materiaal verantwoord niet (meer) onder de afvalwetgeving hoeft te vallen. Hierbij wordt gekeken of het voorgenomen gebruik van een (afval)stof zeker, rechtmatig en doelmatig/hoogwaardig is.

In een circulaire economie is het overigens geen streven dat niets meer afval is. Het streven is wel dat stoffen of producten opnieuw toegepast kunnen worden, ongeacht welke kwalificatie aan die stof of dat product moet worden gegeven. In een aantal gevallen is het behoud van het etiket afval juist nodig om te kunnen blijven sturen naar een juiste toepassing van het materiaal.

In het LAP wordt daarnaast wel degelijk gezocht naar meer ruimte om het etiket 'afval' te laten vervallen wanneer dat vanuit milieu en menselijke gezondheid verantwoord is, een bijdrage kan leveren aan de realisatie van de circulaire economie en past binnen de huidige wetgeving en jurisprudentie. Parallel aan het afronden van de beantwoording van de inspraak wordt op dit moment een handreiking opgesteld die is bedoeld als verdere uitwerking van het beleid in het LAP en een passende en uniforme uitvoering door de verschillende bevoegde gezagen moet ondersteunen.

Consequenties voor het LAP

De inspraak heeft op een aantal punten tot meer toelichting of verduidelijking geleid in de LAP-tekst, maar niet tot wijziging van de wijze waarop in Nederland wordt omgegaan met het afval-of-niet vraagstuk en/of het beschikbare instrumentarium.

e. Mate van recycling en te storten residu

In het LAP staat op verschillende plaatsen aangegeven dat verder uitsorteren/nascheiden van gemengde afvalstromen t.b.v. het afscheiden van nog meer monostromen voor recycling niet mag leiden tot een te storten residu, als zonder deze verdere nascheiding geen te storten, maar een te verbranden residu zou overblijven. Dit wordt in het LAP specifiek benadrukt bij bijvoorbeeld huishoudelijk restafval, hiermee vergelijkbaar restafval van bedrijven en gemengd bouw- en sloopafval.

Samenvatting inspraakreacties

Insprekers geven aan dat het lastig is te bepalen wat een residu is dat nog minimaal verbrand kan worden. Insprekers menen bovendien dat het beter is om gemengde afvalstoffen verder uit te sorteren zodat meer recyclebare materialen worden afgescheiden, ook al wordt daarbij een residu gestort. Dit komt uiteindelijk de circulaire economie ten goede. Bovendien verwijzen insprekers naar het feit dat AVI's residu-stromen vaak weigeren als 'niet-brandbaar' en dat deze stromen alsnog met onthefing worden gestort.

Antwoord op de inspraakreacties

Het lastige aan deze kwestie is de glijdende schaal waarop het beleid dreigt terecht te komen bij het afwegen van verbranden van restafval versus meer recycling van bepaalde componenten in combinatie met het storten van een residu. Alles verbranden met energierugwinning versus een klein beetje recycling en een ander deel storten leidt tot een lastig dilemma: hoeveel moet er dan gerecycled worden van het restafval zodat het geen verkapt storten zou zijn en zodat de extra recycling opweegt tegen het extra storten. Om die reden is bij de beantwoording van de inspraak vastgehouden aan het gestelde in het ontwerp-LAP, namelijk dat alternatieve verwerking (sorteren, scheiden) voor een aantal afvalstoffen niet wordt toegestaan wanneer dat leidt tot het storten van residuen uit restafval. Voor dergelijke residuen geldt een wettelijk stortverbod en dit uitgangspunt blijft ook opgenomen in de betreffende minimumstandaarden. Wel loopt reeds een actie om te onderzoeken in welke gevallen en op welk punt het wel nog interessant kan zijn om

componenten uit het restafval door sorteren/nascheiden voor recycling beschikbaar te krijgen, waarbij nog slechts een klein en inert deel zou moeten worden gestort.

Consequenties voor het LAP

Op dit moment zijn er nog geen consequenties voor het LAP. Mochten de resultaten van het hierboven genoemd onderzoek daar te zijner tijd aanleiding toe geven, dan wordt het beleid in de toekomst aangepast.

f. Te veel ontheffingen voor storten van brandbaar afval

Hoewel het LAP niet gaat over wanneer wel of wanneer geen ontheffing voor storten mag worden verleend, zijn naar aanleiding van bepaalde teksten in het LAP reacties ontvangen over het feit dat er ondanks een stortverbod voor restafval en residuen, te veel brandbaar afval wordt gestort.

Samenvatting inspraakreacties:

Een aantal omgevingsdiensten geeft aan dat er een toename is van de hoeveelheid afval die met ontheffing (van een stortverbod) wordt gestort. Dit gebeurt met name omdat afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) aangeven dat zij de betreffende afvalstoffen niet kunnen accepteren: het afval zou technisch niet brandbaar zijn. Met een aantal van dergelijke verklaringen wordt het voor de betreffende omgevingsdiensten moeilijk om de gevraagde ontheffing te weigeren.

De indruk bestaat dat bepaalde typen brandbaar afval niet (meer) worden geaccepteerd door AVI's, omdat er vóór invoer van het afval in de verbrandingsoven een extra verwerkingsstap nodig is, zoals verkleinen (bijvoorbeeld van matrassen) of mengen met ander afval (bijvoorbeeld bij shredderafval). Het is dan eenvoudiger en goedkoper om in plaats daarvan buitenlands afval aan te nemen dat direct in de oven kan worden gebracht. Ook zou de verbranding van sommige afvalstoffen leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van het AVI-bodemassas. Gelet op de Green Deal over toepassing van AVI-bodemassas wordt door de AVI's juist gestreefd naar verbetering van de kwaliteit van de bodemassen.

Omgevingsdiensten vragen handvatten waarmee zij gesteund kunnen worden voor het niet afgeven van ontheffingen van het stortverbod in deze situatie.

Antwoord op de inspraakreacties

Storten is de minst hoogwaardige wijze van verwerking. Voorkomen moet worden dat afvalstoffen die hoogwaardiger kunnen worden verwerkt, op een stortplaats belanden. Daarnaast kan er een situatie ontstaan dat Nederlands afval wordt gestort, terwijl buitenlands afval hier wordt verbrand (verdringing).

In de nota van antwoord wordt daarom toegezegd dat de komende tijd zal worden onderzocht welke afvalstoffen niet in een AVI kunnen verwerkt kunnen worden, welke afvalstoffen uitsluitend na voorbehandeling verwerkt kunnen worden en in welke gevallen die voorbehandeling ook geëist kan worden. Feitelijk gaan we op zoek naar een goede omschrijving van het begrip 'technisch niet brandbaar'. Daarna zal de bestaande regelgeving zo moeten worden aangepast dat uitsluitend afvalstoffen die echt niet op een andere wijze kunnen worden verwerkt, kunnen worden gestort.

Consequenties voor het LAP

Het onderzoek naar 'technisch niet brandbaar' is reeds aangekondigd in het ontwerp-LAP. Tot het moment dit onderzoek resultaat heeft opgeleverd wordt de tekst daarover ongewijzigd behouden.

g. Recycling en zeer zorgwekkende stoffen

Het LAP zoomt in op het aspect zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in relatie tot recycling omdat dit, ook in Europees verband, als onderwerp in het kader van de circulaire economie steeds meer aandacht krijgt. Een van de doelstellingen van het afvalbeleid in een circulaire economie is het stimuleren dat materiaal in principe oneindig lang in de economie kan blijven. Echter, indien de toepassing van afvalstoffen door de aanwezigheid van ZZS gevaar kan opleveren voor de gezondheid van de mens of nadelige gevolgen hebben voor het milieu, dan moeten die afvalstoffen niet – althans niet met deze ZZS - terug worden gebracht in het economisch verkeer. De aanwezigheid van ZZS in een afvalstof is dus van invloed op de recyclingmogelijkheden.

Het LAP kent als beleidslijn dat, als er internationale regelgeving is (lees: POP-verordening en REACH-bepalingen), deze altijd gevolgd moeten worden. In overige gevallen geeft het LAP een beoordelingskader waarmee een afweging kan worden gemaakt of recycling doelmatig is. Dit betekent dat bedrijven een beoordeling moeten opstellen waaruit blijkt dat de risico's van de beoogde toepassing van deze afvalstoffen voor het milieu of de menselijke gezondheid aanvaardbaar zijn. Het bevoegd gezag moet deze risicobeoordeling toetsen.

Samenvatting inspraakreacties

Een aantal insprekers is van mening dat zeer zorgwekkende stoffen geheel moeten worden verwijderd uit de economie. Andere insprekers zijn juist van oordeel dat het nieuwe beleid onnodig belemmeringen voor recycling zal opwerpen. Bovendien vreest een aantal bedrijven (en medeoverheden) dat het beleid voor ZZS niet uitvoerbaar is en zal leiden tot een ongelijk speelveld, omdat sommige bedrijven wel en sommige bedrijven (nog) niet geconfronteerd worden met eisen over zeer zorgwekkende stoffen.

Antwoord op de inspraakreacties

Het beleid van LAP3 biedt ruimte voor verwerking van afvalstoffen met ZZS voor zover de risico's van de beoogde toepassing van (recycleert van) deze afvalstoffen voor het milieu of de menselijke gezondheid aanvaardbaar zijn. Inzet is dus het zoeken zoveel mogelijk recycling zonder dat er risico's ontstaan voor mens en milieu door blootstelling aan ZZS. De gekozen insteek in het LAP rond dit onderwerp blijft behouden. Wel wordt een aantal wijzigingen doorgevoerd die de uitvoerbaarheid van het ZZS-beleid i.r.t. afval moeten verbeteren. Naast een aantal aanpassingen in het LAP wordt ook een aantal acties in gang gezet met hetzelfde doel:

- Het opstellen van een handreiking voor de uitvoering van de risicoanalyse.
- Voor een aantal ZZS wordt een onderzoek uitgevoerd wat inzicht moet geven in welke afvalstoffen deze ZZS kunnen voorkomen.
- Bekeken wordt of een overzicht kan worden opgesteld waaruit blijkt voor welke toepassingen van bepaalde afvalstoffen met ZZS de risico's aanvaardbaar zijn geacht door bestuursorganen.

Consequenties voor het LAP

In het definitieve LAP3 wordt t.o.v. het ontwerp een minimale concentratiegrenswaarde opgenomen. Deze bedraagt - op enkele uitzonderingen na - 0,1 % (gram/gram). Alleen bij een hogere ZZS-concentratie moet een risicobeoordeling worden uitgevoerd. Deze grenswaarde houdt rekening met de gevaarrisico's van ZZS en is gebaseerd op het RIVM-rapport 'Concentratiegrenswaarde voor ZZS in afvalstromen'. Hiermee wordt voorkomen dat ieder spoor ZZS leidt tot het moeten uitvoeren van een risicobeoordeling.

h. Brandstof produceren uit afvalstoffen

In een aantal sectorplannen is een verbod opgenomen om uit afvalstoffen

geproduceerde brandstoffen in te zetten in voer- en vaartuigen en andere mobiele installaties. Dit beleid was al opgenomen in de tweede wijziging van LAP2. Achtergrond is dat in de eisen voor brandstoffen geen rekening is gehouden met de mogelijkheid dat brandstoffen uit afvalstoffen (met daarin vaak voorkomende verontreinigingen) worden gemaakt. De bestaande eisen zijn dan ook nauwelijks gericht op de bescherming van het milieu, maar waarborgen vooral dat de motor op de brandstof blijft draaien. De directe aanleiding voor deze bepaling was indertijd flinke commotie – zowel in de pers als in de Tweede Kamer – over het wegmengen van chemisch afval in bunkerolie.

Samenvatting inspraakreacties

Een aantal bedrijven is het niet eens met het verbod om brandstof geproduceerd uit afvalstoffen in te zetten als brandstof in voer- en vaartuigen en andere mobiele installaties. Zij geven aan dat het juist wenselijk is om brandstoffen uit afvalstoffen te maken en dat met het huidige beleid initiatieven worden ontmoedigd. Zij geven vervolgens aan dat in plaats van een verbod, het LAP de eisen moet bevatten wanneer toepassing wel mogelijk is.

Antwoord op de inspraakreacties

Aan de suggestie om te werken aan eisen wanneer inzet als brandstof wel mogelijk is wordt gevolg gegeven. Inmiddels loopt het traject om te komen tot einde-afvalcriteria voor brandstoffen, geproduceerd uit diverse oliehoudende afvalstoffen uit de scheepvaart (afgewerkte olie, bilgewater, olie-water-slib mengsels). Naar verwachting zal een voorstel voor ministeriële regeling in de loop van 2018 gereedkomen (op dit moment wordt gewerkt aan een concept waarover marktpartijen nog worden geconsulteerd). In de nota van antwoord worden achtergrond, stand van zaken en ontwikkelingen nogmaals toegelicht. Bovengenoemde beperking geldt in tegenstelling tot wat sommige insprekers denken niet voor pyrolyse-olie geproduceerd uit kunststoffen. Ook voor brandstoffen uit biomassa en brandstoffen geproduceerd uit frituurvet is – voor zover zij sowieso al onder een sectorplan van het LAP vallen – de beperking voor inzet in motoren van voer- en vaartuigen niet opgenomen. Reden is dat hiervoor het risico op verontreinigingen die bij het gebruik als brandstof vervelende milieugevolgen kunnen veroorzaken minder groot wordt ingeschat. Deze brandstoffen moeten nog altijd wel voldoen aan de bestaande wet- en regelgeving voor brandstoffen.

Consequenties voor het LAP

Het betreffende beleid wordt niet aangepast. Wel wordt waar relevant een toelichting gegeven op ingezette ontwikkelingen en wordt benadrukt dat de beperking niet geldt voor pyrolyse-olie geproduceerd uit kunststoffen en voor brandstoffen uit biomassa of frituurvet.

i. Voorkeursrecycling

Een afvalstof kan vaak op verschillende manieren worden gerecycled. Die manieren hoeven niet allemaal gelijkwaardig te zijn qua milieuwinst, kwaliteit of vanuit economisch oogpunt. Al langere tijd is er aandacht voor verschillende vormen van recycling en met name hoe deze zich tot elkaar verhouden. Ook in de politiek krijgt dit regelmatig aandacht. Er wordt daarom al enige tijd gewerkt aan een instrument om onderscheid te maken tussen meer en minder hoogwaardige recycling, onder meer middels een project onder de vlag van het convenant Meer en Betere Recycling (MeBR; onderdeel van het programma VANG). Dit wordt gezien als één van de belangrijke instrumenten om volgende stappen te zetten naar de realisatie van een circulaire economie.

In het LAP wordt een eerste stap gezet om sturen op hoogwaardige recycling

mogelijk te maken middels een verfijning binnen de trede 'recycling' uit de afvalhiërarchie en de introductie van het begrip 'voorkeursrecycling'. Nadrukkelijk wordt nu nog niet de stap gezet om dit daadwerkelijk te concretiseren voor specifieke afvalstromen. Hiervoor moet eerst het genoemde MeBR-project worden afgerond – dat traject loopt. Door het principe wel al op te nemen in het LAP wordt concretisering naar specifieke stromen in de toekomst echter wel eenvoudiger.

Samenvatting inspraakreacties

Een aantal insprekers heeft aarzelingen bij de introductie van het begrip voorkeursrecycling. Gevreesd wordt dat dit leidt tot het ingrijpen in de markt. Ook worden vraagtekens gezet bij de basis waarop een verwerking als voorkeursrecycling kan worden aangemerkt. Ook worden vraagtekens gezet of dit wel in lijn is met het Europees recht (Kaderrichtlijn afvalstoffen).

Antwoord op de inspraakreacties

In de Nota van Antwoord wordt het belang van dit instrument nogmaals geëxpliciteerd en aangegeven dat het voorsnog uitsluitend gaat om de verankering van het principe zonder dat dit al direct leidt tot het aanwijzen van specifieke verwerking tot voorkeursrecycling. Het instrument 'voorkeursrecycling' heeft dus nog geen effect op de markt.

Als in de toekomst wordt overgegaan op concretisering, zal dat altijd gepaard gaan met een partiële planwijziging (met inspraak) op basis van een gedegen milieuhygiënische onderbouwing en rekening houdend met kosten, bestaande verwerkingsinitiatieven, wijze van verwerking in het buitenland, etcetera. Tot slot wordt aangegeven dat wat betreft de relatie met de Europese wetgeving er geen spanning is omdat het daarbij niet gaat om een afwijking van de afvalhiërarchie uit de kaderrichtlijn, maar om een nadere verfijning binnen 1 trede van de afvalhiërarchie.

Consequenties voor het LAP

Het principe van het LAP wordt op dit punt niet aangepast.

j. Actualiseren van omgevingsvergunningen

Om te zorgen dat beleid gericht op realisatie van de circulaire economie daadwerkelijk doorwerkt naar de praktijk, is een actueel vergunningenbestand noodzakelijk. Vergunningen moeten dus tijdig worden aangepast bij wijzigingen van het LAP (minimumstandaarden).

De actualisatieplicht zal worden opgenomen in het Besluit omgevingsrecht en treedt waarschijnlijk op 1-1-2018 in werking. Deze aanpassing behelst een verplichting om omgevingsvergunningen onderdeel milieu binnen één jaar na inwerkingtreding van een nieuw of gewijzigd LAP aan te passen aan nieuwe of gewijzigde minimumstandaarden. Het LAP verwijst wel naar dit voornemen, maar strikt genomen betreft het dus geen beleid waarop inspraak mogelijk is, maar een aanpassing van wetgeving.

Samenvatting inspraakreacties

Een aantal insprekers (overheden en bedrijven) vindt de termijn van één jaar te kort om wijzigingen door te voeren. Twee brancheorganisaties geven aan dat alle besluiten tot aanpassing van vergunningen tegelijkertijd in werking zouden moeten treden. Een enkele inspreker geeft aan dat de vergunning niet kan worden aangepast met een ambtshalve wijziging als sprake is van een nieuwe minimumstandaard.

Antwoord op de inspraakreacties

Het actualiseren van de vergunning betekent niet altijd dat de bedrijfsvoering ook

binnen dat jaar moet zijn aangepast. In het LAP kan hiervoor in de sectorplannen een termijn worden opgenomen wanneer de wijziging zo omvangrijk is dat een termijn langer dan een jaar wenselijk wordt geacht. Deze termijn is afhankelijk van de mate waarin de wijziging ingrijpt in de bedrijfsvoering.

Die termijn is – vanzelfsprekend - voor ieder bedrijf dat een bepaalde afvalstoffen verwerkt hetzelfde. Daarmee wordt gepoogd tot een gelijk speelveld te komen. De datum van inwerkingtreding van een ambtshalve wijziging van een vergunning (i.e. een besluit) is wettelijk bepaald; in het LAP kan hiervoor geen andere termijn worden gesteld. Er is daarnaast altijd de kans dat een besluit wordt aangevochten. Dit kan tot gevolg hebben dat een wijzigingsbesluit later in werking treedt dan de datum die volgt uit het LAP.

Indien sprake is van een geheel aangepaste minimumstandaard (een bepaalde wijze van recycling is bijvoorbeeld niet meer toegestaan), kan de vergunning niet ambtshalve worden aangepast. Het is immers niet mogelijk een vergunning te verlenen of aan te passen voor een activiteit die niet is aangevraagd. In dergelijke gevallen (daarvan is overigens geen sprake in LAP3 in vergelijking met LAP2) zal de activiteit, afhankelijk van de gedane investeringen en de afschrijvingstermijn, nog een aantal jaren mogen worden voortgezet, waarna de vergunning zal moeten worden ingetrokken.

Consequenties voor het LAP

Geen.

k. Bron- of nascheiding

Het beleid is in eerste instantie gericht op bronscheiding. Reden hiervoor is dat voor heel veel componenten geldt dat zij via bronscheiding in een hogere kwaliteit beschikbaar komen dan bij nascheiding. Alleen bij de inzameling van huishoudelijk afval en kleine hoeveelheden bedrijfsafval, kan het gewenst zijn om een minder strikte werkwijze aan te houden.

Bij de inzameling van huishoudelijk afval en bij het gescheiden houden van kleine hoeveelheden niet-gevaarlijk afval die binnen de inrichting zijn vrijgekomen, zijn in principe zowel bronscheiding als nascheiding beleidsmatig gewenst als zij leiden tot nuttig toepasbare producten of materialen. Echter in het geval bronscheiding leidt tot het terugwinnen van het oorspronkelijke functionele materiaal, moet worden vastgesteld of nascheiding als alternatief of als aanvulling op bronscheiding kan worden ingezet, dan wel dat nascheiding geen meerwaarde heeft. De criteria voor deze afweging zijn opgenomen in het LAP.

Samenvatting inspraakreacties

Verschillende insprekers zetten vraagtekens bij de voorkeur voor bronscheiding.

Antwoord op de inspraakreacties

In de inspraak is verduidelijkt dat nascheiding van gemengd afval dat overblijft nadat bronscheiding al heeft plaatsgevonden, meerwaarde heeft wanneer dit leidt tot extra recycling van die materiaalstromen. Het gaat dan bijvoorbeeld om situaties waarbij bronscheiding niet (goed) mogelijk is omdat de in het afvalstadium geraakte producten uit meerdere materiaalstromen bestaan. Daarnaast zullen er altijd omstandigheden blijven bestaan waarin ontdoeners bepaalde materiaalstromen niet aan de bron gescheiden (kunnen) houden.

Consequenties voor het LAP

De essentie van het beleid is niet aangepast. Wel zijn bepaalde passages verduidelijkt.

I. De minimumstandaard voor groenafval

In het ontwerp-LAP3 is opgenomen dat de houtfractie van groenafval (snoeihout en stobben) naast compostering/vergisting ook ingezet mag worden als brandstof. De fijne fractie mag - dit is een wijziging ten opzichte van LAP2 - niet meer verbrand worden, maar moet gecomposteerd of vergist worden.

Samenvatting inspraakreacties

Op dit punt zijn diverse inspraakreacties binnengekomen. De insprekers geven aan dat bestaande bedrijven die fijn groenafval in een biomassacentrale verwerken, dit in de nabije toekomst niet meer kunnen doen. Daarnaast wordt betwist dat composteren of vergisten hoogwaardiger is dan energieopwekking.

Antwoord op de inspraakreacties

Het vergisten en composteren van groenafval sluit aan bij het streven naar het sluiten van kringlopen en draagt gevoelsmatig meer bij aan een circulaire economie dan inzet als brandstof. Ten behoeve van LAP2 is voor deze casus een Levenscyclusanalyse (LCA) opgesteld waaruit bleek dat composteren/vergisten enerzijds en verbranden anderzijds elkaar milieuhygiënisch niet veel ontlopen. Juist op basis daarvan zijn beide vormen van verwerking in LAP2 mogelijk gemaakt.

Nu is de betreffende LCA verouderd en is niet zeker hoe goed zij nog aansluit op de laatste inzichten ten aanzien van het waarderen van het behoud van materialen. Het is bij nader inzien echter niet fair tegenover bedrijven die op dit moment vergund zijn voor de brandstofroute om het beleid alleen op gevoel aan te passen.

Consequenties voor het LAP

Gelet op het bovenstaande wordt de minimumstandaard voor de fijne fractie van groenafval toch niet gewijzigd ten opzichte van LAP2. Het definitieve LAP3 is in die zin aangepast ten opzichte van het ontwerp-LAP en weer in lijn gebracht met LAP2. Wel zal tijdens de planperiode worden onderzocht of verbranden van groenafval (niet zijnde de houtfractie) ook op langere termijn en volgens de laatste inzichten wenselijk blijft.

m. De minimumstandaard voor dakafval

Dakafval met een grenswaarde aan PAK10 > 75 mg/kg droge stof moet volgens LAP2 zodanig worden verwerkt dat de PAK worden vernietigd. In het ontwerp-LAP3 was echter gekozen voor een tijdelijke verruiming van die grens voor PAK met als doel de liggende voorraad bij een bepaalde verwerker te kunnen recyclen. Een flink deel van die voorraad is in het verleden namelijk met toestemming van de overheid geïmporteerd t.b.v. recycling. Wel moet het eindproduct (asfalt of nieuwe dakrollen) gewoon aan de grens van 75 mg/kg voldoen. Deze laatste grens is opgenomen in wet- en regelgeving en breed gedragen in de sector. De verruiming van de grenswaarde voor het ingangsmateriaal (het dakafval) betreft uitsluitend de mogelijkheid om een grondstof met een hogere grenswaarde te verwerken, zolang het eindproduct maar voldoet aan de grens van 75 mg/kg.

Samenvatting inspraakreacties

Er is ingesproken door voor- en tegenstanders van de tijdelijk verruiming van de grenswaarde. Een inspreker vindt de tijdelijke verruiming van de grens voor PAK – van 75 mg naar 300 mg/kg d.s. – te beperkt omdat het geen soelaas biedt voor het oplossen van het voorraadprobleem. Andere bedrijven die het dakafval ook kunnen verwerken (maar zonder behoud van de bitumen), vinden de verruiming onterecht en niet noodzakelijk: het is immers het beleid om PAK's uit de keten te verwijderen en daarbij zijn er mogelijkheden om de PAK's te vernietigen (thermische reiniging).

Antwoord op de inspraakreacties

Voor het antwoord op deze inspraak zijn de belangen van de verschillende partijen zorgvuldig tegen elkaar afgewogen, alsook het feit dat de liggende voorraad met toestemming van het bevoegd gezag is opgebouwd.

De grenswaarde voor het mogen recyclen van dakafval met PAK10 wordt tijdelijk verhoogt tot 500 mg/kg. Tegelijkertijd is de termijn waarin deze hogere grenswaarde van toepassing is verkort t.o.v. het ontwerp-LAP. Bij dit laatste is rekening gehouden met het feit dat, gelet op de capaciteit van de verwerkingsinstallatie, de liggende voorraad binnen deze termijn geheel weggewerkt zou moeten kunnen zijn.

Duidelijk is gesteld dat:

- deze verruiming alleen is bedoeld als een in tijd en omvang beperkte uitzondering op het beleid om boven de 75 mg/kg te sturen op vernietiging van de PAK en,
- deze tijdelijke verruiming uitsluitend geldt voor de liggende en reeds fysiek geaccepteerde voorraad.

Bovenstaande betekent dat nieuw te ontvangen dakafval moet blijven voldoen aan de grenswaarde van maximaal 75 mg/kg die LAP2 stelde en in LAP3 behouden blijft. Bovenstaande betekent ook dat incidentele partijen binnen de liggende voorraad die een gehalte PAK10 hebben boven de 500 mg/kg alsnog zullen moeten worden afgevoerd naar een verwerker die de PAK vernietigt.

Consequenties voor het LAP

Bovenstaande argumentatie heeft er toe geleid dat enerzijds de 'verruiming' van de tijdelijke PAK10 uit het ontwerp LAP wordt teruggedraaid tot de bestaande grens naar 75 mg/kg droge stof die ook in LAP2 geldt. Anderzijds wordt uitsluitend voor de liggende voorraad dakafval die nog moet worden weggewerkt een tijdelijke verruiming van de PAK10-grens tot 500 mg/kg droge stof gehanteerd. Deze verruiming geldt voor de periode van maximaal 2 jaar. Dit geeft voldoende tijd om de voorraad die met toestemming van het bevoegd gezag is ontstaan, weg te werken.

n. De minimumstandaard voor shredderafval

Shredderafval ontstaat bij het verwerken van metaalhoudend afval, zoals autowrakken, afgedankte elektrische apparatuur en welvaartschroot. In het ontwerp-LAP is bij de minimumstandaard opgenomen dat 95% van het ingangsmateriaal van de shredder nuttig moet worden toegepast en dat maximaal 5% inert materiaal mag worden gestort. In het ontwerp-LAP3 staat dat shredderafval pas ontstaat nadat alle metalen zijn afgescheiden.

Samenvatting inspraakreacties

Verschillende insprekers wijzen erop dat de minimumstandaard bedrijfseconomisch niet haalbaar is. De eisen kunnen alleen worden behaald door ARN Autorecycling, dat in het kader van producentenverantwoordelijkheid is opgericht. Ook wordt gewezen op de verschillen in de soorten shredderafval (afkomstig van het shredderen van autowrakken of van o.a. welvaartschroot), waardoor de 95% nuttige toepassing niet gehaald kan worden.

Antwoord op de inspraakreacties

De bestaande minimumstandaard van shredderafval is gebaseerd op de technische prestaties die de ARN Autorecycling behaald. Relevant is echter dat ARN Autorecycling alleen shredderafval afkomstig van auto's verwerkt (autoshredderafval) of in ieder geval de daarop gebaseerde hoeveelheid. Dit is ongeveer één derde van het totale shredderafval. In de huidige praktijk wordt autoshredderafval en overig shredderafval echter niet altijd van elkaar gescheiden

gehouden of gescheiden verwerkt. In het ontwerp-LAP is voor al het shredderafval opgenomen dat minimaal 95% nuttig moet worden toegepast. Dit geldt ook voor 'overig shredderafval' dat bij andere verwerkers wordt verwerkt. Het opleggen van de eis voor 95% nuttige toepassing voor ál het shredderafval is bij nader inzien niet zondermeer terecht, omdat de daarvoor benodigde financiering op basis van producentenverantwoordelijkheid alleen geldt voor autoshredderafval. Diverse insprekers stellen voor beleidsmatig onderscheid te maken in twee soorten shredderafval (autoshredderafval en overig shredderafval), beiden met een eigen minimumstandaard. Door dit voorstel over te nemen, hebben meer verwerkers de mogelijkheid shredderafval conform de minimumstandaard te verwerken.

Consequenties voor het LAP

Naar aanleiding van de inspraak zijn de volgende wijzigingen in het LAP doorgevoerd:

- Er is onderscheid gemaakt tussen autoshredderafval en overig shredderafval, elk met een eigen minimumstandaard. Voor autoshredderafval is de minimumstandaard dezelfde als in het ontwerp-LAP (namelijk 95% nuttige toepassing). De minimumstandaard voor overig shredderafval is het afscheiden van de metaalfractie t.b.v. recycling en verbranden als vorm van verwijdering van de restfractie. Feitelijk is dit de minimumstandaard zoals die ook al gold onder LAP2. Gevolg van deze opdeling is wel dat deze twee stromen shredderafval in beginsel apart van elkaar gehouden moeten worden.
- Het begrip 'shredderafval' is bovendien uitgebreid door al het materiaal dat de shredder verlaat te beschouwen als shredderafval, dus inclusief de metalen. Dit doet meer recht aan het feit dat het nuttig toepassen van de metalen ook bijdraagt aan de 95% nuttige toepassing.

o. Vulling van mijnen en groeves, storten of nuttige toepassing?

In het ontwerp-LAP3 is op diverse plekken aangegeven dat de tekst mogelijk nog kan wijzigen als gevolg van het aanpassen van het LAP aan het arrest C-147/15 (Edilizia Mastrodonato) van het Europese Hof van Justitie (EHvJ). In dat arrest is aangegeven dat, om bij opvulling van nuttige toepassing te kunnen spreken, ook voldaan moet zijn aan het criterium van *geschiktheid* van het materiaal voor de beoogde toepassing. Het EHvJ heeft voor opvulling van mijnen en groeves bovendien aangegeven dat 'geschikt' betekent inert zoals bedoeld in de Richtlijn storten én dat het moet gaan om niet-gevaarlijke afvalstoffen.

Dit werkt als volgt door in het beleid: Een opvulplicht of opvulnoodzaak is niet voldoende om te kunnen spreken van nuttige toepassing. Er moet ook worden voldaan aan het criterium van *geschiktheid* zoals hierboven aangegeven. Bij de inzet van niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen in mijnen en groeves is dus altijd sprake van storten. In het geval van 'opvulling' zal in veel gevallen waar nu in het LAP nog sprake was van 'nuttige toepassing' dus sprake zijn van 'verwijderen/storten'. Dit betekent dat export voor opvulling in veel gevallen niet meer kan omdat overbrenging voor storten op grond van het principe van nationale zelfverzorging niet is toegestaan.

Consequenties voor het LAP:

Bovenstaande uitspraak betekent dat het LAP op diverse plekken ambtshalve is gewijzigd:

- In de hoofdstukken rond 'storten', 'andere nuttige toepassing' en 'overbrenging van afvalstoffen' zijn diverse wijzigingen naar aanleiding hiervan aangebracht. Ook zijn wijzigingen aangebracht is een aantal begrippen en definities.
- In die hoofdstukken waar 'opvulling' een issue was bij of de minimumstandaard, of het beleid voor overbrenging, zijn in de paragrafen II en III aanpassingen gedaan

die in lijn zijn met bovenstaande zienswijze. Waar relevant is ook de toelichting hierop aangepast.

Bijlage 1 Kennisgeving inspraak

De onderstaande kennisgeving is op 23 september 2016 geplaatst in de Staatscourant (Stcrt. 2016, 50423) en een identieke tekst is verschenen in de Volkskrant en het Algemeen Dagblad.

STAATSCOURANT

Nr. 50423

23 september

2016

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Ontwerp Landelijk afvalbeheerplan 2017–2029 ligt ter inzage, Ministerie van Infrastructuur en Milieu

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu is voornemens een nieuw Landelijk afvalbeheerplan (LAP3) vast te stellen. In dit plan wordt het afvalbeheerbeleid voor de periode 2017 tot en met 2023 vastgelegd, met een doorkijk tot 2029. LAP3 vervangt het huidige Landelijk afvalbeheerplan (LAP2).

U kunt uw mening geven

Het ontwerpLAP3 ligt van 26 september 2016 tot en met 7 november 2016 ter inzage. Een aantal van de ter inzage gelegde documenten zijn teksten waarin het (ontwerp) afvalbeheerbeleid is geformuleerd. Deze tekstdelen vormen samen het ontwerpLAP3. Ook zijn er teksten die achtergrondinformatie bevatten, deze zijn geen onderdeel van het ontwerpLAP3.

Als belanghebbende kunt u een zienswijze indienen, maar alleen op die delen die samen het ontwerpLAP3 vormen. Deze delen zijn in de ter inzage gelegde documenten aangeduid als 'Kern van beleid'.

Concreet betreft het:

- de laatste paragraaf van ieder hoofdstuk in de delen A t/m D;
- de paragrafen I t/m III van ieder sectorplan in deel E;
- de laatste paragraaf van iedere bijlage in deel F.

Wat gebeurt er met uw zienswijze?

Alle zienswijzen die betrekking hebben op het ontwerpLAP3 worden bekeken op hun mogelijkheid om LAP3 te verbeteren. Ze worden ook voorzien van een reactie in een nota van antwoord. Deze nota van antwoord wordt tegelijk met de definitieve versie van LAP3 naar de indieners van de zienswijzen en naar beide Kamers der Staten-Generaal gestuurd en worden gepubliceerd op de website van het LAP: www.lap2.nl en/of de opvolger: www.lap3.nl.

Waar vindt u het ontwerpLAP3?

U kunt het ontwerpLAP3 inzien op en downloaden van: www.lap2.nl. U kunt het ook inzien bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Plesmanweg 1–6, Den Haag.

Hoe kunt u reageren?

Als belanghebbende kunt u van 26 september 2016 tot en met 7 november 2016 een zienswijze op het ontwerpLAP3 indienen, bij voorkeur per e-mail of per post.

Per e-mail

U kunt uw zienswijze mailen naar: inspraak.lap@rws.nl. Vermeld dan in de onderwerpregel van uw e-mail: Zienswijze LAP3.

Per post

U kunt uw zienswijze in een gefrankeerde enveloppe sturen naar:
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
T.a.v. Directie Duurzaamheid, Zienswijze LAP3
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Wilt u uw zienswijze mondeling geven? Dan kunt u hiervoor een afspraak maken via telefoonnummer 088 – 797 71 02, optie 1, bereikbaar op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur.

Bijlage 2 Insprekers

In onderstaande tabel zijn de insprekers opgenomen.

Nr.	Inspreker
1.	Mevr. Anne van Hagen - van Rooijen
2.	RUD Zuid-Limburg, dhr. Henk Arends
3.	BES Exploitatie BV
4.	Croda Nederland B.V.
5.	Stichting Vlakglas Recycling Nederland (VRN)
6.	Afvalenergiecentrale ARN BV
7.	Gemeente Almere
8.	Rockwool b.v.
9.	Demacq Recycling International BV
10.	Evers + Manders Subsidieadviseurs B.V.
11.	Asbest Denaturering Zwolle BV
12.	Gemeente Lelystad
13.	Pulsed Heat B.V.
14.	Stybenex
15.	Stiba
16.	Matras Recycling Europe
17.	European Electronics Recyclers Association (EERA)
18.	BVOR
19.	Afvalverwerking Stainkoeln BV
20.	DCMR
21.	Hans van der Sloot Consultancy
22.	Gebr. Gerrits Metaalhandel B.V. (mede namens 4 gelieerde bedrijven)
23.	Academisch Medisch Centrum (AMC)
24.	Havenbedrijf Rotterdam N.V.
25.	Grondbank Belang
26.	Jansen Shredder Recycling BV
27.	SNB Slibverwerking Noord Brabant
28.	Akzo Nobel Industrial Chemicals BV en Akzo Nobel Salt BV
29.	Recycling Combinatie REKO
30.	16 Gezamenlijk optredende partijen uit de zorgsector
31.	Brabant-Creative Infra Solutions BV en BAG BV
32.	Material Recycling and Sustainability (MARAS)
33.	Politie Oost-Brabant
34.	Vliegasunie
35.	A. Jansen BV
36.	NRK Recycling
37.	Vereniging BVF-platform
38.	Waterschap Brabantse Delta
39.	Algemeen Bestuur van de Vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL)
40.	Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)
41.	RecyBem B.V.
42.	Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
43.	Unie van Waterschappen
44.	Dutch awareness
45.	Martens Havenontvangstinstallatie Vlissingen B.V.

46.	RUD Utrecht
47.	Nederlandse Vereniging van Procesmatige Grondbewerkingsbedrijven (NVPG)
48.	Branchevereniging Kringloopbedrijven Nederland
49.	Holland Bioplastics
50.	Stichting Papier Recycling Nederland (PRN)
51.	Dr. C.A.P.M.J. Fijen (Zaans Medisch Centrum), mede namens de Nederlandse Vereniging van Medische Microbiologie
52.	Gemeente Amsterdam
53.	AquaMinerals
54.	Natuur en Milieu Overijssel
55.	Vereniging Herwinning Textiel (VHT)
56.	Stichting Kringloop Hout (SKLH)
57.	Lequality
58.	Federatie Nederlandse Oudpapier Industrie (FNOI)
59.	AEB Amsterdam
60.	Metaal Recycling Federatie (MRF)
61.	Pharmafilter BV
62.	Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
63.	M-tech Nederland BV
64.	BRBS Recycling
65.	NVRD
66.	NOGEPA
67.	Federatie Herwinning Grondstoffen (FHG)
68.	Tata Steel
69.	ARN Holding B.V.
70.	Branche Organisatie Grondbanken
71.	Theo Pouw Groep
72.	M&R Claushuis BV
73.	Bitu-Rec B.V.
74.	HKS Scrap Metals B.V.
75.	Landelijk Monitoringsoverleg Teerasfalt
76.	De Ingensche Waarden B.V.
77.	Afvalfonds Verpakkingen
78.	VNG
79.	Van Gansewinkel Groep
80.	Provincie Overijssel
81.	HVC groep
82.	Vereniging van Ondernemingen in de Milieudienstverlening ten behoeve van de Scheepvaart (VOMS)
83.	Cooperatie Koninklijke Cosun U.A.
84.	Havenbedrijf Amsterdam NV
85.	De Cascade
86.	Afvalstoffen Terminal Moerdijk BV
87.	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)
88.	Vereniging Afvalbedrijven (VA)
89.	Omrin
90.	IBAS BV
91.	Shanks Nederland B.V.
92.	Van Dalen Recycling
93.	Federatie Nederlandse Levensmiddelenindustrie
94.	Stichting Huize Aarde
95.	Koninklijke VNP

96.	Bureau Leiding
97.	Gemeente Dronten
98.	Omgevingsdienst IJmond
99.	Interprovinciaal Overleg
100.	NVMP, ICT-Milieu, Stichting Bruingoed, Wecycle, EERA en Weee Nederland gezamenlijk
101.	Regio Noord Veluwe
102.	Heros Sluiskil
103.	Provincie Drenthe
104.	Gemeente Noordoostpolder
105.	Provincie Groningen

Bijlage 3 Detailbeantwoording inspraakreacties

In de tabel in deze bijlage worden antwoorden gegeven op alle detailopmerkingen die door de insprekers zijn gemaakt. In de tabel wordt de volgende indeling gehanteerd:

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker	Inspraakreactie	Antwoord en aanpassing LAP
Deze kolom bevat de volgnummers van de inspraakreacties	<p>In deze kolom is aangegeven over welk onderdeel van het LAP een inspraakreactie is gegeven. Daarbij zijn de volgende notaties gebruikt:</p> <p>Voor de delen A tot en met D (beleidskader) en F (bijlagen) begint de aanduiding steeds met één van deze letters, gevolgd door een nummer van een hoofdstuk of hoofdstuk + paragraaf (+subparagraaf).</p> <p>Voor de sectorplannen (deel E) begint de aanduiding steeds met een E gevolgd door een tweecijferige aanduiding van het betreffende sectorplan met daarna in romeinse cijfers de paragraaf (voorbeeld; E.03-II betreft inspraak op paragraaf II van sectorplan 3).</p>	In deze kolom staan de nummers van de insprekers. In bijlage 2 is aangegeven welk nummer bij welke inspreker hoort.	<p>Deze kolom bevat (een samenvatting van) de inspraakreacties. Als meerdere insprekers vergelijkbare inspraakreacties hebben ingediend, zijn de betreffende reacties soms in één samenvatting opgenomen.</p> <p>Inspraakreacties die waardering uitspreken voor het beleid, het eens zijn met het beleid of een passage in het LAP bevestigen, zijn niet in deze kolom opgenomen, omdat een antwoord van IenW niet noodzakelijk is. Uiteraard worden dergelijke inspraakreacties wel op prijs gesteld.</p>	<p>In deze kolom zijn de antwoorden op de inspraakreactie(s) gegeven. Soms worden meerdere inspraakreacties met één antwoord beantwoord.</p> <p>Als inspraakreacties en antwoorden leiden tot aanpassing van het LAP, is dit expliciet aangegeven. De wijzigingen ten opzichte van de tekst zoals die in de inspraak is gebracht zijn <u>onderstreept</u> (toegevoegde tekst) en/of ~~doorgehaald~~ (verwijderde tekst) gemarkeerd</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP								
1.	A.00 Algemeen	36 en 96	Inspreker stelt voor om de handhaving van het gescheiden inzamelen en het gescheiden houden van afvalstromen bij de ontdoeners te laten uitvoeren door een onafhankelijke instantie. Inspreker adviseert haast te maken met maatregelen gericht op betere handhaving en het beëindigen van het storten van afval en versnelde afbouw van verbrandingscapaciteit. Daarnaast is een pro actief stimuleringsbeleid nodig om investeringen in betere inzamel- en sorteermethodieken te bespoedigen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.								
2.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	6	Grondhouding van de Nederlandse overheid is dat de 'markt' de uitvoering moet regelen. Wanneer evenwel ruim 800 bladzijden tekst nodig zijn om de randvoorwaarden voor die markt te stellen, roept dat de vraag op of daarmee de vrije markt-gedachte niet verwordt tot een (gemaskeerde) planeconomie-benadering. Kiezen we voor een (Europese) markt die het oplost? Of voor een strak geregisseerde overheidsbemoeienis (met daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden en verplichtingen voor die overheid)? Een integrale visie ontbreekt. Het plan is zeer segmentarisch opgesteld waardoor de samenhang ontbreekt.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.								
3.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	6	LAP3 lijkt niet aangegrepen te worden om circulariteit (écht) te laten prevaleren boven (sec) energie-opwekking. Voorgesteld wordt om de door de SER op 24 jui 2016 vastgestelde ambitieuze transitieagenda circulaire economie alsmede het advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur van juni 2015 te hanteren als basis voor hernieuwd afvalstoffenbeleid.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.								
4.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	6	1) Het doet inspreker deugd te lezen dat 'hoofdgebruik als brandstof' als minimumstandaard wordt aangemerkt voor verpakkingsafval dat niet voor recycling geschikt is. Het roept evenwel de vraag op waarom bij zoveel andere sectorplannen de minimumstandaard wordt geformuleerd in termen van 'verbranden als vorm van verwijderen'. Inspreker vraagt waarom op al die andere plaatsen die lagere 'inschaling'? Zij pleit ervoor om ook in die andere gevallen te kiezen voor 'hoofdgebruik als brandstof'. Brenge dat niet met zich mee dat in die andere gevallen (daar waar de Nederlandse in aanmerking komende AVI's alle de R1-status kennen) naar een buitenlandse D10-installatie wordt geëxporteerd? 2) Verdient het geen aanbeveling om in alle gevallen de kwalificatie 'hoofdgebruik als brandstof' vergezeld te doen gaan van de referentie 'R1-installatie'?	1) Dit onderscheid is gemaakt omdat men voor een aantal afvalstoffen in praktische zin alleen terecht kan in AVI's. Ook wanneer een Nederlandse AVI – om welke reden dan ook en tijdelijk danwel permanent – zou terugvallen op de D10-status zou verwerking in alle Nederlandse AVI's mogelijk moeten blijven. Om die reden is voor afvalstoffen als huishoudelijk restafval, gemengd bedrijfsrestafval en dergelijke bewust gekozen voor het niveau 'verbranden als vorm van verwijdering'. In andere gevallen kan het gaan om afvalstoffen waarvan verbranding op basis van de herkomst en samenstelling – ook in een R1-AVI – als verwijderen wordt geclassificeerd. Ook in die gevallen is bewust gekozen voor 'verbranden als vorm van verwijdering'. Als laatste heeft meegespeeld dat voor bepaalde afvalstoffen al jaren open grenzen gehanteerd worden, ook voor verbranden als vorm van verwijderen en niet de intentie bestaat om dat aan te passen. Het zou vreemd zijn om in dergelijke gevallen in eigen land de lat op 'nuttige toepassing (in de vorm van hoofdgebruik als brandstof)' te leggen en toch export voor verwijdering toe te staan. Met dit als achtergrond is in de sectorplannen 1 t/m 3 dus bewust gekozen voor 'verbranden als vorm van verwijdering' in sectorplannen 4 en 5 bewust voor 'andere nuttige toepassing', etc. 2) De kwalificatie R1 wordt uitsluitend toegekend aan AVI's die aan bepaalde voorwaarden voldoen. Maar inzet 'hoofdgebruik als brandstof' is breder dan dat. Het kan ook gaan om inzet in cementovens of in biomassa-energiecentrales (BEC's). Om die reden leidt de aanbeveling van inspreker niet tot wijziging van de LAP-teksten.								
5.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	6	Inspreker vraagt waarom de – overigens terechte – constatering, dat bij het opwerken van afvalstoffen een te storten residu resteert, wél wordt gedaan ten aanzien van de opwerking van AVI-bodemas (sectorplan 20) en wordt dit gegeven genegeerd als het gaat om alle andere vormen van opwerking (zoals bij het sorteren van (grof)huishoudelijk afval, van bouw- en sloopafval en bij het opwerken van compost uit gft naar keurcompost-kwaliteit).	Bij (grof) huishoudelijk afval (sectorplan 1) en bouw – en sloopafval (sectorplan 28) is uitgangspunt dat residuen altijd moeten worden verbrand en verwerking van de residuen past daarmee binnen de opgenomen minimumstandaard (storten is ook in strijd met het wettelijke stortverbod). Bij het verwerken van gft tot compost en/of verder opwerken van compost tot keurcompostkwaliteit ontstaat – bijvoorbeeld bij het zeven – ook een residufractie, onder meer bestaande uit plastic, papier, touw, metaal, glas en dergelijke. Ook hiervoor is uitgangspunt verbranden en is storten in strijd met het wettelijke stortverbod. Sectorplan 6 wordt als volgt aangepast: Aan de tabel in paragraaf I is een rij toegevoegd: <table border="1" data-bbox="1389 1528 2288 1654"> <tr> <td><u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval</u></td> <td><u>Bij het verwerken van gft tot compost en/of verder opwerken van compost tot keurcompostkwaliteit ontstaat – bijvoorbeeld bij het zeven – ook een residufractie die onder meer bestaat uit plastic, papier, touw, metaal, glas en dergelijke.</u></td> </tr> </table> Aan de tabel in paragraaf II is een rij toegevoegd: <table border="1" data-bbox="1389 1703 2288 1755"> <tr> <td><u>b.</u></td> <td><u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval</u></td> <td><u>Verbranden door verwijderen.</u></td> </tr> </table> Paragraaf III is als volgt aangepast: Bij overbrenging vanuit Nederland is de tekst als volgt gewijzigd/uitgebreid: <table border="1" data-bbox="1389 1850 2288 1950"> <tr> <td>t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige</td> <td>Ja</td> <td>...())... Voor gescheiden ingezameld groente-, fruit- en tuinafval van huishoudens <u>en residuen</u> geldt dat elke mate van storten te veel is.</td> </tr> </table>	<u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval</u>	<u>Bij het verwerken van gft tot compost en/of verder opwerken van compost tot keurcompostkwaliteit ontstaat – bijvoorbeeld bij het zeven – ook een residufractie die onder meer bestaat uit plastic, papier, touw, metaal, glas en dergelijke.</u>	<u>b.</u>	<u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval</u>	<u>Verbranden door verwijderen.</u>	t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige	Ja	...())... Voor gescheiden ingezameld groente-, fruit- en tuinafval van huishoudens <u>en residuen</u> geldt dat elke mate van storten te veel is.
<u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval</u>	<u>Bij het verwerken van gft tot compost en/of verder opwerken van compost tot keurcompostkwaliteit ontstaat – bijvoorbeeld bij het zeven – ook een residufractie die onder meer bestaat uit plastic, papier, touw, metaal, glas en dergelijke.</u>											
<u>b.</u>	<u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval</u>	<u>Verbranden door verwijderen.</u>										
t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige	Ja	...())... Voor gescheiden ingezameld groente-, fruit- en tuinafval van huishoudens <u>en residuen</u> geldt dat elke mate van storten te veel is.										

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																																							
				<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1389 325 1546 426">nuttige toepassing gevolgd door recycling</td> <td data-bbox="1546 325 1635 426"></td> <td data-bbox="1635 325 2288 426"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 426 1546 611">t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td data-bbox="1546 426 1635 480">Nee</td> <td data-bbox="1635 426 2288 480">Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 480 1546 611"></td> <td data-bbox="1546 480 1635 611">Ja</td> <td data-bbox="1635 480 2288 611">Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort en/of wanneer de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.) Voor dit afval geldt dat elke mate van storten te veel is.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 611 1546 699">t.b.v. verbranden</td> <td data-bbox="1546 611 1635 665">Nee</td> <td data-bbox="1635 611 2288 665">Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 665 1546 699"></td> <td data-bbox="1546 665 1635 699">Ja</td> <td data-bbox="1635 665 2288 699">Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 699 1546 787">t.b.v. andere vormen van verwijdering</td> <td data-bbox="1546 699 1635 787">Nee</td> <td data-bbox="1635 699 2288 787">Omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 787 1546 888">t.b.v. storten</td> <td data-bbox="1546 787 1635 888">Nee</td> <td data-bbox="1635 787 2288 888">Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> </table> <p data-bbox="1389 909 2116 936">Bij overbrenging naar Nederland is de tekst als volgt gewijzigd/uitgebreid:</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="1389 936 1546 1071">t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td data-bbox="1546 936 1635 991">Nee</td> <td data-bbox="1635 936 2288 991">Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 991 1546 1071"></td> <td data-bbox="1546 991 1635 1071">Ja</td> <td data-bbox="1635 991 2288 1071">Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 1071 1546 1159">t.b.v. verbranden</td> <td data-bbox="1546 1071 1635 1125">Nee</td> <td data-bbox="1635 1071 2288 1125">Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 1125 1546 1159"></td> <td data-bbox="1546 1125 1635 1159">Ja</td> <td data-bbox="1635 1125 2288 1159">Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 1159 1546 1247">t.b.v. andere vormen van verwijdering</td> <td data-bbox="1546 1159 1635 1247">Nee</td> <td data-bbox="1635 1159 2288 1247">Omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 1247 1546 1348">t.b.v. storten</td> <td data-bbox="1546 1247 1635 1348">Nee</td> <td data-bbox="1635 1247 2288 1348">Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> </table>	nuttige toepassing gevolgd door recycling			t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.		Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort en/of wanneer de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.) Voor dit afval geldt dat elke mate van storten te veel is.	t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.		Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.	t.b.v. andere vormen van verwijdering	Nee	Omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.	t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.		Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.	t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.		Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.	t.b.v. andere vormen van verwijdering	Nee	Omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.
nuttige toepassing gevolgd door recycling																																											
t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.																																									
	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort en/of wanneer de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.) Voor dit afval geldt dat elke mate van storten te veel is.																																									
t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.																																									
	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.																																									
t.b.v. andere vormen van verwijdering	Nee	Omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																																									
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																																									
t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.																																									
	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.																																									
t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.																																									
	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.																																									
t.b.v. andere vormen van verwijdering	Nee	Omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																																									
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																																									
6.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	18	<p>Het naast elkaar bestaan van de Minimumstandaard [voor groenafval, sectorplan 8], de Vrijstellingsregeling plantenresten en de mogelijkheden rond toepassing van land- en bosbouwmaterialwetgeving (artikel 10.1a, onder f Wm) leidt in de praktijk tot veel verwarring bij marktpartijen, lagere overheden en andere partijen. Deze verwarring spitst zich toe op de vraag wanneer (deelstromen uit) groenafval nu wel of geen afval is, wanneer (een deel van) de afvalstoffenregelgeving al dan niet van toepassing is en of het niet van toepassing zijn van (een deel van) de afvalstoffenregelgeving betekent dat ook de meststoffenregelgeving niet meer van toepassing is. Inspreker pleit voor een aparte handreiking hierover. In de bijlage bij de zienswijze heeft zij een factsheet opgenomen die een goede basis vormt voor een uitgebreidere handreiking. Inspreker werkt hier graag aan mee.</p>	<p>De vraag of een materiaal een afvalstof is, dient eerst beantwoord te worden. Als dat niet het geval is, geldt noch artikel 10.1a Wm, noch de Vrijstellingsregeling plantenresten. Ook toetsing aan het LAP is dan niet aan de orde.</p> <p>Indien sprake is van een afvalstof, moet worden beoordeeld of sprake is van groenafval dat onder artikel 10.1a Wm valt en of dit groenafval wordt toegepast in de land- en bosbouw of voor energieopwekking. Is dat het geval, dan zijn alle bepalingen van hoofdstuk 10 Wm niet van toepassing. Dit gaat binnen afzienbare tijd veranderen en na wijziging van de wet gelden de artikelen 10.1, 10.2 en 10.54 Wm en de bepalingen over het LAP wel.</p> <p>Gaat het om een stroom die niet onder artikel 10.1a Wm valt, dan kan de Vrijstellingsregeling plantenresten van toepassing zijn. Deze vrijstelling geldt uitsluitend voor het op of in de bodem brengen van de afvalstof(fen). Een ontheffing van artikel 10.2 Wm (stortverbod) hoeft niet te worden verleend als de plantenresten onder de regeling vallen, maar de andere verplichtingen op grond van hoofdstuk 10 Wm gelden wel.</p> <p>Indien ook de vrijstellingsregeling niet van toepassing is gelden alle bepalingen van en op basis van hoofdstuk 10 Wm.</p> <p>Een handreiking wordt zeker zinvol geacht, echter pas na aanpassing van de vrijstellingsregeling.</p>																																							
7.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	21	<p>De LEAF aanpak is in de VS met steun van EPA ontwikkeld, daarbij wordt een geïntegreerde aanpak nagestreefd. Het LEAF framework biedt een gezonde basis voor beleidsvorming, waarvan al een heel groot deel nauwe overlap vertoont met de huidige werkwijze in Nederland. Op een aantal deelaspecten gaat de LEAF aanpak verder dan de Nederlandse en die verdient daarom nadere evaluatie. De LEAF aanpak wordt nu in onderzoek in de VS, Israël, West Australië en aan twee universiteiten in China toegepast, waarbij een nauwe link met de ontwikkeling van regelgeving bestaat. http://www.vanderbilt.edu/leaching/leaf/framework/</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>																																							

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
8.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	24	Het is jammer om te moeten constateren dat in hoofdstuk B.6 weliswaar de voorwaarden voor resp. bijproduct en het vervallen van de afvalstof-status zijn beschreven, maar dat deze niet vertaald en opgenomen zijn in de diverse sectorplannen. Hierdoor is nog steeds niet duidelijk wanneer in de keten niet langer sprake is van een afvalstof. Door de sectorplannen op dit punt aan te vullen, zou het LAP3 de bedrijven in de betreffende afvalstofketen nog meer faciliteren en stimuleren om slimmer met (rest)materiaal om te gaan. De aanvulling met nationale einde-afvalcriteria biedt tevens meer rechtszekerheid dan het huidige systeem van rechtsoordelen per individueel bedrijf en kan de administratieve lasten die gekoppeld zijn aan het uitvoeren van dergelijke beoordelingen ook beperken. Inspreker verzoekt om de sectorplannen op dit punt aan te vullen.	<p>Het wel of niet van toepassing zijn van de afvalstatus is bij uitstek zeer casuïstisch. Om die reden beperkt LAP3 zich tot het weergeven van kaders en het aangeven van criteria die bij de beoordeling worden betrokken. Een algemene uitspraak dat iets geen afvalstof meer is wanneer een handeling van 'voorbereiding voor hergebruik' is afgerond leent zich daarom wel voor opname in het LAP, maar het in sectorplannen doen van uitspraken dat bepaalde stromen geen afval (meer) zijn, is in het algemeen te kort door de bocht en kan tot verkeerde toepassing leiden wanneer vergelijkbare gevallen toch niet helemaal identiek blijken te zijn. Om die reden is dat bewust niet gedaan.</p> <p>Zie voor het antwoord op het verzoek tot meer nationale einde-afvalcriteria het antwoord op inspraakreactie 348.</p> <p>Met het hoofdstuk B.6 in het LAP en de bijbehorende Leidraad wordt meer duidelijkheid geboden over de wijze van beoordelen van een materiaal. Bij een beoordeling of een materiaal geen afvalstof is wordt gekeken naar zekerheid, rechtmatigheid en doelmatigheid. Dit alles is op basis van de Kra, zoals geïmplementeerd in de Wm, en jurisprudentie.</p>
9.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	26	Het ontwerp-LAP3 bevat zeer specifieke kaders voor vergunningverlening met specifieke technische beschrijvingen van de minimumstandaard dat het plan voorbereid had moeten worden met een strategische m.e.r.-beoordeling. Deze beoordelingsplicht geldt ook vanwege het dwingende kader dat in het ontwerp-LAP is opgenomen voor vergunningverlening. Dit kader blijkt uit het feit dat door een wijziging van het Bor de vergunningvoorschriften verplicht aangepast moeten worden.	In het Besluit milieueffectrapportage (bijlage, onderdeel C) is aangegeven in welke gevallen het opstellen van een milieueffectrapport, voor een plan of voor één of meer besluiten, verplicht is. De m.e.r.-plicht is altijd gekoppeld aan de uitvoering van bepaalde activiteiten (met een bepaalde capaciteit). Het is derhalve niet zo dat een LAP of een wijziging daarvan per definitie m.e.r.-plichtig is. Slechts indien het LAP (of een ander plan) de basis vormt (de activiteit mogelijk maakt) van een activiteit genoemd in de bijlage, dan is het LAP m.e.r.-plichtig.
10.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	35	Om te kunnen voldoen aan de verplichting uit artikel 3 en 4, lid 2, van de Kra dient een strategische mer-beoordeling te worden uitgevoerd. Met name voor de sectorplannen waar de minimumstandaard een behoorlijk milieu-impact heeft. Hierbij kan worden gedacht aan thermische behandeling, verbranding en verplicht storten. De mer-beoordeling heeft een rationele – en met name transparante – afweging van voor- en nadelen tot gevolg en zal wellicht innovatie bevorderen. Een strategisch MER hoeft alleen niet te worden gemaakt als er geen concrete aanwijzingen in het LAP voorkomen die bij vergunningverlening in acht moeten worden genomen of als het om echt zeer kleine wijzigingen gaat. Zodra het LAP in enige mate een dwingend kader vormt voor vergunningverlening valt dit onder de verplichting tot het maken van een strategisch MER (zie ook Arrest van het Hof, C-290/15). Ook is niet gemotiveerd waarom een dergelijke beoordeling achterwege is gelaten. Het LAP is daarmee in strijd met het Europees recht.	<p>Het is niet duidelijk waarom uit de artikelen 3 en 4 van de Kra een verplichting tot het opstellen van een MER zou volgen. Op basis van de Nederlandse regelgeving is het opstellen van een milieueffectrapport niet verplicht.</p> <p>Inspreker is klaarblijkelijk de mening toegedaan dat desondanks, gelet op het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake regelgeving voor windmolenparken (C-290/15), het opstellen van een MER voor het LAP3 nodig was geweest.</p> <p>De mer-richtlijn verplicht tot het opstellen van een MER bij plannen en programma's die aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Daar is in dit geval geen sprake van. De gevolgen voor het milieu zijn zeer beperkt (en nemen in vergelijking met vorige LAP's zeker niet toe), zeker als gekeken wordt naar de gevolgen op gebiedsniveau. Er is immers geen sprake van dat LAP3 een bepaald project met mogelijk vergaande milieugevolgen mogelijk maakt.</p>
11.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	35	De Wm schrijft niet voor dat een LAP concrete geboden en verboden moet bevatten noch dat hierin de beleidsvrijheid van lagere bevoegdheden zodanig moet worden ingeperkt dat deze terug moeten naar de minister voor het afgeven van concrete vergunningen. Het LAP staat op gespannen voet met de Wm.	In artikel 10.7 van de Wm is, onder verwijzing naar de kaderrichtlijn afvalstoffen, de minimale inhoud van het LAP beschreven. Concrete verboden en geboden, in de zin dat een ieder zich daaraan direct dient te houden bevat het LAP - vanzelfsprekend, het gaat immers om een beleidsdocument, niet om wetgeving - niet. De doorwerking vindt plaats doordat ieder bestuursorgaan bij het uitoefenen van bevoegdheden op grond van de Wm (en de Wabo) met het LAP rekening dient te houden, voor zover het gaat om afvalstoffen (zie artikel 10.14 Wm). Het LAP is geheel in lijn met de Wm.
12.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	35	Lidstaten worden geacht te waarborgen dat de ontwikkeling van afvalwetgeving en -beleid een volledig doorzichtig proces is (artikel 4, lid, tweede alinea Kra). In het LAP blijkt echter dat steeds meer ruimte wordt gegeven aan enkele "stakeholders" die slechts een beperkt deel van de markt vertegenwoordigen. Waarom aan hen, ten nadele van hun concurrenten, juist een grote ruimte wordt gegeven om voor hun eigen belangen te lobbyen wordt niet uitgewerkt. Transparant is het niet als vergaand beleid in een gesloten begeleidingscommissie en stuurgroepen wordt vastgesteld.	<p>De stakeholders vertegenwoordigen een groot deel van de markt. Inspreker zou zich bij een of meerdere van deze brancheverenigingen kunnen aansluiten. Het is ondoenlijk om alle bedrijven die geen lid zijn van een branchevereniging vooraf al te laten meedenken over de inhoud van een ontwerp-LAP.</p> <p>Inspreker geeft niet aan om welke reden / in welke gevallen zij hinder heeft ondervonden van de huidige werkwijze. Voor de afvalstoffen die inspreker verwerkt is de minimumstandaard niet gewijzigd ten opzichte van LAP2 (en heeft zij eerder geen bezwaar gehad tegen deze minimumstandaard) of de minimumstandaard is grotendeels bepaald door wetgeving. In één geval is een nieuwe minimumstandaard opgenomen. Deze minimumstandaard is - na onderzoek - noodzakelijk gebleken.</p>
13.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	35	Een cruciaal gebrek van LAP3 en de daarin opgenomen sectorplannen is dat de direct werkende (Europese) regelgeving zoals de EVOA, Eural, REACH, CLP-verordening en POP-verordening niet wordt aangehouden tegen het kader dat in het sectorplan wordt beschreven. Niet wordt inzichtelijk gemaakt of en in hoeverre het beleid, dan wel Nederlandse wet- en regelgeving afwijkt van dit direct werkend Europees recht. Afwijkingen worden niet onderkend en niet gemotiveerd.	Het is op voorhand niet altijd mogelijk om aan te geven of, en zo ja welke, zeer zorgwekkende stoffen in een afvalstof kunnen voorkomen. De ontwikkeling van dergelijke stoffen en het gebruik daarvan is een continu proces. Het plan houdt daar wel rekening mee. In een aantal sectorplannen is vermeld dat in de afvalstoffen zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) kunnen voorkomen en dat in zo'n geval de voorschriften van REACH, de POP-verordening en/of de beleidslijn van paragraaf B.14.5.2. van het beleidskader van toepassing kunnen zijn op de gevraagde activiteit. Deze moeten dan worden betrokken bij de toetsing aan de minimumstandaard. In B.14.5.3.2 is beschreven hoe moet worden getoetst aan de minimumstandaard als bijvoorbeeld de POP-verordening een laagwaardigere wijze van verwerking voorschrijft dan is opgenomen in de minimumstandaard.
14.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	36 en 96	Voor windmolens, zonnepanelen en ook elektrische voertuigen bestaat op dit moment geen adequate recycling en herverwerkings toepassingen. Voor deze stromen is een stimuleringsbeleid dringend nodig. In deze context is de 'groene energie' minder 'groen' dan wordt gepropageerd.	Er van uitgaande dat deze insprekers zich vooral richten op de kunststoffractie van deze afvalstoffen kan voor windmolens in ieder geval worden gesteld dat hiervoor een vorm van recycling beschikbaar is gekomen en dat aan meer hoogwaardige vormen van verwerking wordt gewerkt. Zie hiertoe verder de beantwoording van inspraakreacties 693 en 694. Voor stimuleringsbeleid voor deze en andere stromen wordt verwezen naar de in het kader van het Rijksbrede programma CE op te stellen transitieagenda kunststof. Insprekers worden geadviseerd hun ideeën daar in te brengen.
15.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	36 en 96	Inspreker adviseert om, in alle sectorplannen waarbij kunststoffen als fractie in de afvalstroom aanwezig zijn, op te nemen dat bouwmaterialen	Allereerst zijn de sectorplannen van het LAP niet het juiste instrument om te sturen op gescheiden inzameling. Daarnaast is het de vraag of van ontdoeners kan worden gevraagd om op een dergelijke manier te scheiden. Immers, op dit moment is het voor veel burgers al niet

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			en verpakkingen in beginsel gescheiden moeten worden ingezameld, ook gescheiden van elkaar.	duidelijk dat de aparte inzameling van kunststoffen alleen bedoeld is voor verpakkingskunststof. Kunststof is door gespecialiseerde bedrijven goed te scheiden en het is voor de effectiviteit van de inzameling vaak handiger om ontdoeners wel te vragen om in ieder geval alle kunststoffen apart van ander afval af te geven, maar het niet nog veel complexer te maken (zie in dit kader ook de inbreng van een andere inspreker onder inspraakreactie 20 van deze nota). Derde punt is dat voor de verwerking het in veel gevallen niet nodig is om een dergelijke scheiding aan de bron door te voeren.
16.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	36 en 96	Duidelijkheid moet komen over het beleid van de Europese overheid ten aanzien van substances of very high concern die in afvalstromen kunnen voorkomen. Een verbod op recycling van reststromen waarin deze stoffen kunnen voorkomen, leidt tot grote terughoudendheid bij inzamelaars.	Allereerst is het LAP niet de plek waar de Europese overheid duidelijkheid geeft over haar beleid. Verder is de inzet in het LAP geen algemeen verbod op recycling – zie daarvoor hoofdstuk B.14 van het LAP. Ook de inzet van Nederland in Europa gaat niet uit van een algemeen verbod op recycling.
17.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	39	De kans voor inzet van sociale werkgelegenheid verdient specifiek aandacht. De Circulaire Economie biedt op onderdelen (denk m.n. aan inzamelen en sorteren van afval / grondstoffen) mogelijkheden voor werkzaamheden die bij uitstek geschikt zijn – of te maken zijn – voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Sociale werkgelegenheid is van groot belang voor gemeenten. Inspreker ziet daar graag aandacht voor in LAP3, in de vorm van een handreiking waardoor gemeenten nog beter gebruik kunnen maken van de kansen voor sociale werkgelegenheid die het CE-beleid en het afvalbeleid biedt.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
18.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	39	Invoering van Circulaire Economie en het behalen van daartoe ondersteunende LAP3-doelstellingen kan niet zonder een kritisch oog te werpen op de financiële gevolgen voor de gemeenten en de burgers. Nastreven van ideële doelstellingen moet vergezeld zijn van een robuust en doelmatig financieel systeem. Anders is het op de lange termijn niet houdbaar. Dat houdt in dat aspecten als doelmatigheid en kosten belangrijke afwegingsfactoren moeten zijn bij keuzes wat betreft het halen van CE- en LAP 3-doelstellingen. Dergelijke keuzes kunnen vastgelegd worden in de onder punt 1 genoemde maatwerkafspraken. In het ontwerp-LAP3 staat al een aantal randvoorwaarden benoemd (o.a. maximumprijzen waarbij verwerkingsmethodieken t.b.v. recycling financieel haalbaar worden geacht), maar voor de bestuurlijke haalbaarheid van de te behalen doelstellingen is het zeer gewenst daarover concrete afspraken vast te leggen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
19.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	39	Gekoppeld aan dat financiële model zijn met name marktomstandigheden risicovol voor gemeenten. Als heel Nederland zich tegelijk op de recyclingmarkt stort ontstaan er prijsmechanismen die direct van invloed zijn op afvaltarieven voor burgers. Zie de huidige marktomstandigheden rondom recycling van PMD en A- en B-hout. Het kan niet zo zijn dat gemeenten – en dus de burgers – daarbij alleen de financieel risicodragende partij zijn. Dit verdient regulering, in de vorm van een risico-afdekking. Dat betekent o.a. dat er goede afspraken gemaakt moeten worden met afvalproducenten over financiële verantwoordelijkheden. De afspraak die is gemaakt met de verpakkingsindustrie inzake PMD is in dat verband geen gelukkig voorbeeld: de verpakkingsindustrie subsidieert de eerste jaren een inzamel- en verwerkingssysteem, maar legt vervolgens geleidelijk de risicovolle verantwoordelijkheid voor vermarkting neer bij lagere overheden. Daarnaast moet de verpakkingsindustrie nog meer dan nu het geval, worden aangesproken op het minder produceren van verpakkingen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
20.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	39	De burger moet "meegenomen worden" bij het uitwerken en het uitvoeren van beleid. Hij is degene die qua aankoopgedrag en qua scheidingsgedrag van afvalstromen / grondstoffen de belangrijkste speler is bij het behalen van de nagestreefde doelstellingen. Daarbij moeten we het de burger zo gemakkelijk mogelijk maken. Ingewikkelde scheidingsystemen zijn aan de goedwillende burger niet meer uit te leggen (denk aan het huidige inzamelsysteem voor PMD, dat meer "vergoedinggestuurd" dan "burgergericht" is en daardoor haast onhanteerbaar en onuitlegbaar is geworden). Het devies is: hou het zo simpel mogelijk, sluit zo veel mogelijk servicegericht aan bij het moment dat de burger zich van afval wil ontdoen en begeleidt het proces met continue en heldere informatie voor de burger (waarom doen we dit, wat is uw rol, wat gebeurt er met uw afval / grondstoffen). Het belang van de burger als actor wordt weliswaar onderkend in het ontwerp-LAP3, maar de daarbij genoemde potentiële beïnvloedingsmiddelen blinken niet uit in eenvoud en uitvoeringsgemak. Dat verdient meer aandacht.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
21.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	40	In het LAP staat dat bij vergunningverlening aandacht moet zijn voor acceptatie- en verwerkingsbeleid (AV-beleid) en het beleid voor administratieve organisatie en interne controle (AO/IC-beleid). Een verwijzing hiernaar in deel B ontbreekt.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
22.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	40	Inspreker vraagt om een evaluatie van de werking van het Bssa in relatie tot het LAP en de minimumstandaard. Daarvoor worden de volgende redenen aangevoerd: <ul style="list-style-type: none"> Het Bssa is vaak in strijd met de minimumstandaard als deze het storten niet toestaat, terwijl het Bssa wel de mogelijkheid geeft om deze afvalstoffen te storten. De beoordeling van een Bssa aanvraag vraagt veel inhoudelijke deskundigheid van de afvalstoffen en de afvalsector. Op dit moment is die deskundigheid provinciaal erg versnipperd. Het zou zinvol zijn deze deskundigheid meer landelijk te laten opereren. Daarnaast worden er nu jaaronthefingen afgegeven, wat de stortplaats exploitant veel vrijheid geeft. Een ontheffing afgeven per partij afval geeft een veel betere borging, maar dat betekent tevens een dagtaak voor wat betreft het afgeven van ontheffingen. De Bssa wetgeving is geen onderdeel van LAP3, maar schuurt daar wel heel kort tegen aan en biedt de afvalbranche mogelijkheden om afvalstoffen die kunnen worden hergebruikt te storten. Uitgangspunt van het Bssa zou moeten zijn dat wat in het Bssa als ontheffing stortverbod wordt aangemerkt, wordt veranderd in tijdelijk opslag zodat het in een later stadium verwerkt kan worden conform de minimum standaard. 	<p>Het is niet duidelijk op welke punten het Bssa en LAP3 niet overeenkomen. Voor afvalstoffen waarvoor een stortverbod geldt, is de minimumstandaard altijd hoogwaardiger dan storten. Gedeputeerde staten kunnen voor bepaalde afvalstoffen ontheffing van een stortverbod verlenen. Bij het beoordelen van de aanvraag om ontheffing van het stortverbod, moeten gedeputeerde staten beoordelen of verwerking niet volgens de minimumstandaard of een andere, meer hoogwaardige wijze van beheer dan storten, mogelijk is. Het verlenen van een ontheffing is mogelijk doordat de vergunningen van stortplaatsen daar een mogelijkheid voor bieden. Dit is verduidelijkt in de toelichtende tekst van het LAP (namelijk § B.12.3).</p> <p>Er is een aantal jaren geleden voor gekozen om het afgeven van verklaringen dat geen andere wijze van beheer dan storten mogelijk is (de ontheffing), in hoofdzaak bij gedeputeerde staten te leggen. Dit heeft naast voordelen ook het nadeel dat er verschillen (kunnen) zijn in het omgaan met aanvragen om ontheffing. In de nabije toekomst wordt bezien in welke gevallen een uitbreiding van de stortverboden nodig is en in welke gevallen een landelijke ontheffing voor de hand ligt.</p> <p>Inspreker geeft zelf al aan dat het niet voor de hand ligt ontheffingen per partij af te geven. Dit zou immers een enorme toename van de inzet van de omgevingsdiensten vragen.</p> <p>Tijdelijke opslag ligt uitsluitend voor de hand als er zicht is op hoogwaardiger verwerking. In het Bssa is daar ook rekening mee gehouden: er dient geen ontheffing van het stortverbod te worden verleend als de desbetreffende afvalstof op korte termijn hoogwaardiger kan worden verwerkt.</p>
23.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	40	Inspreker vraagt of bekend is hoeveel vergunningen geactualiseerd moeten worden, omdat de minimumstandaard wordt gewijzigd ten opzichte van LAP2. Is een Plan van aanpak opgesteld? Is actualisatie verplicht en wat zijn de sancties?	Het is in de sectorplannen aangegeven in welke gevallen de minimumstandaard is gewijzigd ten opzichte van LAP2. Het is niet exact bekend hoeveel vergunningen er moeten worden aangepast. Dit hangt immers ook af van de voorschriften in de vigerende vergunningen. Actualisatie wordt verplicht op grond van het Besluit omgevingsrecht. Directe sancties zijn er niet voor het bevoegd gezag. Bij het tweedelijns toezicht door de ILT kan blijken dat het bevoegd gezag in gebreke blijft. Daarnaast ligt het voor de hand dat bedrijven waarvan de vergunning wel is aangepast aan LAP3 (bijvoorbeeld omdat het bedrijf zelf een vergunningaanvraag heeft ingediend en de actualisatie bij vergunningverlening is meegenomen) verzoekt om eenzelfde aanpassing van de vergunning van concurrenten.
24.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	42	Verheugend is de constatering dat LAP3, hoewel veel pagina's tekst, toch relatief snel toegankelijk is voor de onderdelen waartegen zienswijzen kunnen worden ingediend.	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
25.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	44	Opvallend is dat het onderwerp "urban mining" niet is benoemd. De lagere overheden, zoals gemeenten, hebben een belangrijke taak in de circulaire ketenregie om dit concept tot ontwikkeling te brengen in samenwerking met private partijen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
26.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	58, 60, 67 en 92	Ondanks de ondertitel 'Slimmer Omgaan met Grondstoffen' is het LAP3 niet het ooit door voormalig staatssecretaris Mansveld aangekondigde Materialenplan geworden dat in ieder geval de recyclingketen graag ontwikkeld had zien.	Inspreker maakt een opmerking die betrekking heeft op de essentie en insteek van het LAP en daarmee op de kern van het beleid. Op dit moment is er geen basis in de Wet milieubeheer om een materialenplan op te stellen. Hiervoor is een aanpassing van hoofdstuk 9 van de wet nodig.
27.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	61	De Pharmafilter-installatie, waarmee de afvalstromen van ziekenhuizen (en daarmee de kosten) fors verminderen, wordt door ieder individueel bevoegd gezag anders beoordeeld. De consequentie daarvan is op dit moment, dat uitgerekend de ziekenhuizen die innoveren en streven naar duurzaamheid (in het kader van de "Green Deal"), worden gezien als 'grote vervuiler', omdat ze onder de RIE en de MER-beoordelingsplicht zouden vallen. Juist de ziekenhuizen, die vasthouden aan de klassieke bedrijfsvoering en géén speciale milieumaatregelen treffen, worden daarvoor 'beloond' met een korte vergunningprocedure en niet al te veel milieueisen. Inspreker zou graag zien dat aan deze paradox snel een einde komt op grond van duidelijkheid in het beleid. Inspreker heeft informatie over de pharmafilter-installatie in de zienswijze opgenomen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
28.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	64	Inspreker vraagt om uniforme regels op te stellen die het tweede en meerdere levens van gerecyclede materialen mogelijk maakt. Zij verwijst naar de Europese Bouwproductenrichtlijn. Toepassingen als beeldbuisglas en AVI-bodemassas in beton hebben al geleid tot beperking van de hergebruiksmogelijkheden van bouw- en sloopmateriaal.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
29.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	64	Inspreker mist in het programma circulaire economie en dit LAP het nadrukkelijk benoemen van de recyclingindustrie als belangrijke (gespreks)partner. De overheid zou gebruik dienen te maken van de ervaring	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			en deskundigheid van deze sector. Met haar deskundigheid kan sneller tot een renderende en duurzame circulaire economie worden gekomen.	Terzijde wordt inspreker geadviseerd zijn ideeën in te brengen in het traject om te komen tot de transitieagenda's welke in het kader van het Rijksbrede programma CE in de loop van 2017 worden opgesteld.
30.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	68	Bij het transport van afval moet de ontdoener aantonen dat de vervoerder VIHB gecertificeerd is. Dit blijkt in de praktijk niet altijd even makkelijk en zorgt voor hoge administratieve lasten. Door de vervoerder te verplichten de VIHB documenten bij zich dragen kan de ontdoener veel makkelijker controleren of de transporteur VIHB gecertificeerd is.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
31.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	77 en 93	Inspreker vraagt het verpakkende bedrijfsleven toe te laten als lid van de begeleidingscommissie LAP en als lid van het convenant Meer en Beter Recyclen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
32.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	77 en 93	Inspreker verzoekt het Afvalfonds Verpakkingen nauw te betrekken bij LCA's en calculaties inzake besluitvorming over milieurendement en keten kosten (en voorkeursrecycling).	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
33.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	77 en 93	Inspreker verzoekt meer duidelijkheid te verschaffen over de samenhang tussen de verschillende afspraken over verpakkingsafval (Besluit verpakkingen, AMvB, Raamovereenkomst, LAP, VANG, Convenant Meer en Beter Recyclen, Publiek kader huishoudelijk afval, etc.).	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
34.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	82	Een veel gehoorde klacht van de scheepvaart is dat de regelgeving rondom scheepsafvalstoffen per land, en in sommige gevallen per haven verschilt. Dat bemoeilijkt niet alleen de afgifte, maar kan ook leiden tot een ongelijk speelveld voor onze leden. De lijst met gescheiden te houden stoffen in bijlage 5 van het LAP is zo'n voorbeeld van een specifieke Nederlandse regeling. Om het gescheiden aanbieden in de scheepvaart te realiseren dient dit in internationaal verband (Europees) geregeld te worden. Afzonderlijke eisen in afzonderlijke landen werken contraproductief. Inspreker stelt voor om een actiepunten op te nemen om specifiek voor de scheepvaart tot een internationaal afgestemde lijst te komen, bijvoorbeeld in het Scheepsafvalstoffenverdrag en de Europese richtlijn havenontvangstvoorzieningen.	Kern van de inspraakreactie van inspreker betreft verschillen in regelgeving. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Specifiek ten aanzien van bijlage 5 is van belang dat de basis hiervan weldegelijk is gelegen in Europese regelgeving, namelijk artikel 18 van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen die stelt dat <i>"gevaarlijke afvalstoffen niet worden gemengd met andere categorieën gevaarlijke afvalstoffen, noch met andere afvalstoffen, stoffen of materialen"</i> . Bijlage 5 van het LAP is slechts een uitwerking van deze Europese regels waarbij een belangrijk uitgangspunt is dat mengen niet wenselijk is wanneer een hoogwaardige verwerking van één of meer van de te mengen stromen hierdoor onder druk komt te staan. Het wordt dan ook gezien als een belangrijk instrument om de realisatie van een circulaire economie te stimuleren.
35.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	83	LAP3 moet worden geëvalueerd en aangepast, nadat de gewijzigde Kra snel is geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Vooralsnog worden teveel stoffen ten onrechte aangemerkt als een afvalstof. Belemmeringen door overbodige regelgeving moeten zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel worden weggenomen. Partijen zullen op zoek moeten gaan naar vaak unieke oplossingen. De introductie van het begrip voorkeursrecycling (voor afvalstoffen) zou in dit kader ook nadelige effecten / complexiteit kunnen veroorzaken. Inspreker is van mening dat bedrijven het beste door marktwerking gedreven keuzes kunnen maken voor de afweging van alternatieve routes binnen een (door de wetgever) vastgesteld kader. Dat geeft hen de mogelijkheid om het beste in te spelen op ontwikkelingen binnen een dynamische omgeving.	Wat betreft de wens om het LAP regelmatig te actualiseren heeft deze inspraakreactie geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Wat betreft "het te veel stoffen aanmerken als afvalstof" en "belemmeringen door overbodige regelgeving" wordt inspreker te weinig concreet om antwoord te kunnen geven. Inspreker geeft ook niet aan welke 'nadelige gevolgen' de introductie van het begrip "voorkeursrecycling" met zich mee zou kunnen brengen.
36.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	86	Om de leesbaarheid ten goede te komen, acht inspreker het wenselijk om de kern van het beleid op te nemen in de eerste paragraaf van een hoofdstuk. Op deze manier is direct helder wat de kern is.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
37.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	86	Thermisch gereinigde grond wordt afgevoerd naar infrastructurele werken. Omdat thermisch gereinigde grond na reiniging nog wordt geclassificeerd als afvalstof dient het materiaal feitelijk te worden afgegeven aan een vergunde inrichting welke een afvalstroomnummer afgeeft voor de te ontvangen grond. Nu de betreffende werken niet worden gezien als afvalstoffeninrichting kunnen deze feitelijk geen afvalstroomnummer afgeven en kan de aldus afgegeven grond niet worden gemeld bij het LMA. Inspreker verzoekt in het LAP op te nemen hoe met dergelijke situaties omgegaan dient te worden.	Inspreker reageert feitelijk op de wettelijke verplichting om af te geven aan een daartoe bevoegd persoon (art. 10.37 Wm) en de verplichting van de betreffende bevoegde ontvanger om dit te melden bij het LMA (Besluit melden). Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Terzijde wordt opgemerkt dat art. 10.37 voorziet in afgeven van afval aan iemand die het toepast conform het Besluit bodemkwaliteit en dat in dergelijke gevallen een vrijstelling van de meldplicht bestaat.
38.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	86	In LAP 3 wordt ten onrechte geen aandacht besteed aan het "terugleveren van afgegeven (niet geaccepteerde) afvalstoffen (10.37 Wm)". Inspreker vraagt een verwijzing op te nemen naar de uitspraak van de RvS van 29 januari 2014, 201207442/1/A4. Hieruit volgt dat het mogelijk is om afvalstoffen terug te leveren aan de laatste ontdoener (ook als deze "niet bevoegd" is om afvalstoffen in ontvangst te nemen).	In de tekst is wel aandacht besteed aan het terugleveren van afgegeven (niet geaccepteerde) afvalstoffen. In D.3.3.1 van het ontwerpplan staat namelijk <i>dat het in de praktijk kan gebeuren dat er wel afgifte heeft plaatsgevonden van de afvalstoffen, omdat een feitelijke/fysieke overdracht heeft plaatsgevonden, maar nog geen acceptatie. Dit is bijvoorbeeld het geval als de afvalstoffen zich op het terrein van de inzamelaar of verwerker bevinden en er nog analyses moeten worden uitgevoerd.</i> Als geen definitieve acceptatie heeft plaatsgevonden, is nog geen sprake van ontdoen van en kan het afval door de ontdoener worden teruggenomen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Bewust is niet vermeld dat <i>het afval teruggeleverd kan worden aan de laatste ontdoener (ook als deze "niet bevoegd" is)</i> , omdat deze tekst verwarrend is. Immers is geen sprake van afgifte aan een onbevoegde ontdoener.
39.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	88	Voor een optimaal product- en materiaalhergebruik moeten overheden en bedrijfsleven herbruikbare materialen zo vroeg mogelijk in de keten veiligstellen. Goederen moeten zodanig worden ontworpen dat de componenten aan het einde van de gebruiksfase optimaal herbruikbaar en recyclebaar zijn en er geen belemmeringen zijn na het doorlopen van de kringlopen voor energierugwinning of materiaalconversie. Onder meer retourlogistiek en het leasen van producten dragen bij aan deze optimalisatieslag.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
40.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	88	Het gebruik van gerecycled materiaal moet worden gestimuleerd door de juiste stimuleringskaders. Verlaging van het btw-tarief voor producten uit gerecyclede grondstoffen, een lagere belasting op arbeid ten behoeve van reparatie en een verplichting voor producenten om een percentage secundaire grondstoffen te gebruiken, zijn daarbij goede opties.	Het LAP ondersteunt op heel veel plekken de wens van de inspreker om het gebruik van recyclaat te stimuleren. Het betreft onder meer § A.4.7.2 (te stimuleren innovaties), § A.5.5.2 (inzet internationaal), § A.5.5.3.2 onder Ad 5 (hervorming EPA), § A.6.2.3 (EU-actieplan), § B.1.4.1 (Publiek kader), hst B.3 (Afvalscheiding en de bijdrage op de kwaliteit van recyclaat) en nog diverse andere. In welke gevallen het verplicht stellen van een percentage recyclaat positief kan uitwerken, of een lagere belasting op arbeid inderdaad een efficiënte maatregel is en, of een btw-maatregel wenselijk en (Europeesrechtelijk) haalbaar is, vraagt echter meer analyse en is daarom niet in het LAP opgenomen. Terzijde wordt inspreker geadviseerd zijn ideeën in te brengen in het traject om te komen tot de transitieagenda's welke in het kader van het Rijksbrede programma CE in de loop van 2017 worden opgesteld.
41.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	88	Om materialen in de keten te houden moet het aanbod van secundaire grondstoffen van goede en continue kwaliteit zijn. Kwaliteitsdoelstellingen verdienen het primaat. Focus op de kwaliteit van recycling maakt hoogwaardig hergebruik mogelijk. Secundaire grondstoffen kunnen dan de concurrentie met primaire grondstoffen aan.	Inspreker houdt een pleidooi voor productie van recyclaat van hoge kwaliteit en dat met name inzamelaars en verwerkers van afvalstoffen hier een hoofdrol moeten spelen. Hoewel inspreker hiermee zeker een punt aansnijdt dat zeer wezenlijk is in de transitie naar een Circulaire Economie, heeft deze inspraakreactie geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
42.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	88	In de circulaire economie moeten ecologische, economische en sociale factoren in balans zijn. Volledige sluiting van kringlopen is volgens inspreker voorlopig onhaalbaar. In de aanloop naar de circulaire economie verdwijnen reststoffen uit de keten door onvoldoende afzetmarkten voor secundaire producten en het uitfasen van producten. Ook binnen de circulaire economie ontstaan reststromen, waarvoor verbranding met optimale energierugwinning de aangewezen route is. Voor niet-brandbare reststoffen is duurzaam storten een onmisbare optie.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
43.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	88	In meerdere hoofdstukken wordt gesproken van 'thermisch verwerken'. Inspreker verzoekt hiervan een definitie op te nemen.	Naar aanleiding van deze inspraakreactie is het hele LAP gecheckt op het gebruik van 'thermisch' (thermisch verwerken, thermische immobilisatie, thermisch behandelen, thermische conversie, thermisch kraken en nog een aantal). Geconstateerd is dat in al deze gevallen uit de context eenduidig was wat wordt bedoeld. Er is dan ook van af gezien om aan de wens van inspreker tegemoet te komen.
44.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	88	De leden van de vereniging ervaren een gebrek aan uniformiteit bij de uitvoering door de omgevingsdiensten. In het belang van een gelijk speelveld verzoekt inspreker dit in het LAP3 te benoemen, om op deze manier meer richting te geven aan een uniforme uitvoering.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Terzijde wordt opgemerkt dat het hele LAP – met het feit dat bevoegde gezagen er volgens de Wm rekening mee moeten houden – juist is bedoeld als één van de instrumenten om de gewenste uniformiteit te stimuleren.
45.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	91	Gereinigde grond wordt geleverd aan infrastructurele werken. Bij deze toepassing is voor het vervoeren van grond en het afmelden van grond dat de keten verlaat geen geschikte registratie (verplichting tot gebruiken van afvalstroomnummer ontbreekt). De registratie van het verlaten van de keten van grond – maar ook andersoortige (secundaire) grondstoffen, bouwstoffen en brandstoffen – is tot op heden niet goed geregeld in de wet- en regelgeving. Inspreker vraagt wat het Ministerie hieraan gaat doen.	Inspreker wenst feitelijk een aanpassing in wet- en regelgeving. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
46.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	78	Gemeenten zijn (en blijven) een belangrijke schakel in een groot deel van de afvalketen. Als opdrachtgever van de omgevingsdiensten zijn de gemeenten, ook op het gebied van toezicht en handhaving, betrokken bij de uitvoeringspraktijk. Mochten er zich ontwikkelingen voordoen binnen het domein van omgevingsdiensten, zodat tussentijdse wijzigingen van LAP3 noodzakelijk zijn (en consultatie nodig is), dan wijst inspreker op de rol van gemeenten als opdrachtgever en de Code interbestuurlijke verhoudingen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Terzijde wordt opgemerkt dat de betrokkenheid van gemeenten bij (aanpassingen van) het LAP expliciet in de Wm is vastgelegd.
47.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	93	In het LAP3 wordt vermeld dat verschillende beleidspakketten, zoals product- en afvalwetgeving, in samenhang moeten worden uitgevoerd, en	Inspreker verzoekt het Ministerie om een plan van aanpak, maar niet om een aanvulling van het LAP. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			dat bevoegd gezag op verschillende niveaus en in verschillende instanties beter met elkaar moet samenwerken in de uitvoering van dit beleid. In het plan wordt echter niet toegelicht hoe deze beleidscoherentie en samenwerking tot stand zouden moeten komen. Inspreker verzoekt het ministerie hieromtrent een plan van aanpak te ontwikkelen.	daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Terzijde wordt opgemerkt dat het hele LAP – met het feit dat bevoegde gezagen er volgens de Wm rekening mee moeten houden – juist is bedoeld als één van de instrumenten om de gewenste uniformiteit te stimuleren. In aanvulling op dit uniformerende karakter van het LAP zelf geldt dat afspraken over een gezamenlijke (of in ieder geval afgestemde) uitvoering beter passen in bestuursafspraken, convenanten en bijvoorbeeld uitvoeringsagenda's die worden opgesteld in het kader van het rijksbrede programma CE dan in het LAP.
48.	A.00 Algemeen / deel-overstijgend	9	Inspreker is bereid om samen met het ministerie te komen tot een krachtige aanpak van de belemmeringen en uitdagingen voor de circulaire economie.	Deze inspraakreactie is geen verzoek om aanpassing van het LAP en heeft bovendien geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Terzijde wordt opgemerkt dat het aanbod wordt gewaardeerd en bij de uitvoering van LAP en/of transitieagenda's zeker van pas zal komen.
49.	A.00 Algemeen en B.06	21	De nu in gebruik zijnde testmethoden in Nederland voor de beoordeling van het uitlooggedrag van bouwproducten en afvalstoffen zijn onvoldoende om de nieuwe behoeften met betrekking tot de milieuhygiënische beoordeling van "voormalige" afvalstoffen en daarmee geproduceerde bouwproducten in het kader van circulaire economie te beoordelen. De tijdstermijnen waarover nagedacht moet worden zijn aanzienlijk langer dan de horizon van 100 jaar. Nog afgezien van het feit dat in een aantal gevallen ruim binnen die termijn effecten op kunnen treden. In twee bij de zienswijze gevoegde presentaties wordt een en ander geïllustreerd. De huidige testmethoden (kolom- en diffusieproef) dekken onvoldoende het bereik in pH, redox en complexatie condities, die gedurende de gebruiksfase en in mogelijk meerdere recycling fasen, van toepassing zijn. Aangezien deze factoren tot ordegrrootte verschillen in uitloog kunnen leiden, is de kans op overschrijding van grenswaarden niet onwaarschijnlijk. Met de pH afhankelijkheidstest (Europees gestandaardiseerd en parallel gevalideerd met een EPA methode) kan een groot deel van dit lange termijn risico afgedekt worden. Deze proef dient volgens inspreker als basis karakterisering voor klassen van producten beschikbaar te zijn. Op basis van een inschatting van het pH bereik in de gebruiksfase en in recycling stadia kan dan een aangepaste beoordeling verkregen worden, waarbij de bestaande grenswaarden gehanteerd kunnen worden omdat de pH afhankelijkheidstest evenals de kolomproef ook een vloeistof-vaste stof verhouding van 10 (L/S=10) hanteert. Overigens is deze zorg niet alleen van toepassing op milieuhygiënische aspecten, maar speelt die ook met betrekking tot duurzaamheid van bouwproducten. Het is de vraag of ongestraft alternatieve materialen kunnen worden ingezet op basis van methoden die ontwikkeld zijn voor traditionele producten. Zo is het uitsluitend uitvoeren van een 28 dagen sterkte test ten enenmale onvoldoende. Bij de toepassing van slak of glas in beton kunnen vertraagde reacties optreden, die pas in een later stadium aan het licht komen en tot product falen kunnen leiden.	In het Besluit bodemkwaliteit is vastgelegd welke methoden gehanteerd moeten worden voor de bepaling van emissiewaarden bij toepassing van bouwstoffen. Deze voorschriften en methoden gelden ook voor bouwstoffen geproduceerd uit afvalstoffen. Het LAP stelt deze testmethode niet vast, zodat hier geen inspraak op mogelijk is. Overigens is het niet zinvol om op nationaal niveau een discussie te voeren over de te hanteren meetmethode om de uitloog van stoffen te bepalen, aangezien de in het Bbk opgenomen methode komt te vervallen zodra in de Europese Bouwproductenverordening een meetmethode is opgenomen. Voorts is in de Bouwproductenverordening (bijlage 1) als fundamentele eis 7 voor bouwwerken 'duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen' opgenomen. Deze eis is nog in ontwikkeling, maar hiermee kunnen in de toekomst wel eisen voor duurzaamheid en recyclebaarheid in productnormen voor bouwproducten worden opgenomen.
50.	A.00 Algemeen, A.1.1.1, A.04.2 en A.04.8	35	De eisen voor het LAP zijn veel te beperkt opgenomen en uitgewerkt, gelet op artikel 4, 28 en 29 van de Kra. Alle effecten van veel minimumstandaarden zijn maar zeer beperkt onderzocht en niet afgezet tegen mogelijke alternatieven. LAP3 introduceert daarnaast de "voorkeursrecycling". Aangezien specifieke bedrijven al kans hebben gekregen bij te dragen aan het ontwerp-LAP hebben zij hun zakelijke belangen al veilig kunnen stellen. Dit heeft niets te maken met het "beste milieuresultaat" als bedoeld in de Kra, maar wel met concurrentievervalsing.	In de kaderrichtlijn afvalstoffen is de afvalhiërarchie vastgelegd. De hiërarchie is het uitgangspunt bij het opstellen van minimumstandaarden. Afwijking van de minimumstandaard naar beneden is echter mogelijk, indien de desbetreffende verwerkingswijze, alles afgewogen, leidt tot het beste milieuresultaat. De minimumstandaarden worden in het laatste geval, of bij twijfel, vastgesteld na uitvoering van een LCA. Veel minimumstandaarden zijn niet gewijzigd ten opzichte van LAP1. Voor dat LAP zijn veel LCA's uitgevoerd. De stelling van inspreker dat bepaalde bedrijven hun zakelijke belangen al in een eerder stadium veilig hebben kunnen stellen, delen wij niet. In de begeleidingscommissie LAP hebben verschillende brancheverenigingen zitting, geen individuele bedrijven. Minimumstandaarden en wijziging daarvan komen tot stand na gedegen onderzoek. Voor individuele bedrijven is het altijd mogelijk om initiatieven, waarvan zij denken dat deze leiden tot een gelijkwaardige of hoogwaardiger verwerking van afvalstoffen bij het ministerie aan te kaarten.
51.	A.00 Inleiding	26	De inspraak kan niet beperkt zijn. Inspreker reageert ook op de toelichting van het sectorplan, aangezien deze dragend zijn voor de concrete ge- en verboden uit het sectorplan.	De essentiële stukken uit het LAP zijn allen aangemerkt als kern van beleid en onderhevig aan inspraak. De toelichtende delen hebben een andere status en kunnen ieder moment worden aangepast – zelfs zonder dat de tekst sowieso voor inspraak wordt vrijgegeven. Het kan ook niet zo zijn dat uit de toelichting concrete geboden of verboden volgen die niet volgen uit de delen die als kern van beleid zijn aangemerkt (voor zover sowieso al sprake is van concrete ge- en verboden; zie ook het antwoord op inspraakreactie 11). Om die reden is het ook nu niet nodig om te toelichtende teksten onderhevig te laten zijn aan inspraak. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 52.
52.	A.00 Inleiding	35	Belangrijke beperkingen zijn aangelegd voor de inspraak die het publiek heeft. Zienswijzen die betrekking hebben op bepaalde delen uit het ontwerp-LAP3 zullen niet van reactie worden voorzien. Gezien het dwingende karakter van het plan is dit in ernstige mate in strijd met het Europees recht. De basis voor inspraak is gelegen in artikel 31 van de Richtlijn	Delen van het LAP die in een eerder stadium al aan een vorm van inspraak zijn onderworpen (wetgeving, andere beleidsregels) en zaken die uitsluitend ter toelichting zijn bedoeld zijn geen beleid. Het bieden van een inspraakmogelijkheid daarop is dan ook niet noodzakelijk. Daarnaast wordt bij het wel openstellen voor inspraak op delen van het LAP die niet als beleid zijn aan te merken, de suggestie gewekt dat ook die teksten nog gewijzigd kunnen worden. In veel gevallen is dat niet mogelijk.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			2008/98. Richtlijn 2003/35 bevat geen beperking in de mate en omvang van de inspraak. Een Nederlandse regering die wel beperkingen aanbrengt is onverbindend.	Inspreken is overigens wel degelijk mogelijk. Er wordt indien een zienswijze niet ook betrekking heeft op de beleidskern, niet op gereageerd. Een uitzondering geldt voor die teksten, waarvan de inspreker constateert dat die onjuist zijn en wordt geoordeeld dat inspreker daarin gelijk heeft.
53.	A.00 Inleiding	4	Voorgesteld wordt om Europa niet voorop te zetten in het huidige klimaat.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
54.	A.00 Inleiding	4	De groeiende aandacht voor de transitie naar een circulaire economie zou meer aandacht moeten krijgen. Circulair worden begint bij de definitie van wat afval is.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
55.	A.00 Inleiding	58, 60, 67 en 92	De mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze is beperkt tot bepaalde onderdelen van het ontwerp LAP3. Ook op andere integrale onderdelen van het beleidskader is het wenselijk dat de mogelijkheid van reactie openstaat. Een en ander past ook nadrukkelijk bij de wens van de overheid om samen met stakeholders en partijen in de keten invulling te gaan geven aan de transitie naar de circulaire economie en een solide LAP.	Zie de beantwoording van inspraakreacties 51 en 52.
56.	A.00 Inleiding	91	Inspreker is van mening dat het gehele ontwerp-LAP3 - ook het informerende deel - voor zienswijzen open moet staan, omdat de overheid en de markt het LAP3 als geheel interpreteert en plannen hierop maakt. De ruimte die het ministerie maakt om over bepaalde onderdelen meer of minder uit te wijden is ook een keuze, het geeft namelijk aan waar men meer/minder aandacht aan wil besteden. Inzichten van marktpartijen kunnen hier juist van belang zijn. Dat voor onderdelen van het ontwerp-LAP3 een verdergaande procedure nodig is, staat los van het recht dat eenieder kan inspreken en vragen kan stellen op het gehele ontwerp-LAP3.	Zie de beantwoording van inspraakreacties 51 en 52.
57.	A.02.2	18	Inspreker beveelt aan om de vijfde alinea te verduidelijken met: 'Dit betekent onder meer dat bij aanbestedingen voor afvalverwerkingscontracten de afvalhiërarchie zoals gespecificeerd in het LAP3 uitgangspunt moet zijn'.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
58.	A.02.2 en D.02.2	98	Het niet verder mogen gaan dan de minimumstandaard anders dan op verzoek van de vergunninghouder/houder van de inrichting, kan belemmerend zijn om duurzame innovatie en circulaire economie kracht bij te zetten. Om hoogwaardigere afvalverwerking te stimuleren is in het LAP het voornemen opgenomen om minimumstandaarden vaker tussentijds aan te passen wanneer daar aanleiding toe is. Dit vergt enige tijd voordat nieuwe verwerkingstechnieken kunnen worden toegepast. Inspreker pleit ervoor ook bij actualisatie van vergunningen of maatwerkvoorschriften op grond van het Activiteitenbesluit verdergaande eisen te kunnen stellen dan de in dit LAP opgenomen minimumstandaarden. Het gaat dan om eisen die in overeenstemming zijn met actuele inzichten en technieken en een bijdrage leveren aan verbetering van milieu en gezondheid: het weg-nemen van schadelijkheid voor mens en milieu.	<p>Omdat de minimumstandaard is bedoeld als harmoniserend instrument is het ongewenst dat bij vergunningverlening verdergaande eisen worden gesteld dan de in dit LAP opgenomen minimumstandaarden. Dat zou een level-playing-field verstoren. Juist om nieuwe ontwikkelingen te kunnen volgen en de transitie naar een Circulaire Economie optimaal te ondersteunen zal het LAP met enige regelmaat worden geactualiseerd. Het is onwenselijk dat ieder bevoegd gezag los daarvan zelfstandig gaat oordelen dat voor vergunningverlening een hogere standaard moet worden aangehouden dan de minimumstandaard voorschrijft.</p> <p>Overigens beperkt het LAP het bevoegd gezag niet waar het gaat om specifieke eisen die nodig zijn om milieu en volksgezondheid in de omgeving van een bedrijf te beschermen. De minimumstandaarden in het LAP kennen immers weinig tot geen eisen op het gebied van emissies. Dergelijke eisen zijn in het algemeen te vinden in wet- en regelgeving.</p> <p>Ook implementatie van inzichten over best-beschikbare-technieken die zijn opgenomen in zogenaamde BBT-documenten worden niet ingeperkt door het LAP.</p> <p>Naar aanleiding van deze inspraakreactie is in § D.2.2 de tekst als volgt aangepast: Omdat de minimumstandaard is bedoeld als harmoniserend instrument <u>wijkt het bevoegd gezag bij vergunningverlening niet naar boven af van de in dit LAP opgenomen minimumstandaarden. Dit behoudens gevallen waarin de aanvraag voor een vergunning zelf voorziet in een verwerkingswijze die verder gaat dan de minimumstandaard.</u></p> <p>Deze aanpassing is ook opgenomen in §D.2.6, kern van beleid en is tekstueel verwerkt in wijziging 1146.</p>
59.	A.02.3	40	Onder de tabel is vermeld dat voor de afvalstoffen h en i onduidelijkheid bestaat over het wel/niet van toepassing zijn van zowel de bepalingen hoofdstuk 10 van de Wm als de bepalingen uit de Verordening dierlijke bijproducten. Inspreker geeft aan dat het geen onduidelijkheid betreft. Het LAP is niet van toepassing op dierlijke bijproducten die vallen onder het VDB, tenzij het gaat om verbranden, storten of gebruik in een composteer- of in een biogasinstallatie. Op dat moment gelden twee regimes tegelijkertijd: VDB en KRA/hoofdstuk 10 Wet milieubeheer.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
60.	A.02.3	91	Welke wijziging wordt in voetnoot 4 bedoeld en wanneer is deze gepubliceerd?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
61.	A.02.3 en E.40-II	76	Inspreker vraagt te verduidelijken of haar bedrijfsactiviteiten, die onder	In het Besluit bodemkwaliteit is vastgelegd welke activiteiten behoren tot het verspreiden van baggerspecie. Het verspreiden van baggerspecie

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			meer bestaan uit het toepassen in oppervlaktewater van baggerspecie in voormalige zandwinputten, in het LAP3 worden betrokken of dat het beleid voor deze activiteiten onderdeel uitmaakt van het nationaal Waterplan. Daarbij dient aandacht te worden geschonken aan het feit dat de verplaatsing van sediment in oppervlaktewater niet valt onder hoofdstuk 10 van de Wm en evenmin wordt bestreken door de Kra.	valt niet onder de reikwijdte van het sectorplan baggerspecie (zie verder het antwoord op inspraakreactie 946). Voor de situatie van inspreker geldt een vergunning voor het storten van baggerspecie. Het LAP is wel van toepassing op activiteiten van inspreker.
62.	A.02.3 en E.65-II	4	De relatie met het LAP dient voor dierlijke bijproducten nader te worden uitgewerkt. Reststromen vallen niet meer onder Verordening (EG) nr. 1069/2009 omdat ze eindpunt zijn. Covergisting ontbreekt.	Inspreker spreekt primair in op § A.2.3 van het beleidskader, maar ook in sectorplan 65 wordt expliciet ingegaan op de relatie met regelgeving voor dierlijke bijproducten. Ook het (co)vergisten van dierlijke bijproducten komt expliciet terug in de minimumstandaard (§ II) en de toelichting (§ IV) van sectorplan dierlijk afval (E.65). Op bovenstaande wijzen wordt voldoende ingegaan op de wens van inspreker om nadere uitwerking van dit onderwerp.
63.	A.02.5	24	Inspreker vraagt te verduidelijken welke wijziging van LAP3 in relatie tot de Omgevingswet wordt beoogd.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
64.	A.02.6	6	Inspreker vraagt hoe een derde-belanghebbende, niet zijnde een overheidsinstelling kennis kan nemen van een besluit tot afwijking van het LAP.	De vergunningen waarbij wordt afgeweken van het LAP, worden op eenzelfde wijze gepubliceerd als vergunningen waarbij afwijking niet aan de orde is. In die zin heeft een belanghebbende dezelfde mogelijkheden als bij vergunningen die worden afgegeven in overeenstemming met het LAP. Voor iedereen, behalve de direct betrokkenen, is het niet eenvoudig om na te gaan in welke gevallen is afgeweken van het LAP.
65.	A.02.6	88	De geschetste afwijkingsprocedure laat het bestuursorgaan de ruimte toch af te wijken van het LAP wanneer de minister het daar niet mee eens is. Om willekeur te voorkomen zou het oordeel van de minister bindend moeten zijn.	De bevoegdheden van de verschillende overheden zijn in Nederland bij wet geregeld. Op basis daarvan zijn het veelal gemeenten en provincies die vergunningen en ontheffingen verlenen voor veel activiteiten waarvoor het LAP toetsingskader is. Een bindend oordeel van de Minister is sowieso niet via het LAP zelf te regelen, maar vraagt aanpassing van de wet. Bovendien is het een nogal ingrijpende wijziging van de bestuurlijke verhoudingen zoals die in Nederland gebruikelijk zijn.
66.	A.02.6	88	Vinden de stappen van de afwijkingsprocedure plaats in de omgevingsvergunningprocedure? Zo ja, heeft de beoordelingscyclus voor afwijken dan een schorsende werking?	De stappen van de afwijkingsprocedure kunnen plaatsvinden binnen de Wabo-procedure die voor de vergunning wordt doorlopen, maar er is geen sprake van schorsende werking. Het bevoegd gezag wordt daarom aangeraden een voornemen tot afwijken al voor de start van de formele procedure – dus al in de fase van vooroverleg – bij de Minister aan te kaarten.
67.	A.02.6 en A.02.9	65 en 78	In deze paragraaf wordt beschreven onder welke voorwaarden afgeweken kan worden van het LAP, waaronder de minimumstandaard en de procedure die daarbij doorlopen moet worden. Mogelijk kan hier ook gemeld worden wanneer deze procedure niet moet worden doorlopen. Dit komt later in het LAP een aantal keren aan de orde zoals bij proefnemingen en bij de grenswaarde van € 205,-.	In <i>alle</i> gevallen waarin van het LAP wordt afgeweken, moet de afwijkingsprocedure worden gevolgd. De voorbeelden die inspreker noemt, zijn geen afwijkingen waarvoor de procedure niet hoeft te worden gevolgd, maar gewoon situaties waarin sowieso geen sprake is van een afwijking omdat het LAP al bepaalde ruimte biedt. Enige uitzondering waarin wel sprake is van een afwijking zonder dat de procedure van § A.2.6 hoeft te worden gevolgd, is bij calamiteiten. Hier is de tekst van het LAP heel duidelijk over § A.2.7.3.
68.	A.02.6 en D.02.2.4.1	84 en 87	Bij voorkeursrecycling kan een afwijkende verwerking alleen middels een zware procedure worden toegestaan; de teksten over de te volgen procedure lijken niet geheel met elkaar in overeenstemming.	De essentie van § D.2.2.4.1 is dat het niet de bedoeling is dat bevoegde gezagen zelf het begrip 'voorkeursrecycling' gaan invullen voor specifieke gevallen. Voorkeursrecycling wordt gebruikt wanneer dat in het LAP is opgenomen. In deze gevallen handelt het bevoegd gezag in lijn met het LAP. Gaat het bevoegd gezag toch zelfstandig invulling geven aan het begrip 'voorkeursrecycling' dan is sprake van afwijken van het LAP en komt de procedure van § A.2.6 in beeld. Er is dus geen spanning tussen beide teksten. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot een aanpassing van de tekst in § D.2.2.4.1: Mocht zich een nieuw vorm van recycling voordoen, dan komt die pas voor vergunningverlening in aanmerking wanneer ten genoegen van de minister is aangetoond dat deze minimaal even hoogwaardig is als de als voorkeursrecycling aangemerkte vorm van verwerking en wanneer de minister heeft aangegeven het LAP hierop ~~aan te gaan passen~~ heeft aangepast.
69.	A.02.7, B.01.4.1.1 en B.05.5.1.4	11	Het afval uit het buitenland wordt nu als tussenoplossing in Nederland verbrand. Er wordt niet aangegeven hoe lang deze periode duurt. Nu telt deze tussenoplossing alleen voor brandbaar afval uit het buitenland. Inspreker zou ook een tussen oplossing willen zien voor andere materialen die tijdelijk gestort / opgeslagen kunnen of moeten worden op de stortlocaties. Indien er een calamiteit zou gebeuren bij een locatie en hierdoor ontstaat een overschot aan materiaal wat niet verwerkt kan worden, dan moet hier een tussenoplossing voor komen.	Zolang import van afval naar AVI's niet leidt tot verdringing van brandbaar Nederlands afval naar stortplaatsen, is import van brandbaar afval toegestaan. De reden hiervoor is dat de investeringsbeslissingen en exploitatie van AVI's een verantwoordelijkheid zijn van de markt. De duur van de periode waarin import kan plaatsvinden is dus niet gelimiteerd, zolang de opslag milieuhygiënisch verantwoord plaatsvindt. Ingeval van calamiteiten is tijdelijke opslag op een stortplaats ook mogelijk. De tekst is hierop aangepast. Aan § B.5.5.1.4 en aan § A.2.7.3 is toegevoegd: <u>Tijdelijke opslag op een stortplaats voor afvalstoffen afkomstig van calamiteiten is ook mogelijk, met uitzondering van het bufferen van buitenlands brandbaar afval.</u>
70.	A.02.7.2	88	Aangegeven is dat indien verwerking conform de minimumstandaard tijdelijk niet (meer) mogelijk is, o.a. import in beginsel niet meer is toegestaan. Inspreker stelt voor hier de passage 'zolang de calamiteit zich voordoet en voor zover de omvang van de calamiteit dit noodzakelijk maakt' toe te voegen.	Het voorstel van inspreker wordt overgenomen. De tekst van het LAP is als volgt aangepast: Indien verwerking volgens de minimumstandaard in Nederland tijdelijk niet (meer) mogelijk is, is <u>zolang de calamiteit zich voordoet en voor zover de omvang van de calamiteit dit noodzakelijk maakt</u> - ook import in beginsel niet meer toegestaan en is import van afval op basis van lopende toestemmingen en vervolgens afwijken van het beleid niet wenselijk.
71.	A.02.7.3, B.05.5.1.4, B.13.3.2 en B.13.9	88	De genoemde paragrafen spreken elkaar tegen. In het ontwerp wordt aangegeven dat in geval van calamiteiten geïmporteerd afval tijdelijk op een stortplaats gebufferd mag worden. In paragraaf B.13.3.3 is echter vermeld dat ingevoerde afvalstoffen naar dezelfde inrichting met dezelfde route worden overgebracht. Inspreker verzoekt in paragraaf B.13.3.3 de mogelijkheid op te nemen dat in de aanvraag om een EVOA-beschikking een tweede inrichting (bufferlocatie) kan worden opgenomen in het geval	Vooraf wordt opgemerkt dat – in tegenstelling tot hetgeen inspreker beweert – ook in geval van calamiteiten het NIET de bedoeling is om geïmporteerd afval bufferen. Daarnaast vergelijkt inspreker teksten over wat te doen wanneer zich calamiteiten voordoen op het gebied van verwerking van afval met teksten die aangeven wanneer bij import gebruik gemaakt kan worden van een algemene kennisgeving in plaats van een kennisgeving per individueel transport. Het gebruik van één kennisgeving voor meerdere onafhankelijke transporten is alleen mogelijk/toegestaan/controleerbaar/etc. wanneer de transporten grote gelijkenis vertonen. Het betreft dan niet alleen hetzelfde soort afval,

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			van calamiteiten.	maar ook dat de transporten plaatsvinden tussen dezelfde verzender en ontvanger. Aan de wens van inspreker kan dan ook niet tegemoet gekomen worden.
72.	A.02.8	6	In de ontwerptekst staat: .. wordt overwogen om via het LAP ook andere instrumenten die kunnen bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie te promoten. Zo wordt bijvoorbeeld geprobeerd om een regeling als MIA/VAMIL nog beter te laten aansluiten bij de speerpunten van het LAP, maar anderzijds ook via het LAP de bekendheid van deze regelingen bij ondernemers binnen de afvalwereld te vergroten (blz. 23). Inspreker vraagt of (alleen) MIA/VAMIL een probaat middel is om het beoogde doel te bereiken en of vermelding in het LAP voldoende om deze regelingen onder de aandacht te brengen?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
73.	A.02.8 en B.01.5	52	Maak een koppeling met grondstoffenakkoord en transitieagenda's. Inspreker verwacht dat in de transitieagenda's ambitieuze doelstellingen worden afgesproken. Om te voorkomen dat de transitieagenda's tot stevigere ambities en bijbehorende uitvoering leiden (rol producenten) dan in LAP3 is vastgelegd, moet het LAP tijdig worden bijgesteld, bijvoorbeeld via het instrument minimumstandaard.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
74.	A.02.8 en D.05.5	6	In LAP 3 staat dat vergunningen geactualiseerd moeten worden bij wijziging van het LAP. Inspreker heeft de volgende vragen. <ul style="list-style-type: none"> • Geschiedt dit aanpassen van vergunningen bij ambtshalve wijziging? • Hoe wordt geborgd dat alle bevoegde gezagen 'even snel' zijn in hun handelen? • Zit er een sanctie voor het bevoegd gezag op niet (tijdig) implementeren? • Als er discrepantie in de tijd ontstaat, leidt dat immers tot marktverstoring en concurrentievervalsing omdat de ene partij strengere c.q. omvangrijkere eisen opgelegd krijgt dan een ander. Dat onderscheid in eisen is nu deels per provincie ook al aan de orde. De vraag is hoe dat in de toekomst vermeden gaat worden. 	Aanpassing van vergunningen geschiedt via een ambtshalve wijziging. In het Bor is aangegeven dat het bevoegd gezag binnen een jaar na inwerkingtreding van het LAP de omgevingsvergunningen, onderdeel milieu, moet doorlopen om te zien of deze nog in overeenstemming zijn met de minimumstandaard(en). Aanpassing van de vergunning moet ook binnen een jaar gebeuren. Bij een eenvoudige aanpassing geldt er geen overgangstermijn. In andere gevallen is in de sectorplannen een overgangstermijn opgenomen. Met bovengenoemde aanpassingen in regelgeving en beleid wordt bewerkstelligd dat soortgelijke vergunningen ongeveer gelijktijdig worden aangepast en dat voor soortgelijke activiteiten dezelfde overgangstermijn geldt. Niet tijdig aanpassen kan aan de orde komen bij het tweedelijns toezicht door de ILT. Daarnaast is het natuurlijk mogelijk dat collega-bedrijven of brancheverenigingen een verzoek tot aanpassing van de vergunning(en) doen.
75.	A.02.8 i.s.m. de inleiding	6	Daar waar criteria minder eenduidig zijn (en dat wil op afvalterrein nog wel eens gebeuren) wordt in de dagelijkse (uitvoerings)praktijk teruggegrepen op omliggende, toelichtende teksten. Ook al zijn die niet als 'de feitelijke kern van beleid' bedoeld. Hoe kan iemand zich ertegen verweren dat delen met een minder formele status zonder inspraak worden gewijzigd? Hoe kan iemand weten dat een LCA elders tot nuancering (in de rangorde van verwerkingsmogelijkheden) heeft geleid? De vraag blijft hoe flexibel op veranderingen kan worden ingespeeld (zonder 'verworven rechten' geweld aan te doen). Slagvaardigheid mag immers niet ten koste gaan van informatieoverdracht c.q. rechtsbescherming.	Zie de beantwoording van inspraakreacties 51 en 52. In aanvulling nog de opmerking dat een LCA uitgevoerd voor een specifieke casus alleen iets zegt over de vergunbaarheid van die specifieke casus. De in het LAP aangehouden rangorde van verwerkingsmogelijkheden wordt hier niet door gewijzigd. Ook past een wijziging van het LAP in beginsel geen bestaande rechten aan en wordt bij aanpassingen van het LAP die worden vertaald naar vergunningen, telkens afgewogen wat dat betekent voor bestaande gevallen.
76.	A.02.8.4	93	Het LAP3 moet tussentijds herzien worden na de aanpassing van de Kra en de verwerking hiervan in Nederlandse wetgeving. Van deze herziening zou in het LAP3 expliciet melding gemaakt moeten worden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
77.	A.02.8.4	93	Inspreker onderschrijft het uitgangspunt dat het beleidskader dynamisch van aard moet zijn, en innovatie in afvalscheidings- of recyclingtechnieken niet mag belemmeren. Zij waardeert de ruimte die in het plan geboden wordt voor tussentijdse aanpassingen, bijvoorbeeld in bijstelling van minimumstandaarden.	Deze inspraakreactie is een steunbetuiging aan de tekst van het ontwerp-LAP3 en vraagt niet om aanpassing. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
78.	A.02.8.5	6	In LAP 3 staat dat het ministerie signalen van stakeholders een belangrijke plaats geven en dat dit gedeeltelijk al gebeurt via begeleidingscommissies en stuurgroepen. Welke gremia kwalificeert het ministerie als haar stakeholders? Wat kan een individuele belanghebbende (overige stakeholder) te weten komen dankzij deze aanpak? En op welk moment is dat?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
79.	A.02.9	40	Inspreker vraagt om een termijn voor afhandeling van een verzoek op te nemen. Er zijn 9 stappen te doorlopen. Zij beveelt aan dat een reactie binnen 6 maanden of op verzoek binnen 12 maanden wordt gegeven.	De verwijzing naar A.2.9 kunnen we niet plaatsen en aangenomen wordt dat bedoeld is te reageren op A.2.6. Omdat bekend is dat het bevoegd gezag voor het proces van vergunningverlening is gehouden aan wettelijke termijnen wordt een inspraakreactie op een voorgenomen afwijking met spoed door het Ministerie behandeld. Om de procedure zo min mogelijk op te houden is ook aangegeven dat in het kader van vergunningverlening de schriftelijke mededeling eventueel kan plaatsvinden in de vorm van het voorleggen van de ontwerpvergunning inclusief motivering. Het heeft echter sterk de voorkeur dat het bevoegd gezag reeds in het stadium van vooroverleg contact zoekt met het Ministerie. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 66.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP			
80.	A.03	39	Inspreker constateert –specifiek wat betreft het behalen van de VANG-doelstellingen voor 2020 en 2025– een verschuiving van een intentionele aanpak naar een meer verplichtende aanpak. De VANG-bestuursovereenkomsten die gemeenten op dit moment met het Ministerie aangaan hebben het karakter van intentieovereenkomsten. Met een meer verplichtende aanpak is op zich niets mis, maar er dient wel rekening gehouden te worden met de aard en omstandigheden van individuele gemeenten (denk aan factoren als inwoneraantal, hoogbouwklasse, belastingdruk). Limburg heeft een relatief lange historie wat betreft het hantieren van diftarsystemen, dus het aantal kilo's restafval per inwoner is over het algemeen al relatief laag. Dat wil echter niet zeggen dat het per definitie gemakkelijk zal zijn om de doelstelling voor 2020 en met name de ambitieuze doelstelling voor 2025 te behalen. Graag zien wij mogelijkheden voor maatwerkafspraken ingebouwd, waarbij per gemeente individuele afspraken gemaakt worden, o.a. over het tijdpad waarmee de doelen behaald kunnen worden. Aan die maatwerkafspraken kan dan een meer dwingend karakter gegeven worden.	De VANG-doelen zijn landelijke doelen waar we gezamenlijk naar toe gaan. De ene gemeente is daar sneller in dan de andere gemeente en sommige gemeenten kunnen ook al verder gaan dan bijvoorbeeld de doelen voor 2020. De bestuursakkoorden afvalscheiding huishoudelijk afval zijn geen afspraken of intenties die gemeenten met IenW sluiten. Het gaat hier om een intentie die gemeenten onderling naar elkaar uitspreken over hetgeen zij in de eigen situatie wensen te gaan halen. Die akkoorden zijn dan ook bedoeld om vanuit de eigen gemeentelijke doelen ervoor te gaan en te signaleren wat daarvoor nodig is. Deze bestuursakkoorden zijn bij uitstek ingevuld zoals inspreker hier vraagt: individueel. Hier is geen dwingende karakter bij in de zin de Rijksoverheid er op toe gaat zien. Ook verder is niet duidelijk waar in het LAP wel zou blijken dat aan deze VANG-doelen een meer verplichtend karakter wordt verbonden.			
81.	A.03	4	In de aanhef van het hoofdstuk moet het woord afval niet worden gebruikt, omdat dit een kwalificatie is. Het gaat om het hoogwaardig inzetten van reststromen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.			
82.	A.03	36 en 96	Op onderdelen wordt nog veel te weinig ingezet op het halen van de in A.3.2. genoemde specifieke LAP-doelstellingen. Ook wordt nog onvoldoende uitwerking gegeven aan de ambitie van het Rijk om in 2030 50% minder gebruik van primaire grondstoffen te realiseren en in 2050 Nederland circulair te hebben gemaakt.	Er zijn de afgelopen decennia – zowel door overheden als door marktpartijen – veel inspanningen verricht en er is al heel veel bereikt op het gebied van deze onderwerpen. De constatering dat het de laatste jaren wat moeilijker gaat om nog meer vooruitgang te boeken is echter correct. Mede om die reden wordt in het kader van het Rijksbrede programma voor Circulaire Economie, en met name in de in het kader van het programma te ontwikkelen transitieagenda's, gezocht naar een inventieve en vernieuwende manieren om toch volgende stappen te kunnen zetten. De stelling dat er veel te weinig wordt ingezet op het halen van deze doelstellingen, wordt dus niet onderschreven. Wel wordt druk gezocht naar nieuwe wegen/instrumenten om verdere vooruitgang te boeken.			
83.	A.03	56 en 67	Inspreker vraagt een verwijzing op te nemen naar de motie Cege-rek/Dijkstra voor hout m.b.t. het uitbreiden van de scope van recycling.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.			
84.	A.03	64	Inspreker stelt voor om ook de doelstellingen uit het Rijksbrede programma Circulaire Economie op te nemen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.			
85.	A.03	64	In de aanhef van het hoofdstuk staat "het optimaliseren van de inzet van afvalstoffen in een circulaire economie." Inspreker stelt voor om de zinsnede '..... inzet van afvalstoffen ....' te wijzigen in '..... inzet van secundaire grondstoffen.....'.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.			
86.	A.03	77 en 93	Inspreker verzoekt om alle nagescheiden materiaalstromen, ook die aanwezig in bodemassen (bijv. glas), mee te tellen voor recycling.	Inspreker doelt feitelijk op de manier waarop de doelstellingen van de richtlijn en het besluit verpakkingen worden gemonitord. Hiermee heeft deze inspraakreactie geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.			
87.	A.03 en A.03.4	77 en 93	Inspreker verzoekt om bij de doelstellingen van de verschillende materiaalstromen naast een kwantitatief doel ook een kwalitatief doel op te nemen om hoogwaardig hergebruik tegen maatschappelijk verantwoorde kosten mogelijk te maken.	Reactie van inspreker lijkt geen betrekking te hebben tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid'. Honoreren van de wens van inspreker zou echter wel leiden tot aanpassen van de 'kern van beleid'. Daarom wordt de rectie toch behandeld in deze Nota van Antwoord. Kwaliteit, leveringszekerheid en afzet van recyclelaat zijn belangrijk om de transitie naar een Circulaire Economie te laten slagen. Er speelt op dit moment echter nog te veel om dit nu al naar doelstellingen te vertalen. Zo wordt nog gewerkt aan modellen om onderscheid tussen hoogwaardige en minder-hoogwaardige recycling te kunnen maken en wordt nog gewerkt aan vijf transitieagenda's waarin deze onderwerpen zeker een plek krijgen.			
88.	A.03 en E.11-II	6	In de aanhef van het hoofdstuk staat als één van de doelen van het afvalbeleid "de milieudruk in de gehele keten in beschouwing te nemen waardoor afwenteling van de milieudruk op andere fases in de keten wordt voorkomen" Om de milieudruk volledig in beeld te brengen c.q. af te wegen is studie van een niveau van MER en/of LCA noodzakelijk. Hoe wordt dit op productiekenniveau geconcretiseerd c.q. gekwantificeerd? Is de conclusie gerechtvaardigd, dat inzet van uitgesorteerde zachte plastics (folies) als secundaire brandstof in cementovens en dergelijke bij- en meestookcentrales met minimale rookgasreiniging uit een oogpunt van milieudruk geenszins van meerwaarde is ten opzichte van verbranden in Nederlandse AVI's (met maximale rookgasreiniging) ?	Deze inspraakreactie op hoofdstuk A.3 heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Wat betreft de vraag over het verbranden van zachte plastics in een cementoven versus in een AVI geldt dat dit op basis van de minimumstandaard van sectorplan 11 (E.11-II) allebei niet is toegestaan. De minimumstandaard is namelijk recycling. De vraag is dus niet relevant voor de tekst van het LAP. Wel is het zo dat wanneer de minimumstandaard 'hoofd gebruik als brandstof' is zowel inzet in een cementoven als inzet in een AVI met een R1-status is toegestaan. Naar aanleiding van deze inspraakreactie is wel de minimumstandaard van sectorplan 11 (E.11-II) aangepast: <table border="1" data-bbox="1389 1837 2291 1959"> <tr> <td>a</td> <td>Gemengd kunststof (excl. kunstgras)</td> <td>Sorteren of ...(...)... beschreven in deze tabel. Indien bovenstaande verwerking voor gemengde fracties – waaronder residuen uit sortering van gemengd kunststof –</td> </tr> </table>	a	Gemengd kunststof (excl. kunstgras)	Sorteren of ...(...)... beschreven in deze tabel. Indien bovenstaande verwerking voor gemengde fracties – waaronder residuen uit sortering van gemengd kunststof –
a	Gemengd kunststof (excl. kunstgras)	Sorteren of ...(...)... beschreven in deze tabel. Indien bovenstaande verwerking voor gemengde fracties – waaronder residuen uit sortering van gemengd kunststof –					

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<ul style="list-style-type: none"> gezien de aard of samenstelling, technische niet mogelijk is, of indien bovenstaande verwerking zo duur is dat de kosten voor afgifte <u>van deze partijen aan de poort van de verwerker</u> door de producent/ontdoener meer zouden bedragen dan €205,-/ton, is de minimumstandaard 'hoofdgebruik als brandstof (als vorm van nuttige toepassing)'.
89.	A.03.1	4	In de doelen 9 en 10 wordt gesproken over huishoudelijk afval en huishoudelijk restafval. Is dit verschil duidelijk?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Zie terzijde overigens ook het antwoord op inspraakreactie 1092.
90.	A.03.1	4	Doel 15 moet niet alleen betrekking hebben op meer en betere recycling, maar ook op meer en beter gebruik.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
91.	A.03.1	4	Doel 16 is zwak geformuleerd. Gevraagd wordt of het mogelijk is om te streven naar een marktaanbod van xx% gerecyclede consumentengoederen. Bijvoorbeeld door een laag btw-tarief toe te laten voor gerecyclede goederen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
92.	A.03.1	6	Het streven is om het aandeel circulair inkopen door de Rijksoverheid te verhogen tot minimaal 10% in 2023. Waarom slechts 10% als je naar volledige circulariteit toe wil? Waarom alleen de rijksoverheid en niet de andere overheden? Waarom circulariteit geen grotere, gekwantificeerde positie opleggen in de aanbesteding (EMVI) en dat dan wel voor alle overheden?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
93.	A.03.1	42	In de doelstellingen is opgenomen dat er naar wordt gestreefd om het aandeel circulair inkopen door de Rijksoverheid te verhogen tot minimaal 10% in 2023. Deze doelstelling is niet SMART geformuleerd; het woord "streven" is een inspanningsverplichting en geen resultaatsverplichting, te vrijblijvend dus. Hiermee wordt door het Rijk niet het goede voorbeeld gegeven aan andere overheden, inwoners en bedrijven. De ambitie van 10% is te laag en kan ambitieuzer als je als rijksoverheid werkelijk een stimulerende bijdrage wilt leveren aan een circulaire economie. Voorgesteld wordt om alsnog een SMART geformuleerde doelstelling op te nemen met een minimale ambitie van 25% van de inkoopsum en van 25% van het aantal inkopen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
94.	A.03.1	44	Met betrekking tot de algemene doelstellingen staat duidelijk aangegeven dat de CE een belangrijke prioriteit is. Ook staat hier aangegeven dat een controlesysteem op de herkomst van het materiaal en de specificaties hiervan als zeer belangrijk worden beschouwd. Ondanks dat staan er geen maatregelen opgenomen hoe dit te realiseren. Zowel voor controle van afvalstromen, als de kwaliteitsbevordering van circulaire productie is dit echter absolute noodzaak. Ook voor de toepassing van het publieke instrumentarium zou dit moeten gelden als prioriteit. Omdat dit middel alleen functioneel is wanneer dit internationaal wordt aangepakt, is hiervoor aansluiting op internationaal (Europees) beleid noodzakelijk.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
95.	A.03.1	64	Bij punt 5 verzoekt inspreker om de term 'hoogwaardig' tussen haken te plaatsen, aangezien de markt nog niet op alle fronten zo ver is om bepaalde materialen hoogwaardig te recyclen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
96.	A.03.1	77 en 93	Inspreker verzoekt inzichtelijk te maken wat de basis is voor de in het programma VANG opgenomen doelstelling om de hoeveelheid restafval in 2025 terug te brengen tot 30 kg per inwoner.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
97.	A.03.1	77 en 93	Inspreker verzoekt om het gewichtsandaal residu dat resulteert na sortering van de gescheiden ingezamelde of nagescheiden materiaalstromen onderdeel van het huishoudelijk afval te laten blijven (in de berekeningen).	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
98.	A.03.1	88	Onder punt 2 wordt gesteld dat afval 'de economie verlaat via de afvalverbrandingsinstallaties'. Deze passage doet geen recht aan de bijdrage van deze installaties aan de productie van hernieuwbare energie en de	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			recycling van bodemassen die als vrij toepasbare bouwstof in de economie blijven. Inspreker verzoekt de genoemde passage 'de economie verlaat' te verwijderen.	
99.	A.03.1	88	Het streven naar een aandeel circulair inkopen van 10% door de rijksoverheid is te mager. Bij aanbesteding door de overheid zou duurzaamheid een verplicht onderdeel van de beoordelingscriteria moeten zijn.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
100.	A.03.1 en 3.2	88	Het halen van doelstelling 14 kan vergemakkelijkt worden als gemeenten/inzamelaars een additioneel doel hebben om de kwaliteit van gescheiden inzameling hoog te houden en niet alleen maximaal te focussen op maximale gescheiden inzameling en reductie van zwerfafval. Deze doelstelling zou kunnen worden toegevoegd aan de LAP-doelstellingen. Het zou daarbij kunnen helpen dat de stromen die meetellen in de VANG-doelstellingen, nooit meer dan bijv. 10% vervuiling mogen bevatten.	Inspreker stelt voor een extra doelstelling aan paragraaf 3.2 toe te voegen gericht op het stellen van eisen aan de kwaliteit van de gescheiden inzameling in aanvulling op eisen aan de kwantiteit van de gescheiden inzameling. Inspreker legt een relatie met doel 14 (rendement sorteren) terwijl het eigenlijk om 2 elkaar aanvullende instrumenten gaat; optimaal op recycling ingerichte systemen van gescheiden inzameling in combinatie met een optimaal op recycling ingerichte sortering van afval dat toch niet gescheiden wordt ingezameld. Daarnaast vraagt een doelstelling als inspreker suggereert om een goed onderbouwd, gedragen en controleerbaar kwaliteitscriterium voor de gescheiden inzameling. Dat lijkt net zo complex als een gedragen en controleerbaar criterium voor een goed sorteerproces. Op dit moment is de informatie die nodig is om aan de suggestie van inspreker invulling te geven niet aanwezig.
101.	A.03.1 en A.03.2	88	Het sturen op doelstellingen die kwantitatief van aard zijn draagt niet of nauwelijks bij aan de transitie naar de circulaire economie. Een focus op kwantiteit leidt niet zelden tot downcycling. Kwaliteitsdoelstellingen hebben de voorkeur.	Zie de antwoorden op inspraakreacties 87 en 102.
102.	A.03.1, A.03.2 en A.03.4	65 en 78	Om te komen tot een circulaire economie is het noodzakelijk om voor alle partijen ambitieuze doelen te stellen zoals die in het beleidskader zijn omschreven. Op basis van praktijkervaringen en onderzoek naar de mogelijkheden voor ketensluiting voor de verschillende deelstromen moet daarbij naast kwantiteit ook aandacht worden besteed aan kwaliteit. Hierbij kan bezien worden of de kosten wel in verhouding staan tot de milieuwinst en zal niet alleen gestuurd moeten worden op gewicht en volume maar ook op waarde van de grondstoffen. Met name de inzameling van deelstromen waar (nog) geen of nauwelijks hergebruiksmogelijkheden voor zijn of afzet voor is, vraagt om inzet van de Rijksoverheid om innovatie en capaciteit te stimuleren zodat (een betaalbare) recycling wel mogelijk wordt gemaakt. Inspreker pleit voor een meer marktgerichte toepassing van het verplicht scheiden en recyclen van specifieke afvalstromen en voor het stimuleren van innovaties voor de recycling van deelstromen waar de markt nog onvoldoende ontwikkeld is, waarbij de gehele keten haar verantwoordelijkheid neemt en ambitieuze doelstellingen kent.	Zie allereerst het antwoord op inspraakreactie 87. Daarnaast begint Hoogwaardige verwerking bij zuivere deelstromen en derhalve voor een aanzienlijk aantal componenten bij gescheiden inzameling. Innovatieve technieken worden gestimuleerd i.h.k.v. CE programma. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 82.
103.	A.03.1, A.3.2 en A.03.4	91	Verzoek om duidelijk aan te geven dat deze doelstellingen voor Nederland als geheel gelden en niet zijn bedoeld om in Omgevingsvergunningen voor inrichtingen als doelvoorschriften te worden opgenomen.	Aan de alinea direct boven paragraaf A.3.1 is de volgende zin toegevoegd: <u>De doelstellingen van dit hoofdstuk gelden voor Nederland als geheel en zijn – behoudens voor zover zij terugkomen in de minimumstandaarden van dit LAP – niet bedoeld om in omgevingsvergunningen voor inrichtingen als doelvoorschriften te worden opgenomen.</u>
104.	A.03.2	6	Naar aanleiding van doel 18 stelt inspreker dat afval(componenten) 'de economie' ook verlaten via bijstook, meestook en biomassaverbranding. Waarom worden deze alternatieven niet in de doelstellingen meegenomen? Ook voorbereiding voor hergebruik en recycling kent een milieudruk. Behoort niet de milieudruk in de afvalfase (van wieg tot graf) het criterium te zijn op basis waarvan de doelstellingen wordt bepaald? Vermindering van verbranden en storten is een doel op zich (geworden). Alternatieven worden niet op milieu-impact maar op 'cijfers' gepromoot. Overigens is in onze ogen afvalverbranding voornamelijk onlosmakelijk gekoppeld aan nuttige toepassing omdat nu eenmaal voornamelijk niet alles hergebruikt kan worden. Behoud van een sterke verbrandingssector is derhalve een harde noodzaak.	De in de doelstelling genoemde handelingen 'voorbereiding voor hergebruik' en 'recycling' staan in de afvalhiërarchie boven de door de inspreker genoemde vormen van verbranden. Met het doel om te komen tot minimaal 85% 'voorbereiding voor hergebruik' + 'recycling' vallen deze andere vormen – samen met verbranden als vorm van verwijdering en storten – onder de andere 15% en zijn hiermee indirect wel genoemd. Inspreker heeft gelijk met zijn stelling dat ook 'voorbereiding voor hergebruik' en 'recycling' een milieudruk kennen. Het LAP kent ook de mogelijkheid om in specifieke gevallen van de hiërarchie af te wijken. We zitten dan echter eerder op het niveau van individuele minimumstandaarden in plaats van op het niveau van een generieke doelstelling. Verminderen van verbranden en storten zijn geen doelen op zich. Doelen van zowel het programma VANG als het Rijksbrede programma Circulaire Economie gaan uit van het verminderen afvalproductie en meer grondstoffen gereed maken voor recycling of zelfs hergebruik. Als gevolg daarvan zal er minder afval resteren voor storten en/of verbranden. Gelet hierop is het verminderen van storten en verbranden meer een afgeleid dan een primair doel. Uit het hoofdstuk doelstellingen kan op geen manier worden geconcludeerd dat de overheid problemen zou hebben met een sterke verbrandingssector. Het enige waar we problemen mee hebben is het verbranden van materialen die met enige moeite in de keten gehouden hadden kunnen worden. Voor een visie van de overheid op de verbrandingssector wordt verder verwezen naar § B.15.4.
105.	A.03.2 en A.03.4	77 en 93	Inspreker gaat er vanuit dat bij het formuleren van de doelstellingen een gezonde balans geldt tussen het milieurendement en de maatschappelijke kosten. Zij verzoekt een onderzoek te laten doen naar de haalbaarheid en wenselijkheid van doelstellingen voor recycling en preventie van huishoudelijk en bedrijfsafval.	Vanzelfsprekend moeten doelen haalbaar en wenselijk zijn. Dat speelt niet alleen bij het formuleren van doelen op het niveau van het LAP, maar zeker ook bij iedere maatregel die wordt ingezet om doelen te halen. Specifiek voor huishoudelijk afval gebeurt dat binnen de structuur van het Uitvoeringsprogramma VANG-HHA en voor bedrijfsafval binnen het convenant 'Meer en Betere Recycling' en het programma VANG buitenshuis (deze programma's en dit convenant zijn inmiddels allen onderdeel van het rijksbrede programma Circulaire Economie). Het uitvoeren van een apart onderzoek in het kader van LAP3 heeft daarom weinig meerwaarde.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
106.	A.03.2 en B.02.3	88	Inspreker vraagt hoe de verschillen in cijfers / doelstellingen tussen par. A.3.2 en paragraaf B.2.3, onder 1 beschouwd moeten worden.	De doelstelling in paragraaf A.3.2 is correct. Die van paragraaf B.2.3, onder 1 is als volgt aangepast: a. stimuleren van preventie van afvalstoffen, zodanig dat de in de periode 1985-2014 bereikte ont koppeling tussen de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en de ontwikkeling van het totale afvalaanbod wordt versterkt. Dit houdt in dat het totaal afvalaanbod in 2023 niet groter mag zijn dan ~~6561~~ Mton en in 2029 niet groter mag zijn dan ~~7063~~ Mton.
107.	A.03.2, A.03.4 en E.53	82	Het kernprobleem op het terrein van scheepsafvalstoffen is de verontreiniging van het mariene milieu. Inspreker stelt voor om aan de specifieke doelstellingen toe te voegen dat alle scheepsafvalstoffen aan ontvangstvoorzieningen worden afgegeven. Dit in aansluiting op de Kaderrichtlijn Mariene Strategie en de OSPAR doelstellingen. In sectorplan 53 worden doelstellingen gemist. Een beleidsplan voor scheepsafval zonder doelstellingen is geen echt beleidsplan. Van enig flankerend en/of stimulerend beleid is geen sprake.	Het probleem dat inspreker aansnijdt wordt herkend. Het LAP kan echter geen bijdrage leveren aan de oplossing ervan. Allereerst heeft het LAP uitsluitend betrekking op Nederlands grondgebied. Het formuleren van over activiteiten met afvalstoffen buiten de territoriale wateren behoort derhalve niet tot de mogelijkheden. Voor zover het gaat om activiteiten op Nederlands grondgebied heeft het alleen zin om beleid op te stellen dat op de een of andere wijze kan doorwerken in omgevingsvergunningen of andere besluiten of kan worden doorvertaald naar algemene voorschriften voor inrichtingen. Een afgifteplicht voor schepen kan daarom (op dit moment) niet via het LAP worden geregeld. In het MARPOL verdrag is geregeld welke afvalstoffen in zee mogen worden geloosd en welke afvalstoffen aan boord moeten worden gehouden om naderhand bij ontvangstinrichtingen te worden afgegeven. Het LAP is pas van toepassing op het moment dat de afvalstoffen aan wal zijn gelost. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 983.
108.	A.03.3	56 en 67	De aangescherpte doelen die in de Richtlijn verpakkingen en verpakkingafval (94/62/EU) zijn opgenomen gelden voor hout in 2021 i.p.v. 2012.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
109.	A.03.3	64	Bij de 13 ^e bullit vraagt inspreker welke afvalstof of -stroom bedoeld wordt waarvoor het doel ".... minimaal 75% nuttige toepassing en 70% recycling" geldt.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP
110.	A.04.2	77 en 93	Inspreker verzoekt alle in het LAP opgenomen vormen van recycling te laten kwalificeren als recycling om te voorkomen dat de recyclingdoelstellingen niet worden gehaald.	De vormen van recycling die het LAP onderscheidt zijn allemaal bedoeld als verfijningen van de trede 'recycling'. Waar te behalen doelen alleen spreken van 'recycling' tellen alle verfijningen die het LAP onderscheidt daar aan mee. In paragraaf 4.2.2 staat ook expliciet "In het geval (...) het overkoepelende begrip 'recycling' wordt gebruikt, vallen hier alle vormen van recycling onder, dus c1, c2 en c3." Naast deze toelichting verzoekt inspreker verder niet om aanpassing van de tekst van het LAP.
111.	A.04.2	14, 36 en 96	Het LAP gebruikt expliciet de term 'chemische recycling' om duidelijk te maken dat dit als uitgangspunt hoogwaardiger is dan inzet voor energieretrieving. In praktijk blijkt dit nog al eens verwarring op te leveren omdat: - naast 'oplossen' veel vormen van chemische recycling in de basis een thermisch proces zijn (vergassen, pyrolyse), en - de verkregen mengsels van kleine chemische eenheden vaak ook als brandstof ingezet zouden kunnen worden. <i>NB: insprekers 36 en 96 vermelden dat deze inspraakreactie ook betrekking heeft op onderdeel F.3.1</i>	Inspreker citeert hier letterlijk de tekst uit het LAP. Niet geheel duidelijk wordt wat inspreker hiermee beoogt. In de tekst van LAP3 worden de kanttekeningen van inspreker ondervangen. Zo staat in de tekst van het LAP al expliciet dat chemische recycling zowel kan bestaan uit een chemisch proces als oplossen als uit een thermisch proces en ook wordt expliciet aangegeven dat alleen sprake kan zijn van recycling wanneer het leidt tot productie van materialen/producten/grondstoffen en dat het produceren van brandstoffen hier niet toe wordt gerekend.
112.	A.04.2	88	Hergebruik is een onderdeel van preventie en dus niet van toepassing op materialen die in het afvalstadium zijn geraakt. In de maatschappij wordt hergebruik vaak geassocieerd met of gerekend tot recycling. Inspreker verzoekt hier meer aandacht aan te besteden, bijv. door in het kader in A.4.2.1 bij "a. Preventie" aan te geven dat hergebruik hier een onderdeel van is. Ook in paragraaf B.2 zou meer aandacht besteed moeten worden aan hergebruik.	In de begrippenlijst bij het LAP is bij het begrip 'preventie' expliciet vermeld dat hergebruik een mogelijkheid is om preventie te realiseren. Ook in het hoofdstuk preventie is expliciet opgenomen dat 'Re-use' onderdeel is van preventie (§ B.2.1) maar ook dat er nog veel meer onder preventie valt dan alleen hergebruik. Hiermee voldoet het LAP al aan de wens van de inspreker.
113.	A.04.2 en A.04.3	91	Inspreker vraagt of het biologisch omzetten van afvalstoffen dan wel het drogen van afvalstoffen met emissies van onder andere waterdamp naar de atmosfeer ook als lozen wordt beschouwd.	Emissies van water naar de atmosfeer, door verdamping of biologische omzetting vallen niet onder de noemer <i>lozen</i> . Uitsluitend de verwerking van het niet-waterige deel van de afvalstof bepaalt de indeling naar verwerking. Bij verbranden is het vochtandeel wel van belang voor de bepaling of er sprake is van R1 of D10, zie § A.4.3.7.1. Voor emissies naar de atmosfeer kan wel wet- en regelgeving van toepassing zijn.
114.	A.04.2 en A.04.8	58, 60, 67 en 92	De uitbreiding van Ladder van Lansink is in de kern een goede zet om te stimuleren dat recycling op een hoger niveau gaat plaatsvinden. Het Ministerie lijkt wel een eigen interpretatie van hoogwaardige recycling in het LAP te willen verwerken. Inspreker vraagt waar deze classificatie op is gebaseerd en hoe deze is onderbouwd. Kent deze classificatie een basis in Europese wetgeving? Hoe moet hoogwaardige verwerking toetsbaar en controleerbaar worden vastgesteld, aangezien ook overwegingen zoals kosten, energieverbruik en capaciteit moeten worden meegenomen? In het MeBR-project Hoogwaardige Recycling is een rekenmodel ontwikkeld met behulp waarmee een uitspraak over vaststelling van de plek binnen voorkeursrecycling zou moeten worden gedaan. Inspreker is van mening dat aan het ontwikkelde model en de invulling ervan evenwel veel haken en ogen zitten. Hiervoor zijn bezwaren ingediend in het kader van dit project. Net als bij iedere LCA (en in het geval van een mLCA speelt dat nog veel meer) zijn er teveel factoren alsmede de waarden die hieraan worden	Inspreker refereert zelf al aan het MeBR-project Hoogwaardige Recycling. Dat project vormt inderdaad de basis voor het maken van onderscheid tussen vormen van recycling. Met de in dat project ontwikkelde modellen zijn al flinke stappen gezet, maar inspreker merkt terecht op dat er nog wel wat haken en ogen aan zitten, of liever gezegd een aantal open einden. Op dit moment wordt een vervolgproject voorbereid om deze open einden in te vullen en om tevens meer gevoel te krijgen voor de werking van de modellen door deze op nog een aantal andere casussen te testen. Juist gelet op deze voorgeschiedenis is er in het ontwerp-LAP voor gekozen het principe op te nemen in het beleidskader, maar in sectorplannen voor specifieke stromen nog geen onderscheid tussen vormen van recycling te maken en hier beleidsmatige consequenties aan te verbinden. Dit zal niet eerder aan de orde zijn dan na afronding van genoemd vervolgproject Hoogwaardige Recycling. Bij de vraag of het onderscheid tussen vormen van recycling – ook wanneer duidelijk is dat de ene vorm hoogwaardiger is dan de ander – ook daadwerkelijk terecht komt in de minimumstandaarden, spelen ook de genoemde aspecten als kosten en capaciteit (en nog andere) een rol. In alle gevallen wordt bij het vaststellen van minimumstandaarden immers naar meer zaken gekeken dan alleen de puur milieuhygiënische afweging. Een aspect als energiegebruik zal wel onderdeel moeten worden van de milieuhygiënische afweging. Juist ook om die reden is – ook op aandringen van het bedrijfsleven – het heel eenvoudige basismodel uit de eerste versies van het project Hoogwaardige Recycling toch wat aangepast en uitgebreid met de factor voor energie.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			toegekend die subjectief zijn in te vullen. Gelet op de hoge kosten zullen slechts grote kapitaalkrachtige spelers alsmede producentenorganisaties in staat zijn om dergelijke mLCA's uit te voeren en daarmee de voorkeursvolgorde te bepalen. Inspreker pleit voor instandhouding van een eenvoudig model waar in de eerste versies van het rapport Hoogwaardige Recycling sprake van was en dit slechts als indicatie te gebruiken.	Tot slot nog de volgende opmerkingen a. Wat betreft de relatie met de Europese wetgeving wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 126. b. Ten aanzien van het uitvoeren van LCA's wordt als eerste opgemerkt dat het aanwijzen van een verwerkingswijze als 'voorkeursrecycling' ligt bij de Minister. Alleen indien opgenomen in het LAP kan hiervan gebruik worden gemaakt bij vergunningverlening. Het is dus niet zo dat kapitaalkrachtige organisaties met het uitvoeren van een LCA hun eigen werkwijze als voorkeursrecycling kunnen bestempelen. Voor minder vergaande toepassingen wordt juist ook in het genoemde project Hoogwaardige Recycling een minder complex model ontwikkeld dat – als het gaat werken – ook voor de minder kapitaalkrachtige organisaties toepasbaar moet zijn.
115.	A.04.2 en A.04.8	95	In het MeBR-project Hoogwaardige Recycling is er geëxperimenteerd met een model waarmee gekeken wordt naar de afvalhiërarchie en voorkeursrecycling. Het vaststellen van een voorkeursrecyclingroute is nog te onzeker. De bezwaren van het ontwikkelde model zijn ook via FHG en FNOI kenbaar gemaakt. Iedere LCA (mLCA) levert inzicht in de milieubelasting van een product. Dit vergt echter een zorgvuldige vergelijking van een groot aantal impactcategorieën. Voor biobased materialen zijn relevante impactcategorieën nog niet voldoende ontwikkeld. Met name de categorieën toxiciteit, landgebruik (incl. ecosysteemdiensten, er is nog geen erkenning van de toegevoegde waarde van bijvoorbeeld FSC en PEFC certificering), watergebruik en recycling (er is nog geen berekening voor de verhouding tussen de inzet van virgin vezels en meermalig gerecyclede vezels) behoeven verdere ontwikkeling. De milieu impact voor meermalig recycling is lastig te berekenen. Het mLCA model voor hoogwaardig recyclen dient slechts als indicatie te worden gebruikt.	Allereerst wordt voor de status van het begrip 'voorkeursrecycling' in LAP3 en naar de stand van zaken binnen het MeBR-project Hoogwaardige Recycling verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 114. Los van de onzekerheden die nog open liggen rond het maken van onderscheid in hoog- en laagwaardige recycling en het daadwerkelijk concretiseren van 'voorkeursrecycling' is de ontwikkelde mLCA wel prima geschikt voor het toetsen aan de minimumstandaard. In feite is de mLCA niet meer dan de opvolger van de LCA-methodiek die daarvoor al in LAP1 en LAP2 werd gebruikt (de CML-2 methode). Met het gebruik van de mLCA voor dit doel sluit het LAP weer aan bij de meest recente wetenschappelijke inzichten en methoden rond het gebruik van LCA. Daarnaast is dit niet de plek voor een discussie over de ontwikkeling van specifieke impact categorieën binnen de LCA-methodiek. Hier wordt korthedshalve volstaan met de opmerking dat we proberen aan te sluiten bij de wetenschappelijk meest gedragen methode, dat het levenscyclusdenken ook binnen de Kaderrichtlijn afvalstoffen expliciet wordt gesteund en dat bij het daadwerkelijk gebruiken van de methodiek voor specifieke afvalstoffen de robuustheid van de conclusies vanzelfsprekend aandacht zal krijgen.
116.	A.04.2 en A.04.8	67	Inspreker noemt de volgende voorbeelden waaruit blijkt dat de voorkeursvolgorde niet zo helder is als die in eerste instantie lijkt: <ul style="list-style-type: none"> • in het geval van sterk verontreinigde of gemengde (kunststof) afvalstromen is het alleen al vanuit energie-optiek niet efficiënt om deze mechanisch te recyclen. Chemische recycling is dan energetisch gunstiger; • in geval van chemische recycling kunnen in de regel weer 'virgin' kunststoffen worden gemaakt die een optimaal prestatieprofiel hebben. Mechanisch gerecyclede kunststoffen kennen veelal een zeker kwaliteitsverlies en zijn daarom beperkter in hun toepassingen. 	Inspreker heeft zonder meer gelijk dat het niet zo simpel is als het soms lijkt. Voor de afvalhiërarchie geldt dan ook dat dit een zeer bruikbaar instrument is dat in veel gevallen richting geeft, maar het moet geen dogma worden. Om die reden voorziet het LAP (evenals overigens de Kaderrichtlijn afvalstoffen) expliciet in de mogelijkheid om – mits onderbouwd – van de hiërarchie af te wijken. Zonder concrete uitspraken te kunnen noch te willen doen over de voorbeelden van inspreker is zeker voorstelbaar dat er dit soort specifieke gevallen zijn waarvoor afwijken van de hiërarchie aan de orde is. In specifieke gevallen kan chemische recycling echter best met een goed profiel uit de vergelijking komen.
117.	A.04.2 en A.04.8	91	Inspreker vreest de effecten van het voornemen om een voorkeursrecycling met behulp van een mLCA vast te stellen en daarmee uitsluitend een vastgestelde vorm van recycling toe te staan. Het op deze manier ingrijpen in de markt kan zeer grote consequenties hebben, waaronder het belemmeren van innovaties. Wanneer is er namelijk sprake van een betere vorm van recycling? Hoe gaat de overheid om met gedane investeringen in recyclingvormen die door de voorkeursrecycling niet meer zijn toegestaan? Welke overgangstermijnen worden gehanteerd bij het vaststellen van een vastgestelde voorkeursrecycling en hoe wordt omgegaan met een monopolie positie die door een voorkeursrecycling gecreëerd kan worden? Inspreker is van mening dat al deze onderdelen moeten worden beoordeeld, voordat het ministerie besluit een voorkeursrecycling vast te stellen. De eerste stap die gezet moet worden is voor de huidige minimumstandaarden – via de mLCA – de milieuhygiënische impact te bepalen en samen met de stakeholders de uitgangspunten vast te stellen. Daarna zou een uitgebreide studie naar de (on)mogelijkheden van de voorkeursrecycling plaats moeten vinden. Gezien de onzekerheid over de houdbaarheid van de voorkeursrecycling geeft inspreker vooralsnog de voorkeur aan het verhogen van de minimumstandaarden.	Zoals al in voorgaande inspraakreacties aangegeven is, is de uitkomst van een LCA niet voldoende om hier een minimumstandaard op aan te passen. Dat is nu niet zo, en dat wordt niet zo met de mLCA. Aspecten die inspreker noemt – en nog andere – zijn mede bepalend voor de vraag of aanpassing van beleid in de rede ligt. Gaan we over tot aanpassing, dan komt ook de vraag naar gedane investeringen en het eventueel opnemen van een overgangstermijn aan de orde. Bovendien moet, voordat een techniek als voorkeursrecycling wordt bestempeld, een planwijziging zijn doorlopen. Overigens is de introductie van voorkeursrecycling niet anders dan het heel specifiek formuleren van een minimumstandaard voor een bepaalde afvalstof. Dat is al sinds het introduceren van het instrument minimumstandaard (in het meerjarenprogramma gevaarlijk afval, dus nog ruim van vóór het eerste LAP) mogelijk en is ook gedaan in de vorm van het aanwijzen van een recyclingtechniek. Zie hiervoor ook § D.2.2.2 van het LAP en dan specifiek onder punt 4. Het enige verschil is dat de mogelijkheden om er met een eigen LCA van af te kunnen wijken verschillen.
118.	A.04.2 en A.04.8	91	Inspreker verzoekt om categorie d. op te splitsen in: d1. Productie secundaire brandstoffen; d2. Integraal verbranden van afval met energierugwinning; gezien het cruciale verschil tussen directe verbranding (al dan niet met energierugwinning) en de productie van secundaire grondstoffen gezien het energetisch rendement en de hoogwaardige toepassing van de asresten. Voor dit verschil worden de volgende argumenten gegeven: <ul style="list-style-type: none"> • een deel van de (secundaire) brandstoffen voldoet aan de einde afvalcriteria zoals opgenomen in de Kra (zie ook 55 [redactie: nummer 55 van inspreker betreft in dit document betreft inspraakreactie 330]); • Een eenduidige omschrijving van "(secundaire) brandstof" bestaat niet. In veel gevallen maken producent en afnemer onderling afspraken over kwaliteit en controle. Wanneer een (secundaire) brandstof 	Allereerst gaat inspreker met zijn voorstel voorbij aan het feit dat onder categorie d nog veel meer valt dan alleen "Productie secundaire brandstoffen" en "Integraal verbranden van afval met energierugwinning". Zoals aangegeven in bijlage F.3 van het LAP vallen onder "andere nuttige toepassing" bijvoorbeeld ook verwerkingsvormen als "backfilling", "inzet als reductiemiddel in hoogovens", "inzet als flocculatiemiddel" en "inzet als DeNOx-middel". Voor deze variatie aan verwerkingsvormen is het maar de vraag hoe deze dan in te delen en welke van deze vormen dus boven, tussen of onder de door inspreker genoemde tredes moet komen te staan, en al helemaal of dit in alle gevallen hetzelfde uitkomt [als eenzelfde afvalstof zich al leent voor meerdere van dit soort toepassingen]. Het goed maken van dit onderscheid vraagt dus om een methodiek die niet voorhanden is – zie ook het antwoord op inspraakreactie 123. Ook binnen de door inspreker genoemde zaken is het maar de vraag of het maken van onderscheid tussen verschillende vormen van hoofdgebruik als brandstof – in dit geval het produceren van brandstoffen enerzijds versus directe inzet in elektriciteitscentrales, cementovens of R1-AVI's anderzijds - wel voldoende milieuhygiënische basis heeft. Immers, het maken van de betreffende brandstoffen leidt zelf ook weer tot een milieu-impact. Het is dus maar de vraag of produceren van brandstoffen voor alle afvalstoffen in alle situaties beter scoort.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>wordt geproduceerd overeenkomstig de Europese normen, dan is sprake van een SRF: Solid Recovered Fuel. Vooral EN15359 is een belangrijke norm. Voor classificatie van SRF zijn hierin drie parameters gekozen: stookwaarde (marktwaarde), chloor (technische waarde, corrosie) en kwik (milieu).</p> <ul style="list-style-type: none"> Met deze classificatie kan elke (secundaire) brandstof gekarakteriseerd worden. Aan de hand van de Europese normen zijn in Oostenrijk en Italië al nationale regelingen opgesteld voor end-of-waste criteria voor SRF. Van belang is in bijlage F.3.1 een definitie op te nemen van thermische recycling. 	<p>Daarnaast is onduidelijk wat met een dergelijk onderscheid beleidsmatig zou worden bereikt.</p> <p>Ten derde zou aanbrengen van een onderscheid zoals inspreker dit voorstelt, kunnen worden opgevat als een poging van de overheid om de productie van secundaire brandstoffen te stimuleren. Echter, het draagt niet bij aan Circulaire Economie, omdat zowel bij d1 en d2 het materiaal verbrand wordt. De focus van de overheid ligt daarom juist op aspecten als preventie, hergebruik, repair, etc., en als dat allemaal niet kan (hoogwaardige) recycling. Voorkomen moet worden dat door het maken van het voorgestelde onderscheid, de brandstofproductie een zuigende werking gaat hebben op stromen die ook zouden kunnen worden gerecycled.</p> <p>Terzijde wordt nog opgemerkt dat het al dan niet verkrijgen van een classificatie 'einde afval' los staat van de discussie over de afvalhiërarchie.</p>
119.	A.04.2 en A.04.8	91	<ul style="list-style-type: none"> Inspreker vraagt welk onderzoek ten grondslag ligt aan het maken van onderscheid van de categorieën onder c. Wat zijn de uitkomsten van dit onderzoek? Ook voor c2. chemische recycling is het opwerken tot secundaire brandstof van absoluut belang. Ook in geval van omzetting van hoogwaardige secundaire brandstoffen in cementovens zal sprake zijn van chemische recycling: geïntegreerde productie van klinkermineralen door sintering via levering van energie en asresten bestaande uit siliciumdioxide (SiO₂), aluminiumoxide (Al₂O₃), calciumoxide ((calciumoxide (CaO)) en ijzeroxide (Fe₂O₃). 	<p>Het betreft hier een indeling die aansluit bij de gedachte dat het terugwinnen van het recyclaat in een zo hoog mogelijke kwaliteit in het algemeen het beste is om het materiaal zo lang mogelijk in de keten te houden. Ook is naar het verwachte energiegebruik gekeken. Ook de ideeën van de Ellen MacArthur Foundation geven aan dat het in dezelfde keten houden (repair, refurbisch, remanufacture) in het algemeen te verkiezen is boven recycling. Tot slot sluit het aan op ideeën die naar voren komen binnen het nog lopende project Hoogwaardige Recycling. Zoals overigens geldt voor de hele afvalhiërarchie, kan dit in specifieke gevallen anders zijn en kan er reden zijn om van de basisvolgorde af te wijken.</p> <p>Ten aanzien van het opwerken tot brandstof is relevant te melden dat dit geen vorm van recycling is. De definitie van recycling uit het LAP is direct overgenomen uit van de Wet milieubeheer en indirect dus van de kaderrichtlijn. Bij de definitie zijn zowel het inzetten als brandstof, als ook het produceren van brandstoffen expliciet uitgesloten als vorm van recycling.</p> <p>Ook wat betreft het voorbeeld van de cementovens geldt dat inzet als brandstof geen vorm van recycling is. Wat hier speelt is een combinatie van 2 verwerkingsvormen; het brandbare deel wordt ingezet als brandstof (en dus niet gerecycled) en het inerte deel kan een positieve bijdrage leveren aan het product (wat wel kan worden aangemerkt als recycling). Hier is geen sprake van chemische recycling als bedoeld in het LAP.</p>
120.	A.04.2 en A.04.8	86 en 91	<p>Uit de tekst volgt dat het zuiveren van afvalwater in de praktijk per definitie leidt tot "verwijdering" (cat. e2 in afvalhiërarchie). Uitgangspunt bij verwijdering is dat de "stof" definitief uit de kringloop wordt gehaald. In het geval van lozen van water is hier echter geen sprake van. Het (ge-loosde) water wordt immers weer in de ruimere economie/milieu teruggebracht, alwaar het opnieuw onderdeel wordt van de waterketen met alle daarbij behorende gebruiksmogelijkheden (o.a. gebruik ten behoeve van beregenen landbouwgronden, koel-/proceswater industrie, drinkwater, etc.).</p>	<p>In veel gevallen gaat het bij lozen om het kwijtraken van verontreinigingen zonder enige intentie om kringlopen te sluiten. Deze handeling moet derhalve als een verwijderingshandeling worden gekwalificeerd.</p> <p>Als het gaat om zuivering van verontreinigd afvalwater is de handeling gericht op het verwijderen van de verontreinigingen en niet op het terugwinnen van water. De te lozen waterfractie ontstaat derhalve uit de verwerking van het verontreinigde afvalwater. Het doel van de verwerking is bepalend voor de kwalificatie van een handeling.</p> <p>Dat het gezuiverde water weer een nuttige functie kan hebben, is een gunstig neveneffect, maar niet het hoofddoel van de handeling.</p>
121.	A.04.2 en A.04.8	86 en 91	<p>Het verbranden van afvalwater valt onder cat. e1 en staat hoger dan het zuiveren en uiteindelijk lozen van afvalwater. Dit lijkt tegenstrijdig aangezien gezuiverd afvalwater geschikt is/wordt gemaakt om terug te brengen in de ruimere economie, alwaar het kan worden benut voor hergebruik. Lozen (voorafgegaan door waterzuivering) dient te worden beschouwd als verbijzondering van nuttige toepassing (cat. c1 afvalhiërarchie).</p>	<p>Verbranden van afvalwater is op zich geen realistische verwerkingsoptie. Het komt wel voor, maar dan vanwege de aanwezigheid van specifieke persistente organische verontreinigingen. In die gevallen is de verbranding specifiek op dat doel gericht en is indeling als e1 terecht hoger dan het zonder vernietiging storten of lozen van afvalwater met deze verontreinigingen.</p> <p>Zie ook het antwoord op inspraakreactie 120.</p>
122.	A.04.2, A.04.7 en A.04.8 B.06.4 en B.06.5 B.10.6 en B.10.7 B.14.4 en B.14.6 D.05.2 en D.05.5	84	<p>Inspreker constateert dat circulaire bedrijven in het Amsterdams havengebied vaak en lang vastlopen in de huidige milieuwetgeving. Meestal is dat terug te voeren op het gegeven dat de wet nog niet voorziet in regelgeving op innovatieve processen. Een ander veel voorkomende belemmering is de te ruime benadering van afvalstoffen. Daardoor worden producten die als grondstof beoordeeld zouden moeten (of kunnen) worden, behandeld als afvalstof. Er wordt minder hergebruik gemaakt van stoffen dan mogelijk had kunnen zijn, vergunningstrajecten kosten zeer veel tijd en inspanning, zowel voor onderneming als voor vergunningverlener. Inspreker signaleert dat in de uitwerking van de wet op een aantal onderdelen het voorkomen van nadelige bijeffecten een belemmerende werking heeft op de gewenste positieve doelen. Inspreker vraagt aandacht voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stimuleren innovatie: Alleen door het toepassen van innovatieve werkings- en verwerkingsmethodes, kan nieuwere en betere circulariteit ontstaan. Het LAP3 steunt dit doel niet. Gewenste circulaire activiteiten blijken niet of nauwelijks vergunbaar. Internationaal level playing field: Wetgeving dient niet strenger te zijn dan de Europese wetgeving, anders wordt het risico gecreëerd dat gewenste economische activiteiten zich verplaatsen naar elders. Concreet ontstaat dit risico bijvoorbeeld bij het voorgestelde verbod op het produceren van brandstof uit afval ten behoeve van mobiele toepassingen van voer- en vaartuigen. Een tweede voorbeeld is de introductie van deeltredes bij recycling, waar in de Kra alleen sprake is van een enkele trede 'recycling'. 	<p>Als algemene opmerking vooraf is het relevant te melden dat problemen die inspreker ondervindt door de huidige wet- en regelgeving, niet via het LAP kunnen worden opgelost. In het vervolg van het antwoord op de inspraakreactie van inspreker wordt alleen ingegaan op aspecten die zijn terug te voeren op het LAP.</p> <p>In inspraakreactie op de punten waarvoor inspreker aandacht vraagt het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het LAP steunt het stimuleren van innovaties wel degelijk, en dan met name innovaties die een bijdrage zouden kunnen leveren aan de realisatie van een circulaire economie. Hiervoor wordt verwezen naar § A.4.7. In deze tekst wordt ook expliciet aandacht besteed aan aanpassingen in wet- en regelgeving die te maken hebben met het toestaan van bijvoorbeeld proefnemingen. Level playing field is ook voor het LAP een belangrijk uitgangspunt. In het beleidskader van het ontwerp wordt op meer dan 10 plaatsen gesproken van het realiseren van een gelijk speelveld respectievelijk het voorkomen van een ongelijk speelveld. Ook bij het vaststellen van minimumstandaarden in het LAP speelt de wijze van verwerking in het buitenland en het risico op weglekken naar minder hoogwaardige verwerking in het buitenland een rol. Ten aanzien van de voorbeelden die inspreker noemt nog het volgende <ul style="list-style-type: none"> Vanwege signalen van wegmengingen van 'chemisch afval' in bunkerolie, potentiële risico's voor het milieu bij gebruik hiervan en de enorme commotie die dit opleverde in zowel pers als politiek, is het noodzakelijk geacht om het mogen toepassen van een aantal oliehoudende afvalstoffen te beperken. Tegelijk wordt gewerkt aan een nationale regeling om criteria op te stellen waaraan opgewerkte afvalstoffen moeten voldoen om niet meer als afvalstof te worden aangemerkt. Dan geldt de beperking voor mobiele toepassingen ook niet meer. Bij het opstellen van deze regeling spelen ook internationale aspecten een rol. Het onderscheid in vormen van recycling wordt als zeer belangrijk geacht om op termijn daadwerkelijk de transitie naar een circulaire economie te realiseren. Bij de daadwerkelijke implementatie hiervan in beleid, zullen internationale aspecten – zoals het voorkomen van weglekken van afval naar laagwaardige verwerking in het buitenland zeker een rol spelen. Zie verder het antwoord op de inspraakreacties 114 en 128. Het opsplitsen van de trede recycling wordt pas in een later stadium daadwerkelijk vertaald naar de minimumstandaard (zie het antwoord op inspraakreactie 114). Het vertalen naar vergunningen zal dan vervolgens niet anders zijn dan bij al bestaande minimumstandaarden het geval is. Voor het onderdeel ZZS wordt gewerkt aan twee handreikingen voor vergunningverleners (over de relatie afval/ZZS en over het

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<ul style="list-style-type: none"> Uitvoerbaarheid wetgeving: Voor ondernemers is zekerheid, duidelijkheid en snelheid van groot belang. Zeker voor nieuwe innovatieve bedrijven. De huidige wetgeving is nu al dermate complex dat vergunningstrajecten langer duren dan wenselijk is en dat grote inspanning wordt geleverd van zowel de vergunningaanvrager als de vergunningverlener. Het LAP3 vergroot dit nog meer. Bijvoorbeeld een nieuw toetsingskader voor ZZS of de opsplitsing van de trede 'recycling'. Inspreker vraagt te onderzoeken op welke wijze vergunningverlener en -aanvrager kunnen worden gefaciliteerd opdat de verzwaarde toetsen niet tot een verzwaard proces leiden. Einde-afval criteria: Binnen de scheepvaartsector zijn ontwikkelingen om einde-afval criteria te definiëren voor bepaalde scheepsafvalstromen. Als deze criteria ministerieel zijn vastgelegd, moet het LAP dit ook toestaan. Dat betekent dus dat het LAP3 voorziet in het hergebruik van afvalolie uit de machinekamer van schepen, mits dit voldoet aan de juiste criteria. Inspreker juicht het vaststellen van meer einde-afval criteria toe. Dit verhoogt de zekerheid, verlicht administratieve lasten en stimuleert alle ondernemingen tot meer hergebruik van materialen. Actualisatie van vergunningen: Binnen een jaar aanpassen van vergunningen betekent een zware belasting voor ondernemers en uitvoerende partijen. Inspreker verzoekt de actualisatieperiode significant op te rekken. 	<p>toepassen van de in het LAP opgenomen risicobeoordeling). Deze zullen naar verwachting binnen afzienbare termijn na het inwerkingtreden van LAP3 beschikbaar komen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Op het moment dat de criteria in een ministeriële regeling zijn vastgelegd, vervalt voor afvalstoffen die voldoen aan de regeling het etiket afval. Hierdoor vallen zij niet meer onder de werking van het LAP en dus ook niet onder het verbod op toepassing van bepaalde afvalstoffen in voer- en vaartuigen. Allereerst is deze termijn opgenomen in wet- en regelgeving en dus geen punt waaraan via inspraak op het LAP iets gedaan kan worden. Daarnaast kan bij ingrijpende wijzigingen een overgangstermijn worden opgenomen (dat gebeurt dan wel in het LAP). Terzijde wordt nog opgemerkt dat de actualisatie van vergunningen in het algemeen plaats zal vinden via een ambtshalve wijziging. Hiermee wordt de belasting van de ondernemer – die niet het initiatief hoeft te nemen noch een aanvraag tot wijziging hoeft op te stellen – sterk gereduceerd.
123.	A.04.2.1	6	<p>Waarom wordt wél gekozen voor het differentiëren van 'recycling' naar drie gradaties en wordt niet gekozen voor een verdergaande gradatie binnen 'andere nuttige toepassing, waaronder energierugwinning' (bijvoorbeeld binnen 'verbranden met energieopwekking' op basis van energetische rendementen (AVI-R1 versus AVI-D10) en/of op basis van emissieprestaties)?</p>	<p>Reden om met differentiatie binnen recycling te beginnen is dat juist hier een sleutel kan liggen om afval zo terug te brengen in de economie dat ook in een volgend leven weer kan (d.w.z. de echte stap naar een circulaire economie). Het idee is dus dat met differentiatie binnen recycling vooralsnog de meest winst valt te behalen. Daarnaast is er ook een politieke wens om voor recycling dit onderscheid te kunnen maken.</p> <p>Het is bovendien de vraag of, wanneer differentiatie binnen andere treden overwogen zou worden –dat dan moet gebeuren op basis van energie of emissies of een combinatie hiervan en andere aspecten. Op dit moment ontbreekt in ieder geval een goede en gedragen methodiek en ook de zekerheid dat opwerken tot een brandstof altijd beter scoort dan directe inzet als brandstof.</p>
124.	A.04.2.1	41	<p>In het kader op pagina 28 is de afvalhiërarchie opgenomen. De bandenindustrie ontwikkelt momenteel een recycling proces o.b.v. chemische devulkanisatie. Chemische devulkanisatie is in feite het omgekeerde proces van vulkanisatie, waarmee de productie van autobanden plaats vindt. Daardoor behoudt een hoger percentage van de gerecyclede grondstoffen haar grondstofwaarde, juist bij hergebruik in de productie van het zelfde product. Hiermee wordt het mogelijk om het functionele materiaal, rubber, te hergebruiken in een gelijke toepassing (een band). Bij chemische devulkanisatie worden moleculen afgebroken tot grondstoffen die die dus direct inzetbaar zijn in een gelijk of vergelijkbaar product. Dit lijkt bijvoorbeeld op wat er bij bijvoorbeeld PET/PP/PE-recycling gebeurt.</p> <p>Chemische devulkanisatie van banden valt in de onderstaande hiërarchie dan c1. In het LAP3 zitten echter nog onvoldoende voorbeelden t.a.v. chemische recycling. Inspreker verzoekt om aanvulling van de tekst. Ziet chemische recycling bijvoorbeeld op syngas productie uit gemengd afval?</p>	<p>Inspreker geeft in de inspraakreactie onvoldoende informatie om vast te stellen of het genoemde proces valt onder c1 danwel onder c3. Er is immers zowel sprake van 'het functionele materiaal, rubber, te hergebruiken in een gelijke toepassing (een band)' – dat neigt naar c1 – als sprake van 'bij chemische devulkanisatie worden moleculen afgebroken tot grondstoffen' – dat doet denken aan c3. Dat neemt echter niet weg dat het op dit moment beide zijn toegestaan, en dat het in principe mogelijk is dat deze vorm van recycling als voorkeusrecycling wordt aangemerkt (mits milieuhygiënisch wenselijk, voldoende afzet aanwezig, zekere en voldoende verwerkingscapaciteit, acceptabele verwerkingsprijs, etc.).</p> <p>Op de vraag of chemische recycling ook betrekking heeft op syngas productie uit gemengd afval, is het antwoord dat dit afhangt van de inzet van het gas. Wordt het gas ingezet als brandstof, dan is het antwoord ontkennend. Wordt het gas ingezet als grondstof voor de chemische industrie en leidt het dus tot nieuwe producten, dan is het antwoord bevestigend.</p> <p>Inspreker refereert naar pagina 28 van het ontwerp en vraagt om nadere verduidelijking. Op zowel pagina 29 als op pagina 30 van het ontwerp wordt echter al ruim aandacht besteed aan de verschillende vormen van recycling in het algemeen en aan chemische recycling in het bijzonder. Het idee is dat de door inspreker gewenste aanvulling al voldoende op deze pagina's is te vinden.</p>
125.	A.04.2.1	88	<p>Inspreker heeft een aantal vragen/opmerkingen over de onderverdeling van de recyclingladder, categorie C.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> Inspreker ondersteunt de introductie van deze categorie mits daadwerkelijk sprake zal zijn van een aanzienlijke mate van materiaal terugwinning. Chemische recycling hoeft niet minder hoogwaardig te zijn als andere vormen van recycling. Inspreker stelt voor nadere specificaties voor chemische recycling op te nemen. Inspreker neemt aan dat een toekomstige vorm van chemische recycling alleen een minimumstandaard kan worden wanneer het totale milieuvoordeel kan worden aangetoond door middel van bijv. een LCA. Inspreker vraagt of hier beleidsvoornemens voor zijn. Wanneer geen substantieel deel van een afvalstroom hoogwaardiger dan categorie D verwerkt kan worden door middel van chemische recycling, is het de vraag of het terecht is dat de gehele stroom onder een andere minimumstandaard kan komen. Wie bepaalt dat dit? Als het voorgaande voor de totale afvalstroom een daadwerkelijk milieuvoordeel oplevert, ligt de andere minimumstandaard voor de 	<ul style="list-style-type: none"> Als geen sprake is van materiaal terugwinning, is ook geen sprake van recycling – zie ook het antwoord op inspraakreactie 124. Zie de antwoorden op de inspraakreacties 124 en 119. Aanwijzen van chemische recycling als minimumstandaard zal alleen aan de orde zijn wanneer de wens bestaat om dit als 'voorkeusrecycling' aan te merken. In andere gevallen zal namelijk meestal gekozen worden voor de meer algemene aanduiding 'recycling' als minimumstandaard. Aanwijzen als voorkeusrecycling gebeurt inderdaad (mede, maar niet uitsluitend) op basis van een LCA. Hier speelt op dit moment nog geen concreet voornemen, maar dat kan aan de orde komen wanneer het MeBR-project Hoogwaardige Recycling (zie het antwoord op inspraakreactie 114) is afgerond. Een vastgestelde minimumstandaard geldt voor alle afval waarvoor zij is bedoeld en ophogen tot bijvoorbeeld recycling kan alleen wanneer dat voor de hele stroom mogelijk (technisch, qua capaciteit) en acceptabel (onder meer prijs) is of, wanneer duidelijk valt af te bakken in welke gevallen recycling de aangewezen route is en in weke gevallen bijvoorbeeld nog verbranden vergund mag worden. Ook het behaalde milieuvoordeel speelt bij de vraag of een minimumstandaard moet worden opgehoogd vanzelfsprekend een rol. Ophogen van een minimumstandaard gebeurt door aanpassing van het LAP, en dus door de Minister/Staatssecretaris. Vertaling ervan naar vergunningen en handhaving van deze vergunningen ligt bij het betreffende bevoegd gezag – in praktijk meestal uitbesteed aan de omgevingsdienst. Er is geen sprake van strijdigheid met de wet – zie het antwoord op inspraakreactie 126. Verder is op dit moment geen voornemen om verdere verfijningen in de hiërarchie aan te brengen, dus is van criteria niet veel te zeggen. Het zal duidelijk zijn dat het bijdragen aan de (transitie naar een) circulaire economie zeker mee zal spelen. Zie ook de antwoorden op de inspraakreacties 123, 129 en 118.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>hand, maar dit zal niet altijd het geval zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> Met de toevoeging van chemische recycling wordt afgeweken van de kaderrichtlijn afvalstoffen. Welke criteria worden in de toekomst gehanteerd om in de toekomst aanpassingen in de afvalhiërarchie aan te brengen? 	
126.	A.04.2.1 en A.04.8	35	<p>De in het LAP opgenomen afvalhiërarchie wijkt af van de Wm en de Kra. Artikel 3 van de Kra bevat definities en verwijst naar de niet-limitatieve lijsten in bijlage I en II. Aanvullende criteria zijn niet toegestaan en "voorkeursrecycling" gebaseerd op aanwezige infrastructuur, gedane investeringen en de relatie tot verwerking in het buitenland is in strijd met de Kra. Dit staat ook haaks op het stimuleren van innovatie. Afwijken van de Kra en EVOA zorgt voor verwarring en veel prejudiciële vragen. De verwachting is dat LAP3, net als LAP2, door de Afdeling bestuursrechtspraak zal worden geïnterpreteerd in een Europeesrechtelijke context.</p>	<p>Wat betreft de relatie met de Europese wetgeving is er geen spanning. Er is immers geen sprake van afwijken van de hiërarchie uit de kaderrichtlijn (hoewel zelfs afwijken met een goede onderbouwing mogelijk zou zijn) maar van een nadere verfijning binnen 1 trede van de hiërarchie. Vanzelfsprekend zal de rechter het LAP ook in een Europeesrechtelijke context interpreteren, maar daarvan worden dus geen problemen verwacht.</p>
127.	A.04.2.1 en B.09.6	96	<p>De voorkeursvolgorde moet voor kunststoffen niet te strikt worden gehanteerd. Chemische recycling zou niet automatisch de laatste keuze moeten zijn. Het zal in de toekomst regelmatig voorkomen dat ZZS die ooit als niet ZZS zijn aangemerkt, vanuit risicobenadering in de afvalfase verwijderd moeten worden om verdere recycling mogelijk te maken. Dat maakt dat voor vele kunststoffen chemische recycling – indien technisch en economisch haalbaar – op enig moment in de toekomst de voorkeur zal verdienen. Vooral zal dit spelen bij lang-cyclische toepassingen, zoals bv. kunststof leidingssystemen.</p>	<p>Zie allereerst het antwoord op inspraakreactie 116; de afvalhiërarchie is geen dogma en er kan van worden afgeweken.</p> <p>Voor het specifieke voorbeeld van inspreker is het waarschijnlijk nog eenvoudiger. Door de aanwezigheid van ZZS lijken in dit geval de recyclingopties c1 en c2 sowieso niet mogelijk en dan is c3 (chemische recycling) automatisch de meest hoogwaardige van de mogelijke vormen van verwerken ('voorbereiden voor hergebruik' zal door de ZZS in veel gevallen ook geen optie zijn) zonder dat sprake is van afwijken van de hiërarchie.</p>
128.	A.04.2.1 en E	36 en 96	<p>Het opsplitsen van 'recycling' in een aantal subcategorieën, zal leiden tot arbitraire beslissingen.</p> <ol style="list-style-type: none"> wat is "vergelijkbaar"? wie moet de "gelijkwaardigheid van de "vergelijkbare toepassing" aantonen? wat te doen met stromen uit het buitenland? <p>Bovendien worden de stromen vaak vermengd met geïmporteerde recyclaat. Die zijn niet op de Nederlandse specificatie gesorteerd.</p> <p>d.Hoe moet je hiermee omgaan?</p> <p>e.Wat te doen als recyclaatstromen worden gemengd?</p> <p>De volgende argumenten worden aangedragen tegen het invoeren van nieuwe recyclingdefinities:</p> <ol style="list-style-type: none"> Het invoeren van nieuwe definities in LAP3 is in strijd met de wet. Het is geen verfijning, maar een wijziging van de definitie uit de Kra en Wm. In het LAP mogen geen nieuwe definities worden opgenomen. Het invoeren van de norm is in strijd met het vrije handelsverkeer en discriminatie tussen Nederlandse en buitenlandse afvalstromen. Door individuele landen mogen ten opzichte van de EVOA geen extra eisen aan de overbrenging worden gesteld. Door Nederland wordt dat wel gedaan door eisen te stellen aan de hoogwaardigheid van recycling. Ook de invoer en doorvoer worden belemmerd, omdat in het buitenland de twee nieuwe recyclingdefinities niet gelden. De nieuwe definities laten veel te veel ruimte voor interpretatie. Het zijn open normen (functioneel materiaal in gelijke of gelijkwaardige toepassing). Veel kunststoffen zijn onderdeel van grotere producten of zijn onderdeel van een samengesteld product. Bij inzameling en scheiding is niet meer te achterhalen wat de oorspronkelijke toepassing van het product was. De nieuwe definities zijn niet toepasbaar voor recyclers en niet handhaafbaar voor de inspectie. Bij inzameling en scheiding is niet meer te achterhalen wat de oorspronkelijke toepassing van het product was. Bij samengestelde producten is het onmogelijk. Veel recyclaat wordt gemaakt uit verschillende productstromen. Bovendien is toepassing in de oorspronkelijk toepassing, bijvoorbeeld voor producten in contact met levensmiddelen, om wetgevingstechnische redenen niet mogelijk. Het met een LCA moeten aantonen van de hoogwaardigheid van recycling is de doodsteek voor afzet van recyclaat. Het zo lang mogelijk in de roulatie houden van materiaal kun je bereiken door design for recycling verplicht te stellen, te zorgen voor scheidbaarheid van samenge- 	<p>Om met het afsluitende verzoek van inspreker te beginnen; de definitie van recycling uit de Kra is ongewijzigd overgenomen (zie onder meer de begrippenlijst, bijlage F.3). In paragraaf A.4.2 is echter een onderverdeling aangebracht waar veel waarde aan wordt gehecht met het oog op de gewenste transitie naar een circulaire economie. Juist omdat in een aantal gevallen binnen 'recycling' veel uitvoeringsvormen mogelijk zijn en niet altijd duidelijk is of elk van deze vormen even goed past in de transitie naar een circulaire economie, wordt de mogelijkheid om onderscheid te maken belangrijk geacht. Dit principe blijft dus in het LAP behouden. Voor de verdere invulling ervan naar concrete stromen wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 114.</p> <p>Naar aanleiding van de vragen a t/m e het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> Er staat bewust 'vergelijkbaar' en niet 'gelijk' omdat het gaat om de kwaliteit van het recyclaat en niet persé om een gelijke toepassing. Wanneer recyclaat van afvalstof A een kwaliteit heeft om er weer A van te maken, maar er wordt gekozen voor inzet ten behoeve van B, is toch sprake van recycling op de hoogste trede. Daar komt bij dat als de minimumstandaard recycling is – en dat zal buiten specifieke gevallen voor voorkeursrecycling - alle drie de vormen c1, c2 en c3 voor vergunning in aanmerking komen. Als een recyclingsvorm als minimumstandaard is aangemerkt zal in het algemeen het bevoegd gezag moeten beoordelen of de verwerking inderdaad in lijn is met de minimumstandaard. Zonodig wordt een LCA door de initiatiefnemer gemaakt. Als een recyclingsvorm als voorkeursrecycling is vastgelegd in het afvalbeleidsplan, dan kan hiervan niet worden afgeweken. Relevant tot slot is dat pas in de vorm van voorkeursrecycling onderscheid kan/zal worden gemaakt tussen bijvoorbeeld recyclingvormen c1 en c2, wanneer dat niet alleen milieuhygiënisch wenselijk is (voor een transitie naar een Circulaire Economie), maar bovendien ook eenduidig en controleerbaar valt vast te leggen. Voor stromen uit het buitenland die in Nederland worden verwerkt geldt ook het Nederlands beleid en dus de Nederlandse minimumstandaard. Ook wanneer recyclaatstromen voorafgaand aan de uiteindelijke toepassing worden gemengd, geldt voor het te mengen afval waaruit het recyclaat wordt geproduceerd dat die verwerking moet voldoen aan de minimumstandaard. Als voor een afvalstof wordt overgegaan tot expliciet sturen op één van de vormen van recycling, dan zal dat bij de vergunningverlening (aan de afvalverwerker) getoetst moeten worden, ook wanneer gemengd wordt met ander recyclaat. <p>Naar aanleiding van de argumenten 1 t/m 5 het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> Los van de vraag of de stelling van inspreker juist is dat in het LAP geen nieuwe definities mogen worden opgenomen, voldoen alle vormen van recycling ook aan de algemene definitie van recycling uit de Kra en de Wm. Van enige strijdigheid met de wet is geen sprake, het gaat slechts om een nadere onderverdeling. Voor internationale overbrenging van afvalstoffen blijft de EVOA – als direct werkende verordening – vanzelfsprekend gelden. Ook met de in het LAP opgenomen verfijning van de afvalhiërarchie zullen beperkingen voor grensoverschrijdend transport moeten voldoen aan de in de EVOA opgenomen bezwaargronden. De vrees van inspreker dat beperkingen worden opgelegd die in strijd zijn met internationaal recht, is dus ongegrond. Nergens in het LAP staat dat recyclaat weer in de oorspronkelijke toepassing moet worden ingezet, noch dat dat de manier wordt waarop de systematiek van Hoogwaardige Recycling gaat worden ingezet. Verder is – zoals hiervoor al betoogd – relevant dat echte beleidsmatige sturing op één van de specifieke vormen van recycling pas aan de orde is nadat de in ontwikkeling zijnde modellen gereed zijn en daadwerkelijk zijn toegepast op een concrete stroom én, slechts onder de voorwaarde dat dit ook eenduidig en controleerbaar valt vast te leggen [dit is namelijk een algemene voorwaarde om iets als minimumstandaard aan te merken]. Zie ad 1 en ad 3. Het gebruik van de systematiek van hoogwaardige recycling in bijvoorbeeld een minimumstandaard zal pas aan de orde zijn wanneer zeker is dat afzet naar de betreffende route mogelijk is – dit geldt overigens voor alle minimumstandaarden. Op het moment dat een vorm van recycling als 'voorkeursrecycling' in de minimumstandaard in het LAP wordt vastgelegd is het aantonen

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>stelde materialen en door voor schone afvalstromen bronscheiding te verplichten. Door de afzetkant te gaan reguleren wordt het paard achter de wagen gespannen. Zolang er geen verplichting is om recyclelaar in producten in te zetten of een producentenverantwoordelijkheid met een recycleverplichting, zal het invoeren van de definities ertoe leiden dat recyclelaar veel minder wordt ingezet. Alle extra kosten die een bedrijf in de recyclingketen moet maken om aan deze verplichting te voldoen, komt boven op de prijs van recyclelaar. Recyclelaar prijst zich zo uit de markt.</p> <p>De nieuwe definities zet de recyclingindustrie op een concurrentieel nadeel in Europees verband, zadelt de industrie op met onnodige administratieve lasten en is niet handhaafbaar. Inspreker vraagt om de definitie van recycling uit de Kra ongewijzigd over te nemen.</p>	<p>met een LCA bovendien al gedaan en speelt dat geen rol meer voor iedere individuele inzet. Dit leidt dus ook niet (meer) tot extra kosten. Ook is het gebruik van de methodiek hoogwaardige recycling geen vervanging van 'design for recycling', maar moeten beide instrumenten elkaar aanvullen. Hetzelfde kan worden gezegd over de relatie met het instrument producentenverantwoordelijkheid.</p>
129.	A.04.2.1, A.04.8, D.02.3 en D.02.6	64	<p>Inspreker pleit ervoor om een extra laddersport/stap toe te voegen nl. c4 'productie van secundaire grondstof uit gemengde brandbare residu's ten behoeve van secundaire brandstoffen en chemische recycling'. Inspreker verwijst verder naar de bij de zienswijze gevoegde visie BRBS Recycling, doc.nr. 16-00130.</p>	<p>Dit is niet mogelijk. De definitie van recycling uit het LAP is direct overgenomen uit van de Wet milieubeheer en indirect dus van de kaderrichtlijn. In beide is niet alleen het inzetten als brandstof, maar ook het produceren van brandstoffen hier expliciet uitgesloten als vorm van recycling.</p> <p>Daarnaast zijn er ook een aantal inhoudelijke kanttekeningen bij het verzoek te plaatsen. Zie hiertoe het antwoord op inspraakreactie 118.</p>
130.	A.04.2.2	6	<p>In de ontwerp tekst staat <i>Cascadering is dan ook te zien als een nadere uitwerking van delen van de afvalhiërarchie specifiek voor biotische stromen. Op dit moment wordt in het LAP nog niet expliciet gestuurd volgens cascadering.</i>" Inspreker vraagt of in de tweede zin bedoeld wordt: terugkijkend op LAP2 of bedoeld voor LAP3.</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>
131.	A.04.2.2	64	<p>Glas in de vorm van menggranulaat bestaat niet. Menggranulaat is een samengesteld materiaal op basis van definities en dat een groot aandeel beton- en baksteenpuin moet bevatten. Glas is in deze definitie bestempeld als 'nevenbestanddeel' (zie Standaard RAW Bepalingen).</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>
132.	A.04.2.2 en A.04.8	24	<p>De 'voorkeursrecycling' lijkt innovatie af te remmen door te stellen dat "pas vanaf het moment dat een vorm van recycling in een sectorplan van het LAP is aangemerkt als 'voorkeursrecycling', (...) het niet meer de bedoeling [is] om andere vormen van recycling te vergunnen". Dit lijkt inspreker een te starre situatie op te leveren, waarbij marktpartijen niet langer uitgedaagd worden om technieken te verbeteren. Inspreker verzoekt om te motiveren hoe het hanteren van een voorkeursvolgorde en het aanwijzen van een 'voorkeursrecycling' binnen het thema recycling bijdraagt aan innovatie en een circulaire economie, aangezien inspreker o.a. op het punt van chemische recycling de komende jaren veel ontwikkelingen verwacht.</p>	<p>Met het vaststellen van een techniek als voorkeursrecycling wordt een verwerkingsvorm die zo optimaal mogelijk bijdraagt aan de realisatie van een circulaire economie optimaal gestimuleerd. Doordat het zonder planwijziging niet mogelijk is om een vergunning te verlenen voor een techniek die niet aan de voorkeursrecycling voldoet, worden bedrijven juist gestimuleerd die geïnvesteerd hebben in de voorkeursrecycling of daarin willen investeren. Dit betekent echter niet dat experimenten die mogelijk nog beter passen in dit concept niet meer mogelijk zijn. Hiertoe wordt onder meer verwezen naar de tekst in § A.4.7 van het LAP. Sterker nog, wanneer een innovatie nog beter blijkt te zijn dan andere bestaande verwerkingsopties, is de mogelijkheid om te zijner tijd die innovatie als 'voorkeursrecycling' te worden aangemerkt juist een stimulans.</p> <p>Overigens is er op dit moment nog geen concrete invulling gegeven aan het begrip 'hoogwaardige recycling' (zie het antwoord op inspraakreactie 114).</p>
133.	A.04.2.2 en A.04.8	64	<p>De voorkeursrecycling wordt enkel gebaseerd op een LCA. Een extra toetscomponent is nodig (zo nodig naast een LCA) die aangeeft in hoeverre een optie (recyclingwijze) circulair is. Zo kan 'storten' vanuit LCA-optiek goed scoren daar dit niet tot verzuring en (vorming van) broeikasgassen leidt, echter draagt dit niet bij aan de circulaire economie.</p>	<p>Zie allereerst het antwoord op inspraakreactie 145. Aanvullend wordt opgemerkt dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bij de ontwikkeling van een methode om onderscheid te maken tussen vormen van recycling, de mate waarin wordt bijgedragen aan de circulaire economie een belangrijk aanvullend uitgangspunt is, en dat • het feit dat de nadelen van storten zich slecht laten vertalen in een LCA bekend is en dat daar op dit moment een aparte studie naar wordt uitgevoerd.
134.	A.04.2.2 en A.04.8	64	<p>Voor het uitvoeren van een LCA geeft bijlage 9 een methodiek. Onduidelijk is aan welk referentiekader een dergelijke LCA getoetst moet worden. Indien getoetst moet worden aan de voor de bestaande minimumstandaarden uitgevoerde LCA's, dan dienen deze kenbaar en publiekelijk beschikbaar te zijn.</p>	<p>Het antwoord op de vraag van inspreker is te vinden in § D.2.2.3 waar staat: <i>Hiervoor moet bij de aanvraag om een vergunning een LCA worden gevoegd waarin het voorgenomen initiatief en de minimumstandaard met elkaar worden vergeleken.</i></p> <p>Een initiatiefnemer dient dus met een LCA volgens bijlage F.9 zijn eigen initiatief te vergelijken met de minimumstandaard.</p> <p>Overigens zijn de eerder uitgevoerde LCA's inderdaad beschikbaar (zie het antwoord op inspraakreactie 144), maar voor het toetsen van nieuwe initiatieven is een LCA volgens de nieuwe methodiek (bijlage F.9) vereist.</p>
135.	A.04.2.2 en A.04.8	64	<p>Bij 'voorkeursrecycling' dient nadrukkelijk gesteld te worden dat 'bijdrage aan transitie naar circulaire economie' een belangrijke – zo niet de belangrijkste – afweging is.</p>	<p>Bij de ontwikkeling van een methode om onderscheid te maken tussen vormen van recycling, is de mate waarin wordt bijgedragen aan de circulaire economie als een belangrijk uitgangspunt genomen (zie ook bijlage F.9 waarin de methodiek is beschreven).</p>
136.	A.04.2.2 en A.04.8	77 en 93	<p>In het LAP moet benadrukt worden dat voorkeursrecycling behalve tot een hogere milieuwinst ook moet leiden tot lagere maatschappelijke kosten.</p>	<p>De stelling dat voorkeursrecycling moet leiden tot lagere maatschappelijke kosten, wordt niet als algemeen uitgangspunt onderschreven. Wel dienen de kosten acceptabel te zijn en om die reden vormt het kostenniveau één van de aspecten die in ogenschouw wordt genomen bij een besluit om een minimumstandaard aan te passen.</p>
137.	A.04.2.2 en A.04.8	77 en 93	<p>Voorkeursrecycling mag alleen worden opgenomen als minimumstandaard wanneer dit niet leidt tot marktverstoring en/of hogere maatschappelijke kosten dan de alternatieve wijze waarop verpakkingsafval kan worden gerecycled.</p>	<p>Zie voor het aspect 'maatschappelijke kosten' het antwoord op inspraakreactie 136. Bij het aanpassen van een minimumstandaard speelt de marktsituatie (is er voldoende capaciteit, hoe wordt afval in de omliggende landen verwerkt, wat zijn de gevolgen voor bestaande vormen van verwerking en/of gedane investeringen) mede een rol. Eventueel kan bij de introductie van een nieuwe minimumstandaard ook een overgangstermijn worden opgenomen.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
138.	A.04.2.2 en A.04.8	93	De 'voorkeursrecycling' kan niet gelijk worden gesteld aan een minimumstandaard. Ook alternatieve vormen van recycling, mits gelijk aan of boven de minimumstandaard, moeten worden blijven vergund. Niet alleen technische of financiële omstandigheden, maar vooral ook marktvrage kan een bedrijf immers doen beslissen dat voor hem een andere vorm van recycling juist de voorkeur heeft. In een goedwerkende circulaire economie is juist deze marktvrage naar nuttige toepassingen van afvalstoffen leidend.	Bij het vaststellen van een minimumstandaard spelen diverse aspecten een rol, waaronder technische en financiële aspecten en de marktsituatie. Er wordt pas overgegaan tot aanwijzing van een vorm als 'voorkeursrecycling' wanneer is vastgesteld dat het de vorm van recycling is die als beste bijdraagt aan de circulaire economie, er voldoende capaciteit is, de kosten acceptabel zijn en nog diverse andere aspecten. In deze gevallen wordt de keuze om andere vormen van recycling niet langer meer te vergunnen heel bewust gemaakt. Evenzogoed blijft het mogelijk om verwerkingsvormen die in potentie nog beter passen op de circulaire economie te blijven ontwikkelen (zie ook het antwoord op inspraakreactie 132).
139.	A.04.2.2 en A.04.8	93	Duurzaamheidsoverwegingen kunnen leiden tot keuze voor een vorm van recycling die niet per se de voorkeursrecycling is. Afhankelijk van de specifieke bedrijfssituatie, kan recycling immers gepaard gaan met aanzienlijk energiegebruik en dus CO ₂ -emissies. Bedrijven moeten de ruimte behouden om recyclingkeuzes te maken die in hun situatie ecologisch en economisch het meest duurzaam zijn.	Zie het antwoord op inspraakreactie 138.
140.	A.04.2.2 en B.01.3.1.1	6	In de ontwerptekst staat: "Biomassa is een onmisbare grondstof in de circulaire economie en wordt gebruikt in vele ketens. Biomassa wordt voor voedsel en veevoer gebruikt en het is een grondstof voor o.a. textiel, papier en karton, bouwmaterialen, chemicaliën, kunststoffen, transportbrandstoffen en energie. Daarmee is biomassa van essentieel belang voor het terugdringen van de CO ₂ -uitstoot en de afhankelijkheid van fossiele grondstoffen." Waarom niet de noodzaak benoemen om biomassa primair in te zetten voor behoud van de mineralen en nutriëntenbalans in de Nederlandse bodem? Waarom niet de uitspraak dat inzet van biomassa voor energie-opwekking de laatste stap in de cascadering zou behoren te zijn (dus letterlijk en figuurlijk 'energie' als laatste genoemd)?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
141.	A.04.2.2 en E.08.II	6	In het LAP staat dat het omzetten van biologisch afbreekbaar materiaal in bruikbare compost gelijkgesteld wordt met vormen van recycling waar het oorspronkelijke functionele materiaal weer apart beschikbaar komt in een kwaliteit vergelijkbaar met materiaal dat voor de toepassing voordat het in de afvalfase belandde is gebruikt. Inspreker vraagt hoe vergisten met gasproductie (aardgaskwaliteit) voorafgaande aan composteren wordt 'ingeschaald'.	Zie het antwoord op inspraakreactie 146.
142.	A.04.2.2 en E.36.II	6	In de ontwerptekst staat (blz. 29); <i>Bij een circulaire economie hoort – naast preventie, goed productontwerp, juiste materiaalkeuze, etc. - ook een goede recycling van materialen die toch in het afvalstadium komen. Hierbij hebben vormen van recycling die leiden tot het in de keten houden van grondstoffen op een wijze die steeds kan worden herhaald vanuit grondstofperspectief in het algemeen de voorkeur boven recycling in toepassingen die slechts eenmalig zijn.</i> Mag uit dit citaat worden afgeleid dat verbranden van afvalhout uit een oogpunt van circulariteit alleen wordt toegestaan wanneer hergebruik ervan niet mogelijk is? Hoe wordt biomassaverbranding in deze context gewogen versus afvalverbranding? Dit mede gezien de uitstoot (eisen) van biomassacentrales ten opzichte van eisen die gesteld worden aan afvalverbrandingscentrales?	Verbranden van afvalhout is inderdaad onwenselijk wanneer hergebruik mogelijk is. Dit volgt direct uit de afvalhiërarchie. Dit is echter niet uitgewerkt in het LAP omdat hergebruik gebeurt voordat afvalhout in de afvalfase komt. In principe is verbranden van afvalhout ook niet gewenst wanneer recycling mogelijk is. Toch maakt het LAP op dit moment inzet als brandstof mogelijk, omdat er onvoldoende verwerkingscapaciteit/afzet is voor al het in potentie te recyclen afvalhout. Verbranding in biomassacentrales en verbranding in AVI's wordt – omdat en zolang alle Nederlandse AVI's de status van nuttige toepassing hebben – gelijk beoordeeld, namelijk als verbranden met energierugwinning. Het regelen van emissie-eisen ligt buiten de scope van het LAP
143.	A.04.2.2, A.04.6, A.04.8, E.08, E.11, E.36 en E.56	98	In het LAP beïnvloeden de kosten van bijvoorbeeld recycling of de kosten van de afgifte door de producent/ontdoener in de minimumstandaarden de vormen van verwijdering. Inspreker pleit voor de formulering in het LAP en in (bepaalde) minimumstandaarden van heldere doelstellingen in de vorm van concrete percentages te bereiken reducties van afvalstoffen en groei van de inzet van grondstoffen (materialen zonder afvalstatus). Het Rijksbrede programma is de inzet van het kabinet voor een grondstoffenakkoord. Voor 2030 zijn door het kabinet te bereiken tussendoelstellingen vastgesteld. Wellicht kunnen deze doelstellingen in het LAP concreter worden gemaakt.	De minimumstandaard is het toetsingskader bij de beoordeling van individuele milieuvergunningsaanvragen en kennisgevingen in het kader van de EVOA voor de import van afval. Dit instrument leent zich niet voor het opnemen van doelstellingen voor de reductie van afval en voor de groei van de inzet van niet-afvalstoffen.
144.	A.04.2.2, A.04.8 en F.09.2	88	Beschreven is op welke wijze een andere verwerkingsmethode kan worden onderbouwd. Zijn er LCA's uitgevoerd voor de huidige minimumstandaarden en zo ja, waar zijn de resultaten te vinden?	Niet voor alle minimumstandaarden, maar wel voor een flink aantal. Deze zijn uitgevoerd in het kader van het opstellen van LAP1 (de meeste) en een wijziging van LAP2 (groenafval).
145.	A.04.2.2, A.04.8,	50	Inspreker kan zich niet vinden in het gebruik van mLCA om een vorm van	Allereerst is de LCA-methode al jaar en dag de methode om minimumstandaarden te onderbouwen. Daarnaast is het LCA-denken expliciet

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
	D.02.2.3.1 en F.09.4		recycling aan te merken als voorkeursrecycling. Dit kan alleen een hulpmiddel zijn.	genoemd in de kaderrichtlijn als het gaat om het toetsen aan de afvalhiërarchie. Wanneer op termijn op basis van het begrip 'voorkeursrecycling' export naar minder hoogwaardige verwerking in het buitenland moet worden tegengehouden, is onderbouwing met een LCA waarschijnlijk noodzakelijk. Overigens is een LCA nooit het enige om tot aanpassing van een minimumstandaard over te gaan. Hierbij spelen veel andere aspecten – waaronder bestaande verwerkingsstructuur en prijs van de verwerking – mede een rol. Een LCA is dus één van de bouwstenen om een besluit tot aanpassing van een minimumstandaard te onderbouwen.
146.	A.04.2.2, B.03.2.2 en B.03.6	6	Wordt vergisten voorafgaand aan composteren gekwalificeerd als recycling van materiaalstromen tot het oorspronkelijke functionele materiaal? Dit levert immers biogas dat voor een ander doel wordt ingezet (energie-terugwinning) dan de rest van het organisch materiaal.	Composteren en/of vergisten van biologisch afbreekbaar afval wordt, mits dit bij vergisting wordt gevolgd door recycling van het overblijvende digestaat, aangemerkt als een vorm van recycling (zie § F.6.5). Indien de kwaliteit van het digestaat vergelijkbaar is met die van bruikbare compost, dan is sprake van recycling van het oorspronkelijke functionele materiaal in een gelijke of vergelijkbare toepassing of wordt het in ieder geval als even hoogwaardig als die trede beschouwd. Levert de vergisting echter geen als meststof/bodemverbeteraar in te zetten residu/digestaat, dan is geen sprake van recycling.
147.	A.04.2.2, F.03.1 en F.03.2	91	Waarom wijken de definities van de onderkende wijzen van recycling ten aanzien van de productie van (secundaire) brandstoffen af van de hoofddefinitie van recycling?	Voor alle onderkende vormen van recycling is ook de 'hoofddefinitie van recycling' onverminderd van toepassing. Voldoet een handeling niet aan de algemene definitie van recycling, dan is het ook geen specifieke vorm van recycling. Voor wat betreft de productie of inzet van brandstoffen geldt dat dit is uitgesloten in de 'hoofddefinitie van recycling' en dat daarmee productie of inzet van brandstoffen ook geen specifieke vorm van recycling kan zijn.
148.	A.04.2.4 i.r.t. A.04.2.1	6	In de ontwerptekst staat dat hoogwaardige verwerking in beginsel de voorkeur heeft. Hoe moet de term 'in beginsel' worden gelezen? Maatstaf is toch de milieudruk die de gekozen oplossingsrichting teweegbrengt? Wordt daarbij ook in ogenschouw genomen dat bij diverse stappen in de cascadering residustromen overblijven die naar de hedendaagse techniek niet anders dan verbrand of gestort kunnen worden? Impliceert een strikte toepassing van de afvalhiërarchie dat omwille van het niet-genereren van een residu-stroom er dan maar minder vergaand voorbewerkt (gesorteerd) moet worden?	Wat met 'in beginsel' wordt bedoeld wordt in het vervolg van paragraaf 4.2.4 uitgelegd, maar in essentie komt het er op neer dat de afvalhiërarchie geen dogma is en - dat in specifieke gevallen een andere volgorde moet worden aangehouden, of - dat de afvalhiërarchie wel ook voor deze casus op gaat maar er om andere redenen (kosten, beschikbare capaciteit) vanaf geweken wordt. Bij het toetsen aan de afvalhiërarchie wordt het geheel van de verwerking in beschouwing genomen, dus ook de vormen van eventuele residuen en de verwerking daarvan. Dit wordt afgezet tegen wat gebruikelijk, redelijk en haalbaar is. Of het niet regenereren van een deel betekent dat er dan minder voorbewerkt of gesorteerd moet worden, is niet in zijn algemeenheid te zeggen. Er zijn wel voorbeelden dat beleidsmatig de keuze is gemaakt om liever het geheel in te zetten voor verbranden met terugwinnen van energie dan fracties uitsorteren voor recycling en vervolgens een residu over te houden dat moet worden gestort. Deze keuze is ook in LAP3 nog in enkele sectorplannen terug te vinden. In deze gevallen wordt overigens wel onderzocht of deze (in het verleden gemaakte) beleidskeuze ook in de toekomst gehandhaafd moet blijven of, dat een zekere afgebakende hoeveelheid te storten residu niet toch wordt gecompenseerd door een specifieke hoeveelheid en/of type voor recycling teruggewonnen componenten. Dit onderzoek is echter nog gaande.
149.	A.04.2.5	6	Afwijken van de afvalhiërarchie is mogelijk op grond van een LCA. Ware het niet zorgvuldig om ook de nu gepresenteerde hiërarchie van verwerkingsmethoden te toetsen aan een LCA - versie 2016 - alvorens LAP3 in de voorliggende vorm vast te stellen?	Zie allereerst de eerste alinea van het antwoord op inspraakreactie 119. In aanvulling daarop nog de opmerking dat het toetsen van een algemeen beschreven afvalhiërarchie met een LCA niet doenbaar is. Hiervoor is het meer specifieke niveau van concrete casussen nodig. Daarnaast is het ook niet nodig. De systematiek is al sinds de introductie van de Ladder van Lansink – en nu nog steeds met de afvalhiërarchie – dat hier sprake is van een algemeen en beleidsmatig gekozen richtlijn. Deze is met gezond verstand opgesteld en hiervan is uit talrijke studies bekend dat zij in de meeste gevallen een goede maatstaf vormt voor de milieudruk. Alleen wanneer voor specifieke casussen het idee bestaat dat daar de volgorde anders is wordt er op basis van een LCA mogelijk van afgeweken.
150.	A.04.2.5 en A.04.8	50	Inspreker is van mening dat afwijken van de minimumstandaard van het LAP niet alleen beoordeeld wordt op alleen een mLCA, maar dat dit breder bekeken moet worden.	Zie de antwoorden op de inspraakreacties 145, 133 en 138.
151.	A.04.2.5, A.04.8 en F.09.2	98	Indien een verwerker het materiaal op een andere wijze dan de minimumstandaard wil verwerken, moet conform het LAP met een LCA aangetoond worden dat deze andere vorm van verwerking wat betreft milieueffect minimaal gelijkwaardig is aan de minimumstandaard. De Omgevingswet maakt het in artikel 5.32 mogelijk - indien bijzondere omstandigheden zich voordoen - een omgevingsvergunning te weigeren indien verlening van de omgevingsvergunning zou leiden tot ernstige nadelige gevolgen of mogelijk ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid. Uit de Memorie van antwoord, nr. E (reactie kabinet; parlementaire geschiedenis) kan worden afgeleid dat deze weigeringsgrond slechts in bijzondere omstandigheden kan worden toegepast. Om een gezondheidsbedreigende situatie structureel aanvaardbaar te maken, moet met toepassing van het voorzorgsbeginsel beleid worden geformuleerd. Inspreker pleit ervoor in het LAP het voorzorgsbeginsel en voorkoming van gezondheidsschade te betrekken bij het formuleren van preventief beleid. Bij andere wijzen van verwerking zou met een LCA aangetoond moeten worden dat deze andere vorm van verwerking ook wat betreft gevolgen voor de gezondheid minimaal gelijkwaardig is aan de minimumstandaard. Inspreker pleiten er verder voor gezondheid (geen gezondheidsschade) als criterium op te nemen voor de aanwijzing van een vorm van recycling als voorkeursrecycling.	Met een LCA wordt geprobeerd alle impact op de omgeving zo goed mogelijk mee te nemen. Reguliere emissies naar het milieu worden in ieder geval allemaal meegenomen in een LCA. Op die manier worden algemene effecten van een initiatief op milieu en gezondheid meegewogen. Daarnaast kunnen naast een LCA in specifieke gevallen ook aspecten als veiligheid of volksgezondheid worden meegewogen.
152.	A.04.3	88	Beschreven wordt dat de indeling van verwerking afhankelijk kan zijn van	Het is moeilijk vol te houden dat in een D-installatie waarin afvalstoffen worden vernietigd, in diezelfde installatie ook een handeling van

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			een aantal factoren. Inspreker noemt een aantal passages die van belang zijn. De redeneringen worden bij thermische verwerking (A.4.3.7.1 en bijlage F.6.6) niet consequent toegepast. Ook in een D10-installatie kan een R1-handeling plaatsvinden. Inspreker doet een voorstel om de tekst op pag. 37 (A.4.3.7.1) aan te passen, met als essentie dat verbranden in een D-installatie wel een handeling van nuttige toepassing kan zijn wanneer het gaat om "een onafhankelijke en gescheiden handeling ter vervanging van primaire brandstoffen".	nuttige toepassing plaats kan vinden. Dit kan anders zijn als sprake is van een afzonderlijke installatie of een afzonderlijk deel van de installatie waarin, bij het ontbreken van afvalstoffen, primaire materialen zouden moeten worden ingezet. Als gevolg van de inspraak is de tekst van A.4.3.3 als volgt aangepast: De indeling van een bepaalde verwerking als een R- of D-handeling wordt per afvalstof bepaald en kan dus per afvalstof <u>in een zelfde installatie</u> verschillen. <u>Bij thermische installaties waarin afvalstoffen worden vernietigd hangt dit af van het soort installatie. Bij een D-installatie is de verwerking altijd een D-handeling. Bij een R-installatie is de indeling van de verwerking als een R- of D-handeling mogelijk, afhankelijk van de afvalstof, zie hiervoor paragraaf A.4.3.7.1.</u>
153.	A.04.3 en A.04.8	77 en 93	In het LAP dient vermeld te worden dat compostering van schoon, onbewerkt hout wordt aangemerkt als recycling.	Dit staat al in paragraaf F.6.5 (zie voetnoten onder kop 'Indelen als handeling R3, R4 of R5').
154.	A.04.3, A.04.8 en F.07	35	Nergens blijkt uit dat handeling R5 pas is voltooid wanneer het product daadwerkelijk is toegepast. Dit staat zo bij enkele voorbeelden met thermisch reinigen in F.7. Bij de voorbeelden neemt de inspreker aan dat na de thermische reiniging het materiaal voldoet aan het Besluit bodemkwaliteit. En dat met het voldoen aan de wettelijke criteria voor een bouwstof het materiaal ook einde-afval is. Op grond van de definitie van recycling in de Kra is het afval nuttig toegepast als afvalstoffen worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel.	In § A.4.3.5.1 wordt ingegaan wanneer verwerking van een afvalstof is afgerond. Voor nuttige toepassing is dit wanneer een ander materiaal vervangen is of als er sprake is van einde-afval. De reden dat pas de verwerking van een afvalstof is afgerond als het een ander materiaal vervangt, indien er geen sprake is van einde-afval, is omdat er dan de laatste handeling met de afvalstof wordt gedaan. Dit betekent dat als na reiniging er nog sprake is van een afvalstof dit toepassen ook een handeling moet zijn met een afvalstof. Omdat er in de limitatieve lijst van handelingen in bijlage II van de Kra geen handelingen zijn opgenomen alleen ingaan op het toepassen van een afvalstof wordt de laatste handeling geen voorbereidende handeling (zoals die staan beschreven in § A.4.3.5.2). Zo is dit beschreven in voorbeeld § F.7.2.3. In het voorbeeld wordt ook ingegaan op dat als na de reiniging er wordt voldaan aan alle voorwaarden van art. 6 van de Kra er geen sprake meer is van een afvalstof. Dan is de reiniging de laatste handeling met de afvalstof en is dit geen voorbereidende handeling. De inspreker schrijft dat met voldoen aan de wettelijke criteria voor een bouwstof er ook sprake is van einde-afval is niet juist. Dit is wel een van de voorwaarden maar er zijn meer voorwaarden, zie hiervoor hoofdstuk B.6. Alleen voldoen aan bijvoorbeeld het Besluit bodemkwaliteit om einde-afval te zijn is dus niet voldoende. Om het eerste deel van dit antwoord duidelijker in het LAP te krijgen is de volgende tekst bij § A.4.3.5.1 toegevoegd: Voor recycling en andere nuttige toepassing is de verwerking pas 'voltooid' op het moment dat een ander materiaal is vervangen, dan wel op een eerder moment wanneer voldaan wordt aan de voorwaarden voor einde-afvalstoffen (art.6 Kra, zie verder hoofdstuk art.6 Kra, zie verder hoofdstuk B.6 'Onderscheid afvalstof en niet-afvalstof'). <u>Dit betekent dat als een materiaal als een afvalstof een ander materiaal vervangt, dit vervangen nog als afvalstof is en daarmee het vervangen de laatste handeling is. Deze laatste handeling is dan ook de definitieve handeling en eerdere handelingen zijn dan ook voorbereidende handelingen.</u>
155.	A.04.3.1	6	In de ontwerptekst staat dat voor de besluitvorming op een aanvraag voor een omgevingsvergunning, onderdeel milieu, de verwerking die plaatsvindt in de installatie als geheel van belang is. Besluitvorming op een aanvraag geschiedt op basis van milieu-impact en doelmatigheid. Voor de laatstgenoemde afweging geldt het LAP als referentiekader (rekening houden met). Wordt dat hier bedoeld te zeggen? Wat is overigens een 'installatie als geheel'? De inrichting waarvan de installatie deel uitmaakt?	Het klopt dat voor de doelmatigheid van een installatie getoetst moet worden aan de hoogwaardigheid van de verwerking, dit wil zeggen op welke trede van de afvalhiërarchie verwerkt de installatie afvalstoffen. In de sectorplannen van het LAP is met de minimumstandaard de minimale hoogwaardigheid gegeven voor het verwerken van de betreffende afvalstoffen. Een juiste indeling van de handeling in de installatie is dan nodig om goed te kunnen toetsen aan de minimumstandaard. In § A.4.3.1 is de volgende aanpassing aangebracht: • voor de besluitvorming op een aanvraag voor een omgevingsvergunning, onderdeel milieu, is <u>voor het aspect doelmatigheid</u> de verwerking die plaatsvindt in <i>de installatie als geheel</i> van belang; Met 'installatie als geheel' wordt bedoeld dat een installatie uit meerdere deelprocessen kan bestaan. Dit kan zijn dat het gaat om deelprocessen die nodig zijn voor het goed functioneren van de installatie maar ook processen die te maken hebben met de verwerking van de afvalstof en elkaar direct opvolgen waardoor ze samen 1 verwerkingsproces vormen. Bij een beoordeling moeten alle deelprocessen die bij de installatie horen, worden beschouwd.
156.	A.04.3.1 B.09.2.2.3 en B.09.6 B.13.3.3 en B.13.5	35	Juist voor overbrenging van afval is het van belang om de indeling van de Kra te respecteren, met name om een goede werking van de interne markt te garanderen. Nederland is niet bij machte om voor "groene lijst" afvalstoffen de "voorkeursrecycling" of "minimumstandaard" te exporteren naar andere EU-landen of de grenzen voor Nederlandse recyclingbedrijven te sluiten. Bij voetnoot 17 wordt opgemerkt dat niet is aangegeven uit welke arresten van het Hof van Justitie blijkt dat het aan de overheid en niet aan de nationale rechter is om in concrete gevallen te bepalen of sprake is van nuttige toepassing dan wel verwijdering. Nog uit het arrest van het Hof in zaak E-147/15 (Edilizia Mastrodonato) blijkt dat een nationale regeling niet doorslaggevend is. De EVOA heeft tot doel om harmonisatie te bewerkstelligen en dit staat haaks op het door individuele lidstaten kunnen invullen van allerhande indelingen en het aanleggen van aanvullende criteria. Door de overbrenging van afval te regelen in een verordening heeft de wetgever willen waarborgen dat regelgeving in alle lidstaten gelijktijdig en op overeenstemmende wijze wordt toegepast. Voor zover Nederland beperkingen heeft aangebracht in overbrenging van afval die uitgaan van een van het Europees kader afwijkende gedachtegang, zijn deze onverbindend.	Het gaat om bijvoorbeeld HvJEG 27-02-2002, zaak C-60/00 (ASA Abfall Service). In voetnoot 18 staat dat lidstaten uiteenlopende kwalificaties kunnen geven aan overbrenging. Het is aan een nationale rechter om bij een meningsverschil uiteindelijk een uitspraak te doen. Met de EVOA zal dus niet altijd harmonisatie bereikt worden tussen lidstaten. In § A.4.3.1 is voetnoot 18 als volgt aangepast: Dit volgt uit de zienswijze van het Europese Hof van Justitie (HvJ) (bijvoorbeeld HvJEG 27-02-2002, zaak C-60/00 (ASA Abfall Service)), namelijk: dat lidstaten uiteenlopende kwalificaties aan een overbrenging kunnen geven (i.r.t. de verwerking), is volgens het Europees Hof van Justitie (HvJ) inherent aan het door de EVOA ingevoerde stelsel. Terzijde wordt nog opgemerkt dat de (nationale) rechter in specifieke gevallen wel degelijk het oordeel van de overheid kan toetsen. Dit staat echter los van het feit dat betrokken lidstaten in voorkomende gevallen tot een verschillend oordeel kunnen en mogen komen.
157.	A.04.3.2 en A.04.8	83	Inspreker beveelt aan om in dit hoofdstuk energietेरugwinning als nuttige toepassing op te nemen in A.4.3.2.	In § A.4.3.7.1 wordt ingegaan op thermische verwerking van afvalstoffen, daar blijkt ook dat dit een vorm van nuttige toepassing kan zijn.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
158.	A.04.3.3 en A.04.8	64	Inspreker vraagt om een voorbeeld van de stelling dat verwerking van verschillende afvalstoffen in dezelfde installatie nuttige toepassing en verwijdering kan zijn.	In § F.7.2.5 is hiervan een voorbeeld opgenomen.
159.	A.04.3.4 en A.04.8	6	Opslag in afwachting van eerste of verdere verwerking is nooit een zelfstandige handeling volgens de ontwerptekst op pagina 35. Betekent dit dat een locatie voor afvalopslag (sec) nooit voor vergunning in aanmerking komt? Betekent dit dat wanneer vergunning werd verleend voor opslag in afwachting van de ene bestemming en in de loop van de tijd die bestemming verandert (lager in de hiërarchie) die vergunning aanpassing heeft c.q. moet worden ingetrokken?	Het antwoord op de eerste vraag is 'nee'. Dat het geen zelfstandige handeling is, betekent niet dat er nooit een vergunning kan worden verleend. Zie voor vergunningen voor opslag § B.5.5 van het LAP. Het antwoord op de tweede vraag is niet in het algemeen te geven. Dat hangt af van de formulering van de vergunning voor de opslag (en of daar bijvoorbeeld sturingsvoorschriften in zijn opgenomen). In de meeste gevallen zal het echter met name de vergunning van de verwerkingshandeling zelf zijn die wordt getoetst aan de afvalhiërarchie en eventueel moet worden aangepast. Bij het derde aandachtstreep van de opsomming van § A.4.3.4 wordt bedoeld opslag bij een verwerkingsinstallatie direct voorafgaand aan de verwerking. De tekst zal verduidelijkt worden. De tekst van § A.4.3.4 is als volgt aangepast: - Opslag in afwachting van eerste of verdere verwerking is <u>op locatie van verwerking</u> nooit een zelfstandige handeling.
160.	A.04.3.6 en A.04.8	6	Een afvalstof is gerecycled (de verwerking is voltooid) als duidelijk is dat het resultaat van de verwerking een product, materiaal of stof is die opnieuw in de economie gebruikt gaat worden en daarmee andere stoffen vervangt (blz. 36) Wat is 'in de economie'? Licht er niet altijd een economische afweging ten grondslag aan de bestemmingskeuze? Grondstoffen uit afval hebben in veel gevallen zelfs een negatieve economische waarde, er moet bijbetaald worden om de te kunnen inzetten als secundaire grondstof. Wanneer maagdelijke grondstoffen goedkoper zijn dat grondstoffen uit afval wordt veelal gekozen voor maagdelijke grondstoffen. Dat is ook de reden dat voor bijvoorbeeld vele kunststofverpakkingen een negatieve marktprijs geldt, om zo enigszins te kunnen concurreren met maagdelijke grondstoffen.	De tekst van § A.4.3.6 is als volgt aangepast zodat die beter aansluit op de definitie van recycling: Een afvalstof is gerecycled (de verwerking is voltooid) als duidelijk is dat het resultaat van de verwerking een product, materiaal of stof is die opnieuw ~~in de economie~~ gebruikt gaat worden en daarmee andere stoffen vervangt.
161.	A.04.3.7.1 en A.04.8	6	Bij de voorwaarden voor de indeling van thermische verwerkingsvormen als een andere vorm van nuttige toepassing dan R1 wordt gevraagd of pyrolyse hoger wordt ingeschaald dan verbranden met energierugwinning.	Dit hangt af van het doel van pyrolyse. Als dit bedoeld is om een (grondstof voor) brandstof te verkrijgen, is er ook sprake van 'andere nuttige toepassing'. Als de pyrolyse bedoeld is om materiaal vrij te krijgen om te worden verwerkt tot producten, materialen of stoffen (geen brandstof) dan is er sprake van 'recycling'.
162.	A.04.3.7.1 en A.04.8	99	Voor het van toepassing zijn van de R1-status wordt volgens onderdeel B.10.4 van het beleidskader met vast stedelijk afval bedoeld 'huishoudelijk afval en vergelijkbaar afval van bedrijven, industrie en instellingen waarbij het niet gaat om waterig afval'. Paragraaf A.4.3.7.1 impliceert in onderdeel VI onder b, dat alle categorieën afvalstoffen in een AVI kunnen worden verbrand en daarbij de AVI een R1 status zou kunnen krijgen. Dit wijkt dus af van het gestelde in onderdeel B.10.4. Volgens de Kaderrichtlijn afvalstoffen kan een AVI uitsluitend een R-1 status verkrijgen voor het verbranden van 'huishoudelijk afval en vergelijkbaar afval van bedrijven, industrie en instellingen waarbij het niet gaat om waterig afval'.	In § B.10.4 staat de afweging wanneer een AVI een R1-status kan hebben. Onderdeel hierbij is dat vast stedelijk afval verbrand mag worden. Dit is zo overgenomen van de Kra en de Guidelines. Volgens de Guidelines zal de berekening van de R1-waarde ook gedaan worden op basis van al het afval dat in de installatie wordt verwerkt. In § A.4.3.7.1 staat de afweging voor wanneer een afvalstof een specifieke handeling ondergaat. Voor vast stedelijk afval in een R1-AVI is dit altijd R1. Voor andere afvalstoffen geldt hetzelfde afwegingskader als voor andere installaties die R1 zijn en de handeling kan dan ook R1 zijn. Voor waterig afval komt verbranden in een AVI met R1-status dus toch op D10. Nergens in de Kra of Guidelines staat dat andere afvalstoffen dan vast stedelijk afval niet volgens de R1-handeling kan worden verwerkt in een AVI met de R1-status.
163.	A.04.3.7.1 i.s.m. B.10.4	6	Onder verwijzing naar sectorplan 55 als (positieve) uitzondering zou bij het definiëren van de minimumstandaard stelselmatig onderscheid gemaakt moeten worden tussen AVI-R1 en AVI-D10. Doorgaans gaat hoog energetisch rendement hand in hand met hoge-temperatuur verbranding en daardoor lage(re) emissies. Gevraagd wordt waarom bij zoveel andere sectorplannen de minimumstandaard wordt geformuleerd in termen van 'verbranden als vorm van verwijderen'. Dat brengt met zich mee dat export naar een buitenlandse D10-installatie wordt toegestaan. Gepleit wordt om ook in die gevallen te kiezen voor de minimumstandaard 'hoofdgebruik als brandstof (AVI-R1)'.	Zie het antwoord op inspraakreacties 4 en 985.
164.	A.04.3.7.1, A.04.8 en B.10.4	6	Gevraagd wordt of het wel gerechtvaardigd is om de Nederlandse AVI's a priori als D10 locatie te bestempelen. De afwegingen sedert de jaren '80 om moderne AVI's in Nederland te bouwen was/is geheel anders dan de afweging die in bijvoorbeeld Straatsburg in de jaren '50 ten grondslag lag aan de installatie die daar werd gerealiseerd om louter afval te vernietigen. Dit betrof de installatie die door het Europese Hof (logisch) ooit werd getypeerd als installatie voor afvalvernietiging (= D10). De situatie in Straatsburg van destijds is conceptueel toch onvergelijkbaar met die in Nederland.	De overweging dat een AVI in beginsel een D10 installatie is, is gebaseerd op de uitspraken van het Hof van Justitie (zie § F.6.6). Een uitzondering op deze algemene lijn is te vinden in de voetnoot van bijlage II van de Kra waarin de voorwaarden zijn opgenomen waaronder een AVI - voor de verwerking van stedelijk afval - toch R1 kan zijn.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Bij alle hedendaagse thermische verwerkingsinstallaties (althans die in Nederland) is de focus al op de tekentafel gericht op zowel de input (afval = lang niet altijd integraal, maar vaak selectief zoals RDF) als de output (energie = vermijden van de inzet van fossiele brandstoffen voor energie-opwekking en warmtelevering & grondstoffen = de productie van volwaardige secundaire bouwstoffen). Waarom dan dat onderscheid ten opzichte van andere thermische installaties, waaronder biomassacentrales?	
165.	A.04.3.7.1, A.04.8 en bijlage F.06	6	In bijlage F.6 is een lijst van aanwijzingen opgenomen die belangrijk kunnen zijn voor het bepalen of de thermische verwerking onder R1 of D10 ingedeeld moet worden. Dit is een bijlage die zonder formele procedure gewijzigd mag worden. Gelet op het belang van de indeling kan/mag toch niet verwezen worden naar 'een lijst van aanwijzingen in een bijlage'?	<p>De essentie van bijlage F.6 staat in alle gevallen ook in § A.4.3, welke is aangemerkt als kern van beleid. Om die reden is de bijlage niet zelf aangemerkt als kern van beleid. Echter, bijlage F.6 bevat weliswaar veel verwijzingen naar jurisprudentie en voorbeelden, maar een aantal uitwerkingen geven wel degelijk kleuring en invulling van de essentie in § A.4.3. Hiermee wijkt bijlage F.6 af van bijlage F.7 wat wel puur om voorbeelden gaat. Om die reden is besloten aan de wens van inspreker tegemoet te komen.</p> <p>De tekst van paragraaf F.6.9 is integraal vervangen door de volgende tekst: <u>In deze laatste paragraaf zijn de punten samengevat die de kern vormen van het beleid zoals opgenomen in deze bijlage. Overige informatie in deze bijlage is toelichtend. Voor wijziging van onderstaande kern van beleid zal altijd een procedure van openbare inspraak worden gevolgd. Voor wijziging van meer toelichtende delen van dit hoofdstuk zal worden volstaan met bekendmaking.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor deze bijlage zijn de paragrafen F.6.4 t/m F.6.6 onderdeel van de kern van het beleid.
166.	A.04.4	1	Niet recyclebaar kunststof en residu dat overblijft na mechanische scheiding van afvalstoffen wordt vaak niet geaccepteerd door AEC's omdat dit een hogere calorische waarde heeft (20 MJ/kg) dan die waar veel installaties op gebouwd zijn (14 MJ/kg). Dat lijkt geen wenselijke situatie aangezien storten het laagste staat op de ladder van Lansink en het inspreker belangrijk lijkt dat Nederland eerst haar eigen afval verwerkt in plaats van verbranden van buitenlands afval. De oplossing die dan vaak wordt geboden is maar minder ver doorrecyclen, wat tegenstrijdig is met de doelstelling van het ministerie om in 2050 100% recyclebaar te zijn. Inspreker stelt voor om vanuit LAP3 de bouw van een verbrandingsinstallatie die uitgerust is om stromen van 20 MJ/ton te verbranden te stimuleren.	<p>In het afvalbeheer vallen [1] het inzamelen van huishoudelijk afval, [2] het storten van afvalstoffen en [3] taken op het gebied van zwerfafval horend bij het onderhoud van openbare ruimten onder de nutsfunctie. Dit betekent dat voor deze activiteiten de overheid een bijzondere verantwoordelijkheid heeft. De overige activiteiten – waaronder het realiseren van passende verbrandingscapaciteit – is primair een verantwoordelijkheid van marktpartijen. Het stimuleren van de realisatie van een specifieke verbrandingsinstallatie via het LAP is dus niet direct een hierin passende lijn.</p> <p>Dit neemt niet weg dat het storten van restfracties/residuen die in principe brandbaar zijn niet wenselijk is. Om dit zoveel mogelijk te beperken wordt bijvoorbeeld het instrument stortverboden ingezet. Ontheffing hiervan kan alleen worden verleend wanneer er in kwantitatieve zin geen verbrandingscapaciteit beschikbaar is, danwel wanneer aannemelijk is gemaakt dat een afvalstof technisch niet geschikt is voor verwerking in een AVI. Te hoogcalorisch betekent niet dat een afvalstof 'technisch onbrandbaar' is. Dat de prijs voor een hoogcalorische stroom hoger is omdat AVI's genoodzaakt zijn dit actief te mengen met ander afval is hierbij ook geen criterium.</p> <p>De omgevingsdiensten beoordelen verzoeken om ontheffing en RWS-leefomgeving heeft hierbij een adviserende rol. Deze overheidsorganen hebben geregeld overleg met als doel het storten van afval dat weldegelijk verbrand zou kunnen worden, te beperken.</p> <p>Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 201 over het voornemen om meer concreet te maken wanneer een afvalstof als 'technisch onbrandbaar' kan worden aangemerkt en storten dus de enige optie is.</p>
167.	A.04.4.2 en A.04.8, B.03.3.1 en B.03.6	91	Inspreker ziet steeds vaker een roep om huishoudelijk afval samen met bedrijfsafval in te zamelen. Of dit nu gebeurt in het kader van inzamelogistiek in de binnenstad of het gelijktijdig inzamelen van verpakkingen van burgers en kleine ondernemingen, het is voor veel gemeentelijke diensten heel interessant om deze afvalstromen in één keer mee te nemen of samen te voegen. Inspreker maakt zich zorgen over de wijze waarop deze tendens zich zal ontwikkelen. Moeten private bedrijven er rekening mee houden dat alles wat op huishoudelijk afval (lees stedelijk afval) door de overheid lijkt te worden geclaimd? Inspreker ziet in LAP3 een veelvoud aan begrippen en definities rondom huishoudelijk afval en bedrijfsafval. Bij het begrip stedelijk afval lijkt al te worden voorgesorteerd op het gezamenlijk inzamelen van huishoudelijk afval met vergelijkbaar bedrijfsafval. Inspreker vraagt in hoeverre de overheid er op toeziet dat tijdens deze werkzaamheden – ook onder het mom van proefprojecten – geen oneigenlijke gebruik wordt gemaakt van de nutsfunctie van een gemeente of een gemeentelijke dienst. Is bij stedelijk afval (bedrijfsafval met huishoudelijk restafval vergelijkbaar) nog wel sprake van een vrije markt?	<p>Zie allereerst het antwoord op inspraakreactie 168.</p> <p>In aanvulling hierop nog de opmerking dat de gemeentelijke zorgplicht en regiefunctie bij de inzameling is beperkt tot huishoudelijk afval. Voor de inzameling van bedrijfsafval door de overheid – ook waar dat lijkt op huishoudelijk afval – stelt de Wet Markt en Overheid (Mededingingswet) de kaders. Daar komt nog bij dat zelfs wanneer het past binnen de Wet Markt en Overheid, bedrijven nog steeds vrij zijn om van eventuele activiteiten van de gemeente wel of niet gebruik te maken.</p> <p>Wat betreft de begrippen en definities rondom huishoudelijk afval, bedrijfsafval en stedelijk afval wordt tot slot verwezen naar 1090, 1091 en 1092. Het begrip stedelijk afval is hierbij overigens gebaseerd op Europese regels en hier kan niet de conclusie aan worden verbonden dat er wordt voorgesorteerd op gezamenlijk inzamelen van huishoudelijk afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval.</p>
168.	A.04.4.2, B.03.3.1 en B.03.6	91	Inspreker wenst dat de overheid de inzameling van huishoudelijk afval aan de markt overlaat. De inzameling van huishoudelijk afval als nutsfunctie is geen kern van het beleid. Mag inspreker hieruit concluderen dat het ministerie in de komende beleidsperiode gaat onderzoeken of het (gedeeltelijk) laten vervallen van de inzamelplicht voor gemeenten tot betere recyclingresultaten leidt? Indien de algemene doelstellingen uit A.3.2 niet gehaald worden, moet de inzameling als nutsfunctie definitief ter discussie worden gesteld en de markt voor het inzamelen van huishoudelijk afval door bedrijven opengesteld worden.	<p>Dat inzamelen van huishoudelijk afval een nutsfunctie is, is niet als 'kern van beleid' aangemerkt omdat het geen beleid is maar omdat dit voor inzamelen van huishoudelijk afval wettelijk is geregeld. Hieruit kan dus niet worden geconcludeerd dat dit de komende tijd al dan niet ter discussie wordt gesteld.</p> <p>Het is een discussie die primair is gevoerd bij het opstellen van het publiek kader en het programma Van Afval Naar Grondstof. In die kaders is besloten eerst af te wachten hoever gemeenten komen met het realiseren van de gestelde doelen en vooralsnog niet aan de zorgplicht en gemeentelijke regiefunctie te tornen. Dit staat ook halverwege paragraaf B.3.6 van het LAP (wel kern van beleid).</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
169.	A.04.4.3 en A.04.8	6	<p>Is het niet zo dat ook – tot het vrijgeven van de afvalverbrandingsmarkt in 2007 – de realisatie van verbrandingscapaciteit voor huishoudelijk en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval werd geïnitieerd door de (rijks)overheid op basis van oorspronkelijk provinciale afvalstoffenplannen en derhalve de installaties van vóór het vrijlaten van de markt een andere bejegening verdienen dan die van ná die datum?</p> <p>Wordt niet (langer) relevant geacht dat gemeenten op grond van toen vigerend beleid AVI's hebben gerealiseerd c.q. daarin zijn gaan participeren?</p> <p>Waarom geldt - anders dan in bijvoorbeeld Duitsland – niet een gemeentelijke zorgplicht voor de verwerking van het huishoudelijk afval en zou op basis van toepassing van het nabijheidsbeginsel niet een hoop onnodig gesleep met afval kunnen worden voorkomen?</p>	<p>Inspreker citeert en reageert op een tekst die betrekking heeft op de nutsfunctie voor storten en koppelt daar vervolgens een vraag aan over de verbrandingsmarkt. Dit maakt het moeilijk om het doel van de inspraakreactie goed te plaatsen.</p> <p>Historisch gezien heeft de overheid zowel voor storten als voor verbranden een initiërende rol gehad. Al vele jaren is er echter sprake van een verschuiving van een publiek naar een meer privaat karakter. Dit was ook al gaande in de tijd dat de capaciteit voor verbranden nog werd beperkt door middel van een moratorium. Het afschaffen van de regulering van de verbrandingscapaciteit is tot stand gekomen op nadrukkelijke wens van alle AVI-exploitanten samen, en is indertijd nog met een convenant bekrachtigd. Alle partijen stonden toen achter het idee dat er extra capaciteit gerealiseerd zou moeten worden om het storten van brandbaar afval te beëindigen, maar ook dat de invulling hiervan primair door marktpartijen zou moeten worden gerealiseerd. Het zou dan niet redelijk zijn om die nieuwe capaciteit nu anders te gaan behandelen dan de oude capaciteit.</p> <p>Ook in recente discussies met de hele sector in het kader van de toekomst van de verbrandingsmarkt – hetgeen ondermeer de basis is voor § B.15.4.3 van het LAP - is het maken van een dergelijk onderscheid niet nodig geacht.</p> <p>Gelet op de beperkte omvang van Nederland wordt in Nederland het nabijheidsbeginsel in het algemeen ruim uitgelegd. Transporten zijn in het algemeen relatief kort en gebleken is dat transport in het algemeen beperkte invloed heeft op de milieu-impact in vergelijking met andere aspecten (zoals energierendement, vermeden materialen, emissies). Het zoveel mogelijk realiseren van een vrije markt heeft daarom vaak de voorkeur boven het genoemde beginsel.</p>
170.	A.04.4.3 en A.04.8	88	Gesteld wordt dat storten op termijn liefst niet meer nodig is. Inspreker deelt deze ambitie, maar is van oordeel dat ook in de circulaire economie storten (en verbranden) van afval nodig blijft.	De formulering van het LAP heeft het duidelijk over een streven en niet over een verwachting. Bovendien staat deze zin in een passage die juist gaat over het belang van aanwezigheid van stortcapaciteit en de rol van de overheid daarbij. De inspraakreactie geeft dan ook geen aanleiding tot aanpassen van de tekst van het LAP.
171.	A.04.5.2 en A.04.8	14	Bij afvalstoffen die bestemd zijn voor nuttige toepassing is sprake van een internationale markt. De betreffende afvalstoffen mogen dan ook nagenoeg vrij, binnen het daarvoor vastgelegde kader (EVOA), worden overgebracht naar andere Europese landen en landen die zijn aangesloten bij de OESO. Wel zijn met ingang van de tweede wijziging van het tweede LAP enkele beperkingen aangebracht ten aanzien van im- en export van afval ten behoeve van andere nuttige toepassing wanneer voor die stromen recycling mogelijk is. In gevallen waarin meerdere vormen van recycling mogelijk zijn en één van die vormen is in de minimumstandaard aangemerkt als 'voorkeursrecycling' (zie paragraaf A.4.2) kan dit ook reden zijn voor beperkingen. Dit soort beperkingen van grensoverschrijdend transport voor nuttige toepassing moeten altijd in de sectorplannen zijn aangegeven.	Inspreker citeert hier letterlijk de tekst van het ontwerp, zonder een opmerking, vraag of wens toe te voegen. De inspraakreactie wordt daarom voor kennisgeving aangenomen.
172.	A.04.5.2 en A.04.8	4	Afvalstoffen mogen nagenoeg vrij worden overgebracht. "Nagenoeg vrij" is gevaarlijke verwoording. Kan overbrenging via een kennisgevingsprocedure nagenoeg vrij zijn?	Met deze formulering wordt bedoeld aan te geven dat – anders dan voor verwijderen - voor nuttige toepassing het primaire uitgangspunt een open Europese markt is. De bezwaargronden die de EVOA voor nuttige toepassing kent zijn daarom beperkter dan voor verwijdering. Toch zijn er weldegelijk situaties waarin bezwaar tegen overbrenging ook in geval van nuttige toepassing mogelijk is. Helemaal vrij is de markt dus niet.
173.	A.04.5.3 en A.04.8	6	<p>In de ontwerp tekst staat dat Nederland sinds 1 januari 2005 niet meer beschikt over specifieke capaciteit voor het verbranden van brandbare gevaarlijke afvalstoffen. Grensoverschrijdend transport uit Nederland voor verbranden van gevaarlijk afval wordt daarom in beginsel toegestaan.</p> <p>Inspreker merkt op dat enkele AVI's/roosterovens in Nederland vergunning hebben voor het meeverbranden van enkele typen gevaarlijk afval. Dit betekent dat ook grensoverschrijdend transport NAAR Nederland voor verbranden van gevaarlijk afval in de betreffende installaties wordt toegestaan? Is deze tekst niet in tegenspraak met de tekst op pagina 161: "Voor het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen is Nederland nu voornamelijk aangewezen op de daarvoor in het buitenland beschikbare capaciteit. Dit betekent dat grensoverschrijdend transport van deze afvalstoffen voor verbranden als vorm van verwijderen in beginsel is toegestaan en dat er geen capaciteitsregulering voor verbranden ALS VORM VAN VERWIJDEREN van gevaarlijke afvalstoffen is. Dat laatste houdt onder meer in dat de Nederlandse AVI's ook gevaarlijk afval mogen verbranden uiteraard voor zover hun vergunning dat toestaat."</p>	<p>Het klopt dat de tekst bij § A.4.5.3 niet volledig aansluit op de tekst van § B.11.3. De tekst van § A.4.5.3 is als volgt aangepast.</p> <p>Sinds 1 januari 2005 beschikt Nederland niet meer over specifieke capaciteit voor het verbranden van brandbare gevaarlijke afvalstoffen, met uitzondering van specifiek ziekenhuisafval. Voor het verbranden is Nederland nu voornamelijk aangewezen op de daarvoor in het buitenland beschikbare capaciteit (enkele specifieke stromen die in gewone AVI's mogen worden verbrand uitgezonderd). Dit betekent dat grensoverschrijdend transport uit Nederland voor verbranden van gevaarlijk afval in beginsel wordt toegestaan. <u>Ook grensoverschrijdend transport naar Nederland voor het verbranden van gevaarlijk afval wordt in beginsel toegestaan, natuurlijk slechts voor zover verbranding in Nederland mogelijk en vergund is.</u></p>
174.	A.04.5.3 en A.04.8	64	Inspreker stelt voor om 'verbranden als vorm van verwijdering' te vervangen door 'verbranden van restafval in AVI's als vorm van verwijdering en nuttige toepassing'.	<p>Subparagraaf A.4.5.3 gaat over het verbranden van afvalstoffen als vorm van verwijderen. Hoofdgebruik als brandstof/energieterugwinning valt onder nuttige toepassing en daarmee onder subparagraaf A.4.5.2. Om duidelijker te maken waarover subparagraaf A.4.5.3 gaat, wordt de kop aangepast.</p> <p>Voor brandbaar afval dat verwerkt wordt in AVI's als vorm van nuttige toepassing kan nog wel het importplafond zoals dat is opgenomen in B.10.5 gelden. Dat blijkt niet uit de tekst. De tekst wordt hiervoor aangepast.</p> <p>Aan § A.4.5.2 is de volgende tekst toegevoegd: <u>Verder kan een beperking voor de import van brandbaar afval naar AVI's voortkomen uit het voorkomen van verdringing van Nederlands</u></p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p><u>brandbaar afval naar stortplaatsen door buitenlands brandbaar afval. Dit is verder uitgewerkt in § B.10.5.</u></p> <p>De kop van § A.4.5.3 is als volgt gewijzigd: Grensoverschrijdend transport voor verbranden <u>als vorm van verwijdering</u></p> <p>De 2e bullit onder kopje 'Geografische begrenzingen' in § A.4.8 is als volgt aangevuld:</p> <ul style="list-style-type: none"> Afvalstoffen die bestemd zijn voor nuttige toepassing mogen nagenoeg vrij, binnen het daarvoor vastgelegde kader (EVOA), worden overgebracht naar andere Europese landen en landen die zijn aangesloten bij de OESO. Beperkingen zijn wel mogelijk, maar moeten altijd expliciet in de sectorplannen zijn aangegeven. <u>Voor overbrenging naar Nederlandse AVI's geldt wel de beperking dat dit niet mag leiden tot verdringing van Nederlands brandbaar afval uit de Nederlandse AVI's naar stortplaatsen.</u>
175.	A.04.5.3 en A.04.8 i.r.t B.05.5.5	6	<p>In het LAP is een passage opgenomen over het flexibel invoerplafond.</p> <ul style="list-style-type: none"> Is een nuancering op te nemen met betrekking tot (het buiten beschouwing laten van) de sedert 2006 geacordeerde uitruil van te verbranden afvalstoffen tussen ARN en GMVA Oberhausen? Daarnaast is er intussen sprake van een Europese markt waarbinnen partijen (ontdoeners van afval en verwerkers) vrije keuzes mogen maken. Een aantal Nederlandse gemeenten besloot om hun afval in Duitsland (Emlichheim) te laten verwerken, terwijl de Nederlandse AVI's onderbezet waren. Een aantal AVI's zijn dichtbij de landsgrenzen (Duitsland/België) gesitueerd, waarbij grensoverschrijdende samenwerking van gemeenten op allerlei vlakken juist wordt gepromoot. Waarom het aanbrengen van restricties wanneer het om afval(eind)verwerking gaat? Past dat wel binnen die Europese context? Wanneer partijen (bedrijven en gemeenten) er bewust voor kiezen om geen langjarige afspraken te maken met verwerkers (waaronder verbrandingsinstallaties) of willen afdwingen dat tegen niet-kostendekkende tarieven moet worden gewerkt, dan kiest men toch zelf bewust voor het risico dat er voor "hun" afval geen oplossing is? 	<p>In de uitvoering van het importplafond worden voor de bepaling van de twee grenzen alle overbrenging naar Nederland van brandbaar afval naar AVI's meegenomen en ook al het gestort brandbaar afval. Er wordt dus geen rekening gehouden met overbrengingen naar een specifieke AVI's.</p> <p>De mogelijke restrictie van overbrenging van afval naar Nederlandse AVI's is om het storten van brandbaar Nederlands afval te beperken aangezien dat de minst gewenste vorm van afvalverwerking is. Deze beperking is gebaseerd op artikel 16, lid 1 van de Kra, en past daarmee dus binnen de Europese context.</p> <p>Het importplafond is bedoeld om het storten van Nederlands brandbaar afval door verdringing van buitenlands brandbaar afval te beperken. Het is mogelijk om – wanneer er op een bepaald moment geen verbrandingscapaciteit beschikbaar is, al dan niet veroorzaakt door overbrenging naar Nederland van brandbaar afval – een ontheffing van het stortverbod aan te vragen. Hierdoor kan de import van buitenlands brandbaar afval leiden tot storten van Nederlands brandbaar afval. Dat wordt onwenselijk geacht en met het importplafond kan de verdringing worden beperkt .</p>
176.	A.04.6	39	<p>Het succesvol invoeren van een Circulaire Economie – met daaraan gekoppeld afvalbeleid - houdt onlosmakelijk in dat er ruimte, tijd en geld beschikbaar moet zijn voor innovatie. De huidige technieken voor inzameling, sortering en met name verwerking van afval / grondstoffen zijn in beweging. En dat is ook broodnodig om de doelstellingen te behalen. In het ontwerp-LAP 3 wordt het belang van innovatie onderkend. Daarbij wordt met name ingezet op vereenvoudiging van regelgeving. Tevens wordt het gebruik van (bestaande) subsidiekanalen genoemd. Het is de vraag of dat voldoende uitwerking zal hebben. Inspreker vraagt dat in het LAP3 wordt opgenomen dat een actief, toereikend en gericht stimuleringsprogramma voor innovatie beschikbaar komt.</p>	<p>Inspreker constateert terecht dat LAP3 meer dan LAP2 aandacht besteedt aan het stimuleren van innovaties. Het karakter van het LAP is echter een andere dan een innovatieprogramma, dus de mogelijkheden vanuit het LAP zelf zijn beperkt. Wel zal het onderwerp een plek kunnen krijgen in de transitieagenda's welke in het kader van het Rijksbrede programma CE in de loop van 2017 worden opgesteld. Gelet op dat lopende traject wordt vanuit het LAP niet ingezet op ook nog een separaat stimuleringsprogramma.</p>
177.	A.04.6 en A.04.8 E.11	36 en 96	<p>Hoogwaardig afvalbeheer heeft als grenswaarde € 205,- per ton om in bepaalde gevallen als 'te duur' te worden aangemerkt. Dit kan ook een reden zijn om af te zien van scheiding bij de bron. Hiermee wordt overheden en bedrijven de kans te geven afvalstromen toch te verbranden en dit is een verkeerd signaal.</p>	<p>Ook geld voor afvalbeheer kan maar 1 keer worden uitgegeven. Met dit tarief wordt partijen de mogelijkheid gegeven om investeringen te doen op plaatsen die het meeste rendement opleveren en van geval tot geval te bepalen wat in een specifieke situatie het beste is. Met ambitieuze doelen – bijvoorbeeld voor huishoudelijk afval – worden bijvoorbeeld gemeenten echter wel aangezet om zich fors in te spannen. Het gehanteerde tarief wordt dan ook niet gezien als een verkeerd signaal, maar als een manier om voldoende vrijheid over te houden om de ambitieuze doelen die horen bij de transitie naar een circulaire economie te realiseren met inzet op zaken die per geval het meeste effect hebben.</p> <p>Overigens is de insteek van het beleid dat afvalstoffen bij de bron gescheiden moeten worden gehouden. Alleen bij de inzameling van huishoudelijke afvalstromen en voor kleine hoeveelheden niet-gevaarlijk bedrijfsafval die binnen de inrichting zijn vrijgekomen kan een uitzondering worden gemaakt. Voor deze afvalstoffen zijn zowel bronscheiding als nascheiding beleidsmatig gewenst als zij leiden tot nuttig toepasbare producten of materialen. Bij deze afweging spelen de meerkosten van de afvalverwerking een rol.</p>
178.	A.04.6 en A.04.8	4	<p>Als grenswaarde om in bepaalde gevallen een vorm van afvalbeheer als te duur aan te merken, hanteert het LAP een tarief van € 205,- per ton als uitgangspunt. Waar komt dit tarief vandaan? Bewerken van vervuilde grond tot industrieel bruikbare grond kost al snel € 230,- per ton zonder transport. Dit zou storten van vervuilde grond weer mogelijk maken.</p>	<p>Voor de herkomst van het bedrag van € 205,- wordt verwezen naar het kader aan het einde van § A.4.6.</p> <p>Los van de vraag of het door inspreker genoemde tarief van € 230,- per ton juist is, is van belang dat het tarief van € 205,- per ton in het LAP wel een reden kan zijn om af te kunnen wijken van de minimumstandaard maar geen mogelijkheid biedt om af te wijken van wet- en regelgeving. Dit betekent dat in het voorbeeld van inspreker een stortverbod voor reinigbare grond – dus waarvoor geen niet-reinigbaarheidsverklaring is afgegeven – altijd blijft gelden, ongeachte de kosten voor de reiniging.</p> <p>Overigens maakt de minimumstandaard voor grond (zie het sectorplan E.39 'grond') geen onderscheid in verwerking die duurder of goedkoper is dan € 205,- per ton, zodat voor grond afwijken op basis van de kosten niet is toegestaan.</p>
179.	A.04.6 en A.04.8	65 en 78	<p>In het LAP wordt een tarief van € 205,- per ton als uitgangspunt genomen.</p> <p>In de sectorplannen wordt aangegeven in welke gevallen - wanneer de ontdoener meer zou moeten betalen voor de voorgeschreven vorm van verwerking dan dit bedrag - verwerking minder hoogwaardig dan de minimumstandaard kan worden toegestaan.</p> <p>Inspreker is van mening dat het tarief van € 205/ton zou moeten gelden</p>	<p>Bij de voorbereiding van ontwerp LAP3 is nagegaan wat het effect op het tarief zou zijn wanneer transport zou worden meegenomen. Dat bleek marginaal in vergelijking tot de € 205,- per ton. Dat was een eerste reden om te besluiten dit buiten beschouwing te laten – evenals in LAP2 het geval was met de daar gehanteerde € 175,- per ton.</p> <p>Een tweede reden is de uitvoerbaarheid en de uniformiteit. Het wordt, mede gelet op de marginale omvang – zie eerder –, als onnodig complicerend geacht om van geval tot geval een ander tarief te laten gelden, afhankelijk van de feitelijke transportafstand of inzamelingsmethode in een specifieke casus. Dit gaat bij vergunningverlening en handhaving tot onnodig veel discussies leiden.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			voor alle extra kosten die voor gescheiden afgifte van monostromen noodzakelijk zijn, dus ook voor het transport omdat dit extra kosten zijn die gemaakt moeten worden. Een ander punt is dat het gebruiken van een poorttarief op een recyclemarkt waar maar 1 of enkele spelers actief zijn, rechtsongelijkheid veroorzaakt voor degenen die geografisch gezien verder van de recycler af gevestigd is. Een keuze is er dan niet. Vraag is of dit op te lossen is? Bijvoorbeeld met een maximale afstand.	Dat er bij minimumstandaarden waar in praktijk maar één of enkele spelers actief zijn, voor de ontdoener geen of weinig keuze is, staat los van de mogelijkheid om van de minimumstandaard af te kunnen wijken op basis van kosten. Dat is zonder die mogelijkheid ook al zo. De door inspreker gewenste verfijning door rekening te houden met transportkosten of te werken met een maximale afstand, kan ook juist gezien worden als rechtsongelijkheid. Voor dezelfde afvalstof en dezelfde kosten van verwerking zou de ene ontdoener – alleen vanwege de locatie van de verwerker – wel vrijgesteld kunnen worden van de minimumstandaard en de ander niet. Die mogelijkheid moet gelden voor niemand of voor iedereen.
180.	A.04.6 en A.04.8. B.03.2.2, B.03.5.2.1, B.03.6 en E.02.V	36 en 96	In het LAP worden twee verschillende grenswaarden gehanteerd voor de gescheiden inzameling (€ 45,- per ton resp. € 205,- per ton). Inspreker stelt grote vraagtekens bij verschillende tarieven. Sorteren aan de bron is de kern om te komen tot een circulaire economie. Zij stelt voor om de grenswaarde te schrappen dan wel deze te verhogen naar € 1000,- per ton. In combinatie met een verhoging van de stortbelasting en een verhoging van de belasting op verbranding zal dit bedrijven nopen veel meer na te denken over hun afvalstromen. Dit kan leiden tot een kostprijsverhogend effect, maar teruglopende kosten voor opruimen van zwerfafval en hogere opbrengsten en langduriger gebruik van beter gesorteerde grondstof, zullen leiden tot kostenvoordelen.	<p>De bedragen €205,- en €45,- worden in LAP3 gebruikt voor een verschillend doel en hebben daardoor ook verschillende betekenissen.</p> <p>Het bedrag van €205,- per ton is een van de criteria die een rol speelt bij het in § B.3.2.2 opgenomen afwegingskader voor bron- en nascheiding. De afweging of nascheiding meerwaarde heeft ten opzichte van bronscheiding wordt alleen gemaakt voor de situatie dat bronscheiding leidt tot het terugwinnen van het oorspronkelijke functionele materiaal. Indien het afvalbeheer bij bronscheiding minimaal €205,- per ton duurdert is dan het afvalbeheer bij ongescheiden inzameling, dan kan dit een reden zijn om af te zien van scheiding aan de bron (maar het hoeft niet). Voor metaal, kunststof, mineraal afval en drankkartons is geoordeeld dat zowel bron- als nascheiding beleidsmatig gewenst zijn. De toetsing aan tabel 2 "Richtlijn voor redelijkerwijs scheiden van afval door bedrijven" en dus het toetsen aan €45,- blijft voor deze afvalstoffen achterwege, als het bedrijf heeft aangegeven waar en op welke wijze nascheiding van de betreffende afvalstof zal plaatsvinden.</p> <p>Het bedrag van €45,- per ton wordt alleen gebruikt om vast te stellen bij welke kleine hoeveelheden bedrijfsafval het niet meer redelijk is om bronscheiding te verlangen. Het afvalbeheer bij gescheiden inzameling mag maximaal €45,- per ton meer kosten dan het afvalbeheer van ongescheiden restafval. In het kader van Rijksbrede programma Circulaire Economie zal onder andere een evaluatie worden uitgevoerd naar de afvalscheiding van binnen de inrichting vrijkomende afvalstoffen en de praktische uitvoerbaarheid van de hiervoor beschreven richtlijn en hoogte van het grensbedrag van €45,- per ton. Zo nodig wordt het LAP hierop aangepast.</p> <p>Ten aanzien van de hoogte van het tarief wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreacties 177 en 198. Slim inzetten van beschikbare middelen blijft noodzakelijk.</p> <p>Paragrafen B.3.5.2.1 en B.3.6 zijn als volgt gewijzigd: Van een onevenredige belasting is sprake in het geval de kosten per ton voor de gescheiden inzameling en afvoer van de betreffende afvalstof meer dan 45 euro hoger liggen dan de kosten per ton voor de inzameling en afvoer (transport en verwerking) van het ongescheiden (rest)afval.</p>
181.	A.04.6, A.04.8	91	In het tarief van € 205,- zijn (wederom) geen transportkosten meegenomen. Hoe gaat de overheid in de praktijk om met een bedrijf dat op grote afstand van een bepaalde ontdoener is gevestigd en waarvan uitsluitend het verwerkingstarief het recyclen van een afvalstof mogelijk maakt, maar wanneer de transportkosten worden meegerekend de recycling van de afvalstof redelijkerwijs (totaaltarief hoger dan € 205,-) onmogelijk wordt? Hoe wordt gecontroleerd dat de prijsopgave die wordt gedaan gerechtvaardigd is en niet kunstmatig hoog is gehouden?	<p>Zie voor het rekening houden met transportkosten het antwoord op inspraakreactie 179.</p> <p>Voor het toetsen van de realiteit van de opgegeven verwerkingsprijs kan een vergunningverlener vragen om offertes van meerdere verwerkers te overleggen als onderbouwing.</p>
182.	A.04.6, A.04.8, D.02.2 en D.02.6	68	De overwegingen om het tarief voor de minimum verwerkingsstandaard te verhogen en zelfs los te koppelen van het storttarief kan inspreker vanuit beleidsmatig oogpunt volgen. Er zijn echter situaties te bedenken dat verwerking onder de € 205,-/ton mogelijk is maar dit vanuit een integrale milieubepaling geen milieuwinst oplevert en mogelijk zelfs ongewenst is. Je kunt daarbij denken aan transport van afval naar een externe verwerker waarbij de geproduceerde recycle stof weer elders ingezet kan worden. Vanuit milieuoogpunt kan dan storten beter zijn omdat ook de verwerking (energie/water/chemicaliën) en transport (brandstof/luchtemissies) een milieu impact hebben. LAP 3 zou ruimte moeten bieden om af te wijken van de minimumstandaard als er geen milieuwinst is.	De mogelijkheid om af te wijken van de minimumstandaard op basis van milieuoverwegingen bestaat in principe en staat los van het gebruik van de € 205,- per ton. Hiervoor is wel het uitvoeren van een LCA vereist en in een aantal gevallen kent de minimumstandaard expliciete beperkingen. Hiervoor wordt verder verwezen naar hoofdstuk D.2 van het LAP.
183.	A.04.7 en A.04.8 in samenhang met A.03.1	98	De wens innovaties te realiseren en proefnemingen uit te voeren is in dit LAP uitdrukkelijk uitgesproken. Inspreker onderschrijft deze wens. In het werkgebied Omgevingsdienst IJmond en MRA-verband onderzoekt zij kansrijke businessmodellen op circulaire economie geschied. Het ontsluiten van kansrijke informatie en vertalen van deze informatie naar de uitvoeringspraktijk (bedrijfsleven, burgers en overheden) is essentieel. Inspreker pleit voor de opstelling van flexibele gebiedsgerichte routekaarten gekoppeld aan het LAP. Doel is gebiedsgericht kansrijke grondstoffenstromen gekoppeld aan processen in kaart te brengen met als neven doel vermindering van administratieve lastendruk. Op deze wijze kan het LAP beleid realiseren om circulaire economie in het werkgebied ODIJ en MRA-verband mogelijk te maken en vermindering van spanningsvelden bij uitvoering en de toepassing van regelgeving kracht bij zetten. Daarnaast vraagt inspreker aandacht voor toezicht en handhaving op de kwaliteit en	<p>Inspreker doet met haar pleidooi voor flexibele gebiedsgerichte routekaarten gekoppeld aan het LAP een suggestie die enerzijds zeer interessant kan zijn om op lokaal of regionaal kansen en mogelijkheden om stappen te zetten naar een circulaire economie te benutten en het stimuleren van innovaties een boost te geven. Daar tegenover lijkt dit een instrument dat de nodige uitwerking behoeft, mogelijk vraagt om aanpassing van wet- en regelgeving en niet direct lijkt te passen in een plan met een nationaal karakter zoals het LAP.</p> <p>Terzijde wordt inspreker geadviseerd zijn ideeën in te brengen in het traject om te komen tot de transitieagenda's welke in het kader van het Rijksbrede programma CE in de loop van 2017 worden opgesteld.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			toepassing van materiaal. Dit kan soms bij verschillende bevoegde gezagen liggen. Coördinatie is dan wenselijk. Inspreker werkt graag samen om dit verder vorm te geven.	
184.	A.04.7, A.04.8 en A.05	52 en 84	Stimuleer innovatie door meer ruimte te creëren voor veelbelovende technieken. Met het LAP kunnen veelbelovende technieken die nog niet of beperkt aanwezig zijn niet toegepast worden. In het LAP3 wordt verwezen naar het ministerie van Economische Zaken als trekker van innovaties. Inspreker verwacht van het Rijk dat de handen ineen geslagen worden om belemmeringen weg te nemen. De doorkijk in de sectorplannen is in het algemeen niet veelbelovend. In B.3 staat bijvoorbeeld dat 'Bronscheiding voor papier en karton een vereiste is voor de recycling tot een papier/karton product' en nascheiding wordt onterecht uitgesloten.	Bij de uitgangspunten in § A.5.7 is vermeld dat voor alle instrumenten geldt dat deze moeten bijdragen aan het gewenste afvalbeheer, duurzame innovatie of op een andere wijze moeten bijdragen aan de transitie naar een circulaire economie. Deze mogen in geen geval deze transitie belemmeren of frustreren (bijvoorbeeld als gevolg van mogelijke neveneffecten). In het kader van het programma circulaire economie wordt onder andere door kennis en innovatie de transitie gestimuleerd. Daarbij wordt tussen de verschillende ministeries samengewerkt. Ten aanzien van de inspraakreactie over nascheiding van papier wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 285.
185.	A.04.7.3, A.04.8 en B.06	4	Een manier om innovaties te ondersteunen is het voorkomen van de kwalificatie van afval en daarmee het verminderen van alle administratieve last van afval.	Kader voor het onderscheid tussen grondstof, afval, bijproduct en einde-afval is opgenomen in de kaderrichtlijn afvalstoffen en geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. LAP3 neemt bij toepassing hiervan als uitgangspunt dat een materiaal geen afvalstof hoeft te worden of niet (meer) onder de afvalwetgeving hoeft te vallen wanneer dit vanuit de bescherming van het milieu en de volksgezondheid niet (meer) nodig is. Hierbij wordt gekeken of het gebruik, zeker, rechtmatig en doelmatig is. Inzet is dus dat de kwalificatie afval er niet op komt danwel af kan wanneer dat verantwoord is en past binnen genoemde kaders.
186.	A.04.7.3.1	64	Bij punt c zou de termijn waarbinnen de actualisatie wordt doorgevoerd genoemd kunnen worden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
187.	A.04.7.3.1 en D.05.5	88	In het Besluit omgevingsrecht (Bor) wordt een bepaling opgenomen over actualisatie van omgevingsvergunningen bij wijziging van het LAP. Het Bor vervalt echter bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.	De artikelen van het Bor worden overgeheveld naar het Omgevingsbesluit.
188.	A.04.7.3.2	14	Er wordt door marktpartijen gewerkt aan vormen van recycling die voldoen aan de eisen van de POP-verordening. Inspreker vraagt om inzameling, nascheiding en transport van EPS met een gehalte van meer dan 1000 ppm, mogelijk te maken / te houden om het materiaal tussentijds op te slaan. Dit om het proces van chemische recycling (st. PS Loop) mogelijk te maken en te houden.	Niet duidelijk is waarom inspreker deze inspraakreactie expliciet koppelt aan § A.4.7.3.2. Voor deze inspraakreactie echter zijn ook sectorplan E.85 en bijlage F.5 van belang.
189.	A.04.7.3.2	88	Op pag. 47, onder punt 5 wordt het beleid voor export beschreven. Voor proefnemingen tot 100 ton zou het afdoende moeten zijn om de ILT voorafgaand aan de proef te informeren over de proef en het daarbij behorende grensoverschrijdend transport. Inspreker beschrijft hoe e.e.a. zou kunnen worden ingevoerd.	Inspreker vraagt feitelijk om aanpassing van de procedures die zijn vastgelegd in Europese regelgeving (EVOA). Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
190.	A.04.7.3.2 en A.04.8	43	Waterschappen juichen het toe als er meer ruimte komt voor proefnemingen. In de praktijk lopen waterschappen er regelmatig tegenaan dat er een potentieel interessante gebruiksmogelijkheid is voor een afvalstof, maar de verwerkers of toepassers geen afvalstoffen mogen ontvangen. Een bijproduct- of einde-afvalstatus is pas mogelijk als er een zekere afzet is. Die ontstaat echter pas nadat er proefnemingen zijn gedaan naar de geschiktheid van het materiaal. Om hoogwaardiger recycling te bevorderen zou er voor dit soort situaties proefruimte moeten komen. In het kader van de Green Deal grondstoffen heeft I en M toegezegd dat de mogelijkheden zouden worden bezien voor meer experimenteerruimte binnen het LAP. De nu geschetste mogelijkheden zijn niet toereikend.	Het is niet duidelijk waarom de geschetste mogelijkheden onvoldoende zijn. Meer ruimte kan er, gelet op Europese en nationale wetgeving, ook niet worden gecreëerd.
191.	A.04.7.3.2 en A.04.8	65, 78 en 88	Het stimuleren van innovaties en de uitbreiding van de ruimte voor experimenten en proefnemingen zoals geschetst wordt onderschreven. Wat mist is een oplossing voor de overbrugging van de periode na het afronden van een succesvolle proefneming en het vervolgens willen continueren van het beproefde in de reguliere bedrijfsvoering, omdat na afronding van de proef eerst een vergunningentraject dient te worden doorlopen, voordat het beproefde kan worden ingebed in de bedrijfsvoering. Hiermee gaat kostbare tijd (duur vergunningentraject: circa. 6 maanden) verloren naast het feit, dat na afronding van de proefneming feitelijk terugschakeld dient te worden naar de oorspronkelijk vergunde situatie van voor de proefneming. Verzocht wordt om in het LAP 3 dusdanige bepalingen op te nemen/ voorzieningen te treffen, dat er geen tijd verloren gaat tussen het beëindigen van de succesvolle proefneming en de implementatie ervan in de reguliere bedrijfsvoering.	Het beschreven probleem wordt onderkend. Het opnemen van bepalingen over een overgangperiode tussen geslaagde proefneming en vergunningverlening kan echter niet in het LAP geregeld worden. Het LAP zou dan immers in strijd zijn met wetgeving. De gevraagde tijdelijke vrijstelling kan uitsluitend in regelgeving (bijv. het Activiteitenbesluit milieubeheer) worden vastgelegd en dan alleen uitsluitend onder strikte voorwaarden.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
192.	A.04.7.3.2 en A.04.8	88	Hoe verhoudt het onderzoek naar verruiming van het proefnemingsartikel in het Besluit omgevingsrecht zich tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet (waarbij het Bor vervalt)?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
193.	A.04.7.3.2 i.r.t. B.06	53	Potentieel interessante gebruiksmogelijkheden van een afvalstof kunnen niet toegepast worden omdat de bedrijven die het materiaal zouden kunnen gebruiken geen afvalstoffen mogen ontvangen. Een bijproduct- of einde afvalstatus is pas mogelijk als er een zekere afzet is. Die zekere afzet ontstaat pas nadat er in praktijk getest is of het materiaal geschikt is. Inspreker pleit voor dit soort gevallen voor experimenteerruimte. Bijvoorbeeld onder voorwaarde dat wordt aangetoond dat het materiaal in kwestie voldoet aan het vierde einde-afval resp. bijproductcriterium, namelijk geen schade aan mens en milieu.	Zie allereerst het antwoord op inspraakreactie 185. Op zich staat het LAP experimenten op dit gebied niet in de weg Maar cruciaal is wel dat voor het verwerken van afvalstoffen (van derden) een vergunning of ontheffing vereist is. Dit is vastgelegd in wet- en regelgeving. Dit beperkt de mogelijkheid om op dit punt experimenten te doen, maar dit ligt buiten de werkingssfeer van het LAP.
194.	A.04.7.3.2, A.04.7.3.4 en A.04.8	40	Inspreker vraagt wie het resultaat van de proefnemingen beoordeelt en wie ervoor zorgt dat de informatie op de LAP-site geplaatst wordt. Is dat een taak van de overheid of krijgt het bedrijfsleven hierin ook een actieve rol?	Het bedrijf dat de proefneming uitvoert zal zelf de resultaten (willen) bijhouden. De gevolgen voor het milieu zullen moeten worden bijgehouden. Deze moeten door het bevoegd gezag worden beoordeeld. De informatie komt niet op de LAP-website te staan.
195.	A.04.7.3.2, onder 5	68	Bij het onderzoeken van nieuwe verwerkingstechnieken buiten eigen land blijkt dat het exporteren van afval zeer veel tijd kost (minimaal 6 maanden) omdat zowel het land van herkomst als het land waar de proef met verwerking wordt uitgevoerd toestemming voor export en verwerking moeten geven. De lange procedure tijd remt de innovatie van nieuwe verwerkingstechnieken. Voor proefnemingen zou een simpelere export-procedure moeten gelden.	Inspreker vraagt feitelijk om aanpassing van de procedures die zijn vastgelegd in Europese regelgeving (EVOA). Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
196.	A.04.8	6	Opmerkelijk is dat in dit sectorplan 24 – overigens terecht – wél aandacht wordt besteed aan de reststoffen van energiewinning uit biomassa, maar in het Beleidskader voorbij gegaan wordt aan het positioneren van thermische verwerking van biomassa in de hiërarchie (circulaire economie).	Thermische verwerking uit biomassa valt – voor zover de biomassa de afvalstatus heeft – onder trede d (andere nuttige toepassing, waaronder energietेरugwinning). De hiërarchie voorziet dus weldegelijk in deze vorm van verwerking.
197.	A.04.8	4	Gevraagd wordt of de in de kern van beleid opgenomen samenvatting een toegevoegde waarde heeft. Dit geeft nu een gevoel van dubbel. Bij wijzigingen bestaat het risico dat dit deel inconsistent wordt.	Tekstueel gezien is het inderdaad dubbel, maar de toegevoegde waarde is om aan te geven welke delen alleen met een inspraakprocedure kunnen worden aangepast. Zie verder de beantwoording van inspraakreacties 51 en 52.
198.	A.04.8	11	Als grenswaarde om in bepaalde gevallen een vorm van afvalbeheer als te duur aan te merken, geldt een verwerkingstarief van € 205,- per ton als uitgangspunt. Dit is exclusief BTW. Inspreker merkt op dat een lager BTW-tarief voor het storten, verwerken of verwijderen eveneens een goed instrument is om recycling te stimuleren. In LAP 3 staat voorts dat een eventuele opbrengst van bij de verwerking gevormde afzetbare secundaire grondstoffen wordt geacht in het tarief te zijn verwerkt. Inspreker geeft aan dat een lager BTW-tarief voor secundaire grondstoffen een goed instrument is om recycling te stimuleren. Daarnaast geeft spreker aan dat, indien in het bedrag van € 205,- de afzet van het eindproduct zit, dit geen stimulans is om het zo hoogwaardig mogelijk in te zetten. Nu staat er "dat het geacht" wordt. Dit is een ruim begrip en inspreker zou het graag specifiek zien. Bijvoorbeeld dat het eindproduct wat niet naar de stort hoeft te gaan, niet in het bedrag is begrepen.	Los van de vraag of een laag btw-tarief op storten, verwerken of verwijderen inderdaad [in alle gevallen] een goed instrument is om recycling te bevorderen en los van de vraag of een laag btw-tarief voor secundaire grondstoffen uitvoerbaar en effectief zou zijn, is dit een instrument dat vanwege Europese regels niet zonder meer altijd toepasbaar is. Bovendien valt een dergelijke instrument niet onder de reikwijdte van de Wm en kan het zeker niet via het LAP worden geregeld. Gelet op de brede doorwerking en het interdepartementale karakter van een dergelijke stap, zou dit mogelijk wel in de formulering van de verschillende transitieagenda's in het kader van het Rijksbrede programma Circulaire Economie ter discussie kunnen komen. De suggestie van inspreker is dus niet overgenomen. Om de uitvoerbaarheid te waarborgen is er bewust voor gekozen het bedrag zo eenvoudig mogelijk te houden. Het gaat dus om het bedrag dat de ontdoener bij aanlevering aan de poort moet betalen. Of, hoe en welke kosten, opbrengsten en marges de verwerker daar in doorberekend, blijft buiten beschouwing. Het zou anders veel te complex worden en telkens zou van geval tot geval het in rekening gebrachte bedrag moeten worden gecorrigeerd.
199.	A.04.8	42	Hoogwaardig beheer van afvalstoffen mag wat kosten, maar wordt niet tegen elke prijs nagestreefd. Als grenswaarde om in bepaalde gevallen een vorm van afvalbeheer als te duur aan te merken, geldt een verwerkingstarief van € 205,- per ton als uitgangspunt. In aanmerking nemende dat een circulaire economie door zowel het LAP3 wordt beoogd als door het recente regeringsbeleid zou de kern van het beleid t.a.v. de uitgangspunten moeten zijn dat een circulaire economie voorrang heeft en moet worden gestimuleerd en dat verbranden van afval moet worden afgeremd. Het mechanisme van prijscorrectie van 2% per jaar om op gerekend vanaf 2009 (zie A4.6) op € 205,- per ton uit te komen is niet congruent met de door het Rijk gewenste transitie naar een circulaire economie. Een gemiste kans. Zowel visionair als beleidsmatig zou in het LAP3 een bepaling moeten worden opgenomen om het bedrag	Ieder bedrag kan door de één als te hoog en door de ander als te laag worden beoordeeld en dat geldt behalve voor de € 205,- ook voor de door inspreker genoemde 10% en € 300,-. Feit is dat € 205,- per ton voor veel afvalstoffen (niet alle, dat is zo) een bedrag is dat ruim boven het reguliere tarief ligt. Het ligt in ieder geval ruim boven het tarief voor verbranden in een AVI of storten. Feit is ook dat met een verhoging van de in LAP2 gehanteerde € 175,- naar € 205,- in LAP3, een stap hebben gezet in verdere stimulering van recycling boven verbranden en storten. Onder verwijzing naar het antwoord op inspraakreactie 177 wordt nog eens opgemerkt dat ook geld voor afvalbeheer maar 1 keer kan worden uitgegeven. Een te grote verhoging, zonder een beeld te hebben van de effectiviteit van een dergelijke maatregel, zou wel eens contraproductief kunnen werken in de zin dat voor andere – mogelijk effectievere – maatregelen geen geld meer is. Tot slot is relevant dat het verwerkingstarief een van de vele instrumenten is die worden ingezet om te komen tot een circulaire economie. Om te kunnen vaststellen of een instrument geschikt is moet een vergelijking worden gemaakt van de efficiëntie, effectiviteit, complexiteit en beschikbaarheid van het voorgenomen instrument en alternatieven (zie hoofdstuk A.5).

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			van € 205,- per ton structureel jaarlijks te verhogen met 10% tot een maximum van € 300,- per ton aan het einde van deze LAP3-periode.	
200.	A.04.8 en B.10.6	91	Inspreker vraagt waarom – gezien de productie van hoogwaardige secundaire brandstoffen die met een hoogenergetisch rendement omgezet kunnen worden, waarbij de asresten (integraal) hoogwaardig als vervangende grondstof ingezet kunnen worden - voor de productie van vaste (secundaire) brandstoffen - analoog met vloeibare brandstoffen (B.10.6) - de productstatus niet wordt bevorderd maar stelselmatig tegengewerkt (beroepen bij Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State met zaaknummer 200205047/1, 201505417/1/A1 en 201509140/1/A1)).	Dat sprake zou zijn van systematische tegenwerking wordt niet herkend. - Zie allereerst het antwoord op inspraakreactie 185. - Voor vloeibare brandstoffen wordt in overleg met veel marktpartijen juist actief gezocht naar mogelijkheden om te komen tot een nationale regeling voor einde-afval. - Voor enkele andere voorbeelden waar inspreker aan refereert, geldt dat wel voldaan moet worden aan de wettelijke eisen, zoals het Bohb, wil er inderdaad sprake zijn van een einde-afvalstatus.
201.	A.05	40	Inspreker beveelt aan om een acceptatieplicht in te stellen voor brandbaar afval bij de AVI's. Deze plicht dient juridisch stevig te worden verankerd en te worden gekoppeld aan een definitie van het begrip brandbaar in de zin van: "technisch brandbaar" (dus niet economisch of praktisch brandbaar). Voor deze acceptatieplicht worden de volgende redenen aangevoerd: <ul style="list-style-type: none"> Er is landelijk voldoende verbrandingscapaciteit voor AVI's, toch belandt er sinds de sterke verlaging van stortbelasting te veel brandbaar afval onnodig op de stortplaats. Dit is strijdig met voorkeursvolgorde afvalverwerking art.10.4 Wm. AVI's weigeren geregeld brandbaar afval omdat dat "niet geschikt zou zijn voor verbranding". In de markt functioneert een verdienmodel waarbij zowel sorteerdere, stortplaatsen als AVI's baat hebben bij het storten van brandbaar afval door het lagere storttarief (dan tarief verbranden). AVI's kunnen zo lucratief meer afval uit het buitenland inzetten in hun ruimer beschikbare verbrandingscapaciteit, terwijl brandbaar afval uit Nederland wordt geweigerd. Zo wordt omzeild dat verbranden van afval uit Nederland voorgaat op verbranden van buitenlands afval. Een acceptatieplicht zou in zowel in beleidskader LAP3 (bijv. hoofdstuk B15.4) als in de wijziging van het Besluit omgevingsrecht (bijv. als aanvulling in artikel 5.8 Bor met een derde lid) kunnen worden opgenomen. 	Een acceptatieplicht is een zeer vergaand instrument wat sterk ingrijpt op de markt en tevens een intensieve controle/handhaving vereist. Deze controle/handhaving vraagt bovendien om een zeer concrete omschrijving van begrippen als technisch onbrandbaar, economisch onbrandbaar, etc. Gelet op de hoeveelheden afval die in Nederland worden gestort en de potentiële hoeveelheid brandbaar afval die daar eventueel bij zit lijkt dit wel een heel zwaar instrument. Het is ook maar de vraag of een acceptatieplicht bij AVI's de discussies over wel of niet 'technisch onbrandbaar' welke nu worden gevoerd in het kader van ontheffingen van het stortverbod in praktijk zou vereenvoudigen. Dat neemt overigens niet weg dat het weigeren van Nederlands brandbaar afval als 'technisch onbrandbaar', terwijl het met enige inspanning wel degelijk verbrand had kunnen worden natuurlijk niet te bedoeling is. Bij signalen dat dit gebeurt, wordt in het algemeen contact gezocht met de sector of met betrokken bevoegde gezagen. Dit is echter geen reden om het LAP aan te passen. Na inwerkingtreding van het LAP zal tevens een actie worden opgestart om – in overleg met bevoegde gezagen te komen tot een meer algemeen geaccepteerde omschrijving van 'technisch onbrandbaar afval'. Hiermee zouden dan ontheffingen voor afval dat niet aan die omschrijving voldoet alleen nog kunnen worden verleend bij gebrek aan capaciteit.
202.	A.05	44	Inspreker doet een aantal aanbevelingen die betrekking hebben op het stimuleren van de circulaire economie. Deze hebben onder andere betrekking op het belasten van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen (i.p.v. op arbeid), het zorgvuldig waarderen van circulaire bewegingen, minder BTW en economische indicatoren.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Terzijde wordt inspreker geadviseerd zijn ideeën in te brengen in het traject om te komen tot de transitieagenda's welke in het kader van het Rijksbrede programma CE in de loop van 2017 worden opgesteld.
203.	A.05	68	Hoewel in het LAP3 op verschillende plaatsen wordt aangegeven dat gebruik van secundaire materialen wordt gestimuleerd zou de overheid nog concreter kunnen zijn door bij de aanbesteding van projecten het gebruik van geschikte secundaire materialen dwingend voor te schrijven. Bijvoorbeeld als volgt: "Indien in een project voor primaire grondstoffen wordt gekozen terwijl secundaire grondstoffen mogelijk zijn, dient een financiële en milieuhygiënische argumentatie gegeven te worden aan het bevoegd gezag waarom toch voor de primaire grondstoffen wordt gekozen."	Deze inspraakreactie heeft weliswaar niet direct betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid', maar zou bij overnemen van de suggestie wel in die tekst terechtkomen. Inspreker suggereert motiveringsplicht voor gebruikers van grondstoffen wanneer ze kiezen voor primair materiaal terwijl er wel secundair materiaal beschikbaar is. Deze suggestie is interessant maar vertoont overlap met het instrument duurzaam inkopen waarmee ook wordt beoogt de keuze voor secundair materiaal boven primair materiaal te stimuleren – in dit geval door belonen bij de gunning van projecten. Zoals aangegeven in het LAP is er een duidelijke intentie om dit instrument de komende jaren intensiever te gaan benutten. Dit wordt ingeschat als in potentie effectiever dan het voorstel van inspreker, omdat met een beetje moeite vaak wel een financiële en milieuhygiënische onderbouwing valt te leveren waarvan bestrijden tot zeer complexe discussies leidt. Vooralsnog wordt dan ook op die lijn ingezet en wordt de suggestie van de inspreker op dit moment niet overgenomen.
204.	A.05	4	Het nuttig toepassen van reststromen/bijproducten wordt gemist. Hoe kunnen we voorkomen dat materialen te snel als afval worden bestempeld?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
205.	A.05	93	Inzake onderzoek en ontwikkeling ontbreekt een vermelding van de innovatieagenda's van de Topsectoren, waarin het sluiten van kringlopen een belangrijke plek inneemt.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
206.	A.05	85	De hoeveelheid granulaat die via recycling en hergebruik vrij komt zal toereikend zijn om in 15 à 20% van de Nederlandse bouwgrondstoffenbehoefte te voorzien. De overige 80 à 85% van de bouwgrondstoffenbehoefte zal blijvend gedekt moeten worden via de winning van primaire bouwgrondstoffen (zand en grind, klei, cement e.d.). De brancheorganisatie van Nederlandse zand- en grindproducenten beschouwt primaire en secundaire bouwmaterialen in principe als gelijkwaardige bouwgrondstoffen. De markt in primaire en secundaire bouwgrondstoffen functioneert momenteel goed. Immers, er is zowel sprake van 100% hergebruik als van	Inspreker reageert vooral op een instrument/maatregel (voorschrijven van 100% hergebruik) die niet in het LAP wordt aangekondigd. Wel pleit Nederland in EU-verband verder voor het gebruik van een minimaal aandeel aan recyclaten in producten. Tot slot wordt verwezen naar het Rijksbrede programma Circulaire Economie dat zich expliciet richt op ondermeer de sector bouw. In dat kader worden stappen gezet om bouwmaterialen in ketens zo efficiënt mogelijk te benutten en wordt nagegaan welke instrumenten en transitie hiervoor nodig zijn Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot een tekstuele aanpassing van § B.9.3.1 en § B.9.6: <ul style="list-style-type: none"> ... Nederland pleit in EU-verband verder voor het gebruik van een ~~minimum~~ minimaal aandeel aan recyclaten in producten;

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			optimale toepassing (qua milieuwinst/ duurzaamheid) van de beschikbare primaire en secundaire grondstoffen. Het bijvoorbeeld voorschrijven van een verplicht % hergebruik zal slechts leiden tot meer transport. Inspreker is hiervan geen voorstander. In deze concurrerende markt vinden voortdurend innovaties plaats, maar deze zullen volgens inspreker niet leiden tot meer hergebruik van recyclaat (want die is al 100%) of van grote verschuivingen qua toepassing (want die is in feite al optimaal) en ook niet tot vermindering van primaire winning.	
207.	A.05 en A.05.7	78	Uitbreiding van producentenverantwoordelijkheid is van belang om de betreffende ketens daadwerkelijk te kunnen sluiten.	Om te kunnen vaststellen of en in welke vorm producentenverantwoordelijkheid het meest geschikte instrument is, moet getoetst worden aan de in § A.5.7 beschreven criteria.
208.	A.05 en A.05.7	93	Inspreker onderstreept het belang om in overheidsbeleid het instrumentarium in zijn geheel te blijven beschouwen, en per specifiek geval te bekijken welk type instrument het meest effectief en passend is. Inspreker vraagt extra aandacht voor het mogelijk maken en stimuleren van samenwerking tussen bedrijven wanneer investeringen in circulariteit niet op individuele basis te maken zijn.	Het belang om het beschikbare instrumentarium als geheel te beschouwen en steeds een afweging te maken welk instrument in welk geval het beste kan worden ingezet, wordt onderschreven. Dit leidt echter niet tot aanpassing van de tekst van het LAP. Programma's zoals het programma Nederland Circulair! en het programma Creatieve industrie – KIEM houden zich reeds bezig met het stimuleren van organisaties, bedrijven en samenwerkingsverbanden daarvan. Ook dit leidt niet tot aanpassing van de tekst van het LAP.
209.	A.05 en A.05.7, en E.11	52	Zet in op producentenverantwoordelijkheid met ambitieuze doelstellingen. Ambitieuze doelstellingen aan het begin van de keten zijn nodig om grondstof- en materiaalketens te sluiten. Het ontwerp-LAP 3 stelt dat voor het uitbreiden van de producentenverantwoordelijkheid meer onderzoek nodig is. Het is lastig uitleggen dat de gemeente een flinke inzet van haar inwoners verwacht op het gebied van afvalpreventie en afvalscheiding, maar dat aan producenten niet eenzelfde inzet wordt gevraagd. Zo laat de inzameling en recycling kunststofverpakkingen zien dat de markt faalt. De kosten voor sorteren, opslag en transport nemen toe terwijl er een prijsdruk is op de recyclemogelijkheden. Dit terwijl het de hoeveelheid gescheiden ingezameld plastic groter is dan het gestelde doel uit de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022. Deze problematiek vraagt om centrale sturing. Inspreker ziet graag een uitbreiding van de producentenverantwoordelijkheid gekoppeld aan ambitieuze doelstellingen. Bijvoorbeeld via een verlenging van de huidige raamovereenkomst kunststofverpakkingen (met gedifferentieerde tarieven voor grote en kleine gemeenten).	Producentenverantwoordelijkheid (EPR) is geen doel maar een middel. Bij de afweging of EPR een geschikt instrument is voor een afvalstof, spelen diverse criteria een rol. EPR is al ingesteld voor kunststof verpakkingafval. In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 zijn afspraken gemaakt om gezamenlijk werk te maken van het verduurzamen van de verpakkingen, het inrichten van de financiering van de inzameling en recycling van verpakkingen en zwerfafval en het verbeteren van de monitoring van verpakkingen. In 2017 wordt de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 geëvalueerd. Uit de evaluatie zal blijken of en op welke wijze de inzameling en recycling van kunststof verpakkingafval verbeterd kan worden.
210.	A.05.2 en A.05.5.3.2	6	Vermeld is dat de geschiktheid van een instrument ook wordt bepaald door de geschiktheid en beschikbaarheid van alternatieve instrumenten. Gevraagd wordt of producentenverantwoordelijkheid daar niet expliciet bij hoort, aangezien voor dit instrument aparte criteria zijn opgenomen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
211.	A.05.2 en A.05.7	65 en 78	Onder punt g. zou moeten worden toegevoegd de opmerking dat financiële, regulerende instrumenten, zoals belastingen kunnen worden ingezet voor het <i>stimuleren van gewenste ontwikkelingen</i> . Hierbij valt te denken aan lagere belasting (BTW) op arbeid ten behoeve van reparatie of een belasting op de inzet van primaire grondstoffen waarmee de inzet van secundaire grondstoffen aantrekkelijker wordt gemaakt. Bij de criteria voor de invoering van producentenverantwoordelijkheid voor een nieuwe afvalstroom wordt een aantal criteria genoemd. Voor een goede afweging voor de invoering van producentenverantwoordelijkheid zouden de criteria zich ook moeten richten op de noodzaak voor preventie, ecodesign, het recyclaatgehalte of hergebruik. Dit om te voorkomen dat er steeds meer producten op de markt komen die niet gerecycled kunnen worden (zoals nu met de PET-trays). Inspreker is verheugd om in het Rijksbrede programma circulaire economie te lezen dat invoering van producentenverantwoordelijkheid voor stromen als matrassen, luiers, textiel en bouwmaterialen wordt overwogen. Aangegeven wordt ook dat komend jaar verkend wordt hoe invulling van de al bestaande producentenverantwoordelijkheid uitgebreid kan worden. Inspreker vraagt om ook voor KCA (en daarbij in ieder geval voor medicijnen) te overwegen om producentenverantwoordelijkheid in te voeren, aangezien voldaan wordt aan bovengenoemde criteria en omdat het belang van een verantwoorde verwerking hier groot is.	Het stimuleren van het gewenste afvalbeheer met financiële instrumenten is al genoemd onder f van § A.5.2. Om te kunnen vaststellen of een instrument geschikt is, moet een vergelijking worden gemaakt van de efficiëntie, effectiviteit, complexiteit en beschikbaarheid van het voorgenoemde instrument en alternatieven. Voor belastingen geldt bovendien dat deze moeten worden vastgesteld door de Minister van Financiën. De inspraakreactie over producentenverantwoordelijkheid heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar heeft wel geleid tot aanpassing daarvan. De suggesties van inspreker zijn reeds opgenomen in § A.5.5.3.3 van het ontwerp-LAP. Aan de beleidskern is toegevoegd dat bij invoering van producentenverantwoordelijkheid ook naar de reikwijdte van het instrument wordt gekeken. In het LAP worden geen concrete afvalstoffen genoemd waarvoor onderzocht wordt of producentenverantwoordelijkheid een geschikt instrument is. Aan § A.5.7 is de volgende passage toegevoegd: <u>Bij de invoering van producentenverantwoordelijkheid voor een nieuwe afvalstof wordt niet alleen gekeken of producentenverantwoordelijkheid een geschikt instrument is, maar ook of de reikwijdte van het instrument producentenverantwoordelijkheid moet worden aangepast en/of uitgebreid.</u> De opmerking over het Rijksbrede programma Circulaire Economie en het instellen van nieuwe vormen van producentenverantwoordelijkheid ligt buiten het LAP en wordt hier verder niet besproken.
212.	A.05.3.2.2	88	Het beleid moet zo ingericht zijn dat afzetmarkten daadwerkelijk ontstaan. Een krachtig inkoop- en aanbestedingsbeleid bij overheden is een krachtig instrument en een enorm belangrijke aanjager voor grootschalige vraag naar secundaire grondstoffen.	Inspreker pleit feitelijk voor een intensivering van het gebruik van het instrument maatschappelijk verantwoord inkopen en de inspraakreactie wordt daarmee gezien als een steunbetuiging voor de tekst van het LAP op dit punt.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
213.	A.05.3.2.2	36 en 96	Het ambitieniveau voor circulair inkopen van minimaal 10% tot 2023 is veel te laag. De overheid dient een trekkersfunctie en voorbeeldfunctie te vervullen. Juist lokale overheden zijn al eigenaar van diverse afvalstoffen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
214.	A.05.3.2.2	58, 60, 67 en 92	Een percentage van 10% MVI door de overheid tot 2023 is teleurstellend laag. Daarbij is nog volstrekt onduidelijk hoe dit criterium wordt ingevuld en gewaardeerd. Helderheid is gewenst. Recyclingbedrijven krijgen bij (overheids)aanbestedingen continu MVI-eisen voorgeschoteld, waaraan zij graag willen voldoen. Uiteindelijk blijkt bij overheidsaanbestedingen uiteindelijk toch dat de beslissing voor 99% op prijs wordt genomen, en niet op de duurzaamheidselementen. Het is van groot belang om samen met het bedrijfsleven niet alleen aan de inhoud maar ook aan de weging ervan invulling te geven. Inspreker denkt hier graag over mee.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
215.	A.05.3.2.3	4	Bij het businessmodel "levenscyclusverlenging" wordt opgemerkt dat het behandelen als tweedehands al een goede oplossing zou zijn. Bijvoorbeeld de inname van gebruikte IBC's door een schoonmaakbedrijf.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
216.	A.05.3.2.7 en B.03.3.4	88	In de benchmark huishoudelijk afval leren gemeenten van elkaar door vergelijking op basis van prestatie-indicatoren. Voor de transitie naar de circulaire economie is het echter cruciaal om te weten of de gescheiden inzameling ook werkelijk tot recycling leidt. De benchmark zou anders tot een vertekend beeld leiden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
217.	A.05.3.3.5	77	Inspreker verzoekt ook GFT op te nemen in de ketenaanpak en daar kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen voor te definiëren.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
218.	A.05.4, A.05.7, (o.a.)	44	In het beleid wordt vaak verwezen naar de financiële instrumenten MIA en VAMIL. Voor een overgang naar de CE zijn dit veelal geen geschikte instrumenten, omdat deze instrumenten bestemd zijn als stimulans voor investeringen in bedrijfsmiddelen voor productie. Echter een goede overgang is niet afhankelijk van de apparatuur, maar van een goed business model en overige stimulansen als de minimumeisen en heffingen. Een financiële prikkel is voornamelijk nodig om de regie op gang te krijgen en het instrumentarium dat daarbij ondersteunend werkt. De markt is slim genoeg om niet afhankelijk te hoeven zijn van een eenmalige financiële prikkel. Deze prikkel kan wel nuttig zijn voor bijvoorbeeld het valideren van een kwaliteit t.o.v. virgin producten. Extra incentives op de aanschaf van een product, zoals bijvoorbeeld een aangepast BTW-tarief, of circulaire producten kan leiden tot een wijzigend inkoopbeleid, wat ten goede komt aan het marktaandeel van circulaire producten.	In het LAP is opgenomen dat markt gebaseerde instrumenten de voorkeur hebben boven financiële instrumenten. De meeste huidige financiële instrumenten zijn gericht op dat de vervuiler betaald, zoals gemeentelijke afvalstoffenheffing of om innovatie te stimuleren, zoals MIA en Vamil. Het stimuleren van de aanschaf van circulaire producten door een aangepast BTW-tarief is nu niet een instrument dat wordt overwogen. Het stimuleren van circulaire producten wordt voornamelijk gedaan door internaliserende instrumenten zoals maatschappelijk verantwoord inkopen.
219.	A.05.4.1.2	6	Het is de vraag of de Wet belasting op milieugrondslag enige invloed heeft op het (voorkomen van) het ontstaan van afval (noch particulier, noch bedrijfsafval). Een dubbeltje vragen voor een plastic tas werkt veel beter... De tarieven voor verbranding zijn ondertussen weer aan het stijgen. In dat kader mist de ingevoerde belasting zijn doel. Gevraagd wordt of een grens gesteld moet worden in de vorm van een minimum ondergrens voor verwerkingstarieven. M.a.w. als de tarieven vanzelf door marktwerking stijgen, dan is de belasting een overbodig sturingsmiddel geworden en geldt slechts nog als (markt)verstoring middel ten gunste van de schatkist.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
220.	A.05.4.1.2	82	Inspreker ondersteunt het standpunt dat een hogere belasting op te verbranden afvalstoffen zich ook zou moeten richten op in het buitenland te verbranden afvalstoffen. Daarbij moet wel rekening worden gehouden met al in het buitenland van kracht zijnde, c.q. toekomstige belastingen op het verbranden van afvalstoffen. Verder dient een onderscheid gemaakt te worden tussen verbranden als definitieve verwijdering en in de vorm van hoofdgebruik als brandstof, om nuttige toepassing te stimuleren. Inspreker pleit er verder voor een eventuele belasting niet van toepassing te laten zijn op scheepsafvalstoffen. Dit, omdat een dergelijke belasting een relatief zeer forse tariefsverhoging voor de scheepvaart tot gevolg kan hebben, wat weer kan leiden tot een vermindering van de afgifte van scheepsafvalstoffen en meer lozingen in het maritieme milieu.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
221.	A.05.4.1.2	91	De tekst lijkt te suggereren dat een belasting op export uitsluitend wordt ingesteld bij een verhoging van de afvalstoffenbelasting. De wens van de Tweede Kamer en de sector is dat sowieso een exportbelasting wordt geïntroduceerd voor uitsluitend de verbranding van restafval. De exportbelasting wordt gelijk gesteld aan de belasting bij verwerking door verbranding van restafval in Nederland. Dit betekent dat het toepassen van (secundaire) brandstoffen in energiecentrales of cementovens zowel in Nederland als ook bij export van de (secundaire) brandstoffen naar een vergelijkbare installatie in het buitenland niet moet worden belast. Inspreker stelt voor om aan de tekst toe te voegen dat – volgens het nader gewijzigd amendement van de Tweede Kamer der Staten-Generaal met nummer 69 (34 002 vergaderjaar 2014-2015 van 13 november 2014) – de afvalverbrandingsbelasting uitsluitend toeziet op het integraal verbranden van restafval.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
222.	A.05.4.1.2	91	De exportbelasting wordt gelijk gesteld aan de belasting bij verwerking door verbranding van restafval in Nederland. Een poging dit in Nederland vorm te geven is helaas niet gelukt. Als gevolg waarvan de Staatssecretaris van Financiën de exporthetfing voor brandbaar restafval tijdelijk op nihil heeft gesteld. Momenteel wordt door de betrokken overheden en de sector weer gewerkt aan een alternatieve belastingsystematiek. In onder meer België, Frankrijk en Oostenrijk is al aangetoond dat een effectieve en efficiënte systematiek voor het belasten van de export van uitsluitend restafval mogelijk is. Zonder een exportbelasting is de sturende werking van deze maatregel nihil. Het ministerie zou zich op zo kort mogelijk termijn ervoor moeten inzetten om een gelijk speelveld te creëren en het belasten van het verbranden van restafval in Nederland ook moeten toepassen voor dezelfde bewerking met dezelfde afvalstof in het buitenland. Vlaanderen heeft een dergelijk regeling al jaren.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
223.	A.05.4.1.2	64 en 91	Toevoegen van onderzoek om het BTW-tarief voor de toepassing van secundaire grondstoffen en secundaire brandstoffen te verlagen en hiermee het gebruik van recycalaat te stimuleren.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
224.	A.05.4.1.2	91	Het (opnieuw) doorvoeren van differentiatie van de belasting op milieugrondslag in een stortbelasting (hoog belast) en een verbrandingsbelasting (laag tarief) stelt een hoogwaardige verwerking van afvalstoffen zeker en stimuleert de innovatie voor recycling en verbranding, terwijl gelijktijdig een effectief instrument wordt ge(her-)introduceerd ter vervanging van het importplafond voor de import van brandbare afvalstoffen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
225.	A.05.4.1.2	64	Vanwege onduidelijkheden bij diverse stakeholders dient de laatste zin "Indien hogere .... verbrand" te worden gewijzigd in: "Met het huidige tarief van ongeveer € 13,- en sowieso bij hogere tarieven moet afvalstoffenbelasting zich niet alleen richten op het verbranden van restafval in Nederlandse afvalverbrandingsinstallaties, maar ook op het verbranden hiervan in buitenlandse afvalverbrandingsinstallaties. Van deze belasting zijn uitdrukkelijk uitgesloten alle andere stromen die in Nederland tot onder meer secundaire brandstoffen, biomassa opgewerkte oliën etc. zijn opgewerkt en in binnen- of buitenland verbrand worden. Een en andere conform het op 14 november 2014 aangenomen Belastingplan 2015 en het nader gewijzigde amendement Dijkgraaf/Koolmees 34 002 nr. 69 t.v.v. nr. 49."	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
226.	A.05.4.1.2	88	Afvalstoffenbelasting wordt geheven bij de afgifte van afvalstoffen aan een AEC of stortplaats. Deze heffing mag worden verhaald op de ontdoener. Echter, dit blijkt in een aantal gemeenten niet mogelijk te zijn (gevoest), waardoor niet de ontdoener maar de verwerker de belasting betaalt. Hierdoor is er geen enkele financiële prikkel bij de ontdoener om afval te voorkomen en beter te scheiden. Het verhalen van de afvalstoffenheffing op de ontdoener zou steviger in het afval- en fiscale beleid verankerd moeten worden. De zin '...indien... dus ongeacht waar deze worden verbrand' geeft onvoldoende duidelijkheid. Er wordt gesproken over alle te verbranden afvalstoffen in en vanuit Nederland. Deze redactie laat de mogelijkheid open dat ook niet Nederlands afval tot de heffingsgrondslag gaat behoren, terwijl dat nu om diverse redenen niet het geval is. Inspreker verzoekt aan te geven dat in een scenario van hogere afvalstoffenbelasting, het	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			belasten van Nederlands restafval dat nu geëxporteerd wordt, bedoeld is. Verder lijkt te worden gesuggereerd dat een belasting op export alleen wordt ingesteld bij de verhoging van de belasting. De wens van de Tweede Kamer en de sector is echter dat er sowieso een exportbelasting komt.	
227.	A.05.4.2.1	88	Gesteld wordt dat diftar ook een prikkel tot aanzetten van ongewenst gedrag kan zijn. Hieraan dient het voorbeeld van het vervuilen van gescheiden ingezamelde stromen toegevoegd te worden. Het is belangrijk dat dit effect in de gaten gehouden wordt en op kwaliteit van inzameling wordt gestuurd, zodat hoogwaardige recycling van de geschieden ingezamelde stromen mogelijk blijft.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
228.	A.05.5	4	Bij de zinsnede dat de afgelopen jaren waar mogelijk wetgeving op het gebied van afvalstoffen is ingetrokken of vereenvoudigd, wordt opgemerkt dat het bedrijfsleven daar nog niet veel van heeft gemerkt.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
229.	A.05.5.1.1	88	Het begrip 'inrichting' komt te vervallen bij invoering van de Omgevingswet. Hoe verhoudt het begrip 'inrichting' in het LAP zich tot de implementatie van de Omgevingswet?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
230.	A.05.5.3	77 en 93	Inspreker verzoekt ambities en doelstellingen zodanig te formuleren dat recht wordt gedaan aan de positie van degene die (eind)verantwoordelijkheid draagt voor het resultaat. De verschillende ketenstappen en verantwoordelijkheden die nodig zijn om een materiaal-keten circulair te laten worden of blijven, dienen op elkaar aan te sluiten en dienstbaar te zijn aan de realisatie van de doelstelling.	Het kader waarin inspreker deze opmerking plaatst is de organisatie van het systeem van producentenverantwoordelijkheid van verpakkingen en de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen daarbij. Gelet hierop heeft deze inspraakreactie geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
231.	A.05.5.3 en A.05.7	67	Inspreker is er geen voorstander van om producenten via de weg producentenverantwoordelijkheid ook verantwoordelijk te maken voor het niet ingezamelde of gerecyclede deel.	Producentenverantwoordelijkheid houdt juist in dat producenten en importeurs een (mede)verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van hun producten in het afvalstadium. Een belangrijk doel van het instrument is het zoveel mogelijk recyclen van de in het afvalstadium geraakte producten.
232.	A.05.5.3 en A.5.7	58, 60, 67 en 92	De circulaire economie is een wereldeconomie, gedreven door grondstofschaarste en vrije markt principes. De wijze van invulling van producentenverantwoordelijkheid in het LAP kan (economisch) niet duurzaam zijn en een marktgedreven innovatie in de weg staan. Daarbij is producentenverantwoordelijkheid slechts een middel en geen doel op zich. In de tekst wordt slechts gesproken over het internaliseren van de afval-beheerskosten. Dat is te beperkt. Het rapport van EY doet namelijk tevens voorstellen om de reikwijdte voor producentenverantwoordelijkheid uit te breiden, en niet te beperken tot het afvalbeheer stadium. Het rapport pleit onder meer voor een gedifferentieerd tarief voor producenten op basis van de mate waarin deze producenten in hun producten rekening houden met 'ecodesign/design for recycling'. Inspreker pleit er voor dat producentenverantwoordelijkheid nu in eerste instantie die kant op wordt ontwikkeld. Producentenverantwoordelijkheid kan juist daar een enorme bijdrage leveren, en niet een beperkte rol aan de achterkant van de keten, waartoe het ontwerp LAP nu wordt beperkt. Daarnaast pleit inspreker ervoor routes te onderzoeken waarmee producentenverantwoordelijkheid de circulaire economie dusdanig kan stimuleren dat producenten een stap terug kunnen doen in het reguleren van de markt. Bijvoorbeeld door het identificeren en wegnemen van marktbelemmeringen. Het verplichten van gerecyclede content is eveneens een richting die voor sommige toepassingen een uitkomst kan bieden.	Terecht wordt opgemerkt dat producentenverantwoordelijkheid een middel is. Voordat een besluit kan worden genomen of producentenverantwoordelijkheid een geschikt beleidsinstrument is voor een bepaalde afvalstof moet een uitgebreider onderzoek van de afvalstof plaatsvinden aan de hand van de in § A.5.7 beschreven criteria. Daarbij zal tevens worden gekeken of de reikwijdte van het instrument producentenverantwoordelijkheid moet worden aangepast en/of uitgebreid. Ook voor het pleidooi om producenten een stap terug te laten doen en om een gerecyclede content te verplichten geldt, net als bij producentenverantwoordelijkheid, dat vastgesteld moet worden of een instrument geschikt is gelet op de efficiëntie, effectiviteit, complexiteit en beschikbaarheid van het voorgenomen instrument en mogelijke alternatieven. Het EU Actieplan circulaire economie richt zich onder andere op het verbeteren van de repareerbaarheid, duurzaamheid en recycleerbaarheid van producten in het kader van de Ecodesign richtlijn. Nederland onderschrijft deze aanpak (zie § A.6.2). Het onderzoeken van routes voor het instrument producentenverantwoordelijkheid binnen de Circulaire Economie en het verplichten van gerecyclede content ligt buiten de reikwijdte van het LAP. Hiervoor wordt verwezen naar de in het kader van het Rijksbrede programma CE op te stellen transitieagenda's. Insprekers wordt geadviseerd hun ideeën in zo concreet mogelijke vorm daar in te brengen.
233.	A.05.5.3.2 en A.05.7	6	In dit LAP wordt geen keuze gemaakt of producentenverantwoordelijkheid zal worden uitgebreid naar meer afvalstoffen en welke afvalstoffen daar dan in aanmerking voor zouden komen. Gevraagd wordt of dit geen gemiste kans is.	Nee, het instrument producentenverantwoordelijkheid is één van de instrumenten die kunnen worden ingezet voor een bepaalde afvalstof. Daarbij zijn het gewenste doel en de in § A.5.2 beschreven uitgangspunten van belang. Voorts dient aan de hand van de in § A.5.5.3 beschreven criteria onderzocht te worden of en in welke vorm producentenverantwoordelijkheid geschikt is voor een bepaalde afvalstof. Hiervoor dient een uitgebreider onderzoek van de afvalstof en consultatie van de stakeholders plaats te vinden.
234.	A.05.5.3.3	95	De inzet van gerecyclede oud papier als grondstof is de basis voor veel bedrijven in de papierindustrie. Echter, het verplichten van gerecyclede content past niet bij de eisen op het gebied van voedselveiligheid of productkwaliteit.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
235.	A.05.6	6	Gevraagd wordt of we bij de programmatische aanpak door de bomen het bos nog wel zien met zoveel verschillende programma's uit evenzovele invalshoeken. Ondersteunende maatregelen met échte impact moeten worden gekozen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
236.	A.05.6.2	52 en 84	Pas knellende wetgeving aan. Bedrijven kunnen de afvalstoffen van hun	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			buren nu niet gebruiken als grondstoffen voor hun eigen bedrijfsproces. Een verschil in toepassing van vergunningen en certificeringen houdt bovendien de ontwikkeling van een Europese circulaire economie tegen.	Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
237.	A.05.7	8	Stimulansen voor de bouw om daadwerkelijk over te gaan tot recycling van steenwol worden gemist. Geadviseerd wordt om stimulansen op te nemen door bijvoorbeeld integratie of koppeling met MIA/VAMIL-regeling, MVI, tenders en/of verhoging van de verbrandingstarieven.	Inspreker geeft een aantal ideeën om specifieke instrumenten in te zetten voor een heel specifieke afvalstof. Dit betreft uitwerking op een detailniveau dat zich niet leent voor opname in het LAP. Voor inzet van MIA/VAMIL wordt inspreker verwezen naar Infomil en voor MVI en tenders naar het expertisecentrum Aanbesteden (PIANOo). De hoogte van verbrandingstarieven is primair een aangelegenheid van marktpartijen en de Rijksoverheid heeft niet de intentie om daar in te gaan sturen. Dat zou te veel andere nadelen met zich mee kunnen brengen en is bovendien sowieso niet iets om middels het LAP te regelen.
238.	A.05.7, E.84-I en E.085-I	8	Om een gelijk speelveld te creëren dienen ook sectorplannen gemaakt te worden voor andere isolatiematerialen op basis van XPS, PUR, PIR, fenol-schuim, cellenglas, cellulose, bio-ecologische isolatiematerialen, EPS op basis van biomateriaal en glaswol.	Zie het antwoord op inspraakreactie 239.
239.	A.05.7, E.84-I en E.85-I	8	Het uitgangspunt van het afvalbeleid is dat de uitvoering van LAP3 geen onnodige administratieve lasten met zich meebrengt, dan wel kostenverhogend werkt. Het kan niet zo zijn dat verwerking van isolatie-afval conform een sectorplan duurder is dan de verwerking van isolatie-afval waarvoor geen sectorplan is opgesteld. Alleen dan is sprake van een gelijk speelveld. Met betrekking tot isolatiematerialen is onduidelijk waarom in LAP3 alleen aandacht wordt besteed aan steenwol en EPS en niet aan andere isolatiematerialen. Van belang is om duidelijk te scope aan te geven waarbij helder wordt dat de aandacht alleen uitgaat naar recyclebare isolatiematerialen of er moeten sectorplannen komen voor alle isolatiematerialen.	Bij de keuze om wel of geen sectorplan op te stellen, spelen veel zaken een rol. Het betreft ondermeer (niet limitatief) de omvang van de afvalstroom, in hoeverre deze apart beschikbaar komt (inzameling), welke verwerkingsmogelijkheden er zijn en of het zinvol is om hier beleidsmatig in te sturen, een aantal marktomstandigheden (is er voldoende recyclingcapaciteit en afzet), etc. Ook de vraag of recycling – gelet op de eerder genoemde aspecten – voor de betreffende afvalstoffen mogelijk was, heeft hierbij een rol gespeeld. Bij de tweede wijziging van LAP2 is geoordeeld dat het voor EPS en steenwol voldoende meerwaarde had om een sectorplan op te stellen. Isolatiemateriaal kan in diverse soorten voorkomen die verschillen in aard en samenstelling. Geëxpandeerd polystyreenschuim (EPS) kan de brandvertrager HBCDD bevatten. Voor deze stof gelden regels op grond van de POP-verordening, waardoor ervoor gekozen is om hiervoor een apart sectorplan (85) op te stellen. Steenwol is een afvalstof die goed recyclebaar is. Voor de overige isolatiematerialen is het nog niet mogelijk om een minimumstandaard te formuleren die voldoet aan de criteria van hoofdstuk D.2. Op dit moment is er geen reden om anders te oordelen. Dit neemt overigens niet weg dat ook andere isolatiematerialen die inspreker noemt wel degelijk onder de werking van het LAP vallen wanneer deze in het afvalstadium raken. Dit betekent dat de verwerking van dergelijke afvalstoffen ook moet worden getoetst aan bijvoorbeeld de afvalhiërarchie van § A.4.2.
240.	A.06	58, 60, 67 en 92	Het is jammer dat in LAP3 vrijwel geen aanzet en plannen zijn te vinden voor het krachtige beleid dat Nederland in Europa wil wat betreft integrale aanpak, productenbeleid, gelijk speelveld EVOA en einde-afval criteria. Hierover zijn meerdere malen voorstellen gedaan door de FHG. Inspreker is bereid om samen met het ministerie te komen tot een krachtige aanpak.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
241.	A.06.2.1.5	88	De Europese Commissie bevordert efficiënt gebruik van hulpbronnen van biologische oorsprong. De herziene wetgevingsvoorstellen kennen een bepaling om gescheiden inzameling van bioafval te bevorderen. Het Activiteitenbesluit kent een terechte mogelijkheid om af te wijken van de inzamelplicht op brongescheiden gft. Inspreker wil graag in overleg treden om de mogelijkheden voor gemeenten tegen het licht te houden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
242.	A.07	60, 67 en 92	Het aantal monitoring- en rapportageverplichtingen neemt steeds meer toe voor het bedrijfsleven. Veelal betreft dit rapportages van vrijwel dezelfde gegevens bij verschillende instanties. Een aantal verplichtingen heeft ook geen milieurelevantie (verplicht melden groene lijst stoffen). In het licht van een aanpak van de belemmeringen voor de circulaire economie vraagt inspreker om te bezien in hoeverre deze monitoring- en rapportageverplichtingen kunnen worden vereenvoudigd en efficiënter gemaakt door bijvoorbeeld over te dragen aan één instantie, die cijfers cumuleert en destilleert naar wat voor welke Europese rapportage verplichting noodzakelijk is.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
243.	A.07.1	88	Het zou goed zijn als ook de kwaliteit van de afvalstromen en de geproduceerde grondstoffen meegenomen zou worden bij de monitoring.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
244.	A.07.3 en B.01	35	Bepaalde belangengroeperingen met specifieke zakelijke belangen zijn betrokken bij de voorbereiding van het plan. Partijen die geen lid zijn van deze, in A.7.3 genoemde organisaties hebben niet de gelegenheid gekregen om het LAP te beïnvloeden. Voor deze volstrekt ongelijke behandeling worden geen redenen gegeven.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
245.	A3.2 en A.03.4	48	Inspreker pleit voor het opnemen van aparte subdoelstelling voor voorbereiding voor hergebruik, dan wel voor een duidelijkere en sterkere stimulans binnen het LAP3 om alvorens over te kunnen gaan tot recycling, de mogelijkheden voor (voorbereiding voor) hergebruik grondig onderzocht te hebben en geen activiteiten te ontplooiën die toekomstig hergebruik	Voorbereiden voor hergebruik staat in de afvalhiërarchie vrijwel bovenaan en is dus een belangrijk doel van beleid en een onderdeel van de transitie naar een Circulaire Economie. Met een toenemende aandacht voor Ecodesign, Reuse, Repair, etc. – zowel nationaal als internationaal – wordt geprobeerd hier ook daadwerkelijk invulling aan te geven en ook te komen tot hergebruik wanneer dat mogelijk is. Op dit moment is dit echter nog een relatief nieuwe richting en is er nog veel onduidelijkheid over de potentie van voorbereiden voor hergebruik, monitoring ervan en dergelijke. Dit maakt het op dit moment ook moeilijk om een doelstelling te formuleren en ook te monitoren.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			kunnen belemmeren.	Zoals echter al opgenomen de tekst van het LAP: <i>Parallel aan het opstellen van het LAP wordt een raamwerk ontwikkeld hoe de transitie naar een circulaire economie binnen een keten gemonitord kan worden. Op basis hiervan worden bij mogelijke wijzigingen van LAP3 aanvullende doelen opgenomen omtrent de transitie naar een circulaire economie.</i> Dit betekent dus dat in de nabije toekomst mogelijk alsnog doelstellingen voor voorbereiding voor hergebruik in het LAP kunnen worden opgenomen.
246.	Algemeen, A.02.6, A.02.9 en D.02	35	Afwijken van de minimumstandaard wordt bijzonder moeilijk gemaakt. Het gaat veelal om gedetailleerd beschreven technieken. Hoe de minimumstandaard zich verhoudt tot de in artikel 27 Kra genoemde minimumnormen is onbekend. De minimumnormen worden in EU-verband vastgesteld. Dit impliceert dat voor overbrenging niet uitgaan mag worden van de minimumstandaard. Uit de Kra blijkt ook niet dat in een afvalbeheersplan een minimumstandaard moet voorkomen. Artikel 28 lid 3 onder e Kra gaat uit van "geplande afvalbeheertechnologieën en – methoden of beleid voor afval dat specifieke beheerproblemen oplevert". De gedetailleerde restricties en verboden op overbrenging in de sectorplannen kunnen niet geplaatst worden in de context van de Kra. Met de "minimumstandaard" is niets bewezen, omdat deze niet is onderzocht op "beste milieuresultaat" in ruime zin. In de sectorplannen wordt niet gedetailleerd uitgewerkt hoe de weging precies heeft plaatsgevonden. De in bijlage F.9 vermelde criteria voor het uitvoeren van een LCA zijn niet concreet ingevuld per afvalstroom voor de minimumstandaard en voorkeursrecycling. Het is hoogst merkwaardig dat voor afwijkingen wel een LCA uitgevoerd moet worden. De minimumstandaard kan heel goed het resultaat zijn van een effectieve lobby door bedrijven. Deze bedrijven hebben een voorsprong omdat de LCA-procedure vele maanden kan duren. Dit is een procedure die niet is vastgelegd in de wet en waarvoor geen termijnen gelden. De belangen die in de begeleidingscommissie zitten kunnen zo hun eigen concurrentiepositie beschermen. Een uitgangspunt van de Kra is het garanderen van de goede werking van de interne markt. Dit wordt genegeerd in het LAP en het LAP is niet beoordeeld in het licht van het Nederlands mededingingsrecht. Er is geen wettelijke grondslag voor de extra LCA-procedure en de minimumstandaard is feitelijk nog veel inflexibeler dan voorheen.	Het volgen van de afwijgingsprocedure is alleen nodig indien de initiatiefnemer kiest voor een wijze van afvalbeheer die minder hoogwaardig is dan de minimumstandaard. De minimumnormen, genoemd in artikel 27 van de Kra, zijn technische normen voor niet IPPC-inrichtingen of voor handelaars, bemiddelaars, vervoerders en bemiddelaars van afvalstoffen. Deze minimumnormen zijn er (nog) niet. Het is juist dat de Kra niet verplicht tot het opnemen van een minimumstandaard. In artikel 4 Kra staat echter wel dat lidstaten bij het opstellen van beleid de afvalhiërarchie in acht moeten nemen. De minimumstandaard is de (flexibele, want afwijking is mogelijk) invulling daarvan. Aan de minimumstandaarden ligt -indien noodzakelijk, soms is het evident dat de ene wijze van beheer hoogwaardiger is dan een andere- gedegen onderzoek ten grondslag. Dat de in bijlage F.9 vermelde criteria niet concreet zijn ingevuld, ligt voor de hand: de LCA's die hier worden bedoeld moeten immers nog worden uitgevoerd. In de EVOA is aangegeven in welke gevallen bezwaar kan worden gemaakt tegen overbrenging van afvalstoffen. Een toets aan een afvalbeheersplan kan in een aantal gevallen een grond zijn om bezwaar te maken tegen een voorgenomen overbrenging. Het kan niet worden ontkend dat sommige bedrijven lobbyen. Dat staat overigens elk bedrijf vrij. Die lobby betekent echter niet dat daardoor bepaalde verplichtingen niet gelden. Een LCA kan nodig zijn om aan te tonen dat een bepaalde vorm van afvalbeheer hoogwaardiger of minstens even hoogwaardig is als de minimumstandaard. Dat is geheel in lijn met artikel 4 van de KRA.
247.	B.01	93	Inspreker vindt dat het bevorderen van een duurzame en veilige circulaire economie centraal moet staan in het overheidsbeleid, inclusief handhaving op basis van het LAP3.	Allereerst is niet duidelijk of en welke aanpassing inspreker in het LAP zou willen zien De inspraakreactie heeft daarnaast geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
248.	B.01 en E.34-II	35	<ul style="list-style-type: none"> Een aantal aspecten uit LAP3 staat op gespannen voet met de regels van mededingingsrecht en de Dienstenrichtlijn. Het sluiten van convenanten met verenigingen die het belang van een beperkt aantal marktpartijen behartigen kan uitlopen op een door de overheid gefaciliteerd kartel, alsmede ongeoorloofde beperkingen van andere dienstverleners. LAP3 geeft een basis aan dergelijke mededingingsbeperkende afspraken. De overheid moet zich afvragen of het convenant "code milieuverantwoord wegbeheer" in combinatie met de door drie thermische TAG-verwerkers gesloten overeenkomst een door de overheid gefaciliteerd kartel is van drie TAG-reinigers. Deze combinatie dirigeert immers vrijkomend TAG naar deze drie verwerkers met uitsluiting van tussenopslag bij derde partijen. In de sector bouwstoffen ontstaan ook verticale mededinging beperkende "convenanten" die tot gevolg hebben dat grote gemeenten alleen bij bepaalde leveranciers gerecycleerde producten inkopen. Dit gaat innovatie tegen en leidt tot prijsopdrijving. 	De eerste en derde bullit hebben geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Bij de tweede bullit wordt opgemerkt dat in de Code Milieuverantwoord Wegbeheer is vermeld dat teerhoudend materiaal voor thermische verwerking moet worden afgegeven. De thermische verwerking van TAG, waarbij de PAK's worden vernietigd, is op dit moment de meest hoogwaardige verwerking die beschikbaar is en derhalve de minimumstandaard. Iedere ondernemer mag TAG conform de minimumstandaard verwerken. Dat de stelling van inspreker over kartelvorming niet juist is, blijkt ook uit het feit dat inspreker zelf een vergunning heeft voor de thermische verwerking van TAG en een grote hoeveelheid TAG heeft liggen. Ook tussenopslag is toegestaan, mits deze opslag verwerking conform de minimumstandaard niet frustrereert.
249.	B.01.2.2	4	Aan de zinsnede "Grondstoffen in bestaande ketens worden hoogwaardig benut" moet worden toegevoegd "waarbij het gebruik van reststromen wordt gestimuleerd".	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. De tekst van het programma circulaire economie kan niet met het LAP worden aangepast.
250.	B.01.2.4	44	Het beleid geeft een zeer uitgebreide opsomming aan van allerlei mogelijke maatregelen. Echter ontbreekt hierin een prioriteitstelling, waardoor het aannemelijk is dat het geheel een zeer stroperige ontwikkeling zal gaan worden. Volgens inspreker is prioriteitstelling noodzaak om de overgang naar een CE te bevorderen. Hij stelt voor om de volgende prioriteiten aan te houden: <ul style="list-style-type: none"> - Activiteiten op het gebied van bewustmaking; - Financiële stimulans van koplopers; 	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. De tekst van het programma circulaire economie kan niet met het LAP worden aangepast.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			- Ontwikkeling van een controle- en volgsysteem van (afval)producten); - Ontwikkeling van business modellen EN modellen voor ketenregie als blauwdruk; - Stimulans van optimale recycling processen.	
251.	B.01.3.1 en B.02.4.3	83	Inspreker onderschrijft datgene wat is opgenomen in B.1.3.1 "Sector biomassa en voedsel" en in B.2.4.3 m.b.t. zo hoog waardig mogelijk inzetten van rest- en bijstromen in de voedselketen.	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
252.	B.01.3.1.2	4	Grondstoffen en (half-)producten blijven niet alleen door meer recycling, maar ook door meer gebruik zo lang en zo hoogwaardig mogelijk in de kringloop.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. De tekst van het programma circulaire economie kan niet met het LAP worden aangepast.
253.	B.01.3.2.2 en E.11.1	36 en 96	Er zijn diverse soorten 'biobased' materialen en een aanzienlijk aantal daarvan levert wel degelijk problemen op in de afvalfase, zodra ze tijdens de inzameling en/of sortering vermengd worden met andere productstromen. Een klein restant van PLA in PET geeft al grote verwerkings- en kwaliteitsproblemen. Een "bioPET" kan daarentegen wel met PET verwerkt worden en geeft vooralsnog geen reden tot ongerustheid over kwaliteitsvermindering. Vooral producten die gemaakt worden als 'biodegradable kunststoffen' zorgen mogelijk voor veel meer milieuschade en onnodig dierenleed, omdat consumenten denken dat ze het materiaal gewoon lukraak kunnen weggooien.	Deze inspraakreactie op hoofdstuk B.1 heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. De tekst van het programma circulaire economie kan niet met het LAP worden aangepast. De inspraakreactie over de verwerking van biodegradeerbare kunststoffen heeft ook betrekking op sectorplan 11 'kunststof en rubber'. Hiervoor wordt verwezen naar het antwoord beschreven in 688.
254.	B.01.3.4, A.03.2 en A.03.4	88	<ul style="list-style-type: none"> Bij de sector bouw is geen specifiek doel opgenomen om meer secundair materiaal toe te passen. Er zijn echter volop secundaire grondstoffen voorhanden. Inspreker verzoekt te verduidelijken dat gestreefd wordt naar zo veel mogelijk gebruik van secundaire grondstoffen in de bouw, bijvoorbeeld door hier specifiek een doelstelling voor op te nemen. Daarnaast zou aangegeven kunnen worden dat de overheid bij inkoop de voorkeur geeft aan secundaire grondstoffen. De elders genoemde doelstelling van 10% in 2023 is weinig ambitieus. 	De eerste en derde bullit hebben geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. De tekst van het programma circulaire economie kan niet met het LAP worden aangepast. Bij de tweede bullit wordt opgemerkt dat in § A.3.2 al een doelstelling voor het gebruik in de bouw is opgenomen, namelijk het verhogen van het aandeel voorbereiding voor hergebruik en recycling van bouw- en sloopafval naar minimaal 95% in 2023.
255.	B.01.4.1.1	64	Bij de voorlaatste bullit vraagt inspreker om uitleg voor welk specifiek probleem dit een (tussen)oplossing is. Een meer expliciete probleemomschrijving ter zake is gewenst, alsmede een meer concreet tijdvak waarvoor deze (tussen)oplossing werkbaar geacht wordt.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. De tekst van het Publiek kader kan niet met het LAP worden aangepast. N.b. in het definitieve document is deze paragraaf (B.1.4.1.1) hernoemd tot B.1.4.1.
256.	B.01.4.1.1	88	De verwerking van buitenlands afval wordt volgens het LAP gezien als tussenoplossing. Inspreker geeft aan dat voorbij wordt gegaan aan de open Europese markt en het feit dat de AEC's onderdeel zijn van de Europese recycling- en afvalverwerkingsinfrastructuur en dat waarschijnlijk ook zullen blijven. De verwerking in Nederland is hoogwaardig, de capaciteit is nodig in Europa en de AEC's hebben een belangrijke rol in de circulaire economie. Inspreker verzoekt de tekst aan te passen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. N.b. in het definitieve document is deze paragraaf (B.1.4.1.1) hernoemd tot B.1.4.1.
257.	B.01.4.1.2	64	BRBS dient gewijzigd te worden in BRBS Recycling.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. N.b. in het definitieve document is deze paragraaf (B.1.4.1.2) hernoemd tot B.1.4.2.
258.	B.01.5	21	Bij de laatste twee bullits merkt inspreker op dat dit mogelijkheden biedt om op basis van nieuwe kennis andere keuzes te maken. Maar de huidige instrumenten die in het LAP besproken zijn, zijn volgens inspreker ontoereikend.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
259.	B.02	46	LAP3 biedt evenals LAP2 geen toetsingskader voor preventie bij bedrijven. Gevolg hiervan is dat bij vergunningverlening hieraan geen aandacht meer wordt besteed. Om preventie bij bedrijven toch bij vergunningverlening te toetsen (met als resultaat vergunningvoorschriften ter stimulering van preventie) zou een toetsingskader aanwezig moeten zijn.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
260.	B.02.3.4	6	Waarom worden matrassen en luiers niet genoemd bij de prioritaire afvalstoffen?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
261.	B.02.4.2	42	Hoofdstuk B.2.5 bevat geen specifieke beleidskeuzes. De informatie in dit	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar zou kunnen leiden tot aanpassing daarvan.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			hoofdstuk is toelichtend. Als het gaat om nanodeeltjes wordt alleen een schets van de bestaande en toekomstige situatie gegeven. Door geen beleid te (willen) formuleren wordt impliciet voor het gedogen van de voortdurende verontreiniging met nanodeeltjes gekozen. Deze situatie is ongewenst in een circulaire economie en past ook niet bij een rijksoverheid die duurzaamheid zegt na te streven.	In § B.2.4.2 is vermeld dat eerst nader onderzoek moet worden uitgevoerd naar nanomaterialen en de verwerking daarvan. Daarnaast staat in de tekst dat OECD aanbeveelt om uit voorzorg met de best beschikbare technieken (BBT) te werken om blootstelling te minimaliseren.
262.	B.02.4.3	88	De Ladder van Moerman is op verschillende punten conflicterend met de nieuwe afvalhiërarchie. Inspreker verzoekt de verschillende hiërarchieën en hun onderlinge samenhang te verduidelijken.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
263.	B.02.4.4	4	Bij brancheverduurzamingsplannen voor verpakkingen wordt opgemerkt dat hier ook de kwestie van regelgeving speelt. Bij verkoop van vuil IBC (intermediate bulk container – [red]) aan een professioneel reinigingsbedrijf is afvoer als afval vereist. De reiniger moet afval mogen ontvangen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
264.	B.02.4.4	36 en 96	Inspreker zet een kritische kanttekening bij de 'hoogst haalbare doelen' in een aantal brancheverduurzamingsplannen van de KIDV. In een aantal gevallen heeft de marktrealiteit deze doelen al ver achterhaald en zijn talloze producten met tot zelfs 100% recyclingcontent regulier beschikbaar. In de praktijk lijken dus bepaalde marktpartijen ver achter te lopen bij branchegenoten.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
265.	B.03 en B.03.2.3	50	Inspreker pleit ervoor om bij nascheiding voor oud papier en karton de keuzevrijheid voor gemeenten te beperken tot een inzamelingsinfrastructuur die een fractie oplevert die qua kwaliteit minimaal gelijkwaardig is aan bronscheiding.	Zowel bronscheiding als nascheiding zijn bij de inzameling van huishoudelijke afvalstromen en voor kleine hoeveelheden niet-gevaarlijk afval die binnen de inrichting zijn vrijgekomen in principe beleidsmatig gewenst als zij leiden tot nuttig toepasbare producten of materialen. De afweging of nascheiding meerwaarde heeft ten opzichte van bronscheiding wordt voor deze afvalstromen alleen gemaakt voor de situatie dat bronscheiding leidt tot het terugwinnen van het oorspronkelijke functionele materiaal. Voor papier en karton is bronscheiding een vereiste voor de recycling tot een papier/kartonproduct. De bij de nascheiding verkregen fractie kan (nog) niet worden gerecycled tot een papierproduct. Echter, vanwege de specifieke situatie en omstandigheden houden de gemeentes vooralsnog de vrijheid om een eigen afweging te maken bij de keuze voor gescheiden inzameling bij huishoudens van monostromen of 'slimme mengsels', dan wel voor inzameling van huishoudelijk restafval gevolgd door nascheiding.
266.	B.03.2	95	In de papierindustrie worden zestig soorten oud papier, variërend in herkomst, samenstelling en toepasbaarheid onderscheiden. Door kwaliteitsonderscheid te maken zijn de grondstoffen voor papier beter en langer inzetbaar voor de juiste toepassingen. Het soort papier, het gebruik, de inzameling en daarmee de potentiële mate van verontreiniging zijn dus bepalend voor de toegestane wijze van hergebruik. Dit vereist bronscheiding. Nascheiding uit vuilnis kan en mag niet worden ingezet binnen de papier- en kartonketen vanwege de organische verontreiniging.	Zie het antwoord op inspraakreactie 265.
267.	B.03.2	36 en 96	Ten onrechte wordt vermeld dat de diverse soorten kunststoffen perfect door nascheiding van elkaar gescheiden kunnen worden. De praktijk en de decennia lange ervaring van de Nederlandse en Europese kunststofrecycling industrie toont aan dat dit niet klopt met de realiteit.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
268.	B.03.2.1	89	De eerste zin impliceert een voorkeur voor bronscheiding ten opzichte van nascheiding. In B.3.2. wordt meer recht gedaan aan de positie die nascheiding inneemt. Inspreker verzoekt om de inleiding te herschrijven.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
269.	B.03.2.1, F.03 en F.03.2	64	De definities van nascheiden en sorteren komen niet overeen in beide teksten. Inspreker vraagt om aan te geven dat bij 'nascheiding', zoals de term in markt gebruikt wordt, er geen eisen aan de aangeleverde afvalstroom gesteld worden. Bij sorteren worden wel eisen gesteld aan te accepteren afvalstromen, waardoor onder meer de zogenaamde "slimme mengsels" kunnen ontstaan en er hier gesproken wordt van een vorm van bronscheiding. Inspreker verwijst verder naar de bij de zienswijze gevoegde notitie BRBS Recycling doc. Nr. 15-00153.	De tekst van § B.3.2.1 moet worden gelezen in samenhang met de tekst van § B.3.1.2. Niet wordt ingezien waar de tekst van § B.3.2.1 niet overeenkomt met de in bijlage F.3 opgenomen definities van nascheiden en sorteren. Daarnaast passen de in bijlage F.3 opgenomen definities van nascheiden en sorteren bij het beeld dat inspreker schetst. Of sorteerbebedrijven daadwerkelijk eisen stellen aan de via bronscheiding aan hen aangeleverde afvalstromen, is verder niet van belang voor het beleid voor bron- en nascheiding.
270.	B.03.2.2	77 en 93	Inspreker verzoekt te sturen op doelen in plaats van middelen en de keuze van bron- en nascheiding voor alle verpakkingsmaterialen mogelijk te maken/te houden.	Met bronscheiding worden de meest zuivere en daardoor makkelijkst toepasbare afvalstoffen verkregen, die bovendien vaak meerdere cycli voor recycling beschikbaar blijven. Het beleid gaat dan ook uit van het gescheiden houden van categorieën van afvalstoffen. Alleen voor huishoudelijk afval en kleine hoeveelheden bedrijfsafval kan een uitzondering worden gemaakt. In B.3.2.2 is geconstateerd dat voor kunststof verpakkingsafval, metalen/blik en drankkartons zowel bronscheiding als nascheiding kunnen leiden tot recycling van het oorspronkelijke functionele materiaal en derhalve beide beleidsmatig gewenst zijn. Voor houten verpakkingsmateriaal en grotere hoeveelheden verpakkingsmateriaal afkomstig van bedrijven blijft dus gelden dat bronscheiding de voorkeur heeft.
271.	B.03.2.2	77 en 93	Inspreker verzoekt de vooral kwantitatieve verantwoordelijkheid van gemeenten niet alleen te vertalen in een vrijblijvende en individueel in te vullen verantwoordelijkheid voor het faciliteren en stimuleren van burgers bij afvalscheiding, maar deze uit te breiden met de zorg voor de kwaliteit	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar zou kunnen leiden tot aanpassing daarvan. Zij wordt daarom toch in deze nota besproken. Gemeenten hebben zich via het Publiek kader Huishoudelijk afval 2025 gebonden aan de doelstelling om de hoeveelheid restafval afkomstig

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			van de in te zamelen materiaalstromen.	van huishoudens te verminderen. Om te komen tot een circulaire economie is vanzelfsprekend ook aandacht voor kwaliteit van deelstromen noodzakelijk. § B.3.2.2 is als volgt gewijzigd: Indien het programma Van Afval naar Grondstof (VANG), c.q. het Rijksbrede programma Circulaire Economie, waarin de acties van het programma VANG worden opgenomen, onvoldoende resultaat oplevert, zullen aanvullende en mogelijk meer sturende instrumenten nodig zijn en ingezet worden <u>om te komen tot meer en kwalitatief betere monostromen</u> .
272.	B.03.2.2	78	Meer nuance kan worden aangebracht in de teksten over bronscheiding en nascheiding. Afhankelijk van de gemeentelijke situatie kan ofwel de ene methodiek, ofwel de andere methodiek, het meest effectief zijn. Tevens kan een combinatie van zowel bron- als nascheiding voor de hand liggen, waardoor de keuze voor één methodiek niet aan de orde hoeft te zijn. Inspelen op een blijvend onderscheid tussen deze twee methodieken is niet aan de orde.	In de tekst is reeds aangegeven dat vanwege de specifieke situatie en omstandigheden de gemeentes vooralsnog de vrijheid houden om een eigen afweging te maken bij de keuze voor gescheiden inzameling bij huishoudens van monostromen of 'slimme mengsels', dan wel voor inzameling van huishoudelijk restafval gevolgd door nascheiding.
273.	B.03.2.2 en B.03.6	88	Inspreker verzoekt de zinsnede '...indien het afvalbeheer... scheiding aan de bron' aan te passen. Het woord 'kan' brengt vrijblijvendheid met zich en dient te worden vervangen door: is. Het gebruik van het woord 'redelijk' is subjectief en niet meetbaar. Ook hier is een andere formulering op zijn plaats.	Indien de meerkosten van het afvalbeheer bij bronscheiding ten opzichte van de kosten van het afvalbeheer bij ongescheiden inzameling minimaal € 205,- per ton duurder zijn, dan wordt beleidsmatig geen voorkeur uitgesproken voor bronscheiding. Dat neemt niet weg dat een initiatiefnemer toch kan overgaan tot gescheiden inzameling aan de bron. De uitleg van het woord 'redelijk' is afhankelijk van de omstandigheden van de ontdoener en daardoor niet te vervangen door een objectief criterium. Om dit te ondervangen is onder de opsomming een uitleg van het woord 'redelijk' opgenomen. § B.3.2.2, onder 3 is als volgt gewijzigd: Indien het afvalbeheer bij bronscheiding minimaal € 205,- per ton duurder is dan het afvalbeheer bij ongescheiden inzameling, dan ~~kan dit een reden zijn om af te zien van~~ <u>hoeft geen</u> scheiding aan de bron <u>plaats te vinden (maar het mag wel)</u> .
274.	B.03.2.2 en B.03.6	6	Bij het citaat "Dit recycalaat is bruikbaar als grondstof op hetzelfde of een vergelijkbaar niveau als de oorspronkelijke grondstof (recycle of upcycle)" wordt opgemerkt dat eenzelfde of vergelijkbaar niveau toch geen upcycle is.	Toepassing op een hoogwaardiger niveau is ook toegestaan. Dit wordt beter in de tekst tot uitdrukking gebracht. § B.3.2.2, onder 1, is als volgt gewijzigd: Dit recycalaat is bruikbaar als grondstof op <u>ten minste</u> hetzelfde of een vergelijkbaar niveau als de oorspronkelijke grondstof (~~recycle of upcycle~~). § B.3.2.2 is als volgt gewijzigd De mate van kwaliteit en terugwinning van het oorspronkelijke functionele materiaal is dus het hoofdcriterium bij de afweging tussen bronscheiding of nascheiding. Het recycalaat moet bruikbaar zijn als grondstof op hetzelfde of een vergelijkbaar niveau als de oorspronkelijke grondstof (~~recycle of upcycle~~).
275.	B.03.2.2 en B.03.6	6	Bij het derde uitgangspunt/voorwaarde voor de keuze tussen bron- en nascheiding wordt gevraagd of dit punt betekent dat in het algemeen in geval van een verwerkingskeuze op basis van kostenafweging in relatie tot een mogelijk hoogwaardiger toepassing de inzamel- en transportkosten niet meetellen, maar bij de keuze tussen bron- of nascheiding (van kunststoffen) wél. Zo ja, is dat consistent? Hiermee wordt afvoer van de ongesorteerde stromen naar het buitenland gestimuleerd waar andere normen gelden. Beter is het hiervoor een sluitende Europese regeling te bejerven.	In LAP3 is vrijwel overal dezelfde systematiek aangehouden voor wat betreft de prijs van afvalbeheer (zie § A.4.6). Deze systematiek kan echter niet gelden voor de afweging tussen bron- en nascheiding. De reden hiervoor is dat bij de vergelijking van bron- en nascheiding de kosten van inzameling en opslag een wezenlijk onderdeel uitmaken van de totale kosten en daardoor van belang zijn bij de afweging. Bij deze afweging dienen in dat geval niet alleen de verwerkingskosten, maar ook de kosten van de inzamelmiddelen (zoals voertuigen en opslagvoorzieningen) betrokken te worden. Een eventuele opbrengst van bij de verwerking gevormde afzetbare secundaire grondstoffen moet in dit tarief zijn verwerkt. Het is de vraag of door deze werkwijze sprake is van stimulering van overbrenging van ongesorteerde stromen naar het buitenland, aangezien in het algemeen bij overbrenging sprake is van hogere transportkosten en de verwerking door nascheiding duurder is dan bronscheiding. § B.3.2.2, onder 9, is als volgt gewijzigd: ~~De eventuele meerkosten bij nascheiding ten opzichte van de inzameling waarbij geen bron- of nascheiding plaatsvindt, moeten maatschappelijk aanvaardbaar zijn en in verhouding staan tot het milieuvoordeel. De eventuele meerkosten van afvalbeheer bij nascheiding ten opzichte van de inzameling waarbij geen scheiding (bron- of nascheiding) plaatsvindt, moeten maatschappelijk aanvaardbaar zijn en in verhouding staan tot het milieuvoordeel.~~ Figuur 2 is als volgt gewijzigd: ~~Zijn meerkosten van afvalbeheer bij gescheiden inzameling ten opzichte van ongescheiden inzameling maatschappelijk aanvaardbaar en staan ze in verhouding tot het milieuvoordeel? Zijn eventuele meerkosten van afvalbeheer bij nascheiding t.o.v. de inzameling waarbij geen scheiding (bron- of nascheiding) plaatsvindt maatschappelijk aanvaardbaar en staan ze in verhouding tot het milieuvoordeel?~~ <u>De eventuele meerkosten van het afvalbeheer bij bronscheiding en vervolgens gescheiden inzameling t.o.v. de kosten van het afvalbeheer bij ongescheiden inzameling en vervolgens nascheiding moeten maatschappelijk aanvaardbaar zijn en moeten in verhouding staan tot het milieuvoordeel.</u> § A.4.6, onder 2, is als volgt gewijzigd: 2. Het kostenniveau van € 205,- per ton kan reden ook zijn om af te zien van scheiding aan de bron (zie paragraaf B.3.2.2). <u>In dit geval gaat het om het verschil tussen de kosten voor het afvalbeheer bij bronscheiding of bij nascheiding ten opzichte van de kosten voor het afvalbeheer bij ongescheiden inzameling.</u> § A.4.6 is als volgt gewijzigd: Wanneer dit tarief in het LAP wordt gebruikt, betreft het <u>vrijwel*</u> altijd alleen het tarief voor de verwerking zoals de ontdoener (dus diegene

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>die op dat moment houder is van het afval en het voor verwerking wil aanbieden) dat bij aanlevering aan de poort van een verwerker zou moeten betalen.</p> <p>Bij de * bij 'vrijwel' hierboven is de volgende tekst als voetnoot toegevoegd en tevens zijn alle volgende voetnoten hernummerd: <u>Alleen in het geval van de afweging tussen bron- en nascheiding betreft het het verschil tussen de kosten voor het afvalbeheer bij bronscheiding en bij nascheiding. Bij deze kosten worden niet alleen de verwerkingskosten, maar ook de kosten van de inzameling (zoals inzamelvoertuigen en opslagvoorzieningen) betrokken.</u></p> <p>Ook in § A.4.6 en § A.4.8 is de term 'afvalbeheer' vervangen door 'afvalverwerking': Hoogwaardig beheer van afvalstoffen mag wat kosten, maar wordt niet tegen elke prijs nagestreefd. Als grenswaarde om in bepaalde gevallen een vorm van ~~afvalbeheer~~ <u>afvalverwerking</u> als te duur aan te merken, hanteert het LAP een tarief van € 205,- per ton als uitgangspunt.</p> <p>Indien het bevoegd gezag van oordeel is dat met de verstrekte verklaringen onvoldoende aannemelijk is gemaakt dat de voorgeschreven vorm van ~~afvalbeheer~~ <u>afvalverwerking</u> niet mogelijk of te duur is, kan zij de houder verplichten een extra verklaring te overleggen van een door het bevoegd gezag aangewezen verwerker.</p> <p>Aan § A.4.8 is on der 'de prijs van afvalbeheer' toegevoegd: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Alleen in het geval van de afweging tussen bron- en nascheiding betreft het tarief van € 205,- per ton het verschil tussen de kosten voor het afvalbeheer bij bronscheiding en bij nascheiding. Bij deze kosten worden niet alleen de verwerkingskosten, maar ook de kosten van de inzameling (zoals inzamelvoertuigen en opslagvoorzieningen) betrokken.</u> </p>
276.	B.03.2.2 en B.03.6	6	Bij het zesde uitgangspunt/voorwaarde voor de keuze tussen bron- en nascheiding wordt opgemerkt dat ook op gescheiden ingezamelde deelstromen (zoals kunststoffen) mechanische nascheiding plaatsvindt. Voorgesteld wordt om – omwille van het onderscheid en om spraakverwarring te vermijden – voor de bewerking van integraal ingezameld afval de (oude) aanduiding "scheiding achteraf" te hanteren.	In § B.3.1.2 is opgemerkt dat bij bronscheiding het afval bij de ontdoener gescheiden wordt ingezameld of ingezameld in de vorm van "slimme mengsels" van een aantal deelstromen. Uit deze 'slimme mengsels' worden door scheiden of sorteren één of meer voor recycling geschikte monostromen of kwaliteiten van monostromen verkregen. Het mechanisch scheiden van gescheiden ingezamelde "slimme mengsels" wordt in dit LAP dus gezien als een vorm van bronscheiding.
277.	B.03.2.2 en B.03.6	6	Vermeld is dat nascheiding niet mag leiden tot een deelstroom die wordt gestort. De ervaringen van de afgelopen jaren leren dat bij het (voor)scheiden van afvalstromen veelal componenten worden afgescheiden die zich hetzij niet laten verkleinen (ronde vormen, taaie samenstelling als brandslangen) dan wel zo fijn zijn dat ze door het rooster van een AVI vallen, dan wel een zodanige samenstelling kennen (chloor, zwavel) dat een AVI-exploitant ze niet wil/mag/kan accepteren. Wordt (wanneer deze regel strikt wordt toegepast) hiermee het sorteren van afvalstoffen niet de nek omgedraaid?	Het beleid is er al jaren op gericht dat bepaalde afvalstoffen zoals huishoudelijk restafval en vergelijkbaar restafval integraal moet worden verbrand en dat alternatieve verwerking (sorteren, scheiden) niet wordt toegestaan wanneer vervolgens residuen uit het restafval worden gestort. Voor dergelijke residuen geldt een wettelijk stortverbod en dit uitgangspunt is ook opgenomen in de betreffende minimumstandaard. Wel wordt de, in het ontwerp-LAP, al aangekondigde actie om te onderzoeken of het mogelijk is om aan te geven in welke gevallen en op welk punt het wel nog interessant kan zijn wanneer de bulk van het restafval door de verwerking voor recycling beschikbaar komt en slechte een klein inert deel wordt gestort op dit moment al uitgevoerd. Mochten de onderzoeksresultaten daar te zijner tijd aanleiding toe geven, dan wordt het beleid mogelijk in de toekomst aangepast. Het is wel mogelijk dat gedeputeerde staten voor bepaalde afvalstoffen ontheffing van een stortverbod verlenen. Bij het beoordelen van de aanvraag om ontheffing van het stortverbod, moeten gedeputeerde staten beoordelen of verwerking niet volgens de minimumstandaard of een andere, meer hoogwaardige wijze van beheer dan storten, mogelijk is. Zie tot slot ook het antwoord op inspraakreactie 201.
278.	B.03.2.2 en B.03.6	6	In B.13.3.3.3 wordt een uitzondering gemaakt voor situaties waarbij het vanwege de specifieke aard en samenstelling van (een partij van) de afvalstoffen niet mogelijk is om deze volgens de voorgeschreven minimumstandaard te verwerken. Het sectorplan geeft dan aan op welke wijze deze afvalstoffen, in afwijking van de minimumstandaard, wel mogen of moeten worden verwerkt. Gevraagd wordt of deze afweging ook integraal van toepassing kan zijn op te storten, niet-verbrandbare residuen van nascheiding.	Bij de situatie waar inspreker naar verwijst, geeft het sectorplan aan op welke wijze deze afvalstoffen, in afwijking van de minimumstandaard, wel mogen of moeten worden verwerkt. In de sectorplannen voor huishoudelijk afval, vergelijkbaar restafval van bedrijven en bouw – en sloopafval is een dergelijke uitzondering niet opgenomen, en geldt daar dan ook niet. Zie hiervoor wel het antwoord op inspraakreactie 277.
279.	B.03.2.2 en B.03.6	64	Inspreker vraagt om aan de alinea direct onder punt 10 toe te voegen dat 'bezienswaardig' moet worden gestort' moet blijven gehandhaafd.	Zie het antwoord op inspraakreactie 277.
280.	B.03.2.2 en B.03.6	91	De titel van B.3.2.2 suggereert dat het in alle gevallen is toegestaan om huishoudelijk afval en kleine hoeveelheden bedrijfsafval integraal in te zamelen en te verwerken. In het beleidskader moet duidelijk worden aangegeven dat: <ul style="list-style-type: none"> • op dit moment uitsluitend een inzamelplicht geldt voor huishoudelijk afval; • voor bedrijfsafval (niet zijnde huishoudelijk afval) een vrije markt bestaat, waarbij inzameling is toegestaan aan een ieder die hiervoor erkend is; • spelregels gelden voor publieke bedrijven die ook bedrijfsafvalstoffen inzamelen. 	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
281.	B.03.2.2 en B.03.6	52 en 84	In de tekst staat dat 'Bronscheiding voor papier en karton een vereiste is voor de recycling tot een papier/karton product'. Hier werkt het LAP belemmerend, omdat het wel mogelijk is nieuwe kartonproducten te maken	Zie het antwoord op inspraakreactie 285.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			van nagescheiden OPK. Het beleid moet gericht zijn op intensiveren bronscheiding, maar LAP3 sluit nu de route af om als bijvangst van een nascheidingsinstallatie het OPK dat toch nog in het restafval zit hoogwaardig te verwerken.	
282.	B.03.2.2, B.03.6 en E.04-II	58 en 67	Bij het derde uitgangspunt/voorwaarde van B.3.2.2 en minimumstandaard b vraagt inspreker zich af of de meerkosten van € 205,- bij de inzameling wel een terecht criterium is. Voor het merendeel van de recyclingstromen is bronscheiding essentieel om in het recyclingstadium nog iets met de stroom te kunnen doen. Hoogwaardige recycling is het uiteindelijke doel waarom wordt ingezameld (zie ook brief FHG 16 februari 2016). Alleen kijken naar de meerkosten van de inzameling zonder naar de output te kijken is onvoldoende. Zeker in het licht van de voorgestane transitie naar de circulaire economie.	Het beleid is inderdaad gericht op bronscheiding. De afweging of nascheiding meerwaarde heeft ten opzichte van bronscheiding wordt alleen gemaakt voor de situatie dat bronscheiding leidt tot het terugwinnen van het oorspronkelijke functionele materiaal en bovendien alleen bij de inzameling van huishoudelijk afval en het gescheiden houden van kleine hoeveelheden niet-gevaarlijk afval die binnen de inrichting zijn vrijgekomen. De meerkosten van afvalbeheer is één van de afwegingspunten die in § B.3.2.2 zijn genoemd om uitsluitend voor huishoudelijk afval en kleine hoeveelheden bedrijfsafval een afweging te kunnen maken tussen bronscheiding en nascheiding.
283.	B.03.2.2, B.03.6 en E.04-II	58 en 67	Inspreker maakt zich grote zorgen over de plannen van grote Nederlandse gemeenten om oudpapier uit restafval te willen nascheiden en dit als oudpapier en karton voor de productie van nieuw papier/karton te slijten. Dit in een poging de lage recyclingpercentages voor de gescheiden inzameling van papier en karton in deze steden (tussen 30-40%) te verhogen. Naar raming zal ruim 75.000 ton kunnen worden nagescheiden uit vuilnis. Een kwaliteit die niet meer kan en mag worden ingezet binnen de papier- en kartonketen vanwege de organische verontreiniging. Dit is een onwenselijke trend die door krachtige sturing vanuit het ministerie een halt zou moeten worden toegevoerd. Daar waar de circulaire economie echt in het geding is, mag 'autonomie van de gemeenten' niet prevaleren. Inspreker vraagt de minister hier sturend in op te treden.	Zie voor nascheiding van papier als eerste het antwoord op inspraakreactie 265. Met het Publiek Kader huishoudelijk afval 2025 hebben gemeenten zich gebonden aan de doelstellingen voor afvalscheiding en minder restafval. De gemeenten hebben daarbij de vrijheid om op basis van de specifieke situatie en omstandigheden een eigen afweging te maken bij de keuze voor het inzamelsysteem. Deze inspraakreactie leidt niet tot aanpassing van de tekst.
284.	B.03.2.2, B.03.6, E01-II, E02-II en E03-II	91	Onbegrijpelijk is dat het recycling van afval afhankelijk wordt gemaakt van het brandbaar zijn van het residu, dat overblijft na de recyclinghandeling of een andere nuttige toepassing (waaronder energierugwinning). Verbranden en storten zijn beide geen onderdeel van een volledig circulaire economie, maar uitsluitend voor de komende periode nog onlosmakelijk verbonden met het recyclen of andersoortig nuttig toepassen van afvalstoffen. Eisen moeten gericht zijn op recycling! Residuen moeten worden beperkt en daarna worden verbrand in een afvalverbrandingsinstallatie (met energierugwinning) of eventueel worden gestort als laatste middel. Heeft een mLCA uitgewezen dat recyclen of andersoortige nuttige toepassing van afval met verbranden van het vrijkomende residu te allen tijde beter scoort dan recyclen of andersoortige toepassing en het opvolgend storten van residu?	Zie allereerst het antwoord op inspraakreactie 277. De in het kader van het project 'Hoogwaardige Recycling' ontwikkelde mLCA heeft dat antwoord nog niet gegeven. Gebleken is dat wat als nadelen van storten wordt ervaren zich niet eenvoudig laat in een LCA laat modelleren. De in het antwoord op inspraakreactie 277 genoemde lopende studie richt zich juist op dit probleem.
285.	B.03.2.3	59	Vermeld is dat 'Bronscheiding voor papier en karton een vereiste is voor de recycling tot een papier/karton product'. In algemene zin is de kwaliteit van brongescheiden oud papier en karton beter dan dat van nagescheiden oud papier en karton. Het beleid is dan ook terecht gericht op het intensiveren van bronscheiding. Maar als er in aanvulling op bronscheiding ook extra papier en karton kan worden nagescheiden, dan moet de route naar hoogwaardige recycling van dat nagescheiden materiaal niet worden afgesloten. Inspreker bereidt momenteel grootschalige nascheiding voor van onder andere papier en karton uit restafval van de gemeente Amsterdam en omliggende gemeenten, in aanvulling op bronscheiding van papier en karton. Inspreker is voornemens om dit papier en karton in lijn met landelijke regels en kaders zo hoogwaardig mogelijk te recyclen.	Bij de recycling van papier en karton tot materiaal met dezelfde kwaliteit spelen aspecten als verontreinigingsgraad, vochtgehalte en materiaal grootte een rol. In het vijfde papiervezelconvenant dat is gesloten tussen de Stichting Papier Recycling Nederland en de VNG zijn kwaliteitseisen opgenomen voor het oud papier. Ook in NEN-EN 643 'Papier en karton - Europese lijst van standaardsoorten oud papier en karton voor recycling' is aangegeven dat papier gesorteerd uit restafval niet geschikt is voor gebruik in de papierindustrie. Bronscheiding is voor recycling van papier en karton dus een vereiste. Nascheiding van gemengd afval dat overblijft nadat bronscheiding van bepaalde materiaalstromen al heeft plaatsgevonden, heeft meerwaarde wanneer dit leidt tot extra recycling van die materiaalstromen. Indien binnen de hele gemeente papier en karton door bronscheiding is ingezameld en extra recycling van papier/karton door nascheiding van het restafval worden bereikt, dan zijn daar geen bezwaren tegen. Wel moet worden voorkomen dat bij ontdoeners het beeld ontstaat dat bronscheiden niet meer hoeft omdat er toch wordt nagescheiden; voor papier en karton kan nascheiden mogelijk wel een aanvulling op bronscheiden zijn, maar vooralsnog geen alternatief voor bronscheiden. Benadrukt wordt verder dat gemeenten beleidsmatig vooralsnog de vrijheid houden om een eigen afweging te maken in de keuze voor wel/niet gescheiden inzameling van papier en karton bij huishoudens, afhankelijk van de specifieke situatie en omstandigheden binnen de gemeente. Gemeenten die (uitsluitend) voor nascheiding kiezen, geven echter een ongewenst signaal naar burgers die daardoor denken dat het gescheiden houden van papier en karton niet zinvol is. § B.3.2.2, onder 7, is als volgt gewijzigd: Nascheiding van gemengd afval dat overblijft nadat bronscheiding van bepaalde materiaalstromen al heeft plaatsgevonden, heeft meerwaarde wanneer dit leidt tot extra recycling van die materiaalstromen. Het gaat dan bijvoorbeeld om situaties waarbij bronscheiding niet (goed) mogelijk is omdat de in het afvalstadium geraakte producten uit meerdere materiaalstromen bestaan. Daarnaast zullen er altijd omstandigheden blijven bestaan waarin ontdoeners bepaalde materiaalstromen niet aan de bron gescheiden (kunnen) houden. <u>Indien binnen de hele gemeente een bepaalde afvalstof door bronscheiding is ingezameld, dan kan extra recycling van de betreffende afvalstof door nascheiding van het restafval worden bereikt.</u> § B.3.2.3; in figuur 2 zijn de voorbeelden verwijderd.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				In § B.3.2.3 is onder figuur 2 de volgende tekst toegevoegd: <u>Bij het uitwerken van bovenstaande criteria voor de meest voorkomende afvalstoffen blijkt het volgende.</u>
286.	B.03.2.3	88	Het schema zal de mogelijkheden voor nascheidingsinnovaties kunnen beperken. Soms verdient (extra) nascheiding de voorkeur. Inspreker verzoekt de tekst aan te passen en in overleg met de branche te onderzoeken voor welke afvalstromen met nascheiding in aanvulling op bron-scheiding aanmerkelijk meer recycling te realiseren is.	Zie het antwoord op inspraakreactie 285.
287.	B.03.2.3, B.03.2.2 en B.03.6	91	Figuur 2 in relatie tot de 10 criteria voor bronscheiding en nascheiding voor huishoudelijk afval en kleine hoeveelheden bedrijfsafval is onwerkbaar en gaat voorbij aan de mogelijkheid voor selectieve inzameling en de inzameling van "slimme" mengsels. Is dit schema getoetst aan de praktijk en wat waren de resultaten van deze toets?	In § B.3.1.2 is vermeld dat bij bronscheiding het afval bij de ondoener gescheiden wordt ingezameld of ingezameld in de vorm van "slimme mengsels" van een aantal deelstromen. Het schema in samenhang met de tekst van § B.3.1.2 gaat dan ook niet voorbij aan de inzameling van slimme mengsels. Uit de inspraakreactie blijkt verder niet waarom het schema onwerkbaar is.
288.	B.03.2.4	64	Inspreker stelt voor te vermelden dat binnen het convenant 'Meer en Beter Recyclen' onderzoek wordt uitgevoerd naar het verhogen van het sorteerrendement van brongescheiden mengstromen bedrijfsafval, grof huishoudelijk afval en bouw- en sloopafval bij sorteerinstallaties.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
289.	B.03.2.4, E.01-II	88	Nascheiding van grof huishoudelijk afval wordt alleen voorgeschreven voor de deelstromen die op de milieustraat niet gescheiden worden opgeslagen. Het aan de bron gescheiden houden van de genoemde 18 stromen is van groot belang, maar het lukt niet op elke milieustraat. Daarnaast wordt door gemeenten huis-aan-huis samengesteld grof huishoudelijk afval ingezameld met diverse recyclebare stromen. Inspreker stelt een aantal extra eisen voor. <ul style="list-style-type: none"> Voorstel 1 van inspreker is om bij integrale inzameling van grof hha de stroom altijd voor sortering aan te laten bieden: 10.47 Wm wordt gewijzigd dat grof hha ook bij inzameling gescheiden moet worden gehouden. Dan is verplicht sorteren niet meer nodig. Het is beter om afval gescheiden te houden. Verontreinigde stromen kunnen wel gesorteerd worden maar zijn niet altijd meer recyclebaar (zoals matrassen). Voorstel 2 van inspreker is dat een gemeente moet kunnen aantonen dat de regels voor bronscheiding daadwerkelijk worden nageleefd. Indien een gemeente dat niet kan, dient de "restbak" voor sortering te worden aangeboden. Een gemeente die dit niet kan aantonen is in strijd met het Activiteitenbesluit. Daarop moet gehandhaafd worden. Je kunt in wetgeving immers niet zeggen dat als je toch in overtreding bent, je bepaalde vervolgmaatregelen moet treffen. 	Zie het antwoord op inspraakreactie 590.
290.	B.03.3.1	52	Meer aandacht voor verschil tussen gemeenten. Inspreker ziet graag aandacht voor de verschillen tussen gemeenten, waardoor zij niet alle ambities kunnen waarmaken. Gezien de grootstedelijke kansen en problematiek pleit inspreker voor meer vrijheid om eigen beleid te voeren op het gebied van circulair en afval.	In de tekst staat al dat gemeenten ruimte houden om binnen de landelijke kaders en doelstellingen een eigen invulling te geven aan afvalscheiding bij de bron.
291.	B.03.4.1	89	Al een aantal jaren vindt nascheiding van drankkartons plaats met goede kwantitatieve en kwalitatieve resultaten. Gemeenten hebben een keuzevrijheid voor bron- of nascheiding. Centraal staan de kwaliteitseisen (DKR-510) en niet de methode. Inspreker verzoekt om het doel, maximaal materiaalhergebruik, voor te schrijven en niet het middel. In de Raamovereenkomst Verpakkingen wordt voor de inzameling van kunststof verpakkingsafval bron- en nascheiding als gelijkwaardig bestempeld.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
292.	B.03.4.3	6	Gevraagd wordt waarom het vermalen en door het gootsteenputje spoelen van gft niet categorisch wordt afgewezen op basis van de resultaten van de LCA-studie.	Inspreker reageert op iets dat onderwerp is van wet- en regelgeving. Deze inspraakreactie heeft daarom geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
293.	B.03.4.3	6	Analoog met het (voorgenomen) definitieve verbod op voedselvermalers voor particuliere huishoudens en in relatie tot tabel 2 is een algemeen verbod op het toepassen van voedselvermalers (dus ook in geval van bedrijfsafval) wenselijk.	Inspreker reageert op iets dat onderwerp is van wet- en regelgeving. Deze inspraakreactie heeft daarom geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
294.	B.03.4.3 en E.07-VII	87	Bij gebruik van voedselvermalers komen voedselresten als brij in de riolering terecht. Inspreker beveelt aan om te onderzoeken in hoeverre dit is afgestemd met beheerders van riolering en waterzuiveringen.	Inspreker reageert op iets dat onderwerp is van wet- en regelgeving. Deze inspraakreactie heeft daarom geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
295.	B.03.5.2.1 en B.03.6	91	Gezien de sterk afwijkende aard en samenstelling van steenachtig materiaal ten opzichte van regulier bedrijfsafval dient steenachtig materiaal –	Tabel 2 heeft betrekking op het gescheiden houden van kleine hoeveelheden niet-gevaarlijk afval die binnen de inrichting zijn vrijgekomen. Daarbij wordt niet alleen uitgegaan van de milieuhygiënisch meest gewenste situatie, maar ook of gescheiden opslag en afvoer in redelijkheid

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			ook bij incidenteel vrijkomen – altijd apart ingezameld te worden als bouw- en sloopafval, juist om de reguliere verwerking van bedrijfsafvalstoffen niet te frustreren.	van het bedrijf verlangd kan worden. Daarnaast wordt opgemerkt dat volgens tabel 2 - conform wat inspreker voorstelt - het uitgangspunt is dat steenachtig materiaal in beginsel altijd apart moet worden gehouden.
296.	B.03.5.2.1 en B.03.6	6	Van een onevenredige belasting is bij afvalscheiding van kleine hoeveelheden sprake in het geval de kosten per ton voor de gescheiden inzameling en afvoer van de betreffende afvalstof (gescheiden gehouden componenten bedrijfsafval) meer dan € 45,= hoger liggen dan de kosten per ton voor de inzameling en afvoer van het ongescheiden (rest)afval. Gevraagd wordt hoe zich deze € 45,= verhoudt tot de elders genoemde € 205,= per ton. Is dat € 45,= per ton per separate component?	€ 45,= per ton is het verschil van de jaarlijkse afvalkosten per ton van de gescheiden afvalstroom en de jaarlijkse afvalkosten per ton van het gemengde restafval. Zie verder over de meerkostentoets § B.3.5.2.1 van het LAP. De in LAP3 opgenomen bedragen van € 45,= per ton en € 205,= per ton worden op verschillende wijze berekend en zijn bedoeld voor verschillende situaties. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 180.
297.	B.03.5.2.1. en B.03.6	8	In tabel 2 zijn onder andere steenwol en EPS-verpakkingsmateriaal opgenomen. Verzocht wordt om steenwol uit de tabel te verwijderen of om de tabel aan te vullen met alle overige isolatiematerialen die gebruikt worden in de bouw.	Inspreker geeft geen argumenten waarom de tabel moet worden aangevuld voor alle overige isolatiematerialen dan steenwol. Geëxpandeerd polystyreenschuim (EPS) kan de brandvertrager HBCDD bevatten. Voor deze stof gelden regels op grond van de POP-verordening, waardoor EPS-houdend isolatiemateriaal in bepaalde gevallen gescheiden moet worden gehouden. In het antwoord op inspraakreactie 239 is toegelicht waarom voor de overige isolatiematerialen dan steenwol en EPS-houdend isolatiemateriaal geen sectorplan is geformuleerd. Overigens zal in het kader van Rijksbrede programma Circulaire Economie onder andere een evaluatie worden uitgevoerd naar de scheiding van binnen de inrichting vrijkomende afvalstoffen en de praktische uitvoerbaarheid van de hiervoor beschreven richtlijn. Zo nodig wordt het LAP hierop aangepast.
298.	B.03.5.2.2	6	1.Vermeld is dat stimulering van afvalscheiding door bedrijven ook plaatsvindt door economische prikkels zoals de stortbelasting. Met huishoudelijk afval overeenkomstig bedrijfsafval (KWD) behoort te worden verbrand. Dit mag überhaupt niet gestort worden. Gevraagd wordt hoe een stortbelasting dan als prikkel kan werken. 2.Verder wordt gevraagd of het niet veel belangrijker is dat er goed op wordt toegezien dat dergelijk afval onderdeel wordt van (integraal) bedrijfsafval en dat daaruit een (met ontheffing) te storten residu wordt gegenereerd.	Het eerste deel van Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Ten aanzien van het storten van het residu van bedrijfsafval wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 277.
299.	B.03.5.2.2	6	Afvalscheiding is de laatste jaren juist door de verbrandingsbelasting op restafval gestimuleerd. Inspreker stelt voor om de laatste zin aan te vullen met '...zoals de stort- en verbrandingsbelasting'.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
300.	B.03.5.2.2 en B.3.6	46	Voor de verwerking van matrassen zijn in sectorplan 84 twee minimumstandaarden opgenomen. Eén voor matrassen die voor recycling geschikt zijn en de andere voor matrassen die niet voor recycling geschikt zijn. Uit de tabel in paragraaf B.3.5.2.3 volgt dat matrassen bij gemeentelijke milieustraten niet gescheiden hoeven te worden opgeslagen, indien via nascheiding of op andere wijze eenzelfde niveau van afvalscheiding bereikt wordt en ook eenzelfde niveau van recycling wordt behaald als bij bronscheiding het geval zou zijn geweest. Matrassen zullen indien deze niet direct bij de bron gescheiden worden gehouden, dusdanig vervuild zijn dat deze niet meer geschikt zullen zijn voor recycling. De mogelijkheid voor nascheiding bij deze afvalstroom zal tot gevolg hebben dat verwerking volgens de meest gewenste minimumstandaard (scheiding in diverse materialen) niet meer mogelijk is.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
301.	B.03.5.2.3	6	De titel van tabel 3 maakt onderscheid tussen "Altijd gescheiden opgeslagen afvalstoffen" en "Overige afvalstoffen". Betekent dit dat de 'overige afvalstoffen' niet per se op de milieustraat gescheiden hoeven te worden gehouden?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
302.	B.03.5.2.3	48	Inspreker pleit om het actief inzamelen van herbruikbare goederen onderdeel te laten uitmaken van het beleid ten aanzien van bronscheiding op de gemeentelijke milieustraten (als 19e stroom).	Inspreker reageert op een passage die beschrijft wat er via de Activiteitenregeling is geregeld. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
303.	B.03.5.2.3, E.01-II	64	Inspreker pleit voor het standaard verplicht afvoeren van de restbak van milieustraten naar gekwalificeerde sorteerinstallaties. Tauw geeft in de conclusies van haar "Onderzoek naar de milieuwinst van nasorteren bij een goede scheiding op de milieustraat" van 2015 voor de restbak van 'goede' milieustraten zelfs aan: "Wanneer een goed uitgeruste sorteerinstallatie wordt gebruikt, is het mogelijk om nog 25 % tot 35 % aan materiaal te sorteren en van verbranding naar recycling om te buigen. Wanneer alle matrassen op de milieustraat gescheiden zouden worden gehouden is dit percentage nog iets hoger." Een dergelijke regeling zal 100.000den tonnen meer recycling opleveren en minder inspectiecapaci-	Zie het antwoord op inspraakreactie 590.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			teit vergen. Inspreker verwijst verder naar de bij de zienswijze gevoegde notitie BRBS Recycling 21 juli 2016 doc. nr. 16-00128.	
304.	B.03.5.2.3, E.01-II	91	Momenteel is geen duurzame afzet voor apart ingezameld EPS en matrassen beschikbaar, omdat deze materialen in de meeste gevallen te vervuild zijn en door de recycler wordt afgewezen. De enige mogelijkheid die overblijft, is verkleinen van de materialen voor verwerking door een verbrander, overeenkomstig de minimumstandaarden uit de sectorplannen 84 en 85. De functie van tabel 3 met betrekking tot EPS en matrassen is in de praktijk dan ook (te) beperkt.	Matrassen behoren tot de afvalstoffen die niet gescheiden hoeven te worden opgeslagen op een milieustraat, onder voorwaarde dat via nascheiding of op andere wijze eenzelfde niveau van afvalscheiding bereikt wordt en ook eenzelfde niveau van recycling wordt behaald als bij bronscheiding het geval zou zijn geweest. Inspreker merkt terecht op dat matrassen op basis van de minimumstandaard in het LAP (sectorplan 84) niet daadwerkelijk hoeven te worden gerecycled als verwerking technisch niet mogelijk of te duur is. Dat verwerking op dit moment duur is, wordt veroorzaakt door de huidige slechte markt voor secundaire grondstoffen. Dit is een markt-breed probleem en speelt niet alleen voor matrassen. De verwachting is echter dat dit niet oneindig zo zal blijven. Daarnaast volgt uit de inspreekreactie juist dat het belangrijk is dat matrassen gescheiden en droog worden opgeslagen om recycling technisch mogelijk te maken. De inspraakreactie geeft geen aanleiding om de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval of tabel 3 van het beleidskader aan te passen.
305.	B.04.1, B.04.10.2 en D.03.3	91	Met de in ontwerp-LAP3 opgeworpen discussie over de interpretatie van het begrip "houderschap van afval" dreigt de interpretatie van artikel 10.37 Wm van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zaaknummer 201207442/1/A4 van 29 januari 2014) te frustreren. Duidelijk moet worden gesteld dat geen sprake is van afgifte van afvalstoffen aan een (primaire) ontdoener door een verwerker, indien de acceptatieprocedure niet volledig is afgerond (retourneren afvalstoffen aan de (primaire) ontdoener). Ongeacht de discussie over houderschap.	De verschillende passages in het LAP over art. 10.37 Wm en de afgifte in relatie tot de acceptatieprocedure zijn alle beschrijvend/toelichtend van aard. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
306.	B.04.4.1	4	Bij de zinssnede dat de inzamelaar bepaalt wat met het afval gebeurt, wordt gevraagd hoe het zit met de ketenaansprakelijkheid van de ontdoener op het moment dat sprake is van een wijziging van de Euralcode na ontvangst door de inzamelaar.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
307.	B.04.5.1 en 4.11	6	Bij het meenemen van bouwafval (bijvoorbeeld overtollig hout, lege verpakkingen, rotte houten planken) dat is ontstaan bij door een bouwbedrijf uitgevoerde bouw- en herstelwerkzaamheden en door dat bedrijf wordt meegenomen is geen sprake van beroepsmatig inzamelen of vervoeren en bij het meenemen van sloopafval dat vrijkomt bij de activiteiten van een sloopbedrijf wel. Is dit onderscheid tussen bouwafval en sloopafval niet heel erg arbitrair (vooral wanneer verbouw gepaard gaat met – voorafgaand – gedeeltelijke sloop)?	Het meenemen van bij de sloop ontstane afvalstoffen is onderdeel van de sloopactiviteiten; de activiteiten zijn mede gericht op het meenemen van het sloopafval. Bij onderhouds- en herstelwerkzaamheden is daar geen sprake van. Van beroepsmatige inzameling is geen sprake (§ B.4.5.1) indien: - de opdrachtgever opdracht geeft tot het uitvoeren van bepaalde onderhouds-, bouw- of herstelwerkzaamheden of diensten; en - deze werkzaamheden of diensten niet zijn gericht op het afvoeren van afvalstoffen; en - de opdrachtgever aan de opdrachtnemer overlaat op welke wijze de werkzaamheden of diensten worden uitgevoerd; en - bij de werkzaamheden of diensten afvalstoffen kunnen ontstaan, de opdrachtnemer dan bepaalt wanneer, welke afvalstoffen en in welke mate vrijkomen; en - uit een contract en de feitelijke omstandigheden het voorgaande blijkt. Als een bedrijf opdracht heeft om onderhoudswerkzaamheden aan een dakkapel uit te voeren en daarbij zelf bepaalt welke delen vervangen moeten worden en de oude delen afvoert, dan is geen sprake van beroepsmatige inzameling van afval. Dit in tegenstelling tot een bedrijf dat opdracht heeft om een dakkapel te vervangen. In dat geval bepaalt de opdrachtgever dat de oude dakkapel moet worden gesloopt en afgevoerd en is sprake van beroepsmatige inzameling. De intentie van de opdracht, de wijze van uitvoering van de opdracht en de gemaakte afspraken zijn bepalend voor de beantwoording van de vraag of sprake is van beroepsmatige inzameling of niet.
308.	B.04.5.1 en B.04.11	4	Een hovenier die opdracht heeft gekregen om een boom te rooien en de daarbij vrijkomende afvalstoffen meeneemt, wordt beschouwd als een beroepsmatige inzamelaar. Betekent dit dat de meeste hoveniers zich moeten registreren? Dit lijkt onnodige administratieve last die een negatieve invloed heeft op de beschikbaarheid van biomassa.	Bij het onderscheid tussen beroepsmatige en niet-beroepsmatige inzameling is van belang: - welke opdracht de opdrachtgever heeft gegeven; - of de werkzaamheden of diensten zijn gericht op het afvoeren van afvalstoffen; - of de opdrachtgever dan wel de opdrachtnemer bepaalt op welke wijze de werkzaamheden of diensten worden uitgevoerd; en - als bij de werkzaamheden of diensten afvalstoffen kunnen ontstaan, wie bepaalt wanneer, welke afvalstoffen en in welke mate vrijkomen. Als een hovenier opdracht krijgt om een boom te rooien en mee te nemen dan is die opdracht gericht op het afvoeren van een afvalstof. In dat geval is sprake van beroepsmatige inzameling. Bedrijven die afvalstoffen inzamelen moeten op grond van artikel 10.45 Wm zijn vermeld op de lijst van inzamelaars. Op dit moment bevat artikel 7 van de Regeling inzamelaars, vervoerders, handelaars en bemiddelaars van afvalstoffen nog een uitzondering voor bepaalde aannemers en hoveniers.
309.	B.04.5.1 en B.04.11	4	Een installatiebedrijf dat opdracht heeft gekregen om alle lampen te vervangen en deze lampen, waaronder defecte, meeneemt, wordt beschouwd als een beroepsmatige inzamelaar. Dit is een onnodige oplossing. Het verschil met een loonbedrijf voor bermmaaien is moeilijk te zien.	Inzamelen van afvalstoffen is in principe een beroepsmatige activiteit. In het door inspreker genoemde voorbeeld is de activiteit van het installatiebedrijf mede gericht op het meenemen (inzamelen) van defecte lampen (afvalstoffen). Derhalve is sprake van beroepsmatige inzameling.
310.	B.04.6	91	In de praktijk blijkt dat de retourlogistiek veel breder (andere soorten afvalstoffen en afvalstoffen van andere entiteiten) wordt gebruikt dan omschreven in het ontwerp LAP3. Inspreker vraagt hoe het ministerie erop gaat toezien dat men binnen de regels van het LAP3 blijft op dit punt.	Het is niet verboden om andere afvalstoffen of afvalstoffen voor anderen te vervoeren, mits aan de daarvoor geldende verplichtingen, m.n. registratie van de inzamelaar of vervoerder op de VIHB-lijst, wordt voldaan. Het LAP stelt geen regels omtrent retourlogistiek. Het LAP geeft alleen aan wanneer bij retourlogistiek sprake kan zijn van niet-beroepsmatige inzameling van afval en beschrijft voor het overige de in de regelgeving opgenomen vrijstellingen van de meldings- en

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
311.	B.05.2.2, B.05.6 en D.03.6	91	Om te voorkomen dat een ongelijk speelveld bij overslag ontstaat, moet eenduidig vastgelegd worden dat onder overslaan geen enkele handeling met afvalstoffen mag plaatsvinden. In LAP3 wordt het uitsorteren van verontreinigingen en het opbulken toegestaan. Daarmee wordt de gelegenheid geboden om sorteren van afvalstoffen – die uitsluitend worden overgeslagen – mogelijk te maken. Om discussies in de praktijk over het uitsorteren te voorkomen, mogen in geval van overslag geen handelingen anders dan het in opslag brengen van betreffende afvalstoffen worden toegestaan. Bij het constateren van afwijkende afvalstoffen in de afvalstoffen die uitsluitend worden overgeslagen, moet overgegaan worden tot acceptatie of weigering	registratieverplichtingen wanneer sprake is van afgifte en ontvangst van afvalstoffen. In § B.5.2.2 en bijlage F.3 zijn de definities van sorteren en uitsorteren opgenomen. Onder uitsorteren wordt verstaan het handmatig scheiden van incidenteel voorkomende verontreinigingen. Dit betreft een marginale handeling, waarvoor geen noodzaak bestaat om deze te verbieden. Als uitsorteren is toegestaan, dan betekent dit niet dat het sorteren ook is toegestaan. Indien sprake is van een mengsel van materiaalstromen of van samengestelde materialen, dan mogen deze tijdens overslag niet gesorteerd worden in deelstromen.
312.	B.05.4.2 en B.05.6	86	Inspreker krijgt verpakt gevaarlijk afval "onder EVOA" aangevoerd. Bij de eindacceptatie worden af en toe afvalstoffen aangetroffen die inspreker niet mag/kan verwerken. In deze gevallen wordt in overleg met ILT gezocht naar mogelijke oplossingen. Indien verwerkers binnen Nederland de betreffende afvalstoffen niet mogen ontvangen, wordt een zogenaamde (verkorte) retourprocedure gestart. Deze procedure behelst een termijn die veelal langer is dan 2x24 uur (kan enkele maanden duren). Omdat het verpakt gevaarlijk afval de inrichting niet mag verlaten (op grond van de EVOA), wordt de "activiteit" die met het afval wordt uitgevoerd gezien als opslag. Conform de vigerende vergunning mag het betreffende afval echter niet binnen de inrichting zijn. Overslaan, in afwachting van definitieve acceptatie / weigering, is in betreffende gevallen wel toegestaan. De maximale verblijftijd voor overslaan van 2x24 uur leidt in de praktijk dan ook tot een belangrijk praktisch knelpunt. Inspreker verzoekt dan ook om het volgende toe te voegen: Verpakte gevaarlijke afvalstoffen welke in afwachting zijn van een retourprocedure in het kader van de EVOA vallen eveneens onder het begrip overslaan. Dit voorstel sluit aan bij het gestelde in paragraaf D.3.7.	Indien de afvalstof voldoet aan de kennisgeving maar de ontvanger op één of andere wijze de afvalstof niet kan/mag accepteren, dan is geen sprake van een illegaal transport wat betreft de EVOA. Dan kan het transport terug op hetzelfde vervoersdocument. Indien een illegaal transport geconstateerd wordt, is een verkorte kennisgeving vereist. Uitgangspunt is om het besluit van deze verkorte kennisgevingsprocedure en haar besluit afgeven alvorens het definitieve retour kan plaatsvinden. De ontvanger van het afval zal in overleg met het bevoegd gezag moeten treden om af te spreken hoe deze situatie het beste opgelost kan worden. Het afval kan in afwachting van de retourzending tijdelijk worden opgeslagen op een vergunde opslaglocatie van derden, mits dit aan de ILT gemeld wordt en de ILT akkoord is. Daarnaast is het mogelijk dat in de vergunningen van bedrijven die afval importeren een voorschrift wordt opgenomen om opslag in deze situatie mogelijk te maken. Hiervoor is een aanvulling opgenomen in hoofdstuk D.3. Naar aanleiding van deze inspraakreactie is – onder vernummering van de bestaande § D.3.7 tot § D.3.8 - een nieuwe § D.3.7 ingevoegd: <u>D.3.7 geïmporteerd afval dat niet aan de acceptatievoorwaarden voldoet</u> <u>Afval van een binnenlandse ontdoener waarvan bij aanlevering blijkt dat deze toch niet aan de acceptatiegrenswaarden voldoet, kan vóór sprake is van juridische acceptatie worden geretourneerd. Komt dit afval uit het buitenland, dan is dit minder eenvoudig en moet eerst toestemming worden verkregen om dit afval weer te exporteren terug naar de buitenlandse aanbieder. Het ligt voor de hand om in gevallen waarin deze situatie zich voor kan doen in de vergunning (op verzoek van vergunninghouder) een voorschrift op te nemen dat afvalstoffen die zijn geïmporteerd en die niet aan de acceptatie-eisen van de inrichting voldoen, mogen worden opgeslagen na instemming van het bevoegd gezag. De vergunninghouder dient, op het moment dat deze situatie zich aandient, aan te geven om welke afvalstoffen het gaat, van wie ze afkomstig zijn, welke hoeveelheid het betreft, op welke locatie het afval binnen de inrichting is opgeslagen, om welke reden het afval niet geaccepteerd kan worden en welke (extra) milieugevolgen aan de orde kunnen zijn. Aan de goedkeuring kunnen extra middelvoorschriften worden verbonden indien dat uit milieuoogpunt noodzakelijk wordt geacht. Voor wat betreft de milieugevolgen dient de tijdelijke opslag van bedoelde afvalstoffen wel binnen de doelvoorschriften van de vergunning te passen.</u> Het is niet gewenst om de definitie van overslag voor dergelijke situaties op te rekken. Bij een langdurige activiteit is sprake van opslag.
313.	B.05.4.2 en B.05.6	88	In tabel 6 is een tijdsduur genoemd voor het stallen van voertuigen die zijn beladen met gevaarlijk afval. In sommige situaties, bijv. het overbruggen van het weekend, is langere stalling nodig. Het is niet zinvol om bij het ontvangen van afvalstoffen van derden, die naar een andere verwerker worden overgeslagen, al eerder een uitgebreide acceptatieprocedure te doorlopen.	Bij het stallen van voertuigen met gevaarlijk afval is het niet gewenst om de duur van de overslagperiode op te rekken. In dat geval kan het afval immers zonder visuele controle en zonder administratief en/of analytisch onderzoek binnen de overslaglocatie worden gebracht. Indien langere stalling nodig is, dient die plaats te vinden binnen een inrichting waar opslag van gevaarlijke afvalstoffen is toegestaan. De termijn wordt voor gevaarlijk afval dan ook niet verruimd.
314.	B.05.4.2.1, B.05.6 en E.53-II	82	Op het verzoek om langer op de inzamelvoertuigen op te slaan moet het bevoegd gezag een beschikking afgeven. Het bevoegd gezag is van mening dat daarvoor de uitgebreide voorbereidingsprocedure moet worden gehanteerd. Gezien de gebruikte duur van deze voorbereidingsprocedure zijn de 6 maanden waarvoor maximaal vergunning kan worden verleend al voorbij. Verder zal om aan de voorwaarden te kunnen voldoen bij concurrenten een verklaring gevraagd moeten worden dat zij geen capaciteit hebben. Dat acht inspreker mededingingstechnisch ongewenst. De voorgestelde mogelijkheid is voor inspreker geen oplossing. De markt heeft juist behoefte aan een flexibele regeling die op korte termijn soelaas kan bieden. Een regeling die vergelijkbaar is met de in de inzamelvergunning voorziene mogelijkheden om flexibel extra inzamelmiddelen extern in te huren. Nederlandse bedrijven in de scheepsafvalsector zijn structureel afhankelijk geworden van buitenlandse verwerkers. Indien verwerkers wegvallen moeten nieuwe afzetkanalen worden gezocht en een nieuwe kennisgeving worden gedaan. Dat duurt minimaal 3 maanden. Deze situaties ontstaan bijna per definitie onverwacht waardoor er direct al 30 dagen nadat de stagnatie optreedt behoefte is aan een langere opslagtermijn op de inzamelvoertuigen. Inspreker dringt erop aan te voorzien in	Een regeling die vergelijkbaar is met de in de inzamelvergunning voorziene mogelijkheden om flexibel extra inzamelmiddelen extern in te huren, is in LAP3 opgenomen. Dit betreft namelijk het tijdelijk huren van opslagvoorzieningen op land. Inspreker gaat er op voorhand echter vanuit dat binnen Nederland geen inrichtingen aanwezig zijn waarbinnen tijdelijke opslag kan plaatsvinden. Daar wordt geen motivering voor gegeven. Daarnaast kan inspreker op voorhand met dergelijke inrichtingen bespreken of en hoe tijdelijke opslag kan worden geregeld. Voorts wordt niet ingezien waarom het mededingingstechnisch ongewenst is om na te gaan of elders opslagvoorzieningen beschikbaar zijn. Aangezien inspreker ook geen alternatieven heeft voorgesteld, wordt de tekst niet aangepast.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			een mogelijkheid om binnen een maand een langere bewaartermijn vergund te krijgen. Zij is bereid daarvoor suggesties aan te leveren.	
315.	B.05.5.1.1 en B.05.6	6	Tijdelijke opslag van brandbaar afval wordt ook toegestaan op het terrein van de AVI. Wordt met 'op het terrein van de AVI zelf' bedoeld op een geografisch of een eigendoms-rechtelijk criterium?	Bedoeld wordt binnen de inrichting van de verbrandingsinstallatie. De tekst van het LAP wordt aangepast om dit te verduidelijken (de wijziging is meegenomen onder het antwoord op inspraakreactie 321).
316.	B.05.5.1.2 en B.05.6	88	Inspreker stelt voor de beperking van de opslagtermijnen niet langer van toepassing te laten zijn bij opslag binnen stortplaatsen. Voor de eis 'first in, first out' is geen milieuhygiënisch onderbouwing te geven. Deze eis is lastig uitvoerbaar en werkt kostenverhogend. Eerder verouderingsonderzoek heeft aangetoond dat er geen reden is afval zo vers mogelijk af te voeren. Verzocht wordt deze voorwaarde te schrappen.	De verplichting volgt uit het Bssa en er kan dus niet in het LAP worden geregeld dat deze opslagtermijnen niet van toepassing zijn bij opslag op stortplaatsen. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 317. Overigens zijn meningen nogal verdeeld over de mate van degradatie van het afval en de mogelijke gevolgen. Volgens de VA is er niets aan de hand, volgens de RUD's kan sprake zijn van geuroverlast en is er een grotere kans op brand.
317.	B.05.5.1.2, B.05.5.1.3 en B.05.6	35	Artikel 11 sub e van het Bssa is blijkens het kopje van de paragraaf waarin het artikel is opgenomen alleen van toepassing op stortplaatsen en niet op inrichtingen die geen stortplaats zijn. In de Kra zijn geen termijnen genoemd voor de opslag van afval en de Richtlijn storten is niet van toepassing op nuttige toepassing (arrest Edilizia Mastrodonato, overweging 34). Uit Europees recht volgt dus niet de verplichting om termijnen van drie jaar voor opslag op te nemen in vergunningen voor nuttige toepassing. Een opslag langer dan drie jaar van voor nuttige toepassing bestemde afvalstoffen is geen opslag op een stortplaats. In een vergunning kan dus een langere opslagtermijn dan drie jaar worden opgenomen, indien dit het behalen van de doelen uit de Kra bevordert en per afvalsoort kan worden bepaald. Bijvoorbeeld voor zeer volumineuze bulkopslagen waar het "first in first out" principe praktisch gezien onhaalbaar is. Overweging 16 van de Kra sluit deze interpretatie niet uit, omdat opslag onder R13 kan vallen.	<p>Artikel 11, sub e, van het Bssa is van toepassing op alle inrichtingen waar opslag van afvalstoffen plaats vindt. De verplichting de genoemde termijn op te nemen in vergunningen volgt niet rechtstreeks uit de richtlijn storten, maar is de implementatie van de definitie van 'stortplaats' uit de richtlijn storten. Indien opslag langer duurt dan een jaar (in afwachting van verwijdering) of drie jaar (in afwachting van nuttige toepassing) is sprake van een stortplaats.</p> <p>Bij langdurige (langer dan de hiervoor genoemde termijnen van één of drie jaar) opslag op een stortplaats wordt er aan bepaalde eisen voor stortplaatsen voldaan, maar aan de acceptatieprocedure voor storten is niet voldaan. Het kan daarbij gaan om afvalstoffen waarvoor een stortverbod geldt. Ook is geen stortbelasting betaald.</p> <p>De zienswijze van inspreker over het principe 'first in, first out' is terecht. De tekst is als volgt aangepast:</p> <p>In § B.5.5.1.4, onder afspraken: ~~Bij afvoer van de opslaglocatie naar de AVI wordt het principe van 'first in, first out' gehanteerd;~~</p> <p>In § B.5.5.1.4, onder omgevingsvergunning: ~~—partijen die het eerst in opslag zijn gegeven, moeten ook weer als eerste worden afgevoerd naar een AVI (first in, first out);~~</p> <p>In de laatste alinea van § B.5.6: ~~partijen die het eerst in opslag zijn gegeven, moeten ook weer als eerste worden afgevoerd naar een AVI (first in, first out);~~</p>
318.	B.05.5.1.2, B.05.5.1.3 en B.05.6	88	De opslagtermijnen van een en drie jaar uit het Bssa vormen een kop op de richtlijn storten. Ook gelet op de tijd die het soms kost om een nieuwe techniek vergund en operationeel te krijgen is langere opslag wenselijk. Verzocht wordt in het LAP op te nemen dat het Bssa wordt aangepast.	<p>Er is geen sprake van een kop op de richtlijn storten. Op basis van de richtlijn storten is sprake van een stortplaats bij opslag die langer duurt dan een jaar (opslag in afwachting van verwijdering) dan wel langer dan drie jaar (opslag in afwachting van nuttige toepassing).</p> <p>Geconstateerd wordt dat er bedrijven zijn die (net) voordat de termijn van een of drie jaar wordt overschreden, deze afvalstoffen op een andere locatie weer langdurig in opslag nemen. Afvalstoffen worden door deze handeling niet of langdurig niet verwerkt. Dit is om verschillende redenen niet wenselijk. Indien een afvalstof verwerkt kan worden, dient dit waar mogelijk en redelijk (voor sommige afvalstoffen gelden dagprijzen, het ligt dan voor de hand te wachten tot de prijzen gunstig zijn), zo spoedig mogelijk te gebeuren. Het heen en weer schuiven van afvalstoffen leidt tot extra verkeersbewegingen en mogelijke andere gevolgen die gepaard gaan met het overladen en transporteren van afvalstoffen, sterke fluctuaties bij de verwerkers of zelfs de noodzaak tot storten van de afvalstof, indien verwerker(s) die een grote hoeveelheid afvalstoffen aangeboden krijgen, dit niet kunnen verwerken, grote hoeveelheden afvalstoffen in opslag etc.</p> <p>Aan het eind van § B.5.5.1.2 en B.5.6 is opgenomen: <u>Het is niet de bedoeling om voor of na afloop van de genoemde termijnen afvalstoffen weer langdurig in opslag te nemen binnen een andere inrichting. Na benutting van deze termijnen dient het afval te worden afgevoerd naar een verwerker.</u></p> <p>Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze in het Besluit activiteiten in de leefomgeving kan worden geregeld dat de in het Bssa genoemde termijnen slechts een maal mogen worden benut.</p>
319.	B.05.5.1.4 en B.05.6	11	Een gedwongen winkelnering (met een contract bij een AVI), zal men krijgen door zulke afspraken[Red: inspreker doelt op de voorwaarden die gelden voor tijdelijke opslag van brandbaar afval]. Dit zal geen stimulans zijn voor de circulaire economie, waarin afvalverbranding wordt gefaseerd. Ook is men dan gedwongen om het materiaal te verbranden terwijl het in de toekomst ook nog eens verwerkt had kunnen worden. Dergelijke afspraken vindt inspreker niet acceptabel.	Het doel van deze aanpassing is het verkrijgen van een constant aanbod bij de AVI's, zodat storten en stilleggen van de installaties zoveel mogelijk wordt voorkomen. Het gaat dus alleen om afval dat bestemd was voor verbranding, maar tijdelijk moet worden gebufferd. Het is niet de bedoeling dat op deze manier meer afval wordt verbrand.
320.	B.05.5.1.4 en B.05.6	88	Er wordt gesteld dat uitsluitend Nederlands brandbaar afval tijdelijk mag worden opgeslagen. Inspreker geeft verschillende redenen waarom ook buitenlands afval kan en moet kunnen worden opgeslagen.	<p>Nederland hanteert een flexibel importplafond om te voorkomen dat teveel Nederlands brandbaar afval uit de Nederlandse AVI's wordt vervoerd als gevolg van overbrenging van buitenlands brandbaar afval naar Nederland en daardoor meer Nederlands brandbaar afval moet worden gestort. Het is dan ook niet de bedoeling dat Nederland afval gaat invoeren uit het buitenland om in Nederland te verbranden wanneer daar feitelijk geen capaciteit voor is.</p> <p>Geïmporteerd afval wordt direct naar de verbrandingslocatie gebracht. Daarbij kan het afval voorafgaand aan de verbranding kortdurend worden opgeslagen. Dit is ook noodzakelijk gelet op de aanvoer van grote hoeveelheden per schip en/of voor het samenstellen van een optimale input voor de verbrandingsoven. Naar verwachting is het niet nodig om geïmporteerd afval langer dan een week op te slaan.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>De tekst van § B.5.5.1.4 is als volg gewijzigd: Daarnaast is het niet de bedoeling dat Nederland afval gaat invoeren uit het buitenland om in Nederland te verbranden wanneer daar feitelijk geen capaciteit voor is. Geïmporteerd brandbaar afval moet dus <u>vrijwel</u> direct verwerkt kunnen worden. <u>Dat wil in dit geval zeggen dat opslag van geïmporteerd afval niet langer dan een week duurt.</u></p>
321.	B.05.5.1.4 en B.05.6	88	<p>Gesteld wordt dat opslag plaats kan vinden op het terrein van de AVI. Inspreker verzoekt dit te wijzigen in: een terrein van een AVI. Dit doet meer recht aan de dagelijkse praktijk.</p>	<p>Om zeker te zijn dat brandbaar afval altijd binnen een redelijke termijn op een goede manier kan worden verwerkt, is het onwenselijk dat meer brandbaar afval wordt opgeslagen dan vanuit een bufferfunctie noodzakelijk is. Mede hierom en vanuit het oogpunt van effectieve controle en handhaving, is het dan ook ongewenst dat brandbaar afval op een groot aantal locaties wordt opgeslagen. Opslag dient beperkt te blijven tot de inrichting waar de afvalverbrandingsinstallatie is gelegen en tot stortplaatsen. Wel is de tekst van de betreffende passages aangepast (zie ook het antwoord op inspraakreactie 315).</p> <p>De laatste bullit van § B.5.5.1.1 en van § B.5.6 onder 'Vergunningverlening voor op- en overslag' is als volgt gewijzigd: Voor tijdelijke opslag van brandbaar afval in afwachting van verwerking in een AVI geldt de restrictie dat dit uitsluitend wordt toegestaan ~~op het terrein van de AVI zelf~~ <u>binnen de inrichting van de verbrandingsinstallatie</u> of op een stortplaats, mits deze tijdelijke opslag van die afvalstoffen contractueel is vastgelegd tussen stortplaats en AVI.</p> <p>De tekst van § B.5.5.1.4 is onder kopje 'afspraken' als volgt gewijzigd: - voor een AVI bestemde afvalstoffen mogen uitsluitend worden gebufferd op stortplaatsen, indien de aanlevering van die afvalstoffen bij de AVI contractueel is vastgelegd. M.a.w.: een ~~rechtspersoon~~ <u>stortplaats</u> zonder contract met een AVI mag te verbranden afvalstoffen niet zelf in opslag nemen - tijdelijke opslag op andere plaatsen dan <u>de inrichting waar de verbrandingsinstallatie staat</u> ~~dan het terrein van de AVI~~ of een stortplaats wordt niet toegestaan (vanzelfsprekend is kortdurende opslag bij op- en overslaglocaties/inzamelaars wel mogelijk, <u>evenals opslag van binnen de eigen inrichting vrijkomende residuen bij sorteerbedrijven</u>, onder voorwaarde dat de omgevingsvergunning een dergelijke opslag toestaat – dergelijke locaties dienen echter niet als buffer voor AVI's); - op elk moment moet bij de VA duidelijk zijn hoeveel afval er op welke stortplaats <u>of inrichting</u> voor welke AVI ligt; de VA werkt de cijfers per kwartaal bij;</p> <p>De tekst van § B.5.5.1.4 is onder kopje 'omgevingsvergunning' als volgt gewijzigd: Opslag van brandbaar afval in afwachting van afvoer naar een AVI wordt uitsluitend toegestaan ~~op het terrein van de AVI zelf~~ <u>binnen de inrichting van de verbrandingsinstallatie</u> of op een stortplaats. Binnen andere inrichtingen of locaties mag uitsluitend kortdurende opslag van brandbare afvalstoffen plaatsvinden voor zover dit past in de reguliere <u>sorteer- of op- en overslagactiviteiten</u>. Dergelijke inrichtingen fungeren niet als buffer voor AVI's en komen niet in aanmerking voor een vergunning voor langdurige opslag van brandbaar afval dat is bestemd om te worden verbrand in een AVI.</p> <p>De tekst van de laatste bullit in § B.5.6 onder kopje 'Vergunningverlening voor op- en overslag' is als volgt gewijzigd: Voor tijdelijke opslag van brandbaar afval in afwachting van verwerking in een AVI geldt de restrictie dat dit uitsluitend wordt toegestaan ~~op het terrein van de AVI zelf~~ <u>binnen de inrichting van de verbrandingsinstallatie</u> of op een stortplaats.</p> <p>De tekst van de eerste bullit in § B.5.6 onder kopje 'Opslag van brandbaar afval in afwachting van afvoer naar een AVI' is als volgt gewijzigd: Opslag van brandbaar afval in afwachting van afvoer naar een AVI wordt uitsluitend toegestaan ~~op het terrein van de AVI zelf~~ <u>binnen de inrichting van de verbrandingsinstallatie</u> of op een stortplaats. Binnen andere inrichtingen of locaties mag uitsluitend kortdurende opslag van brandbare afvalstoffen plaatsvinden voor zover dit past in de reguliere <u>sorteer- of op- en overslagactiviteiten</u>. Dergelijke inrichtingen fungeren niet als buffer voor AVI's en komen niet in aanmerking voor een vergunning voor langdurige opslag van brandbaar afval dat is bestemd om te worden verbrand in een AVI.</p>
322.	B.05.5.1.4 en B.05.6	6	<p>Uitsluitend Nederlands afval mag in opslag worden genomen. Inspreker vraagt of het niet zo is dat opslag geschiedt om variatie gedurende de seizoenen/stops op te vangen en derhalve de actuele behoefte niet meer dan een momentopname kan zijn (waar geen conclusies op kunnen worden gebaseerd), doch behoeften op jaarbasis dienen te worden beschouwd? Moet bijv. Brits afval rechtstreeks naar de bunker worden gebracht en mag Nederlands afval óf zelf geproduceerde RDF opgeslagen worden? Wanneer dit beoogd wordt, zal dit een logistiek volslagen overbodige (kostenverhogende) maatregel betreffen. Vraagt de tekst niet op zijn minst om een nuancering als het gaat om de opslag in balen (voor zover dergelijk buitenlands afval al gebaald kan worden en als zodanig wordt ingevoerd)?</p>	<p>De opslag is inderdaad bedoeld om fluctuaties in het aanbod op te vangen. Deze opslag wordt qua hoeveelheid gelimiteerd tot de hoeveelheid die in vier maanden verbrand kan worden. Daarbinnen wordt de behoefte bepaald door de AVI's en zij moeten zelf ook zorgen voor voldoende opslagvoorzieningen. Dit laatste wordt gereguleerd in de omgevingsvergunning, onderdeel milieu. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 320.</p>
323.	B.05.5.1.4 en B.05.6	71	<p>De omschrijving van brandbaar afval is niet helder. Daarmee is niet duidelijk of de bepaling alleen geldt voor bijvoorbeeld huishoudelijk afval dat bijv. vanwege een stagnatie in de verwerking door de AVI tijdelijk moet worden opgeslagen en niet voor residu's van bewerking. Geldt het verbod op tijdelijke opslag alleen voor de route naar een AVI of ook voor opslag t.b.v. een energiecentrale of een andere verwerker?</p>	<p>Met brandbaar afval wordt alle afval bedoeld dat in de AVI wordt verwerkt. De betreffende passages voor extra opslagvoorzieningen bij onder meer stortplaatsen zijn dan ook niet bedoeld voor de opslag van het residu van de AVI, maar wel voor bijvoorbeeld te verbranden residuen van sorteren van gemengde afvalstromen.</p> <p>Het verbod op tijdelijke opslag op andere locaties dan een inrichting van de AVI of een stortplaats, geldt alleen voor opslag van brandbaar afval in afwachting van verwerking in een AVI.</p>
324.	B.06	36 en 96	<p>Op korte termijn zal er duidelijkheid moeten komen over de vraag wanneer een afvalstof een grondstof is geworden. Het wettelijk regime dat</p>	<p>Het is niet mogelijk om per stof op voorhand aan te geven of sprake is van een afvalstof. Dit hangt af van de vraag of sprake is van zich ontdoen, zich willen ontdoen of zich moeten ontdoen. En dat wordt weer bepaald door verschillende factoren.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			van toepassing is op afval is veel zwaarder dan het regime dat op grondstoffen van toepassing is. Duidelijkheid ook naar de gebruikers toe, is van groot belang.	Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 8.
325.	B.06	43	Waterschappen beschouwen rioolwater steeds meer als bron van duurzame energie en waardevolle grondstoffen. De rijksoverheid waardeert deze proactieve houding van de waterschappen. Het LAP geeft onvoldoende uiting aan deze waardering en biedt niet voldoende ondersteuning om de ambities van de waterschappen te realiseren. LAP3 brengt hierin geen verandering. Met name de afvalstatus van stoffen afkomstig uit rioolafvalwater staat vooruitgang in de weg.	Met name in het sectorplan waterzuiveringsplan wordt aandacht besteed aan de nuttige toepassing van (bestanddelen van) slib dat vrijkomt bij rioolwaterzuiveringsinstallaties. Voor afvalstoffen waarvoor het LAP geen minimumstandaard kent, toetst het bevoegd gezag rechtstreeks aan de afvalhiërarchie. Indien een recyclingstechniek leidt tot een substantieel deel storten dan zal een afweging gemaakt moeten worden of dit vergunbaar is. Ook kan het gebeuren dat aan het voorkomen van verspreiding van bepaalde verontreinigingen de voorkeur wordt gegeven boven verwerking hoger op de afvalhiërarchie. Daarnaast kunnen zaken als kosten of beschikbare capaciteit een rol spelen bij de beoordeling van de hoogwaardigheid. Dit zal per geval beoordeeld moeten worden. Het LAP is niet het geschikte medium voor het Rijk om een uitspraak te doen over waardering voor de ambities van de waterschappen. Daarnaast worden in het LAP geen concrete uitspraken gedaan over de afvalstatus van specifieke stromen – zie hiervoor het antwoord op inspraakreactie 8.
326.	B.06	43	Het LAP bevat geen criteria voor niet-afvalstoffen. Inspreker verwijst naar de brief van de Staassecretaris van 3 december 2015 en verzoekt deze genoemde criteria op te nemen.	Zie hiervoor het antwoord op inspraakreactie 8 en inspraakreactie 324.
327.	B.06	43	Waterschappen zijn vaak genoodzaakt op (afval)stoffen voorafgaand aan levering aan een marktpartij op te slaan of tijdelijk mee te geven aan de eigen slib eindverwerker. Vormen bovengenoemde omstandigheden redenen om aan te nemen dat sprake is van een last waarvan het waterschap zich tijdelijk ontdoet. M.a.w. wordt deze niet-afvalstof of einde-afvalstof daarmee een afvalstof? Als dit het geval is, verzoekt inspreker in het LAP een voorziening op te nemen die deze belemmering wegneemt.	Zie hiervoor in het algemeen het antwoord op inspraakreactie 8 en inspraakreactie 324. Op de genoemde voorbeelden van de inspreker kan niet specifiek worden ingegaan omdat alle omstandigheden bij een beoordeling moeten worden meegenomen. Wel is het zo dat een van de voorwaarden om een materiaal als einde-afval aan te merken is dat er een markt moet zijn. Als deze markt er niet is, is er nog sprake van een afvalstof.
328.	B.06	70	Voor een goede invulling van de circulaire economie is het wenselijk dat een grondstof eerder de status afvalstof verliest ook in lijn met het Rijksbrede programma voor een circulaire economie in 2050 en een vermindering van 50% van het gebruik van primaire grondstoffen in 2030. Het Rijksbrede programma steunt inspreker van harte. Veel afvalstoffen die een zeer beperkte invloed hebben op het milieu en die gebruikt worden als grondstof in een circulair product, behouden de status afvalstof terwijl dit het hergebruik belemmert en daarmee de doelstelling van het Rijksbrede programma.	Het LAP gaat bij dit onderwerp - en bij het vertalen van de criteria uit de Kaderrichtlijn Afvalstoffen naar de praktijk - uit van het uitgangspunt om de status 'afvalstof' te laten vervallen als dat kan en te behouden wanneer het moet. Een belangrijk aspect hierbij is het tweeledig doel van de afvalwetgeving van de Kra, te weten de milieubescherming en efficiënt grondstoffengebruik. In die gevallen waar afvalregelgeving nodig is om dit doel te realiseren is het niet wenselijk om de afvalstatus te laten vervallen. Zijn risico's beperkt of is een adequaat gebruik van grondstoffen verzekerd zonder sturing via afvalregelgeving, dan is er geen bezwaar tegen het laten vervallen van de afvalstatus. Deze beleidslijn lijkt in grote lijnen overeen te komen met de wensen van de inspreker.
329.	B.06	88	LAP3 lijkt ambitieus met mogelijkheden om buiten de afvalstoffenwetgeving allerlei verwerkingen toe te staan. Inspreker wijst erop dat 'het kind niet met het badwater moet worden weggegooid' en hierbij waar nodig ook terughoudendheid op zijn plaats is om te voorkomen dat de milieubescherming hieronder gaat leiden. Het is niet duidelijk waarom het aanpassen van de definitie van 'zich ontdoen van' en ruimere mogelijkheden met bijproducten nodig zijn. Inspreker wijst op de gevaren van een ongelijk speelveld, mede gelet op de investeringen die door de afvalsector zijn gedaan. Zeer belangrijk in dit kader is handhaving. Hier wordt nog nauwelijks aandacht aan besteed.	Zie hiervoor het antwoord op inspraakreactie 328. In aanvulling hierop wordt nog opgemerkt dat het pleidooi voor een goede handhaving wordt onderschreven.
330.	B.06	91	Inspreker is van mening dat een deel van de (secundaire) brandstoffen voldoet aan de einde afvalcriteria zoals opgenomen in de Kra: a) secundaire brandstoffen worden toegepast in energiecentrales of cementovens ter vervanging van primaire brandstoffen. Bij cementovens is het verder mogelijk dat de asrest volledig in het eindproduct wordt verwerkt. b) energiecentrales en cementovens hebben een grote behoefte aan (secundaire) brandstoffen die primaire brandstoffen vervangen. c) productspecificaties worden aan de (secundaire) brandstoffen gesteld, zodat preselectie van afval en uitsortering van stoffen nodig is voordat toepassing kan plaatsvinden. d) de productspecificaties zijn gerelateerd aan de vergunningsvoorwaarden en emissie-eisen (BBT) waaraan energiecentrales en cementovens internationaal moeten voldoen. Toets of een installatie de (secundaire) brandstoffen kan toepassen vindt plaats in het kader van de milieuvergunningverlening.	Zoals in het LAP (§ B.6.4) is aangegeven zijn er 3 manieren om vast te stellen dat inderdaad aan deze criteria is voldaan; [1] Europese criteria, [2] Nationale criteria en [3] directe toetsing van de casus aan de voorwaarden van art. 6 van de Kra. Zoals in andere antwoorden al aangegeven (zie onder meer het antwoord op inspraakreactie 8) is er bewust voor gekozen in het LAP geen uitspraken te doen over specifieke casussen. Op Europese criteria lijkt op korte termijn niet gerekend te kunnen worden. Voor de mogelijkheid van nationale criteria wordt verwezen naar het antwoord op de inspraakreactie 348. Het staat inspreker vrij om een case-by-case oordeel aan te vragen
331.	B.06	91	Inspreker vraagt zich oprecht af waarom door het Ministerie blijvend getracht wordt de op basis van rechtspraak vastgestelde productstatus van ICOPOWER® energiepellets (beroep bij Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State met zaaknummer 200205047/1) te ontkrachten	Allereerst is relevant dat de rechter recentelijk heeft geoordeeld dat de betreffende pellets weldegelijk de afvalstatus hebben (Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 22 februari 2017, zaaknr. 201509140/1/A1). Verder verzoekt de inspreker niet om aanpassing van de tekst van het LAP en is daar verder ook geen aanleiding voor.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			(beroepen bij Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State met zaaknummer 201505417/1/A1 en 201509140/1/A1). Dit is onbehoorlijk nu in de beroepzaak 201509140/1/A1 juist het onderscheid tussen de productie van brandstoffen uit vaste afvalstoffen voor de toepassing in grootschalige locatiegebonden industriële installaties (zoals energiecentrales en cementovens) met milieuvergunningen die voldoen aan de BBT enerzijds en de productie van vloeibare brandstoffen uit afvalstoffen voor onder andere mobiele verbrandingsmotoren (in voertuigen en vaartuigen) zonder enige nazuivering anderzijds centraal stond. Voor vaste brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen is nu uitsluitend de verplichting tot het opnemen van sturingsvoorschriften in de Omgevingsvergunning (sectorplannen) opgenomen, terwijl voor de productie van vloeibare brandstoffen terecht de aanvullende eisen uit het Bohb opnieuw (onderdeel B.10.6) van toepassing worden verklaard. Het zou het Ministerie sieren het verweer in de beroepzaak 201509140/1/A1 te staken op basis van het ontwerp-LAP3 en de productstatus van ICOPOWER® energiepellets definitief te erkennen.	Tot slot worden in het LAP geen uitspraken gedaan over de product-/afvalstatus van specifieke gevallen (zie onder meer het antwoord op inspraakreactie 8).
332.	B.06	13	Een waardevolle stof die via een pyrolyseproces uit verschillende basisstoffen, waaronder RWZI slib maar ook zeefgoed maar ook andere biomassa's, gewonnen kan worden is pyrolyseolie. De status van deze stof is inspreker niet bekend. Is deze stof een afvalstof of een brandstof? Waar hangt dit van af? Op welke plaats in het LAP is daar iets over te vinden?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Om te bepalen of een stof een afvalstof is of niet moet voor het specifieke geval een beoordeling plaatsvinden op basis van hoofdstuk B.6 van dit LAP.
333.	B.06 en B.06.5	93	In de interpretatie over het onderscheid tussen afval en niet-afval neemt het LAP3 een sterk verouderde positie in. Waar de verantwoordelijkheid om de status van een stof te bepalen en te onderbouwen juridisch gezien bij de houder van die stof ligt, zien we in de praktijk dat het bevoegd gezag veel stoffen die een bedrijf verlaten a priori als afvalstof beschouwt. De (zware) bewijslast ligt vervolgens bij bedrijven om aan te tonen dat dit niet het geval is. Het LAP3 houdt deze werkwijze in stand. Dit is echter in tegenspraak met het streven naar een circulaire economie, waar niets afval is, tenzij een stof geen enkele nuttige toepassing meer kent. In de praktijk belemmert de aanpak van LAP3 de optimale benutting van waardevolle stoffen. Zowel de Kra, zeker gezien de wijzigingen die nu ter besluitvorming voorliggen, als (Europese) rechtspraak, bieden de ruimte om deze belemmering op te heffen en het initiatief en de verantwoordelijkheid voor het bepalen van de status van een stof daadwerkelijk bij de houder te leggen. De beoogde toepassing van de stof is en blijft leidend bij het bepalen en onderbouwen van de status van een stof.	De mening van de inspreker dat LAP3 een sterk verouderde positie inneemt, wordt niet gedeeld. LAP3 volgt de uitleg van afval, bijproduct en einde-afval zoals opgenomen in de kaderrichtlijn afvalstoffen en zoals geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. Daarbij is de insteek van het beleid in het LAP weldegelijk om het etiket afval te laten vervallen wanneer een materiaal verantwoord niet (meer) onder de afvalwetgeving hoeft te vallen. Wat onder 'verantwoord' wordt verstaan staat uitgewerkt in het LAP en komt ook aan de orde in de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd. Met LAP3 wil de Rijksoverheid dit beleid onder de aandacht brengen van alle partijen waaronder ook het bevoegd gezag. Het klopt dat het de verantwoordelijkheid is van de houder van een materiaal om aan te tonen dat er geen sprake (meer) is van een afvalstof. Het is ook nadrukkelijk de verantwoordelijkheid van de houder om dit standpunt zonedig tegenover het bevoegd gezag te onderbouwen. In een circulaire economie is het geen streven dat niets meer afval is. Dat is te kort door de bocht, ook al omdat in een aantal gevallen juist de afvalregelgeving nodig is om de meest hoogwaardige inzet van afgedankte grondstoffen te waarborgen. Het is wel een streven om producten en materialen opnieuw toe te passen, direct zonder eerst afval te worden als het kan, of nadat ze afval zijn geweest. Met het LAP3 wordt bij de bepaling of een materiaal wel of geen afvalstof (meer) is het afwegingskader neergezet tussen bescherming van mens en milieu en het voorkomen van gebruik van primaire grondstoffen, gebaseerd op wet- en regelgeving en jurisprudentie. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 334.
334.	B.06 en B.06.5	98	Het niet zijn van een "afvalstof" kan een bijdrage leveren aan verbetering van het milieu (vermindering schadelijke emissies, energieverbruik e.d.), gezondheid en vermindering van administratieve lasten. Zo is hoofdstuk 10 van de Wm niet van toepassing. Een wijziging van de Kra (o.a. de artikelen 5 en 6 Richtlijn 2008/98/EG) is in voorbereiding. Zie hiervoor o.a. het Voorstel van de Europese commissie, OM(2015)595 final, 2015/0273 (COD), 2 december 2015. Het niet definiëren van materialen als afval, maar als "bijproducten" of "einde-afvalfase" past bij de omslag van lineaire economie naar circulaire economie. Experimenten helpen (als onderdeel van paradigma) afvalstoffen de status van "bijproducten" of "einde-afvalfase" te kunnen geven. Bij gebrek aan beleidsmatige vertaling en vertaling in regelgeving, kan zich een belemmering voordoen om circulaire economie te realiseren. Inspreker pleit ervoor deze (voorgenomen) wijzigingen van de Kra bij de uitwerking van het LAP te betrekken. Dit kan de toepassing van (gemeentelijke) instrumenten - gelet op de wettelijke verplichting in de Wm rekening te houden met het LAP of via algemene beginselen van behoorlijk bestuur bij bijvoorbeeld aanbestedingsbeleid - versterken.	De mening van de inspreker dat als een materiaal geen afvalstof is, dit een bijdrage levert aan de verbetering van het milieu en de menselijke gezondheid wordt niet als zodanig gedeeld. Het wel of niet indelen van een materiaal als een afvalstof heeft geen effect op de fysieke eigenschappen van een materiaal. De indeling of een materiaal een afvalstof is of niet kan wel invloed hebben op de wijze van toepassing en daarmee mogelijk wel een bijdrage leveren aan de verbetering van het milieu. In een aantal gevallen is het in het belang van het milieu dan ook juist nodig om materialen wel als afval aan te (blijven) merken. Inspreker pleit voor het betrekken van de voorgenomen wijziging van de Kra bij het LAP. Op dit moment van schrijven van het definitieve LAP lopen de onderhandelingen over een herziening van de Kra nog en voorzien wordt dat dit nog wel enige tijd in beslag zal nemen. Wat de uiteindelijke tekst van de herziene Kra gaat worden is daarom niet te zeggen. Hierdoor is het ook nog niet mogelijk in het LAP nu al rekening te houden met de herziening van de Kra. Zodra de Kra is aangepast zal worden bezien of en in hoeverre een wijziging van het LAP op gerelateerde punten nodig is.
335.	B.06 en B.06.5	93	LAP3 zou meer moeten benadrukken dat relevante productwetgeving mede bepaalt hoe en wanneer een stof als (bij)product kan worden verwerkt, en ook eventuele risico's van verdere benutting van de stof adreseert.	Het klopt dat productwetgeving (genoemd in § B.6.1), maar ook productnormen mede bepalen of een materiaal geen afvalstof is. Maar het voldoen aan productwetgeving betekent niet dat daarmee altijd alle risico's die verbonden zijn aan het gebruik van afvalstoffen als grondstoffen gedekt zijn. Voor wat betreft de risicobeheersing gaan productwetgeving en -normen vaak uit van het feit dat primaire grondstoffen worden gebruikt. Risico's die samenhangen met het gebruik van grondstoffen geproduceerd uit afvalstoffen zijn vaak niet meegenomen in de productwetgeving en -normen. Er zijn dus meer aspecten die hierbij meespelen. In de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd wordt hier verder op in gegaan.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
336.	B.06, B.06.5 en E.16-II	93	Positief is de expliciete erkenning van terugwinning en hergebruik van fosfaat als (grondstof voor) meststof als belangrijke stap in het sluiten van kringlopen.	Deze inspraakreactie verwijst naar de minimumstandaard van sectorplan 16 Waterzuiveringsslib. Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen. Hierbij wordt wel opgemerkt dat het terugwinnen van fosfaat t.b.v. inzet als (grondstof voor) meststoffen niet automatisch betekent dat het teruggewonnen fosfaat geen afvalstof meer is. Dit moet beoordeeld worden op basis van de voorwaarden van einde-afval zoals beschreven in hoofdstuk B.6
337.	B.06.1	61	<p>Het is noodzakelijk om in het LAP een heldere en concrete uitspraak te doen over milieutechnieken in de bedrijfsvoering, die ertoe bijdragen dat er geen materialen overblijven, die als afvalstof zouden moeten worden afgevoerd. Deze technieken mogen niet worden beschouwd als een manier van 'het zich ontdoen van afvalstoffen', maar juist als een techniek om het ontstaan van afvalstoffen te voorkómen door een extra technische installatie in de bedrijfsvoering te integreren.</p> <p>Van het 'zich ontdoen van' is bijvoorbeeld géén sprake bij ziekenhuizen, indien en voor zover er een Pharmafilter-installatie is geïnstalleerd binnen de bedrijfsvoering. Deze installatie behoort namelijk in alle gevallen tot de inrichting van het ziekenhuis, is in (vol) eigendom van het ziekenhuis, is op het terrein van het ziekenhuis gesitueerd en bevindt zich dus binnen de grenzen van de inrichting. Zelfs als de installatie buiten het ziekenhuis-terrein zou staan, zou het tot de inrichting behoren, wegens organisatorische, functionele en technische bindingen. Essentieel is dat het ziekenhuis zich in deze context nadrukkelijk niet ontdoet van de materialen en stoffen, die in de installatie gaan. Wanneer de verwerking door de Pharmafilter-installatie in de bedrijfsvoering als 'afvalverwerking' beschouwd zou (moeten) worden, heeft deze installatie geen meerwaarde voor de ziekenhuizen omdat ze niet als afvalverwerker te boek willen staan. Dat is ook vervelend voor de realiteitswaarde van de ambitie om ook in de ziekenhuiswereld te kunnen komen tot een werkelijk circulaire economie.</p> <p>Inspreker stelt voor de volgende tekst toe te voegen: "Technieken of technische installaties die worden toegepast respectievelijk worden ingezet binnen de inrichting als onderdeel van de normale bedrijfsvoering ter voorkóming van het ontstaan of het zich ontdoen van af te voeren afvalstromen, hebben dezelfde status als bijvoorbeeld een bedrijfsinterne waterzuivering met nageschakelde technieken waarmee voorkómen wordt dat vrijkomende materialen als vaste of vloeibare afvalstoffen naar externe verwerkers of via de gemeenteriolering en RWZI's moeten worden afgevoerd. Dergelijke stappen in het bedrijfsproces worden derhalve nadrukkelijk niet beschouwd als 'het zich ontdoen van' en dus ook niet als een vorm van afvalverwerking."</p> <p>Mocht dit voorstel niet worden overgenomen, dan vraagt inspreker om die keuze te motiveren (met bij voorkeur de opname van een enigszins gewijzigde tekst met uiteraard dezelfde strekking), maar ook om haar actief te benaderen voor een alternatieve oplossing. Deze behoefte past in het programma Ruimte in Regels, dat belemmeringen identificeert en verzamelt, die innoverende bedrijven ervaren met wet- en regelgeving.</p>	<p>Het (voorgenomen) gedrag van de houder van een afvalstof in relatie tot Europese regelgeving (in het geval van 'zich moeten ontdoen') zijn bepalend voor het antwoord op de vraag of een materiaal een afvalstof is of niet en niet de gekozen techniek om deze materialen te verwerken. Hierover zijn ook arresten van het EHVJ, deze zijn opgenomen in de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd. Het verzoek van de inspreker om technieken op te nemen waarbij er geen sprake is van zich ontdoen, wordt dan ook niet overgenomen.</p> <p>Uit artikel 1.1, vijfde lid, van de Wet milieubeheer blijkt dat ook sprake is van zich ontdoen als afvalstoffen binnen de inrichting waar zij ontstaan, worden verwerkt. Dit is codificatie van het arrest van het EHVJ C-129/96 van 18-12-1997 en opgenomen in § C.2.1. van het LAP.</p> <p>In het voorbeeld van inspreker gaat het om materialen die vrijkomen in ziekenhuizen. Daarbij horen ook materialen waar bepaalde risico's aan verbonden zijn. De houder is <u>verplicht</u> om deze materialen, of de schadelijke componenten daarvan, te (laten) vernietigen. Daarnaast zijn er stoffen waarvan de ziekenhuizen zich <u>willen</u> ontdoen. Volgens de definitie gaat het in beide gevallen over afvalstoffen.</p> <p>Dat inspreker een manier heeft gevonden om deze materialen (eerst) een nuttige functie te laten vervullen, is niet bepalend of het wel of niet om afvalstoffen gaat. De aard van de materialen die vrijkomen, voor zover dat op basis van de inspraakreactie te bepalen is, maakt bovendien dat het van toepassing zijn van de afvalwetgeving zinvol is, omdat hiermee controle is op het vermijden van risico's voor milieu en de gezondheid, een van de doelstellingen van de afvalwetgeving. Verder is het uit een oogpunt van gelijk speelveld ook niet wenselijk dat als een materiaal binnen een ziekenhuis wordt verwerkt er geen sprake zou zijn van afvalverwerking en als dit materiaal elders wordt verwerkt er wel sprake is van afvalverwerking. In concrete gevallen is het aan het bevoegd gezag om te beoordelen of er sprake is van een afvalverwerkingsinstallatie. Het tekstvoorstel van inspreker wordt dan ook niet overgenomen.</p> <p>Tot slot wordt niet ingegaan op het verzoek van inspreker om haar in het kader van de inspraak actief te benaderen met een 'alternatieve oplossing'. In het kader van het programma Ruimte in Regels is al zeer intensief over de casus van inspreker overlegd en zijn veel van de aspecten die inspreker in haar inspraakreactie inbrengt al punt van discussie (geweest). Afronding daarvan ligt buiten (de inspraak op) het LAP.</p>
338.	B.06.1 en B.06.5	83	<p>De tekst is er nog teveel op gericht om een stof als afvalstof aan te merken, terwijl de Kra met de bijbehorende jurisprudentie meer mogelijkheden biedt om stoffen aan te merken als (bij)producten. In B.6.1 wordt gesteld dat "het begrip afvalstof volgens het Hof van Justitie ruim dient te worden uitgelegd". Hierbij wordt wellicht het arrest van Arco Chemie bedoeld (2000), terwijl later door arresten van het Hof van Justitie en de aangepaste Kra (2008) aanzienlijk meer ruimte wordt geboden om stoffen aan te merken als (bij)product. Inspreker stelt voor de 2e en 3e alinea te laten vervallen en de tekst te beginnen met de 4e alinea. In deze alinea wordt terecht aangegeven dat het in beginsel niet gerechtvaardigd is om een bepaald materiaal als afvalstof aan te merken, indien het aan voorwaarden voldoet.</p> <p>Eén van de voorwaarden is dat het gebruik van het materiaal dat door een afnemer wordt afgenomen zeker is en in het ontwerp wordt gesteld "blijkens contracten, facturen en dergelijke". Van facturen is nog geen sprake in het stadium dat een bedrijf de afweging maakt of "een stof een (bij)product is dan wel een afvalstof". Om aan te tonen dat de afzet zeker is, is het ook niet noodzakelijk dat er al sprake is van een contract. Inspreker stelt voor de tekst in de 4e alinea "bijvoorbeeld blijkens contrac-</p>	<p>Met de Kra 2008/98 is geen ruimere uitleg gegeven aan de definitie van een afvalstof dan daarvoor werd aangehouden. Ook de artikelen in de Kra voor bijproduct en einde-afval zijn gebaseerd op eerdere jurisprudentie en impliceren dan ook geen ruimere uitleg, maar een codificatie van de praktijk. Paragraaf B.6.1 moet in samenhang gelezen worden waarbij alle alinea's van belang zijn. Bij het beoordelen van een materiaal moet rekening worden gehouden met de doelstelling van de Kra die tweeledig is, kort gezegd enerzijds bescherming van mens en milieu, maar anderzijds ook beperking van gebruik van primaire hulpbronnen door dit te vervangen door materialen die afvalstof zijn (geweest).</p> <p>De ruime uitleg van het begrip afvalstof geeft aan dat in beginsel elk materiaal een afvalstof kan zijn. Belangrijk hierbij is dat bij de beoordeling hiervan alle omstandigheden moet worden meegenomen. In de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd wordt verder op dit punt ingegaan.</p> <p>Om duidelijker in § B.6.1 weer te geven hoe op basis van de doelstelling van de Kra invulling wordt gegeven aan het begrip afvalstof, is de tekst aangepast (zie verderop in deze beantwoording). Deze aanpassing is mede gebaseerd op inspraakreacties 339, 340, 341 en 356.</p> <p>Het klopt dat er gevallen zijn waarin nog geen sprake is van een contract of een factuur om aan te tonen dat er een mogelijke afnemer is. Zeker bij innovatieve processen kan dit aan de orde zijn. Daarom is gekozen voor de formulering "bijvoorbeeld blijkens contracten, facturen en dergelijke", waaruit blijkt dat ook andere manieren van aantonen van (potentiele) afnemers mogelijk zijn, bijvoorbeeld een intentieverklaring. De tekst is hierop aangepast (zie verderop in deze beantwoording). In de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd wordt verder op dit punt ingegaan.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>ten, facturen en dergelijke" te laten vervallen. Ook andere bewijslast kan voldoende zijn om aan te tonen dat de afzet van een stof zeker is, zodat een stof kan worden aangemerkt als een (bij)product. Het uitgangspunt zou moeten zijn (bij)product tenzij...".</p>	<p>Als gevolg van de inspraak is de tekst van § B.6.1 op volgende punten aangepast: Het begrip afvalstof moet volgens het Hof van Justitie ruim worden uitgelegd. Op basis van de definitie van het begrip afvalstof kan ~~immers~~ in beginsel elke stof of elk voorwerp een afvalstof zijn, wanneer de houder zich daarvan maar ontdoet, wil of moet ontdoen. De beoordeling of ...(...)... tweeledige milieudoelstelling (artikel 1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>milieubescherming</u>: bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door preventie of beperking van de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen; - <u>efficiënt grondstoffengebruik</u>: beperking van gevolgen in het algemeen van het gebruik van de natuurlijke hulpbronnen en verbetering van de efficiëntie van het gebruik ervan. <p>Hieruit volgt ...(...)... Ook materialen met een positieve economische waarde en/of materialen die niet schadelijk zijn voor mens en milieu kunnen dus niet <u>zondermeer</u> van het ruim gedefinieerde begrip afvalstoffen worden uitgezonderd.</p> <p>Anderzijds moet blijkens ...(...)...de houder geen last is. In aansluiting bij de hierna te noemen voorwaarden voor bijproducten en de einde-afvalfase moet dat gebruik wel 'zeker'-en, 'rechtmatig' en <u>voldoende hoogwaardig</u> zijn.</p> <p><u>Zekerheid, rechtmatigheid en hoogwaardigheid</u> Wanneer in een specifiek geval</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~~bijvoorbeeld blijkens contracten, facturen, bindende verklaringen,~~ het gebruik van het materiaal dat door een (<u>potentiele</u>) afnemer wordt afgenomen <u>afdoende</u> zeker is, <u>bijvoorbeeld blijkens contracten, facturen, bindende verklaringen, intentieverklaringen</u>, - bovendien vaststaat dat wordt voldaan aan de gestelde specificaties, geldende milieu- en gezondheidsvoorschriften en -normen, en - <u>er ook overigens over het geheel genomen</u> geen ongunstige effecten aanwezig zijn voor het milieu of de menselijke gezondheid, zal <u>in de regel</u> geen sprake zijn van specifieke aan afvalstoffen gerelateerde risico's die rechtvaardigen dat het materiaal als afvalstof <u>moet worden</u> ~~wordt~~ beschouwd. In een dergelijke situatie zal de betreffende toepassing van het materiaal, <u>mits voldoende hoogwaardig</u>, juist bijdragen aan de doelstelling van de Kra om de natuurlijke hulpbronnen te beschermen. In verband met de transitie naar een circulaire economie is dat van groot belang. <p>De beoordeling ...(...)... worden betrokken.</p> <p>Echter, bepaalde <u>ongunstige effecten op</u> milieu- en gezondheidsrisico's worden (nog) niet beheerst door bestaande wet- en regelgeving. Aandachtspunten in dit verband zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de aanwezigheid (...); - risico's van het materiaal tijdens (...); - een laagwaardiger toepassing van (...).
339.	B.06.1 en B.06.5	86	<p>Inspreker is producent van thermisch gereinigde grond. Zowel het proces als het product is gecertificeerd volgens de vigerende/erkende beoordelingsrichtlijnen (BRL) welke zijn gebaseerd op het Bbk. Het aldus beoogd geproduceerde materiaal wordt gebruikt in diverse projecten ter vervanging van primaire grondstoffen. Daarmee wordt volledig invulling gegeven aan de milieudoelstelling van de Kra en is sprake van een praktisch voorbeeld van de gewenste transitie naar een circulaire economie. In de praktijk wordt het geproduceerde materiaal toch getypeerd als afvalstof hetgeen mede bijdraagt aan de frustratie van hergebruik. Bovendien wordt hergebruik gefrustreerd doordat (lokale) overheden in bestekken aanvullende criteria stellen aan de toe te passen materialen. Hierdoor valt de "keuze" in de praktijk in veel gevallen op primair materiaal. De keuze voor primair materiaal wordt momenteel bovendien versterkt door het feit dat primair materiaal een lagere prijs heeft dan het product afkomstig van de reiniging van grond. Het stellen van, onnodige, aanvullende criteria (t.o.v. de BRL) in bestekken is dan ook ongewenst. Het opnemen van aanvullende criteria zou ook niet nodig zijn, wanneer (lokale) overheden voldoende vertrouwen hebben in afgegeven (BRL) certificaten. Wel zouden bestekken kunnen dienen om het gebruik van secundaire materialen te stimuleren. Volgens inspreker zal bij de transitie naar een circulaire economie het begrip "afvalstof" opnieuw moeten worden gedefinieerd. In dit verband merkt de inspreker op dat op verschillende manieren naar een proces kan worden gekeken (en dit invloed heeft /kan hebben op de voorwaarden voor het vervallen van de afvalstoffenstatus (einde-afvalfase). Inspreker verzoekt om in LAP3 rekening te houden met voornoemde knelpunten.</p>	<p>Welke criteria (lokale) overheden in bestekken wel en niet kunnen of mogen opnemen kan niet via het LAP worden geregeld.</p> <p>Of het materiaal dat de inspreker verwerkt na de thermische reiniging nog een afvalstof is of niet kan niet in zijn algemeenheid worden beantwoord, dit moet in het licht van alle feiten en omstandigheden van het specifieke geval worden beoordeeld. Het is aan de houder om aan te tonen of in het specifieke geval daadwerkelijk is voldaan aan de voorwaarden van artikel 6 van de Kra (er is een markt voor, geen milieurisico, rechtmatig, etc.). De uitgangspunten voor een beoordeling van materiaal zijn gegeven in hoofdstuk B.6 en worden verder uitgewerkt in de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd. Het is mogelijk om een casus voor te leggen het bevoegd gezag.</p> <p>Dat de inspreker is voor het opnieuw definiëren van het begrip afval wordt voor kennisgeving aangenomen. De definitie van een afvalstof is gebaseerd op de definitie in de Kra van de Europese Unie. Nederland zet zich in Europees verband actief in om meer duidelijkheid te geven aan de uitleg van de definitie. Voor Nederland is van belang dat de beoordeling of een materiaal wel of geen afvalstof is aansluit bij de tweeledige doelstelling van de Kra in artikel 1. Om dit duidelijker te maken is de tekst van het LAP hiervoor aangepast. Zie voor de wijziging het antwoord op inspraakreactie 338.</p>
340.	B.06.1 en B.06.5	64	<p>Het voorbeeld/aandachtspunt in de laatste bullit is niet ter zake doende in relatie tot het afvalstof-of-niet vraagstuk. Inspreker stelt voor dit punt te schrappen.</p>	<p>Inspreker geeft niet aan waarom dit laatste aandachtspunt niet ter zake doende is. Dit aandachtspunt bij een beoordeling of er sprake is van een afvalstof of niet is een uitwerking van een deel van de tweeledige doelstelling van de Kra, namelijk "<u>beperking van gevolgen in het algemeen van het gebruik van de natuurlijke hulpbronnen en verbetering van de efficiëntie van het gebruik ervan</u>". Het is dan ook wel ter zake doende. Om duidelijker in de tekst te maken waarom het laatste aandachtspunt ter zake doende is, is de tekst van de tweeledige doelstelling van de Kra aangepast, zie voor de wijziging de beantwoording van inspraakreactie 338.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
341.	B.06.1 en B.06.5	91	De afvalverwerkende sector investeert al jaren veel geld en deskundigheid in de opwaardering van afvalstoffen tot (secundaire) grondstoffen en (secundaire) brandstoffen. Wanneer een afvalverwerkend bedrijf materialen verwerkt tot een (secundaire) grondstof of (secundaire) brandstof moet zij voldoen aan een schier oneindige aaneenschakeling van toetsingen en keuringen. Wanneer de maakindustrie zelf een identieke verwerking toepast voor dezelfde materialen dan wel bijproducten blijkt uitsluitend de stoffenwetgeving en de productwetgeving van toepassing te zijn. Bij een gelijk proces met dezelfde technieken is andere wetgeving van toepassing met voor de afvalsector kostbare en langdurige erkenningsprocedures tot gevolg. Inspreker heeft ernstige twijfels bij de in het LAP voorgestelde ontwikkeling, waarbij de rechtsgelijkheid en de beginselen van eerlijke concurrentie onder druk komen te staan. Inspreker heeft de indruk gepasseerd te worden bij het realiseren van de transitie naar een meer circulaire economie. Eerdere inspanningen en investeringen voor hoogwaardige recycling en andersoortige nuttige toepassing lijken ten grabbel te worden gegooid.	De afvalwetgeving heeft als tweeledig doel de bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid. Indien een afvalstof (na verwerking) vergelijkbare eigenschappen heeft als een primaire grondstof (die voldoet aan alle productnormen en -regelgeving) voor een toepassing en het gebruik zeker en doelmatig is, dan is de bescherming van de afvalregelgeving in principe niet (meer) nodig. De houder van de afvalstof zal dit wel moeten aantonen. Immers, omdat wordt gestart met grondstoffen die al een gebruiksfase hebben gehad, is niet uit te sluiten dat hierdoor verontreinigingen aanwezig zijn die men bij primaire grondstoffen niet verwacht en waar productnormen geen rekening mee houden. Dit 'aantonen' is wel aanvullend op productnormen en regelgeving maar niet schier oneindig en meestal ook maar eenmalig. In het LAP worden ook geen nieuwe ontwikkelingen voorgesteld, maar wordt meer duidelijkheid gegeven aan wanneer een afvalstof geen afval meer hoeft te zijn. Om duidelijker weer te geven hoe op basis van de doelstelling van de Kra invulling wordt gegeven aan het begrip afvalstof wordt de tekst aangepast, zie voor de wijziging de beantwoording van inspraakreactie 338.
342.	B.06.1 en B.06.5	91	Inspreker vindt dat opgepast moet worden met het te snel toepassen van de stempel "bijproduct". In de praktijk zijn veel afvalstromen toch nog zodanig verontreinigd dat een extra bewerking nodig is. Beter is om afvalstoffen een einde afvalstatus te geven.	Het beleid is er niet op gericht om "te snel" een productieresidu de status van bijproduct te geven. Dit is ook niet opgenomen in het LAP. Er moet net zoals bij einde-afval onder andere een beoordeling plaatsvinden van risico's voor mens en milieu. Hierbij worden dan ook de mogelijke verontreinigingen meegenomen. Voor zowel de status als bijproduct als voor einde-afval moet het materiaal niet meer risico hebben voor mens en milieu dan een primair materiaal dat voor een toepassing wordt gebruikt.
343.	B.06.1 en B.06.5	91	Ten behoeve van gelijk speelveld is meer transparantie nodig over wat bijproducten zijn en recyclingproducten die de einde afval status hebben verkregen (NL-criteria). Voor beide situaties moet een lijst worden gepubliceerd, zodat toepassing van de definities/criteria kan worden beoordeeld door de branche.	De wens van de inspreker dat er meer transparantie moet komen wanneer er sprake is van een bijproduct en einde-afval wordt herkend. Met het hoofdstuk in het LAP over afval geen afval, de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd en hierbij meer uitleg en voorbeelden geeft wil het Rijk meer transparantie bieden hoe de status van een materiaal bepaald kan worden. In de Leidraad wordt een toelichting op de tekst van hoofdstuk B.6 gegeven met voorbeelden van uitwerking en ook verwijzing naar jurisprudentie. De Rijksoverheid publiceert de door haar geformuleerde rechtsoordelen al (op http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/afval/afval/toetsing-afval/). Dit zijn de rechtsoordelen die zijn gedaan sinds januari 2014, het begin van het programma VANG, dat nu is opgegaan in het Rijksbrede programma Circulaire Economie
344.	B.06.2	43	Voor een bijproductstatus is het nodig dat een materiaal wordt geproduceerd als een integraal onderdeel van een productieproces. De zuivering van afvalwater wordt over het algemeen niet als productieproces gezien. Een bijproductstatus is dan onmogelijk. De struvietproductielijn is een productieproces dat slechts in het verlengde ligt van het afvalverwerkingsproces. Uit de regeling voor glycerine blijkt dat een stof die geproduceerd wordt volgens een proces dat overeenkomt met een afvalverwerkingsproces niet per definitie een afvalstof is. Kan het ministerie de criteria (en de achterliggende intentie) toelichten wanneer een stof/product dat geproduceerd wordt in een (al dan niet verlengd) afvalverwerkingsproces niet automatisch een afvalstof is (en dus een bijproduct kan zijn)?	Uit een proces waarin afvalstoffen worden verwerkt (zoals een zuivering van afvalwater) kan een materiaal alleen geen afvalstof meer zijn als wordt voldaan aan de voorwaarden voor einde-afval. Productieresiduen uit een productieproces kunnen een bijproduct worden. In de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd wordt hier verder op ingegaan worden. Ook is hierin aangegeven welke bedrijfsprocessen als een productieproces worden gezien. De bepaling of een bedrijfsproces een afvalverwerkingsproces is, is niet op basis van een techniek te bepalen. Dit kan enkel worden bepaald door het doel van het bedrijfsproces: worden er met name afvalstoffen verwerkt of niet? Indien er voornamelijk afvalstoffen worden verwerkt, dan is er sprake van een afvalverwerkingsproces. Na een afvalverwerkingsproces kan een afvalstof einde-afval worden. Een materiaal aanmerken als een bijproduct kan alleen als het gaat om een productieresidu en het ontstaat uit een proces waarin voornamelijk geen afvalstoffen worden verwerkt.
345.	B.06.2 en B.06.5	21	Bij voorwaarde d. van artikel 5 van de Kra merkt inspreker op: mits de juiste instrumenten gehanteerd worden. [Red: d De inspreker doelt op instrumenten om uitlooggedrag van bouwproducten en afvalstoffen te beoordelen op milieuhygiënisch gebied.]	Inspreker reageert op een citaat van een wettekst. Deze tekst kan niet met het LAP worden gewijzigd. In het Besluit bodemkwaliteit is vastgelegd welke methoden gehanteerd moeten worden voor de bepaling van emissiewaarden bij toepassing van bouwstoffen. Deze voorschriften en methoden gelden ook voor bouwstoffen geproduceerd uit afvalstoffen. Het LAP stelt deze testmethode niet vast, zodat hier geen inspraak op mogelijk is. Overigens is het niet zinvol om op nationaal niveau een discussie te voeren over de te hanteren meetmethode om de uitloging van stoffen te bepalen, aangezien de in het Bbk opgenomen methode komt te vervallen zodra in de Europese Bouwproductenverordening een meetmethode is opgenomen. Voorts is in de Bouwproductenverordening (bijlage 1) als fundamentele eis 7 voor bouwwerken 'duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen' opgenomen. Deze eis is nog in ontwikkeling, maar hiermee kunnen in de toekomst wel eisen voor duurzaamheid en recyclebaarheid in productnormen voor bouwproducten worden opgenomen.
346.	B.06.2 en B.06.5	83	Vanzelfsprekend is van belang dat wordt voldaan aan de specificaties van milieu- en gezondheidsvoorschriften en -normen en dat er ook geen sprake is van ongunstige effecten voor het milieu en de menselijke gezondheid om een stof als (bij)product aan te merken. Aan de tekst onder b. dient te worden toegevoegd "dan wel gangbaar wordt gemaakt door innovatie van productiepraktijken". Immers, de ontwikkelingen van de circulaire economie en biobased processen leiden tot nieuwe productiepraktijken. Er zijn immers vele bedrijven die onderzoek verrichten naar biobased processen voor optimaal gebruik van stoffen en die ontwikkeling dient te worden gestimuleerd. Een aanduiding als afvalstof vormt dan een aanzienlijke belemmering.	De tekst die bij voorwaarde b. staat in de eerste alinea van § B.6.2 is rechtstreeks overgenomen van art. 5 van de Kra en kan niet aangepast worden. In de volgende alinea's staat wel een toelichting wat onder een "normale productiepraktijk" wordt verstaan, dit is ook verder uitgewerkt in de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd. Kort gezegd komt het erop neer dat het moet gaan om een productieproces dat beheerst wordt en goed functioneert. Dit kan dus ook een innovatief proces zijn.
347.	B.06.2 en F.03.1	43	LAP3 is inconsistent in het gebruik van de begrippen 'bewerking' en 'ver-	Hoewel het de bedoeling is om in het LAP uitsluitend te spreken van 'verwerken' van afvalstoffen (en niet van 'bewerken') is kennelijk op een

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>werking". Het lijkt erop dat verwerkingshandelingen zijn voorbehouden aan afvalstoffen en bewerkingshandelingen betrekking kunnen hebben op zowel afvalstoffen als niet-afvalstoffen. Inspreker verzoekt een definitie op te nemen van 'bewerken', waarin het onderscheid met 'verwerken' tot uitdrukking wordt gebracht.</p>	<p>aantal plekken in het ontwerp-LAP3 dit niet consequent doorgevoerd. Dit is bij het definitieve LAP gerepareerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • waar sprake is van '~~bewerken~~' of '~~be-/verwerken~~' van afvalstoffen is dit gewijzigd in <u>verwerken</u>; • ~~voorbewerking~~ is gewijzigd in <u>voorbehandeling</u>; • ~~vervolgbewerking~~ is gewijzigd in <u>vervolghandeling</u>; • ~~bewerking X~~ is gewijzigd in <u>verwerkingshandeling X</u>; • ~~bewerkingsstappen~~ is gewijzigd in <u>verwerkingsstappen</u> of <u>handelingen</u> al naargelang de context; <p><i>Uitzonderingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • het gebruik van het begrip 'bewerken' in de definitie van 'recycling' omdat deze definitie letterlijk ontleend is aan de Kra en de Wm. Hoewel dus daar het begrip 'bewerken' wordt gebruikt wordt wel 'verwerken' bedoeld. Aan de definitie van recycling wordt daarom de bij § A.4.2.2 als voetnoot 13 en in § F.3.1 als extra zin toegevoegd: <u>Het LAP spreekt van het 'verwerken' van afvalstoffen en niet van het 'bewerken' van afvalstoffen. Omdat de definitie van recycling letterlijk is ontleend aan de Kra en de Wm, is ervoor gekozen om in tegenstelling tot de rest van het LAP hier 'bewerken' als begrip te behouden, maar wordt ook hier bedoeld 'verwerken'.</u> Met het toevoegen van deze voetnoot worden alle verdere voetnoten opnieuw genummerd. • Het gebruik van de begrippen 'bewerkt' en 'bewerken' in B.6.2 (deze inspraak), omdat het hier niet per definitie gaat om het verwerken van afvalstoffen. In de context zoals hier gebruikt, past het begrip 'bewerken' beter. Bovendien is de laatste zin ontleend aan de letterlijke tekst van de Kra. <p>Als gevolg van bovenstaande is het niet nodig om een definitie van 'bewerken' versus het begrip 'verwerken' i.r.t. afvalstoffen op te nemen.</p>
348.	B.06.3 en B.06.4.3	88	<p>Bij de beschrijving van de voorwaarden voor het vervallen van de afval-status lijkt nog geen uitzicht te worden geboden op nationale of Europese initiatieven om hierin vooruitgang te boeken. Inspreker verzoekt uit te spreken dat hier de komende jaren actief beleid zal worden gevoerd om te komen tot meer nationale regelingen voor einde-afval.</p>	<p>De basis van inzet van Nederland bij uitleg van afval-geen afval is het beleid zoals neergezet in het LAP en uitgewerkt in de Leidraad. Idealiter geeft de Leidraad voldoende duidelijkheid voor een goede beoordeling van de status van een materiaal.</p> <p>De praktijk leert dat het opstellen van een nationale regeling een lange en formele procedure kent. Daarom wordt een verkenning naar een nieuwe bijproduct of einde-afvalregeling uitsluitend gestart op verzoek van een sector én met commitment van de sector. Bovendien zal bij een dergelijk verzoek bekeken worden of een regeling wel het goede instrument is. Een nationale regeling is namelijk alleen nationaal geldig. Bovendien kent een regeling een beperkte toepassing, in die zin dat het alleen voor specifieke materialen van toepassing kan zijn en/of alleen voor een specifieke uiteindelijke inzet van het materiaal.</p> <p>Op dit moment wordt er gewerkt aan een mogelijke regeling voor brandstoffen uit vloeibare afvalstoffen, zoals al is aangekondigd bij de tweede wijziging van LAP2. Daarnaast wordt er internationaal via de Green Deal North Sea Resources Roundabout gewerkt aan internationale afstemming van de beoordeling van de status van een materiaal. Er lopen dus diverse initiatieven om hierin vooruitgang te boeken.</p>
349.	B.06.3 en B.06.4.3	88	<p>Inspreker verzoekt aan te geven wat de juridische status is van een rechtsoordeel.</p>	<p>Uit jurisprudentie blijkt dat een rechtsoordeel in beginsel geen besluit is in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Het is een onderbouwde beoordeling van de specifieke feiten voor de toepassing van de status van een materiaal in een concreet geval. Het heeft een informatief karakter en kan als zodanig worden ingebracht bij beoordelingen en beschikkingen door het bestuursorgaan dat bevoegd gezag is ten aanzien van activiteiten.</p>
350.	B.06.3 en B.06.5	21	<p>Inspreker is van mening dat er de lacunes in het huidige toetsingskader zijn en die moeten worden aangepast, met name bij de beoordeling van voorwaarde d die gaat over risico's voor mens en milieu.</p>	<p>Bij de beoordeling van risico's voor mens en milieu moet naast het toetsen aan direct geldende regels en normen ook worden beoordeeld of alle risico's hiermee afgedekt worden. Immers, omdat wordt gestart met grondstoffen die al een gebruiksfase hebben gehad, is niet uit te sluiten dat hierdoor verontreinigingen aanwezig zijn die men bij primaire grondstoffen niet verwacht en waar productnormen geen rekening mee houden. In de laatste alinea van § B.6.1 worden enkele aandachtspunten genoemd voor deze toetsing. Het is aan de houder, die een materiaal als einde-afval wil laten aanmerken, om de betreffende toetsing uit te voeren en te onderbouwen dat met het op de markt brengen van de (voormalige) afvalstof inderdaad wordt voldaan aan voorwaarde d.</p>
351.	B.06.3 en F.11	96	<p>Voor de praktijk is ook zeer relevant de recente modificatie van Annex III van de Kra, die onder meer inhoudt dat afval met een gewichtspercentage >0,3% ZZS als gevaarlijk afval moet worden geclassificeerd. Dit ondermijnt onder omstandigheden de huidige praktijk en maakt deze feitelijk onmogelijk (omdat de benodigde vergunningen ontbreken). Aangezien de feitelijke situatie niet is gewijzigd, ziet inspreker hier ruimte voor toepassing van de onder B.6.3. "Voorwaarden voor vervallen van de afvalstof status" genoemde aanpak.</p>	<p>Ook als bekend is dat in afval ZZS voorkomen moet voor het onderscheid afval/geen afval getoetst worden aan de onder § B.6.3 genoemde criteria, waaronder d) het gebruik van het materiaal heeft over het geheel genomen geen ongunstige effecten voor het milieu of de menselijke gezondheid.</p>
352.	B.06.4 en B.06.5	58 en 67	<p>Tussen B6.4.1 en B6.4.2 moet nog worden toegevoegd: Benelux-criteria (van belang voor o.a. oud papier).</p>	<p>Vanuit de Benelux Unie kunnen geen direct werkende regelingen komen voor einde-afval. Dit kan alleen op EU- of op landelijk niveau. De Benelux-criteria oud papier waarnaar inspreker verwijst, is een aanbeveling van het Benelux Comité van Ministers. Deze aanbeveling is (nog) niet omgezet in een nationale regeling. De reden hiervoor is dat hiernaar geen vraag is vanuit de markt, zie ook antwoord op inspraakreactie 348.</p>
353.	B.06.4 en B.06.5	84 en 87	<p>Het vaststellen van meer einde-afval of bijproduct criteria is een goed instrument. Inspreker beveelt aan om Europees, maar ook landelijk meer criteria op te stellen voor einde-afval of bijproducten.</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.</p>
354.	B.06.4.2 en B.06.5	21	<p>In reactie op het gebruik van nationale ministeriële regelingen met einde-afvalcriteria ziet inspreker voor Nederland mogelijkheden liggen om de lacunes [Red: inspreker doelt op lacunes in instrumenten om uitlooggedrag van bouwproducten te bepalen] in de beoordeling van lange termijn gedrag op te lossen en daarmee in Europa de lead te nemen.</p>	<p>Zie antwoord op inspraakreactie 345.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
355.	B.06.4.2 en B.06.5	79	Inspreker vindt de voorgestelde beoordeling van de afvalstatus van materiaal weinig ambitieus en juridisch ongewenst. Vlaanderen kent bijvoorbeeld grondstofverklaringen. Inspreker stelt voor om concreet op te nemen dat in de komende jaren actief beleid zal worden gevoerd om, naast het genoemde recyclinggranulaat en glycerine, voor verschillende andere materialen de "niet-afvalstof"-criteria nationaal uit te werken en vast te stellen.	Zie antwoord op inspraakreactie 348.
356.	B.06.4.3	53	Inspreker vraagt om de toepassings sfeer van de webtoets correct weer te geven en om handvatten te bieden om vast te stellen wanneer een stof geen afvalstof is. Met de webtoets kan slechts worden vastgesteld of een stof voldoet aan de criteria voor einde-afval of bijproduct. Voorafgaand aan deze toets moet eerst vastgesteld worden of een stof – niet zijnde bijproduct – überhaupt een afvalstof is. Juist voor deze eerste stap zijn in praktijk handvatten nodig. De leidraad biedt hiervoor weinig aanknopingspunten anders dan "bewust geproduceerd". Bijvoorbeeld struviet wordt bewust geproduceerd op rioolwaterzuiveringen uit teruggewonnen fosfaten en ammonium. Desalniettemin wordt het materiaal beschouwd als afvalstof. Kan een stof niet bewust geproduceerd worden uit gerecyclede materialen?	Voor de toepassing van de webtoets wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 357. Voor de vraag of sprake is van een afvalstof wordt het kader gegeven in § B.6.2. Er moet voldaan worden aan de tweeledige doelstelling van de Kra. Bij een beoordeling moet worden gekeken naar zekerheid, rechtsmatigheid en doelmatigheid. Om dit in het LAP te verduidelijken is de tekst aangepast (de voorgenomen wijziging is opgenomen bij het antwoord op inspraakreactie 338). In de Leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd is dit verder uitgewerkt. Productie van een materiaal uit secundaire grondstoffen gebeurt vaak bewust. Dit betreft dan een handeling van afvalverwerking (recycling) tenzij na een eerdere recyclinghandeling de betreffende secundaire grondstoffen al een einde-afval status hebben verkregen. De beoordeling of er geen sprake is van een afvalstof is dan op basis van de voorwaarden voor einde-afval.
357.	B.06.4.3 e.v.	43	De tekst suggereert dat met de webtoets antwoord kan worden gekregen op de vraag of een stof of materiaal een afvalstof is. De toets is slechts bruikbaar voor stoffen waarvan kan worden aangenomen dat het in beginsel afvalstoffen, einde-afvalstoffen of bijproducten zijn. De toets is niet bruikbaar om vast te stellen of überhaupt wel sprake is van een afvalstof. Inspreker verzoekt de verwijzing in LAP3 naar de webtool in bovengenoemde zin aan te passen. Ook verzoekt inspreker duidelijk onderscheid te maken in afvalstoffen, einde-afvalstoffen en niet-afvalstoffen.	De webtoets is ingericht om voor productieresiduen te bepalen of er sprake is van een bijproduct en voor afvalstoffen of er sprake is van einde-afval na een handeling van nuttige toepassing. Op dit moment is het nog niet mogelijk om met de webtoets te bepalen of er sprake is van een afvalstof in andere situaties. Na vaststelling van het LAP zal onderzocht worden of het mogelijk is dit ook op te nemen in de webtoets als een extra module. Om duidelijker aan te geven waarvoor de webtoets geschikt is, is de tekst van § B.6.4.3 als volgt gewijzigd: Voor het uitvoeren van beoordelingen of sprake is van een ~~afvalstof of product (niet-afvalstof)~~ <u>bijproduct of einde-afval</u> en het stimuleren van een uniforme beoordelingswijze door het bevoegd gezag, is door het ministerie van IenM (nu IenW) bovendien ook de webtoets 'Afval of grondstof?' ontwikkeld (www.ishetafval.nl) in samenwerking met vertegenwoordigers uit de relevante overheidsinstanties en het bedrijfsleven. <u>De webtoets voorziet nog niet in de mogelijkheid om voor andere situaties dan bijproducten of afvalstoffen te bepalen of sprake kan zijn van een niet-afvalstof. In de komende periode wordt onderzocht of en hoe dit wel kan.</u> Ter ondersteuning van de beoordeling 'afval-of-product' voor een specifieke casus kan een bedrijf bovendien een zogeheten rechtsoordeel vragen. <u>Voor situaties die niet gaan over bijproduct of einde-afval en de webtoets hiervoor nog niet is aangepast kan via de Helpdesk afval-beheer contact hiervoor worden opgenomen met Rijkswaterstaat.</u>
358.	B.06.4.6 en B.06.5	40	Inspreker vraagt hoe de coördinatie tussen overheidsinstanties of onderdelen daarvan wordt geregeld. Het gaat hier om de samenwerking bij handhaving en toezicht op de afvalwetgeving. En dan om samenwerking tussen verschillende overheidsorganisaties. Samenwerking tussen toezicht en handhaving enerzijds en vergunningverlening anderzijds is hierbij ook van belang. Dit punt wordt hier niet genoemd. Ook hier kan sprake zijn van verschillende bevoegde gezagen.	De afstemming tussen organisatieonderdelen is aan de organisatie zelf. Dit wordt wel gefaciliteerd door RWS middels een web-based platform waarop specifieke casussen kunnen worden geplaatst en discussies kunnen worden gevoerd.
359.	B.07	91	Voor het op de juiste wijze mengen van afvalstoffen zijn het A&V-beleid en de AO/IC-procedures essentieel. Door (op onderdelen) vrijstelling te geven aan bepaalde inrichtingen voor het A&V-beleid en de AO/IC-procedures wordt risico op het ongeoorloofd mengen van afvalstoffen in het algemeen en ZZS-houdende afvalstoffen in het bijzonder genomen. Voorgesteld wordt om het mengen van afvalstoffen uitsluitend onder gespecificeerde voorwaarden in Omgevingsvergunningen te laten plaatsvinden (type C-bedrijven) en geen menghandelingen te laten verrichten binnen overige inrichtingen (type A/B-bedrijven), juist omdat betreffende bedrijven niet over een volledig A&V-beleid en AO/IC-procedures beschikken.	Niet geheel duidelijk is of inspreker hier een wens uit of slechts constateert hoe het in het LAP staat. Van belang is dat de menghandeling expliciet moeten zijn vastgelegd in de aanvraag omgevingsvergunning (inclusief omgevingsvergunning beperkte milieutoets), in de inzamelvergunningaanvraag of in de melding op grond van algemene regels. Dit geldt ook indien geen A&V-beleid of AO/IC hoeft te worden opgesteld. Feit is verder dat – en dat blijkt vooral uit de tabellen in de § B.7.4.4 en § B.7.4.5 – mengen in de meeste gevallen alleen in een vergunde C-inrichting is of kan worden toegestaan. Voor A- en B-inrichtingen zijn de mogelijkheden beperkter (alleen mengen binnen een categorie of bij elkaar horende A- en B-categorieën). We gaan er daarom vanuit dat het LAP in lijn is met wat de inspreker wenst.
360.	B.07	44	Met betrekking tot het beleid rondom het "mengen" van afvalstoffen met andere (afval)stoffen blijkt dat het beleid voor het verlenen van vergunningen zich erg richt op het productieproces. Dit is inderdaad belangrijk om de milieu-impact te kunnen toetsen voor de vergunningverlening. Even belangrijk is echter dat het product wat hiervan wordt geproduceerd later geen probleem kent in de afvalverwerking, of nog liever, dat dit een recyclebaar product is van een (even) hoge kwaliteit.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
361.	B.07 en A.02.3	91	Inspreker vraagt waarom (mengen van) afval van gemodificeerde organismen niet meer is opgenomen in het ontwerp-LAP3.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Terzijde wordt opgemerkt dat in het Besluit en de Regeling genetisch gemodificeerde organismen 2013 is opgenomen hoe met genetisch gemodificeerde organismen moet en mag worden omgegaan.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
362.	B.07.1	21	Inspreker citeert de eerste twee alinea's van de inleiding van B.7. om vervolgens het volgende duidelijk te maken: Eigenschap van opeenvolgende cycli van hergebruik als onderdeel van circulaire economie is een langzame ophoging van potentieel schadelijke componenten. Dit proces van langzame ophoging kan heel geleidelijk verlopen. Inspreker noemt voorbeelden. Als dergelijk materiaal gerecycled wordt, neemt op termijn de concentratie van stoffen toe, die nu geen beletsel vormen. Inzicht in de termijn waarop welke stoffen dan mogelijk kritisch worden is van groot belang om ongewenste en oncontroleerbare emissies te voorkomen. Nu is voor beton al duidelijk welke stoffen als eerste kritisch zullen worden. Dat zijn oxyanionen, zoals Mo, V, Cr, Sb en Se.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
363.	B.07.1, B.07.5.2 en B.07.6	11	Inspreker is van mening dat het mengen van verschillende asbestproducten met elkaar niet meer zou mogen en vanaf de bron bij asbestsanering van elkaar gescheiden moet blijven. Inspreker is bovendien van mening dat mengen ook niet mag zijn toegestaan voorafgaand aan het storten. Inspreker onderbouwt dit met argumenten over verschillende wijzen van hoogwaardiger verwerken dan storten die in ontwikkeling zijn voor verschillende asbesthoudende afvalstoffen. Inspreker definieert 7 verschillende vormen van asbesthoudende afvalstoffen en zou die graag vanaf de bron gescheiden laten houden. Door deze verschillende asbesthoudende afvalstoffen ook bij storten apart te houden van elkaar, ontstaan kansen om gestort asbesthoudend afval in een later stadium alsnog hoogwaardiger te verwerken.	Het is over het algemeen niet gewenst om asbesthoudende afvalstoffen na het storten weer op te graven vanwege de kans op verspreiding van asbestvezels. Daarnaast is het nauwelijks uitvoerbaar om zeven asbesthoudende afvalstromen gescheiden te gaan storten (en exact in beeld te houden op welke plaats iedere asbesthoudende afvalstroom ligt). Pas op het moment dat het beschikbaar komen van een alternatieve verwerkingsmethode aannemelijk is, ligt gescheiden opslag van een afvalstof ten behoeve van die verwerkingsmethode in de rede. Als het om asbesthoudend materiaal gaat, zal tijdelijk storten niet de beste keuze zijn.
364.	B.07.2 en B.07.6	83	Inspreker stelt voor om expliciet in de tekst op te nemen dat het mengen van afvalstoffen is toegestaan, met uitzondering van de drie algemene uitgangspunten genoemd in B.7.2.	Het mengen van zowel gevaarlijke afvalstoffen als niet-gevaarlijke afvalstoffen met andere categorieën (gevaarlijke) afvalstoffen of met niet-afvalstoffen is in beginsel niet toegestaan, tenzij deze activiteit is beschreven in een vergunningaanvraag of melding Abm en de vergunning is verleend, dan wel de melding is gepubliceerd. Daarnaast moet de menghandeling worden uitgevoerd conform de vergunningvoorschriften of conform de voorschriften van het Abm en de Arm. Aan het verzoek wordt niet tegemoet gekomen.
365.	B.07.2 en B.07.6	91	Monostromen die als gevolg van verontreiniging niet geschikt zijn voor hergebruik of waarvan (tijdelijk) geen afzet mogelijk is, dienen gemengd te kunnen worden voor verwerking (verbranden (met energierugwinning) of storten, afhankelijk van de concentratie, aard en samenstelling.	De verwerking van afvalstoffen moet voldoen aan de in de sectorplannen opgenomen minimumstandaard of, indien geen sectorplannen van toepassing zijn, de in het beleidskader opgenomen afvalhiërarchie. Voor het mengen van afvalstoffen gelden daarnaast de uitgangspunten van hoofdstuk B.7. Diverse sectorplannen houden al expliciet rekening met de mogelijkheid dat specifieke partijen niet voor recycling geschikt zijn en toch mogen worden verbrand. In die gevallen is mengen met ander te verbranden afval in beginsel mogelijk. Voor het overige is mengen niet toegestaan.
366.	B.07.2, B.07.5.1 en B.07.6	6	In B.7.2 zijn algemene uitgangspunten voor het beoordelen van een menghandeling beschreven. In B.7.5 staat dat voor alle stromen waarvoor de minimumstandaard verbranden is, er beleidsmatig geen bezwaar is wanneer deze worden gemengd. Inspreker vraagt of aan de criteria wordt voldaan indien vergunning is verleend voor het meeverbranden van bepaalde gevaarlijke afvalstromen in een AVI en in de daaraan voorafgaande vergunningaanvraag werd aangegeven dat deze stromen 'samen komen' in de AVI-bunker van waaruit ze op basis van een 'brandstoffenmenu' gezamenlijk in de vuurhaard worden gebracht. Of worden de algemene uitgangspunten automatisch overruled' door de tekst van B.7.5?	In § B.7.2 is als uitgangspunt genoemd dat afvalstoffen niet mogen worden gemengd als de te mengen afvalstoffen daardoor niet conform de daarvoor geldende minimumstandaard worden verwerkt. Hiervan is in het algemeen sprake als afvalstoffen van verschillende categorieën worden gemengd. Dit is voor brandbaar afval verder uitgewerkt in § B.7.5.1. Afvalstoffen waarvoor de minimumstandaard verbranden is, kunnen onder verschillende afvalcategorieën (100A en 100B [nummering volgens het ontwerp]) vallen en mogen toch zonder bezwaar mogen worden gemengd (<i>beleidsmatig</i> geen bezwaar). In dit geval is immers sprake van het mengen binnen afvalcategorieën met hetzelfde nummer. Dat neemt niet weg dat voor de menghandeling een vergunning vereist is, dan wel een melding nodig is (algemeen mengbeleid, eerste alinea van § B.7.2.). Bovendien moet ook aan de drie uitgangspunten van § B.7.2. zijn voldaan. Voor een goede procesvoering zorgt de verbrandingsinstallatie voor een optimale input van de oven. Bij afgifte van afvalstoffen aan de AVI moet worden voldaan aan de acceptatiecriteria van die installatie. Met de acceptatiecriteria en de prijsvoering kan de AVI stimuleren dat bepaalde afvalstoffen gescheiden worden aangeboden. Beleidsmatig gezien zijn er geen bezwaren om afvalstoffen, die in de bunker worden samengevoegd, ook al eerder in de keten niet gescheiden te houden, voorzover de minimumstandaard van deze afvalstoffen verbranden toestaat. Indien het afvalstoffen betreft waarvoor recycling technisch niet mogelijk is of waarvoor recycling te duur is en de minimumstandaard om die reden is geformuleerd op het niveau van verbranden in plaats van recycling, dient het bedrijf dat de afvalstoffen samenvoegt, bewijsstukken te bewaren en, indien daarom wordt gevraagd, aan het bevoegd te verstrekken (zie § A.4.6).
367.	B.07.3.2.1 en B.07.6	35	De tekst dat het mengen van afval met ZZS niet strijdig mag zijn met REACH is onduidelijk, nu REACH is gericht op chemische stoffen en niet op afvalstoffen. Daarnaast kent REACH het begrip "mengsel" dat is gedefinieerd als "een mengsel of oplossing bestaande uit twee of meer stoffen". Het begrip stof beperkt zich niet tot stoffen die "gevaarlijk" zijn. Uit de op pag. 139 genoemde voorbeelden blijkt dat de in het LAP gehanteerde criteria kunnen leiden tot veel onduidelijkheid en willekeur.	Afvalmaterialen die niet langer afval zijn, kunnen worden beschouwd als een stof als zodanig, als een mengsel bestaande uit twee of meer stoffen of, als een voorwerp als bedoeld in REACH. Alle vormen van terugwinning, met inbegrip van mechanische verwerking, worden als vervaardigingsprocedé als bedoeld in REACH beschouwd wanneer ze, na een of meerdere terugwinningsstappen te hebben ondergaan, resulteren in een of meerdere stoffen als zodanig of in een mengsel of in een voorwerp die niet langer afvalstoffen zijn (zie Richtsnoer voor afval en teruggewonnen stoffen, ECHA, 2010). Onder andere in de restrictielijst (bijlage XVII REACH) zijn beperkingen opgenomen voor wat betreft het op de markt brengen van mengsels en andere producten die bepaalde ZZS bevatten. Om ervoor te zorgen dat een einde-afvalstof voldoet aan REACH zal bij het verwerken van afvalstoffen tot die einde-afvalstof rekening moeten worden gehouden met dergelijke beperkingen. Als voorbeeld wordt restrictie 23 'cadmium' genoemd waarin een uitzondering is opgenomen voor bepaalde toepassingen van mengsels en voorwerpen geproduceerd uit PVC-afval als de cadmiumconcentratie niet meer dan 0,1 gew. % bedraagt. De mengsels en voorwerpen moeten voordat deze op de markt worden gebracht, worden voorzien van een pictogram of tekst waaruit blijkt dat deze teruggewonnen PVC bevatten. Het is dan ook niet nodig om de tekst aan te passen. Een mengsel van afvalstoffen als bedoeld in het LAP is iets anders dan een mengsel van twee of meer stoffen als bedoeld in REACH. Inspreker merkt terecht op dat het begrip stof in het kader van REACH zich niet beperkt tot gevaarlijke stoffen. De verwijzing naar artikel 10.54a Wm is mogelijk verwarrend en wordt verwijderd.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>§ B.14.5.1.1 (in de definitieve LAP is dit § B.14.5.2.1 geworden) is als volgt gewijzigd: Voor andere ZZS wordt mengen ~~op grond van 10.54a Wm~~ niet toegestaan als daardoor in het vervolgtraject grotere kans is op onaanvaardbare blootstelling van mens en milieu aan ZZS.</p> <p>De op pagina 139 (§ B.7.5.4.4) opgenomen voorbeelden verduidelijken het mengen t.b.v. bouwstof en 'functionele hoeveelheden'. Inspreker heeft niet toegelicht waarom deze voorbeelden zouden kunnen leiden tot onduidelijkheid en willekeur.</p>
368.	B.07.4	2	<p>In B.7.4 wordt mengen gekoppeld aan een inrichting / inzamelen / afvalverwerking / voorafgaand aan verbranding / storten, maar niet aan een afgraving of activiteit. Dit is een veelvoorkomend probleem in de praktijk als wij het hebben over grondverzetwerkzaamheden (het niet laagsgewijs afgraven of mengen van verschillende milieuhygiënische kwaliteiten).</p>	<p>Inspreker merkt terecht op dat het mengen van afval buiten inrichtingen (niet zijnde vervoer) niet aan de orde komt in § B.7.4. De reden hiervoor is dat het mengen van afvalstoffen buiten inrichtingen in veel gevallen niet tot de mogelijkheden behoort. Omdat de tekst niet compleet is, wordt deze aangepast.</p> <p>Buiten een inrichting is het uitvoeren van handelingen met afvalstoffen toegestaan als het gaat om het toepassen van bouwstoffen en grond in de zin van het Bbk. Voor het toepassen van bouwstoffen en grond, die voldoen aan de kwaliteitseisen van het Bbk en bestemd zijn voor de in het Bbk genoemde toepassingen, zijn in het Bbk en de regeling voorschriften opgenomen. Het samenvoegen van bouwstoffen is toegestaan, voor zover sprake is van dezelfde soorten bouwstoffen als bedoeld in het Bbk (artikel 3.7.4 Rbk). Voor het samenvoegen van grond zijn in het Bbk eveneens voorschriften opgenomen (artikel 4.3.2 Rbk). De tijdelijke opslag van grond die voldoet aan het Bbk en bestemd is voor de in het Bbk genoemde toepassingen is buiten een inrichting toegestaan. Dit geldt niet voor tijdelijke opslag van bouwstoffen buiten een inrichting. Het immobiliseren van grond en/of afvalstoffen tot bouwstoffen valt niet onder het toepassen van bouwstoffen en grond als bedoeld in het Bbk. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 376.</p> <p>Mengen van gevaarlijke afvalstoffen is op grond van artikel 10.54a Wm verboden, tenzij deze activiteit is toegestaan in een omgevingsvergunning of een inzamelvergunning.</p> <p>Afgifte van afvalstoffen aan een ander is uitsluitend toegestaan aan de in artikel 10.37, tweede lid, genoemde personen. Op grond van 10.37, tweede lid, onder b3, Wm mag afgifte plaatsvinden ten behoeve van toepassing conform het Bbk. De vrijstelling die in artikel 10.37, tweede lid, onder b2 Wm aan de orde is, geldt slechts voor het op of in de bodem brengen (storten of nuttig toepassen) van afvalstoffen en niet voor de handelingen die daaraan vooraf kunnen gaan (zeven, mengen, immobiliseren etc.). Met andere woorden: omdat afgifte niet is toegestaan, komt men er meestal niet aan toe om op of buiten de toepassingslocatie (niet zijnde een inrichting) activiteiten uit te voeren, anders dan het toepassen conform het Bbk.</p> <p>De situatie kan zich ook voordoen dat geen sprake is van afgifte aan een ander. In dat geval is sprake van het mengen en vervolgens opslaan van afvalstoffen buiten een inrichting. Bij langdurige opslag is sprake van storten. Het storten of anderszins op of in de bodem te brengen van afvalstoffen buiten een inrichting is verboden, tenzij vrijstelling is verleend (10.2 Wm). De in het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen opgenomen vrijstellingen hebben betrekking op bouwstoffen en grond in de zin van het Bbk. Het mengen van afvalstoffen, de tijdelijke opslag van grond en bouwstoffen die niet aan de kwaliteitseisen van het Bbk voldoen en de tijdelijke opslag van bouwstoffen die wel aan de kwaliteitseisen van het Bbk voldoen, maken geen onderdeel uit van het toepassen van bouwstoffen of grond. Deze activiteiten zijn buiten een inrichting evenmin toegestaan.</p> <p>Indien niet-verontreinigde grond en ander van nature voorkomend materiaal wordt afgegraven bij bouwactiviteiten en vaststaat dat het materiaal in natuurlijke staat zal worden gebruikt voor bouwdoeleinden op de locatie waar het werd afgegraven, dan is een verantwoorde toepassing geregeld in het Bbk. Voor het overige dient op grond van het Bbk de kwaliteit te worden vastgesteld voordat de grond wordt toegepast. De grond dient per kwaliteit te worden afgegraven en te worden toegepast.</p> <p>In hoofdstuk B.7 is de volgende nieuwe subparagraaf toegevoegd en de volgende subparagraaf is hernummerd: <u>B.7.4.6 Mengen buiten inrichtingen (uitgezonderd inzamelvergunningplichtige activiteiten)</u> <u>Bij kortdurende activiteiten waarbij grond wordt opgeslagen op of nabij een toepassingslocatie en bij de toepassing van grond of bouwstoffen conform het Besluit bodemkwaliteit hoeft geen sprake te zijn van een inrichting in de zin van de Wm. Het mengen van dezelfde soorten bouwstoffen en het gezamenlijk toepassen (mengen) van verschillende categorieën grond, zijn op een toepassingslocatie toegestaan, voor zover aan de voorschriften van het Bbk wordt voldaan. De acceptatie, keuring en weging van partijen afval die bestemd zijn voor toepassing als grond of bouwstof als bedoeld in het Bbk dienen vooraf te zijn uitgevoerd, waarna de partij bouwstof of grond gescheiden wordt aangevoerd naar de toepassingslocatie.</u></p> <p><u>Als afvalstoffen worden afgegeven aan een andere persoon, dan is het mengen van deze afvalstoffen buiten een inrichting, op een plaats die geen toepassingslocatie in de zin van het Bbk is, niet toegestaan op grond van de Wm.</u></p> <p><u>De situatie kan zich ook voordoen dat geen sprake is van afgifte aan een ander. In dat geval is het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen buiten een inrichting, op een plaats die geen toepassingslocatie is, niet verboden. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplichtbepalingen in de Wm en de Wet bodembescherming. Benadrukt wordt dat bij deze activiteit geen sprake mag zijn van een inrichting als bedoeld in de Wm.</u></p> <p>In § B.7.5.4.3, laatste alinea, is het volgende verwijderd: ~~Afgifte van afvalstoffen aan een ander kan alleen plaatsvinden aan de in artikel 10.37, tweede lid, genoemde personen. Dit betekent dat bepaalde handelingen met afvalstoffen, waaronder immobiliseren, uitsluitend plaats kunnen vinden binnen een inrichting .~~</p>
369.	B.07.4	88	<p>In de Omgevingswet komt het onderscheid tussen A-, B- en C-inrichtingen te vervallen. Hoe verhoudt zich de tekst over het mengen van afvalstoffen binnen deze typen inrichtingen tot de bepalingen op grond van de Omgevingswet?</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
370.	B.07.4, B.07.5.5 en B.07.6	2	Onderbelicht is mengen/samenvoegen van ernstig verontreinigde grond onderling. Dit is volgens inspreker toegestaan op parameterniveau (b.v. partij zinkhoudende grond met partij zinkhoudende grond, niet zijnde één van beide gevaarlijk afval) en niet toegestaan tussen 2 verschillende parameters (b.v. partij zinkhoudende grond met partij loodhoudende grond, niet zijnde één van beide gevaarlijk afval). Uitgezonderd natuurlijk de inrichtingen t.b.v. immobiliseren en reinigen. Slechts in bijlage 5 (94) wordt grond van saneringslocaties genoemd. Mengen van ernstig verontreinigde grond (niet toepasbaar) met niet ernstig verontreinigde grond (toepasbaar) is niet toegestaan.	<p>Op grond van de Regeling bodemkwaliteit (artikel 4.3.2) is het samenvoegen van verschillende partijen grond uitsluitend toegestaan indien deze partijen in dezelfde bodemkwaliteitsklasse zijn ingedeeld. Dit is niet afhankelijk van de feitelijke verontreinigingen. Wel is in BRL9332 opgenomen dat de kwaliteit van de samengevoegde partij nooit gunstiger mag worden gekwalificeerd dan de kwaliteit van de individuele partijen voor samenvoeging.</p> <p>Bij grootschalige toepassingen van grond als bedoeld in het Bbk worden partijen grond met maximale waarden voor de bodemfunctieklasse industrie en die voldoen aan de maximale emissiewaarden gezamenlijk toegepast (artikel 63 Bbk). Het voorafgaand mengen van partijen van verschillende bodemkwaliteitsklasse t.b.v. grootschalige toepassing is echter niet toegestaan.</p> <p>Voor grond die ernstiger is verontreinigd dan klasse industrie (hierna te noemen niet herbruikbare grond) is in de minimumstandaard van sectorplan 39 (grond) opgenomen dat geen grond mag worden gemengd ten behoeve van immobilisatie dan wel direct mag worden geïmmobiliseerd wanneer die één van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan 120% van de referentiewaarde 'Industrie'. Mengen van niet herbruikbare grond moet altijd plaatsvinden ten behoeve van reiniging of immobilisatie voorafgaand aan recycling. Het voorgaande betekent dat voorafgaand aan het mengen van niet herbruikbare grond niet op parameterniveau wordt getoetst.</p> <p>De § B.7.5.5 en § B.7.6, onder 'Mengen van grond en/of bagger' zijn als volgt gewijzigd: Het Bbk stelt voor de bescherming van de bodem kwaliteitseisen aan toe te passen grond en baggerspecie. Voor het mengen van grond en bagger geldt het volgende beleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Het mengen van grond en baggerspecie is in beginsel uitsluitend toegestaan indien het partijen betreft die voorafgaand aan het mengen conform de bepalingen uit het Bbk voldoen aan één van de volgende categorieën gemengd mogen worden. Aanvullend geldt dat partijen grond en baggerspecie alleen gemengd mogen worden als daar vanwege wetgeving en/of het beleid voor POP's, kwik en asbest geen bezwaren tegen zijn. De verschillende afvalcategorieën voor grond en baggerspecie die gescheiden moeten worden gehouden zijn opgenomen in bijlage F.5.</u> <p><u>Grond en baggerspecie mogen onderling gemengd worden.</u></p> <p><u>Voor het mengen van partijen grond en baggerspecie die de maximale waarden voor de bodemkwaliteitsklasse industrie/ bodemkwaliteitsklasse B overschrijden, zijn in de sectorplannen 'grond' en 'bagger' voorwaarden voor verwerking opgenomen. Daarnaast geldt dat het mengen van partijen grond en baggerspecie ten behoeve van verwerking uitsluitend is toegestaan door een op grond van de BRL 7500 (Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie) erkende organisatie.</u></p> <p><u>Mengen van partijen die behoren tot verschillende categorieën is niet toegestaan.</u> De gedachte hier achter is het voorkomen van wegmengen en diffuse verspreiding van verontreinigingen. Een extra aandachtspunt bij het mengen met/van grond of bagger is de aanwezigheid van bepaalde ZZS (zie paragraaf B.7.3.2.1).</p> <p><u>In § B.7.5.4.4 vervalt voorbeeld 1 en de andere voorbeelden worden hernummerd</u> <u>Een partij grond met organische verontreinigingen en een partij grond met uitlopende metalen mogen niet door mengen geschikt worden gemaakt voor nuttige toepassing. Hier is slechts sprake van verdunning resulterend in diffuse verspreiding. Dit betekent dat op parameterniveau wordt gekeken onder welke bodemkwaliteitsklasse een partij valt en of gemengd mag worden.</u></p>
371.	B.07.5.2	6	Vermeld is dat bepaalde afvalstoffen, zoals asbest, niet gezamenlijk in eenzelfde stortplaatsel mogen worden gestort. Deze afvalstoffen mogen ook niet worden gemengd. Het is echter 'common practice' om gestort asbest af te dekken (indien beschikbaar) met ander inert afval. Zo wordt grondstof bespaard. Gevraagd wordt of dit mag blijven gebeuren.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
372.	B.07.5.2	6	Vermeld is dat geïmmobiliseerde afvalstoffen op specifieke stortplaatsen worden gestort. Gevraagd wordt wat wordt bedoeld met 'specifieke stortplaatsen'. Na immobilisatie gelden voor monoliet toch de regels voor niet-gevaarlijk afval?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
373.	B.07.5.2 en B.07.6	71	In B.7.6 zijn eisen voor mengen t.b.v. stort opgenomen. Deze eisen zijn echter doorvertaald in de keten. Op welke wijze moet dat gebeuren? Denk aan twee reststromen van bewerking (bijvoorbeeld van grond cf SP 39), die eenzelfde bestemming hebben. Teneinde discussies te voorkomen, is ten minste een nadere toelichting op zijn plaats.	Voordat te storten afvalstoffen worden gemengd dient het bedrijf dat deze afvalstoffen mengt administratief vast te leggen welke afvalstoffen worden gemengd, naar welke stortplaats het mengsel wordt afgevoerd en: - dat geen sprake is van afvalstoffen die op grond van het Bssa niet gezamenlijk in eenzelfde stortplaatsel mogen worden gestort; - dat de gemengde afvalstoffen afzonderlijk voldoen aan de in het Bssa opgenomen acceptatiecriteria voor het beoogde type stortplaats; - dat geen sprake is van sterk uitloegbare afvalstoffen als bedoeld in art. 1 Regeling acceptatie afvalstoffen op stortplaatsen of, als daar wel sprake van is, dat is voldaan aan de voorschriften van deze Regeling voor wat betreft de behandeling van de afvalstoffen en de beoogde stortplaats. Aangezien dit reeds is opgenomen in B.7.5.2 wordt de tekst niet aangepast.
374.	B.07.5.4 en B.07.6	85	Inspreker vindt dat strikt vastgehouden moet worden aan de uitgangspunten van het Bbk. Het bijmengen van afvalstoffen staat op gespannen voet met het schoonhouden van ketens en bemoeilijkt de recyclebaarheid van bouwgrondstoffen waarin deze afvalstoffen verwerkt zijn. Vermenging met alternatieve (niet gangbare) grondstoffen in het bouwproductieproces mag niet leiden tot een situatie, waardoor hergebruik van bouwproducten in een volgende levenscyclus (als grondstof in beton, asfalt of als ophoogen funderingsmateriaal) bemoeilijkt wordt.	Als normdocument voor het produceren van bouwstoffen is in bijlage C van de Bbk de BRL 9322 'Mengsels van cementgebonden minerale reststoffen, versie van 1 maart 2016' voorgeschreven. Gevaarlijke afvalstoffen mogen op grond van deze beoordelingsrichtlijn niet worden geïmmobiliseerd. Voor bepaalde organische stoffen, als ook voor asbest en kwik zijn in de BRL maximale acceptatiegrenswaarden voor minerale reststoffen opgenomen. Bij de acceptatie van minerale reststoffen moet ook onderzocht worden of er stoffen aanwezig zijn waarvoor in het Bbk geen numerieke eisen zijn opgenomen, maar waarvoor, gezien de (mogelijke) concentratie, aanleiding is om te controleren en te evalueren of de concentratie schadelijk is en/of strijdig is met algemene eisen m.b.t. die stof (zorgplicht). Daarnaast wordt in de ' Factsheet koude immobilisatie grond ' van de 'Richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit' een uitspraak gedaan

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>over de (on)mogelijkheden van koude immobilisatie van grond tot bouwstof. Voor het overige bevat het Bbk geen specifieke eisen voor het samenvoegen tot vormgegeven bouwstoffen.</p> <p>Op grond van het mengbeleid mogen afvalstoffen <i>niet</i> tot vormgegeven bouwstoffen worden verwerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> als dit is vastgelegd in de betreffende minimumstandaard. Dit geldt in het bijzonder voor afvalstoffen die het resultaat zijn van het concentreren van vervuiling, zoals grondreinigingsresidu, ONO-filterkoek, residu van het opwerken van AVI-bodemassen en rookgasreinigingsresidu; of als de beoogde toepassing van bepaalde afvalstoffen op enig moment tot blootstelling van mens of milieu aan zeer zorgwekkende stoffen kan leiden. <p><i>[overigens is de tekst van de eerste bullit naar aanleiding van andere inspraak beperkt gewijzigd; zie het antwoord op inspraakreactie 853]</i></p> <p>Gelet op het voorgaande is er vooralsnog geen aanleiding om het beleid voor het mengen tot vormgegeven bouwstoffen verder aan te scherpen. Wel zal een verwijzing naar BRL9322 worden opgenomen in de tekst.</p> <p>Aan § B.7.5.4.3, tweede alinea is toegevoegd: <u>Overigens wordt in de 'Factsheet koude immobilisatie grond' van de 'Richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit' een uitspraak gedaan over de (on)mogelijkheden van koude immobilisatie van grond tot bouwstof.</u></p> <p>Aan § B.7.5.4.3, bullit 3 is toegevoegd: <u>Daarnaast zijn in de BRL 9322 (Mengsels van cementgebonden minerale reststoffen), BRL 2506 (Recyclinggranulaten voor toepassing in GWW-werken en in beton) en in andere normdocumenten behorend bij bijlage C van de Rbk randvoorwaarden opgenomen voor het immobiliseren van afvalstoffen.</u></p>
375.	B.07.5.4 en B.07.6	35	<p>Voor de productie van bouwstoffen worden cumulatieve eisen gesteld aan het toepassen van gerecycled materiaal. Een daarvan is dat de inzet bijdraagt aan de voor het product en zijn functie noodzakelijke eigenschappen en dat het slechts gaat om het bijmengen van functionele hoeveelheden. Inspreker geeft aan dat voor niet gevaarlijke afvalstoffen deze eisen niet gebaseerd zijn op de Kra en hiervoor dus geen rechtvaardiging is. De eisen uit het Bbk lopen immers niet parallel aan de grenswaarden die gelden voor gevaarlijke afvalstoffen en/of die voor producten zijn opgenomen in REACH.</p>	<p>Op grond van de Wm dient sprake te zijn van een doelmatige verwerking van afvalstoffen. De in het LAP opgenomen eisen die worden gesteld aan afvalstoffen die tot bouwstoffen mogen worden verwerkt vormen hiervan een invulling. Gelet op de verschillende doelstellingen van het Bbk en REACH ligt het voor de hand dat hieruit voortvloeiende eisen en grenswaarden niet parallel lopen.</p>
376.	B.07.5.4.3	31	<p>Uit onderdeel B.7 volgt dat het beleid geheel is geënt op activiteiten binnen inrichtingen. In de tekst staat: "Afgifte van afvalstoffen aan een ander kan alleen plaatsvinden aan de in artikel 10.37, tweede lid, genoemde personen. Dit betekent dat bepaalde handelingen met afvalstoffen, waaronder immobiliseren, uitsluitend plaats kunnen vinden binnen een inrichting." Deze tekst is niet juist, of op zijn minst onvolledig, en het opnemen ervan in het LAP3 is onterecht en tevens niet in het belang van een duurzaam en doelmatig beheer van afvalstoffen. Hiervoor worden de volgende argumenten genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Onjuiste interpretatie afgifteverbod</u> Op grond van artikel 10.37 Wm mogen afvalstoffen niet alleen worden afgegeven aan een bevoegde verwerker die in het bezit is van een omgevingsvergunning voor milieu of valt onder de werking van het Abm. Op grond van artikel 10.37 lid 2, aanhef en onder b, sub 2 Wm is de afgifte toegelaten van bedrijfsafvalstoffen aan een erkende verwerker indien de afvalstoffen binnen of buiten een inrichting overeenkomstig het Bbk als bouwstof in een werk worden toegepast. Dat volgt uit artikel 10.2 lid 1 Wm jo. artikel 2 lid 1, aanhef en onder b van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen jo. het Bbk (buiten inrichting) en uit artikel 3 lid 2 Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen jo. het Bbk (binnen inrichting van een derde). Daarbij is van belang dat ingevolge artikel 1 Bbk onder het "toepassen van grond" ook wordt verstaan: het tijdelijk opslaan van grond ten behoeve van de uiteindelijke toepassing. Het voorgaande wordt bevestigd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State van 12 januari 2007 (200609269/1). Nu (ook) in het geval van de bedrijven zowel de tijdelijke opslag als het toepassen van de bouwstof valt onder de reikwijdte van het Bbk (vgl. artikel 35 Bbk) en in overeenstemming is met Bbk, is sprake van een uitzondering op het stortverbod ex artikel 10.2 Wm en is derhalve sprake van een uitzondering op het afgifteverbod ex artikel 10.37 Wm. <u>Volgt ook uit het (overige) afvalstoffenrecht</u> In artikel 10.54 Wm is bepaald dat het (alleen) verboden is om gevaarlijke afvalstoffen buiten een inrichting nuttig toe te passen. 	<p>Tijdelijke opslag van grond, bestemd voor de in het Bbk genoemde toepassingen, is op grond van het Bbk gedurende maximaal drie jaar toegestaan. Deze tijdelijke opslag valt onder de definitie van toepassen van grond als bedoeld in het Bbk.</p> <p>Toepassen van bouwstoffen is in het Bbk gedefinieerd als het in een werk aanbrengen of houden van bouwstoffen, alsmede het laten verrichten daarvan. Het tijdelijk opslaan van bouwstoffen valt niet onder deze definitie. Indien de toepassing van bouwstoffen of grond strijdig is met hoofdstuk 3 of 4 van het Bbk dan is een Wabo-vergunning vereist (artikel 5, derde lid, Bbk). De tijdelijke opslag van grond, die voldoet aan de kwaliteitseisen van het Bbk en bestemd is voor de in het Bbk genoemde toepassingen, is buiten een inrichting dus toegestaan. Dit geldt niet voor tijdelijke opslag van bouwstoffen buiten een inrichting.</p> <p>Ten aanzien van het mengen van niet-gevaarlijk afval buiten een inrichting wordt opgemerkt dat artikel 10.37, tweede lid, afgifte van afvalstoffen toestaat aan degene die een ontheffing heeft om die afvalstoffen buiten een inrichting te storten, anderszins op te slaan of te verbranden. Daarnaast is afgifte mogelijk ten behoeve het toepassen conform het Bbk . Afgifte aan personen die afvalstoffen op een andere wijze verwerken is derhalve niet toegestaan.</p> <p>In een aantal gevallen is een vrijstelling van het verbod op het buiten een inrichting storten of anderszins opslaan opgenomen in het Besluit vrijstellingen stortverboden buiten inrichtingen. Ook deze vrijstelling heeft uitsluitend betrekking op de handeling 'op of in de bodem brengen' en niet op andere verwerkingshandelingen, zoals mengen, zeven e.d. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 368.</p> <p>Ten aanzien van het mengen in het kader van BRL9322 wordt opgemerkt dat het op grond van de Wm niet is toegestaan om afvalstoffen buiten een inrichting tijdelijk op te slaan en/of te mengen tot bouwstof. De acceptatie, keuring en menging van partijen afval die bestemd zijn voor toepassing als bouwstof als bedoeld in het Bbk dienen vooraf in een vergunde inrichting te zijn uitgevoerd, waarna de partij bouwstof gescheiden wordt afgevoerd naar de toepassingslocatie. Overigens blijkt ook uit de BRL9322 dat deze geen betrekking heeft op immobilisatie op de toepassingslocatie. In de BRL 9322 staat bijvoorbeeld "Mixed-in-place immobilisatie (infrezen) valt niet onder deze BRL." en "Een menginstallatie is een installatie waarin de grondstoffen voor het immobiliseert ex situ worden gemengd, zodat het mengsel ontstaat, dat na uitharden het uitgeharde immobiliseert wordt".</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>Voorts is in artikel 10.54a Wm bepaald dat (alleen) het mengen van gevaarlijke afvalstoffen met andere (ook niet-)afvalstoffen niet is toegestaan, tenzij men daarvoor in het bezit is van een omgevingsvergunning. Het (overige) afvalstoffenrecht steunt dus het oordeel dat het nuttig toepassen van niet-gevaarlijke afvalstoffen buiten een inrichting en het buiten een inrichting mengen van niet-gevaarlijke bedrijfsafvalstoffen met andere stoffen in de regel is toegestaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Buiten inrichting bovendien niet bezwaarlijk</u> <p>Het is niet bezwaarlijk dat de afgifte van afvalstoffen plaatsvindt aan een verwerker buiten een inrichting, aangezien voldaan moet worden aan de algemene zorgplicht (1.1a Wm) en de specifieke zorgplicht aangaande handelingen met afvalstoffen (10.1 Wm). Daarnaast zijn artikel 13 Wet bodembescherming en artikel 7 van het Bbk van belang.</p> <p>LAP3 dient buiten elke twijfel te stellen dat de activiteiten van bedrijven die (veelal) op projectlocaties (niet-gevaarlijke) bedrijfsafvalstoffen ontvangen en mengen met een bindmiddel tot immobilisaat (conform BRL 9322) om dit ter plaatse toe te passen, in overeenstemming zijn met het LAP.</p>	
377.	B.07.5.4.3	47	<p>Inspreker is van mening dat de laatste alinea niet geheel juist is. Indien immobilisatie plaatsvindt met aanwezige afvalstoffen op de locatie van toepassing (bijvoorbeeld een saneringslocatie) is dit niet in strijd met artikel 10.37 Wm. Daarnaast zou het mogelijk kunnen zijn dat bepaalde (bewerkte) afvalstoffen binnen een inrichting als grondstof voor immobilisatie zijn gekwalificeerd en voldoen aan het gestelde van de BRL 9322. Is het de bedoeling dat dit ook is uitgesloten? Afhankelijk van de visie van Omgevingsdiensten wordt tot op heden in vele gevallen, in de praktijk, ingestemd met deze handelwijze. Meer duidelijkheid is gewenst.</p>	<p>Als immobilisatie plaatsvindt met aanwezige afvalstoffen op de locatie van toepassing (bijvoorbeeld een saneringslocatie) dan hoeft geen sprake te zijn afgifte van de afvalstoffen aan een ander. In dat geval is het tijdelijk opslaan en mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen niet verboden op grond van de Wm. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplichtbepalingen in de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming.</p> <p>Als afvalstoffen binnen een vergunde inrichting zijn verwerkt tot bouwstoffen die voldoen aan de kwaliteitseisen van het Bbk, dan mogen deze bouwstoffen conform het Bbk worden toegepast buiten een inrichting. Het afgeven van afvalstoffen aan een ander ten behoeve van immobilisatie buiten een inrichting is niet toegestaan. Zie verder het antwoord op inspraakreacties 368 en 376.</p>
378.	B.07.5.4.3 en B.07.6	88	<p>Inspreker vindt punt 3 van B.7.5.4.3, gezien de technologische ontwikkelingen, te beperkend. Nieuwe recyclingtechnieken maken het mogelijk nog verdere bewerkingen op deze residuen uit te voeren waarmee waardevolle grondstoffen in de kringloop kunnen worden teruggebracht en andere verwerkingsopties kunnen ontstaan voor de overblijvende reststroom. In dit kader is het wenselijk dat er ruimte blijft voor voorbereiding voor recycling en enkel de verplichting tot het storten van een overblijvend residu dat niet geschikt is voor nuttige toepassing. Het beleidsvoornemen staat op gespannen voet met de beleidslijn voor bouwstoffen waar uitloging en biobeschikbaarheid het criterium is voor het wel of niet nuttig toepassen. De benadering wijkt ten onrechte af van die voor bouwstoffen. Inspreker verzoekt in het LAP rekening te houden met technologische ontwikkelingen om de betreffende stromen zo hoogwaardig mogelijk te kunnen (blijven) verwerken.</p>	<p>Voor afvalstoffen die het resultaat zijn van het concentreren van vervuiling is immobilisatie tot een bouwstof nooit toegestaan. Recycling, bijvoorbeeld door het terugwinnen van zware metalen of andere elementen, kan wel doelmatig zijn mits geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume. Bij toepassing als bouwstof gebeurt dit wel en daardoor is de immobilisatie van deze afvalstoffen tot bouwstof niet toegestaan.</p> <p>Op dit moment zijn geen recyclingtechnieken beschikbaar waarmee grondstoffen uit deze afvalstoffen kunnen worden teruggewonnen. Daarom blijft de minimumstandaard voor deze afvalstoffen storten. Nuttige toepassing is niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. Mochten nieuwe recyclingstechnieken beschikbaar komen die niet leiden tot verspreiding van metalen, dan kan de minimumstandaard in het LAP worden aangepast als wordt voldaan aan de in D.2.3 vastgelegde voorwaarden.</p> <p>Voor alle duidelijkheid is het tweede aandachtstreepje van § D.2.2.1 als volgt aangepast: <u>In specifieke gevallen is verwerking op een hoger niveau van de afvalhiërarchie dan is voorgeschreven toch niet toegestaan. Het gaat dan (bijvoorbeeld om ethische redenen zoals bij ziekenhuisafval of het gaat om afvalstoffen die het resultaat zijn van het concentreren van vervuiling (diverse reinigingsresiduen, zie ook § B.7.5.4.3) waarvoor het onwenselijk wordt geacht om deze geconcentreerde vervuilingen vervolgens alsnog in de maatschappij te verspreiden).</u> <u>In andere gevallen is verwerking op een hoger niveau van de afvalhiërarchie of alleen onder voorwaarden toegestaan, (bijvoorbeeld als onder de voorwaarde dat verwerking of toepassing niet leidt tot verspreiding van bepaalde componenten in het milieu).</u> Dergelijke ~~beperkingen~~ <u>verboden respectievelijk voorwaarden/beperkingen</u> zijn expliciet in de minimumstandaarden van het LAP opgenomen.</p> <p>Daarnaast is B.7.5.4.3 als volgt gewijzigd: Voor afvalstoffen die het resultaat zijn van het concentreren van vervuiling is immobilisatie tot een bouwstof nooit toegestaan, met uitzondering t.b.v. toepassing in zoutcavernes. Het gaat om de volgende afvalstoffen: grondreinigingsresidu, ONO-filterkoek, residu van het opwerken van AVI-bodemas en rookgasreinigingsresidu. <u>Het is toegestaan dat uit deze afvalstoffen metalen worden teruggewonnen ten behoeve van recycling, onder voorwaarde dat via de resterende afvalstoffen niet alsnog diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume.</u> In van toepassing zijnde sectorplannen is <u>deze beperking het voorgaande</u> opgenomen.</p>
379.	B.07.5.4.3 en B.07.6	47	<p>Bij de tweede beperking merkt inspreker op dat immobilisatie in het Bbk gelijk is gesteld aan andere reinigings- of bewerkingstechnieken voor verontreinigde grond. De uitvoering van immobilisatie is voorbehouden aan gecertificeerde en erkende bedrijven. De randvoorwaarden zijn te vinden in de BRL 9322. Voorstel is om de verwijzing naar BRL 9322 op te nemen.</p>	<p>De inspraakreactie wordt onderschreven. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 374.</p>
380.	B.07.5.4.3 en F.03.1	79 en 88	<p>De definitie van immobilisatie in deze paragraaf komt niet overeen met de definitie in de bijlage. De beschrijving in de bijlage (F.3.1) is volgens inspreker juist: bij immobilisatie worden de chemische en fysische eigen-</p>	<p>In bijlage F.3.1 is een algemene definitie van immobilisatie opgenomen. De omschrijving in § B.7.5.4.3 is een verbijzondering die geldt voor het koud immobiliseren van afvalstoffen tot bouwstof. Ter verduidelijking wordt de tekst aangepast.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			schappen niet per definitie gewijzigd. Het is ook mogelijk dat bij immobilisatie alleen de fysische eigenschappen worden gewijzigd.	De tekst van § B.7.5.4.3 is als volgt aangepast Immobilisatie wordt daarbij als volgt gedefinieerd: een bewerking, waarmee de chemische en/of fysische eigenschappen van een afvalstof worden gewijzigd met het doel de verontreinigende stoffen vast te leggen. De afvalstof wordt hierbij gemengd met bindmiddelen en daarmee geschikt gemaakt voor inzet als vormgegeven bouwstof, waarbij die afvalstof zonder deze handeling niet voor die toepassing geschikt zou zijn geweest. Deze definitie omvat uitsluitend koude immobilisatie. Het gaat bij immobilisatie om handelingen zoals het mengen van vervuilde grond, slibben of assen met bijvoorbeeld cement, om te komen tot een vormgegeven bouwstof.
381.	B.07.5.4.3, E.39-II en B.07.6	47	Bij de derde beperking merkt inspreker op dat het bij voorbaat uitsluiten van afvalstoffen om als grondstof te dienen voor immobilisatie niet past in het huidige beleid. De randvoorwaarden waaraan afvalstoffen dienen te voldoen zijn te vinden in de BRL 9322. Voor de toepassing van grondreinigingsresidu geldt de wettelijke regeling Beoordeling reinigbaarheid grond. Indien de milieuhygiënische kwaliteit van het residu voldoet aan de gestelde eisen in de BRL 9322 wordt geen verklaring van niet-reinigbaar afgegeven en dient het residu aanvullend te worden gereinigd of geïmmobiliseerd. Inspreker stelt voor om uitsluiting van grondreinigingsresidu als grondstof voor immobilisatie ongedaan te maken (ook in de betreffende sectorplannen). Dit geldt eveneens voor AVI-bodemmas (bij voorkeur omschreven als AEC-bodemmas). AVI bodemas kan eveneens (na verschillende bewerkingen) dienen als een grondstof voor immobilisatie. Het residu uit bodemas is alleen verontreinigd met zware metalen en zouten. Het betreft tevens een monostroom waarbij er geen sprake is van mengen aan de voorkant. Puur kijkend naar de samenstelling van het materiaal en de verontreinigingen zou het een immobiliseerbaar product zijn.	Op grond van de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond wordt residu dat is vrijgekomen bij de procesmatige reiniging van partijen verontreinigde grond aangemerkt als niet-immobiliseerbaar. Verwerking van AVI-bodemmas tot een bouwstof is in sectorplan 20 geformuleerd als minimumstandaard. Gelet op de verontreinigingen die in grondreinigingsresidu en residu van het opwerken van AVI-bodemmas tot bouwstof kunnen voorkomen, is immobilisatie tot een vormgegeven bouwstof niet toegestaan. Immobilisatie en toepassing als bouwstof leidt immers tot verspreiding van de in het residu voorkomende metalen. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 378. Wel is op basis van deze inspraakreactie in de tabel in par. I van sectorplan 20 bij de laatste regel in de kolom <i>Toelichting</i> toegevoegd: <u>Onder residu wordt in dit sectorplan verstaan de fractie die overblijft na het opwerken van de bodemas, waarin het grootste deel van de verontreinigingen van de bodemas is geconcentreerd.</u>
382.	B.07.5.4.4	34	Bij voorbeeld 3 (onderdeel poederkoolvliegias) worden de volgende opmerkingen gemaakt: <ul style="list-style-type: none"> • Het voorbeeld sluit niet aan bij de praktijk. Poederkoolvliegias wordt al sinds jaar en dag op grote schaal toegepast in beton en composiet cementen. Daardoor is minder cement nodig waardoor uiteindelijk ook minder primaire grondstoffen nodig zijn voor de productie van beton. • De afzet in asfaltvulstoffen is slechts zeer beperkt. Door het te benoemen in het LAP krijgt het een onevenredige aandacht. • Een deel van de poederkoolvliegias wordt om diverse technische en logistieke redenen ingezet als grondstof voor de productie van portlandklinker, een halfproduct voor cement. Poederkoolvliegias fungeert daarbij als bron voor aluminium, silicium en in mindere mate voor calcium en ijzer. De term en de gesuggereerde relatie met meer vervuilde partijen raken kant noch wal. 	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
383.	B.07.5.5	63	Bodemkwaliteitsklasse AW bestaat niet. Enkel 'wonen' en 'industrie'.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
384.	B.07.5.5	63	In de derde alinea staat dat niet herbruikbare grond niet mag worden aangewend voor recycling. Dat is wel diffuse verspreiding. Dit is innerlijk tegenstrijdig.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
385.	B.07.5.5 en B.07.6	25	In deze zienswijze worden onder grond en baggerspecie verstaan grond en baggerspecie die niet als gevaarlijk afval in de zin van de EURAL kunnen worden aangemerkt en ook geen 'Zeer Zorgwekkende Stoffen' bevatten. De huidige, lang bestaande (toegestane) werkwijze waarbij partijen grond van verschillende saneringslocaties (en ook niet saneringslocaties) worden vervoerd naar een grondbank en daar op basis van een indicatieve kwalificatie worden samengevoegd vóór definitieve keuring (o.a. conform Bbk, onder vigeur van BRL9335) is door deze wijziging niet meer mogelijk. Bij deze werkwijze wordt een aantal regels in achtgenomen. Zo worden expliciet geen "(te) sterk verontreinigde partijen" (die niet voldoen aan de maximale hergebruiksnormen (industrie/GBT) van Bbk) samengevoegd en worden samengevoegde partijen grond nooit beter gekwalificeerd dan de initiële indicatieve kwalificatie. Hiermee wordt o.a. diffuse verspreiding van bodemverontreinigingen voorkomen. De zinsnede dat "(te) sterk verontreinigde partijen grond die niet meer vallen onder één van de genoemde bodemkwaliteitsklassen Bbk, toch	Op grond van Rbk kunnen partijen grond en baggerspecie van onbekende samenstelling, uitgezonderd partijen van mogelijk verdachte herkomst, kleiner dan 100 ton worden samengevoegd tot maximaal 100 ton. Deze partijen kunnen inderdaad van verschillende bodemkwaliteitsklassen zijn. Vervolgens mogen de partijen van maximaal 100 ton na monsternamen worden samengevoegd tot een partij van maximaal 2.000 ton als de individuele partijen dezelfde milieuhygiënische indicatie hebben in het geval dat het om partijen gaat die alle indicatief voldoen aan de achtergrondwaarden, bodemkwaliteitsklasse wonen resp. bodemkwaliteitsklasse industrie. Dit geldt alleen voor bedrijven die BRL9335 gecertificeerd zijn. Daarnaast mogen BRL9335-certificaathouders partijen grond die indicatief in dezelfde milieuhygiënische klasse kunnen worden ingedeeld, voorafgaand aan kwalificatie samenvoegen tot één partij van maximaal 2.000 ton, indien voldaan wordt aan de voorwaarden van BRL9335. De kwaliteit van de samengevoegde partij mag nooit gunstiger worden gekwalificeerd dan de kwaliteit van de individuele partijen voor samenvoeging. Bij grootschalige toepassingen van grond of baggerspecie als bedoeld in het Bbk op of in de bodem, uitgezonderd de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam, worden partijen grond of baggerspecie met maximale waarden voor de bodemfunctieklasse industrie/B en die voldoen aan de maximale emissiewaarden gezamenlijk toegepast (artikel 63 Bbk). Het bij grootschalige toepassingen op locatie gezamenlijk toepassen van grond is een menghandeling als bedoeld in het LAP en toegestaan voorzover aan het Bbk wordt voldaan. Het voorafgaand mengen van partijen van verschillende bodemkwaliteitsklasse t.b.v. grootschalige toepassing als bedoeld in het Bbk is niet toegestaan. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 370. Het voorgaande betekent dat alleen partijen grond of baggerspecie van onbekende samenstelling, mits kleiner dan 100 ton, door

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>worden ingezet”, lijkt juist diffuse ongecontroleerde verspreiding van verontreinigingen mogelijk te maken.</p> <p>Indien samenvoelingen (het mengen) van partijen grond met verschillende bodemkwaliteitsklassen ‘wonen’ en ‘industrie’ (c.q. voor baggerspecie klasse A en klasse B), niet langer wordt toegestaan, ontstaan onnodige problemen in de praktijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> o De kosten voor opslag en keuring worden onrendabel hoog dat deze niet meer opwegen tegen de ‘opbrengsten van hergebruik’. o De toegestane toepassingen van partijen grond en baggerspecie in ‘grootschalige bodemtoepassingen’ en ‘in of op de bodem’ volgend uit Bbk, zijn geaccepteerde toepassingen. Partijen van verschillende bodemkwaliteitsklassen worden hierbij (gecontroleerd en onder toezicht van de overheid) gemengd toegepast. Hier kan dus geen sprake zijn van onwenselijke diffuse verspreiding van verontreinigingen. Het gehele nationale bodembeleid, gericht op duurzaam bodembeheer, wordt hiermee sterk beperkt. o Partijen grond en baggerspecie met verschillende bodemkwaliteitsklassen worden dagelijks binnen de kaders van Bbk al gemengd. Samenstellen van partijen grond geschikt voor GBT of bodem met de functie industrie, moet dus kunnen met de verschillende Bodemkwaliteitsklassen AW, wonen en industrie. o Partijen grond worden samengevoegd bij de productie van producten. Niet altijd vindt mengen van grond plaats met als doel de samengevoegde partijen grond binnen de kaders van het Bbk her te gebruiken. Samenvoelingen geschieden ook vanuit andere perspectieven, zoals bijvoorbeeld bij de vervaardiging van grondstoffen voor de betonwarenindustrie of bouwproducten. Ook worden partijen grond samengevoegd ten behoeve van hergebruik in het buitenland. <p>De beleidswijziging is overbodig, omdat de huidige werkwijze geen nadelige effecten heeft op het milieu en het bevordert het hergebruik van (licht verontreinigde) partijen grond, dat juist past in het landelijke – integrale – beleid om de circulaire economie te stimuleren.</p>	<p>gecertificeerde bedrijven mogen worden samengevoegd ongeacht de bodemkwaliteitsklasse. Voor het overige moeten partijen voorafgaand aan de toepassing, op grond van de Rbk en de BRL9335, altijd gescheiden worden gehouden als ze behoren tot verschillende bodemkwaliteitsklassen.</p> <p>In § B.7.5.5 is, onder ‘Mengen van grond en/of bagger’, aan het einde van de laatste alinea toegevoegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Partijen grond en baggerspecie waarvan de kwaliteit onbekend is en kleiner dan 100 ton mogen worden samengevoegd, mits aan de voorschriften van de Rbk en BRL 9335 wordt voldaan. Hierbij mag geen sprake zijn van partijen van mogelijk verdachte herkomst.</u> - <u>Bij toepassingen als bedoeld in het Bbk waarbij een bepaalde kwaliteitsklasse grond of baggerspecie mag worden toegepast, mogen grond en baggerspecie die tenminste voldoen aan die bodemkwaliteitsklasse gezamenlijk worden toegepast.</u> - <u>In afwijking van de vorige bullit mag bij grootschalige toepassingen als bedoeld in het Bbk grond en baggerspecie die tenminste voldoet aan de maximale waarden voor bodemkwaliteitsklasse industrie dan wel bodemkwaliteitsklasse B gezamenlijk worden toegepast.</u> <p>Het streven is om zoveel mogelijk afvalstoffen nuttig toe te passen. Grond die ernstiger is verontreinigd dan grond met bodemkwaliteitsklasse industrie, kan daardoor in bepaalde situaties toch worden verwerkt tot en toegepast als bouwstof. Hiervoor zijn in B.7.5.4.3 bepalingen opgenomen.</p> <p>De eerste bullit van de derde alinea in § B.7.5.5 is als volgt gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Binnen de beperkende voorwaarden zoals beschreven paragraaf B.7.5.4.2 en B.7.5.4.3,
386.	B.07.5.5 en B.07.6	25	<p>Met ‘mengen’ (handeling die niet mag) is in LAP3 heel iets anders bedoeld dan samenvoegen van partijen herbruikbare grond voor een specifiek nuttige toepassing (GBT). De beperking in Bbk “behorende tot eenzelfde bodemkwaliteitsklasse” gaat voorbij aan het doel van nuttig toepassen van afvalstoffen.</p> <p>Inspreker vindt dat samenvoegen van grond/bagger voorafgaand aan nuttig toepassen in GBT gezien moet worden als opbulken binnen Kra /LAP. Deze opbulking van GBT-grond is dan ook niet strijdig met de Kra (het betreft niet mengen maar opbulken = samenvoegen).</p> <p>Inspreker is van mening dat de beleidswijziging in strijd is met de afvalstoffenregelgeving in de Wm en met het Bbk.</p>	<p>Het voorafgaand mengen van partijen grond van verschillende bodemkwaliteitsklasse t.b.v. grootschalige toepassing als bedoeld in het Bbk is niet toegestaan. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 385.</p>
387.	B.07.5.5 en B.07.6	25	<p>Inspreker is van mening dat de huidige werkwijze niet in strijd is met de voorschriften voor het samenvoegen van partijen grond of baggerspecie (artikel 4.3.2. Regeling Bbk). De BRL9335 staat het mengen van indicatief gekwalificeerde partijen grond en baggerspecie van verschillende bodemkwaliteitsklassen onder voorwaarden van Wm-milieuvergunningen en/of BRL9335 toe. Dit is ook logisch, gezien partijen grond en baggerspecie pas na kwalificatie conform Bbk (middels BRL9335) definitief kunnen worden ingedeeld in een bodemkwaliteitsklasse. Daarnaast zou met de voorgestelde beperking de BRL9335 kunnen worden beëindigd. Deze is door de branche juist opgesteld voor het gecontroleerd samenvoegen van ongekeurde of indicatief gekwalificeerde grond en baggerspecie.</p>	<p>Uitsluitend partijen grond kleiner dan 100 ton mogen op grond van Rbk zonder voorinformatie worden samengevoegd, mits geen sprake is van mogelijk verdachte herkomst. De BRL9335 staat het mengen van grotere, indicatief gekwalificeerde partijen grond en baggerspecie van verschillende bodemkwaliteitsklassen niet toe. De certificaathouder zal op basis van de voorinformatie een indicatie moeten hebben dat partijen grond, die worden samengevoegd, individueel in dezelfde milieuhygiënische categorie kunnen worden ingedeeld. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 385.</p>
388.	B.07.5.5 en B.07.6	25	<p>Inspreker is van mening dat de huidige werkwijze niet in strijd is met de voorschriften voor de indeling in bodemkwaliteitsklassen (artikel 4.4.1 Regeling bk). Grond met een achtergrondwaardekwaliteit is niet aange-merkt als een bodemkwaliteitsklasse. Deze partijen grond mogen met de huidige tekst van B.7.5.5. niet worden gemengd. Dit is onwenselijk.</p>	<p>De inspraakreactie wordt onderschreven. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 370.</p>
389.	B.07.5.5 en B.07.6	25	<p>Inspreker is van mening dat de huidige werkwijze niet in strijd is met de eisen die aan grootschalige bodemtoepassingen worden gesteld (art. 4.12.1 Regeling bk). In het Bbk zijn producteisen vastgelegd gericht op het voorkomen van nadelige effecten op het milieu en het bevorderen van hergebruik van (licht verontreinigde) partijen grond en baggerspecie</p>	<p>Toepassing van grond of baggerspecie in grootschalige bodemtoepassingen is toegestaan. De tekst wordt hierop aangepast. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 385.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			zodanig dat ontginning van primaire grondstoffen zo veel als mogelijk wordt voorkomen. Een grootschalige bodemtoepassingen is een hergebruikscategorie waarbinnen partijen grond en baggerspecie met verschillende bodemkwaliteitsklassen toegepast kunnen worden. Het stelt een maximaal normenkader, binnen het Bbk, zonder nadelige effecten. En juist een dergelijk toepassing past in de landelijke integrale transitie naar de circulaire economie.	
390.	B.07.5.5 en B.07.6	70	Inspreker verzoekt de volgende uitzonderingen voor het mengen van afvalstoffen toe te voegen: - als mengen is toegestaan binnen de kaders van het Bbk waaronder GBT's binnen inrichtingen - mengen van grond van verschillende kwaliteit voor het vervaardigen van een product.	Toepassing van grond of baggerspecie in grootschalige bodemtoepassingen is toegestaan. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 385. Het mengen van grond of baggerspecie om een bouwstof te produceren is in B.7.5.5. reeds vermeld. Het mengen van grond met groenafval tot een product dat op grond van de Meststoffenwet mag worden ingezet, is toegevoegd aan de tekst van § B.7.5.5 en § B.7.6: <u>Het is toegestaan om grondproducten samen te stellen op basis van grond die voldoet aan de achtergrondwaarden en groenafval dat op grond van de Meststoffenwet mag worden ingezet. De kwaliteit en controle van de grondproducten moeten voldoen aan de voorschriften van het Bbk.</u>
391.	B.07.5.5 en B.07.6	63	Volgens de tekst moet voorafgaand aan het mengen worden vastgesteld of sprake is van eenzelfde bodemkwaliteitsklasse. Dit leidt tot de volgende vragen: o Moet voorafgaand aan het mengen gekeurd worden conform het Bbk? o Vanaf wanneer is sprake van een vastgestelde bodemkwaliteitsklasse? o Moet de tekst zo begrepen worden dat na keuren de klasse is vastgesteld en dat vervolgens de mengparagraaf gaat gelden? In dat geval kan geen grote bodemtoepassing (GBT) worden gemaakt met grond uit de klassen AW, wonen en industrie tegelijk. Dat is niet zoals het Bbk is bedoeld. Eenzelfde redenering kan worden gevolgd bij de toepassing van grond in een werk.	De beoordeling van grond en baggerspecie ten behoeve van toepassingen in het kader van het Bbk is vastgelegd in dit besluit en de betreffende beoordelingsrichtlijnen. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 385.
392.	B.07.5.5 en B.07.6	63	Milieucategorie GBT is voldoende veilig voor mens en milieu. Daarmee wordt voldaan aan de regels van het algemeen mengbeleid. De verschillende bodemkwaliteitsklassen zijn op basis van de mengregels aan te merken als dezelfde concentratie, aard en samenstelling. Zeker als een partij wordt samengevoegd t.b.v. toepassing in een GBT.	Bij grootschalige toepassingen als bedoeld in het Bbk mag grond of baggerspecie die tenminste voldoet aan de maximale waarden voor bodemkwaliteitsklasse industrie dan wel bodemkwaliteitsklasse B/interventiewaarden gezamenlijk worden toegepast. Het voorafgaand mengen van partijen van verschillende bodemkwaliteitsklasse t.b.v. grootschalige toepassing als bedoeld in het Bbk is niet toegestaan. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 370.
393.	B.07.5.5 en B.07.6	63	Diffuse verspreiding van verontreinigingen vindt niet plaats, indien partijen grond met verschillende bodemkwaliteitsklassen AW, wonen en industrie worden toegepast in een GBT. Samenstellen van partijen grond geschikt voor GBT moet kunnen met de verschillende bodemkwaliteitsklassen AW, wonen en industrie.	Bij grootschalige toepassingen als bedoeld in het Bbk mag grond of baggerspecie die tenminste voldoet aan de maximale waarden voor bodemkwaliteitsklasse industrie dan wel bodemkwaliteitsklasse B/interventiewaarden gezamenlijk worden toegepast. Het voorafgaand mengen van partijen van verschillende bodemkwaliteitsklasse t.b.v. grootschalige toepassing als bedoeld in het Bbk is niet toegestaan. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 370.
394.	B.07.5.5 en B.07.6	88	In de tekst over het mengen met/van grond en bagger wordt aansluiting gezocht bij het Bbk. Hierbij wordt mengen gelijk gesteld met 'samenvoegen' ingevolge het Bbk. Met de definitie van mengen (B.7.1.2) wordt echter voorbijgegaan aan het begrip 'toepassen van grond en baggerspecie' binnen het Bbk. De huidige formulering laat het toepassen van verschillende kwaliteitsklassen niet toe, terwijl het Bbk dit wel doet. Het LAP moet aangepast worden aan het Bbk.	De inspraakreactie wordt onderschreven. Zie verder het antwoord op inspraakreacties 370 en 385.
395.	B.07.5.5 en B.07.6 en E.40-II	76	Het uitsluiten van toepassingen met afvalstoffen in baggerspeciedepots met als doel een nuttige toepassing/bouwstof te genereren is volgens inspreker een onbedoeld neveneffect van het onderscheid tussen baggerspeciedepots en IBC depots op land. Dit onderscheid dient te vervallen. Zie ook het arrest Edilizia Mastrodonato.	De redenering van inspreker wordt niet begrepen. Inspreker heeft een vergunning voor het storten van baggerspecie. Het arrest inzake Edilizia Mastrodonato brengt hierin geen verandering. Uit dit arrest volgt dat uitsluitend sprake kan zijn van nuttige toepassing als de gebruikte afvalstoffen andere materialen vervangen (en de activiteit derhalve ook zou worden uitgevoerd als er geen afvalstoffen beschikbaar zouden zijn). Daarnaast is het volgens het arrest noodzakelijk dat de in te zetten afvalstoffen daar volgens de meest recente technische en wetenschappelijke kennis ook geschikt voor zijn. Voorts wordt opgemerkt dat bij toepassingen van baggerspecie waar het Bbk op toeziet, maar waarbij de baggerspecie niet voldoet aan het Bbk geen sprake kan zijn van nuttige toepassing. De minimumstandaard wordt dan ook niet gewijzigd.
396.	B.07.5.5 en D.05.5	63	De omgevingsvergunningen van inrichtingen die grond mogen mengen lopen straks niet meer gelijk met LAP3 en BRL9335. Dit moet worden voorkomen.	De tekst van het LAP wordt naar aanleiding van de inspraak beter afgestemd op het Bbk. Zie verder het antwoord op inspraakreacties 370 en 385.
397.	B.07.5.5 en F.05.2	25	Inspreker is van mening dat de huidige praktijk waarbij partijen grond van verschillende locaties worden vervoerd naar een grondbank en daar op basis van een indicatieve kwalificatie worden samengevoegd vóór definitieve keuring niet in strijd met de afvalregelgeving (artikel 10.54a Wm jo. art. 2.12 AB jo. art. 2.9 AR en bijlage 11 AR) en/of beleid (B.7 van LAP 3) inzake mengen van afvalstoffen. De enige bepaling die in deze situatie van toepassing is, is artikel 2.12 lid 3 van het Activiteitenbesluit, waarin een verbod is opgenomen om afvalstoffen van buiten de richting te	De in bijlage 11 van de Activiteitenregeling milieubeheer opgenomen categorieën van gescheiden te houden afvalstoffen worden overeenkomstig bijlage F.5.2 van LAP3 aangepast. Daarmee krijgen de mengverboden van bijlage F.5 de door inspreker gewenste wettelijke status. Voor deze bijlagen vormen de minimumstandaarden van de betreffende afvalstoffen het uitgangspunt: uitsluitend afvalstoffen waarvoor eenzelfde minimumstandaard geldt, behoren tot dezelfde afvalcategorie. Bijlage F.5 van het ontwerp-LAP3 en bijlage 11 van de Arm zijn voor wat betreft grond onvolledig en worden aangepast. Zie hiervoor verder het antwoord op inspraakreactie 398. Toepassing van grond of baggerspecie in grootschalige bodemtoepassingen is eveneens toegestaan. De tekst wordt hierop aangepast. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 385.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>mengen met 'andere categorieën van afvalstoffen'. De enige relevante 'afvalcategorie' die in bijlage 11 wordt genoemd is verontreinigde grond (nga) van verschillende saneringslocaties. Het samenvoegen van de grondstromen is dus toegestaan. Voor baggerspecie is geen categorie opgenomen. Op grond hiervan concludeert inspreker dat ook het samenvoegen van de grondstromen met de baggerspecie is toegestaan op grond van de Wm. Bovendien is het ook toegestaan op grond van de omgevingsvergunning.</p> <p>Weliswaar is die uitzondering niet expliciet opgenomen in artikel 2.12 lid 3 van het Activiteitenbesluit, maar wel in de situatie dat er sprake is van mengen van gevaarlijke afvalstoffen (zie artikel 10.54a lid 2 Wm). In zijn algemeenheid geldt de regel dat als het meerdere mag, het mindere ook is toegestaan (tenzij expliciet anders geregeld). Overigens blijkt dat ook uit par. B.7.2 van het LAP.</p> <p>Met het beleid zoals opgenomen in paragraaf B.7.5.5 en de afvalcategorieën van bijlage 5 worden derhalve de wettelijke mengverboden uitgebreid. Daarvoor is beleid niet bedoeld. Inspreker is van mening dat dit niet mogelijk is en dat daarmee bevoegdheden worden overschreden. Een dergelijk verbod zou bij wet/besluit/regeling geregeld moeten worden.</p> <p>Mogelijkerwijs dat B.7.5.5 bedoeld is als invulling van de beleidsruimte ten aanzien van doelmatig beheer van afvalstoffen/vergunningverlening. In deze situatie is dat evenwel niet aan de orde, want het toepassingskader voor grond en baggerspecie (afvalstof of niet) is geregeld in het Besluit Bodemkwaliteit op grond waarvan een vrijstelling voor het verbod van het storten van afvalstoffen buiten de inrichting ex art. 10.2 lid 2 Wm geldt. Uit het algemene mengbeleid in par. B.7.2. blijkt ook dat een uitgangspunt is 'dat mengen van afvalstoffen niet is toegestaan, indien als gevolg van het mengen één of meerdere van de te mengen afvalstoffen niet conform de daarvoor geldende minimumstandaard wordt verwerkt'. In zowel de sectorplannen 39 (grond) als 40 (baggerspecie) is de minimumstandaard het toepassen conform het Bbk; thans met een verwijzing naar het algemene mengbeleid 'en in het bijzonder mengen met/van grond en bagger'.</p> <p>De laatste toevoeging is een cirkelredenering. Inspreker vraagt waarom niet gemengd mag worden (waarbij de afvalstoffenregelgeving in acht worden genomen) waarbij de eindtoepassing geheel voldoet aan de eisen van het Bbk en die maakt dat zoveel mogelijk grond en baggerspecie nuttig wordt toegepast, omdat het rendabel is. Nergens is geregeld dat grond (wonen) alleen mag worden toegepast op bodem met functie wonen, of grond (industrie) voor bodem met functie industrie. Ook zijn deze type bodemtoepassingen niet hoogwaardiger dan toepassing in een grootschalige bodemtoepassingen. En zo ja, waar staat dat in de sectorplannen? Dat de toepassingen zelf leidend zijn, is vanzelfsprekend. De eindtoepassing is bepalend, rekening houdend met het algemene mengbeleid zoals beschreven in paragraaf B.7.2.</p>	<p>Bij het mengen van grond of baggerspecie wordt in het LAP uitgegaan van de voorschriften van het Bbk voor toepassing van deze afvalstoffen. Aangezien sprake is van afvalstoffen moet tevens worden getoetst aan de algemene uitgangspunten van het mengbeleid dat is beschreven in § B.7.2 van het LAP.</p> <p>Om een zo hoogwaardig mogelijke toepassing mogelijk te maken en wegmengen of diffuse verspreiding van verontreinigingen te voorkomen, mogen partijen grond en baggerspecie alleen binnen de bodemkwaliteitsklassen achtergrondwaarde of de klasse wonen of de klasse industrie of binnen de categorie niet-toepasbare grond worden gemengd, tenzij sprake is van toepassing in de zin van het Bbk, van de productie van een bouwstof of als separate reiniging van partijen niet-toepasbare grond of baggerspecie tot eenzelfde kwaliteit van eind- en restproducten zou leiden als gezamenlijke reiniging. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 399.</p>
398.	B.07.5.5, F.05.2, E.39-V en E.40-V	25	<p>Inspreker is van mening dat de 'afvalcategorie' als bedoeld in bijlage 11 bij de Activiteitenregeling niet overeenkomt met het begrip 'bodemkwaliteitsklasse' in de zin van art. 4.4.1 Regeling bodemkwaliteit en/of paragraaf B.7.5.5 van het LAP 3, omdat het twee verschillende rechtskaders zijn.</p>	<p>Het klopt dat sprake is van verschillende rechtskaders, maar de in het LAP opgenomen regels voor het samenvoegen van grond sluiten wel aan bij het Bbk. Het is niet de intentie van het LAP dat grond en baggerspecie van de bodemkwaliteitsklassen wonen of industrie worden samengevoegd. De tekst is, rekening houdend met de tekst van BRL9335 en de minimumstandaard voor grond, aangepast.</p> <p>De onderdelen E.39-V, E.40-V en F.5.2 zijn als volgt gewijzigd (nummering volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP anders) en vanaf categorie 96 hernoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Categorie 92: nga, ~~niet verontreinigde grond~~ <u>en baggerspecie</u> die in het afvalstadium is beland <u>en voldoet aan de achtergrondwaarden als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit*</u>. • Categorie 93: ~~ga nga~~, verontreinigde grond <u>en baggerspecie van verschillende saneringslocaties</u> die op basis van de Eural <u>niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt en voldoet aan de maximale waarden voor kwaliteitsklasse wonen als bedoeld in het Bbk*</u>, ~~het gaat om partijen waarvoor een verklaring van niet-reinigbaarheid en niet-immobiliseerbaarheid is afgegeven door Rijkswaterstaat.~~ • Categorie 94: nga, verontreinigde grond <u>en baggerspecie van verschillende saneringslocaties</u> die op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt <u>en voldoet aan de maximale waarden voor bodemkwaliteitsklasse A als bedoeld in het Bbk*</u>, ~~tenzij het gaat om partijen waarvoor een verklaring van niet-reinigbaarheid en niet-immobiliseerbaarheid is afgegeven door Rijkswaterstaat.~~ • Categorie 95: nga, <u>verontreinigde grond en baggerspecie die op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval wordt aangemerkt en voldoet aan de maximale waarden voor kwaliteitsklasse industrie als bedoeld in het Bbk*</u> ~~zonder verdere verwerking direct kan~~

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP														
				<p>worden toegepast conform het Besluit bodemkwaliteit</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Categorie 96: nga, verontreinigde grond en baggerspecie die op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt en voldoet aan de maximale waarden voor bodemkwaliteitsklasse B als bedoeld in het Bbk*.</u> • <u>Categorie 97A: ga, niet toepasbare grond en baggerspecie die op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt, tenzij het gaat om partijen waarvoor een verklaring van niet-reinigbaarheid en niet-immobiliseerbaarheid als bedoeld in de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006 is afgegeven.</u> • <u>Categorie 97B: nga, niet toepasbare grond en baggerspecie die op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt, tenzij het gaat om partijen waarvoor een verklaring van niet-reinigbaarheid en niet-immobiliseerbaarheid als bedoeld in de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006 is afgegeven.</u> • <u>Categorie 98A: qa, grond die op basis van de Eural als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt, waarvan het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004, met uitzondering van PCB, gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde</u> • <u>Categorie 98B: nga, grond die op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt, waarvan het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004, met uitzondering van PCB, gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde.</u> <p>Bij de * hierboven is de volgende tekst als voetnoot toegevoegd en indien nodig zij alle volgende voetnoten hernoemd: Tenzij samenvoegen met andere categorieën grond en/of baggerspecie op grond van het Bbk en BRL9335 is toegestaan.</p> <p>Aan onderdeel F.3.1 is toegevoegd:</p> <table border="1" data-bbox="1406 814 2169 1010"> <tr> <td><u>Toepasbare grond of baggerspecie</u></td> <td><u>Partijen grond of baggerspecie die voldoen aan de in het Besluit bodemkwaliteit opgenomen maximale waarden voor de kwaliteitsklasse industrie, bodemkwaliteitsklasse B of voor grootschalige toepassingen op of in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam. Partijen zijn direct toepasbaar als deze zonder verwerking anders dan ontwateren, toepasbaar zijn op grond van het Bbk.</u></td> </tr> </table> <p>Tot slot is naar aanleiding van deze inspraakreactie binnen de categorieën 86 en 87 van bijlage 5 onderscheid gemaakt in een gevaarlijke en een niet-gevaarlijke variant (nummering volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP anders):</p> <table border="1" data-bbox="1406 1108 2169 1959"> <tr> <td>86A</td> <td>ga</td> <td>asbest, asbestcementplaten, asbesthoudende voorwerpen en andere met asbest verontreinigde afvalstoffen niet zijnde asbesthoudende (bulk)stoffen (categorie 87) voor zover <ul style="list-style-type: none"> • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en • de totale concentratie aan asbest gelijk is aan of hoger is dan 1000 mg/kg </td> </tr> <tr> <td>86B</td> <td>nga</td> <td>asbest, asbestcementplaten, asbesthoudende voorwerpen en andere met asbest verontreinigde afvalstoffen niet zijnde asbesthoudende (bulk)stoffen (categorie 87) voor zover <ul style="list-style-type: none"> • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en • de totale concentratie aan asbest lager is dan 1000 mg/kg </td> </tr> <tr> <td>87A</td> <td>ga</td> <td>grond, bagger, puin, puingranulaat, water of asbesthoudende afvalstoffen of materialen, niet ontstaan bij selectieve sloop of verwijdering van asbest bevattende materialen uit gebouwen, apparaten, installaties, transportmiddelen en constructies met uitzondering van wegen, waterkeringen, dijken, ophogingen van geluids(wallen) e.d. voor zover <ul style="list-style-type: none"> • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en • de totale concentratie aan asbest gelijk is aan of hoger is dan 1000 mg/kg </td> </tr> <tr> <td>87B</td> <td>nga</td> <td>grond, bagger, puin, puingranulaat, water of asbesthoudende afvalstoffen of materialen, niet ontstaan bij selec-</td> </tr> </table>	<u>Toepasbare grond of baggerspecie</u>	<u>Partijen grond of baggerspecie die voldoen aan de in het Besluit bodemkwaliteit opgenomen maximale waarden voor de kwaliteitsklasse industrie, bodemkwaliteitsklasse B of voor grootschalige toepassingen op of in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam. Partijen zijn direct toepasbaar als deze zonder verwerking anders dan ontwateren, toepasbaar zijn op grond van het Bbk.</u>	86A	ga	asbest, asbestcementplaten, asbesthoudende voorwerpen en andere met asbest verontreinigde afvalstoffen niet zijnde asbesthoudende (bulk)stoffen (categorie 87) voor zover <ul style="list-style-type: none"> • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en • de totale concentratie aan asbest gelijk is aan of hoger is dan 1000 mg/kg 	86B	nga	asbest, asbestcementplaten, asbesthoudende voorwerpen en andere met asbest verontreinigde afvalstoffen niet zijnde asbesthoudende (bulk)stoffen (categorie 87) voor zover <ul style="list-style-type: none"> • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en • de totale concentratie aan asbest lager is dan 1000 mg/kg 	87A	ga	grond, bagger, puin, puingranulaat, water of asbesthoudende afvalstoffen of materialen, niet ontstaan bij selectieve sloop of verwijdering van asbest bevattende materialen uit gebouwen, apparaten, installaties, transportmiddelen en constructies met uitzondering van wegen, waterkeringen, dijken, ophogingen van geluids(wallen) e.d. voor zover <ul style="list-style-type: none"> • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en • de totale concentratie aan asbest gelijk is aan of hoger is dan 1000 mg/kg 	87B	nga	grond, bagger, puin, puingranulaat, water of asbesthoudende afvalstoffen of materialen, niet ontstaan bij selec-
<u>Toepasbare grond of baggerspecie</u>	<u>Partijen grond of baggerspecie die voldoen aan de in het Besluit bodemkwaliteit opgenomen maximale waarden voor de kwaliteitsklasse industrie, bodemkwaliteitsklasse B of voor grootschalige toepassingen op of in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam. Partijen zijn direct toepasbaar als deze zonder verwerking anders dan ontwateren, toepasbaar zijn op grond van het Bbk.</u>																	
86A	ga	asbest, asbestcementplaten, asbesthoudende voorwerpen en andere met asbest verontreinigde afvalstoffen niet zijnde asbesthoudende (bulk)stoffen (categorie 87) voor zover <ul style="list-style-type: none"> • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en • de totale concentratie aan asbest gelijk is aan of hoger is dan 1000 mg/kg 																
86B	nga	asbest, asbestcementplaten, asbesthoudende voorwerpen en andere met asbest verontreinigde afvalstoffen niet zijnde asbesthoudende (bulk)stoffen (categorie 87) voor zover <ul style="list-style-type: none"> • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en • de totale concentratie aan asbest lager is dan 1000 mg/kg 																
87A	ga	grond, bagger, puin, puingranulaat, water of asbesthoudende afvalstoffen of materialen, niet ontstaan bij selectieve sloop of verwijdering van asbest bevattende materialen uit gebouwen, apparaten, installaties, transportmiddelen en constructies met uitzondering van wegen, waterkeringen, dijken, ophogingen van geluids(wallen) e.d. voor zover <ul style="list-style-type: none"> • de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en • de totale concentratie aan asbest gelijk is aan of hoger is dan 1000 mg/kg 																
87B	nga	grond, bagger, puin, puingranulaat, water of asbesthoudende afvalstoffen of materialen, niet ontstaan bij selec-																

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p><u>tieve sloop of verwijdering van asbest bevattende materialen uit gebouwen, apparaten, installaties, transportmiddelen en constructies met uitzondering van wegen, waterkeringen, dijken, ophoingen van geluids(wallen) e.d. voor zover</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof, en</u> • <u>de totale concentratie aan asbest lager is dan 1000 mg/kg</u> </div>
399.	B.07.5.5. en B.07.6	71	Op pag. 143 is aangegeven dat het is toegestaan om partijen grond of bagger van verschillende kwaliteitsklassen te mengen t.b.v. verwerking via eenzelfde reinigingstechniek, als de afzonderlijke stromen met de voorgestane reinigingstechniek tot eindproducten van eenzelfde kwaliteitsklasse kunnen worden gereinigd. Volgens de BRL SIKB 7500 en protocol 7510 is de hier bedoelde menghandeling echter uitsluitend toegestaan bij gelijke kwaliteit van eind- én restproducten. Dat betekent dat dus ook onderscheid moet worden gemaakt tussen verwacht (thermisch) reinigbaar, inert residu van extractieve reiniging (slibkoek) en niet-reinigbare slibkoek. Verzocht wordt de tekst aan te vullen.	De inspraakreactie wordt onderschreven. De paragrafen B.7.5.5 en B.7.6 zijn als volgt gewijzigd: Het is eveneens toegestaan om partijen <u>niet toepasbare</u> grond of baggerspecie van verschillende kwaliteitsklassen te mengen t.b.v. verwerking via eenzelfde reinigingstechniek, als <u>separate reiniging tot eenzelfde kwaliteit van eind- en restproducten zou leiden de afzonderlijke stromen met de voorgestane reinigingstechniek tot eindproducten van eenzelfde kwaliteitsklasse kunnen worden gereinigd.</u>
400.	B.07.6	46	Als categorieën van afvalstoffen worden de afvalstoffen opgenomen in bijlage 5 bedoeld. In artikel 10.54a van de Wet milieubeheer wordt voor het niet mogen mengen van categorieën van gevaarlijke afvalstoffen verwezen naar een ministeriële regeling. Welke ministeriële regeling is dit en hoe verhoudt deze zich tot bijlage 5?	Dit betreft de Activiteitenregeling milieubeheer. De in bijlage 11 van de Arm opgenomen categorieën van gescheiden te houden afvalstoffen worden overeenkomstig bijlage F.5.2 van LAP3 aangepast. In bijlage 11 zijn op dit moment alleen eisen opgenomen voor het gescheiden houden van afvalstoffen door type A- en type B-inrichtingen. Bijlage F.5.2 van het LAP geldt voor het beoordelen van menghandelingen bij type-C inrichtingen. Op termijn zullen de scheidingsverplichtingen voor alle typen inrichtingen in het Abm en de Arm (of de opvolger(s) daarvan) worden opgenomen.
401.	B.07.6	71	Menghandelingen mogen uitsluitend plaats vinden binnen inrichtingen. Immobilisatie van bijv. de inerte fractie van extractieve reiniging van grond c.s. met alleen zware metalen, moet mogelijk zijn en is blijkens de respectievelijke sectorplannen ook toegestaan. Dat dat uitsluitend 'binnen een inrichting' zou moeten gebeuren is niet juist: indien koude immobilisatie plaatsvindt uitsluitend met aanwezige afvalstoffen op de toepassingslocatie i.c. een saneringslocatie voor ernstig verontreinigde grond, die ter plaatse weer wordt toegepast (vorm van 'in-situ immobilisatie'), bestaat er geen strijdigheid met art. 10.37 Wm. Alleen aanvoer van andere afvalstoffen van buiten het 'werk' als ook afvoer/toepassing binnen een ander werk moet worden voorkomen.	De geschetste situatie betreft het buiten een inrichting immobiliseren van grond tot een bouwstof. Het mengen van afvalstoffen, de tijdelijke opslag van grond en bouwstoffen die niet aan de kwaliteitseisen van het Bbk voldoen en de tijdelijke opslag van bouwstoffen die wel aan de kwaliteitseisen van het Bbk voldoen, maken geen onderdeel uit van het toepassen van bouwstoffen of grond. Deze activiteiten zijn buiten een inrichting niet toegestaan. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 368.
402.	B.07.6	88	Inspreker vraagt, n.a.v. punt 3, of immobilisatie van vliegassen van AEC's wel is toegestaan.	De minimumstandaard voor AVI-vliegass is "Storten, al dan niet na koude immobilisatie, op een daarvoor geschikte stortplaats". Op basis van deze minimumstandaard en omdat een minimumstandaard 'storten' betekent dat ook nuttige toepassing is toegestaan tenzij daar expliciet beperkingen voor zijn geformuleerd, is de conclusie dat dat immobilisatie is toegestaan.
403.	B.08.3	58, 60, 67 en 92	Productontwerp is voor het realiseren van de transitie naar de circulaire economie een zeer belangrijk – mogelijk het belangrijkste – element. Inspreker vindt het jammer dat dit nog nauwelijks tot uiting komt in LAP3 en is graag bereid om hierover in overleg te treden met het ministerie en producenten.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
404.	B.08.3, E.71 en E.51	67	Zelfs in gevallen waar er reeds een wettelijke verplichting bestaat om in het productontwerp rekening te houden met de recyclebaarheid zoals bij elektrische en elektronische apparatuur is niets over deze wettelijke verplichtingen opgenomen in sectorplan 71. Ook voor 'selectieve demontage' wordt geen voorkeur uitgesproken in sectorplan 51 waar dit tot voor kort 'best practice' was. Juist daar waar het LAP ook een opmaat en fundament moet zijn om de transitie naar de Circulaire Economie mogelijk te maken, zijn deze omissies een gemiste kans.	Voor zover deze inspraakreactie betrekking heeft op hoofdstuk 8 van het beleidskader danwel sectorplan 71 betreft het geen inspraakreactie op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in deze toelichtende teksten van het LAP. Voor wat betreft sectorplan 51 geldt dat de minimumstandaard daar is gebaseerd op wet- en regelgeving en aansluit bij de organisatie van het systeem van producentverantwoordelijkheid voor autowrakken. Een discussie over een voorkeur voor selectieve demontage moet dan ook in eerste instantie in die kaders worden gevoerd en niet in het kader van het LAP. De inspraakreactie is dan ook geen aanleiding om de tekst van het LAP aan te passen.
405.	B.09	65 en 78	De overheid speelt een stimulerende rol door marktpartijen te stimuleren om tot een optimale afstemming van vraag en aanbod van het recyclelaat te komen Binnen de NVRD wordt hier vorm aan gegeven binnen het project 'wij maken werk van circulair'. In het toelichtende deel van B.9 wordt gesteld dat downcycling moet worden voorkomen. De term downcycling hoort niet in het LAP thuis. Hierbij wordt recycling van het oorspronkelijke functionele materiaal in	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			een niet gelijke of vergelijkbare toepassing bedoeld. Maar soms is deze vorm van recycling nodig om op termijn tot hoogwaardiger recycling te komen. Door middel van MVI worden leveranciers aangemoedigd om te innoveren en steeds duurzamere producten te leveren. Belangrijk is dat er subsidie- of fiscale regelingen ingezet worden voor onderzoek of start van innovatieve technieken voor recycling voor zowel de publieke als private sector.	
406.	B.09.2	84 en 87	Om verzekerd te zijn van aanbod van afval kunnen bedrijven met een hoogwaardige verwerking ook belang hebben bij een ambitieuze minimumstandaard (voorkomen dat afval 'weglekt' naar goedkopere maar minder hoogwaardige verwerkers).	Deze inspraakreactie wordt onderschreven en staat in andere bewoordingen al in de tweede alinea van § D.2.3 over het aanpassen van een minimumstandaard in het LAP.
407.	B.09.2 en B.09.6	84 en 87	In het beleidskader is beschreven hoe het begrip 'recycling' wordt onderverdeeld in drie deelvormen. Inspreker merkt hierbij op: <ul style="list-style-type: none"> Bij de uitwerking van deze methodiek in de sectorplannen is het van belang om aandacht te hebben voor de uitvoerbaarheid. Voor de bedrijven moet duidelijk zijn welke concrete informatie bij de aanvraag gevoegd moet worden om toetsing mogelijk te maken, en voor het bevoegd gezag moet duidelijk zijn hoe beoordeeld kan worden of het proces voldoet aan de voorkeursrecycling. Dit beleid is een aanvulling ten opzichte van de Kra. Mogelijk verdwijnt als gevolg van deze aanscherping het gelijke speelveld in de markt voor afvalrecycling binnen Europa, hetgeen kan leiden tot vertrek van circulaire bedrijven uit Nederland dan wel tot uitwijken van potentiële initiatieven van innovatieve bedrijven. Inspreker heeft bijvoorbeeld te maken met een bedrijf dat zich wil toeleggen op een innovatieve vorm van 'chemische recycling'. Bij toets aan LAP3 kan in een worst-case situatie sprake zijn van weigering dan wel intrekken van de vergunning. Een innovatieve bijdrage aan circulaire economie wordt hierdoor mogelijk gefrustreerd. Inspreker beveelt aan om bij de uitwerking van de driedeling binnen recycling en het aanwijzen van een 'voorkeursrecycling' rekening te houden met de uitvoerbaarheid van vergunningverlening, gevolgen voor een Europees gelijk speelveld, en mogelijke onbedoelde effecten op innovatieve vormen van recycling.	Zoals bij het vaststellen van iedere minimumstandaard – dus ook een minimumstandaard waarbij wordt ingezet op het stimuleren van een specifieke vorm van recycling – spelen aspecten als uitvoerbaarheid en het speelveld in relatie tot de ons omringende landen een rol. Dit naast nog andere aspecten als kosten, bestaande capaciteit, etc. Zie ook het antwoord op inspraakreacties 114 en 126. Daarnaast is de introductie van 'voorkeursrecycling' juist bedoeld om innovaties te ondersteunen. Zie hiertoe ook het antwoord op inspraakreactie 132.
408.	B.09.3	36 en 96	Voor recycling van kunststof is het van belang dat het product zoveel mogelijk gescheiden wordt in monostromen en dat die stromen zoveel mogelijk bij de bron apart worden ingezameld. Hoe schoner en homogener de ingaande kunststofstroom, des te beter het recycleproces verloopt en hoe hoger de kwaliteit van het uitgaande materiaal. Recycklaat moet op de markt kunnen concurreren met primair materiaal (constante kwantiteit, kwaliteit en prijs). Het opstellen van guidelines voor toepassing van recycklaat alleen is niet voldoende. Inspreker pleit voor een versnelling. Reken recycklaat af op functionele eisen en bevorder de innovatie. Overheden hebben nu al de mogelijkheid om in het kader van het duurzaam inkoopbeleid, eisen te stellen aan de recyclecontent van ingekochte producten. Bedrijven moeten uitgedaagd worden om op basis van functionele eisen producten te leveren met een zo hoog mogelijke recyclecontent. Ook financiële prikkels, zoals een laag btw tarief voor recycklaat of het toekennen van CO ₂ rechten aan recycklaat, helpt bij het stimuleren van de afzetmarkt. Die stimulans is nodig. Zeker in de eerste fase tot 2030.	Om komen tot een grotere afzet van gerecyclede materialen moeten de producenten van recyclaten en de gebruikers ervan (de maakindustrie) elkaar vinden en afspraken maken over kwaliteit en hoeveelheden van het recycklaat. Het zijn primair deze marktpartijen die hieraan zet zijn. De overheid speelt een stimulerende rol door o.a. marktpartijen te stimuleren om tot een optimale afstemming van vraag en aanbod van het recycklaat te komen (zie ook § B.9.6). Daarbij komt bij dat Rijksbrede programma Circulaire Economie zich expliciet richt op ondermeer de sector kunststoffen. In dat kader worden stappen gezet om kunststof materialen in ketens zo efficiënt mogelijk te benutten en om kunststof materialen zoveel mogelijk hernieuwbaar toe te passen door grootschalige inzet van kunststof recycklaat.
409.	B.09.3 en E.11	36 en 96	Recycling van met name het kunststofafval uit huishoudelijke fracties heeft te weinig kwalitatief resultaat opgeleverd. Een directe oorzaak zit in het feit dat met name de overheid tot op heden te weinig gebruik maakt van de specifieke kennis en kunde van de Nederlandse kunststofrecyclingbranche. Onnodig veel kunststof wordt verbrand.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
410.	B.09.3, B.09.6	36 en 96	Hoogwaardige kwaliteit van recycklaat begint bij de gescheiden inzameling van monostromen. Verplicht bedrijven om bij het ontwerp van producten rekening te houden met de recycling. Verplicht bedrijven om recycklaat in nieuwe producten in te zetten. Dan komen er inzamel- en recyclesystemen die gericht zijn op het krijgen van grondstofstromen die geschikt zijn voor toepassing in bepaalde producten en markten.	In § B.9.6 (beleidskern) staat wel dat een grotere afzet van gerecyclede materialen inzet is van beleid. Het Rijksbrede programma Circulaire Economie richt zich ondermeer expliciet op de sector kunststoffen. Eén van de strategische doelen van de sector 'kunststoffen' in het programma CE is dat kunststof producten zodanig moeten worden ontworpen dat deze kunnen worden hergebruikt en na afdanking hoogwaardig kunnen gerecycled.
411.	B.09.3.2	50 en 58 en 67	Toilet papier is een hoogwaardig product en vereist hoogwaardige (sterke) vezels. Het is een misvatting dat hygiënapapier onderaan de ladder staat	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			van papierrecycling.	aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
412.	B.09.3.2	58, 60 en 67	N.a.v. de laatste alinea merkt inspreker op dat zij aanwijzingen in het LAP mist voor de Nederlandse inzet op Europees niveau. De North Sea Resources Roundabout is te beperkt om tot resultaten op Europees niveau te kunnen leiden. Ook op nationaal niveau zijn nadrukkelijk initiatieven nodig. Voorstellen en voorbeelden zijn opgenomen in een brief van 16 februari 2016.	De inzet van Nederland op internationaal niveau komt primair aan de orde in hoofdstuk A.6. Echter, zowel dat hoofdstuk als de laatste alinea van § B.9.3.2 betreffen beiden geen tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en de inspraakreactie heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
413.	B.09.3.3	60, 67 en 92	Inspreker constateert dat de passages over ZZS in het LAP juist tot meer belemmeringen en knelpunten dreigen te leiden voor recycling en tot discussies met individuele vergunningverleners/-handhavers over de toepasbaarheid/toepasselijkheid van de betreffende bepalingen. Dat kan niet de bedoeling zijn van een richtinggevend instrument als het LAP.	De betreffende tekst is in dit onderdeel van het LAP weliswaar niet aangemerkt als 'kern van beleid', maar sluit wel aan bij hoofdstuk B.14 wat wel kern van beleid is. Indien de toepassing van afvalstoffen door de aanwezigheid van ZZS gevaar kan opleveren voor de gezondheid van de mens of nadelige kan gevolgen hebben voor het milieu, dan moeten die afvalstoffen niet terug worden gebracht in het economisch verkeer. Het standpunt dat sprake is van een (onnodige) belemmering wordt zeker niet gedeeld. Inzet van het beleid is juist om recycling mogelijk te maken daar waar geen sprake is van onaanvaardbare risico's voor mens en milieu. Zie verder ook de antwoorden op de inspraakreacties 493, 495 en 501.
414.	B.09.3.3 en B.09.6	4	Bij de zin dat deels er op wordt ingezet om – mits dat milieuhygiënisch verantwoord – op voorhand te voorkomen dat een materiaal als afval wordt aangemerkt, wordt opgemerkt dat hiervoor de definitie van "ontdoen van" van groot belang is.	De betreffende zin is in dit onderdeel van het LAP weliswaar niet aangemerkt als 'kern van beleid', maar sluit wel aan bij hoofdstuk B.6 wat wel kern van beleid is. Inhoudelijk wordt de inspraakreactie van inspreker onderschreven, maar inspreker vraagt verder niet om aanpassing van de tekst van het LAP. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
415.	B.09.4	36 en 96	Inspreker vraagt de tekst aan te passen dat ZZS recycling bemoeilijken. Dit is niet correct, de aanwezigheid van zulke stoffen bemoeilijken niet de recycling maar de afzet en beperken daarmee toepassingsmogelijkheden van het recyclaat.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
416.	B.09.4, B.14.4.3 en B.14.6	43	<ul style="list-style-type: none"> Bepaalde stoffen (zss) mogen in te leveren stoffen niet meer voorkomen. Voor teruggewonnen stoffen uit afvalwater kan het bijvoorbeeld gaan om medicijnresten. Bij gebrek aan een beleids- of afwegingskader is het lastig aan te tonen dat er geen sprake is van risico's. Dit zou geboden moeten worden. Aan paragraaf 14.4.3, pag. 195 zou criterium c moeten worden aangevuld met de onderstreepte tekst: Is de beoogde toepassing <u>of verdere verwerking</u> van het materiaal aanvaardbaar? 	<p>In hoofdstuk B.14.4 is beschreven welke aspecten moeten worden betrokken bij de beoordeling van risico's op onaanvaardbare blootstelling van mens en milieu aan ZZS. Als hulpmiddel zal een handreiking voor de uitvoering van de risico-analyse worden opgesteld.</p> <p>Met "beoogde toepassing" wordt niet alleen de toepassing in eerste instantie bedoeld maar ook eventuele verdere verwerkingen, nadat die eerste toepassing heeft plaatsgevonden. Ook van die verdere verwerkingen moeten de risico's beoordeeld worden. Dit wordt duidelijk aangegeven in de ontwerp-tekst.</p> <p>Als inspreker met "verdere verwerking" doelt op de verwerking van de afvalstof zoals die plaatsvindt bij de afvalverwerker: de milieugevolgen van de verwerking van afvalstoffen met ZZS worden beoordeeld in het kader van de milieuvergunning of melding Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarnaast geldt in dat geval de Arbo-wetgeving. Deze risico's hoeven niet opnieuw te worden betrokken in de risico-analyse voor de beoogde toepassing van het product dat door de verwerking verkregen wordt.</p>
417.	B.09.6	96	<p>Inspreker ondersteunt</p> <ul style="list-style-type: none"> de inzet op Europees niveau op het wegnemen van belemmeringen in wet- en regelgeving door bijvoorbeeld het stroomlijnen van wet- en regelgeving voor afvalstoffen, chemische stoffen en meststoffen. Dat voor de recycling van afvalstoffen met ZZS een beleidslijn wordt gehanteerd waarbij wordt gestreefd naar zoveel mogelijk recycling, waarbij onaanvaardbare risico's voor blootstelling van mens en milieu veroorzaakt door ZZS worden voorkomen; de inzet van subsidie- of fiscale regelingen voor onderzoek of start van innovatieve technieken. 	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
418.	B.10.1 en B.10.7	43	Uit noot 47 kan worden opgemaakt dat slechts sprake is van (andere) nuttige toepassing als een afvalstof een ander materiaal vervangt. In B.10.7 is aangegeven dat een voorwaarde is dat primair materiaal of een primaire energiebron wordt vervangen. Inspreker vraagt zich af of het bovenstaande niet moet leiden tot het plaatsen van een asterisk bij 'hoofdgebruik als brandstof (B.10.1) en in de begrippenlijst bij 'andere nuttige toepassing'.	<p>Uit het arrest blijkt dat er slechts sprake is van nuttige toepassing als de afvalstof ander materiaal vervangt <u>en</u> de afvalstof daar volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis ook geschikt voor is. Als het gaat om opvulling van mijnen betekent dit dat uitsluitend inert, niet-gevaarlijke afvalstoffen mogen worden ingezet. Wat het arrest betekent voor andere vormen van nuttige toepassing kan nog niet worden overzien.</p> <p>Op verschillende plaatsen in het LAP, o.a. bij de definities, zijn wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van het arrest.</p> <p>Zie verder ook de ambtshalve wijzigingen naar aanleiding van dit arrest onder nummers 1134 en 1148 in bijlage 4.</p>
419.	B.10.2.2	88	Gesteld wordt dat een aanzienlijk deel van de Nederlandse capaciteit wordt gebruikt voor buitenlands afval. In de praktijk gaat het om 20% van de capaciteit. Inspreker stelt om 'aanzienlijk' te vervangen door: een deel.	<p>Het klopt dat 'aanzienlijk' uitgelegd kan worden als 'bijvoorbeeld meer dan 50%'. Dit is niet het geval zoals de inspreker ook aangeeft. De tekst wordt aangepast.</p> <p>De jaarlijkse hoeveelheid Nederlandse capaciteit van AVI's die gebruikt wordt voor buitenlands afval, wordt gemonitord door de Werkgroep Afvalregistratie. In 2015 was 22% van het verbrande afval in de AVI's afkomstig uit het buitenland.</p> <p>De aanpassing van tekst van § B.10.2.2 is opgenomen bij de verwerking van inspraakreactie 425.</p>
420.	B.10.2.2 en B.10.7	6	<p>In het ontwerp-LAP staat: "De wijze waarop en soort installatie waar de afvalstoffen worden ingezet (voor energie-terugwinning) wordt aan de markt overgelaten. Beleidsmatig bestaat geen voorkeur."</p> <p>Inspreker vraagt of deze afweging c.q. keuze is toch in tegenspraak met</p>	<p>De paragraaf B.10.2.2 heeft betrekking op andere nuttige toepassing in de vorm van energierugwinning. Met de tekst wordt dan ook bedoeld dat er geen voorkeur is tussen verschillende vormen van energierugwinning als vorm van andere nuttige toepassing. In de tekst zal dit worden opgenomen zodat dit duidelijk is.</p> <p>De tekst van § B.10.2.2 is als volgt gewijzigd De wijze waarop en soort installatie waarin de afvalstoffen worden ingezet <u>voor terugwinning van energie als vorm van andere nuttige</u></p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			het streven naar een afvalhiërarchie?	<p><u>toepassing</u> wordt aan de markt overgelaten. Beleidsmatig bestaat geen voorkeur.</p> <p>De tekst van § B.10.7 is als volgt gewijzigd In het afval aanwezige energie moet zoveel mogelijk worden benut. Hiermee kunnen primaire brandstoffen worden vermeden en draagt de in het afval aanwezige biomassa bij aan de productie van hernieuwbare energie en CO2-reductie. De wijze waarop en soort installatie waar de afvalstoffen worden ingezet <u>voor terugwinning van energie als vorm van andere nuttige toepassing</u> wordt aan de markt overgelaten.</p>
421.	B.10.2.2, B.10.5, B.10.7, B.13.4.4.2 en B.15.4.3	6	<p>Waarop is de keuze gebaseerd voor afvalverbranding als vrije marktsector en –dus– niet een nutsvoorziening? Past het systeem van het importplafond wel in de filosofie van een vrije afvalverbrandingsmarkt (en het niet beschouwen als nutsvoorziening)?</p> <p>De gegeven percentages voor het importplafond zijn op landelijke hoeveelheden betrokken? Hoe gaat er worden 'gestuurd'? Welke capaciteit wordt op grond van welk criterium geclaimd bij welke afvalverbrander? Tegen welke financiële vergoeding?</p> <p>En wordt al dan niet rekening gehouden met met buitenlandse afvalaanbieders gesloten (langlopende) contracten?</p> <p>'Had mogen worden gestort' impliceert dat eerst achteraf de conclusie getrokken kan worden of aan de 'spelregels' werd voldaan? Welke consequenties worden aan dergelijke conclusies (achteraf) verbonden?</p> <p>EON in Delfzijl bouwt als private partij op dit moment voor eigen rekening en risico een extra verbrandingslijn die voor 100% gevuld gaat worden met Engels afval. Het kan toch niet zo zijn dat deze partij met dit initiatief de hoeveelheden voor andere afvalverwerkers kan beperken?</p>	<p>De afvalverbrandingssector wordt in beginsel als vrije marktsector gezien. Er zijn echter wel enkele beperkingen. Zo mogen alleen afvalstoffen worden verbrand wanneer dat in overeenstemming is met de van toepassing zijnde minimumstandaard. Ook mag er geen verdringing van Nederlands brandbaar afval naar stortplaatsen optreden. Dit zijn beperkingen die nodig zijn om bijvoorbeeld voor de verwerking van Nederlands afval zoveel mogelijk in lijn te blijven met de afvalhiërarchie.</p> <p>Het importplafond wordt pas ingeroepen als gebleken is dat [1] er meer afval geïmporteerd is voor verbranding dan mag op basis van de beschikbare capaciteit én [2] er meer gestort is dan volgens de systematiek is toegestaan én [3] de verwachting is dat in de periode die volgt deze situatie voortduurt. Toetsing aan deze criteria vindt plaats op nationaal niveau en niet per installatie. Indien daar aanleiding voor is worden tot nader order geen nieuwe beschikkingen voor import van afval voor verbranding afgegeven. Dit geldt dan voor alle beschikkingen die worden aangevraagd ongeacht voor welke installatie het afval bestemd is. Er wordt dus inderdaad achteraf gekeken of er aanleiding is om het plafond in werking te laten treden.</p> <p>Zoals in het kader in § B.10.5 staat is de hoeveelheid afval dat in de laatste jaren (2014 en 2015) is geïmporteerd al meer dan de grenswaarde die geldt voor eerdergenoemd criterium [1]. Voor wat betreft criterium [2] geldt dat op basis van de capaciteit van AVI's er helemaal geen Nederlands brandbaar afval mag worden gestort. Wordt er Nederlands brandbaar afval gestort, dan kan dit dus aanleiding zijn tot het beperken van de invoer.</p> <p>Indien in Nederland extra capaciteit wordt bijgebouwd, gaat dit meetellen voor het importplafond. In de praktijk zal dit echter beperkt effect hebben. De hoeveelheid die mag worden ingevoerd (criterium [1]) wordt iets hoger en zal snel worden ingevuld door meer import en de hoeveelheid die gestort mag worden volgens de systematiek is al 0 kton per half jaar en dat blijft zo.</p> <p>De inspraakreactie geeft geen aanleiding om de tekst van het LAP aan te passen.</p>
422.	B.10.3	88	Op pag. 152 wordt geanticipeerd op 'een verwachte teruggang in capaciteit'. Inspreker vraagt waarop dit is gebaseerd, mede gelet op hetgeen in hoofdstuk B.15 over de capaciteit wordt gesteld. Inspreker ziet de verwachte teruggang niet.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
423.	B.10.4 en B.10.7	64	In B.10.7 staat dat voor de R1-statusbepaling de methodiek wordt gehanteerd als opgenomen in de Guidelines. In B.10.4 staat echter dat voor wat betreft de berekening van de energie-efficiëntie zoveel mogelijk aangesloten wordt bij de Guidelines-R1-formule van de Europese Commissie. Inspreker vraagt in de tekst aan te geven op welk punt (bruto- of netto-benadering energierendement) de Guidelines-R1-formule niet is gevolgd.	<p>Voor de berekening van de R1-waarde wordt de voetnoot bij de R1-handeling van bijlage II van Kra en de Guidelines gevolgd. De tekst in B.10.4 van het ontwerp-LAP is niet correct en is aangepast. In het LAP wordt verder vooral de procedure rond de bepaling van de R1-status van een AVI beschreven. Op welke wijze het de energie-efficiency wordt meegenomen staat in de Guidelines.</p> <p>De tekst van § B.10.4 is als volgt gewijzigd De Europese Commissie heeft met de publicatie van de Guidelines R1-formule⁹ in juni 2011 een eenduidige lijn voorgesteld voor de berekening van de energie-efficiëntie. Bij de toepassing van de R1-formule in Nederland wordt de Guidelines R1-formule ~~zo veel mogelijk~~ gevolgd.</p>
424.	B.10.4.2	88	Bij de toets of een installatie de R1-satus krijgt, wordt uitgegaan van huishoudelijk afval en vergelijkbaar afval van bedrijven. In het ontwerpbesluit activiteiten leefomgeving staat in artikel 3.117 dat huishoudelijke afvalstoffen na afgifte worden beschouwd als bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen. Hieruit volgt dat AEC's in de toekomst geen huishoudelijke afvalstoffen meer accepteren. Inspreker verzoekt om verduidelijking in het LAP.	<p>In de voetnoot bij de R1-handeling van bijlage II van Kra staat dat de R1-formule van toepassing is voor installaties die specifiek bestemd zijn voor vast stedelijk afval. In het LAP wordt aangegeven wat hieronder valt omdat in de Kra voor vast stedelijk afval geen definitie is gegeven. Dit is overgenomen van de Guidelines waar wordt verwezen naar de IPPC activiteit 5.2. Bepalend is dus of er sprake is van vast stedelijk afval. Een wijziging van het LAP is al voorzien voor de aanpassing aan de Omgevingswet (zie A.2.5), hierin worden dan ook aanpassingen aan het Besluit activiteiten leefomgeving meegenomen.</p> <p>De inspraakreactie geeft geen aanleiding om de tekst van het LAP aan te passen.</p>
425.	B.10.5	6	<ul style="list-style-type: none"> • Heeft het criterium m.b.t. het importplafond louter betrekking heeft op het storten van brandbaar afval (cat. 15 en 16 Bssa)? • Hoe rechtvaardig is het om AVI-exploitant X een EVOA-ontheffing te weigeren, omdat stortplaatsexploitant Y – kennelijk – vrolijk door bleef storten (op basis van een ontheffing van het stortverbod die verleend is door bevoegd gezag Z, die behoort te weten dat een dergelijke ontheffing in een tijdsbestek van twee weken is in te trekken)? • Zal het weigeren van importontheffingen generiek plaatsvinden, of op basis van 'wie het eerst komt' totdat het quotum van 90% van de daaraan voorafgaand gestorte hoeveelheid is bereikt? • Wat bovendien in de beschouwing ontbreekt, is de (cruciale) rol die tariefstelling en de aard van de afvalstoffen in de afweging spelen of behoren te spelen. 	<p>In § B.10.5 is sprake van gebruik van de term importplafond in 2 verschillende betekenissen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • het importplafond als systematiek als geheel waarin geregeld wordt dat import mag zolang niet meer afval verdrongen wordt naar een stortplaats dan acceptabel is, en • het importplafond als de grenswaarde voor de hoeveelheid afval die geïmporteerd mag worden voordat er gekeken wordt naar de hoeveelheid brandbaar afval die wordt gestort. <p>Om het onderscheid duidelijk te maken zal voor het tweede punt de term worden aangepast in 'importgrens'. Om ook duidelijk aan te geven wanneer het gaat over de acceptabel geachte hoeveelheid die gestort mag worden, wordt hiervoor de term 'stortgrens' opgenomen in de tekst. Met deze aanpassingen wordt het beleid niet aangepast, maar alleen verduidelijkt.</p> <p>Specifiek wordt ten aanzien van de punten van de inspraakreactie nog opgemerkt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het criterium van storten (de stortgrens) heeft betrekking op al het brandbaar afval dat gestort wordt. Op basis van de categorieën Bssa kan niet direct bepaald worden of het gaat om brandbaar of onbrandbaar afval. In het antwoord op inspraakreactie 201 wordt al een actie aangekondigd om te komen tot een algemeen geaccepteerde omschrijving van 'technisch onbrandbaar afval'. Als deze omschrijving er is, zal bezien worden of dit ook te gebruiken is om te bepalen welke afvalstoffen meegenomen worden bij de bepaling van de stortgrens. Terzijde wordt opgemerkt dat in de tekst gesproken wordt van 'brandbaar restafval'. Dit is niet correct en is aangepast naar 'brandbaar afval' omdat bij de bepaling van de stortgrens in principe al het brandbaar afval wordt meegenomen en niet alleen restafval. 2. Voor de bepaling van de twee grenswaarden van het importplafond wordt Nederland als één geheel bezien. Als het importplafond op een gegeven moment in werking treedt, zal dit gelden voor alle AVI's in Nederland.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>3. Het weigeren van beschikkingen voor import geldt zolang als uit de halfjaarlijkse monitoring blijkt dat toetsen aan de criteria van het importplafond hier aanleiding voor geeft.</p> <p>4. De tariefstelling is niet van belang bij het importplafond.</p> <p>De afvalstoffen waarvoor geen beschikkingen meer worden afgegeven zijn alle afvalstoffen bestemd voor de AVI's. Dit is gebaseerd op art 16 lid 1 van de Kra "In afwijking van Verordening (EG) nr. 1013/2006 kunnen de lidstaten, om hun netwerk te beschermen, binnenkomende overbrengingen van afval, bestemd voor als nuttige toepassing ingedeelde afvalverbrandingsinstallaties, beperken ...". Terzijde wordt opgemerkt dat in de tekst gesproken wordt van 'brandbaar restafval'. Dit is niet correct en is aangepast naar 'brandbaar afval' omdat dit beter aansluit bij de tekst van de Kra voor welk afval beperkingen aan overbrenging gesteld kunnen worden. Ook is ter verduidelijking de basis voor het importplafond, te weten art 16 lid 1 van de Kra, in de tekst opgenomen.</p> <p>Tot slot is bij het nalezen van de ontwerp-tekst geconstateerd dat er abusievelijk nog 'niet-gevaarlijk' bij brandbaar afval in de tekst van B.10.5 en B.13.4.2.2 staat. Dit wordt gecorrigeerd.</p> <p>De bovenstaande punten samen leiden tot de volgende aanpassingen in de tekst:</p> <p>De tekst van § A.4.4.3 is als volgt gewijzigd: De nutsfunctie richt zich daarbij op al het onbrandbaar en brandbaar ~~restafval~~ dat ...</p> <p>De titel en eerst volzin van § A.4.5.3 zijn als volgt gewijzigd: A.4.5.3 Niet-gevaarlijk ~~restafval~~ Grensoverschrijdend transport van of naar Nederland van niet-gevaarlijk ~~restafval~~ voor verbranden als vorm van verwijderen is toegestaan.</p> <p>De eerste zin van de derde bullit onder het kopje 'Geografische begrenzing van § A.4.8 is als volgt gewijzigd: Grensoverschrijdend transport van of naar Nederland van niet-gevaarlijk ~~restafval~~ voor verbranden als vorm van verwijderen is toegestaan.</p> <p>De tekst van § B.10.2.2 is als volgt gewijzigd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op dit moment bestaat in Nederland voldoende verbrandingscapaciteit voor de verwerking van brandbaar niet-gevaarlijk Nederlands ~~restafval~~. Deze capaciteit wordt voornamelijk ingevuld door AVI's. Dit betekent dat het niet nodig is om brandbaar niet-gevaarlijk ~~restafval~~ te storten. <p>De tekst van § B.10.2.2 is als volgt gewijzigd in combinatie met de verwerking van inspraakreactie 419:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor de verbranding van niet-gevaarlijk ~~restafval~~ zijn de landsgrenzen open. Door deze open grenzen wordt een ~~aanzienlijk~~ deel van de Nederlandse AVI-capaciteit op dit moment gebruikt voor buitenlands afval. Op het moment dat Nederlands brandbaar ~~restafval~~ hierdoor uit de Nederlandse AVI's wordt verdrongen kunnen aan de import naar AVI's alsnog beperkingen worden gesteld (zie paragraaf B.10.5). <p>De tekst van § B.10.5 is als volgt gewijzigd (in combinatie met de verwerking van inspraakreactie 1092): De landsgrenzen voor het verbranden van niet-gevaarlijk-brandbaar ~~restafval~~ als energierugwinning en vorm van verwijderen zijn in beginsel open. Dit kan gevolg hebben voor het Nederlandse afvalbeheer. Op het moment dat Nederlands brandbaar ~~restafval~~ uit de Nederlandse AVI's wordt verdrongen als gevolg van overbrenging van buitenlands brandbaar ~~restafval~~ naar Nederland en daardoor meer Nederlands brandbaar ~~restafval~~ moet worden gestort, is sprake van een ongewenst gevolg. <u>Het importplafond is de uitwerking van de mogelijkheid die in art 16 lid 1 van de Kra wordt geboden om het netwerk van installaties die gemengd stedelijk afval verwerken te beschermen.</u></p> <p>Dit ongewenste gevolg, zijnde de verdringing, wordt tot een bepaalde hoeveelheid acceptabel geacht zolang:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor het verbranden van buitenlands brandbaar ~~restafval~~(*) in ieder geval een hoeveelheid AVI-capaciteit wordt gebruikt die overeenkomt met 5% van de op 1 januari 2007 bestaande AVI-capaciteit plus 10% van de na 1 januari 2007 gerealiseerde capaciteitsuitbreidingen (=importgrens), en - de hoeveelheid Nederlands brandbaar ~~restafval~~ (*) die wordt gestort, afneemt met een hoeveelheid die overeenkomt met 90% van de nieuwe AVI-capaciteit per 1 januari 2007 (=stortgrens). <p>(*) Met <u>Nederlands brandbaar restafval</u> wordt <u>voor het importplafond</u> hier bedoeld: afvalstoffen die via R1 of D10 <u>kunnen worden verwerkt</u> worden vernietigd of omgezet in AVI's.</p> <p>Om ongewenste gevolgen door overschrijding van deze grenzen te voorkomen geldt een flexibel importplafond, waarvan de hoogte afhankelijk is van de bestaande AVI-capaciteit per 1 januari 2007 en sindsdien gerealiseerde uitbreidingen. Eventuele uitbreiding van de verbrandingscapaciteit leidt dus enerzijds tot een hoger (= flexibel) toegestaan import<u>grens</u>plafond maar zorgt er anderzijds voor dat er minder verdringing naar stortplaatsen is toegestaan (<u>stortgrens</u>). Dit betekent dat, op het moment dat er nieuwe verbrandingscapaciteit bijkomt, de beschikbare capaciteit voor het verbranden van buitenlands brandbaar ~~restafval~~ mag stijgen met een hoeveelheid die overeenkomt met 10% van de nieuw in gebruik genomen capaciteit.</p> <p>In de systematiek van het flexibel importplafond wordt rekening gehouden met alle AVI's, dus zowel installaties die de R1-status hebben als die de D10-status hebben worden meegenomen bij de bepaling van het import<u>grens</u>plafond.</p> <p>De genoemde 5 en 10% <u>van de importgrens</u> mogen overal in Nederland worden ingevuld. De 5% is niet direct gekoppeld aan de bestaande installaties en de 10% is niet direct gekoppeld aan een specifieke nieuwe verbrandingslijn of installatie. Het kan dus zijn dat een nieuwe lijn/installatie totaal geen buitenlands brandbaar ~~restafval~~ verbrandt, maar dat een of meerdere bestaande installaties een hoeveelheid buitenlands brandbaar ~~restafval~~ gaan verbranden die overeenkomt met 10% van de nieuw in gebruik genomen capaciteit. Ook is het mogelijk</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>dat de bestaande installaties totaal geen buitenlands brandbaar ~~restafval~~ verbranden, maar dat een nieuwe lijn of installatie volledig wordt gevuld met buitenlands brandbaar ~~restafval~~.</p> <p>Bovenstaande houdt ook in dat op het moment dat er nieuwe verbrandingscapaciteit bijkomt, de hoeveelheid Nederlands brandbaar ~~restafval~~ die mag worden gestort (<u>de stortgrens</u>) afneemt met een hoeveelheid die overeenkomt met 90% van de nieuwe capaciteit. Op basis hiervan kan worden bepaald hoeveel Nederlands brandbaar ~~restafval~~ in een bepaalde periode had mogen worden gestort*. Het referentiekader (startpunt) is de gemiddelde hoeveelheid met ontheffing gestort brandbaar ~~restafval~~ per maand in het jaar 2006. Deze hoeveelheid die gestort mag worden kan afnemen tot 0 kton per half jaar.</p> <p>Bij capaciteitsvermindering van de AVI's blijft gelden dat voor het verbranden van buitenlands brandbaar ~~restafval~~ een hoeveelheid AVI-capaciteit kan worden gebruikt die overeenkomt met 5% van de op 1 januari 2007 bestaande AVI-capaciteit plus 10% van de na 1 januari 2007 gerealiseerde capaciteitsuitbreidingen. Echter de hoeveelheid Nederlands brandbaar ~~restafval~~ die gestort mag worden, mag niet toenemen ten opzichte van het halfjaar voorafgaand aan de capaciteitsvermindering. Dit betekent dat de hoeveelheid die gestort mag worden alleen kan afnemen tot 0 kton per half jaar.</p> <p>Als op een monitoringmoment wordt geconstateerd dat in de zes maanden voorafgaand aan dat monitoringmoment het import<u>grens</u>plafond is overschreden én als in die periode meer is gestort dan volgens de <u>stortgrenssystematiek</u> had mogen plaatsvinden, dan is sprake van een ongewenst gevolg, zijnde de verdringing. Vervolgens zal (...) wordt gestort, daalt tot onder de waarde die volgens de <u>stortgrenssystematiek</u> is toegestaan, dan kan worden afgezien van ingrijpen. Bestaat echter geen gereede verwachting dat (...) worden verleend voor de overbrenging van brandbaar ~~restafval~~ naar Nederland.</p> <p><u>Werking samengevat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Per jaar worden twee ...(<i>geen tekstwijzigingen</i>) - Op een monitoringmoment wordt berekend hoeveel verbrandingscapaciteit in de zes maanden vóór het monitoringmoment voor buitenlands brandbaar ~~restafval~~ had mogen worden ingezet (= ~~het de~~ import<u>grens</u>plafond). - Ook wordt gezien hoeveel buitenlands brandbaar ~~restafval~~ in die periode daadwerkelijk naar Nederland is overgebracht. - Als de importgrens in de zes maanden vóór het monitoringmoment is overschreden, wordt gezien hoeveel Nederlands brandbaar ~~restafval~~ in die periode had mogen worden gestort (= <u>de stortgrens</u>). - Ook wordt gezien hoeveel Nederlands brandbaar ~~restafval~~ daadwerkelijk in dat half jaar is gestort. - Als meer is gestort dan toegestaan, ... (<i>geen tekstwijzigingen</i>). - Als in de zes maanden na het monitoringmoment inderdaad nieuwe capaciteit bij gaat komen en de verwachting is dat die capaciteit er voor zal zorgen dat de overschrijding van ~~het starten de stortgrens~~ en de overschrijding van ~~het de~~ import<u>grens</u>plafond zal eindigen, dan wordt in de periode tussen het monitoringmoment en het volgende monitoringmoment (zes maanden later) in beginsel positief beschikt op kennisgevingen voor invoer van brandbaar ~~restafval~~. - Als in de zes maanden na het monitoringmoment echter geen ontwikkelingen gaan plaatsvinden die naar verwachting de overschrijding van ~~het starten de stortgrens~~ en de overschrijding van ~~het de~~ import<u>grens</u>plafond zullen beëindigen, dan wordt ...()... negatief beschikt op nieuwe invoerkennisgevingen voor brandbaar ~~restafval~~ dat moet worden verbrand in Nederlandse AVI's. - Op een monitoringmoment is ....(<i>geen tekstwijzigingen</i>). <p>De tekst bij de voetnoot hierboven die aangegeven is met * is als volgt gewijzigd: Voor het storten van brandbaar ~~restafval~~ geldt voor de meeste afvalstoffen wel een stortverbod (Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen). Om deze afvalstoffen te mogen storten moet dan een ontheffing worden gegeven.</p> <p>De tekst van de tweede bullit onder het kopje 'Andere nuttige toepassing in de vorm van energietेरugwinning' van § B.10.7 is als volgt gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De verbrandingscapaciteit voor niet-gevaarlijk afval wordt niet gereguleerd en de landsgrenzen zijn open. Echter, op het moment dat Nederlands brandbaar ~~restafval~~ uit de Nederlandse AVI's wordt verdrongen als gevolg van overbrenging van brandbaar ~~restafval~~ naar Nederland en daardoor meer Nederlands brandbaar ~~restafval~~ moet worden gestort, is sprake van een ongewenst gevolg. Om deze gevolgen te beperken geldt een flexibel importplafond, waarvan de hoogte afhankelijk is van de bestaande AVI-capaciteit en gerealiseerde uitbreidingen. De verdringing van Nederlands brandbaar ~~restafval~~ wordt tot een bepaalde hoeveelheid acceptabel geacht zolang: <ul style="list-style-type: none"> - Voor het verbranden van buitenlands brandbaar ~~restafval~~ in ieder geval een hoeveelheid AVI-capaciteit wordt gebruikt die overeenkomt met 5% van de op 1 januari 2007 bestaande AVI-capaciteit plus 10% van de na 1 januari 2007 gerealiseerde capaciteitsuitbreidingen (=import<u>grens</u>), en - De hoeveelheid Nederlands brandbaar ~~restafval~~ die wordt gestort, afneemt met een hoeveelheid die overeenkomt met 90% van de nieuwe AVI-capaciteit per 1 januari 2007 (=stort<u>grens</u>). <p>De tekst van § B.11.1 is als volgt gewijzigd (in combinatie met de verwerking van inspraakreactie 1092): ~~Afvalstoffen die niet kunnen of mogen worden voorbereid voor hergebruik of worden gerecycled, worden in dit hoofdstuk verder brandbaar restafval genoemd.~~ Het is beleidsmatig gewenst dat de aanwezige energie in brandbaar ~~restafval~~ <u>dat niet hoogwaardiger kan of mag worden verwerkt</u> zoveel mogelijk wordt benut, ook als de verwerking om welke reden dan ook moet worden aangemerkt als vorm van verwijdering (zie ook (...) terugdringen van CO₂-emissies in de atmosfeer.</p> <p>De middelste volzin van de derde alinea van § B.11.2 is als volgt gewijzigd: Voor brandbaar ~~niet-gevaarlijk restafval~~ dat verwerkt wordt in AVI's, is er nog wel een importplafond om te voorkomen dat Nederlands brandbaar afval wordt verdrongen en moet worden gestort als gevolg van import van buitenlands afval (...).</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>De titel van § B.12.6.1 is als volgt gewijzigd: De opslag van brandbaar afval op stortplaatsen</p> <p>De titel en tekst van § B.13.4.2.2 zijn als volgt gewijzigd: Importplafond voor ~~niet-gevaarlijk~~ brandbaar ~~restafval~~ De overbrenging naar Nederland van ~~niet-gevaarlijk~~ ~~restafval~~ voor verbranden als vorm van verwijderen is toegestaan. Door het in Nederland op 1 januari 2007 opengaan van de landsgrenzen voor verbranden als vorm van verwijderen van ~~niet-gevaarlijk~~ brandbaar ~~restafval~~, kunnen er gevolgen optreden voor het Nederlandse afvalbeheer. Voor overbrengingen naar (...) nader ingegaan op dit flexibele importplafond.</p> <p>De tekst van de laatste alinea van § B.13.5.4 is als volgt gewijzigd: <u>Naast de mogelijkheid om overbrenging van gemengd stedelijk te beperken op basis van de EVOA is er nog een mogelijkheid om overbrenging te beperken op basis van de Kra.</u> De mogelijkheid om overbrenging naar Nederlandse afvalverbrandingsinstallaties die zijn ingedeeld als installatie voor nuttige toepassing te beperken is opgenomen in artikel 16, lid 1 van de Kra. Hierin is bepaald dat lidstaten - in afwijking van de EVOA - overbrengingen kunnen tegenhouden wanneer daardoor eigen afval moet worden verwerkt op een wijze die niet consistent is met hun afvalbeheerplannen. Wanneer Nederlands brandbaar afval moet worden gestort als gevolg van een dergelijke verdringing, kan de overbrenging van ~~gemengd stedelijk brandbaar~~ afval naar Nederlandse AVI's worden beperkt. ~~Dit is uitgewerkt in het importplafond, zie par. B.10.5. Op basis hiervan kan niet alleen tegen overbrenging van gemengd stedelijk afval voor verbranding als nuttige toepassing bezwaar worden gemaakt maar tegen overbrenging van al het brandbaar afval naar AVI's. Omdat het meestal zal gaan om overbrenging van afval dat valt onder de sectorplannen 1 en 2 van deel E wordt in die sectorplannen expliciet aan het importplafond gerefereerd. Ook voor brandbaar afval dat valt onder andere sectorplannen kan het importplafond echter reden zijn om invoer naar AVI's te beperken. Gelet op rechts-overweging 33 van Kra kan dit ook wanneer het over te brengen gemengd stedelijk afval een verwerkingsoperatie heeft ondergaan en daarom niet langer onder de in EVOA genoemde Euralcode 20-03-01 wordt overgebracht. Voorwaarde is wel dat de verwerkingsoperatie de eigenschappen ervan niet wezenlijk heeft veranderd en het dus nog steeds als gemengd stedelijk afval kan worden aangemerkt.~~ N.B. zie ook het antwoord op inspraakreactie 428.</p> <p>De eerste volzin van de tweede bullit van § B.15.4.1 is als volgt gewijzigd: Voor brandbaar ~~restafval~~ uit het buitenland is een importplafond vastgesteld (zie ook paragraaf (...)).</p> <p>De tekst in § B.15.4.3 is als volgt gewijzigd: Daardoor zal richting 2022 het volume Nederlands brandbaar ~~restafval~~ dalen en de restcapaciteit toenemen.</p> <p>Aan § E.1.2, eerste alinea en § E.1.3, de bullit is toegevoegd: <u>(...), met als uitzondering dat import op basis van het importplafond ook kan worden beperkt wanneer dat in het betreffende sectorplan niet is genoemd (zie ook § B.13.5.4).</u></p> <p>In § E.1-III en § E.2-III wordt als volgt gewijzigd: In beide paragrafen wordt ~~restafval~~ vervangen door <u>afval</u>.</p> <p>In de begrippenlijst van F.3.1 zijn de volgende begrippen geschrapt: ~~Gemengd stedelijk afval [in het kader van het importplafond] Afval vallend onder Euralcode 20.03.01, ingezameld van particuliere huishoudens, inclusief: a) vergelijkbaar afval van andere producenten, en gemengd stedelijk afval wat reeds een verwerking heeft ondergaan (en daarom niet langer onder Euralcode 20-03-01 wordt overgebracht) maar de verwerking de eigenschappen van het gemengd stedelijk afval niet wezenlijk heeft veranderd en het dus nog steeds als gemengd stedelijk afval kan worden aangemerkt.~~ ~~Stedelijk afval, gemengd Zie Gemengd stedelijk afval.~~</p> <p>Het tweede gedachtestreepje van § F.10.3 is als volgt gewijzigd: - Overbrenging naar Nederland voor het verbranden van ~~bepaalde typen~~ brandbaar ~~restafval~~: hiertegen zal bezwaar worden gemaakt in het geval het importplafond voor <u>buitenlands</u> brandbaar ~~buitenlands~~ ~~restafval~~ al is bereikt.</p>
426.	B.10.5	64	De tekst in paragraaf B.10.5, pagina 155 is moeilijk te begrijpen. Inspreker stelt voor een cijfervoorbeeld toe te voegen met actuele capaciteiten. Bij de in het kader opgenomen tekst merkt inspreker op dat een redelijk verband dient te bestaan tussen de verbrandingstarieven van Nederlands en buitenlands restafval.	<p>Bij het antwoord op inspraakreactie 425 worden al aanpassingen gedaan om de tekst duidelijker te maken.</p> <p>Zoals hiervoor al staat is het kader informeel. Maar de inspraakreactie dat er een redelijk verband dient te bestaan tussen de verbrandingstarieven van Nederlandse en buitenlands restafval gaat wel in op de beleidskern. De wens om een cijfervoorbeeld zal opgenomen worden in het kader aan het eind van § B.10.5 met informele tekst.</p> <p>Zoals ook in het antwoord op inspraakreactie 425 staat wordt bij het importplafond geen rekening gehouden met tarieven.</p>
427.	B.10.5, B.10.7, B.12.4 en B.15.4	40	Elk jaar gaan veel afvalverbrandingsinstallaties in onderhoud. Ze zijn dan 1 tot enkele maanden buiten werking. Probleem hierbij is dat veel afvalverbrandingsinstallaties in dezelfde periode van het jaar in onderhoud gaan en daarmee een significant deel van de verbrandingscapaciteit tijdelijk niet beschikbaar is. Vaak heeft dit als consequentie dat het Neder-	De stelling dat opslag van brandbaar afval niet meer nodig zou zijn wanneer aan verbranden van Nederlands afval voorrang wordt gegeven wordt niet onderschreven. Juist om de door inspreker genoemde fluctuaties in beschikbare capaciteit op te kunnen vangen is het bufferen van een zeker hoeveelheid afval noodzakelijk. Er is bewust voor gekozen dat alleen met Nederlands afval te doen en import van buitenlands afval alleen toe te staan wanneer dat 'direct' kan worden verwerkt. Het is niet gewenst om buitenlands afval in te voeren wanneer daarvoor geen directe verwerkingsmogelijkheid is en vervolgens buitenlands afval te bergen op Nederlandse stortplaatsen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			lands brandbaar afval tijdelijk opgeslagen moet worden, of dat het wordt aangeboden om het tijdelijk te mogen storten (Bssa), terwijl de import uit het buitenland gewoon verbrand blijft worden in de overblijvende afvalverbrandingsinstallaties. De opslag van het Nederlands brandbaar afval geeft met regelmaat broei en kans op brand met alle milieugevolgen van dien. Het heeft ook regelmatig tot brand geleid. Daarnaast is het niet acceptabel dat Nederlands brandbaar afval tijdelijk moet worden gestort omdat de verbrandingscapaciteit niet toereikend is omdat er verbrandingsinstallaties in onderhoud zijn. Inspreker vraagt om voorrang te verlenen aan het verwerken van het uit Nederland afkomstige brandbaar afval ten koste van het uit het buitenland afkomstige brandbaar afval, waardoor opslag van het zgn. Nederlands brandbaar afval niet meer nodig is. Het uit het buitenland afkomstige brandbaar afval is meestal al geseald en binnen het bedrijf zijn daar ook al vaak veilige opslagvoorzieningen voor aanwezig. Er is dus wel een jaarrond zelfvoorzienendheid maar niet op week/maandniveau. De sector moet er zelf verantwoordelijk voor zijn dat dit goed wordt gereguleerd.	Tevens voorziet het beleid in een beperking van de hoeveelheid en dat er op ieder moment inzicht is in de opgeslagen hoeveelheid. Milieugevolgen van de opslag moeten vanzelfsprekend afdoende (kunnen) worden beperkt in de omgevingsvergunning van de opslaglocatie (= stortplaats of bij de AVI). Zie verder het antwoord op inspraakreacties 319 tot en met 323.
428.	B.10.5, B.13.4.2.2 en B.13.5.4	91	Onduidelijk is of het importplafond naast de Euralcode 20.03.01 ook betrekking heeft op andersoortige brandbare afvalstoffen onder de Euralcodes 19.12.10 en 19.12.12 opgewerkt uit gemengd stedelijk afval.	De inspreker legt een link tussen Euralcode 20 03 01 zoals die genoemd wordt in artikel 3 lid 5 van de EVOA, en het importplafond. Deze link is er niet direct. Naast de mogelijkheid om overbrenging van gemengd stedelijk te beperken op basis van de EVOA is er nog een mogelijkheid om overbrenging te beperken op basis van de artikel 16, lid 1 van de Kra. Op basis hiervan kan niet alleen tegen overbrenging van gemengd stedelijk afval voor verbranding als nuttige toepassing bezwaar worden gemaakt maar al het brandbaar afval naar AVI's. In de huidige tekst van de subparagraaf wordt zowel verwezen naar art 3, lid 5 van de EVOA als naar overweging 33 van de Kra en naar art 16, lid 1 van de Kra. De samenhang hiertussen in de tekst kan duidelijker en de tekst word daarom aangepast (zie voor de aanpassing het antwoord op inspraakreactie 425).
429.	B.10.6	82	De aanscherping van de minimum standaard voor oliehoudende afvalstoffen heeft, nu daarvan in het buitenland geen sprake is, er na de 2e wijziging van LAP2 toe geleid dat de concurrentiepositie van Nederlandse inzamelaars en verwerkers van oliehoudende scheepsafvalstoffen is verslechterd. Aanvullend beleid op dit punt, bijvoorbeeld in de sfeer van de indirecte financiering, mist echter.	De hier bedoelde beleidslijn heeft als belangrijkste achtergrond dat de kwaliteitseisen die gelden voor brandstoffen voor een groot deel zijn geformuleerd met als doel het niet beschadigen en goed laten functioneren van de motor en in beperkte mate als doel de milieuhygiënische aspecten. Zo lang brandstoffen worden geproduceerd uit primaire bronnen is de kans op onverwachte verontreinigingen niet zo groot, maar bij productie uit afvalstoffen – waarvan het verleden en daarmee de samenstelling en potentieel aanwezige verontreinigingen minder eenduidig is – is dit minder zeker. Daar komt nog eens bij dat ook de geldende emissie-eisen voor dit soort mobiele toepassingen niet zijn opgesteld met de inzet van brandstoffen geproduceerd uit afvalstoffen als uitgangspunt. Zoals al eerder aan de Tweede Kamer toegezegd is er bewust voor gekozen de inzet van uit specifieke afvalstoffen geproduceerde brandstoffen in motoren en vaartuigen niet langer toe te staan. Wel is naar aanleiding van de inspraak op de tweede wijziging van LAP2 gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden om te komen tot nationale einde-afval-criteria voor uit specifiek te bepalen afvalstoffen geproduceerde brandstoffen. Inspreker is hier ook nadrukkelijk bij betrokken. Hiermee zou inzet in voer- en vaartuigen in een aantal gevallen weer mogelijk worden. Het systeem van indirecte financiering voor een aantal oliehoudende scheepsafvalstoffen ligt buiten de werkingssfeer van het LAP.
430.	B.10.6	10	De uitsluiting om voer- en vaartuigbrandstof uit afval te vervaardigen staat haaks op het streven juist ook hiervoor brandstoffen uit afval te halen. Een voorbeeld is het verzamelen van frituurvet voor het vervaardigen van diesel. Maar er zijn ook al andere ontwikkelingen op dit gebied. Met de huidige formulering worden deze initiatieven ontmoedigd daar de afzetmarkt sterk wordt beperkt. De werkelijke criteria zouden brandstof specs moeten zijn waarbij de emissie mede een rol speelt. Inspreker heeft hiervoor contacten met verschillende spelers.	In het LAP wordt niet in het algemeen uitgesloten dat brandstoffen gemaakt uit afvalstoffen niet mogen worden toegepast voor voer- en vaartuigen. Dit geldt uitsluitend voor specifieke sectorplannen. Voor het door inspreker genoemde voorbeeld van produceren van diesel uit frituurvet is deze beperking niet aan de orde. Dit beleid is aangekondigd in een brief aan de Tweede Kamer van 9 november 2011 (TK 30 872, nr. 80). De tekst van het definitieve LAP is aangepast om dit duidelijker te maken. In de verkenning van de mogelijkheid voor einde-afvalcriteria voor brandstoffen uit een aantal vloeibare afvalstoffen wordt voor het opstellen van criteria gekeken naar de specificaties waaraan de verwerkte afvalstoffen moeten voldoen. Hierbij worden de emissies die kunnen ontstaan ook meegenomen. Dit lopende traject sluit aan bij de wens van de inspreker voor deze criteria. Bovendien is met het beantwoorden van deze inspraak ook geconstateerd dat de gebruikte formuleringen in het ontwerp-LAP, en als gevolg daarvan ook de inhoud van het beleid, niet overall consistent waren. Daarom is ook de tekst over inzet als brandstof doorheen het hele LAP gelijk getrokken tot 'inzet in vaar- en voertuigen, andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen'. De tekst van § B.10.2.2 is als volgt gewijzigd: ...()... Voor een aantal afvalstoffen is opgenomen dat deze na verwerking niet mogen worden afgezet als brandstof in voer- en vaartuigen, <u>andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen</u> (zie paragraaf B.10.6). Verder worden aan verbrandingsinstallaties ...().... De tekst van § B.10.6 is als volgt gewijzigd: Voor diverse afvalstoffen is opwerken of verwerken tot vloeibare brandstoffen* mogelijk. <u>Dit kunnen dan brandstoffen zijn die nog steeds een afvalstof zijn, maar ook brandstoffen die voldoen aan de voorwaarden voor einde-afval (zie hoofdstuk B.6) en dus geen afvalstof meer zijn.</u> Hiermee kan de inzet van primaire brandstoffen worden uitgespaard. Wel moet worden voorkomen dat de uit afvalstoffen geproduceerde brandstoffen bij gebruik leiden tot significant hogere emissies van schadelijke stoffen. Daarom is het <i>niet toegestaan</i> om vloeibare brandstoffen <u>die nog afval zijn</u> in te zetten in motoren van voer- en vaartuigen, andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen. <u>Relevant voor deze beleidslijn is ook de brief aan de Tweede Kamer van 9 november 2011 (TK 30 872, nr. 80). Waar dit aan de orde is, is deze beperking</u> Dit is expliciet in de betreffende sectorplannen opgenomen. <u>Deze beperking geldt dus niet voor het produceren van brandstoffen uit afvalstoffen die niet vallen onder een sectorplan waarin deze beperking expliciet is opgenomen. Deze beperking geldt</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p><u>ook niet voor uit afvalstoffen opgewerkte brandstoffen die wel voldoen aan de voorwaarden voor einde-afval en daarmee geen afvalstof meer zijn. De betreffende sectorplannen zijn dan namelijk niet meer van toepassing, en de daarin opgenomen beperking dus ook niet. Wel is één van de voorwaarden voor een einde-afval status dat er geen grotere risico's mogen zijn voor milieu en de menselijke gezondheid bij de inzet van de brandstof in vergelijking tot de inzet van primaire brandstoffen. Dit houdt in dat er ook geen significante hogere emissies van schadelijke stoffen mogen zijn.</u></p> <p>De voetnoot bij 'brandstoffen' hierboven die met * is aangegeven is ~~geschrapt~~. Alle volgende voetnoten zijn hernummerd.</p> <p>De tekst van § B.10.6.1 is als volgt gewijzigd: Echter, in het geval van verwerking van afvalstoffen tot of in vloeibare brandstoffen voor motoren van voer- en vaartuigen (van benzine voor personenauto's tot stookolie voor zeeschepen) <u>of andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen</u> ontbreekt specifieke regelgeving in het geval voor de productie van de vloeibare brandstof afvalstoffen zijn gebruikt.</p> <p>...</p> <p>Bij inzet van uit afval geproduceerde vloeibare brandstoffen in motoren van voer- en vaartuigen, <u>andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen</u> ontbreken bovendien vaak instrumenten om ...()</p> <p>...</p> <p>Er ontbreekt dus regelgeving om te borgen dat verontreinigde afvalstoffen op een verantwoorde wijze worden toegepast in of als brandstof voor motoren van vaar- en voertuigen, <u>andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen</u>.</p> <p>Als gevolg van bovenstaande is ook de tekst van de eerste bullit onder het kopje 'Productie van vloeibare brandstoffen uit afval' in § B.10.7 als volgt aangepast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Het is niet toegestaan om uit afvalstoffen geproduceerde vloeibare brandstoffen die nog een afvalstof zijn in te zetten in motoren van voer- en vaartuigen, of andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen.</u> ~~Daar waar dit speelt is dit, voor zover dit expliciet in de betreffende sectorplannen is opgenomen.~~ <p>Als gevolg van bovenstaande zijn overeenkomstige teksten in de sectorplannen E.03, E.56, E.58, E.59, E.61 en E.63 in lijn gebracht met bovenstaande formulering uit § B.10.7: Deze minimumstandaard betekent dat verwerken van [<i>afvalstof van het betreffende sectorplan</i>] tot brandstoffen voor motoren van voer- en vaartuigen, ~~of andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen~~ niet is toegestaan. Hiertoe worden in vergunningen van verwerkers zo nodig sturingsvoorschriften opgenomen om afzet als brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen, andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen te voorkomen.</p>
431.	B.10.6 en B.10.7	24	Uit de tekst blijkt dat wellicht nationale einde-afvalcriteria voor vloeibare brandstoffen worden opgesteld. Inspreker verzoekt om vooruitlopend op de resultaten van deze verkenningen een zin in B.10.7 als volgt te wijzigen "niet toegestaan om uit afvalstoffen geproduceerde vloeibare brandstoffen in te zetten in motoren van voer- en vaartuigen, of andere mobiele toepassingen buiten inrichtingen, tenzij het geproduceerde materiaal een verklaring einde-afvalstatus heeft gekregen. Daar waar dit speelt is dit expliciet in de betreffende sectorplannen opgenomen". Deze wijziging dient ook in de betreffende sectorplannen te worden doorgevoerd.	Het bedoelde verbod geldt niet meer als de brandstof de einde-afvalstatus heeft gekregen. Het LAP is dan immers niet meer van toepassing. Dat geldt voor alle materialen en voorwerpen waarvan de afvalstatus is vervallen. Het gaat te ver om dit in alle sectorplannen op te nemen. In antwoord op inspraakreactie 430 is wel de tekst aangepast om duidelijker aan te geven dat de beperking tot inzet in motoren van mobiele toepassingen niet geldt als er sprake is van een einde-afvalstof.
432.	B.10.6 en B.10.7	4	Bij de titel "productie van vloeibare brandstoffen uit afval" wordt gevraagd hoe om te gaan met gasvormige brandstoffen na vergisting.	Als deze gasvormige brandstoffen ontstaan uit (een mengsel van niet-afval en) afval via vergisting, dan is de gasvormige brandstof een afvalstof. Dit kan een niet-afvalstof worden als wordt voldaan aan de voorwaarden voor einde-afval. Dit staat beschreven in hoofdstuk B.6. De beperkingen waar § B.10.6 betrekking op heeft zijn in ieder geval niet aan de orde.
433.	B.10.6 en B.10.7	84 en 87	Het verbod op het produceren van brandstof uit afval ten behoeve van mobiele toepassingen als voer- en vaartuigen is een aanscherping van internationale normen. Aandacht voor de risico's voor het milieu en de gezondheid van brandstoffen is noodzakelijk, maar dit verbod kan er ook toe leiden dat innovatieve bedrijven verdwijnen naar buurlanden als er geen gelijk speelveld binnen Europa meer bestaat. Inspreker voorziet daarnaast problemen bij de uitvoering als vergunningen voor de productie van die brandstoffen op grond van de actualisatie aan LAP3 enerzijds moeten worden geweigerd, terwijl dergelijke brandstoffen anderzijds volgens internationale normen wél op de markt mogen worden gebracht. Inspreker beveelt aan: <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek dit verbod van productie van brandstof uit afval voor mobiele toepassingen buiten een inrichting op juridische haalbaarheid en op de gevolgen daarvan voor de markt. • Streef naar aanscherping van de internationale normen voor brandstoffen van voer- en vaartuigen zodat een gelijk speelveld ontstaat; het LAP zou dan als flankerend beleid kunnen dienen om te voorkomen dat dergelijke brandstoffen uit afval worden geproduceerd. 	<p>Het opnemen van sturingsvoorschriften bij enkele sectorplannen dat deze afvalstoffen na verwerken tot vloeibare brandstoffen niet mogen worden ingezet in motoren voor voer- en vaartuigen, is al aangekondigd in een brief aan de Tweede Kamer van 9 november 2011 (TK 30 872, nr. 80). Dit moet de nuttige toepassing van afvalstoffen en adequate bescherming van het milieu combineren. Dit is reeds staand beleid op basis van de tweede wijziging van LAP2 en wordt in LAP3 doorgezet. Een onderzoek naar de juridische haalbaarheid en de gevolgen voor de markt wordt dan ook niet gedaan.</p> <p>Het aanscherpen van internationale normen voor brandstoffen ligt buiten de werking en reikwijdte van het LAP.</p>
434.	B.10.6, B.10.7, B.13.4.2, B.13.9, E.59-II en E.59-III	86	Het niet meer mogen opwerken van vloeibare oliehoudende afvalstoffen (variërend van sludge tot schone bunkerolie) tot brandstof voor transportmiddelen is een Nederlandse aanvulling op de Europese regelgeving. Zolang geen internationale afstemming heeft plaatsgevonden over regel-	Het niet mogen afzetten van brandstoffen opgewerkt uit een aantal specifieke afvalstoffen voor mobiele toepassingen is al bestaand beleid, zie het antwoord op inspraakreactie 433. Dit is een invulling van een doelstelling van de afvalregelgeving tot adequate bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid. Het is mogelijke wel een aanvulling, maar wel eentje waar de Kaderrichtlijn ruimte voor biedt.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>geving op het gebied van emissies van gebruik van brandstoffen is het onwenselijk om deze eisen op nationaal niveau te introduceren. Dit leidt tot een ongelijk speelveld, waarbij Nederland zichzelf op het gebied van de inzameling en verwerking van oliehoudende afvalstoffen onnodig beperkt. Dit veroorzaakt voor de bedrijven een aantal beperkingen en problemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> In de afgelopen jaren heeft de sector geïnvesteerd in de benodigde verwerkingstechnieken. Bedrijven zien zich genoodzaakt hun inzamel- en verwerkingsactiviteiten nu te staken ("Inrichtingen zitten fysiek vol"). De olie, afkomstig van verwerkers, kan alleen nog bij verbrandingsovens en de cementindustrie afgezet worden, waarbij de cementindustrie aanvullend specifieke eisen stelt aan de afname van deze fractie. Daarbij geldt dat afzet/export naar DTO's (D-handeling) op grond van het LAP niet is toegestaan. De afvoer van (verwerkte-/afval) olie stukt. Zowel de primaire ontdeers als de inzamelbedrijven kunnen hun (ingezamelde) vloeibare afval niet meer voldoende afzetten. Omdat de opslag van brandbare (afval)stoffen veelal gelimiteerd is binnen vergunningen (o.a. op basis van Brzo eisen) zou dit kunnen leiden tot nalevingsproblemen. Het "vol zitten" van de inzamelaars kan er toe leiden dat inzamelaars moeten stoppen met het inzamelen van (afval)olie. Daardoor kan ook niet in alle gevallen aan de internationale MARPOL- verplichting van het kunnen beschikken over voldoende inzamelcapaciteit in de Nederlandse zeehavens worden voldaan. Door het stokken van de afzet, kunnen de kosten voor opslag significant toenemen (ter vergelijking: een tanklichter kost ca. € 1000 - 5000 per dag). Dit leidt er weer toe dat de kosten voor de afgifte van in te zamelen vloeibaar afval toenemen. In vergelijking met het eerste halfjaar van 2014 zijn deze kosten voor brandstofresten, bilgewater, waswater olie en waswater van chemicaliën in 2015 meer dan verdubbeld. Om de verwerkte vloeibare afvalstoffen toch te kunnen afzetten wordt getracht deze materialen in het buitenland af te zetten. Echter door het geheel/gedeeltelijk sluiten van diverse (grote) verwerkers in binnen- en buitenland is de totale verwerkingscapaciteit (nuttige toepassing) voor (afval)olie afgenomen met ca. 500.000 ton. Dit leidt tot de momenteel optredende stagnatie. Afzet/export voor definitieve verwijdering is op grond van LAP3 niet toegestaan. Afzet naar "reguliere"(rooster)ovens wordt veelal beperkt door hun acceptatiecriteria. In tegenstelling tot Nederland zien meerdere Europese landen verbranding in een DTO, voor stoffen met een calorische waarde > 11.500 kJ/kg, als nuttige toepassing. Dit leidt tot een onevenwichtig speelveld binnen Europa en een onnodige stagnatie binnen Nederland. Door het niet éénzijdig toepassen van de euralcodesystematiek binnen de lidstaten wordt de afzet/export van afvalolie regelmatig gefrustreerd. In die gevallen waar de export wel tot stand komt leidt dit (vanzelfsprekend) tot extra kosten vanwege de lange transportafstand. Ook zullen de opslagperiode en de opslagkosten toenemen als gevolg van de EVOA-procedures. <p>Gelet op de huidige (en voorziene) stagnatie in de oliemarkt verzoekt inspreker om het beleid op dit punt te herzien.</p>	<p>Er wordt samen met belanghebbenden gewerkt aan een nationale regeling met criteria voor einde-afval voor brandstoffen uit een aantal vloeibare afvalstoffen. Hiermee zal aan de sector duidelijkheid worden geboden wanneer een brandstof uit een afvalstof wel afgezet kan worden naar mobiele toepassingen.</p> <p>Vanuit de ILT zijn geen signalen ontvangen dat er een significant probleem is met de afzet.</p> <p>Eventuele problemen met het gebruik van Euralcodes in het kader van EVOA-procedures ligt buiten de werkingssfeer van het LAP en is bovendien geen direct gevolg van de hier ter discussie gestelde beperking van inzet van bepaalde uit afvalstoffen geproduceerde vloeibare brandstoffen.</p> <p>Gezien de voorgaande overwegingen wordt het beleid niet aangepast.</p>
435.	B.10.6.3, E.53, E.56, E.58 en E.59	82	<p>De inspreker vindt het jammer dat in het ontwerp LAP3 niet meer dan één zin aan de einde-afvalcriteria oliehoudende afvalstoffen is gewijd. Het zou beter in het streven naar een circulaire economie hebben gepast als er daadkrachtig en vol op zou moeten worden ingezet om op korte termijn tot einde-afvalcriteria voor oliehoudende afvalstoffen te komen. Inspreker mist dit in de sectorplannen 53, 56, 58 en 59.</p>	<p>Het Rijk zet zich in om te komen tot een nationale criteria voor einde-afval van brandstoffen uit vloeibare afvalstoffen. Om dit zorgvuldig en goed te doen kost dit de nodige tijd.</p> <p>Een verwijzing naar de in ontwikkeling zijnde nationale criteria voor einde-afval zou in de genoemde sectorplannen geen kern van beleid zijn en dus ook geen aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende teksten van enkele sectorplannen.</p>
436.	B.11.3	6	<p>In de tekst staat dat voor het verbranden van gevaarlijke afvalstoffen Nederland nu voornamelijk aangewezen is op de daarvoor in het buitenland beschikbare capaciteit.</p> <p>"Dit betekent dat grensoverschrijdend transport van deze afvalstoffen voor verbranden als vorm van verwijderen in beginsel is toegestaan en dat er geen capaciteitsregulering voor verbranden ALS VORM VAN VERWIJDEREN van gevaarlijke afvalstoffen is. Dat laatste houdt onder meer in dat de Nederlandse AVI's ook gevaarlijk afval mogen verbranden uiteraard voor zover hun vergunning dat toestaat."</p>	<p>Er is geen sprake van tegenspraak.</p> <p>De tekst op pagina 37 gaat over de vraag of een verbranding moet worden aangemerkt als vorm van verwijdering of vorm van nuttige toepassing. De bepaling of een materiaal als nuttige toepassing word ingezet in een installatie die is aangemerkt als R1 hangt af van de voorwaarden a. en b. bij V2 in § A.4.3.7.1. Afhankelijk van de samenstelling van een gevaarlijke afvalstof is de inzet in een R1-installatie dus nuttige toepassing of verwijdering.</p> <p>De tekst van § B.11.3 geeft aan dat – gelet op de beperkte mogelijkheden om specifieke gevaarlijke afvalstoffen in Nederland te verbranden – het beleid geen beperkingen stelt aan import en export, ook niet als het gaat om overbrenging ten behoeve van verwijdering.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Inspreker vraagt zich af of deze tekst niet in tegenspraak is met de tekst op pagina 37 en of import van te verbranden gevaarlijk afval niet voor nuttige toepassing plaatsvindt in plaats van voor verwijdering?	
437.	B.11.3	86	Grotendeels terecht wordt gesteld dat Nederland voor het verbranden van gevaarlijk afval op het buitenland is aangewezen maar er wordt aan voorbij gegaan dat sommige installaties in Nederland wel gevaarlijk afval thermisch kunnen en mogen verwerken, zoals de pyrolyse-installatie en CWT. Inspreker verzoekt om nuanceren van de tekst.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
438.	B.11.3	88	In de tekst wordt voorbijgegaan aan het feit dat ook in Nederland gevaarlijk afval verbrand mag en kan worden. Inspreker verzoekt de tekst aan te passen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
439.	B.11.4	6	Gevraagd wordt of in deze paragraaf aandacht moet worden besteed aan afval van het ruimen van met dierziekten geconfronteerde agrarische bedrijven (afval voor zover het geen kadavers betreft).	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar had kunnen leiden tot aanpassing daarvan. Echter, het betreffende onderwerp valt niet onder de reikwijdte van het LAP (zie ook § A.2.3) en wordt geregeld middels specifieke wetgeving bijvoorbeeld die rond dierlijke bijproducten. De tekst van het LAP wordt derhalve niet aangepast. Voor wat betreft de relatie tussen LAP en deze regelgeving wordt verwezen naar sectorplan 65 in deel E van het LAP.
440.	B.12.1	88	Geschetst wordt waarom storten de minst gewenste verwerkingsmethode is. Er wordt echter voorbijgegaan aan de inspanningen van de branche om de gevolgen van storten te beperken. Het is niet terecht hier methaanemissies van oude stortplaatsen te noemen. Uitsluitend de bijdrage van de huidige stortplaatsen zou moeten worden genoemd. Ook zouden de argumenten over de eeuwig duurzame nazorg en duurzaam storten moeten worden genoemd. Inspreker verzoekt om een nuanceren van deze paragraaf.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
441.	B.12.2	85	Inspreker vraagt om verduidelijking over de vraag of het verondiepen van plassen met (licht) verontreinigde grond als nuttige toepassing beschouwd kan worden. De gerechtelijke uitspraak lijkt te suggereren van niet, maar in het Bbk wordt dit wel benoemd als nuttige toepassing en er is zelfs een Circulaire diep plassen opgesteld. Inspreker verzoekt om vast te leggen dat het verondiepen van plassen ter verbetering van de herinrichting een nuttige toepassing is conform het gestelde in het Bbk c.q. de toekomstige Omgevingswet.	Er is uitsluitend sprake van nuttige toepassing als primaire materialen, die anders voor het verondiepen zouden worden gebruikt, worden vervangen door afvalstoffen. Indien de verondieping niet zou plaatsvinden als daarvoor geen afvalstoffen beschikbaar zouden zijn, is sprake van een verwijderingshandeling. Daarnaast dienen de afvalstoffen, gelet op de meest recente wetenschappelijke en technische kennis, geschikt te zijn als vervanger van de primaire materialen die anders zouden zijn gebruikt. Vormen van herinrichting kunnen dus niet in alle gevallen als nuttige toepassing worden aangemerkt.
442.	B.12.3	40	Inspreker vraagt hoe het kan dat in de praktijk toch nog structurele ont-heffingen van het stortverbod worden verleend.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
443.	B.12.3	40	Uitgangspunt moet zijn dat afval waarvoor een stortverbod geldt te allen tijde op een later tijdstip nuttig moet worden toegepast of verbrand. Dit kan ook na 2 of 6 jaar nog (vergelijk dit met afvalmining). Dat voor deze tijdelijke opslag plaats wordt gereserveerd op stortplaatsen is vanuit milieuaspecten een goede optie. Dit voorkomt tevens dat afvalstoffen die tijdelijk niet nuttig kunnen worden toegepast of verbrand, worden gestort omdat dit goedkoper is. Als verwerking op een later tijdstip alsnog moet plaatsvinden, dan is de tijdelijke opslag een extra kostenpost.	Inspreker reageert op de eerste twee alinea's van § 12.3. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
444.	B.12.3	53	Bij voorwaarde a om een nieuw stortverbod in te stellen wordt verwezen naar de methodiek in hoofdstuk D.2 'Minimumstandaard'. Het is niet duidelijk naar welke methodiek hier wordt verwezen. Wordt misschien verwezen naar "D.2.2.3.1 Het uitvoeren van een LCA en het beoordelen daarvan"? Dit heeft echter betrekking op het onderbouwen van een afwijking van de minimumstandaard, terwijl B.12.3 gaat over het vaststellen van een minimumstandaard.	Bedoeld is inderdaad de methodiek die wordt genoemd in § D.2.2.3.1 en nader wordt uitgewerkt in bijlage F.9. De betreffende methodiek is niet alleen bedoeld voor het beoordelen van afwijken van de minimumstandaard, maar is in bredere zin bedoeld om de hoogwaardigheid van verschillende vormen van verwerking met elkaar te vergelijken. Bovendien leidt het instellen van een nieuw stortverbod in het algemeen ook tot wijziging van de minimumstandaard voor de betreffende afvalstof. De tekst van sub a) in § B.12.3 en het eerste bolletje in § B.12.14 is als volgt gewijzigd: - de milieudruk van de nieuwe verwerkingstechniek is lager dan de milieudruk bij storten (volgens de methodiek in ~~hoofdstuk D.2 'Minimumstandaard'~~ paragraaf D.2.2.3.1 en bijlage F.9) of de nieuwe verwerkingstechniek verdient de voorkeur boven storten vanuit het oogpunt van risicobeheersing/volksgezondheid;
445.	B.12.3 en B.12.14	11	In de tekst staat dat inwerkingtreding van een stortverbod vindt pas plaats als daadwerkelijk aan de gestelde criteria wordt voldaan. Het opnemen van een stortverbod in het Bssa kost al snel anderhalf jaar (voetnoot). Inspreker verzoekt op te nemen dat een stortverbod voor asbestcement binnen een maand na het voldoen aan de criteria voor het instellen van een stortverbod, kan worden ingesteld. Dit is toegezegd in een overleg met Rijkswaterstaat.	Voor asbestcement is al een stortverbod opgenomen in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (artikel 1, eerste lid, categorie 33). Het stortverbod is echter nog niet in werking getreden. Inwerkingtreding geschiedt bij Koninklijk Besluit. Daardoor hoeft inwerkingtreding van een stortverbod slechts korte tijd in beslag te nemen. De huidige tekst maakt voldoende duidelijk dat het <i>opnemen</i> van een stortverbod veel tijd vergt (en niet het in werking laten treden ervan).
446.	B.12.3 en B.12.14	6	De branche is langdurig in overleg met het ministerie en RWS Leefomgeving om voor Bssa-categorieën, waarvoor ieder tertaal opnieuw een ont-	Opname van een stortverbod in het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (Bssa) ligt voor de hand indien het niet voorzien wordt dat de desbetreffende afvalstoffen op enig moment anders kunnen worden verwerkt dan storten. Een verklaring dat geen andere wijze van

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			heffing van het stortverbod moet worden aangevraagd omdat er nog steeds geen hoogwaardiger verwerking voor beschikbaar is, een generieke ontheffing te kunnen verlenen. Aangekoerst werd op opname van deze afvalstromen in een ministeriële regeling. Gevraagd wordt of wijziging van de AMvB niet een veel te bewerkelijk (lees: traag) alternatief is.	beheer mogelijk is, geldt voor de situatie dat tijdelijk geen andere wijze van beheer beschikbaar is. Wijziging van het Bssa duurt lang, maar op het moment dat partijen het erover eens zijn dat een andere wijze van beheer vooralsnog niet voorhanden is (en dus eigenlijk het Bssa gewijzigd zou moeten worden), zouden verklaringen voor een lange(re) periode kunnen worden afgegeven.
447.	B.12.3, B.12.6.2, B.12.9.2, B.12.10 en B.12.14	21	De in de inspraakreactie genoemde aanvullende methode voor beoordeling van bouwproducten is even relevant voor afvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen. Vergelijking van resultaten van laboratorium onderzoek, lysimeter onderzoek en metingen op veldschaal hebben veel inzicht opgeleverd over de sturende processen en de voorspelbaarheid van uitlooggedrag op langere termijn. Zie publicatie: "Leaching Test Relationships, Laboratory-to-Field Comparisons and Recommendations for Leaching Evaluation using the Leaching Environmental Assessment Framework" D.S. Kosson, H.A. van der Sloot, A.C. Garrabrants, and P.F.A.B. Seignette, EPA-600/R-14/061, U.S. EPA Office of Research and Development, Air Pollution Control Division, October 2014.	In het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen is vastgelegd welke meetmethode gebruikt moet worden voor de karakterisering van het te storten afval. Het LAP stelt deze testmethode niet vast, zodat hier geen inspraak op mogelijk is.
448.	B.12.4	40	Zie reactie op zelfvoorzienend (nationale zelfverzorging) onder B.13.4.1	De verwijzing naar § B.13.4.1 lijkt niet juist. Aangenomen wordt dat inspreker bedoelt te verwijzen naar haar eigen inspraakreactie op § B.10.5. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 427.
449.	B.12.5	88	In de derde alinea is ten aanzien van het moratorium van de stortsector opgenomen dat het huidige beleid hiervoor kan veranderen als door een onevenwichtige verhouding tussen vraag en aanbod van capaciteit de stortplaatsen in financiële problemen kunnen komen. Dit is echter niet in lijn met hetgeen hierover is beschreven in paragraaf B.15.5 bovenaan pagina 207. Hier is vermeld dat regionale ondercapaciteit geen reden tot uitbreiding van de landelijk capaciteit kan zijn en derhalve geen toetsingscriterium is in het kader van doelmatigheid. Inspreker verzoekt de tekst van B.12.5 zo te verduidelijken dat deze in overeenstemming wordt gebracht met het beleid zoals beschreven in paragraaf B.15.5.	Deze inspraakreactie heeft weliswaar geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid', maar de tekst uit hoofdstuk 15 waarmee een vergelijking wordt gemaakt is wel 'kern van beleid'. Het is niet duidelijk waar beide teksten uit elkaar lopen. In ieder geval is niet bedoeld dat de teksten verschillen. In de derde alinea van § B.12.5 zijn enkele tekstuele aanpassingen aangebracht om de tekst nog meer af te stemmen op hoofdstuk B.15. De tekst van § B.12.5 is als volgt aangepast: Deze situatie kan natuurlijk veranderen als door een onevenwichtige verhouding tussen vraag naar en aanbod van capaciteit de stortplaatsen in financiële problemen komen. Als hierdoor capaciteit wegvalt zou dit er toe kunnen leiden dat ~~de noodzakelijke hoeveelheid niet meer wordt bereikt en de verwerking stagneert van afval dat alleen gestort kan worden~~ op landelijk niveau niet meer aan het 6-jaar criterium wordt voldaan.
450.	B.12.6.2 en B.12.14	40	In de beoordeling van een Bssa ontheffing komt het aspect tijdelijke opslag niet voor. Hierop wordt dan ook niet getoetst. Alle afvalstoffen op een stortplaats zijn te traceren, dus ook de afvalstoffen die gestort zijn met een Bssa ontheffing. Opgraven op een later tijdstip is niet aan de orde. In het Bssa dienen hiervoor wettelijke eisen te worden opgenomen, zodat ook daadwerkelijk op een later tijdstip ontgraven moet worden.	De inspraakreactie heeft betrekking op wijziging van het Bssa. Hierop kan niet via het LAP worden ingesproken. Het Bssa wordt volgend jaar herzien. Op dat moment wordt ook de ontheffingensystematiek tegen het licht gehouden.
451.	B.12.6.2 en B.12.14	40	Inspreker stelt voor om te verplichten dat afvalstoffen, die met een ontheffing Bssa worden gestort omdat er tijdelijk geen verwerkingscapaciteit is, op een later tijdstip worden afgegraven om nuttig toe te passen of te verbranden. Hieraan dient een maximale termijn te worden gekoppeld.	Als duidelijk is dat er slechts gedurende een korte periode geen verwerkingscapaciteit is, ligt het storten van de desbetreffende afvalstoffen niet voor de hand.
452.	B.12.6.2 en B.12.14	40	Inspreker merkt op dat zij als bevoegd gezag geen ontheffing afgeven voor het gedurende maximaal 3 jaar op stortplaatsen opslaan van afvalstoffen, die nuttig worden toegepast.	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
453.	B.12.6.2 en B.12.14	88	Aangegeven wordt dat indien afvalstoffen langer dan drie jaar worden opgeslagen, ze dan met ontheffing onder voorwaarden moeten worden gestort. Dit is geen realistische oplossing. Een langere bewaarperiode moet mogelijk zijn.	Op dit moment is het op grond van het Besluit stortplaatsen en stortverboden niet mogelijk om afvalstoffen gedurende een langere periode dan drie jaar op te slaan.
454.	B.12.9.1	40	Inspreker vraagt om op te nemen dat binnen 2 jaar een evaluatie moet hebben plaatsgevonden van het besluit Bssa. De reden is dat het Bssa een lastig uitvoerbaar besluit betreft, waarbij een landelijk overzicht van verwerkingsmogelijkheden en -capaciteiten van afvalstoffen ontbreekt. Door het ontbreken van een gelijk speelveld in de markt (de beoordeling van een Bssa aanvraag verschilt per provincie waardoor bedrijven gaan shoppen), waardoor mogelijk te veel afvalstoffen worden gestort (omdat het de goedkoopste optie is) terwijl die afvalstoffen ook nuttig kunnen worden toegepast c.q. kunnen worden verbrand. De Bssa-wetgeving kan mogelijk worden gezien als maas in de wet.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
455.	B.12.13.10 en B.12.14	28	Inspreker stelt de volgende toevoeging voor aan het eind van de eerste alinea: <i>Binnen dit kader is het ook toegestaan om vaste nevenproducten uit de winning of productie van zouten bij de andere zoutproductiebedrijven in Nederland nuttig toe te passen om potentieel instabiele en niet inherent veilige cavernes in Twente preventief op te vullen.</i>	Opname van de tekst die door inspreker wordt voorgesteld voegt niets toe aan de bestaande tekst. Het voorstel wordt dan ook niet overgenomen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Binnen het kader van de Pilot Stabilisatie Cavernes Twente wordt breed gekeken naar de mogelijkheid om kalkslurry stromen van andere zoutfabrieken in Nederland nuttig toe te passen bij het opvullen van potentieel instabiele en niet inherent veilige cavernes in Twente. Deze stoffen zijn qua chemische samenstelling bodemeigen, ook al is de geografische locatie waar ze ontstaan een andere.	
456.	B.12.13.3 tot en met B.12.13.5	94	<p>De belanghebbende vergunninghouder is verantwoordelijk voor:</p> <p>a) vaststelling van de geschiktheid van de afvalstoffen voor nuttige toepassing in de ondergrond;</p> <p>b) vaststelling of de gekozen methodieken milieutechnisch verantwoord zijn;</p> <p>c) vaststelling dat de hoeveelheid kalkslurry, zoals deze bij de zoutwinning en -productie vrijkomt, onvoldoende is om de stabilisering binnen de gewenste tijdsperiode tot stand te brengen, en dus de inzet van andere afvalstoffen noodzakelijk is;</p> <p>d) het opstellen van een rapport voor de mogelijke milieueffecten van de geplande activiteit.</p> <p>Gezien de potentieel hoge baten in totaal 415.000 ton) gevaarlijk afval is partijdigheid door de vergunninghouder bij de (interpretatie) van onderzoeksresultaten aannemelijk. Aanbevolen wordt te gebruiken technieken en materialen door onafhankelijk, overheidsgefinancierd, onderzoek vast te laten stellen, vóórdat onherstelbare veldproeven worden gerealiseerd.</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
457.	B.12.13.4	28	<p>Inspreker stelt voor om de tekst als volgt te wijzigen:</p> <p><i>De stabiliteitsproblematiek bij zoutcavernes speelt voor zover de huidige kennis strekt bij ongeveer 60 40 van de 200 270 cavernes (zie milieueffectrapport Pilot Stabilisatie Cavernes Twente (HaskoningDHV Nederland, mei 2013) #link naar achtergronddocumenten#. Deze oude cavernes, vrijwel allemaal gesitueerd in Twente, voldoen niet aan de huidige zekerheidsmarges richtlijnen voor stabiliteit (dikte van het zoutdak) en inherente veiligheid (maximale cavernehoogte) en zijn daarom potentieel instabiel en niet inherent veilig. De overige 140 230 zoutcavernes zijn stabiel en/of inherent veilig niet instabiel.</i></p> <p>De voorgestelde wijzigingen vloeien voort uit nieuwe inzichten vanuit het Pilotproject Stabilisatie Cavernes in Twente dat loopt sinds 2009. De mogelijke risico's van potentieel instabiele cavernes hangen samen met twee criteria 1) inherent veilige hoogte en 2) stabiliteit. De inherent veilige hoogte bepaalt of er schade door bodemdaling op kan treden in geval van instabiel worden van de caveerne. Stabiliteit bepaalt of instabiel worden in de toekomst te verwachten valt. Dit hangt af van de dikte van het nog aanwezige zoutdak.</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
458.	B.12.13.4 en B.12.14	28	<p>Inspreker stelt voor om de tekst als volgt te wijzigen:</p> <p><i>Het preventief opvullen (om gewenst toekomstig ruimtegebruik mogelijk te maken) is van een andere orde dan de noodzaak tot opvullen omdat de caveerne daadwerkelijk instabiel is.</i></p> <p><i>In geval er sprake is van een daadwerkelijk potentieel instabiele en niet inherent veilige caveerne en een kapitaalintensief gebruik van de bovengrond, zal de toepassing van afvalstoffen zoals hiervoor aangegeven als nuttige toepassing kunnen worden aanvaard.</i></p> <p>De oorspronkelijke tekst wekt de suggestie dat stabilisatie pas wenselijk is bij het daadwerkelijk instabiel worden van een caveerne. Preventief opvullen kan in geval van kapitaalintensief gebruik van de bovengrond wenselijk zijn om de (middellange termijn) risico's voor dit gebruik proactief weg te nemen. Dit is ook meer in lijn met de mijnbouwwet die stelt dat een vergunninghouder schade door bodemdaling moet voorkomen.</p>	<p>Deze opmerking is terecht. De tekst van § B.12.13.4 wordt aangepast zoals door inspreker voorgesteld:</p> <p><i>Het preventief opvullen (om gewenst toekomstig ruimtegebruik mogelijk te maken) is van een andere orde dan de noodzaak tot opvullen omdat de caveerne daadwerkelijk instabiel is.</i></p> <p>De tekst van § B.12.13.4 en § B.12.14 is als volgt aangepast:</p> <p>In geval er sprake is van een daadwerkelijk potentieel instabiele en niet inherent veilige caveerne en een kapitaalintensief gebruik van de bovengrond, zal de toepassing van afvalstoffen zoals hiervoor aangegeven onder voorwaarden als nuttige toepassing kunnen worden beschouwd.</p> <p>Deze door inspreker aangehaalde tekst is overigens ook ambtshalve aangepast naar aanleiding van het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato. Zie hiertoe nummer 1134 in bijlage 4.</p>
459.	B.12.13.4 en B.12.14	28	<p>Inspreker stelt voor om de tekst als volgt te wijzigen:</p> <p><i>In geval er sprake is van het preventief opvullen van een caveerne die niet als stabiel en/of inherent veilig instabiel is aangemerkt, moet het opvullen van de caveerne worden beschouwd als een vorm van storten.</i></p> <p>Het preventief stabiliseren van een nog niet daadwerkelijk instabiele caveerne is geen vorm van storten, maar zou in geval van een potentieel instabiele en niet inherent veilige caveerne met kapitaalintensief gebruik van de bovengrond als nuttige toepassing moeten worden beschouwd. Dat is ook meer in lijn met paragraaf B.12.13.5 en met de Mijnbouwwet. Het vullen van een inherent veilige caveerne is wel een vorm van storten is. Een inherent veilige caveerne kan namelijk zelfs bij instabiel worden</p>	<p>Het voorstel van inspreker leidt tot een verbetering van de tekst.</p> <p>De tekst van § B.12.13.4 is als volgt aangepast:</p> <p>In geval er sprake is van het preventief opvullen van een caveerne die niet als <u>stabiel en/of inherent veilig instabiel</u> is aangemerkt, moet het opvullen van de caveerne worden beschouwd als een vorm van <u>storten-verwijdering</u>.</p> <p>De tekst van § B.12.14 is als volgt aangepast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indien geen sprake is van een <u>instabiele</u>-zoutcaveerne die als <u>stabiel en/of inherent veilig is aangemerkt</u>, is sprake van storten (<u>verwijdering</u>). Dit wordt, gelet op het moratorium, niet toegestaan, ook niet in de vorm van het preventief opvullen

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			geen schade aan het maaiveld veroorzaken. Het opvullen van een inherent veilige caveerne helpt dan ook niet om bestaande risico's op toekomstige schade weg te nemen. Dit geldt in principe ook voor stabiele cavernes, omdat hier geen migratie te verwachten is.	
460.	B.12.13.4, B.12.13.5 en B.12.14	54	<p>Inspreker roept op om af te zien van het verlenen van medewerking aan het uitvoeren van het Pilotproject voor het opvullen van instabiele zoutcavernes in Nederland met het gebruik van afvalstoffen die niet afkomstig zijn van het eigen zoutwinning- of productieproces. Hiervoor worden de volgende argumenten genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het uitvoeren van een Pilotproject en het niet van toepassing verklaren van het uitgangspunt van terugneembaarheid betekent dat de Minister in beginsel bereid is om mee te werken aan het onomkeerbaar storten van afval in het natuurlijk systeem en daarmee de kosten voor de gevolgen hiervan afwentelt op toekomstige generaties. Ook als na een eventuele pilot wordt besloten om niet verder te gaan met het op deze wijze storten van afvalstoffen, is een onomkeerbare, potentieel milieubelastende situatie gecreëerd. Dit terwijl er bij de huidige stand der techniek al oplossingen voor handen zijn om niet recyclebare afvalstoffen, zoals AVI-vliegas, te immobiliseren en bovengronds als nuttige toepassing te verwerken of voor langere tijd op te slaan. Dit is in strijd met de basisbeginselen van duurzaamheid en het programma Circulaire Economie. Door afval, zoals AVI-vliegas, op onomkeerbare, niet-terugneembare wijze te storten in de ondergrond maakt de Minister het huidige én toekomstige generaties onmogelijk om via innovatie een oplossing te bedenken voor nu niet-recyclebaar geachte afvalstoffen, zoals AVI-vliegas. De Minister ontnemt daarnaast de markt de prikkel om te investeren in een duurzame en circulaire oplossing van een maatschappelijk probleem, namelijk het ontstaan van complexe, niet eenvoudig te recyclen afvalstoffen bij afvalverbranding. Dit is in strijd met het in paragraaf A.4.8 geformuleerde beleid ten aanzien van het stimuleren van innovaties. In het ontwerp van de Provinciale Omgevingsvisie Overijssel wordt een afwegingssysteem geschetst voor het gebruik van de (diepe) ondergrond. De onomkeerbaarheid van handelingen in de ondergrond is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Bij de verdere invulling van het beleid ten aanzien van het gebruik van de (diepe) ondergrond voor het (tijdelijk) opslaan of storten van afval in de provincie Overijssel dient aansluiting te worden gezocht bij het door de provincie geformuleerde beleid. Het opslaan van AVI-vliegas in de diepe ondergrond is zo'n onomkeerbaar proces en zou derhalve niet moeten worden toegestaan. 	<p>In LAP3 wordt, net als LAP2, uitsluitend aangegeven dat een pilotproject mogelijk is. Het LAP geeft slechts aan dat het <i>uit een oogpunt van doelmatig afvalbeheer</i> wordt toegestaan een pilot uit te voeren. Bij de uitvoering van het project moet- vanzelfsprekend- aan verschillende milieuhygiënische randvoorwaarden worden voldaan.</p> <p>Het is daarnaast niet zo dat de afvalstoffen die in een zoutcaverne worden geïnjecteerd voor eeuwig op die wijze (mogen) worden verwerkt. Als er andere, hoogwaardiger, verwerkingsmethoden beschikbaar komen en de minimumstandaard wordt aangepast, zal ook de vergunning van het opvullen van een zoutcaverne moeten worden aangepast.</p>
461.	B.12.13.5	28	<p>Inspreker stelt voor om de tekst als volgt te wijzigen: <i>met als doel te bepalen welke niet bodemeigen afvalstoffen onder welke voorwaarden zonder milieuhygiënische risico's in principe toegepast kunnen worden voor het stabiliseren van een (potentieel) instabiele en niet inherent veilige caveerne.</i> en <i>Voor deze pilot zijn worden in het Milieueffectrapport Pilot Stabilisatie Cavernes Twente (HaskoningDHV Nederland, mei 2013) vier cavernes geselecteerd (waarvan één reserve).</i></p>	<p>De suggestie van inspreker wordt overgenomen</p> <p>Halverwege de eerste alinea van § B.12.13.5 zijn de haakjes verwijderd: (...) het stabiliseren van een (potentieel) instabiele caveerne (...)</p> <p>Het tweede tekstblok van § B.12.13.5 is als volgt aangepast Voor deze pilot zijn worden in het Milieueffectrapport Pilot Stabilisatie Cavernes Twente (HaskoningDHV Nederland, mei 2013) vier cavernes geselecteerd (waarvan één reserve).</p>
462.	B.12.13.5	94	<p>In navolging van LAP2 wordt in LAP3 een uitzondering gecreëerd voor experimentele toepassing van gevaarlijke afvalstoffen voor stabilisatie van enkele zoutcavernes in Twente. Volgens LAP2 (pag. 188) bestaat wereldwijd geen ervaring met het stabiliseren van door oplossingsmijnbouw ontstane instabiele zoutcavernes met een op niet bodem-eigen afvalstoffen gebaseerde vulstof. De vulstof betreft ondermeer AVI-vliegas dat door de EU als gevaarlijk afval wordt geclassificeerd omdat het zware metalen en dioxinen, furanen, PAK's en PCB's bevat.</p> <p>Toepassing van gevaarlijke afvalstromen is een reden te meer om de belangen, onzekerheden, risico's, en kosten van een dergelijke complexe operatie goed in beeld te brengen, voordat tot onherstelbare (proef)maatregelen wordt besloten.</p>	<p>In LAP3 wordt, net als LAP2 uitsluitend aangegeven dat een pilotproject mogelijk is. Het LAP geeft slechts aan dat het <i>uit een oogpunt van doelmatig afvalbeheer</i> wordt toegestaan een pilot uit te voeren. Bij de uitvoering van het project moet- vanzelfsprekend- aan verschillende milieuhygiënische randvoorwaarden worden voldaan.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Om deze reden heeft inspreker een risico-evaluatie van de plannen uitgevoerd, zie Evaluatie stabilisatie-pilot zoutcavernes Twente, Stichting Huize Aarde, 2015. Ook zijn tijdens een conferentie aan de Universiteit Twente verschillende invalshoeken van deze kwestie door deskundigen nader belicht, zie Conferentiebundel Mind the Gap!, Wetenschapswinkel Universiteit Twente, 2016. Conclusies en aanbevelingen uit deze rapporten kunnen van nut zijn voor het LAP3.	
463.	B.12.13.5	94	<p>Risicovolle afvalstoffen horen rechtmatig niet in de ondergrond.</p> <p>a) De in het LAP 3 gemaakte uitzondering voor een stabilisatiepilot is niet in de geest van het plan zelf:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de bodem is in beginsel niet bestemd voor het opbergen van afvalstoffen of componenten van afvalstoffen die niet rechtstreeks ter plaatse uit de bodem afkomstig zijn - berging van afvalstoffen in de diepe ondergrond is alleen aanvaardbaar als de te bergen afvalstoffen terugneembaar zijn; - sprake moet zijn van isolatie, beheersing en controle van (componenten uit) het afval; - voor afvalstoffen die het resultaat zijn van het concentreren van vervuiling is immobilisatie tot een bouwstof nooit toegestaan; - ondergronds storten is volgens het LAP een onbekende en mogelijk dure vorm van afvalverwijdering. Dit geldt ook voor de beoogde oplossing voor stabilisatie van cavernes met persistent risicovol afval waarvoor langdurige - eeuwige - monitoring noodzakelijk is; <p>b) de gemaakte uitzondering is eveneens niet in de geest van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (Bssa), waarin nuttige toepassing van gevaarlijk gecategoriseerde afvalstoffen, zoals AVI-vliegias, niet is toegestaan;</p> <p>c) volgens het arrest van het Europese Hof van Justitie van 28 juli 2016 in zaak C-147/15 kan uitsluitend sprake zijn van nuttige toepassing indien voor opvulling uitsluitend inerte, niet-gevaarlijke afvalstoffen worden gebruikt;</p> <p>d) volgens dit arrest dient nuttige toepassing van afval ter bescherming van natuurlijke hulpbronnen. Om deze reden dient het LAP aanwezige risico's (aanwezigheid van persistente verontreinigen - oftewel zeer zorgelijke stoffen) bij vóórbaat uit te sluiten;</p> <p>e) verwerking van afval verontreinigd met stoffen die slecht of niet in het milieu afbreken en zich over grote afstanden kunnen verspreiden is mogelijk in strijd met Verordening 850/2004/EG betreffende persistente organische verontreinigende stoffen en tot wijziging van Richtlijn 79/117/EEG (POP-verordening).</p> <p>De uitzondering in het LAP 3 voor het gebruik van gevaarlijk afval voor stabilisatiedoeleinden dient mede op basis van deze wetgeving en jurisprudentie ingetrokken te worden.</p>	<p>Uitgangspunt is dat de gevolgen van het opvullen van de zoutcavernes met afvalstoffen zoveel mogelijk worden voorkomen, of als dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt. De aanvragen om vergunning moeten, tezamen met het milieueffectrapport, inzicht geven in de (mogelijke) effecten en de kans dat deze effecten zich voordoen.</p> <p>a) Er is juist sprake van een pilotproject vanwege de afwijking van de algemene uitgangspunten ten aanzien van berging in de ondergrond.</p> <p>b) Het is juist dat het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen nuttige toepassing van afvalstoffen waarvoor een stortverbod geldt belemmert. Om die reden is ook aangegeven dat het besluit moet worden gewijzigd.</p> <p>c) Het arrest inzake Edilizia Mastrodonato heeft betrekking op de opvulling van (ooit) begaanbare mijnen en groeves en niet op injectie. Daarvoor mogen, gelet op de Richtlijn storten, uitsluitend niet-inerte, niet gevaarlijke afvalstoffen worden gebruikt (tenzij sprake is van het terugplaatsen van bij de winningsactiviteiten vrijkomende afvalstoffen; in die gevallen speelt de genoemde beperking niet). Injectie valt niet onder de richtlijn storten. Hoewel het arrest betrekking heeft op de invulling van het begrip 'nuttige toepassing', en dus op alle daaronder te scharen handelingen, is het op basis van het arrest niet te zeggen wat het arrest betekent voor andere vormen van nuttige toepassing dan opvulling van mijnen en groeves. Met andere woorden: het is op dit moment niet voor elke handeling te bepalen wanneer sprake is van afvalstoffen die volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt zijn voor een bepaalde toepassing.</p> <p>d) Indien sprake is van de aanwezigheid van zeer zorgwekkende stoffen kunnen extra eisen gelden voor wat betreft de verwerking van die stoffen.</p> <p>e) Indien het gaat om zogenaamde POP-houdende afvalstoffen is in de POP-verordening voorgeschreven welke handelingen zijn toegestaan. De inspraakreactie vormt geen aanleiding om de voorgenomen beleidslijn in te trekken.</p>
464.	B.12.13.5	94	Door gebruik van gevaarlijk afval voor de stabilisatie wordt gepoogd twee risico's tegelijk te bedwingen: het afwenden van het gevaar op instorten van de cavernes en een veilige bestemming voor gevaarlijk afval. Door de combinatie van een risicovolle situatie met een risicovol materiaal wordt het te controleren risico verder gecompliceerd. Geadviseerd wordt in het LAP deze vraagstukken gescheiden te benaderen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
465.	B.12.13.5	94	Volgens het LAP geldt voor de besluitvorming over het opvullen van instabiele cavernes dat economische of materiële schade aan de gebouwde omgeving door zinkgatvorming van een andere orde is dan schade in een agrarische omgeving. Toekomstige psychische, sociale, economische schade door de <i>aanwezigheid</i> van gevaarlijk afval in de ondergrond (bijv. noodzaak tot langdurige - eeuwige - monitoring) is van weer een andere orde, die reeds bij voorbaat om aandacht vraagt, zie ook evaluatierapport SHA § 3.5 en § 3.6.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP
466.	B.12.13.5	94	Alleen afvalstoffen waarvoor de minimumstandaard 'overige nuttige toepassing' of lager is, mogen in de zoutcavernes worden gebracht. Voor afvalstoffen die geschikt zijn voor recycling is berging in de ondergrond niet wenselijk. Vervolgens wordt in de sectorplannen het gebruik van AVI bodemas (sectorplan 20) niet in zoutcavernes toegestaan omdat recycling mogelijk is. AVI vliegias (sp. 21); reststoffen w.o. vliegassen van biomassa-verbranding (sp. 24) rgr-zouten van AVI's e.a. (sp. 26) en (zware) metalen bevattend ONO-filterkoek (sp. 78) worden wel in zout-	<p>Het is niet zo dat de afvalstoffen die in een zoutcaverne worden geïnjecteerd voor eeuwig op die wijze (mogen) worden verwerkt. Als er andere, hoogwaardiger, verwerkingsmethoden beschikbaar komen en de minimumstandaard wordt aangepast, zal ook de vergunning van het opvullen van de zoutcaverne moeten worden aangepast.</p> <p>Op dit moment zijn de genoemde ontwikkelingen nog niet zo zeker en zo breed ingevoerd, dat de minimumstandaard van de genoemde afvalstoffen al kan worden aangepast en verwerking genoemde afvalstoffen al (volledig) volgens deze nieuwe vormen mogelijk is. Bovendien vraagt aanpassen van de minimumstandaard een gedegen milieuafweging (waarbij ook naar energiegebruik en reststoffen wordt gekeken), een analyse van verwerkingskosten en gedane investeringen, een afweging t.a.v. verwerkingszekerheid, een analyse van mogelijke</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>cavernes toegestaan omdat recycling niet mogelijk zou zijn.</p> <p>Inmiddels zijn in Zwitserland initiatieven genomen om zware metalen uit verbrandingsassen te recyclen, zie Dr. Roland Weber in conferentiebundel UT, pag. 79 - 95, m.n. pag. 92.</p> <p>Geadviseerd wordt het LAP in overeenstemming te brengen met de laatste ontwikkelingen op het gebied van circulaire economie.</p>	internationale effecten (weglekken van afval in plaats van hoogwaardige verwerking), etc., etc.
467.	B.12.13.5	94	<p>Volgens B.12.13.5 is het doel van de stabilisatiepilot: <i>bepalen welke niet bodemeigen afvalstoffen onder welke voorwaarden zonder milieuhygiënische risico's in principe toegepast kunnen worden voor het stabiliseren van een (potentieel) instabiele caveerne.</i></p> <p>Dit drieledige projectdoel is op voorhand bereikt:</p> <p>a) de niet-bodem-eigen afvalstoffen die toegepast kunnen worden voor stabilisatie van (potentieel) instabiele cavernes worden in de sectorplannen van het LAP reeds genoemd;</p> <p>b) de voorwaarden waaronder de stabilisatie dient te geschieden worden in de milieueffectrapportage (MER PSCT, versie 3.0, p.30) reeds beschreven;</p> <p>c) het milieuhygiënisch risico wordt in de MER PSCT (pag.19, 26, 29) op basis van (met name kwantitatieve) modelberekeningen als verwaarloosbaar verondersteld.</p> <p>Daarnaast wordt in opdracht van de vergunninghouder reeds jaren onderzoek verricht naar de receptuur en productiewijze van de vulstof; onderzoek dat nog jaren in beslag zal nemen (med. Marinus den Hartogh Akzo-Nobel BV, 25 maart 2015).</p> <p>M.a.w.: het doen van een pilot is niet noodzakelijk voor het halen van de in het LAP geformuleerde doelen.</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
468.	B.12.13.5	94	<p>Na afloop van het pilot-project zal worden bezien wat de resultaten van het project betekenen voor het LAP en de daarin opgenomen uitgangspunten.</p> <p>Om meerdere redenen is de 7 jarige pilot te kort van duur om succes vast te kunnen stellen, zie ook evaluatierapport SHA, hst. 2.2:</p> <p>a) de duur van het consolidatieproces, en daarmee de feitelijke stabilisatie, is in de MER PSCT v. 3.0 niet gedefinieerd en kan langer duren dan de duur van de stabilisatie-pilot;</p> <p>b) omdat een instabiele caveerne niet volledig gevuld kan worden voorkomt stabilisatie niet dat het cavernedak alsnog instort. Dit proces, dat na stabilisatie wordt gedempt door de in de caveerne gebrachte massa, wordt in de MER restmigratie genoemd. De aanvang en duur van restmigratie is onbekend. Volledige migratie tot het aardoppervlak duurt 15 à 20 jaar. Restmigratie tot zo'n 50 meter in de kleisteenlaag kan daardoor 5 à 7 jaar in beslag nemen. Bovendien staat het moment waarop de restmigratie aanvangt niet vast. Dit kan tijdens de injectie maar ook daarna plaatsvinden;</p> <p>c) indien geen (rest)migratie plaatsvindt, neemt de druk in de caveerne gedurende met name de eerste 50 jaar na afloop van de injectie toe. Deze druknivellering tussen de caveerne-inhoud en de omgeving komt na een jaar na afsluiting van een caveerne op gang en verloopt daarna geleidelijk. Wanneer de stabilisatie-pilot wordt beëindigd is de druktoename in eerste caveerne juist op gang gekomen. De druktoename in de tweede en derde caveerne komt op gang nadat de pilot is beëindigd.</p> <p>Concluderend, de pilot is niet geschikt voor het behalen van de in het LAP geformuleerde projectdoelen.</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
469.	B.12.13.5	94	<p>Wegens het onherroepelijke karakter van de beoogde afvalinjectie, is beheersing en herstel van schade bij calamiteiten nauwelijks of niet mogelijk. De voorgenomen activiteit kan alleen al om de onherroepelijkheid geen pilot genoemd worden.</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
470.	B.12.13.5	94	<p>De uitzondering die in het LAP wordt geschapen is prematuur, omdat de omstandigheden waaronder de proef plaatsvindt onvoldoende bekend zijn:</p> <p>a) gemiddeld blijft na stabilisatie zo'n 35.000 kuub pekkel in de caveerne achter. Ook treedt tijdens het consolidatieproces zgn. poriewater uit. Duits onderzoek liet bovendien zien dat tijdens en na het mengproces geringe maar significante gasvorming optreedt, zie verder evaluatierapport SHA § 2.1.1. Al deze processen kunnen het stabilisatieproces</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>sterk beïnvloeden;</p> <p>b) onaangetaste zoutlagen worden over het algemeen als ondoordringbaar beschouwd. Ook de MER van de stabilisatiepilot gaat daar vanuit. Recentelijk is door veldonderzoek echter aangetoond dat ondiep gelegen (koud) steenzout door man-made en natuurlijke spanningen ook op kortere termijn via porie-vorming doordringbaar kan worden (Chanbarzadeh S et al. Deformation-assisted fluid percolation in rock salt, 27 november 2015, Science);</p> <p>c) daarnaast betekent onstabiele van cavernes dat een beschermend zoutdak nagenoeg ontbreekt. De caverne met de geïnjecteerde inhoud komt daardoor in direct contact met de bovenliggende zwakkere kleisteenlaag (precies om deze reden wordt stabilisatie van risicovolle cavernes gewenst geacht). Het gedrag van kleisteen als bescherming van de geïnjecteerde inhoud van zoutcavernes is evenwel onbekend;</p> <p>d) de risicobeoordeling voor de stabilisatiepilot maakt gebruik van op homogene zoutlagen gebaseerde modellen die niet toepasbaar zijn op de Twentse instabiele cavernes die in contact komen met meerdere geologische lagen die een hoge mate van onvoorspelbaarheid bezitten, zie verder evaluatierapport SHA, § 3.3.2 en § 3.4.</p> <p>Ook al is mogelijk geen sprake van stort, toch wordt, gezien de genoemde onzekerheden, geadviseerd om bijvoorbeeld het beoordelingskader gericht op het vaststellen van de integriteit van een ondergrondse opslagvoorziening (Bijlage A van EU beschikking 2003/33 behorend bij de Richtlijn storten) op de stabilisatiepilot van toepassing te verklaren.</p>	
471.	B.12.13.5	94	<p>In sectorplan 78 (zware metalen bevattend ONO-filterkoek) wordt gesteld dat nuttige toepassing als opvulling van zoutcavernes met een opvulplicht of opvulnoodzaak niet leidt tot verspreiding van metalen. Recent veldonderzoek laat daarentegen zien dat deze stelling niet houdbaar is in zoutcavernes (Chanbarzadeh S et al. 2015). Ook bij de beoogde stabilisatiepilot met een verhardende mortel wordt erkend dat op de zeer lange termijn zware metalen uit de caverne in waterdragende lagen terecht kunnen komen (MER PSCT v. 3.0, figuur 4.3).</p> <p>Mede gezien de onder punt 9. (Pilot prematuur) opgevoerde onzekerheden rond het stabilisatieproces, wordt geadviseerd deze stelling in sectorplan 78 in te trekken.</p> <p>De giftige ingrediënten in AVI-vliegassen e.d. raken nimmer hun giftigheid kwijt, waardoor de eisen voor de verwerking van deze vulstoffen strenger dienen te zijn dan voor radioactief afval (prof. em. Lucas Reijnders UvA, in conferentiebundel UT, pag. 117).</p> <p>Aanbevolen wordt door een onafhankelijke partij een masterplan te laten maken voor het beheer van alle instabiele en stabiele cavernes. Basis van dit plan is een levenscyclusanalyse van de voorgestelde en andere opties voor omgang met de instabiele cavernes. Waaronder opties die geen nieuwe risico's toevoegen en ecologische, recreatieve en economische waarden van het gebied duurzaam verbeteren. Inbegrepen een compensatieregeling voor bewoners en grondgebruikers, wanneer men cavernes aan het lot overlaat. Het plan dient aan te sluiten bij de provinciale Structuurvisie Ondergrond, zie verder evaluatierapport SHA § 2.6.</p>	<p>In het LAP zijn slechts voorwaarden opgenomen die betrekking hebben op het beheer van afvalstoffen. Het LAP heeft geen betrekking op de gevolgen voor milieu en gezondheid ten gevolge van de uitvoering van bepaalde activiteiten. Mogelijke (lokale) impact voor het milieu komt aan de orde in de omgevingsvergunning en daarin dienen noodzakelijke waarborgen te worden opgenomen.</p>
472.	B.12.13.5	94	<p>Een onomkeerbaar experiment met gevaarlijk afval wordt afgeraden, omdat (Prof. Dr. Ir. Ibo van de Poel TU, conferentiebundel UT, pag. 67-78):</p> <p>a) het rijk over de ondergrond gaat, waardoor de bewoners niet mee kunnen beslissen;</p> <p>b) risico's deels in de toekomst liggen, waardoor toekomstige bewoners niet om een mening gevraagd kunnen worden;</p> <p>c) bewoners zich niet uit het experiment kunnen terugtrekken;</p> <p>d) schade niet omkeerbaar is;</p> <p>e) monitoring niet of onvoldoende onafhankelijk is;</p> <p>f) langdurige monitoring niet is voorzien en geen schade voorkomt;</p> <p>g) het afval niet terugneembaar is, terwijl dit afval een potentieel grote waarde vertegenwoordigt;</p> <p>h) er veiligere alternatieven zijn (met de huidige productie van bodem-</p>	<p>In het LAP zijn slechts voorwaarden opgenomen die betrekking hebben op het beheer van afvalstoffen. Het LAP heeft geen betrekking op de gevolgen voor milieu en gezondheid ten gevolge van de uitvoering van bepaalde activiteiten. Mogelijke (lokale) impact voor het milieu komt aan de orde in de omgevingsvergunning en daarin dienen noodzakelijke waarborgen te worden opgenomen. In de procedure rond de omgevingsvergunning is ook de mogelijkheid van inspraak/betrokkenheid van direct betrokkenen aan de orde.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>eigen afval kunnen meerdere (migrerende) cavernes tegelijk gestabiliseerd worden, zie § 2.5 in evaluatierapport SHA);</p> <p>i) er nog voldoende bedenktijd is voordat de cavernes inzakken (zie § 2.4 evaluatierapport SHA).</p> <p>Het LAP zou de volgende criteria op de pilot van toepassing moeten verklaren (Prof. Dr. Ir. Ibo van de Poel TU, in conferentiebundel UT, pag. 67 - 78):</p> <p>a) degenen die gevolgen kunnen ondervinden zouden mee moeten kunnen beslissen over de monitoring, evaluatie, aanpassing en stopzetting van het experiment;</p> <p>b) baten kunnen niet bij anderen terecht komen dan bij degenen die primair de risico's lopen (de omwonenden);</p> <p>c) de partij die de monitoring en het wetenschappelijk onderzoek doet zou geen (economisch) belang moeten hebben bij bepaalde uitkomsten;</p> <p>d) een "lock-in" van een bepaalde techniek dient voorkomen te worden door andere opties open te houden.</p> <p>Het LAP (B.12.13.4) noemt maatschappelijk draagvlak als belangrijk criterium voor de uitvoering van de pilot, maar géén definitie wordt gegeven voor draagvlak, noch wordt vermeld hoe men brede steun vanuit de samenleving wil meten. Geadviseerd wordt aan te geven wie wanneer in het hele proces hoe bereikt moet worden, en hoe dit vast te stellen.</p>	
473.	B.12.13.5 en B12.14	28	<p>Inspreker stelt voor om de tekst als volgt te wijzigen:</p> <p><i>Binnen het kader van het pilotproject is het toegestaan om stoffen toe te passen waarop het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) van toepassing is. Overigens zullen voor afvalstoffen waarop het Bbk niet van toepassing is, geldt dat alleen afvalstoffen waarvoor de minimumstandaard 'overige nuttige toepassing' of lager is, in de zoutcavernes mogen worden gebracht.</i></p> <p>~~Voor afvalstoffen die geschikt zijn voor recycling is berging in de ondergrond niet wenselijk.~~</p> <p>Bij het selecteren van mogelijke vulstoffen wordt gekeken naar vier criteria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) maatschappelijk draagvlak voor gebruik materiaal, 2) effecten op het milieu (MMA), 3) technische geschiktheid, 4) maatschappelijke kosten / baten (MKBA). <p>Binnen deze criteria lijken zowel stoffen waarop Bbk van toepassing is, als een aantal stoffen waarop Bbk niet van toepassing is, mogelijk geschikt te zijn. Het zou jammer zijn als in dit stadium van het project de stoffen waarop Bbk van toepassing is al af zouden vallen. Dit geldt ook voor het gebruik van afvalstoffen die (gedeeltelijk) geschikt zijn voor recycling. Het is in het huidige stadium van het pilotproject nog te vroeg om alle afvalstoffen die (gedeeltelijk) geschikt zijn voor recycling uit te sluiten van deze toepassing, omdat het niet voor alle afvalstoffen die in principe geschikt zijn voor recycling ook haalbaar is om de volledige hoeveelheid ervan te recyclen.</p>	<p>Afvalstoffen dienen op een zo hoogwaardig mogelijke wijze te worden beheerd. Dit volgt uit hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer (de bepalingen over de afvalhiërarchie en, in combinatie daarmee, het LAP). Het opvullen van een zoutcaverne is een handeling van verwijdering (D3) of een handeling van andere nuttige toepassing (opvulling). Er is slechts sprake van nuttige toepassing als aan bepaalde eisen (opvulplicht, dan wel opvulnoodzaak en geschiktheid van de afvalstoffen om primair materiaal te vervangen) wordt voldaan. Afvalstoffen waarvoor de minimumstandaard recycling is, mogen niet in een zoutcaverne worden gebracht. Er is geen reden om in dit geval van het algemene uitgangspunt af te wijken.</p>
474.	B.12.13.8, B.12.13.9 en B.12.14	80	<p>Ten aanzien van injectie van bij olie- en gaswinning: inspreker acht het wenselijk om nadere uitwerking, dan wel toelichting op te nemen ten aanzien van de zinsnede:</p> <p><i>'redelijkerwijs proberen het gehalte aan aanwezige hulpstoffen in de te injecteren stroom te minimaliseren'.</i></p> <p>Inspreker adviseert om op te nemen dat dit bij voorkeur elke zes jaar in het licht van nieuwe inzichten en technieken opnieuw moet worden beoordeeld. Inspreker refereert hierbij naar ervaringen bij projecten in Twente.</p>	<p>Bevoegde gezagen zijn op basis van de wet verplicht de actualiteit van vergunningen regelmatig tegen het licht te houden. Dat geldt niet alleen voor dit onderwerp, maar voor alle aspecten die in de vergunning aan de orde komen. Het noemen van een termijn in het LAP voor alleen deze specifieke situatie is niet heel consequent (dan moet het overal), voegt niet veel toe aan de al bestaande wettelijke verplichting en zou zelfs contraproductief kunnen werken wanneer ontwikkelingen maken dat een vergunning eerder dan over 6 jaar voor actualisatie in aanmerking komt.</p>
475.	B.12.13.8, B.12.13.9 en B.12.14	80	<p>Ten aanzien van injectie van formatiewater van andere winlocaties bij olie- en gaswinning: inspreker acht het wenselijk dat de zinsnede <i>'dat de in het aangevoerde formatiewater aanwezige verontreinigingen compatibel zijn met de verontreinigingen op de plaats waar injectie plaatsvindt'</i> wordt verduidelijkt. Het is niet helder wat met 'verontreinigingen' wordt bedoeld. Ook is niet duidelijk gemaakt wanneer nog sprake is van 'com-</p>	<p>Er is sprake van verontreiniging in het geval in het te injecteren formatiewater componenten zitten die van nature niet in voorkomen op de plek van injectie of daar van nature in veel lagere concentraties aanwezig zijn. Indien in het aangevoerde formatiewater verontreinigingen voorkomen die niet - of in veel kleinere omvang - voorkomen op de plaats waar het formatiewater wordt geïnjecteerd, dan is het niet gewenst die verontreinigingen toe te voegen.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			patibel'. Inspreker refereert naar ervaringen bij projecten in Twente.	
476.	B.12.13.9	66	<p>In LAP2 wordt gerefereerd aan een door Staatstoezicht op de Mijnen ontwikkeld protocol waarin alle relevante aspecten voor injectie van productiewater uit bijlage A van EU beschikking 2003/33 behorend bij de Richtlijn Storten zijn opgenomen. Indien dit protocol wordt toegepast wordt geacht te worden voldaan aan hetgeen is gesteld in het LAP. Hoewel moet worden toegegeven dat dit protocol een update behoeft, wordt in de praktijk nog altijd naar tevredenheid van partijen van dit protocol gebruik gemaakt. Inspreker graag:</p> <ol style="list-style-type: none"> waarom de referentie naar dit protocol in de consultatietekst is verwijderd, en of dit een beleidswijziging impliceert en, zo ja, hoe deze beleidswijziging moet worden geïnterpreteerd. <p>Inspreker gaat graag, voorafgaand aan de vaststelling van LAP3, in gesprek over het gebruik van het protocol in de praktijk en over een eventuele vervanging/update van dit protocol.</p>	<p>Naar aanleiding van deze inspraakreactie is het document weer opgenomen in bijlage F.2 van het LAP. Het was zeker niet de bedoeling een beleidswijziging door te voeren. Gewerkt wordt aan een herziening van het protocol. Indien het herziene protocol is verschenen, zal dit worden opgenomen in het LAP.</p>
477.	B.12.13.9	66	<p>Door de lay-out is onduidelijk dat de tekst over het 'NAM/CE-instrument' ziet op bodemvreemde afvalstoffen. Inspreker stelt voor de volgende tekst op te nemen:</p> <p><i>"Naast de formatiewateren kunnen tijdens het winnings- en productieproces ook nog andere vloeibare afvalstoffen ontstaan welke niet uit de ondergrond afkomstig zijn. Aangezien het beleidsstandpunt is dat enkel vloeistoffen mogen worden teruggevoerd die uit de diepe ondergrond afkomstig zijn, is injectie van dergelijke afvalstoffen strijdig met het beleid. Indien echter injectie van deze bodemvreemde stoffen in de diepe ondergrond milieuhygiënisch de voorkeur heeft boven een bovengrondse verwerkingsroute, kan in voorkomende gevallen het bevoegd gezag oordelen dat injectie geoorloofd is. In opdracht van NAM is door onderzoeksbureau CE een instrument ontwikkeld dat een afwegingskader vormt op grond waarvan een milieuhygiënische vergelijking gemaakt kan worden tussen een bovengrondse verwerkingsroute en het injecteren van bodemvreemde afvalstoffen in de diepe ondergrond. De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft dit instrument op verzoek van de Provincie Drenthe beoordeeld en met enkele belangrijke aanpassingen algemeen toepasbaar geacht binnen de olie- en gasindustrie. Het ligt voor de hand dit in opdracht van NAM ontwikkelde instrument (met inachtneming van hetgeen de Commissie voor de milieueffectrapportage aan aanpassingen heeft voorgesteld) toe te passen bij de beoordeling of injectie van de betreffende bodemvreemde stoffen in de diepe ondergrond milieuhygiënisch de voorkeur heeft."</i></p>	<p>De tekst wordt als voldoende duidelijk beschouwd. De voorgestelde aanpassing is derhalve niet overgenomen.</p>
478.	B.12.13.9 en B.12.14	66	<p>Bij de tweede bullit staat dat de initiatiefnemer ten genoegen van het bevoegd gezag moet aantonen dat in formatiewater afkomstig van andere winningslocaties aanwezige verontreinigingen 'compatibel' moeten zijn met de verontreinigingen op de plaats waar injectie plaats vindt. Op grond van paragraaf 21.16.7 van LAP2 is het voldoende dat wordt aangetoond dat van andere locaties aangevoerd formatiewater uit een vergelijkbare formatie afkomstig is als waar het in wordt geïnjecteerd. Inspreker verneemt graag de overwegingen achter deze beleidswijziging. Daarnaast constateert inspreker dat onduidelijk is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoe moet/kan worden aangetoond wat de 'verontreinigingen op de plaats waar injectie plaats vindt' zijn, - wanneer verontreinigingen 'compatibel' zijn, en - hoe deze 'compatibiliteit' kan/moet worden aangetoond. <p>Inspreker acht het van het grootste belang dat, voorafgaand aan de vaststelling van LAP3, samen met de industrie tot een werkbare invulling van deze compatibiliteitstoets wordt gekomen.</p>	<p>Onderzoek op de plaats waar de injectie plaats vindt en onderzoek van het formatiewater moeten aantonen welke verontreinigingen er aanwezig zijn, of deze vergelijkbaar zijn (worden er geen andere verontreinigingen toegevoegd in de ondergrond waar de injectie plaatsvindt) en of er niet anderszins ongewenste inspraakreacties zullen plaatsvinden. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 475.</p>
479.	B.12.13.9 en B.12.14	103	<p>De verschillende passages rond het injecteren in de diepe ondergrond van afvalstromen afkomstig van mijnbouwactiviteiten, met name de gas- en oliewinning zijn erg onduidelijk. Dit is ongewenst.</p> <p>⇒ Is paragraaf B.12.13.9, zoals er staat, een nadere uitwerking van de paragrafen B.12.13.1, B.12.13.2, B.12.13.8 of is de paragraaf B.12.13.9 bedoeld als een specifieke uitzondering op de eraan voorafgaande meer algemene paragrafen?</p> <p>⇒ Over welke verontreinigingen wordt gesproken; verontreinigingen met milieuvreemde stoffen als mijnbouwhulpstoffen of "verontreinigingen"</p>	<p>In § B.12.13.8 wordt ingegaan op injectie van afvalstoffen in de diepe ondergrond. In deze paragraaf wordt al aangegeven dat deze activiteit in Nederland met name voorkomt bij olie-, gas- en zoutwinning. In de paragraaf staan algemene uitgangspunten genoemd.</p> <p>In § B.12.13.9 wordt ingegaan op injectieactiviteiten bij olie- en gaswinning.</p> <p>Er wordt bedoeld op alle verontreinigingen, dus zowel verontreinigingen met milieuvreemde stoffen als mijnbouwhulpstoffen als verontreinigingen (als ze zo genoemd kunnen worden) die zijn te herleiden tot een mogelijke afwijkende herkomst van het formatiewater. Zie hiervoor ook het antwoord op inspraakreactie 475.</p> <p>Er kan wel formatiewater van buiten de inrichting worden geïnjecteerd, doch slechts onder de voorwaarden genoemd in dit hoofdstuk van het</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>die zijn te herleiden tot de mogelijk afwijkende herkomst van het formatiewater, d.w.z. afkomstig uit een andere geologische formatie dan die waarin geïnjecteerd wordt?</p> <p>⇒ Kan er nu wel of geen formatiewater van buiten de eigen inrichting worden geïnjecteerd, ook al is dat niet "ter plekke" uit de bodem afkomstig?</p> <p>⇒ Staat het ontwerp nu wel of niet toe dat aangenomen wordt dat aan de inhoudelijke randvoorwaarden wordt voldaan, ook formatiewater van een derde geïnjecteerd kan worden en zo nee, welke rechtvaardiging is daar dan voor te geven?</p>	LAP.
480.	B.13	44	Positief is dat er goed is nagedacht over het internationale karakter. Dat is goed zichtbaar in het beleid rondom het transport van afval. Een belangrijk punt ontbreekt hier echter. Vanuit de internationale positie van Nederland is het belangrijk dat dit de Europese grenzen overschrijdt, omdat productieketens dit ook doen. De im- en exportregelingen zijn hier echter nog onvoldoende op aangepast. Dit lijkt een belangrijk aandachtspunt.	Inspreker geeft niet aan in welke gevallen de im- en exportregelingen onvoldoende zijn aangepast op de internationale positie. Het is zelfs niet duidelijk of inspreker wel doelt op het LAP zelf of juist op regelgeving buiten het LAP. Dat maakt het niet mogelijk om inhoudelijk op de inspraakreactie in te gaan.
481.	B.13	82	Het verkrijgen van een exportvergunning, zeker voor oliehoudende afvalstoffen, verloopt zeer moeizaam, kost erg veel tijd en is kostbaar. Dit laatste punt betreft met name de zeer hoge (bank)garanties. Voor het exporteren van oliehoudende afvalstoffen bedragen deze meer dan € 600 per ton. Dat staat in het geheel niet in verhouding tot de verwerkingskosten die in de huidige, ongunstige tijd, nooit meer dan € 100 per ton bedragen. Inspreker vraagt om de borgsom bedragen voor in ieder geval vloeibare oliehoudende afvalstoffen aan te passen aan het tarief voor afgewerkte olie.	Inspreker reageert feitelijk op de procedures die volgen uit de Europese Verordening voor Overbrenging van Afvalstoffen (EVOA) en op een wettelijke regeling betreffende de hoogte van borg bij exportbeschikkingen. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
482.	B.13	82	De procedure voor exportvergunning kent de nodige obstakels. Dat betreft verschillen in normen (o.m. EOX en PCB), in de status van de afvalstof na verwerking in het buitenland en in het gebruik van met name Eural codes. Het zou goed zijn als een knelpuntenanalyse wordt gemaakt in samenwerking met het exporterende bedrijfsleven en de vergunningverlenende instantie. Daarmee kunnen onnodige knelpunten worden gesignaleerd en opgelost. Inspreker vraagt verder of de beoordeling eindeafval niet door de buitenlandse autoriteit zou moeten worden uitgevoerd.	Inspreker reageert feitelijk op de uitvoering van de Europese Verordening voor Overbrenging van Afvalstoffen (EVOA). Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
483.	B.13 en F.10	26	Het beleid voor grensoverschrijdend transport is in strijd met het Europees recht, omdat Nederland niet de ruimte heeft om beleid te voeren dat afwijkt van het Europeesrechtelijk kader. Uitgangspunt dient te zijn dat voor "groene lijst" afvalstoffen alleen een informatieverplichting geldt en dat Nederland zich dient te houden aan de limitatieve gronden uit de EVOA om bezwaar te maken tegen de overbrenging van andere afvalstoffen. Inspreker houdt zich het recht voor om bij individuele overbrengingen zo nodig bezwaar te maken en in beroep te gaan.	<p>De bepalingen van de EVOA zijn leidend bij de overbrenging van afvalstoffen. Dit staat ook zo aangegeven in de tekst van het LAP (B.13). Het LAP geeft slechts een beleidsmatige invulling van een aantal van de bepalingen van de EVOA.</p> <p>Inspreker maakt bovendien niet concreet tegen welke Europeesrechtelijke bepalingen uit de EVOA het LAP ingaat en daarom is het niet mogelijk om een meer specifiek antwoord op deze inspraakreactie te geven.</p> <p>Conform de gebruikelijke procedures is conform de Awb bezwaar en beroep tegen beslissingen van de ILT aangaande de EVOA mogelijk.</p>
484.	B.13.3 en D.04.4	82	Terecht wordt in D.4 vastgesteld dat op sommige afvalstoffen meerdere Euralcodes van toepassing kunnen zijn en dat het mogelijk moet zijn aan een vergunning Euralcodes toe te voegen voor qua aard en samenstelling vergelijkbare afvalstoffen zonder een nieuwe vergunningprocedure te doorlopen. Inspreker pleit er voor ook bij kennisgevingsprocedures voorrang te geven aan aard en samenstelling en Eural- en Baselcodes er niet de oorzaak van te laten zijn dat nieuwe kennisgevingsprocedures moeten worden gestart.	Inspreker heeft wensen voor de uitvoeringspraktijk van de EVOA. Dat is echter niet iets wat in het LAP kan worden geregeld. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
485.	B.13.3.3 en B.13.5	35	Het is de vraag of de EVOA toelaat dat bezwaar wordt gemaakt tegen overbrenging van "oranje lijst" afvalstoffen op basis van het niet voldoen aan de minimumstandaard of de voorkeursrecycling. EVOA kent een aantal limitatief opgenoemde gronden om bezwaar te maken. Doordat het LAP afwijkt van de communautaire wetgeving kan op grond van artikel 12, lid 1, sub k, van de EVOA het LAP geen basis zijn voor het weigeren van toestemming.	Bij het maken van bezwaar tegen overbrenging zijn de bezwaargronden van de EVOA de basis. Bezwaar moet altijd op een grond in de EVOA zijn terug te voeren. De minimumstandaard is een concretisering van de afvalhiërarchie en deze hiërarchie kan weer grond voor bezwaar opleveren (artikel 12, lid 1, sub a, van de EVOA).
486.	B.13.3.3.2	6	In de ontwerptekst staat (bij Overbrenging t.b.v. gelijkwaardige verwerking); <i>"Om te bepalen of bezwaar bestaat tegen een overbrenging van afvalstoffen, wordt getoetst aan de afvalhiërarchie, welke voor specifieke afvalstoffen is vertaald naar een minimumstandaard in het betreffende sectorplan."</i>	Het LAP gaat in beginsel niet in op bedrijfsspecifieke casussen. Iedere casus wordt op eenzelfde wijze getoetst en voor deze toetsing verwijzen we naar het bevoegd gezag (in casu de ILT). Los van de vraag of dat in dit geval nodig is, is er geen reden om in dit geval een bestaande praktijk expliciet te noemen. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 175.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Is een nuancering op te nemen met betrekking tot (het buiten beschouwing laten van) de sedert 2006 geaccordeerde uitruil van te verbranden afvalstoffen tussen ARN en GMVA Oberhausen?	
487.	B.13.5.2 en E.58-III	45	<p>In Nederland wordt toestemming gegeven voor het overbrengen van ows-mengsels vanuit Nederland, waarbij het scheiden van de waterfractie buiten Nederland plaatsvindt. Dit terwijl de waterfractie van het mengsel meer dan 50% bedraagt en na scheiding wordt geloosd.</p> <p>In Vlaanderen wordt echter bij de beoordeling of de mate van nuttige toepassing overbrenging rechtvaardigt de waterfractie niet buiten beschouwing gelaten. Daarom wordt in Vlaanderen geen toestemming gegeven voor het overbrengen van ows-mengsels vanuit Vlaanderen als het gehalte olie in het totale mengsel (dus inclusief de waterfractie) minder dan 50% is. Hierdoor ontstaat er een non-level-playing field voor de Nederlandse verwerkers van ows-mengsels.</p> <p>Inspreker vraagt om expliciet in B.13.5.2 te schrappen dat bij de beoordeling of de mate van nuttige toepassing een overbrenging rechtvaardigt, het lozen of verdampen van water buiten beschouwing wordt gelaten.</p>	<p>Inspreker spreekt in op de volgende passage uit § B.13.5.2: <i>Hierbij gelden onderstaande richtsnoeren:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Lozen of verdampen van water blijft in beginsel, behoudens bij verbranden als vorm van nuttige toepassing, buiten beschouwing.</i> - <i>Uitsluitend de verwerking van het niet-waterige deel van de afvalstof bepaalt of de overbrenging gerechtvaardigd is.</i> <p>Schrappen van deze bepaling biedt geen oplossing voor het door inspreker aangekaarte probleem van een ongelijk speelveld. Ook als deze bepaling zou worden geschrapt, is het nog steeds zo dat voor ows-mengsels overbrenging naar België voor (al dan niet) ontwateren en vervolgens inzetten van het o(w)s-mengsels als brandstof kan worden toegestaan omdat deze verwerking even hoogwaardig is dan verwerking in Nederland. Dit geldt ook voor overbrenging voor verbranden van o(w)s-mengsels in een AVI.</p> <p>Dat Vlaanderen geen toestemming geeft voor het overbrengen van ows-mengsels naar Nederland als het oliegehalte in het totale mengsel onder de 50% zit, is Vlaams beleid en niet beïnvloedbaar door het LAP.</p> <p>Opgemerkt wordt bovendien dat eenzelfde 50%-eis die het LAP in het verleden heeft gekend, op basis van de Uitspraak van de Raad van State in de zaak 200507728 (juni 2006), heeft geleid tot het schrappen van deze eis en het opnemen van de bepalingen dat de waterige fractie in een afvalstof niet wordt meegenomen in de afweging of het gaat om nuttige toepassing van een afvalstof of componenten daarvan.</p>
488.	B.13.8 en B.13.9 F.10	17	<p>Vooraf goedgekeurde inrichtingen (VGI's), gebaseerd op art 14 WSR, vraagt om optimalisering. Om de in A.3 genoemde doelstellingen te realiseren stelt inspreker voor om ook het instrument van VGI te optimaliseren en een centrale rol te geven. Het verkrijgen van kennisgevingen (notificaties) binnen de EU duurt in de praktijk soms een jaar. Uit onderzoek blijkt dat het instrument VGI niet werkt. Nederland zal zich samen met andere lidstaten sterk moeten maken voor het ontwikkelen van een Elektronisch Data Interchange systeem (EDI). Inspreker vraagt om te onderzoeken of in LAP3 kan worden toegevoegd dat de bevoegde autoriteit in Nederland altijd een onderzoeksplicht heeft om vast te stellen of sprake is van een VGI bij aanvraag van een kennisgeving. Bij constatering van een VGI zal de termijn van 7 werkdagen gehanteerd moeten worden.</p>	<p>Inspreker geeft aan ontevreden te zijn over de wijze waarop de bevoegde autoriteit bij kennisgevingen omgaat met VGI-status en vraagt om een ambtshalve onderzoek naar deze status bij ieder dossier. Het betreft hier uitvoering van de EVOA en het LAP is niet de plek om de werkwijze van de bevoegde autoriteit op dit punt te regelen. Inspreker wordt geadviseerd haar ideeën met de bevoegde autoriteit te delen. Het LAP blijft zich beperken tot het formuleren van het beleid dat Nederland ervoor kiest om gebruik te maken van de mogelijkheid tot aanwijzing van VGI's.</p>
489.	B.13.9	88	<p>Bij 'overbrenging voor verbranden' wordt gesteld dat als nuttige toepassing mogelijk is, bezwaar kan worden gemaakt voor overbrenging voor verbranden als vorm van verwijdering. Uit diverse sectorplannen blijkt echter dat verbranden als vorm van verwijdering wel mogelijk is. Inspreker verzoekt e.e.a. te verhelderen.</p>	<p>Inspreker geeft geen voorbeelden van sectorplannen waarbij dit speelt waardoor concrete beantwoording van de inspraak lastig is.</p> <p>Misschien is de gekozen formulering in het LAP te kort door de bocht. Bedoeld wordt dat als nuttige toepassing in zijn algemeenheid voor een bepaalde afvalstof mogelijk is, verbranden als vorm van verwijdering dan niet is toegestaan in Nederland. Ook invoer naar Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering is dan niet toegestaan, en uitvoer voor verbranden als vorm van verwijdering ook niet omdat nuttige toepassing (lees: in zijn algemeenheid) mogelijk is.</p> <p>Het kan echter zijn dat nuttige toepassing mogelijk is, maar dat voor een bepaalde afvalstof toch verbranden als vorm van verwijdering is toegestaan bijvoorbeeld omdat er te weinig verwerkingscapaciteit voor nuttige toepassing is of omdat nuttige toepassing nog relatief duur is. In zo'n geval is overbrenging voor 'verbranden als vorm van verwijdering' toegestaan, ook al is nuttige toepassing in principe wel mogelijk.</p> <p>De tekst uit § B.13.4.2.1. is als volgt gewijzigd: Voor overbrenging voor verbranden als vorm van verwijdering geldt geen nationale zelfverzorging. Tegen de overbrenging wordt geen bezwaar gemaakt, tenzij nuttige toepassing van de afvalstoffen <u>in het betreffende geval</u> mogelijk is. In dat geval wordt aan nuttige toepassing voorrang gegeven ter bevordering van het verkrijgen van secundaire grondstoffen dan wel het gebruik als brandstof of als ander middel voor energieopwekking.</p> <p>De tekst uit B.13.9 is overeenkomstig gewijzigd: Tegen overbrenging voor verbranden als vorm van verwijdering wordt bezwaar gemaakt indien nuttige toepassing <u>in het betreffende geval</u> mogelijk is. Slechts indien het sectorplan de mogelijkheid biedt om hiervan af te wijken zal geen bezwaar worden gemaakt, mits het kennisgevingsdossier de daartoe vereiste onderbouwing bevat.</p>
490.	B.14	35	<p>Het bestaan van direct werkende Europeesrechtelijke grenswaarden zou voor het Nederlandse beleid en de daarop gebaseerde vergunningverlening het enige uitgangspunt moeten zijn voor het duiden van de afvalstof en de eisen die worden gesteld aan nuttige toepassing ervan. In het LAP wordt veel als "aanvullend nationaal beleid" gekwalificeerd dat in feite een afwijking is van verordeningen en/of rechtsreeks werkende bepalingen uit richtlijnen.</p> <p>Aangezien het hoofdstuk ZZS in strijd is met de Europeesrechtelijke kaders en een afvalbeheersplan zich niet leent voor geboden en verboden, dient dit hoofdstuk volledig te worden herzien.</p> <p>Inherent aan het zijn van een EU-lidstaat is dat de lidstaten hun eigen ideeën over bepaalde onderwerpen moeten laten varen. Als lidstaten</p>	<p>De EU-regelgeving geeft voor een groot deel de kaders aan die door de lidstaten verder uitgewerkt moeten worden in beleid en regelgeving. Dit gebeurt onder andere in hoofdstuk B.14 van het LAP. Dit hoofdstuk is niet strijdig met Europese verordeningen of rechtstreeks werkende bepalingen.</p> <p>Eenzijds mag de verwerking van afvalstoffen met ZZS geen gevaar opleveren voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen hebben voor het milieu. Daarnaast moet op grond van de nieuwe beleidslijn in hoofdstuk B.14 worden getoetst of bij het verwerken van met ZZS een afvalstof, materiaal of product ontstaat dat in een later stadium onaanvaardbare risico's voor mens en milieu met zich mee kan brengen. In dat geval is de verwerking van het afval met ZZS niet doelmatig. Met een later stadium wordt niet alleen de toepassing bedoeld, maar ook de verwerking als het product weer in afvalstadium raakt.</p> <p>De in B.14 opgenomen risico-analyse heeft geen wettelijke basis in REACH en is ook niet opgenomen om de doeleinden van REACH te bereiken. Door in het LAP te beschrijven wat wel en niet mag, wordt mede invulling gegeven aan de EU-regelgeving.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			ongelimiteerd hun eigen inzichten kunnen botvieren, zou iedere arbeid aan geharmoniseerde normen zinloos zijn.	<p>De tekst van § B.14.4.2 onder B is als volgt gewijzigd: Ook voor afvalstoffen ..., zoals verwoord in de Kaderrichtlijn afvalstoffen (Kra) en de Wet milieubeheer (Wm).</p> <p><u>Op grond van bestaande regelgeving mag de verwerking van afvalstoffen met ZZS geen gevaar opleveren voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen hebben voor het milieu. Daarnaast moet bij de in B.14.4.3 opgenomen beleidslijn worden getoetst of bij het verwerken van afval met ZZS een afvalstof, materiaal of product ontstaat dat in een later stadium onaanvaardbare risico's voor mens en milieu met zich mee kan brengen. In dat geval is de verwerking van het afval met ZZS niet doelmatig. Met een later stadium wordt niet alleen de toepassing bedoeld, maar ook de verwerking als het product weer in afvalstadium raakt. De noodzaak van zo'n beoordeling is ook terug te zien in de voorwaarden die de Kra stelt voor de einde-afval status van recyclingproducten, m.n. de voorwaarde dat het gebruik van het materiaal over het geheel genomen geen ongunstige effecten voor het milieu of de menselijke gezondheid mag hebben.</u></p>
491.	B.14	35	Het is niet de bedoeling dat lidstaten zonder meer alle op de lijsten van de POP-verordening voorkomende stoffen verbieden of bijvoorbeeld voor einde-afvalfase eisen dat de concentraties van deze stoffen nul zijn. Uit LAP3 blijkt niet op welke actieplannen en dergelijke het beleid is gebaseerd over de in de POP-verordening opgenomen stoffen.	<p>De POP-verordening is duidelijk over het verbod op productie en gebruik van stoffen op de lijsten van de POP-verordening. LAP3 zegt niet dat concentraties van deze stoffen nul moeten zijn om de einde-afval fase te bereiken. Op grond van de POP-verordening moet bij het op de markt brengen van producten worden voldaan aan de in bijlage I van deze verordening genoemde grenswaarden. POP-houdend afval is afval dat een in bijlage IV van de POP-verordening vermelde POP bevat met een concentratie gelijk aan of hoger dan de in die bijlage genoemde grenswaarde. De verwerking van POP-houdend afval moet voldoen aan bijlage V van deze verordening. De bepalingen voor "afvalstoffen die POP's bevatten die niet zijn genoemd in bijlage IV van de POP-verordening" zijn vervallen in B.14 ten opzichte van het ontwerp. Dat neemt niet weg dat B.14 wel eisen stelt aan de verwerking van afvalstoffen met ZZS die voldoen aan de criteria voor vPvB-stoffen, genoemd onder e van artikel 57 van REACH. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 501.</p> <p>De tekst van § B.14.4.2 is als volgt gewijzigd: ~~Daarnaast kan ook bij het verwerken van POP's die niet zijn genoemd in bijlage IV van de POP-verordening sprake zijn van een situatie waarbij recycling of andere verwerking leidt tot een materiaal of voorwerp waarvan het gebruik ongunstige effecten heeft voor het milieu of de menselijke gezondheid. Ook voor dit soort situaties is het van belang om een nadere beoordeling te maken overeenkomstig paragraaf B.14.4.3.~~</p> <p>De tekst van § B.14.4.3 en § B.14.6 zijn als volgt gewijzigd: ~~afvalstoffen die POP's bevatten die niet zijn genoemd in bijlage IV van de POP-verordening;~~</p> <p>De tekst van § F.11.3 is als volgt gewijzigd: ~~afvalstoffen die ZZS bevatten die genoemd zijn in de POP-verordening maar niet in bijlage IV van de POP-verordening~~</p> <p>De tekst van § F.11.3.4.1 is vervallen. ~~POP's die niet zijn genoemd in bijlage IV van de POP-verordening ZZS die onder de POP-verordening vallen, maar niet in bijlage IV zijn opgenomen noemen we in het LAP 'POP's die niet zijn genoemd in bijlage IV van de POP-verordening'. Een voorbeeld hiervan zijn PAK's.~~</p> <p>~~Omdat het risico van toepassingen van afvalstoffen die dergelijke POP's bevatten nog niet is verdisconteerd in de POP-verordening, moet voor het vergunnen van een dergelijke toepassing alsnog een risicobeoordeling worden uitgevoerd, zie paragraaf B.14.4. De toepassing van een dergelijke afvalstof volgens de betreffende minimumstandaard zou ten gevolge van de ZZS een onverantwoord risico met zich mee kunnen brengen. In dat geval zou een laagwaardiger toepassing dan de minimumstandaard nodig kunnen zijn.~~</p> <p>In de tekst van F.11.4, in de tabel vervalt de rij "POP's niet genoemd op bijlage IV van de POP-verordening"</p>
492.	B.14	35	De ruimte die nationale overheden hebben om t.o.v. REACH andere en/of aanvullende eisen te stellen is beperkt door het vereiste dat deze extra eisen niet belemmerend mogen werken op het vrije verkeer van goederen (o.a. arrest C-472/14). Omdat het LAP ook van toepassing is op overbrenging van afvalstoffen is de ruimte beperkt om stoffen als ZZS aan te merken terwijl die niet als zodanig zijn aangemerkt in REACH. Inspreker neemt aan dat rechtstreeks werkende verordeningen geen ruimte bieden voor "nadere beoordelingen" als bedoeld in paragraaf B.14.4.3, aangezien dan het doel van harmonisatie niet wordt bereikt.	<p>Het beleid van LAP3 draagt eraan bij dat sprake is van een doelmatige verwerking van afvalstoffen en dat het beheer van afvalstoffen met ZZS geen gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu. De in B.14 genoemde ZZS die niet op grond van REACH zijn aangemerkt als ZZS, kunnen wel gevaar opleveren voor de gezondheid van de mens of nadelige gevolgen hebben voor het milieu. Zolang sprake is van afvalstoffen gelden voor de overbrenging de bepalingen van de EVOA. Artikel 128 REACH (vrij verkeer van goederen) geldt alleen voor stoffen die binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen. B.14 bevat dan ook geen extra eisen die belemmerend werken op het vrije verkeer van goederen. Voor het overige wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 490.</p> <p>De risicobeoordeling is van toepassing op bepaalde afvalstoffen en betreft geen zorgwekkende stoffen waarvoor REACH of andere internationale wetgeving uitputtende regels stellen om het gevaar voor mens en milieu te beperken. Er worden dus geen "nadere beoordelingen" gedaan voor deze stoffen, maar alleen voor stoffen in toepassingen waarvoor onder REACH of andere wetgeving nog geen afdoende risicobeoordeling heeft plaatsgevonden. Het arrest C472/14, dat overigens geen betrekking heeft op afvalstoffen, geeft geen aanleiding om het beleid op dit punt te wijzigen.</p>
493.	B.14	88	<ul style="list-style-type: none"> Het beleid voor ZZS kan onnodig belemmerend werken zolang de afvalstoffen niet terug worden gebracht in het economisch verkeer als materiaal waarop de afvalregels niet van toepassing zijn. Het is onvoldoende duidelijk hoe bepaalde stromen (denk aan schoongewassen bodemas) kunnen voldoen aan deze regelgeving. Verder wordt er mogelijk aan voorbijgegaan dat in het productieproces vernietiging, verwijdering of vastlegging van ZZS kan plaatsvinden zodat het product kan voldoen aan de POP-verordening of REACH. Voorkomen moet worden dat door interpretatieverschillen een ongelijk 	<p>Bij de verwerking van afvalstoffen moet worden getoetst of de verwerking doelmatig is. Dat is niet het geval als bij het verwerken van afval met ZZS een afvalstof, materiaal of product ontstaat dat in een later stadium onaanvaardbare risico's voor mens en milieu met zich mee kan brengen. Voor stromen zoals schoongewassen bodemas zal onderzocht moeten worden welke ZZS in welke mate hierin voorkomen. Afhankelijk van de concentraties kunnen beperkingen onder REACH of de POP-verordening van toepassing zijn of zal voor de beoogde toepassing een risicobeoordeling conform B.14.4.3 uitgevoerd moeten worden.</p> <p>In § B.14.5.1.1 is vermeld dat een afvalstof die ZZS bevat die zijn genoemd in bijlage IV van de POP-verordening, de lijst met autorisatieplichtige stoffen (bijlage XIV van REACH) of waarvan de toepassing is gereguleerd in de restrictielijst (bijlage XVII van REACH) niet met andere stoffen of afvalstoffen mag worden gemengd als daarmee het voldoen aan de POP-verordening of REACH in het geding komt.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>speelveld ontstaat.</p> <ul style="list-style-type: none"> Inspreker verzoekt het beleid praktisch uitvoerbaar en helder te houden en niet onnodig belemmerend te laten zijn voor het afvalbeheer en de transitie naar de circulaire economie. Het ontwikkelen van geschikte grenswaarden voor de ZZS en de relevante afvalverwerkingstechnieken kan een mogelijkheid zijn om invulling te geven aan het beleid. 	<p>Zolang wordt voldaan aan de POP-verordening of REACH biedt het beleid voor deze afvalstoffen dan ook voldoende ruimte voor verwerking van ZZS-houdend afvalmateriaal. Voor afvalstoffen met ZZS waarvoor een risicobeoordeling uitgevoerd moet worden kan eveneens door vernietiging, verwijdering of vastlegging van ZZS ervoor gezorgd worden dat geen onaanvaardbare risico's optreden.</p> <p>Om interpretatieverschillen te voorkomen zal een handreiking voor de uitvoering van de risico-analyse worden opgesteld. Daarnaast zal een overzicht worden opgesteld waaruit blijkt voor welke toepassingen van bepaalde afvalstoffen met ZZS de risico's aanvaardbaar zijn geacht door bestuursorganen.</p> <p>Om de uitvoering van de risico-analyse praktisch uitvoerbaar te houden is in het definitieve plan een minimale concentratiegrenswaarde opgenomen, waarbij rekening is gehouden met de risico's van ZZS. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 501.</p> <p>Ten aanzien van het in internationaal verband ontwikkelen van grenswaarden wordt ook verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 501. Naar aanleiding van deze inspraakreactie worden enkele tekstuele aanpassingen doorgevoerd.</p> <p>Aan §B.14.4.2 is als eerste alinea toegevoegd: <u>Een onderscheid wordt gemaakt tussen:</u> - afvalstoffen met ZZS waarvoor in REACH en de POP-verordening rechtstreeks werkende bepalingen zijn opgenomen; - overige afvalstoffen met ZZS waarvoor moet worden vastgesteld of bij de beoogde toepassing geen sprake is van onaanvaardbare blootstelling van mens en milieu aan ZZS.</p> <p>Aan § B.14.4.3, achter tweede alinea onder de opsomming is toegevoegd: <u>Om te voorkomen dat op verschillende manieren uitvoering wordt gegeven aan de risico-analyse zal in het kader van het LAP een handreiking worden opgesteld. Daarnaast zal een overzicht worden gegeven van toepassingen van bepaalde afvalstoffen met ZZS waarvoor de risico's aanvaardbaar zijn geacht door bestuursorganen.</u></p>
494.	B.14 en B.14.6	86	<p>In een circulaire economie zou het streven moeten zijn om ZZS in het productiestadium uit te bannen. Inspreker verzoekt om in het LAP op te nemen hoe het gebruik van ZZS in de productiefase wordt beperkt.</p>	<p>ZZS uitbannen uit het productiestadium gebeurt in EU-verband onder REACH en mondiaal onder meer onder het Verdrag van Stockholm. Het LAP is een afvalbeleidsplan en daardoor is het niet mogelijk om hierin aan te geven hoe het gebruik van ZZS in de productiefase wordt beperkt. In de brief van 5 februari 2016 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken aangegeven dat het kabinet inzet op maximale recycling, maar ook op het minimaliseren en uitfasen van het gebruik van ZZS in het kader van REACH. Deze brief is aangehaald in hoofdstuk A.6 van het LAP.</p>
495.	B.14, E.12-II, E.14-II, E.27-II en E.71-II	60, 67 en 92	<p>Voor een transitie richting circulaire economie is het noodzakelijk dat recycling kan plaats vinden op een wijze dat het materiaal in principe oneindig in de economie kan blijven. Het wettelijk kader moet daarop worden afgestemd en belemmeringen moeten zoveel mogelijk worden weggenomen. Het bepaalde met betrekking tot ZZS in LAP3 draagt hier niet aan bij.</p> <p>Inspreker is het eens met een risicobenadering voor ZZS. Echter in dit geval levert de voorgestelde route meer rechtszekerheidsvraagstukken op dan gewenst en risico's voor met name de recyclingbedrijven. De volgende argumenten en voorbeelden worden genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Recyclingstromen zijn per definitie heterogeen van samenstelling. In de afgelopen periode is voor tal van stoffen Europees een bijzonder lage grenswaarde vastgesteld voor bepaalde ZZS. Voor een aanzienlijk deel van de secundaire metaalstromen en wellicht ook sommige kunststoffen zal niet kunnen worden uitgesloten dat er ZZS in de materialen zijn opgesloten. Op basis van Europese regelgeving dreigt bijvoorbeeld een waarde van 0,(0)3% aan lood in metalen als reprotoxisch te worden aangemerkt. Als dit wordt doorgevoerd, zal meer dan 50% van het in Nederland ingezamelde metaalschroot als reprotoxisch en dus als ZZS moeten worden aangemerkt. Volgens eerdere uitspraken van beleidsmedewerkers van het ministerie van VWS zou het te betwijfelen zijn of loodconcentraties in vaste metalen wel 'in de materiaalmatrix gefixeerd zijn'. Inspreker verwacht dat ten aanzien van elke vorm van metaalrecycling discussies kunnen ontstaan over risico's en toelaatbaarheid ervan. Een zelfde discussie speelt naar aanleiding van de HP14 (ecotoxisch) discussie die momenteel in Brussel speelt. De voorgestelde meetmethode is volstrekt ongeschikt voor heterogene afval- en recyclingstromen. Toch dreigt deze meetmethode te worden voorgeschreven, hetgeen ertoe zal leiden dat grote tonnages bodemas, maar ook onder meer shredderresidu niet meer zullen kunnen worden gerecycled. <p>Van de voorgestane feitelijke risicobenadering blijft dan hoegenaamd niets meer over. Niet alleen economisch maar ook in het kader van de transitie naar de circulaire economie is dit een bijzonder onwenselijke situatie.</p> <p>De verwijzing in de sectorplannen naar de mogelijke aanwezigheid van ZZS in de afvalstoffen zal er onherroepelijk toe leiden dat regionaal discussies gaan ontstaan tussen bevoegde gezagen en recyclingbedrijven</p>	<p>Een van de doelstellingen van het afvalbeleid in een circulaire economie is inderdaad het stimuleren dat materiaal in principe oneindig lang in de economie kan blijven. Echter, indien de toepassing van afvalstoffen door de aanwezigheid van ZZS gevaar kan opleveren voor de gezondheid van de mens of nadelige kan gevolgen hebben voor het milieu, dan moeten die afvalstoffen niet terug worden gebracht in het economisch verkeer.</p> <p>Om de uitvoering van de risico-analyse praktisch uitvoerbaar te houden is in het definitieve plan een minimale concentratiegrenswaarde opgenomen, waarbij rekening is gehouden met de risico's van ZZS. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 501.</p> <p>Onderkend wordt dat recyclingstromen veelal heterogeen van samenstelling zijn. Onderzocht zal moeten worden in welke productstromen ZZS in relevante concentraties kunnen voorkomen. Dit is niet alleen nodig om aan het afvalbeleid te kunnen voldoen, maar ook om te kunnen voldoen aan REACH. Daarnaast is het zinvol dat wordt nagegaan of bij de inzameling een onderscheid kan worden gemaakt tussen recyclebare en niet-recyclebare afvalstoffen.</p> <p>De inspraakreactie over lood wordt ter kennisgeving aangenomen. Het gegeven dat een metaal als ZZS wordt aangemerkt hoeft niet te betekenen dat het materiaal niet meer gerecycled kan worden. Dit is afhankelijk van de beoogde toepassing en de risico's die daarbij optreden.</p> <p>Een onderscheid moet worden gemaakt in de rechtstreeks werkende voorschriften die volgen uit REACH en de POP-verordening en de risicobeoordeling die het LAP in bepaalde, overige situaties voorschrijft. De discussie omtrent HP14 heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken.</p> <p>Om interpretatieverschillen te voorkomen zal onder andere een handreiking voor de uitvoering van de risico-analyse worden opgesteld. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 493.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			over de ZZS-beoordeling door het betreffende bedrijf van inkomende stoffen en of en hoe in welke gevallen tot een bepaalde risicobeoordeling is gekomen.	
496.	B.14.2	35	ECHA heeft een database van stoffen die voor ieder elektronisch toegankelijk is. Onduidelijk is of de RIVM-lijst als uitgangspunt mag worden genomen voor het voldoen aan de Europeesrechtelijke verplichtingen uit REACH. Daarom verwijst de site van RIVM inmiddels naar de website chemische stoffen die doorlinkt naar de website van ECHA.	De RIVM-lijst wordt in LAP3 niet als uitgangspunt genomen voor het voldoen aan de Europeesrechtelijke verplichtingen uit REACH, omdat de RIVM-lijst meer ZZS bevat dan die zijn opgenomen op de autorisatielijst, de restrictielijst of de kandidaatlijst van REACH. Dit is beschreven in § B.14.2 van het LAP.
497.	B.14.2	86	De RIVM-lijst is niet te vinden op de website van het RIVM. Het is wenselijk dat de lijst eenvoudig en altijd benaderbaar is.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
498.	B.14.2 en B.14.6	35	Het OSPAR-verdrag is een verdrag waarbij de EU geen partij is. Het is verwarrend om de prioritairere stoffen op de bij het OSPAR-verdrag horende lijsten dezelfde aanduiding te geven als de ZZS uit de systematiek van REACH. Inspreker vraagt of het Europeesrechtelijk is toegestaan om te suggereren dat het om REACH-verplichtingen gaat, terwijl dat niet zo is. In artikel 1.3.c, lid 1, onder f, van de Activiteitenregeling staat dat onder ZZS de lijst van stoffen van het OSPAR-Verdrag valt, maar deze regeling geldt voor inrichtingen en kan niet ten grondslag worden gelegd aan een LAP.	<p>In § B.14.2 van het ontwerp-LAP staat dat naast REACH en de POP-verordening er andere internationale kaders, zoals het OSPAR Verdrag, zijn die ertoe leiden dat stoffen in Nederland worden aangemerkt als ZZS. Voor afvalstoffen met stoffen op de lijst van het OSPAR-verdrag dient beoordeeld te worden welke risico's een beoogde toepassing van (recycleert van) deze afvalstoffen oplevert voor het milieu of de menselijke gezondheid. Dit betreft echter geen REACH-verplichting. Dit wordt in de definitieve tekst van LAP3 duidelijker aangegeven. Zie hiervoor het antwoord op inspraakreactie 490.</p> <p>Zolang de in het LAP opgenomen definities niet strijdig zijn met de Wm, het Activiteitenbesluit milieubeheer etc. is er geen reden om deze definities niet op te nemen.</p>
499.	B.14.3, B.14.4 en B.14.6	35	<ul style="list-style-type: none"> Voor de met secundaire grondstoffen te maken producten geldt dat de eisen voor deze producten niet strenger mogen zijn dan voor producten gemaakt met primaire grondstoffen. Daar is ook geen wettelijke basis voor. Voor bijvoorbeeld bouwstoffen zullen de eisen moeten worden afgezet tegen eventuele Europeesrechtelijke eisen voor bouwstoffen. In B.14.4.2 is vermeld dat een verbod op het toepassen van bepaalde secundaire grondstoffen in voorwerpen wordt voorbereid dat niet geldt voor het gebruik van primaire grondstoffen in voorwerpen. Dan kan niet worden gezegd dat het noodzakelijk is voor het milieu om een dergelijk verbod wel voor secundaire grondstoffen te laten gelden. Ook moet worden voorkomen dat stoffen die niet geraakt worden door de in bijlage IV van REACH genoemde restricties zonder meer verboden worden. 	<p>In het LAP worden geen strenge eisen gesteld aan uit secundaire grondstoffen verkregen producten, zoals bouwstoffen. Wel moet worden getoetst of de verwerking van afvalstoffen geen gevaar oplevert voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu.</p> <p>In afvalstoffen kunnen verontreinigingen voorkomen die normaliter niet voorkomen in grondstoffen waar de productwetgeving van uitgaat. Het is dan ook terecht dat op grond van het afvalbeleid getoetst wordt of de aanwezigheid van bepaalde ZZS in afvalstoffen onaanvaardbare risico's voor mens en milieu met zich mee kan brengen en of in dat geval sprake is van een ondoelmatige verwerking. Als in het kader van productwetgeving de risico's van het gebruik van een stof aanvaardbaar zijn geacht, dan kan bij het beoordelen van de verwerking van een afvalstof met ZZS daarbij worden aangesloten.</p> <p>Toepassingen van afvalstoffen met ZZS waarvoor in bijlage XVII van REACH geen restricties zijn opgenomen, zijn niet per definitie verboden. Voor verwerking van afvalstoffen met ZZS gericht op deze toepassingen dient de risicobeoordeling te worden uitgevoerd. De tekst wordt op dit punt verduidelijkt.</p> <p>De inspraakreactie over ZZS die niet zijn vermeld in bijlage IV van de POP-verordening wordt onderschreven. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 491.</p> <p>Voor toepassing in voorwerpen van een afvalstof met een stof van bijlage XIV (autorisatielijst) is geen autorisatie vereist op grond van REACH. Afhankelijk van het type 'voorwerpen' waarin recycleert dat bijlage XIV stoffen bevat wordt toegepast, kan deze toepassing risico's opleveren voor het milieu of de menselijke gezondheid. Daarom is het van belang om voor het verlenen van toestemming voor nuttige toepassing van dergelijke afvalstoffen een nadere beoordeling te maken, zie paragraaf B.14.4.3. Zie verder het antwoord op de inspraakreactie 505.</p> <p>§ B.14.4.2 onder A is als volgt gewijzigd: De voorschriften van de POP-verordening en REACH zijn rechtstreeks werkend. Voor afvalstoffen die ZZS bevatten die genoemd zijn in bijlage IV van de POP-verordening <u>is gereguleerd welke verwerking is toegestaan. Voor afvalstoffen die ZZS bevatten die voorkomen op de restrictielijst (bijlage XVII) van REACH is gereguleerd in hoeverre nuttige toepassing is toegestaan kunnen beperkingen gelden voor de toepassing</u> (zie hiervoor verder ook paragraaf B.14.5 en 'bijlage F.11; Achtergronden bij het beleid voor ZZS'). Het formuleren van aanvullend nationaal beleid is in dat geval niet aan de orde.</p> <p><u>Indien een afvalstof, die ZZS bevat die voorkomen op de restrictielijst, wordt toegepast op een wijze waar de in bijlage XVII van REACH opgenomen restricties niet op toezien, dan kan de verwerking leiden tot een materiaal of voorwerp waarvan het gebruik ongunstige effecten heeft voor het milieu of de menselijke gezondheid. Voor dit soort situaties is het van belang om een nadere beoordeling te maken overeenkomstig paragraaf B.14.4.3.</u></p> <p>Voor ZZS die op de autorisatielijst van REACH staan (bijlage XIV) geldt op grond van artikel 56 REACH een verbod op productie, in de handel te brengen en gebruik, als zodanig of in mengsels, tenzij hiervoor autorisatie (tijdelijke toestemming) is verkregen. ~~Het~~ Het verbod in artikel 56 REACH geldt echter niet voor afvalstoffen met ZZS die zijn verwerkt tot 'voorwerpen'. Het begrip 'voorwerp' is onder REACH gedefinieerd als 'objecten waaraan tijdens de productie een speciale vorm, oppervlak of patroon wordt gegeven waardoor hun de functie in hogere mate wordt bepaald dan door de chemische samenstelling'. Voor voorwerpen <u>gemaakt uit afvalstoffen</u> die een stof van bijlage XIV bevatten geldt slechts een voorschrift om informatie te verstrekken over de aanwezigheid van de stof. ~~Voor recycling van afvalstoffen die een bijlage XIV stof bevatten tot voorwerpen geeft REACH dus nog alle ruimte; zolang het recycleert de afvalstatus houdt is REACH niet van toepassing en zodra er voorwerpen van zijn gemaakt is eenvoudig aan de voorschriften van REACH te voldoen. Wel Daarnaast~~ geldt de beperking dat het recycleert met de status van afvalstof alleen verkocht mag worden aan en gebruikt verwerkt mag worden door officiële afvalverwerkers.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p><u>§ B.14.4.2 onder B is als volgt gewijzigd:</u> Iets dergelijks geldt ook voor de overige als ZZS aangemerkte stoffen (bijv. de 'prioritair gevaarlijke stoffen' van de Kaderrichtlijn Water of de stoffen van de OSPAR lijst). Als zulke stoffen niet op de REACH kandidaatslijst staan is er weliswaar geen direct zicht op maatregelen onder REACH, maar de risico's van deze stoffen kunnen toch op zeker moment leiden tot hetzij plaatsing op de autorisatie- of restrictielijst hetzij tot maatregelen onder andere wetgeving.</p> <p><u>Iets vergelijkbaars geldt voor afvalstoffen die ZZS bevatten die voorkomen op de restrictielijst van REACH, maar worden toegepast op een wijze waarop de restricties niet toezien en voor afvalstoffen die stoffen op de autorisatielijst van REACH bevatten en waarvan beoogd wordt voorwerpen te maken.</u></p> <p>Ook voor afvalstoffen die <u>dergelijke kandidaatslijststoffen en/of overige ZZS</u> bevatten moet beoordeeld worden welke risico's een beoogde toepassing van (recycleat van) deze afvalstoffen oplevert voor het milieu of de menselijke gezondheid. Het beperken van deze risico's is immers een fundamentele doelstelling van de afvalwetgeving, zoals verwoord in de Kaderrichtlijn afvalstoffen (Kra) en de Wet milieubeheer (Wm).</p> <p><u>§ B.14.4.3 en § B.14.6 zijn als volgt gewijzigd:</u> De <u>..</u> beleidslijn wordt gehanteerd voor de beoordeling van de verwerking van de volgende soorten afvalstoffen: - afvalstoffen die stoffen op de kandidaatslijst van REACH bevatten; - afvalstoffen die zogenaamde 'overige ZZS' bevatten; - <u>afvalstoffen die ZZS bevatten die voorkomen op de restrictielijst, maar worden toegepast op een wijze waarop de restricties niet toezien;</u> - .... -</p> <p><u>§ B.14.4.3 is als volgt gewijzigd:</u> De <u>in deze paragraaf hieronder</u> opgenomen beleidslijn wordt gehanteerd</p> <p><u>§ B.14.6 is als volgt gewijzigd:</u> De <u>algemene</u> beleidslijn wordt gehanteerd</p> <p><u>§ B.14.5.2.1 (dit was in ontwerp-LAP § B.14.5.1) is als volgt gewijzigd:</u> Een afvalstof die ZZS bevat die zijn genoemd in bijlage IV van de POP-verordening <u>of</u> de lijst met autorisatieplichtige stoffen (bijlage XIV van REACH) <u>of waarvan de beoogde toepassing is gereguleerd met</u> de restrictielijst (bijlage XVII van REACH) mag niet met andere stoffen of afvalstoffen gemengd worden als daarmee het voldoen aan de POP-verordening of REACH in het geding komt.</p> <p><u>§ F.11.3 is als volgt gewijzigd:</u> • afvalstoffen die stoffen bevatten die voorkomen op bijlage XVII REACH (restrictielijst) <u>en die worden toegepast op een wijze waarop de restricties toezien;</u> • <u>afvalstoffen die ZZS bevatten die voorkomen op bijlage XVII REACH (restrictielijst) en die worden toegepast op een wijze waarop de restricties niet toezien;</u></p> <p><u>§ F.11.3.1.1. is als volgt gewijzigd:</u> Het verbod op het in de handel brengen en gebruik van ZZS die op de autorisatielijst van REACH staan en mengsels waarin deze ZZS zitten, geldt niet voor <u>afvalstoffen met ZZS die zijn verwerkt tot 'voorwerpen' die de ZZS bevatten.</u> Voorwerpen zijn in REACH gedefinieerd als 'objecten waaraan tijdens de productie een speciale vorm, oppervlak of patroon wordt gegeven waardoor hun functie in hogere mate wordt bepaald dan door de chemische samenstelling'. Voor voorwerpen <u>gemaakt uit afvalstoffen die een stof van</u> bijlage XIV stoffen bevatten bepaalt REACH alleen een informatieplicht. Bij recycling <u>van een materiaal dat een dergelijke ZZS bevat tot een voorwerp is volgens artikel 56 REACH</u> geen sprake van gebruik van de stof (<u>geen</u> opname van een stof in een voorwerp). De stof is immers al in de afvalstof aanwezig. <u>Op deze wijze geeft REACH ruimte voor recycling van afvalstoffen die een bijlage XIV stof bevatten tot voorwerpen. Voor recycling van afvalstoffen die een bijlage XIV stof bevatten tot voorwerpen geeft REACH dus nog alle ruimte; zolang het recycleat de afvalstatus houdt is REACH niet van toepassing en zodra er voorwerpen van zijn gemaakt is eenvoudig aan de voorschriften van REACH (informatieplicht) te voldoen.</u></p>
500.	B.14.4	91	Inspreker verzoekt om in het LAP op te nemen op welke wijze de afstemming wordt verbeterd tussen enerzijds het gebruik/toelaten van ZZS en de eisen aan ZZS welke gelden voor het eind van de keten (afvalverwerking).	Beperking (of beëindiging) van de toelating van ZZS als zodanig en als component in materialen gebeurt in het kader van onder meer REACH en het Verdrag van Stockholm (dat in de EU wordt geïmplementeerd met de POP-verordening). Dit betreft internationale politieke keuzen die buiten het bestek van het LAP vallen. Deze inspraakreactie heeft dan ook geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
501.	B.14.4 en B.14.6	79, 86 en 91	Grote behoefte zal bestaan of ontstaan aan informatie over ZZS en juist aan het formuleren van grenswaarden, waarboven bij het verwerken van afvalstoffen rekening moet worden gehouden met de aanwezigheid van de ZZS. Met de huidige en toekomstige analysetechnieken is het immers niet irreëel om te verwachten dat in elk materiaal, afvalstof of niet, in enige concentratie ZZS aanwezig zijn. Voor het identificeren als "gevaarlijk" zijn grenswaarden vastgesteld in regelingen als REACH en CLP. De redactie van deze paragraaf kan zo worden geïnterpreteerd dat elk spoor van ZZS in een afvalstof kan leiden tot beperkingen van de mogelijke	In het ontwerpplan is aangegeven dat voor een groot aantal ZZS zal worden onderzocht in welke afvalstoffen deze kunnen voorkomen. Het is niet de bedoeling dat ieder spoor van ZZS kan leiden tot beperking van de verwerking. Derhalve is in LAP3 opgenomen dat de risico-analyse uitsluitend hoeft te worden uitgevoerd indien het gehalte van een zeer zorgwekkende stof in een materiaal of in een mengsel een minimale concentratie overschrijdt. Deze grenswaarden zijn gebaseerd op het RIVM-rapport 'Concentratiegrenswaarde voor ZZS in afvalstromen'. Nederland zet zich in voor de ontwikkeling op Europees niveau van criteria voor de recycling van afvalstoffen die ZZS bevatten. Ook daarbij moet zeker worden gesteld dat recycling geen onacceptabele risico's voor de gezondheid van werknemers of consumenten of voor het milieu

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																																																																																																														
			<p>verwerkingstechnieken. Voor de circulaire economie in het algemeen en voor de recycling in het bijzonder is het noodzakelijk dat in het beleid wordt opgenomen dat de Nederlandse overheid, in nationaal en Europees verband, beleid zal ontwikkelen om geschikte grenswaarden vast te stellen voor de verschillende ZZS en de relevante afvalverwerkingsmethoden.</p>	<p>met zich meebrengt. Deze criteria moeten in de tweede plaats alle gevolgen van de recycling van afvalstoffen met ZZS afwegen ten opzichte van de gevolgen van verbranding of storten van deze afvalstoffen, inclusief de gevolgen van grondstofwinning en energiegebruik ten behoeve van de productie van nieuw materiaal.</p> <p>In § B.14.4.3 is als tweede alinea toegevoegd: <u>Een eerste vraag hierbij is boven welk gehalte van een ZZS een risicobeoordeling nodig is. Op grond van het RIVM-rapport 'Concentratiegrenswaarde voor ZZS in afvalstromen', briefrapport nr. 2017-0099 [2017], wordt als grenswaarde voor een risicobeoordeling in principe 0,1 % (g/g) aangehouden. Deze waarde is gebaseerd op de meest stringente concentratiegrenswaarde voor CMR-stoffen. De uitzondering op deze regel geldt voor een gering aantal ZZS waarvoor in bijlage VI van de CLP-verordening zogenaamde specifieke concentratiegrenzen zijn opgenomen voor de CMR eigenschappen (zie tabel 14 van paragraaf F.11.4). Aangezien het uitgangspunt is dat de verwerking van afvalstoffen geen gevaar mag opleveren voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen mag hebben voor het milieu, hoeft de risico-analyse uitsluitend te worden uitgevoerd indien het gehalte aan een zeer zorgwekkende stof als zodanig of in een mengsel tenminste 0,1 % (g/g) bedraagt. Deze grenswaarde is afgeleid van REACH.</u></p> <p>§ B.14.6 is als volgt gewijzigd: In "De beleidslijn wordt gehanteerd voor de beoordeling van de verwerking van de volgende soorten afvalstoffen:[..]" is na a, b en c het woord <u>of</u> toegevoegd. Onder d is toegevoegd: <u>mits (voor al de gevallen a t/m d)</u> <u>het gehalte van een zeer zorgwekkende stof als zodanig of in een mengsel tenminste 0,1 % (g/g) bedraagt of, indien het gaat om een stof in tabel 14 van paragraaf F.11.4, tenminste de in die tabel genoemde concentratiegrenswaarde bedraagt.</u></p> <p>§ F.11.4 is als volgt gewijzigd: ~~Voor een afvalstof die op grond van het gehalte aan een zeer zorgwekkende stof gevaarlijk is, wordt de risicobeoordeling van paragraaf B.14.4 uitgevoerd voor die stof. Indien het gehalte zeer zorgwekkende stof zodanig laag is dat geen sprake is van een gevaarlijke afvalstof, blijft de risicobeoordeling achterwege. Een risico-analyse wordt voor een ZZS alleen uitgevoerd indien in een afvalstof het gehalte van die stof als zodanig of in een mengsel:~~ - <u>indien het een stof als bedoeld in tabel 14* betreft, tenminste de concentratiegrenswaarde uit deze tabel bedraagt; of</u> - <u>in de overige gevallen tenminste 0,1 % (g/g) bedraagt.</u> <u>Deze grenswaarden zijn gebaseerd op het RIVM-rapport 'Concentratiegrenswaarde voor ZZS in afvalstromen', briefrapport nr. 2017-0099 [2017].</u></p> <p>tabel 14 Stofspecifieke concentratiegrenswaarden voor ZZS</p> <table border="1" data-bbox="1389 1102 2270 1967"> <thead> <tr> <th>Stof</th> <th>CAS-nr.</th> <th>EC nr.</th> <th colspan="2">Concentratiegrens-waarde</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dimethylcarbamoyl chloride</td> <td>79-44-7</td> <td>201-208-6</td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,001 %</td> </tr> <tr> <td>1,2-dimethylhydrazine</td> <td>540-73-8</td> <td></td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Hexamethylphosphoric triamide; Hexamethylphosphoramide</td> <td>680-31-9</td> <td>211-653-8</td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Indium phosphide</td> <td>22398-80-7</td> <td>244-959-5</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Dimethyl sulphate</td> <td>77-78-1</td> <td>201-058-1</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>1,3-propanesultone; 1,2-oxathiolane 2,2-dioxide</td> <td>1120-71-4</td> <td>214-317-9</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Cobalt dichloride</td> <td>7646-79-9</td> <td>231-589-4</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Cobalt sulfate</td> <td>10124-43-3</td> <td>233-334-2</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Cobalt di(acetate)</td> <td>71-48-7</td> <td>200-755-8</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Cobalt dinitrate</td> <td>10141-05-6</td> <td>233-402-1</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Cobalt carbonate</td> <td>513-79-1</td> <td>208-169-4</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Cadmium fluoride</td> <td>7790-79-6</td> <td>232-222-0</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Cadmium chloride</td> <td>10108-64-2</td> <td>233-296-7</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Cadmium sulphate</td> <td>10124-36-4</td> <td>233-331-6</td> <td>Carc 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Lead powder; [particle diameter < 1 mm]</td> <td>7439-92-1</td> <td>231-100-4</td> <td>Repr. 1A</td> <td>0,03%</td> </tr> <tr> <td>Benzo[a]pyrene; benzo[def]chrysene</td> <td>50-32-8</td> <td>200-028-5</td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Dibenz[a,h]anthracene</td> <td>53-70-3</td> <td>200-181-8</td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>1,4-dichlorobut-2-ene</td> <td>764-41-0</td> <td>212-121-8</td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Bis(chloromethyl) ether; oxybis(chloromethane)</td> <td>542-88-1</td> <td>208-832-8</td> <td>Carc. 1A</td> <td>0,001 %</td> </tr> <tr> <td>Chlorophacinone</td> <td>3691-35-8</td> <td>223-003-0</td> <td>Repr. 1B</td> <td>0,003%</td> </tr> <tr> <td>Warfarin</td> <td>81-81-2</td> <td>201-377-6</td> <td>Repr. 1A</td> <td>0,003%</td> </tr> </tbody> </table>	Stof	CAS-nr.	EC nr.	Concentratiegrens-waarde		Dimethylcarbamoyl chloride	79-44-7	201-208-6	Carc. 1B	0,001 %	1,2-dimethylhydrazine	540-73-8		Carc. 1B	0,01 %	Hexamethylphosphoric triamide; Hexamethylphosphoramide	680-31-9	211-653-8	Carc. 1B	0,01 %	Indium phosphide	22398-80-7	244-959-5	Carc 1B	0,01 %	Dimethyl sulphate	77-78-1	201-058-1	Carc 1B	0,01 %	1,3-propanesultone; 1,2-oxathiolane 2,2-dioxide	1120-71-4	214-317-9	Carc 1B	0,01 %	Cobalt dichloride	7646-79-9	231-589-4	Carc 1B	0,01 %	Cobalt sulfate	10124-43-3	233-334-2	Carc 1B	0,01 %	Cobalt di(acetate)	71-48-7	200-755-8	Carc 1B	0,01 %	Cobalt dinitrate	10141-05-6	233-402-1	Carc 1B	0,01 %	Cobalt carbonate	513-79-1	208-169-4	Carc 1B	0,01 %	Cadmium fluoride	7790-79-6	232-222-0	Carc 1B	0,01 %	Cadmium chloride	10108-64-2	233-296-7	Carc 1B	0,01 %	Cadmium sulphate	10124-36-4	233-331-6	Carc 1B	0,01 %	Lead powder; [particle diameter < 1 mm]	7439-92-1	231-100-4	Repr. 1A	0,03%	Benzo[a]pyrene; benzo[def]chrysene	50-32-8	200-028-5	Carc. 1B	0,01 %	Dibenz[a,h]anthracene	53-70-3	200-181-8	Carc. 1B	0,01 %	1,4-dichlorobut-2-ene	764-41-0	212-121-8	Carc. 1B	0,01 %	Bis(chloromethyl) ether; oxybis(chloromethane)	542-88-1	208-832-8	Carc. 1A	0,001 %	Chlorophacinone	3691-35-8	223-003-0	Repr. 1B	0,003%	Warfarin	81-81-2	201-377-6	Repr. 1A	0,003%
Stof	CAS-nr.	EC nr.	Concentratiegrens-waarde																																																																																																															
Dimethylcarbamoyl chloride	79-44-7	201-208-6	Carc. 1B	0,001 %																																																																																																														
1,2-dimethylhydrazine	540-73-8		Carc. 1B	0,01 %																																																																																																														
Hexamethylphosphoric triamide; Hexamethylphosphoramide	680-31-9	211-653-8	Carc. 1B	0,01 %																																																																																																														
Indium phosphide	22398-80-7	244-959-5	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Dimethyl sulphate	77-78-1	201-058-1	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
1,3-propanesultone; 1,2-oxathiolane 2,2-dioxide	1120-71-4	214-317-9	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Cobalt dichloride	7646-79-9	231-589-4	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Cobalt sulfate	10124-43-3	233-334-2	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Cobalt di(acetate)	71-48-7	200-755-8	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Cobalt dinitrate	10141-05-6	233-402-1	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Cobalt carbonate	513-79-1	208-169-4	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Cadmium fluoride	7790-79-6	232-222-0	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Cadmium chloride	10108-64-2	233-296-7	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Cadmium sulphate	10124-36-4	233-331-6	Carc 1B	0,01 %																																																																																																														
Lead powder; [particle diameter < 1 mm]	7439-92-1	231-100-4	Repr. 1A	0,03%																																																																																																														
Benzo[a]pyrene; benzo[def]chrysene	50-32-8	200-028-5	Carc. 1B	0,01 %																																																																																																														
Dibenz[a,h]anthracene	53-70-3	200-181-8	Carc. 1B	0,01 %																																																																																																														
1,4-dichlorobut-2-ene	764-41-0	212-121-8	Carc. 1B	0,01 %																																																																																																														
Bis(chloromethyl) ether; oxybis(chloromethane)	542-88-1	208-832-8	Carc. 1A	0,001 %																																																																																																														
Chlorophacinone	3691-35-8	223-003-0	Repr. 1B	0,003%																																																																																																														
Warfarin	81-81-2	201-377-6	Repr. 1A	0,003%																																																																																																														

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																																																																						
				<table border="1" data-bbox="1389 331 2273 873"> <tr> <td></td> <td>5543-57-7</td> <td>226-907-3</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>5543-58-8</td> <td>226-908-9</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Coumatetralyl</td> <td>5836-29-3</td> <td>227-424-0</td> <td>Repr. 1B</td> <td>0,003%</td> </tr> <tr> <td>Difenacoum</td> <td>56073-07-5</td> <td>259-978-4</td> <td>Repr. 1B</td> <td>0,003%</td> </tr> <tr> <td>Brodifacoum</td> <td>56073-10-0</td> <td>259-980-5</td> <td>Repr. 1A</td> <td>0,003%</td> </tr> <tr> <td>Flocoumafen</td> <td>90035-08-8</td> <td>421-960-0</td> <td>Repr. 1B</td> <td>0,003%</td> </tr> <tr> <td>Bromadiolone</td> <td>28772-56-7</td> <td>249-205-9</td> <td>Repr. 1B</td> <td>0,003%</td> </tr> <tr> <td>Difethialone</td> <td>104653-34-1</td> <td></td> <td>Repr. 1B</td> <td>0,003%</td> </tr> <tr> <td>2-naphthylamine</td> <td>91-59-8</td> <td>202-080-4</td> <td>Carc. 1A</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Benzidine; 1,1'-biphenyl-4,4'-diamine; 4,4'-diaminobiphenyl; biphenyl-4,4'-ylenediamine</td> <td>92-87-5</td> <td>202-199-1</td> <td>Carc. 1A</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Dimethylnitrosoamine; N-nitrosodimethylamine</td> <td>62-75-9</td> <td>200-549-8</td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,001 %</td> </tr> <tr> <td>1-methyl-3-nitro-1-nitrosoguanidine</td> <td>70-25-7</td> <td>200-730-1</td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> <tr> <td>Nitrosodipropylamine</td> <td>621-64-7</td> <td>210-698-0</td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,001 %</td> </tr> <tr> <td>2-methylaziridine; propyleneimine</td> <td>75-55-8</td> <td>200-878-7</td> <td>Carc. 1B</td> <td>0,01 %</td> </tr> </table> <p data-bbox="1365 898 2686 951">Bij de * bij 'tabel 14' hierboven is de volgende tekst als voetnoot toegevoegd en tevens zijn alle volgende voetnoten hernummerd: <u>Betreft bijlage III van het RIVM-rapport 'Concentratiegrenswaarde voor ZZS in afvalstromen (2017)</u>.</p> <p data-bbox="1365 972 2763 1142">§ F.11.8 is als volgt gewijzigd: ~~Deze bijlage bevat geen specifieke beleidskeuzes. De informatie in deze bijlage is toelichtend. Bij een wijziging van onderdelen van deze bijlage zal geen procedure van inspraak worden gevolgd maar zal worden volstaan met bekendmaking.~~ <u>In deze laatste paragraaf zijn de punten samengevat die de kern vormen van het beleid zoals opgenomen in dit hoofdstuk. Overige informatie in dit hoofdstuk is toelichtend aan onderstaand beleid of dient als duiding bij bijvoorbeeld bestaande wet- en regelgeving of jurisprudentie. Voor wijziging van onderstaande kern van beleid zal altijd een procedure van openbare inspraak worden gevolgd. Voor wijziging van meer toelichtende delen van dit hoofdstuk zal worden volstaan met bekendmaking.</u></p> <p data-bbox="1365 1163 2012 1192">- Tabel 14 Stofspecifieke concentratiegrenswaarden voor ZZS</p>		5543-57-7	226-907-3				5543-58-8	226-908-9			Coumatetralyl	5836-29-3	227-424-0	Repr. 1B	0,003%	Difenacoum	56073-07-5	259-978-4	Repr. 1B	0,003%	Brodifacoum	56073-10-0	259-980-5	Repr. 1A	0,003%	Flocoumafen	90035-08-8	421-960-0	Repr. 1B	0,003%	Bromadiolone	28772-56-7	249-205-9	Repr. 1B	0,003%	Difethialone	104653-34-1		Repr. 1B	0,003%	2-naphthylamine	91-59-8	202-080-4	Carc. 1A	0,01 %	Benzidine; 1,1'-biphenyl-4,4'-diamine; 4,4'-diaminobiphenyl; biphenyl-4,4'-ylenediamine	92-87-5	202-199-1	Carc. 1A	0,01 %	Dimethylnitrosoamine; N-nitrosodimethylamine	62-75-9	200-549-8	Carc. 1B	0,001 %	1-methyl-3-nitro-1-nitrosoguanidine	70-25-7	200-730-1	Carc. 1B	0,01 %	Nitrosodipropylamine	621-64-7	210-698-0	Carc. 1B	0,001 %	2-methylaziridine; propyleneimine	75-55-8	200-878-7	Carc. 1B	0,01 %
	5543-57-7	226-907-3																																																																								
	5543-58-8	226-908-9																																																																								
Coumatetralyl	5836-29-3	227-424-0	Repr. 1B	0,003%																																																																						
Difenacoum	56073-07-5	259-978-4	Repr. 1B	0,003%																																																																						
Brodifacoum	56073-10-0	259-980-5	Repr. 1A	0,003%																																																																						
Flocoumafen	90035-08-8	421-960-0	Repr. 1B	0,003%																																																																						
Bromadiolone	28772-56-7	249-205-9	Repr. 1B	0,003%																																																																						
Difethialone	104653-34-1		Repr. 1B	0,003%																																																																						
2-naphthylamine	91-59-8	202-080-4	Carc. 1A	0,01 %																																																																						
Benzidine; 1,1'-biphenyl-4,4'-diamine; 4,4'-diaminobiphenyl; biphenyl-4,4'-ylenediamine	92-87-5	202-199-1	Carc. 1A	0,01 %																																																																						
Dimethylnitrosoamine; N-nitrosodimethylamine	62-75-9	200-549-8	Carc. 1B	0,001 %																																																																						
1-methyl-3-nitro-1-nitrosoguanidine	70-25-7	200-730-1	Carc. 1B	0,01 %																																																																						
Nitrosodipropylamine	621-64-7	210-698-0	Carc. 1B	0,001 %																																																																						
2-methylaziridine; propyleneimine	75-55-8	200-878-7	Carc. 1B	0,01 %																																																																						
502.	B.14.4 en B.14.6	40	In hoofdstuk B14.4 is aangegeven dat in bepaalde situaties een risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. Het gaat om een zeer groot aantal ZZS, waarbij geen minimale concentratiegrenswaarde is opgenomen wanneer toetsing moet plaatsvinden. Om de beoordeling beter praktisch uitvoerbaar te maken, verzoekt inspreker om de risicobeoordeling te beperken tot gevaarlijke afvalstoffen of om met een minimale concentratiegrenswaarde, bijv. 0,1 gewichtsprocent (g/g), te verduidelijken wanneer de risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. Voorts is onduidelijk wat wordt bedoeld met de onder c genoemde POP's. Zijn dat uitsluitend POP's die vallen onder bijlage I van de POP-verordening?	In het definitieve plan is een minimale concentratiegrenswaarde opgenomen. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 501. Voor POP's die niet zijn genoemd in bijlage IV van de POP-verordening is het niet nodig om een risicobeoordeling uit te voeren, tenzij het gaat om ZZS die voorkomen op de restrictie-, autorisatie- of kandidaatslijst van REACH en uit deze lijsten niet direct volgt dat de voorgenomen toepassing is toegestaan. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 491.																																																																						
503.	B.14.4 en B.14.6	40	Hoofdstuk B14 en bijlage F11 komen niet geheel overeen. In bijlage F11 is bijvoorbeeld aangegeven dat de risicobeoordeling ook uitgevoerd moet worden voor stoffen die wel op de restrictielijst staan, maar waarvoor geen restricties gelden. Dit staat niet in de beleidskern. Voorts staat in bijlage F11 hoe moet worden omgegaan met stoffen die op meerdere lijsten kunnen voorkomen, terwijl dat niet in het beleidskern van B14 is uitgewerkt. Onduidelijk is wat de bedoeling is.	Voor toepassingen van ZZS waarvoor in bijlage XVII van REACH geen restricties zijn opgenomen, dient de risicobeoordeling te worden uitgevoerd. De tekst van het LAP is hierop aangepast. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 499. Ten opzichte van het ontwerp is als toelichting een schema toegevoegd aan § B.14.5.1 waarmee verduidelijkt wordt wanneer de risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 500.																																																																						
504.	B.14.4 en B.14.6, B.07.3.2.1, B.09.4	82	<ul data-bbox="593 1675 1341 1957" style="list-style-type: none"> • Inspreker juicht het toe dat duidelijkheid wordt geschapen over met welke stoffen rekening moet worden gehouden. Knelpunt daarbij is wel dat de lijst van stoffen zo uitgebreid is dat toetsing op al deze stoffen onmogelijk is. • In het LAP is er verder weinig of geen rekening mee gehouden dat er stoffen zijn die van nature gedeeltelijk uit ZZS bestaan en waarvan het gebruik onder REACH geautoriseerd is. PAK's bijvoorbeeld zijn van nature aanwezig in brandstoffen. De stelling die op diverse plaatsen in LAP3 is opgenomen dat de aanwezigheid van ZZS recycling bemoeilijkt, is dan voor menige afvalstof niet juist. Het zou moeten gaan om ZZS die niet van oorsprong aanwezig zijn en die niet in het beoogde eindproduct geautoriseerd kunnen worden of zijn onder REACH. 	<p data-bbox="1365 1675 2813 1770">In praktijk is voor een gegeven afvalstroom de aanwezigheid van een groot deel van de ca. 1300 ZZS uit te sluiten. In het ontwerp-LAP3 is aangegeven dat voor een aantal ZZS zal worden onderzocht in welke afvalstoffen deze kunnen voorkomen. Voorts wordt in het definitieve plan een minimale concentratiegrenswaarde opgenomen, waarbij rekening is gehouden met de risico's van ZZS. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 501.</p> <p data-bbox="1365 1791 2772 1843">Voor het verwerken van afvalstoffen met ZZS die zijn vermeld op de autorisatielijst hoeft alleen een risicobeoordeling uitgevoerd te worden indien het gaat om de productie van voorwerpen.</p> <p data-bbox="1365 1864 2783 1959">Het LAP maakt geen uitzondering voor stoffen die van nature gedeeltelijk uit ZZS bestaan, aangezien de risico's voor de gezondheid van de mens of voor de nadelige gevolgen voor het milieu niet anders zijn dan voor kunstmatig toegevoegde ZZS. Als het risico van een van nature voorkomende ZZS in een primair materiaal is getoetst en aanvaardbaar wordt gevonden, kan het risico van hetzelfde gehalte van dezelfde ZZS in het gerecycleerde materiaal ook aanvaardbaar worden gevonden.</p>																																																																						

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
505.	B.14.4.2, B.14.4.3 en B.14.6	35	<ul style="list-style-type: none"> De verplichtingen en beperkingen die gelden voor stoffen die zijn opgenomen in bijlage XIV gelden ook als deze stoffen het resultaat zijn van recycling. Het is niet duidelijk waarom het LAP zich hierover druk maakt. Ook is onduidelijk waarop de stelling is gebaseerd dat "voorwerpen" waarin een op bijlage XIV voorkomende stof is verwerkt altijd buiten de autorisatieverplichting zou vallen. Alleen op stoffen die een integraal onderdeel van een ingevoerd voorwerp uitmaken is autorisatie niet van toepassing. Op het vervaardigen van voorwerpen met de betreffende stof is de autorisatieplicht wel van toepassing. Een nationale beoordeling is niet toegestaan. 	<p>Het klopt dat de bepalingen die gelden voor stoffen op de autorisatielijst van REACH ook gelden voor einde-afvalstoffen. Deze passages zijn opgenomen om in LAP3 een overzicht te geven van de bepalingen die van toepassing zijn op afvalstoffen met ZS.</p> <p>Op grond van artikel 56, eerste lid, van REACH mag een fabrikant, importeur of downstreamgebruiker een in bijlage XIV opgenomen stof niet voor een bepaald gebruik in de handel brengen of zelf gebruiken, tenzij autorisatie is verleend voor:</p> <p>a) de vormen van gebruik van die stof als zodanig of in een preparaat, of</p> <p>b) voor de opname van de stof in een voorwerp met het oog waarop de stof in de handel wordt gebracht of hij de stof zelf gebruikt.</p> <p>Artikel 56, eerste lid onder b maakt melding van opname. Dat is het bewust toevoegen van de betreffende ZS. Daar is bij recycling van afvalstoffen in het algemeen geen sprake van, aangezien de ZS al aanwezig is in de afvalstof.</p> <p>Artikel 56, eerste lid onder a noemt alleen stoffen en preparaten en dus geen voorwerpen. Als afvalstoffen met ZS worden verwerkt tot preparaten en op die ZS is de autorisatieplicht van toepassing, dan geeft de autorisatie ook aan voor welke voorwerpen die preparaten vervolgens gebruikt mogen worden en ook welke toepassingen niet zijn toegestaan. Het gaat dan niet om het verwerken van afval tot een voorwerp, maar om het verwerken van afval tot een preparaat dat onder REACH op de markt mag worden gebracht. Indien een afvalverwerker afvalstoffen direct verwerkt tot voorwerpen, dan geldt artikel 56, eerste lid onder a niet.</p>
506.	B.14.4.2, B.14.4.3 en B.14.6	35	Onbegrijpelijk is de uiteenzetting dat voor stoffen op de kandidaatslijst en andere stoffen die in het LAP willekeurig als ZS zijn aangemerkt, strengere verplichtingen en meer beperkingen zouden moeten gelden dan voor primaire (grond)stoffen. Er is geen reden om te bedenken dat van "secundaire" stoffen meer risico's zouden uitgaan dan van "primaire" stoffen met dezelfde voor REACH relevante chemische samenstelling. Het is zeer zorgelijk dat Nederland voor bepaalde afvalstromen sterk afwijkende grenswaarden hanteert, omdat dit belemmerend kan werken op de interne markt.	De geuite zorg wordt niet herkend. Het bevoegd gezag moet beoordelen of sprake is van een doelmatige verwerking van afvalstoffen. Indien bij het verwerken van afval met ZS een afvalstof, materiaal of product ontstaat dat in een later stadium onaanvaardbare risico's voor mens en milieu met zich mee kan brengen, is geen sprake van een doelmatige verwerking. Het voorgaande vraagt een risicobeoordeling voor recycling van afvalstromen waarin ZS zitten, als die ZS niet onder REACH of de POP-verordening worden gereguleerd. In afvalstoffen kunnen verontreinigingen voorkomen die niet voorkomen in de gebruikelijke grondstoffen en waar het stoffen- en productbeleid dan ook geen rekening mee houdt. Zie verder het antwoord op inspraakreacties 490, 504 en 499.
507.	B.14.4.2, B.14.4.3 en B.14.6 en F.11.4	35	Stoffen die aan "beperkende maatregelen" zijn onderworpen, zijn opgenomen in bijlage XVII REACH. Deze bijlage is ook van toepassing als secundaire grondstoffen deze stoffen bevatten. Het is nadrukkelijk verboden voor een lidstaat om andere en/of aanvullende beperkingen op te leggen. De in het LAP beschreven "nadere beoordeling" van de nuttige toepassing is derhalve niet nodig indien een "einde-afvalstatus" is bereikt.	De beperkingen die bijlage XVII oplegt kunnen zich beperken tot een maximaal toegestaan gehalte van een ZS in een bepaald materiaal. Dat wil niet zeggen dat andere toepassingen van de ZS als veilig beoordeeld zijn. Daarom is een risicobeoordeling alsnog nodig bij een toepassing van een afvalstof die de ZS bevat, als die toepassing buiten de reikwijdte van de restrictie in bijlage XVII valt. Beoordeeld moet immers worden of sprake is van een doelmatige verwerking. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 490. Ten opzichte van het ontwerp zegt LAP3 duidelijker dat voor toepassingen van afvalstoffen met ZS waarvoor in bijlage XVII van REACH geen restricties zijn opgenomen, de risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 499.
508.	B.14.4.3 en B.14.6	21	Bij de vraag of ZS gefixeerd zijn in een materiaalmatrix merkt inspreker op dat de beschikbare hoeveelheid gedefinieerd als de hoogste uitloogwaarde in mg/kg over het pH traject van 2 -13 in de pH afhankelijkheidstest een maat is voor de fractie die milieuhygiënisch maximaal relevant is. Deze fractie vormt in de genoemde voorbeelden een zeer klein deel van het totaal gehalte.	In de handreiking voor het uitvoeren van een risico-analyse zal worden beschreven hoe moet worden beoordeeld of de ZS gefixeerd zijn in een materiaalmatrix. Overigens is in het Besluit bodemkwaliteit vastgelegd welke methoden gehanteerd moeten worden voor de bepaling van emissiewaarden bij toepassing van bouwstoffen. Deze voorschriften en methoden gelden ook voor bouwstoffen geproduceerd uit afvalstoffen. Het LAP stelt deze testmethode niet vast, zodat hier geen inspraak op mogelijk is. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 49.
509.	B.14.4.3 en B.14.6	84 en 87	Het bevoegd gezag moet bij het verlenen van een omgevingsvergunning aan het verwerkingsbedrijf dat het eindproduct gaat maken toetsen of het gehele proces (input, proces en eindproduct) voldoet. Het uitvoeren van deze toets vraagt zeer specifieke technische kennis van afvalstromen en verwerkingsprocessen in relatie tot een zeer groot aantal verschillende stoffen. Het toetsingskader voor ZS kan bij vergunningverlening veel tijd kosten en leiden tot meer onduidelijkheid, met als mogelijk gevolg meer juridische procedures en toename van administratieve lasten. Inspreker beveelt aan: <ul style="list-style-type: none"> Gebruik meer concrete bewoordingen en definities, dit bevordert de duidelijkheid in de te volgen lijn. Maak snel werk van een overzicht van afvalstoffen met een kans op ZS om de uitvoerbaarheid te vergroten. Bekijk of de al dan niet toelaatbare toepassing kan worden meegenomen in het op te stellen overzicht van afvalstoffen met een kans op ZS. Concretiseer hoe meer grip kan worden gekregen op de uitvoerbaarheid van vervolgt toepassingen. 	<p>Zie ten eerste het antwoord op inspraakreactie 510.</p> <p>De overige aanbevelingen zullen worden meegenomen bij het opstellen van de handreiking.</p>
510.	B.14.4.3 en B.14.6	35	In B.14.4.3 staat dat ingewijden in de specifieke afvalstroom moeten worden geraadpleegd. Indien dit de specifieke belanggroepen zijn, krijgen deze ruimschoots de gelegenheid hun eigen lobby te voeren. Het komt de rechtszekerheid niet ten goede dat in LAP3 niet wordt aangesloten bij het Europeesrechtelijk kader voor stoffen.	<p>In de definitieve tekst is de term "ingewijden" vervangen door "deskundigen". Deskundigen zijn te vinden binnen het bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden. Om een gelijk speelveld te bevorderen, zal ter verdere verduidelijking van LAP3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor een groot aantal ZS worden onderzocht in welke afvalstoffen deze kunnen voorkomen; - een handreiking voor het uitvoeren van de risico-analyse worden opgesteld; en - een overzicht worden opgesteld waaruit blijkt voor welke toepassingen van bepaalde afvalstoffen met ZS de risico's aanvaardbaar zijn geacht door bestuursorganen. <p>Dit alles kan overigens niet 100% dekkend zijn.</p> <p>§ B.14.4.3 is als volgt gewijzigd: ~~Om te kunnen bepalen of sprake is van risico's op onaanvaardbare blootstelling van mens en milieu aan ZS moet op de eerste plaats worden vastgesteld~~ Een tweede vraag is in hoeverre ZS in een afvalstof voorkomen.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>§ B.14.4.3 en § B.14.6 zijn als volgt gewijzigd: ~~Uiteraard Het is het~~ ondoenlijk om voor ruim 1300 stoffen te beoordelen dat ze al dan niet in een afvalstof of in het verwerkingsproduct daarvan aanwezig zijn. ~~De aandacht moet worden beperkt tot de ZZS waarvan ingewijden in de specifieke afvalstroom de aanwezigheid reëel mogelijk achten~~ Op basis van de aard en samenstelling en herkomst van de afvalstof <u>moet worden bepaald welke ZZS aanwezig zijn of zouden kunnen zijn. Het kan nodig zijn deskundigen uit het bedrijfsleven of uit kennisinstututen te raadplegen en ter verificatie chemische analyses op de afvalstof te laten uitvoeren.</u> Voor de ~~aanwezige~~ <u>ze</u> ZZS moet onderstaande risicobeoordeling worden <u>doorlopen om te beoordelen of sprake is van een doelmatige verwerking.</u></p> <p>Voor wat betreft het aansluiten bij het Europeesrechtelijk kader voor stoffen wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 499.</p>
511.	B.14.4.3 en B.14.6	68	Inspreker is het eens met de risicobenadering bij het gebruik van afvalstoffen waarin ZZS aanwezig zijn. In de praktijk blijkt dat er een algemene trend is om grenswaarden te verlagen waardoor het gebruik van afvalstoffen in nieuwe toepassingen wordt belemmerd. Soms gebeurt dit zelfs bij stoffen die niet eens als ZZS te boek staan. Voorbeeld: hoeveelheid Cr-totaal in kunstmest wordt verlaagd terwijl alleen Cr(VI) relevant is.	Normstelling in stoffen- en productwetgeving valt buiten het bestek van LAP3. Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 501.
512.	B.14.4.3 en B.14.6	99	<ul style="list-style-type: none"> Bij de risicobeoordeling is niet duidelijk aangegeven wat van bedrijven en het bevoegd gezag wordt verwacht. Evenmin is duidelijk wie als "ingewijden in een specifieke afvalstroom" kunnen worden aangemerkt. Hierdoor is onvoldoende duidelijk welke onderzoeks- en analyseverplichtingen gaan gelden (en in het verlengde daarvan de daarbij behorende kosten). Deze verplichtingen kunnen gevolgen hebben voor de haalbaarheid van een voorgeschreven minimumstandaard. Verduidelijkt dient te worden op welke wijze het bedrijf of het bevoegd gezag kan beoordelen welke verontreinigingen (ZZS) in een bepaalde afvalstof aanwezig kunnen zijn. Is een inschatting gemaakt welk percentage van de oliehoudende afvalstoffen ZZS bevatten waarbij nuttige toepassing conform de minimumstandaard niet kan worden toegestaan omdat het onaanvaardbare risico's op blootstelling van mens en milieu aan de ZZS zou opleveren? Is andere nuttige toepassing door hoofdgebruik als brandstof altijd mogelijk omdat in dat geval verbranding plaatsvindt onder de condities van hoofdstuk 5.1.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en ZZS in dat geval bij verbranding worden verwijderd? Het is van groot belang de kaders expliciet vast te stellen. Dit geldt niet alleen voor bedrijven en het bevoegd gezag zelf, maar zeker ook voor derde-belanghebbenden. 	<p>Met ingewijden worden deskundigen op het gebied van ZZS bedoeld. Voor het opstellen van de risico-analyse wordt een handreiking opgesteld. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 493 en 510.</p> <p>Een inschatting van het percentage van de oliehoudende afvalstoffen die ZZS bevatten waarbij nuttige toepassing conform de minimumstandaard niet kan worden toegestaan is niet gemaakt.</p> <p>Het verbranden van oliehoudende afvalstoffen met ZZS kan niet altijd worden aangemerkt als nuttige toepassing. Hoe kan worden vastgesteld of er sprake is van nuttige toepassing staat in § A.4.3.7.1 van LAP3. Daarnaast kan op grond van direct werkende regelgeving een andere conclusie worden getrokken. Bijvoorbeeld voor afvalstoffen die PCB's bevatten is in de POP-verordening opgenomen dat hoofdgebruik als brandstof of als andere middelen voor het opwekken van energie niet zijn toegestaan.</p> <p>Inspreker heeft niet aangegeven op welke punten de kaders niet duidelijk zijn, zodat daar geen inspraakreactie op kan worden gegeven.</p>
513.	B.14.4.3 en B.14.6, D.03.3.2	82	In B.14.4.3 staat dat ingewijden in de specifieke afvalstroom moeten worden geraadpleegd. Inspreker vraagt wie die ingewijden zijn en hoe wordt dit bekend en verifieerbaar gemaakt. Deze beoordeling hoort niet thuis bij individuele bedrijven en vergunningverleners. Dat zou een niet te overziene inspanning worden en leiden tot een enorme administratieve lastenverzwaring. Inspreker pleit ervoor dat voor elk sectorplan een lijst wordt opgemaakt van de "volgens ingewijden" relevante zeer zorgwekkende stoffen. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan het afvalverwerkende bedrijfsleven en vergunningverleners. Bij verzoeken voor het mengen, recyclen en overbrengen van afvalstoffen kunnen deze worden gehanteerd. Dat bevordert tevens de landelijke uniformiteit bij de implementatie van het beleid t.a.v. ZZS.	Het is de bedoeling dat naar aanleiding van het onderzoek naar ZZS-houdende afvalstoffen de informatie op een zodanige manier wordt ontsloten dat vergunningverleners en bedrijven deze eenvoudig en snel kunnen opzoeken. Voor het overige wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 510.
514.	B.14.4.4	35	Mocht Nederland zich op Europees niveau gaan inzetten voor de ontwikkeling van criteria voor recycling, dan dient aangesloten te worden op het bestaande Europeesrechtelijk kader voor stoffen en afvalstoffen. Het gebruik van willekeurige, afwijkende en zeer vage eisen zal de circulaire economie niet ten goede komen. Nederland kan via REACH zorgen dat beperkingen worden opgeworpen. Ook op de bijlage III van de Kra kan Nederland invloed uitoefenen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
515.	B.14.5.2.1 en B.14.5.2.3	35	De concentratiegrenswaarden uit het Europeesrechtelijk kader worden niet gevolgd en ook niet de gestandaardiseerde meetmethodes.	De inspraakreactie wordt niet herkend. De concentratiegrenswaarden uit het Europeesrechtelijk kader en gestandaardiseerde meetmethoden zijn voor het LAP een gegeven en worden niet ter discussie gesteld. Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
516.	B.14.6	6	Aangegeven wordt wat wel/niet met afvalstoffen mag gebeuren indien deze ZZS aanwezig zijn. Er wordt echter niet ingegaan op materialen die door de aanwezigheid van deze stoffen (bv. hoge concentratie) nergens meer voor gebruikt mogen worden. Wat te doen met dergelijke stof-	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			fen/materialen?	
517.	B.14.6	88	Aangegeven is dat de aandacht wordt beperkt tot ZZS waarvan ingewijden de aanwezigheid reëel achten. Wie zijn die ingewijden en hoe wordt beoordeeld welke beoordelingen nodig zijn?	Verwezen wordt naar het antwoord op inspraakreactie 510.
518.	B.14.6	96	Inspreker ondersteunt de punten: <ul style="list-style-type: none"> • "In hoeverre de aanwezige ZZS in een materiaalmatrix gefixeerd zitten en ook blijven gedurende de levensduur van het recyclingproduct en het afvalstadium van het product." • "... verwijdering van ZZS uit het materiaal een oplossing bieden, als dit technisch en economisch mogelijk is." • "De aandacht moet worden beperkt tot de ZZS waarvan ingewijden in de specifieke afvalstroom de aanwezigheid reëel mogelijk achten op basis van de aard en de samenstelling en herkomst van de afvalstof." 	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
519.	B.15.4	6	Waarom vormt het verbranden van afval-biomassa in een biomassacentrale als zodanig geen onderdeel van dit afvalbeleid; enkel de daarbij vrijkomende verbrandingsresten?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
520.	B.15.4	88	De totale verbrandingscapaciteit bedraagt 7,6 miljoen ton en niet 8 miljoen ton.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
521.	B.15.4 en B.15.6	6	Moderne recycling kan niet zonder verbranding van de vrijkomende residuen. Zeker de komende 15 jaar zal in de transitie naar een circulaire economie verbranden een belangrijke bijdrage blijven leveren aan de mogelijkheden tot het terugwinnen van grondstoffen uit afval die her te gebruiken zijn. Het is echter een volstrekte illusie om er vanuit te gaan dat binnen dat tijdsbestek alle afval te recyclen zal zijn. Wanneer de hoogwaardige Nederlandse infrastructuur voor verbranding niet in stand wordt gehouden zullen Nederlandse recyclingsbedrijven aangewezen zijn op verbranden in het buitenland, waardoor voor hen de verwerkingskosten zullen stijgen en aldus een negatieve spiraal wordt ingezet.	De overheid heeft geen voornemen om in deze planperiode in te grijpen in de capaciteit voor verbranden. De capaciteit is een verantwoordelijkheid van marktpartijen. Zoals in § B.15.4 staat wordt wel een verdere daling verwacht van Nederlands afval voor verbranding, maar het is aan marktpartijen om daar op in te spelen. Het LAP geeft nergens aan dat op afzienbare tijd verbranden helemaal overbodig zal zijn [of zal worden], en al helemaal niet dat de overheid om die reden ingrijpt in de verbrandingsmarkt.
522.	B.15.4 en B.15.6	64	In een markteconomie, die afval- en recyclingsector wil zijn, kan niet gesproken worden over een restcapaciteit, maar wel over een AVI-overcapaciteit.	Er is gekozen voor de term 'Restcapaciteit' omdat het in praktijk geen probleem is deze capaciteit gevuld te krijgen met buitenlands afval. Spreken van 'AVI-overcapaciteit' wekt de indruk dat de installaties in praktijk leeg staan.
523.	B.15.4 en B.15.6	84 en 87	Sinds de sterke verlaging van stortbelasting belandt teveel brandbaar afval onnodig op de stortplaats. Dit is strijdig met de voorkeursvolgorde voor afvalverwerking. In de markt functioneert een verdienmodel waarbij zowel sorteerdere, stortplaatsen als AVI's baat hebben bij storten van brandbaar afval doordat het storttarief lager is dan het tarief voor verbranden. AVI's kunnen zo lucratief meer afval uit het buitenland inzetten in hun ruimer beschikbare verbrandingscapaciteit, terwijl brandbaar afval uit Nederland wordt geweigerd. Inspreker beveelt aan om een acceptatieplicht in het leven te roepen voor brandbaar, niet-recyclebaar afval bij de AVI's. Zorg dat deze stevig juridisch wordt verankerd en wordt gekoppeld aan een definitie van het begrip brandbaar als: 'technisch brandbaar'. Deze plicht kan ook in de wijziging van het Besluit omgevingsrecht worden opgenomen.	Zie het antwoord op inspraakreactie 201.
524.	B.15.4.3 en B.15.6	52	Inspreker beveelt aan om een regierol in de toekomst van afvalverbrandingsinstallaties te nemen. De aangescherpte doelstelling van de hoeveelheid afval die de economie via verbrandingsinstallaties verlaat, heeft gevolgen voor de totale capaciteit van de AVI's in Nederland. Met de regulering aan de markt overlaten, laten we kansen voor de circulaire economie liggen. Inspreker pleit hierbij voor een nationale regierol voor de rijksoverheid.	Natuurlijk mag het niet zo zijn dat afvalstoffen die voor hergebruik of recycling geschikt zijn worden verbrand. Om dat te bereiken worden echter andere instrumenten ingezet als minimumstandaarden, fiscale sturing, MVI, producentenverantwoordelijkheid, etc., etc. Bij het werken aan de realisatie van een Circulaire Economie en de keuze van in te zetten instrumenten werkt de overheid nauw samen met marktpartijen ieder vanuit zijn eigen rol en eigen verantwoordelijkheden. Een regierol van de overheid op de verbrandingscapaciteit past niet in deze rolverdeling. Omdat investeringsbeslissingen en exploitatie van AVI's de verantwoordelijkheid zijn van de markt ziet de Rijksoverheid ook geen aanleiding om regels te stellen aan de maximale AVI-capaciteit. Evenzo is het ook aan de exploitanten zelf om in te spelen op de verwachte daling van het aanbod aan brandbaar afval.
525.	B.15.4.3 en B.15.6	64	Het beleid was in de afgelopen periode gericht op meer materiaalhergebruik, maar toch is de afvalverbrandingscapaciteit aanzienlijk toegenomen. Onze zuiderburen kennen het Materialendecreet van 2011 en de afvalverbrandingscapaciteit in Vlaanderen is gerelateerd aan het inwoneraantal aanzienlijk lager dan in Nederland. Opmerkelijk is dat LAP3 niet inzet op het beperken en afbouwen van niet-circulaire opties. Verdere uitbouw van de AVI-capaciteit wordt open gehouden. De concurrentie van afvalverbrandingsinstallaties met recycling is inmiddels voldoende bewezen. Aan de doelstelling van 50% reductie voor verbranden of storten van	Zie het antwoord op inspraakreactie 524.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			afval zijn geen consequenties verbonden.	
526.	B.15.5	6	Aangegeven is <i>Storten is een basisvoorziening die absoluut goed geregeld moet zijn. De doelstelling van het stortbeleid is daarom het op een milieuhygiënisch verantwoorde en veilige wijze uitvoeren en zeker stellen van de stortfunctie in Nederland tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten</i> Waarom geldt er geen maatschappelijk kosten-criterium ten aanzien van het verbranden? Juist bij verbranden gaat het om zeer kapitaalsintensieve investeringen die terugverdiend moeten worden. Deze investeringen zijn vaak door lagere overheden in het verleden gepleegd op basis van het toen bestaande beleid. Als men geen afvalverbranding meer wil, moet men de sector saneren maar daar dan ook de bijbehorende financiële middelen voor vrijmaken.	Dat de kosten van afvalbeheer maatschappelijk aanvaardbaar moeten zijn is een algemeen uitgangspunt. Om die reden wordt bij het vaststellen van minimumstandaarden ondermeer naar kosten gekeken en is op diverse plaatsen in het LAP sprake van een kostengrens van € 205,- per ton. Het geldt dus ook voor de kosten van verbranden. De reden dat het bij storten nog explicieter is vermeld is dat storten in het algemeen de laatste uitweg is wanneer er geen andere vormen van verwerking mogelijk zijn. Vanwege het ontbreken van alternatieven is in dit geval extra belangrijke dat de kosten wel acceptabel zijn en blijven.
527.	B.15.5	40	De termen achtervang en restcapaciteit worden door elkaar gebruikt. Dit is verwarrend.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
528.	B.15.5 en B.15.6	19	In tabel 7 is voor Afvalverwerking Stainkoeln een resterende stortcapaciteit van 375.000 m3 vermeld. In de tabel is voor Afvalverwerking Stainkoeln per 1 januari 2015 geen "Uitgeruilde stortcapaciteit op voorraad" opgenomen. In een conceptversie van deze tabel is wel een "Uitgeruilde capaciteit op voorraad" opgenomen van 1.520.000 m3. In de voetnoot is vermeld dat het wel vergunde, maar nooit opgerichte en benutte capaciteit betreft van de voormalige stortplaats Borgerswold en dat de provincie van oordeel is dat deze resterende capaciteit als voorraadcapaciteit aan Afvalverwerking Stainkoeln moet worden toegekend. Inspreker vraagt waarom in de tabel voor Afvalverwerking Stainkoeln per 1 januari 2015 geen "Uitgeruilde stortcapaciteit op voorraad" is opgenomen, terwijl dat in een eerder concept wel stond. De provincie Groningen heeft bevestigd dat de gegevens in de rapportage van de War-enquête juist zijn. In de brief van de provincie d.d. 28 augustus 2015, briefnummer 2015-37976, is vermeld dat het op 1 januari 2000 bestaande en vergunde capaciteit betreft. De omvang van deze capaciteit is na de eindafwerking van de stortplaats Borgerswold definitief via meting vastgesteld. Inspreker verzoekt om tabel 7 in overeenstemming te brengen met tabel B-2 van de rapportage "Afvalverwerking in Nederland, gegevens 2014". Het betreft vergunde stortcapaciteit welke was opgenomen in het zogenaamde Stortplan Groningen van 3 maart 1997. Van de op grond van dit stortplan totaal resterende vergunde stortcapaciteit wordt 1.520.000 m3 op de plank gelegd ten gunste van Afvalverwerking Stainkoeln voor toepassing binnen de bestaande (huidige) inrichtingsgrens zoals opgenomen in de milieuvergunningaanvraag uit 1993. Voor zover bekend bij de inspreker is ook de brancheorganisatie van mening dat toekenning van deze restcapaciteit aan Afvalverwerking Stainkoeln niet in strijd is met het moratorium.	In het Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021 (LAP2) is aangegeven dat er tijdens de planperiode voldoende stortcapaciteit is. De hoeveelheid te storten afval blijft nagenoeg stabiel en er wordt de komende jaren voldaan aan de minimumgrens voor stortcapaciteit. Er zijn geen aanvullende redenen om nieuwe stortplaatsen of nieuwe stortcapaciteit te realiseren. Voor het storten van afval mogen dan ook geen nieuwe stortplaatsen worden gerealiseerd en wordt geen vergunning verleend voor het uitbreiden van capaciteit van bestaande, in exploitatie zijnde stortplaatsen. Wel kan uitruil van reeds vergunde capaciteit plaatsvinden, onder de in het LAP genoemde (procedurele) voorwaarden, uitsluitend mogelijk als de uit te ruilen capaciteit is opgenomen in tabel 21.1 van LAP2, met inachtneming van de bij die tabel behorende voetnoten. De locatie Borgerswold is niet opgenomen in deze tabel en is ook nooit, ook niet in LAP1 of LAP2, opgenomen geweest als plankcapaciteit. Overigens is pas kort geleden door inspreker, aangegeven dat het LAP op dit punt onvolledig zou zijn. Stainkoeln zelf heeft pas bij de tweede wijziging van LAP2 (2015) aangegeven dat het wenselijk zou zijn de resterende capaciteit van stortplaats Borgerswold in het LAP op te nemen. Uitbreiding van de beschikbare capaciteit is gezien het bovenstaande niet noodzakelijk, en belangrijker nog, onwenselijk. Het toevoegen van extra plankcapaciteit betekent niet alleen een uitholling van het stortbeleid, maar kan ook tot gevolg hebben dat andere partijen (dan terecht) een beroep doen op in het (verre) verleden vergunde capaciteit.
529.	B.15.5 en B.15.6	40	Inspreker vraagt waarom voor achtervang (restcapaciteit) stortcapaciteit beschikbaar moet zijn. Zoals het nu is verwoord komt het over dat de achtervang definitief wordt gestort, terwijl dit "tijdelijke opslag op een stortplaats" zou moeten heten. Niet duidelijk wordt gemaakt waarom tijdelijke opslag van een betreffende afvalstof niet tot de mogelijkheden kan behoren. Uitgangspunt moet zijn dat achtervang ten alle tijden op een later tijdstip nuttig moet worden toegepast of verbrandt. Dat voor deze tijdelijke opslag plaats wordt gereserveerd op stortplaatsen is vanuit milieuaspecten een goede optie.	In hoofdstuk B.15 wordt met achtervang bedoeld op 'achtervang voor stromen die niet anders kunnen dan worden gestort'. Inspreker legt een relatie met tijdelijke opslag op stortplaatsen. In dat geval zou ook van achtervang gesproken kunnen worden maar dan 'achtervang voor fluctuaties bij aanbod en capaciteit voor verbranden'. Dat het bij § B.15.5 niet gaat om 'tijdelijke opslag' maar om storten als permanent alternatief voor verbranden blijkt echter voldoende uit de tekst.
530.	B.15.5 en B.15.6	105	Inspreker verzoekt de resterende stortcapaciteit van stortplaats Borgerswold in Veendam beschikbaar te houden voor Afvalverwerking Stainkoeln B.V. en op te nemen in de tabel 'stortcapaciteit op de plank'	De locatie Borgerswold is niet opgenomen in deze tabel en is ook nooit, ook niet in LAP1 of LAP2, opgenomen geweest als plankcapaciteit. Uitbreiding van de beschikbare capaciteit is ook niet noodzakelijk; er is voorlopig voldoende stortcapaciteit beschikbaar. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 528.
531.	B.15.6	64	Inspreker stelt voor om de vierde bullit als volgt te wijzigen: <i>'..... mee aan het vullen van de AVI overcapaciteit, hetgeen echter nooit het Rijksbrede programma Circulaire Economie in de weg mag staan en het behalen van de doelstelling uit het VANG-beleid niet mag frustreren'.</i>	Inspreker heeft gelijk dat AVI-capaciteit het halen van beleidsdoelen niet mag frustreren, maar dat is niet het onderwerp van dit hoofdstuk uit het LAP. Essentie van de betreffende bullit is dat het aan marktpartijen is om tijdig in te spelen en eventueel capaciteit af te bouwen wanneer de doelen van VANG / Rijksbreed programma meer en meer worden gerealiseerd. Met de door inspreker voorgestelde toevoeging ontstaat toch de indruk dat de overheid regulerend gaat handelen op het gebied van AVI capaciteit en dat is niet het voornemen. De voorgestelde aanvulling wordt daarom niet overgenomen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
532.	D	35	Tot op heden gold op basis van de wet dat het bevoegd gezag bij de beslissing op een aanvraag in ieder geval rekening houdt met het LAP. Het ontwerp-LAP 3 geeft aan het bevoegd gezag geen enkele beleidsruimte om gemotiveerd af te wijken van het LAP buiten alle sub-regeltjes die daarover zijn opgenomen in het ontwerp-LAP zelf.	De door inspreker aangehaalde wettelijke bepaling geldt nog steeds en wordt door het LAP niet ingeperkt. Gemotiveerd afwijken is dus nog steeds mogelijk. Wel is relevant dat het bevoegd gezag dan de afwijkingsprocedure welke in het LAP is beschreven in § A.2.6 volgt.
533.	D	35	<ol style="list-style-type: none"> 1) Het ontwerp-LAP3 maakt afwijken van de voorgeschreven "minimumstandaard" bijzonder moeilijk. In feite gaat het hierbij veelal om gedetailleerd beschreven technieken waardoor dit voorschriften zijn voor afvalverwerkingsinstallaties. 2) De in de Kaderrichtlijn Afvalstoffen bedoelde minimumnormen worden vastgesteld in EU verband. Dit impliceert al dat er voor grensoverschrijdende transporten niet uitgegaan mag worden van wat in Nederland als minimumstandaard wordt aangeduid. 3) Overigens blijkt uit de Kaderrichtlijn Afvalstoffen niet dat in een afvalbeheerplan een voorgeschreven "minimumstandaard" zou moeten voorkomen. 	<p>Deze en andere inspraakreacties hebben aanleiding gegeven om te heroverwegen of de tekst die in het ontwerp-LAP als 'kern van beleid' was geformuleerd wel voldoende dekkend was. Dit was niet het geval. De formulering van de kern van beleid is daarom uitgebreid (zie onder nummer 1147 in bijlage 4 van deze nota). Inspraak wordt tegen het licht van de nieuwe 'kern van beleid' beantwoord.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) De minimumstandaard bevat geen gedetailleerde technische voorschriften over de verwerking, zoals inspreker stelt. Er is dus ruimte (mits wordt voldaan aan BBT) om te bepalen hoe aan de minimumstandaard wordt voldaan. Daarnaast moet de afwijkingsprocedure uitsluitend worden gevolgd indien de voorgestane wijze van beheer (mogelijk) laagwaardiger is dan de minimumstandaard. 2) Wat betreft in- en uitvoer gelden de regels van de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen (EVOA) – en de daar in opgenomen bezwaargronden onverkort, evenals de kaders uit de Kaderrichtlijn zoals de daarin opgenomen afvalhiërarchie. Bezwaar tegen uitvoer moet in iedere casus in overeenstemming zijn met dergelijke internationale kaders. 3) De minimumstandaard kan worden gezien als een concrete invulling van het toetsen aan de afvalhiërarchie voor de specifieke stroom. Het instrument minimumstandaard is daarom geheel in lijn met de systematiek van de Kaderrichtlijn.
534.	D.02.1 en E	35	Bij het vaststellen van de minimumstandaard moeten de in D.2.1 genoemde aspecten in beschouwing worden genomen. Dit blijkt niet uit de sectorplannen. Het lijkt er meer op dat de zakelijke wensen van een zeer beperkt aantal bedrijven een rol heeft gespeeld. Voor sommige bedrijven geldt ook nog dat deze onderdeel zijn van een door de overheid gefaciliteerde kartel en/of direct of indirect financiële steun hebben ontvangen van de overheid waardoor zij de minimumstandaard wel kunnen halen. Innovatieve technieken worden ongeveer onmogelijk gemaakt en nieuwkomers op de markt worden effectief geweerd. Tenminste zou een uitleg moeten worden gegeven van de belangen die zijn afgewogen.	<p>Deze en andere inspraakreacties hebben aanleiding gegeven om te heroverwegen of de tekst die in het ontwerp-LAP als 'kern van beleid' was geformuleerd wel voldoende dekkend was. Dit was niet het geval. De formulering van de kern van beleid is daarom uitgebreid (zie onder nummer 1147 in bijlage 4 van deze nota). Inspraak wordt tegen het licht van de nieuwe 'kern van beleid' beantwoord.</p> <p>Bij vaststelling van de huidige minimumstandaarden zijn de in hoofdstuk D.2.1 genoemde aspecten betrokken.</p> <p>De opmerkingen van inspreker over een kartel en ongelijke kansen om aan de minimumstandaard te voldoen worden niet herkend. Hoofddoel van het LAP is juist een uniforme uitvoering van afvalbeleid en afvalregelgeving en daarmee het naderbij brengen van een gelijkwaardig speelveld. Nieuwkomers weten, als zij het LAP lezen, waar zij zich aan moeten houden, namelijk aan de minimumstandaard of een hoogwaardiger wijze van verwerking. Dat zijn dezelfde eisen als waar bestaande partijen aan moeten voldoen. Het LAP maakt nergens onderscheid tussen eisen die gelden voor bestaande partijen en eisen die van toepassing zijn op nieuwkomers.</p> <p>De kritiek van inspreker is derhalve ongefundeerd.</p>
535.	D.02.2 en D.02.6	35	Door de onderverdeling in de afvalhiërarchie spelen argumenten als afstand geen rol meer. Alle variaties op nuttige toepassing en recycling moeten tenminste worden geanalyseerd en doorgerekend op hun milieueffecten. Als de overheid zich niet aan deze verplichting wil houden, moet hoofdstuk D worden geschrapt als dit niet al onverbindend is wegens in strijd met het Europees recht.	Niet duidelijk is waarom de onderverdeling in de afvalhiërarchie iets zou wijzigen aan de manier waarop met transportafstanden rekening wordt gehouden. Gelet op de beperkte transportafstanden in Nederland is 'spreiding van werkingslocaties' al meer dan 15 jaar geleden geschrapt als apart doelmatigheidscriterium. In LCA's wordt transport wel gewoon meegenomen, zij het vaak op basis van gemiddelde afstanden in Nederland. Voor specifieke locatiegebonden LCA's is het rekenen met specifieke afstanden nog steeds mogelijk. De aangebrachte onderverdeling in de afvalhiërarchie verandert hier allemaal niets aan.
536.	D.02.2 en D.02.6	84 en 87	<p>In de teksten zijn verschillende ontwikkelingen beschreven die leiden tot een verzwaring van de toets bij vergunningverlening; een nieuw toetsingskader voor zeer zorgwekkende stoffen, opsplitsing van de trede 'recycling' in verschillende varianten van recycling, het vaker voorkomen van de verplichting een LCA in te dienen. Verder lijkt bij voorkeursrecycling een afwijkende verwerking alleen middels een zware procedure te kunnen worden toegestaan en de tekst in paragraaf A.2.6 van het LAP over de te volgen procedure lijkt hier overigens niet geheel in overeenstemming met die in D.2.2.4.1 over de uit te voeren toetsing.</p> <p>Dit alles heeft tot gevolg dat de doorlooptijd en benodigde deskundigheid voor een vergunning toe zal nemen. Om concurrerend te kunnen zijn heeft een innovatief recyclingbedrijf juist behoefte aan een snelle afhandeling van de vergunningprocedure om vervolgens snel aan de slag te kunnen. Inspreker beveelt aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek in hoeverre het mogelijk is om te faciliteren bij vergunningverlening voor innovatieve technieken, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van uitgewerkte voorbeelden van LCA's. • Verduidelijk de beoordelingsprocedure van de Minister wanneer sprake is van een verwerkingsmethode die afwijkt van een aangewezen 'voorkeursrecycling'. 	<p>Ten aanzien van de genoemde voorbeelden van verzwaring allereerst het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het toetsingskader voor ZZS is inderdaad complex, maar is anderzijds juist een hulp voor vergunningverleners hoe met dit complexe onderwerp – wat deels al wordt bepaald door complexe internationale regelgeving – kan worden omgegaan. Daarnaast worden een aantal handreikingen opgesteld die specifiek bedoeld zijn om vergunningverleners te ondersteunen bij dit onderwerp. • De opsplitsing van de trede van recycling speelt alleen een rol wanneer dit daadwerkelijk wordt doorgevoerd in minimumstandaarden, en dan ook nog alleen voor die specifieke minimumstandaarden. In beginsel zal hier een door de overheid goedgekeurde en openbaar beschikbare LCA aan ten grondslag liggen. De mate waarin dit het proces van vergunningverlening compliceert is nu dus nihil en in de toekomst beperkt. • Niet duidelijk is op basis van welke beleidswijziging er op basis van LAP3 vaker een LCA vereist zou zijn dan onder LAP2 het geval was. <p>Ten aanzien van de aanbevelingen het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het maken van voorbeeld LCA's is weinig effectief omdat iedere casus anders is. Wel bevat het LAP richtlijnen voor het opstellen van LCA's (bijlage F.9 van het LAP) en is er inderdaad de mogelijkheid voor vergunningverleners om ondersteuning te krijgen – zeker wanneer het gaat om procedures waarbij sprake is van een LCA (§ A.2.6 van het LAP, laatste tekstblok). • Er is bewust voor gekozen om – wanneer in te toekomst daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van 'voorkeursrecycling' – hier een zware procedure voor te formuleren. Zie hiervoor verder het antwoord op inspraakreactie 68.
537.	D.02.2.2	6	Wordt bij het vaststellen van dat referentieniveau (c.q. de bepaling van de milieudruk) wel rekening gehouden met de impact van de bij een verwerking volgens de minimumstandaard vrijkomende residuen? Zijn de opstellers zich ervan bewust dat er bij iedere verwerking residuen ontstaan (wet van behoud van ellende) dus VOLLEDIG op 'eenzelfde niveau verwerken' niet zal kunnen?	Ja, hier wordt rekening mee gehouden. Voor het beoordelen van de hoogwaardigheid van een vorm van verwerken en voor het onderbouwen van een minimumstandaard wordt als uitgangspunt de volledige verwerking van een hoeveelheid afval meegenomen, zowel delen die uiteindelijk worden gerecycled als residuen die uiteindelijk worden gestort of verbrand. Over meerdere cycli gezien zijn het juist dit soort dingen die het verschil in milieu-score kunnen bepalen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
538.	D.02.2.2	6	Aangegeven is dat een minimumstandaard altijd voor de hele afvalstroom en ook voor de stroom als geheel geldt. Wat is het onderscheid tussen de hele afvalstroom en de stroom als geheel?	Deze en andere inspraakreacties hebben aanleiding gegeven om te heroverwegen of de tekst die in het ontwerp-LAP als 'kern van beleid' was geformuleerd wel voldoende dekkend was. Dit was niet het geval. De formulering van de kern van beleid is daarom uitgebreid (zie onder nummer 1147 in bijlage 4 van deze nota). Inspraak wordt tegen het licht van de nieuwe 'kern van beleid' beantwoord. De vraag is terecht, deze formulering kan leiden tot onduidelijkheden. De eerste zin van § D2.2.2 is als volgt gewijzigd: Een minimumstandaard geldt altijd voor ~~de hele afvalstroom~~ <u>het afval dat voldoet aan de beschrijving</u> en ook voor de stroom als geheel (dus een minimumstandaard 'verbranden' betekent 100% verbranden en 0% storten).
539.	D.02.2.2 en D.02.6	88	Inspreker vraagt of alle soorten aanvragen die vallen onder de Wabo aan de minimumstandaard moeten worden getoetst. Hoe wordt omgegaan met nieuwe minimumstandaarden bij bestaande vergunningen? Heeft een tussentijdse aanpassing van het LAP (rechtstreeks) invloed op vergunde activiteiten? Kan het bevoegd gezag ook ambtshalve nieuwe verwerkingsstandaarden opleggen? Komt er een overgangstermijn bij een nieuwe minimumstandaard?	Deze en andere inspraakreacties hebben aanleiding gegeven om te heroverwegen of de tekst die in het ontwerp-LAP als 'kern van beleid' was geformuleerd wel voldoende dekkend was. Dit was niet het geval. De formulering van de kern van beleid is daarom uitgebreid (zie onder nummer 1147 in bijlage 4 van deze nota). Inspraak wordt tegen het licht van de nieuwe 'kern van beleid' beantwoord. Uitsluitend de aanvragen om een omgevingsvergunning, onderdeel milieu, moeten worden getoetst aan het LAP. Een tussentijdse wijziging van het LAP heeft geen directe invloed op vergunde activiteiten; de omgevingsvergunning dient bij wijziging van de minimumstandaard te worden aangepast. Het aanpassen van de vergunning dient binnen een jaar na inwerkingtreding van een nieuw of gewijzigd LAP te gebeuren. In het LAP wordt aangegeven binnen hoeveel tijd vervolgens de activiteiten binnen de inrichting moeten zijn aangepast. Deze termijn, die afhankelijk is van de ingrijpendheid van de wijziging, dient in de vergunning te worden opgenomen. Aanpassing van de vergunning moet gebeuren door middel van een ambtshalve wijziging. Het initiatief ligt daarom bij het bevoegd gezag. Indien een andere wijze van verwerking als minimumstandaard wordt opgenomen, is een ambtshalve wijziging niet de juiste weg, al was het alleen al vanwege de investeringen die zijn gedaan door de bedrijven. In die gevallen (deze komen in LAP3 niet voor) zullen (delen) van de omgevingsvergunning op termijn moeten worden ingetrokken.
540.	D.02.2.3	6	Inspreker vindt dat de afvalhiërarchie nog verdergaande verfijning verdient en dat de opstellers oog moeten hebben voor: - de bij (voorlopige) verwerkingshandelingen vrijkomende residu's; - het nutskarakter van bepaalde voorzieningen.	Zie de antwoorden op inspraakreacties 123, 129, 118 en 125.
541.	D.02.2.3 en D.02.6	64	Onduidelijk is of er voor de bestaande minimumstandaarden zodanig actuele LCA's zijn dat een valide vergelijking te maken valt. Daarnaast dreigt met het instrument LCA willekeur te ontstaan, die geen recht doet aan het beleid dat zich richt op de circulaire economie. De term 'levenscyclusdenken' uit de KRA wordt hier erg vernauwd tot een LCA. Vanuit de gedachte van circulaire economie dient veel meer vanuit grondstoffen en recyclebaarheid geredeneerd te worden, hetgeen in een LCA vrijwel geen issue is.	Indien een nieuw initiatief middels een LCA wordt vergeleken met de minimumstandaard, moeten zowel de nieuwe techniek als de minimumstandaard in dezelfde LCA-vergelijking (volgens de methode van bijlage F.9 van het LAP) worden meegenomen. De vraag of een vergelijking met oude LCA's wel mogelijk is, is dus niet aan de orde. Verder is de inzet van het instrument juist bedoeld om de vergelijking objectief te maken en willekeur te voorkomen. Met de mLCA-methodiek zoals opgenomen in bijlage F.9 is juist een stap gezet om het in de keten houden van grondstoffen zwaarder mee te laten wegen dan in LCA's waar de afbakening na 1 cyclus stopt. Juist die vormen waarin veel materiaal meerdere keren terug in de keten gebracht kan worden, zullen beter scoren in vergelijking tot bijvoorbeeld een eenmalige verwerkingsvorm als verbranden met energierecuperatie.
542.	D.02.2.3.1 en D.02.6	88	LCA's moeten worden uitgevoerd volgens de methodiek. Voor het vergelijken met de minimumstandaard is de gebruikelijke verwerking in Nederland leidend. Wie beoordeelt of de referenties passend zijn voor de specifieke situatie? Indien dit aan de bevoegde instanties wordt overgelaten kan willekeur ontstaan. Komt er een generieke database met LCA's? De mLCA dient aan dezelfde normen te voldoen als de huidige LCA-methodiek.	Voor vergelijking met de minimumstandaard is verwerking volgens de minimumstandaard de referentie. Hierdoor kan geen willekeur ontstaan want alle bevoegde gezagen werken met hetzelfde LAP en dus met dezelfde minimumstandaarden. Er komt geen database met LCA's. Dat is namelijk weinig effectief omdat iedere casus anders is. Wel bevat het LAP richtlijnen voor het opstellen van LCA's (bijlage F.9 van het LAP) en is er inderdaad de mogelijkheid voor vergunningverleners om ondersteuning te krijgen – zeker wanneer het gaat om procedures waarbij sprake is van een LCA (§ A.2.6 van het LAP, laatste tekstblok). De gebruikelijke standaarden voor de uitvoering van LCA's (ISO bijvoorbeeld) blijven ook op de methodiek van LAP3 van toepassing
543.	D.02.2.4.1	35	Schandalig is dat het gebruik van andere technieken kan worden afgewezen omdat de bescherming van "gedane investeringen" dit zou rechtvaardigen. Hier is geen sprake van voorkeursrecycling, maar van voorkeursbedrijven.	Wanneer een nieuwe techniek aantoonbaar even goed of beter is dan de minimumstandaard komt deze gewoon voor vergunning in aanmerking. Wel is het zo dat pas sprake is van voorkeursrecycling wanneer de Minister het LAP hierop aangepast heeft Er is in ieder geval geen sprake van voorkeursbedrijven. Ieder initiatief wordt met dezelfde maatstaf beoordeeld.
544.	D.02.2.4.1	88	Er wordt een aantal criteria genoemd waaraan moet worden voldaan, wil een methode aangewezen kunnen worden als voorkeursrecycling. Er worden geen concrete randvoorwaarden meegegeven (behalve bij de LCA). Inspreker verzoekt meer specifieke criteria vast te stellen, onder meer met betrekking tot de vraag wanneer een vorm van verwerking daadwerkelijk milieuvriendelijk heeft en/of bijdraagt aan de circulaire economie. Economische haalbaarheid en maatschappelijke kosten moeten ook worden meegewogen.	Zie het antwoord op de inspraakreacties 136, 137 en 138.
545.	D.02.2.4.2	35	Een sturingsvoorschrift is in strijd met het Europees recht. Een lidstaat mag geen beroep doen op de uitzonderingsbepalingen op het vrije verkeer van goederen als er Richtlijnen en Verordeningen zijn aangenomen met betrekking tot die specifieke materie. Op welke jurisprudentie de overheid zich baseert is onbekend. Aangezien het LAP in strijd is met regels van communautair recht, kan niet met een beroep op dit plan een materieel en algemeen verbod op overbrenging worden ingesteld. Door-	Deze en andere inspraakreacties hebben aanleiding gegeven om te heroverwegen of de tekst die in het ontwerp-LAP als 'kern van beleid' was geformuleerd wel voldoende dekkend was. Dit was niet het geval. De formulering van de kern van beleid is daarom uitgebreid (zie onder nummer 1147 in bijlage 4 van deze nota). Inspraak wordt tegen het licht van de nieuwe 'kern van beleid' beantwoord. Een sturingsvoorschrift is niet bedoeld om uitsluitend afvoer naar een aantal benoemde verwerkers mogelijk te maken, maar om afvoer naar een bepaalde verwerkingsmethode te garanderen. In de praktijk betekent dit in sommige gevallen dat slechts enkele verwerkers een bepaalde afvalstroom mogen verwerken. Nieuwkomers, die aan de minimumstandaard voldoen, kunnen zich daar echter altijd bij voegen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			dat toetreding door nieuwkomers zo moeilijk wordt gemaakt, komt het sturingsvoorschrift er feitelijk op neer dat afval alleen naar bepaalde Nederlandse verwerkingsinstallaties mag. Het sturingsvoorschrift staat ook op gespannen voet met de Dienstenrichtlijn. Ook indirect, bijvoorbeeld via een voorschrift in een vergunning, mag niet worden bewerkstelligd dat een ongeoorloofde beperking in de markt ontstaat.	Deze beperking, zoals inspreker het noemt, is noodzakelijk -en ook mogelijk op grond van de kaderrichtlijn afvalstoffen- om een hoogwaardige wijze van verwerking van afvalstoffen te bewerkstelligen.
546.	D.02.2.4.2	40	Een onzekere factor is, welke Euralcode wordt gegeven aan de afvalstof die van bedrijf A naar bedrijf B gaat. Dit wordt bepaald door bedrijf A. Bedrijf B zal altijd zeggen dat de toeleverancier van de afvalstof de Euralcode heeft toegewezen en dat zij dat moeten overnemen. Geef aan hoe de vergunningverlening dit kan beoordelen. Oftewel het toekennen van een goede Euralcode aan een afvalstof blijft lastig. Graag hier nog betere richtlijnen voor geven.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
547.	D.02.2.4.2	46	In paragraaf D.2.2.4.2 pag. 226 wordt in het omkaderde deel iets gesteld over het gebruik van sturingsvoorschriften bij vergunningverlening. De een na laatste zin luidt: <i>Wel kan in een voorschrift worden vastgelegd dat de vergunninghouder er voor moet zorgen dat de afvalstof moet worden afgegeven aan een inrichting of persoon die er op zijn beurt voor zorg draagt dat die afvalstof volgens de geldende minimumstandaard wordt verwerkt.</i> Dit kan zo niet gesteld worden, want als de minimumstandaard tussentijds wijzigt, kan de vergunninghouder er doorgaans niet zo zondermeer aan voldoen, en moet de vergunning eerst gewijzigd worden. Op de manier waarop het er nu staat is er sprake van rechtstreekse werking terwijl dat niet kan bij een beleidsstuk als het LAP.	Het is juist dat een letterlijke overname van de tekst zou zorgen voor een directe doorwerking van het LAP in vergunningvoorschriften. Dat is niet zo bedoeld. De tekst in het kader van paragraaf D.2.2.4.2. is als volgt aangepast: Wel kan in een voorschrift worden vastgelegd dat de vergunninghouder er voor moet zorgen dat de afvalstof moet worden afgegeven aan een inrichting of persoon die <u>de afvalstof verder verwerkt ten behoeve van... (doel vastleggen in vergunningvoorschrift, bijv. uitsorteren van een bepaalde component gevolgd door verwerking xx van die component, reiniging van de afvalstof/fractie ten behoeve van toepassing als een bouwstof etc., etc.)</u> . De ontvangende verwerker draagt er op zijn beurt voor zorg voor ~~draagt~~ dat die afvalstof volgens de geldende minimumstandaard wordt verwerkt.
548.	D.02.3	53	Bij de voorwaarden om de minimumstandaard aan te passen ontbreekt de voorwaarde dat de milieudruk van de nieuwe verwerkingstechniek niet toeneemt ten opzichte van de milieudruk van de geldende minimumstandaard. Een minimumstandaard die weliswaar leidt tot een verwerking hoger in de afvalhiërarchie, maar ook tot een (veel) hogere milieudruk door energie-intensieve verwerkingstechnieken of technieken waarbij zeer milieubelastende stoffen worden ingezet, is onwenselijk.	Deze en andere inspraakreacties hebben aanleiding gegeven om te heroverwegen of de tekst die in het ontwerp-LAP als 'kern van beleid' was geformuleerd wel voldoende dekkend was. Dit was niet het geval. De formulering van de kern van beleid is daarom uitgebreid (zie onder nummer 1147 in bijlage 4 van deze nota). Inspraak wordt tegen het licht van de nieuwe 'kern van beleid' beantwoord. In de eerste voorwaarde is sprake van hoogwaardigheid. De methodiek om deze te bepalen is die van bijlage F.9 van het LAP. Bij deze methodiek wordt de milieudruk - in de zin van emissies, energiegebruik, en dergelijke - meegewogen. Het kan in specifieke gevallen overigens best zo zijn dat een verwerkingstechniek die meer energie kost vanwege andere voordelen toch als hoogwaardiger wordt aangemerkt.
549.	D.02.4 en E.03-V	68	De in de BREF omschreven verwerkingstechnieken zijn gericht op het maximaliseren van de recycling binnen de eigen inrichting. Deze recycling wordt aan de emissiekant begrensd door het opnemen van grenswaarden, de zgn. BAT AELS. De praktijk is dat de vergunningverlener ofwel de lokale omstandigheden ofwel nationale regelgeving gebruikt om aanvullende eisen te stellen aan de emissies waardoor de recycling wordt beperkt. In het LAP zou de in de BBT's voorgeschreven verwerkingstechniek als leidend voorgeschreven moeten zijn. Alleen bij overschrijding van lokale milieukwaliteitseisen zou het bevoegd gezag hier dan vanaf kunnen wijken. Op deze wijze wordt rekening gehouden met zowel het "level playing field" als de lokale milieukwaliteit.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
550.	D.02.6	64	De derde blauwe cel van boven (derde kolom) dient ingevuld te worden met 'niet vergunnen'.	Zoals uit deze inspraakreacties blijkt is de figuur in § D.2.6 niet helemaal juist te interpreteren. De figuur klopte echter wel. Om een juiste interpretatie te waarborgen, is figuur in § D.2.6 gewijzigd. - Het tweede tekstvak van de tweede kolom is als volgt gewijzigd: ~~Voldoet~~ <u>Is in de minimumstandaard reeds rekening gehouden met deze specifieke verontreinigingen en/of voldoet de minimumstandaard (dus) aan de voorschriften van REACH en/of POP-verordening en/of aan de beleidslijn van par. B.14.5.2.?</u> - Aan het tweede tekstvak van de derde kolom is de volgende opmerking toegevoegd: <u>Omdat de beoogde verwerking niet voldoet aan de rechtstreeks geldende bepalingen uit REACH of POP of niet voldaan wordt aan de beleidslijn van par. B.14.5.2.</u> - Aan het derde tekstvak van de derde kolom is de volgende opmerking toegevoegd: <u>De minimumstandaard voldoet niet aan REACH, POP of de beleidslijn uit par. B.14, maar de beoogde verwerking wel. In dat geval kan afgeweken worden van de minimumstandaard en kan de beoogde verwerking wel vergund worden.</u>
551.	D.03.2.3 en D.03.7	91	Uitgangspunt moet blijven dat de ontdoeners allereerst zijn verplicht de (mogelijke) aanwezigheid van ZS aan afvalinzamelaars en -verwerkers te melden, zodat doeltreffende maatregelen genomen kunnen worden die vervolgens in A&V-beleid en de AO/IC-procedures kunnen worden uitgewerkt. Het is niet terecht dat de afvalverwerkende industrie alleen verplichtingen krijgt aangaande onderzoek naar de aanwezigheid van ZS in afvalstoffen. De zorgplicht van de ontdoeners moet hierin ook worden geregeld.	De zorgplicht voor de ontdoener staat in art. 10.39 van de Wm. Degene die zich van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen ontdoet door afgifte aan een persoon moet immers een omschrijving van aard, eigenschappen en samenstelling van die afvalstoffen verstrekken. De ontvanger moet controleren of deze gegevens correct zijn.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
552.	D.03.3 en D.03.7	40	Inspreker vraagt of de afstemming tussen het AV-beleid en AO/IC goed is geregeld.	Het bedrijf stelt de beschrijvingen van het A&V-beleid en de AO/IC op. Zij dient ervoor te zorgen dat de minimale elementen in de beschrijvingen zijn verwerkt op een zodanige wijze dat daarmee de milieuhygiënische risico's van het verwerkingsproces en de informatietechnische risico's van de procesvoering worden beheerst. Inspreker heeft in de inspraakreactie niet aangegeven op welke punten de afstemming niet goed zou zijn.
553.	D.03.3 en D.03.7	88	Het begrip 'inrichting' komt te vervallen. Hoe verhoudt het LAP zich op dit punt tot de nieuwe omgevingswetgeving?	Het LAP wordt bij de eerste wijziging ervan in overeenstemming gebracht met de Omgevingswet.
554.	D.03.6 en D.03.7	64	Inspreker vindt het wenselijk om een eis/mogelijkheid toe te voegen in relatie tot mogelijke aanwezigheid van stoffen die tijdens de opslag (brand- en/of explosie) gevaar op kunnen leveren.	Om het onderscheid te kunnen maken tussen op- en overslag is, mede vanwege veiligheidsredenen, de duur van overslag van gevaarlijke afvalstoffen beperkt tot 2x24 uur. Het staat het bevoegd gezag vrij om vanwege milieuhygiënische redenen extra eisen of beperkingen aan de overslag te stellen.
555.	D.03.7	83	Inspreker stelt voor om in de 3e alinea "wel en niet" te laten vervallen, zodat alleen beschreven dient te worden welke afvalstoffen worden geaccepteerd. Het beschrijven van afvalstoffen die niet worden geaccepteerd zou leiden tot ongewenste bureaucratie.	In ieder geval moet duidelijk zijn welke afvalstoffen wel worden geaccepteerd. Om bepaalde categorieën van afvalstoffen uit te sluiten, dient ook te worden benoemd welke afvalstoffen niet worden geaccepteerd. Het betreft dan voorstelbare verontreinigingen in afvalstoffen die de verwerking kunnen verstoren of ZZS die in afvalstoffen kunnen voorkomen en niet verwerkt kunnen worden. Deze informatie dient op grond van de in D.3.3 beschreven minimale elementen in het A&V-beleid te worden opgenomen. De tekst van § D.3.7 (de paragraaf is hernummerd tot § D.3.8 met het antwoord op inspraakreactie 312) is als volgt gewijzigd: Om de risico's voor het verwerkingsproces te beheersen, moet een bedrijf dat zich met afvalbeheer bezighoudt beschrijven welke afvalstoffen ~~wel en niet~~ worden geaccepteerd <u>en waar nodig, welke afvalstoffen juist niet worden geaccepteerd</u> (acceptatiebeleid) en welke afvalstoffen op welke manier binnen het bedrijf worden verwerkt (verwerkingsbeleid).
556.	D.04.3	64	De aanstaande guideline die de Europese Commissie zal opstellen, wordt niet genoemd.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
557.	D.04.3	84 en 87	Om uitvoeringslasten voor bedrijven en toezichthouders te verminderen is het wenselijk dat zo min mogelijk afvalstoffen onder de '99' restcategorie van de Eural vallen. Bij afvalstoffen die onder de restcode vallen wordt meer onderzoek gevraagd in de acceptatiefase omdat theoretisch van alles in dit afval kan zitten. Minder onderzoek kan mogelijk ook worden bereikt met een omschrijving van te onderscheiden stromen binnen een restcategorie in relevante sectorplannen. Inspreker beveelt aan om in Europa aan te dringen op uitbreiden van Euralcode lijst, waardoor minder stoffen in de '99' restcategorie vallen maar een eigen code krijgen. Vooruitlopend hierop moet worden onderzocht in hoeverre een vergelijkbaar resultaat kan worden verkregen door het omschrijven van specifieke stromen in relevante sectorplannen.	Inspreker reageert primair op de Europese lijst met afvalcodes en de manier waarop deze moeten worden gebruikt. Zowel de lijst als de manier waarop hiermee wordt gewerkt zijn vastgelegd in regelgeving en daarmee geen onderdeel van de 'kern van beleid'. Ook het indicatief opsommen van Euralcodes in de toelichting bij de sectorplannen is geen 'kern van beleid'. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
558.	D.04.4	6	In de tekst staat dat aan de vergunning een voorschrift met een goedkeuringsregeling voor een nieuwe Euralcode kan worden verbonden. Inspreker wijst op procedure (Rechtbank Gelderland Team Bestuursrecht, in zaak met nummer AWB 14/6331 op 18 augustus 2015) waarin werd uitgesproken dat een bevestiging door vergunninghouder per e-mail van een nieuw te hanteren Euralcode (voor eenzelfde, vergunde afvalstroom) als afdoende moet worden beschouwd. Verder overwoog de Rechtbank: <i>In voorschrift 2.4.5, onder 2, is immers al een toets aan het LAP opgenomen. Indien het daar niet aan voldoet, kan verweerder de schriftelijke bevestiging weigeren, die volgens voorschrift 2.4.5. van het wijzigingsbesluit noodzakelijk is om vergunde afvalstoffen onder een andere Euralcode te kunnen registeren. Op die wijze kan verweerder waarborgen dat de wijze van bewerking van de betrokken afvalstof overeenkomstig dat LAP is. Indien verweerder thans meent dat deze wijze van toetsing niet volstaat, dient verweerder het wijzigingsbesluit ambtshalve aan te passen.</i> Het beleid moet meer afgestemd worden op recente jurisprudentie en vooral dient naar werkbare situaties gestreefd te worden die recht doen aan de praktijk van alle dag.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 561.
559.	D.04.4	43	Aard en samenstelling van een afvalstof zouden bepalend zijn voor de benodigde wijze van afvalverwerking en de te treffen maatregelen. Er is dus geen noodzaak om een altijd een nieuwe vergunningprocedure te doorlopen als een bedrijf vergelijkbare afvalstoffen wil accepteren. Inspreker heeft de volgende vragen: 1. Om welke milieuhygiënische of doelmatigheidsredenen zou een Euralcode wijzigen bij acceptatie van qua aard en samenstelling vergelijkbare afvalstoffen? 2. Hoe wordt de vergelijkbare aard en samenstelling vastgesteld? 3. Wanneer is er sprake van vergelijkbaarheid bij communaal afvalwater? 4. In hoeverre draagt de huidige Euralcodesystematiek bij aan het streven	Het is juist dat het niet altijd noodzakelijk is om een nieuwe vergunningprocedure te doorlopen als sprake is van acceptatie van een afvalstof die qua aard en samenstelling vergelijkbaar is met aard en samenstelling van afvalstoffen die al geaccepteerd mogen worden. De beoordeling hiervan ligt bij het bevoegd gezag en of het accepteren van een andere Euralcode acceptabel is zal mede afhangen van de scope van afvalstoffen die onder de betreffende Euralcode kunnen worden geschaard, in samenhang met de aan het bedrijf vergunde verwerkingswijze en de aanwezige voorzieningen. In de meeste gevallen zal communaal afvalwater vergelijkbaar zijn met ander communaal afvalwater, maar het blijft een beoordeling van geval tot geval die ligt bij het bevoegd gezag. Het is dus niet aan het Rijk om hier in het LAP generieke uitspraken over te doen. De Euralcode is in de eerste plaats afhankelijk van de herkomst van de afvalstoffen en hoeft niet zondermeer te betekenen dat het gaat om naar aard en samenstelling vergelijkbaar afval dat onder een andere Euralcode valt. De systematiek van Euralcodes draagt op zich niet bij aan het streven naar een circulaire economie, maar is hiermee ook niet op voorhand strijdig.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			naar een circulaire economie?	
560.	D.04.4 en D.04.5	71	<p>Op pag. 239 wordt terecht aangegeven dat de aard en samenstelling van een afvalstof bepalend zijn voor de benodigde wijze van afvalverwerking en te treffen maatregelen ter beheersing van de milieueffecten. In een vergunningaanvraag moet de aard en samenstelling van de te accepteren afvalstoffen dan ook worden beschreven.</p> <p>In dat verband wordt het volgende overwogen, aan de hand van het voorbeeld van zeezand (19.12.12) dat door een sorteerbijbedrijf (dat meerdere afvalstoffen accepteert zoals grof HHA, BSA e.d.) uiteindelijk voor verwerking wordt aangeboden: de Euralcode wordt uitsluitend bepaald door die ontdoener, die ook het proces van herkomst eenduidig kan bepalen. Door ontdoeners moet dus worden bepaald bij welke handeling (en met welke afvalstof) een specifieke Euralcode is ontstaan. Aansluitend moeten verwerkers dus aanvullende info hierover opvragen teneinde zelf die toets te doen. In beginsel kan e.e.a. privaatrechtelijk worden onderzocht tusschen een producent/ontdoener van een afvalstof en de verwerker/afnemer daarvan waarmee een juiste verwerking -ook van alle deelstromen- kan worden geborgd. De specifieke ketenverantwoordelijkheid en -aansprakelijkheid is echter niet helder.</p>	<p>Inspreker stelt terecht dat de ontdoener de Euralcode van de afvalstof bepaalt en ook het beste kan bepalen. De verwerker bepaalt bij aanbieden van de afvalstof of hij deze Euralcode mag ontvangen en of hij de betreffende afvalstof ook kan verwerken. Eventueel vraagt hij in dit kader om extra informatie. Tot slot vindt de hier bedoelde gegevensuitwisseling inderdaad primair plaats binnen het proces om te komen tot een contract tussen beide partijen en daarmee als onderdeel van een privaatrechtelijk traject. Deze gegevensuitwisseling is overigens ook voorgeschreven in de Wet milieubeheer. Niet duidelijk is welke wijziging in de tekst van het LAP inspreker graag zou zien om dit proces te ondersteunen danwel te verduidelijken.</p>
561.	D.04.5	46	<p>Er wordt de mogelijkheid gegeven om andere Euralcodes te accepteren dan in de vergunning zijn opgenomen zonder dat hiervoor een nieuwe vergunningprocedure nodig is. Op zich goed dat deze mogelijkheid wordt gegeven in de genoemde situatie (=knelpunt in praktijk) maar daar hoort ook bij dat het AV-beleid en de AO/IC aangepast moeten worden. Dit is niet vermeld.</p> <p>Verder wordt in de toelichting aangegeven dat een voorschrift met een goedkeuringsregeling voor een nieuwe Euralcode kan worden verbonden aan de vergunning. Door dit met een goedkeuring te doen is 'het voordeel' van het niet volgen van een nieuwe vergunningprocedure verdwenen. Immers, goedkeuringen die voortvloeien uit een vergunningvoorschrift zijn besluiten waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. Om aan de wens vanuit de praktijk te voldoen (snel de acceptatie van een dergelijke Euralcode mogelijk te maken) is het beter te spreken van bv. instemming i.p.v. goedkeuring.</p>	<p>Het bevoegd gezag moet de kans krijgen om een oordeel te vellen over het verzoek om een nieuwe afvalstof te mogen accepteren. Of je de toestemming nu een goedkeuring of een instemming noemt, feit is dat in beide gevallen sprake is van een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Dit is slechts anders als de acceptatie van andere, vergelijkbare, afvalstoffen al vergund is en slechts aan het bevoegd gezag hoeft te worden medegedeeld (al of niet met een instemmingsvereiste) dat die andere afvalstof vanaf een bepaalde datum zal worden geaccepteerd. Waarschijnlijk zal dan ook het A&V-beleid en de AO/IC moeten worden aangepast.</p>
562.	D.05 en D.05.5	82	<p>Een vergunning geeft een stuk duidelijkheid en zekerheid aan een exploitant. Zeker wanneer een bedrijf op basis van een verleende vergunning investeringen doet moet een bedrijf erop kunnen rekenen een redelijke termijn de gelegenheid te krijgen om deze investeringen terug te verdienen. Het is niet redelijk om binnen een jaar nadat een vergunning van kracht is geworden, deze alweer aan te passen. Van belang is dat er een klimaat ontstaat waarin het aantrekkelijk is om investeringen te doen. Inspreker mist dit aspect in de tekst.</p> <p>Verder dient het bevoegd gezag altijd een toetsbare afweging te maken of actualisatie van een vergunning noodzakelijk is. Daarbij moet tevens bekeken worden of hetzelfde doel met andere maatregelen, dan het inbreken in een lopende vergunning, bereikt kan worden.</p>	<p>De opvatting van inspreker wordt gedeeld.</p> <p>Er wordt in het Besluit omgevingsrecht slechts geregeld dat de vergunning binnen een jaar moet zijn aangepast, <i>niet</i> dat de activiteiten binnen de inrichting binnen die termijn ook aangepast moeten zijn. Afhankelijk van de aard van de wijziging geldt al dan niet een -korte of langere- overgangperiode om de wijzigingen binnen de inrichting door te voeren. Daar waar hier aanleiding voor is zal bij specifieke wijzigingen van het LAP expliciet op een dergelijke overgangperiode worden ingegaan.</p> <p>Indien de wijziging ingrijpend is, waarvoor bijvoorbeeld een nieuwe installatie moet worden aangeschaft, dan is actualisatie van de vergunning niet de juiste weg.</p> <p>De wijzigingen in LAP3 ten opzichte van LAP2 op dit punt zijn overigens niet ingrijpend van aard, zodat er op dit moment geen aanleiding is om expliciet in te gaan op overgangperiodes.</p>
563.	D.05. en D.05.5	47	<p>Het LAP verandert van een beleidsdocument in/naar wetgeving. Inspreker hecht grote waarde aan een "gelijk speelveld". Verschillen tussen de bevoegde gezagen zouden moeten worden voorkomen. Inspreker vraagt zich af of het gestelde realistisch is. Haar ervaring is dat de inpassing van de gehele wetgeving in de Omgevingswet een zodanig beslag doet op de beschikbare menscapaciteit bij de overheid, dat geen tijd beschikbaar is om het gestelde in D.5 ook concreet te maken.</p>	<p>Het LAP verandert niet in wetgeving. De verplichting tot actualisatie van omgevingsvergunningen, onderdeel milieu wordt immers opgenomen in het Besluit omgevingsrecht. In het LAP wordt uitsluitend het belang van tijdige actualisatie genoemd.</p> <p>Of het gestelde in het LAP realistisch is zal de tijd uitwijzen. Feit is, dat het opstellen en wijzigen van een LAP weinig zinvol is als het beleid geen doorwerking krijgt in omgevingsvergunningen, onderdeel milieu. Om die reden wordt een verplichte actualisatie van vergunningen belangrijk geacht.</p>
564.	D.05.1 en D.05.5	91	<p>Inspreker vraagt of de introductie van een voorkeursrecycling of de veranderingen van de minimumstandaarden en de daarop volgende ambtshalve wijzigingen van de omgevingsvergunningen leidt tot het heffen van leges. En zo ja, wat doet de overheid om de kosten voor het bedrijfsleven hiervoor te minimaliseren?</p>	<p>Voor de ambtshalve wijziging van vergunning hoeft nu en in de toekomst geen leges te worden afgedragen.</p>
565.	D.05.2 en D.05.5	84 en 87	<p>Snellere actualisatie van vergunningen heeft voordelen voor een gelijk speelveld en het zorgen voor een snelle toepassing van hoogwaardiger verwerkingstechnieken als die beschikbaar zijn in de markt. Vanuit de uitvoeringspraktijk is het van belang dat zorgvuldig wordt onderzocht welke specifieke overgangstermijnen voor de bedrijven haalbaar en rede-</p>	<p>Het besluit tot aanpassing van de vergunning dient binnen een jaar na inwerkingtreding van LAP3 te worden genomen. Dit betekent niet dat de activiteiten binnen de inrichting ook binnen dat jaar moeten zijn aangepast. Afhankelijk van de aard van de aanpassing gelden overgangstermijnen. Deze zijn in de sectorplannen opgenomen. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 562.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			lijk zijn. Voorkomen moet worden dat bevoegde gezagen geconfronteerd worden met schadeclaims als gevolg van het aangescherpte beleid. Te snelle actualisatie kan zelfs tot gevolg hebben dat niet meer wordt geïnvesteerd in nieuwe technieken. Inspreker beveelt aan om te onderzoeken welke overgangstermijnen voor het voldoen aan een aangescherpte minimumstandaard haalbaar en redelijk zijn voor het bedrijfsleven. Leg die termijn vast in de minimumstandaard voor de sector.	
566.	D.05.2 en D.05.5	88	De verplichte actualisering van vergunningen dient goed en uniform geborgd te worden, bijv. door het instrument ambtshalve wijziging hiervoor in te zetten. Ook dienen overgangstermijnen te worden opgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met afschrijvingstermijnen. Er wordt een hoge werkdruk bij het bevoegd gezag verwacht. Is hier onderzoek naar gedaan?	Uit de nieuwe bepalingen in het Besluit omgevingsrecht blijkt dat het om actualisatie, dus een ambtshalve wijziging, gaat. Het besluit tot aanpassing van de vergunning dient binnen een jaar na inwerkingtreding van LAP3 te worden genomen. Dit betekent niet dat de activiteiten binnen de inrichting ook binnen dat jaar moeten zijn aangepast. Afhankelijk van de aard van de aanpassing gelden overgangstermijnen. Deze zijn in de sectorplannen opgenomen. De verplichte actualisatie zal zeker leiden tot een toename van de werkdruk/verschuiving van de inzet bij de omgevingsdiensten. Het belang van aanpassing van de vergunningen –wijziging van het LAP is zonder doorwerking in vergunningen zinloos- rechtvaardigt deze verplichting. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 562.
567.	D.05.3 en D.05.5	71	Voor de afvalsector dient een gelijk speelveld te zijn ingericht. Het is een goede zaak dat LAP3 impliciet tot wetgeving wordt opgewaardeerd. Verschillen tussen bevoegd gezag zijn echter niet te voorkomen, niet alleen qua snelheid maar ook qua inhoudelijke uitwerking. Verzocht wordt na te gaan om specifieke regels voor sturing van afvalstoffen in de Arm op te nemen, waarvan de inwerkingtreding landelijk kan worden gereguleerd.	Het LAP wordt niet opgewaardeerd tot wetgeving. Zie hiervoor het antwoord op inspraakreactie 563. Getracht is verschillen in uitvoering te voorkomen door 1) in het Besluit omgevingsrecht op te nemen dat actualisatie na inwerkingtreding van een LAP, of een wijziging daarvan, binnen een jaar moet plaatsvinden en 2) in het LAP op te nemen dat de activiteiten daadwerkelijk moeten zijn aangepast binnen een bepaalde termijn. Daarnaast is in het LAP reeds beschreven wat de strekking moet zijn van de actualisatie. Inhoudelijk zouden de verschillen dus niet groot mogen zijn. Het is natuurlijk altijd mogelijk dat een omgevingsdienst niet overgaat tot actualisatie van vergunningen. De voorschriften in het Activiteitenbesluit (Abm) of de Activiteitenregeling milieubeheer (Arm) zijn gekoppeld aan bepaalde activiteiten. Als de activiteit niet wordt genoemd, is het niet mogelijk om sturingsvoorschriften op te nemen in Abm en/of Arm.
568.	D.05.3 en D.05.5	24	Een actualisatietermijn voor vergunningen van 1 jaar na publicatie van een nieuw LAP of een wijziging van het LAP is erg kort. Inspreker verzoekt om de actualisatietermijn te wijzigen in 4 jaar en daarmee ook voor dit aspect aansluiting te vinden bij de Europese termijnen die bijvoorbeeld gelden voor aanpassing na publicatie van Europese BBT-conclusies.	De vergunning dient binnen een jaar na inwerkingtreding van een LAP of een wijziging daarvan aangepast te worden (als de minimumstandaard is gewijzigd). Dat betekent niet dat de activiteiten binnen de inrichting ook binnen een jaar moeten zijn aangepast. Die termijn is afhankelijk van de aard van de wijziging. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 562. Een periode van vier jaar is te lang: het LAP wordt daardoor veel minder effectief.
569.	D.05.3 en D.05.5	40	De voorgenomen wijziging van artikel 5.10 van het Bor vergt nogal wat van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag wordt verplicht binnen één jaar de vergunningen te actualiseren. Inspreker vraagt welke rol het bedrijfsleven en het LMA hierbij hebben.	Het aantal wijzigingen in minimumstandaarden ten opzichte van LAP2 is beperkt en de wijzigingen zijn - over het algemeen - niet ingrijpend. Omdat het initiatief tot aanpassing van de omgevingsvergunning bij het bevoegd gezag ligt, is de rol van het bedrijfsleven beperkt. Inspraak op het ontwerpbesluit tot aanpassing van de vergunning is natuurlijk mogelijk. Een rol voor het LMA wordt niet gezien.
570.	D.05.3, D.05.4 en D.05.5	35	* De wijziging van het Bor in verband met de actualisatie van vergunningen geeft aan dat het LAP een bindend kader is voor vergunningverlening. Veelal gaat het om het geheel of gedeeltelijk intrekken van een vergunning. Aangenomen wordt dat dit zal leiden tot veel jurisprudentie of sprake is van een "ingrijpende" wijziging in de minimumstandaard, wat die minimumstandaard inhoudt en of de verwerking voldoet aan de "minimale hoogwaardigheid" etc. * Bij actualisatie is sprake van het geheel of gedeeltelijk intrekken van een vergunning, zonder dat is onderzocht of de bevoegdheid bestaat om de vergunning in te trekken. Zonder aanpassing van artikel 2.33 Wabo is er geen bevoegdheid om dit te doen. De opsomming van de intrekingsgronden in artikel 2.33 Wabo is limitatief. Er vindt geen individuele belangenafweging plaats. Er zijn lopende contracten en de financiële consequenties zijn enorm. De zin dat geen overgangstermijn niet nodig zou zijn, is cryptisch. Normaal gesproken wordt voor dergelijke ingrijpende acties een financiële compensatie gegeven. Duidelijk is dat het LAP een bindend kader is voor vergunningen, zodat een strategische mer-beoordeling uitgevoerd had moeten worden bij de voorbereiding.	Op basis van LAP3 zal naar verwachting geen sprake zijn van het geheel of gedeeltelijk intrekken van een vergunning. De wijzigingen hebben met name betrekking op het niet meer mogen uitvoeren van een bepaalde (deel)handeling, het moeten uitvoeren van een extra handeling en/of de verplichte afvoer naar een andere verwerker. Er zijn overigens zeker gevallen denkbaar dat een - lange - overgangstermijn nodig is. Als de minimumstandaard zodanig wijzigt dat de vergunning (gedeeltelijk) moet worden ingetrokken, is actualisatie niet de juiste weg. In het LAP zal in die gevallen worden opgenomen dat vergunningen nog tot een bepaalde datum kunnen worden verleend, dan wel op een bepaalde datum moeten worden ingetrokken. Vanzelfsprekend wordt hierbij rekening gehouden met de investeringen die bedrijven hebben gedaan of hebben moeten doen. Het opstellen van een milieueffectrapport is alleen noodzakelijk in de gevallen die genoemd zijn in de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage. Die gevallen hebben betrekking op besluiten en plannen die bepaalde projecten of activiteiten mogelijk maken, zoals bijvoorbeeld een nieuwe stortplaats. Daar is hier geen sprake van: het LAP bevat uitsluitend voorwaarden - op te nemen in de omgevingsvergunning- waaronder bepaalde activiteiten mogen worden uitgevoerd. Het is natuurlijk denkbaar dat er vergunningen zijn die zijn verleend zonder toetsing aan het LAP, waar toetsing aan LAP1 of LAP2 heeft plaatsgevonden of waar in strijd met het LAP vergunning is verleend. Het is onmogelijk om met die gevallen in LAP3 rekening te houden. Als het bevoegd gezag deze vergunningen gaat actualiseren, zal in een aantal gevallen maatwerk nodig zijn.
571.	D.05.5	88	Er staat in het ontwerp-LAP weinig over het onlangs gepubliceerde Besluit activiteiten leefomgeving (BAL). In dit ontwerpbesluit worden keuzes gemaakt over het al dan niet vergunningplichtig zijn van bedrijven. Volgens inspreker verdient dit een belangrijke plaats in het LAP. Inspreker heeft een aantal specifieke aandachtspunten (artikelen 3.147 en 3.48). Het lijkt erop dat steeds meer bedrijven onder algemene regels gaan vallen en maatwerk niet meer van toepassing is. Dit is een ongewenste ontwikkeling. In de Omgevingswet wordt ingegaan op leges voor nieuwe vergunningen. Betekent dit dat de sector bij elke wijziging van het LAP leges verschuldigd zal zijn?	Het LAP zal voor inwerkingtreding van de Omgevingswet in overeenstemming worden gebracht met de bepalingen van die wet. (voor zover dan mogelijk, want een deel van de afvalregelgeving gaat (nog) niet over naar de Omgevingswet). Leges mogen alleen worden geheven voor een tegenprestatie van het bevoegd gezag op verzoek (paspoort, vergunning etc.), niet bij een ambtshalve wijziging (waar het initiatief bij het bevoegd gezag ligt).
572.	D.06.6	43	In de gegeven toezicht- en handavingskwesities wordt gemist, dat het	Voor wat betreft de inzet van het LAP op dit onderwerp wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 333. Uitgangspunt is dus om het

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			bevoegd gezag haar houding ten aanzien van de productie en handel in secundaire en tertiaire grondstoffen en materialen (het is afval, tenzij...) zou moeten wijzigen in een meer op kringlopen gerichte opstelling (het is geen afval, tenzij). Wordt deze perceptieomslag door de staatssecretaris gedeeld? Zo ja, is daar een leidraad voor op te nemen in LAP3?	etiket afval te laten vervallen wanneer een materiaal verantwoord niet (meer) onder de afvalwetgeving hoeft te vallen. Relevant blijft echter wel dat in veel gevallen een casus-specifieke beoordeling vergt. Een basishouding 'het is geen afval, tenzij' komt daarom niet altijd overeen met de benodigde zorgvuldige afweging en is niet in lijn met de kaders die volgens uit Europese en nationale regelgeving. Het is in ook niet iets wat via het LAP kan worden afgedwongen.
573.	D.06.6 en D.06.8	64	Het LAP besteedt aandacht aan de scheiding bij milieustraten. Inspreker is van mening dat deze tekst pleit voor aanpassingen van het Activiteitenbesluit [<i>red: inspreker pleit voor verplichte afvoer van de restbak naar een sorteerinstallatie</i>], waarmee meer recycling wordt (kan worden) gerealiseerd met minder toezicht.	Zie het antwoord op inspraakreactie 590.
574.	D.06.8	46	In deze paragraaf over handhaving wordt gesproken over 'tijdige aanpassing van vergunningen aan LAP3'. Dit is een taak voor vergunningverlening. Handhaving kan/moet wel een 'signaalfunctie' hebben bij het vaststellen of vergunningen niet meer actueel zijn. De vervolgactie is dit dan ter afhandeling door te geven aan vergunningverlening.	Wat inspreker aangeeft klopt op zich, maar dat is niet waar de eerste bullet van deze paragraaf van het LAP over gaat. Deze eerste bullet gaat over het feit dat de ILT 'toeziet' of het bevoegd gezag zijn actualisatieplicht van vergunningen voldoende adequaat uitvoert. En dus of het bevoegd gezag bij een wijzigingen van een minimumstandaard wel actie onderneemt om na te gaan of er vergunningen moeten wijzigen.
575.	D.06.8	42	De komende jaren moet bij toezicht en handhaving met name aandacht worden besteed aan: <ul style="list-style-type: none"> • tijdige aanpassing van vergunningen aan LAP3; • tijdige en juiste aanpassing van de activiteiten binnen inrichtingen na bovengenoemde actualisatie; • scheiding bij milieustraten; • gescheiden houden van afvalstoffen binnen alle inrichtingen. Deze bepalingen zijn plausibel en passen bij hetgeen inwoners van de overheden verwachten. Echter de (gemeentelijke) overheden hebben een beperkte capaciteit en zijn niet in staat om overal en in de gehele gebied 100%, vergunningverlening, toezicht en handhaving te kunnen uitvoeren met betrekking tot alle omgevingstaken. Daarom is een reële overgangstermijn nodig voor de actualisatie van de betreffende vergunningen naast een reële overgangstermijn voor de aanpassing van de activiteiten binnen inrichtingen en de scheiding bij milieustraten.	Het is duidelijk dat het bevoegd gezag in veel gevallen een beperkte capaciteit heeft. Het LAP bevat op dit punt geen verplichtingen, maar geeft aan dat het ministerie het van belang vindt dat de aandacht wordt gericht op de genoemde zaken. Het aantal wijzigingen dat in LAP3 ten opzichte van LAP2 is doorgevoerd is overigens beperkt en daarmee het aantal ambtshalve wijzigingen van vergunningen ook. Om het beleid effectief te laten zijn, zal in het Besluit omgevingsrecht worden opgenomen dat actualisatie moet plaatsvinden binnen een jaar na inwerkingtreding van een nieuw of gewijzigd LAP. Als er een overgangstermijn nodig wordt geacht voor het aanpassen van de activiteiten binnen de inrichting, is dit in de sectorplannen opgenomen. De eisen voor milieustraten zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling milieubeheer. Deze wijzigen niet naar aanleiding van LAP3. Een overgangstermijn is hier dan ook niet aan de orde.
576.	D3.3.1	21	ECHA stelt dat een stof om effect te hebben op mens en milieu van de vaste fase in de vloeistoffase moet overgaan. Dit heet uitloging. Niettemin is veel regelgeving nog gebaseerd op totaal gehalte. In veel gevallen is totaal gehalte ongeschikt om schadelijkheid te beoordelen. De huidige discussie met betrekking tot H14 illustreert de beperkingen in deze aanpak.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
577.	E	35	De titel van LAP3 dekt de lading niet. Uit het ontwerp-LAP blijkt dat zeer grote argwaan heerst m.b.t. afvalstoffen en dat de secundaire grondstoffen of voorwerpen die daarmee worden gemaakt aan veel strengere en andere eisen worden onderworpen dan primaire grondstoffen of de voorwerpen die daarvan worden gemaakt. Nederland heeft het idee het veel beter te weten dan alle overige lidstaten van de EU en meent aan deze landen eigen afwijkende ideeën te kunnen opleggen. Bepaalde Nederlandse afvalbedrijven worden in extreme mate voorgetrokken. Nederland is blind voor kartelvorming en andere verboden op de mededinging beperkende handelingen in de afvalsector en Nederland gaat binnen de afvalsector iedere innovatie effectief tegen door extra eisen te stellen. Een transitie naar een circulaire economie wordt eerder tegengewerkt dan bevorderd.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
578.	E	36 en 96	Onduidelijk is wie de minimumstandaarden heeft vastgesteld en waar deze standaarden en daarmee samenhangende conclusies op zijn gebaseerd. Onduidelijk is of er een hiërarchisch verschil is tussen de diverse sectorplannen, zeker in die gevallen waarbij afvalstromen mogelijk onderwerp zijn van meer dan 1 sectorplan.	De minimumstandaard is een invulling van de afvalhiërarchie voor afzonderlijke (categorieën van) afvalstoffen. De aspecten die in beschouwing worden genomen bij het vaststellen van de minimumstandaarden zijn beschreven in § D.2.1. In § D.2.3 is beschreven aan welke voorwaarden moet zijn voldaan, voordat een nieuwe vorm van verwerking kan leiden tot aanpassing van een minimumstandaard. De in LAP3 opgenomen minimumstandaarden zijn voor een groot deel bestaand beleid. Het hele LAP, en dus ook de minimumstandaarden, wordt vastgesteld door de Minister van IenW. Tussen de sectorplannen bestaat geen hiërarchische volgorde. De indeling van de afvalstoffen naar sectorplannen is zodanig dat voor iedere afvalstof niet meer dan één sectorplan van toepassing is. Door middel van de afbakening in paragraaf I en de verwijzingen in paragraaf IV is dit zoveel mogelijk verduidelijkt.
579.	E	36 en 96	In de sectorplannen wordt te gemakkelijk voorbij gegaan aan de grote potentie die er is door de focus te leggen op een veel betere wijze van hoogwaardige inzameling en veel betere gescheiden inzameling en de sortering van afvalstoffen, bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de bron.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			Daarnaast wordt er te weinig relatie gelegd tussen de rol van de gemeenten als ketenregisseur voor inzameling en sortering maar ook als potentiële klant van producten gemaakt uit het ingezamelde en gerecyclede afval, door middel van het sterk verbeteren van het toepassen van echte groene inkoopmethodieken.	
580.	E	58, 60, 67 en 92	Het ontbreken van de tabellen met links met de overige sectorplannen die in LAP2 waren uitgewerkt kunnen als een gemis worden aangemerkt.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
581.	E	58, 60 en 67 en 92	Alleen paragrafen I t/m III mogen worden becommentarieerd. Inspreker constateert dat ook in de daaropvolgende paragrafen relevante informatie is opgenomen, waarvan de juistheid ook rechtstreeks van belang is voor de verhouding tussen bevoegd gezag en bedrijf. Zij heeft daar ook op gereageerd.	Zie het antwoord op inspraakreactie 51.
582.	E	99	De toelichting bij de sectorplannen dient deel uit te maken van het LAP3. Het plan is zonder de bijbehorende toelichting niet voldoende leesbaar en uitvoerbaar. Wanneer de toelichting formeel geen deel uitmaakt van het LAP3 zal het verschil in status tot ongewenste discussies en onduidelijkheid leiden.	Zie het antwoord op inspraakreactie 51.
583.	E	91	Inspreker onderschrijft het voornemen om een transitie naar een meer circulaire economie te stimuleren. Inspreker ziet op een paar gebieden echter weinig ambitie of zelfs het gericht tegengaan van recycling of hoogwaardige andersoortige nuttige toepassing.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
584.	E	71	De sectorplannen kennen alle een introductie met de achtergrond van de betreffende afvalstof(fen) en aansluitend een uitwerking van de minimumstandaard. Het is dringend gewenst dat voldoende handvatten worden geboden teneinde vast te stellen of en zo ja, welk sectorplan voor een specifieke partij afval van toepassing is. Hoewel met het benoemen van Euralcodes hier wel een eerste aanzet toe is gegeven, zijn deze vaak verre van volledig. Een zo goed mogelijke afbakening van de scope van ieder sectorplan bijv. aan de hand van heldere en transparante uitwerking van definities en begrippen, is dringend gewenst.	Ten aanzien van de afbakening van de sectorplannen wordt verwezen naar het tweede deel van het antwoord op inspraakreactie 578. Met paragraaf I is steeds gepoogd zo concreet mogelijk aan te geven voor welk afval het betreffende sectorplan van toepassing is. Omdat niet is aangegeven om welke afvalstoffen/onduidelijkheden het concreet gaat is het niet mogelijk meer specifiek op de inspraakreactie van inspreker in te gaan.
585.	E. 20-V	88	Gesteld wordt dat AVI-bodemas vooralsnog in de categorie IBC-bouwstoffen valt. Er wordt aan voorbijgegaan dat ook toepassing als NVG-bouwtstof mogelijk is. Inspreker verzoekt de tekst aan te passen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
586.	E.01.2	24	Inspreker gaat er vanuit dat de sectorplannen, in tegenstelling tot hetgeen in de inleiding van deel E wordt gesuggereerd, geheel voldoen aan EVOA, REACH en de POP-verordening, zeker waar het de minimumstandaard betreft.	De samenstelling van producten en dus ook afvalstoffen verandert continue. Dit geldt ook voor de voorschriften van direct werkende (Europese) regelgeving zoals EVOA, REACH en de POP-verordening. Het is dan ook mogelijk dat een minimumstandaard hier geen of onvoldoende rekening mee houdt. In een aantal sectorplannen is daarom bewust opgenomen dat de aanwezigheid van ZZS in een specifieke afvalstroom kan betekenen dat toch een andere vorm van verwerken verplicht is (op basis van regelgeving) dan normaal volgens de minimumstandaard het geval zou zijn
587.	E.01-I	40	Huishoudelijk restafval werd voorheen als bedrijfsafval beschouwd vanaf het moment dat het was ingezameld. Nu lijkt het erop dat ook ingezameld huishoudelijk restafval (voorheen bedrijfsafval) onder het sectorplan valt. Is dit altijd het geval of alleen wanneer sprake is van ...? Het lijkt nu multi-interpretabel te zijn, hetgeen niet wenselijk is.	Inspreker merkt terecht op dat ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen worden in bepaalde gevallen gelijkgesteld met bedrijfsafvalstoffen (hoofdstuk 10 Wm). Om pragmatische redenen heeft de reikwijdte van sectorplan 1 betrekking op een beperkt aantal ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen. De betreffende afvalstoffen zijn concreet genoemd in de afbakening, zodat het sectorplan niet op meerdere wijzen geïnterpreteerd kan worden. Aan E.01-IV, is na tweede alinea toegevoegd: <u>Overigens worden ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen op grond van hoofdstuk 10 van de Wm in bepaalde gevallen gelijkgesteld met bedrijfsafvalstoffen. Om pragmatische redenen valt een aantal van deze afvalstoffen onder de reikwijdte van sectorplan 1 en niet onder sectorplan 2. In de afbakening is concreet genoemd welke ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen het betreft.</u>
588.	E.01-I en E.53-IV	45	Geen aandacht wordt besteed aan de Europese verordening op de dierlijke bijproducten (2009/1069). De regels van deze verordening zijn leidend voor de wijze van inzameling van vast scheepsafval. Op grond van artikel 2 lid 2 sub g van deze verordening is de verordening ook van toepassing op keukenafval en etensresten afkomstig van internationaal opererende vervoersmiddelen, zoals zeeschepen. Artikel 8 sub f van de verordening bepaalt dat categorie 1-materiaal keukenafval en etensresten afkomstig van internationaal opererende vervoersmiddelen omvat. Dat materiaal mag in beginsel uitsluitend worden verbrand. Bij brief van 13 mei 2013 heeft de NVWA geschreven dat de verordening aangeeft dat bij de verzameling van dierlijke bijproducten ook disposables, verpakkingsmateriaal en dergelijke, "dus materiaal dat in direct contact is geweest met het	Deze inspraakreactie wordt onderschreven. Aangezien het bedrijfsafval betreft wordt aan sectorplan 2 de categorie 'keukenafval en etensresten die afkomstig zijn van internationaal opererende vervoersmiddelen' toegevoegd. Dit heeft ook gezorgd voor aanpassingen in de toelichting. Toegevoegd aan E.02-I is: <u>Keukenafval en etensresten afkomstig van internationaal opererende vervoersmiddelen. Met internationaal opererende vervoersmiddelen worden in ieder geval vaartuigen en vliegtuigen bedoeld.</u> Toegevoegd aan E.02-II is: <u>e. Keukenafval en etensresten afkomstig van internationaal opererende vervoersmiddelen.</u> Toegevoegd aan E.02-III is:

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>keukenafval en etensresten", tot categorie 1-materiaal moeten worden gerekend. Dat geldt uiteraard ook voor materiaal dat in aanraking is geweest met voedsel, anders dan etensresten. Bovendien schrijft de NVWA in deze brief dat bij twijfel of een vuilniszak categorie 1-materiaal bevat uit voorzorg de gehele inhoud van de vuilniszak als categorie 1-materiaal moet worden behandeld. Een kopie van deze brief is bij de zienswijze gevoegd.</p> <p>Als bijvoorbeeld plastic gescheiden wordt aangeboden door het schip, dan moet de inzamelaar eerst zekerstellen dat dit plastic niet in aanraking is geweest met keukenafval en etensresten. Kan het dat niet vaststellen, dan moet het plastic als categorie 1-materiaal worden aangemerkt en apart worden gehouden van de rest van het afval. In de praktijk blijkt dat 99% van de schepen aan boord geen afzonderlijke ruimte heeft voor de opslag van categorie 1 afval en dat huisvuil en keukenafval en etensresten in 99% van de gevallen wordt opgeslagen in een en dezelfde ruimte. Dat is per mail van 16 oktober 2016 bevestigd door de ILT, domein scheepvaart. Een kopie van de mail is bij de zienswijze gevoegd.</p> <p>Dat betekent dat in de regel ervan uitgegaan moet worden dat huisvuil afkomstig van schepen als categorie 1-materiaal moet worden beschouwd als bedoeld in de Verordening op de dierlijke bijproducten en dat dat afval moet worden verbrand of ontsmet.</p> <p>Inspreker is van mening dat in sectorplan 53 huisvuil afkomstig van schepen niet op één lijn kan worden gesteld met huishoudelijk restafval e.d. en dat ten aanzien van dit afval ten onrechte wordt verwezen naar de sectorplannen 1, 4 en 5. Zij verzoekt om op te nemen dat huisvuil afkomstig van schepen moet worden behandeld als categorie 1-materiaal als bedoeld in de Verordening op de dierlijke bijproducten, tenzij onomstotelijk kan worden aangetoond dat het huisvuil geen keukenafval en/of etensresten bevat c.q. daarmee in aanraking is geweest.</p>	<p>Dierlijke bijproducten Als sprake is van (de aanwezigheid van) dierlijke bijproducten, dan is voor (communautair en internationaal) transport de Verordening dierlijke bijproducten en niet Verordening (EG) 1013/2006 leidend. Communautair en internationaal transport van dierlijke bijproducten die zijn gemengd met ander afval vallen – als het andere afval gevaarlijk afval is - weer wél onder de EVOA.</p>
589.	E.01-II	91	<p>Inspreker vraagt waarom de minimumstandaard niet wordt gesteld op verbranden als vorm van energierugwinning. Het blijft onduidelijk welk percentage van gemeenten voldoet aan de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval. Inspreker vraagt op welke wijze de overheid de komende periode de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval bij gemeenten gaat handhaven of hoe de overheid de hoeveelheid gerecycleerd afval uit grof huishoudelijk afval bij gemeenten gaat verhogen.</p>	<p>Zie het antwoord op inspraakreactie 1086.</p> <p>Handhaving van de meeste milieustraten vindt plaats op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de daaronder hangende Activiteitenregeling. Slechts een beperkt aantal milieustraten valt niet uitsluitend onder algemene regels (er geldt dus ook een vergunningplicht). Bij die laatste vindt handhaving plaats op basis van de vergunning en de algemene regels. Het is met name een betere implementatie van de regeling c.q. de minimumstandaard die moet leiden tot meer recycling</p>
590.	E.01-II en E.01-V	64	<p>Inspreker verzoekt de minimumstandaard voor 'grof huishoudelijk afval' te wijzigen in afvoeren naar sorteerinstallaties. Op basis van de onderzoeken van Tauw en ILT uit 2015 en 2014 is onderbouwd vast te stellen dat deze wijziging 100.000den tonnen meer recycling oplevert. Daarbij is dit eenvoudiger te handhaven en kost het minder inspectiecapaciteit. Inspreker verwijst verder naar de bij de zienswijze gevoegde BRBS Recycling notitie 21 juli 2016 doc. nr. 16-00128.</p> <p>Bovengenoemde rapporten worden door IenM onjuist geïnterpreteerd. Tauw geeft in de conclusies van haar "Onderzoek naar de milieuwinst van nasorteren bij een goede scheiding op de milieustraat" van 2015 voor de restbak van 'goede' milieustraten onder meer aan: "Wanneer een goed uitgeruste sorteerinstallatie wordt gebruikt, is het mogelijk om nog 25% tot 35% aan materiaal te sorteren en van verbranding naar recycling om te buigen. Wanneer alle matrassen op de milieustraat gescheiden zouden worden gehouden is dit percentage nog iets hoger." De recyclingsector herkent zich ook niet in de in het AO Circulaire Economie van 17 februari 2016 geschetste praktijk van sorteerbijbedrijven. Hierop gestoeld beleid werkt contraproductief. Sorteerbijbedrijven hebben enorm geïnvesteerd in hightech scheidingsapparatuur en sorteren is niet duurder dan verbranden. Inspreker vraagt daarbij hoe de minimumstandaard zich verhoudt tot het plafondtarief van €205 per ton waarboven recycling niet meer oppor-tuun is.</p>	<p>Beleidsmatig is bewust ingezet op scheiding aan de bron in plaats van op nascheiding. Een aantal jaren geleden werd er via het LAP gestuurd op verplicht sorteren. Om meerdere redenen is deze lijn veranderd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In praktijk bleken veel sorteerders zich vanuit economische motieven te richten op een beperkt aantal componenten en de rest werd alsnog verbrand. • Daarnaast is voor een groot aantal componenten uit grof huishoudelijk afval scheiden aan de bron de enige manier om het in een voor recycling geschikte kwaliteit in handen te krijgen (denk aan textiel, matrassen, vlakglas) of om te voorkomen dat het andere materialen onherstelbaar verontreinigd (denk aan gips dat de kwaliteit van steenachtig materiaal nadelig beïnvloedt). • Ten derde levert verplicht sorteren de perverse prikkel op om juist veel componenten in de restbak te werpen in plaats van op de milieustraat al apart te houden omdat dan het sorteren financieel aantrekkelijker wordt. Veel voor recycling geschikte componenten gaan hiermee echter voor recycling verloren. <p>In het door inspreker geciteerde rapport van Tauw staat dat op goede milieustraten in het beste geval tot ongeveer 87% wordt voorgescheiden en 13% van het grof huishoudelijk afval in de restbak terecht komt. Dit betekent dat met goede bronscheiding meer valt te bereiken dan met nascheiden, hetgeen ook in het rapport staat. Daar komt bij dat 30% van de overblijvende 13% technisch weliswaar gesorteerd zou kunnen worden wanneer de meest moderne technieken worden toegepast en men tot het uiterste zou gaan, maar in praktijk veel sorteerders hier niet de installatie voor hebben en het bovendien voor een groot deel economisch niet uit zou kunnen.</p> <p>De minimumstandaard van grof huishoudelijk restafval (de container 'overig' of 'rest' op de milieustraat) is verbranden als vorm van verwijdering en laat afvoer naar een sorteerinstallatie dus toe.</p> <p>Tot slot is sorteren alleen niet duurder dan verbranden wanneer het gaat om restafval van een slecht functionerende milieustraat. In die gevallen is er uit de restbak nog voldoende waardevol materiaal te halen om de kosten te beperken. Zoals hiervoor aangegeven zijn er echter meerdere redenen om aan te sturen op een goede implementatie van de bestaande regelgeving. Sorteren van restafval van een goed functionerende milieustraat resulteert voor de bulk van het afval nog steeds in verbranding en betekent daarmee alleen kostenverhoging voor een beperkt milieurendement.</p>
591.	E.01-II en E.02-II	6	<p>In de tekst staat dat na aanvang van de planperiode wordt bezien of de lijn dat bij sorteren, nascheiden of anderszins verwerken als alternatief voor verbranden geen enkel residu mag worden gestort gehandhaafd moet blijven. Waarom wordt dat niet juist nu bezien? Mag uit de formu-</p>	<p>Het huidige beleid en de minimumstandaard blijft gehandhaafd dat bij het verwerken van restafval geen te storten residu mag overblijven. Om een goede afweging te kunnen maken in welke situaties meer recycling opweegt tegen het storten van een residu, wordt een onderzoek uitgevoerd. Het uitvoeren van een zorgvuldig onderzoek kost tijd en kan niet voor het vaststellen van het definitieve plan worden afgerond. Als de resultaten van het onderzoek daar aanleiding toe geven, wordt de minimumstandaard bij een herziening van het LAP aangepast. Deze</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			lering worden opgemaakt dat de standpuntbepaling zoals weergegeven in het beleidskader minder stellig is bedoeld dan deze daar doet voorkomen? Geldt een dergelijke nuancering alleen voor afvalstoffen die vallen onder dit sectorplan? Of geldt dit voor alle sorteeractiviteiten?	aanpassing van de minimumstandaard geldt voor alle sectorplannen waarin dit onder 'Ontwikkelingen afvalstroom en minimumstandaard' is vermeld. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 277.
592.	E.01-II en E.02-II	6	In de tekst staat dat verwacht wordt dat vanaf 2025 het verbranden van grof en fijn restafval van huishoudens waarin een aantal specifieke recyclebare deelstromen voorkomt niet meer aan de orde is. Zal alsdan ook worden aangegeven hoe de AVI als acceptant zekerheid kan krijgen dat dergelijke componenten daadwerkelijk niet (meer) voorkomen? C.q. zal alsdan worden aangegeven in hoeverre het de AVI-exploitant zal zijn aan te rekenen wanneer deze tóch voor blijken te komen? Dit probleem kan/mag niet op het bordje worden gelegd van de eindverwerkers, maar hoort te liggen bij inzamelaars c.q. de opdrachtgevers voor inzameling. Het omgekeerde is overigens ook het geval: bij de inzameling van separate stromen aan de bron wordt namelijk een niet onaanzienlijk deel restafval mee ingezameld dat in concrete gevallen kan oplopen tot wel 20 tot 30%. Hoe wordt hier beleidsmatig mee omgegaan?	Een consequentie van de in het Publiek Kader Huishoudelijk afval 2025 opgenomen doelstellingen is dat verbranding van restafval waarin een aantal specifieke recyclebare deelstromen voorkomt niet meer aan de orde zal zijn. Deze doelstelling geldt voor al het restafval, onafhankelijk van de wijze van inzameling. De consequentie is opgenomen bij de verwachte ontwikkeling van de minimumstandaard. In programma circulaire economie is verder uitgewerkt hoe deze doelstellingen worden bereikt. In de loop van de planperiode wordt regelmatig bezien wat de voortgang is en of het tussentijds aanpassen van de minimumstandaard door verbranding van specifieke componenten in restafval te verbieden, de beoogde beleidslijn kan ondersteunen. Benadrukt wordt dat bij de formulering van de minimumstandaard rekening wordt gehouden met de praktische uitvoerbaarheid. Hier komt overigens bij dat een AVI geen rechtstreekse invloed heeft op wat de ontdoener bij het restafval doet. Wanneer een particulier gevaarlijk afval (wat een AVI eigenlijk niet zou mogen accepteren) via zijn 'grijze zak' afvoert, hebben we als maatschappij een inspanningsverplichting om dergelijk handelen zoveel mogelijk te voorkomen. Het spreekt voor zich dat de exploitant van de AVI niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor het gedrag van deze particulier.
593.	E.01-II en E.02-II	6	Sorteren, nascheiden of anderszins verwerken gericht op nuttige toepassing van (een deel van) het fijn huishoudelijk afval is toegestaan, met als beperking dat het overblijvende residu nog minimaal verbrand moet kunnen worden. Dit betekent dat huishoudelijk restafval niet gesorteerd moet worden wanneer dat een residu oplevert dat 'technisch niet-verbrandbaar' is?	De constatering van inspreker is terecht. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 277.
594.	E.01-II en E.02-II	6 en 40	In de voetnoot staat dat dit kan betekenen dat huishoudelijk afval iets minder ver wordt gesorteerd ten behoeve van recycling dan technisch mogelijk is om te voorkomen dat een residu overblijft dat alleen maar gestort zou kunnen worden. Gevraagd wordt toe te lichten wat wordt bedoeld met 'iets minder ver'. Componenten uit het grof huishoudelijk restafval, die zich niet laten verkleinen, kunnen enkel worden gestort. Dit betekent geen sorteren van huishoudelijk restafval meer? Bovendien is in de praktijk maar lastig onderscheid te maken tussen grof bedrijfsafval en grof huishoudelijk afval. Wat op geen enkele wijze anders verwerkt kan worden, moet worden gestort. Dat is helaas onvermijdelijk.	Relevant is dat voor fracties die ontstaan bij sorteren van deze afvalstromen een wettelijk stortverbod geldt. Dit geldt zowel voor fijn als grof huishoudelijk afval. Wat iets verder is, hangt af van aard en samenstelling. Uiteindelijk zal de sorteerder in overleg met de exploitant van de AVI moeten nagaan wanneer een residu nog geschikt is voor verbranding. Het zal duidelijk zijn dat afscheiden van metalen uit gemengd afval de brandbaarheid van het residu niet nadelig beïnvloedt. Dit kan echter anders zijn wanneer het proces er op gericht is om alle laatste brandbare fracties af te scheiden en een compleet inert residu over te houden. In dat geval kan het inderdaad betekenen dat een (deel)stroom niet of niet verder kan worden gesorteerd – zowel niet beleidsmatig als gezien vanuit het stortverbod. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 277.
595.	E.01-II, E.01-V, E.02-II en E.02-V	6	Inspreker vraagt of de vooruitblik op de minimumstandaard voor verbranden betekent dat met ingang van 2025 (of zoveel eerder als mogelijk is) in een AVI o.a. geen (niet herbruikbare) kunststoffen, (vervuild) papier en karton en B-hout meer verbrand mag worden. B-hout mag dan wél in een biomassacentrale verbrand (blijven) worden?	Op het moment dat wordt besloten om de minimumstandaard tussentijds aan te passen wordt bekeken welke specifieke componenten in restafval niet meer verbrand mogen worden. Of daar B-hout bij hoort, is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de in sectorplan 36 'hout' opgenomen minimumstandaard. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 592.
596.	E.01-II, E.01-V, E.02-II en E.02-V	6	Inspreker vraagt of de vooruitblik op de minimumstandaard voor storten van residu betekent dat een klein deel inert wél weer gestort mag worden. En het grove, niet te verkleinen materiaal? Hoe wordt een 'klein deel' in deze context gekwantificeerd?	Zie het antwoord op inspraakreacties 277 en 594.
597.	E.01-II, E.01-VI, E.02-I en E.02-VI	88	In de sectorplannen wordt de verwachting uitgesproken dat er in 2025 geen sprake meer zal zijn van de verbranding van afval, waarin een aantal genoemde recyclebare deelstromen voorkomen. Het is geen reële aanname dat voor alle genoemde stromen sprake zal kunnen zijn van een 100% scheiding. Knelpunten als aanhangende vervuiling, maar ook de vraag of 100% scheiding nog tot afzetbare deelstromen leidt, maken dat inspreker de verwachting als niet haalbaar beschouwd. Een focus alleen op gescheiden inzameling zegt onvoldoende over de feitelijke recycling en de hoogwaardigheid daarvan. Het beleid voor grof huishoudelijk afval is gericht op sorteren voor nuttige toepassing, met als beperking dat het residu ten minste verbrand moet kunnen blijven worden. Bij het sorteren van grof huishoudelijk afval zullen er echter residuen ontstaan die technisch niet te verwerken zijn in een AEC.	Zie het antwoord op inspraakreacties 277 en 592.
598.	E.01-II, E.03-II, E.11-II, E.41-II, E.51-II, E.53-II en E.84-II	36 en 96	De minimumstandaard staat op gespannen voet met de specifieke LAP-doelstellingen (A.3.2). Alle afvalstromen moeten via een sorteer- en recycleonderneming gaan. Ingezet moet worden op recycling van alle daarvoor in aanmerking komende afvalproducten. Verbranding kan alleen nog van die stromen die niet herverwerkt kunnen of mogen worden. Een strenger regime moet niet in 2025, maar bijvoorbeeld in 2019 ingaan. Dit	De minimumstandaard geeft een minimumniveau van verwerking aan. Daardoor moet de minimumstandaard ook voor alle afvalstoffen uitvoerbaar zijn. Voor het behalen van de doelstellingen worden meerdere actiepaden gevolgd, die zijn gericht op het verminderen van de hoeveelheid restafval, meer en betere bronscheiding en betere kwaliteit van de recyclestromen. Daardoor zullen minder recyclebare stromen achterblijven in het restafval. Het is te vroeg om middels aanscherpen van de minimumstandaard verbranding van deelstromen te verbieden. Dit zou leiden tot uitvoeringsproblemen en niet handhaafbare situaties. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 590.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			geeft overheden en bedrijven voldoende tijd om te investeren in noodzakelijke infrastructuur. Voorts is dit nodig om de ambitie van 75% afvalscheiding in 2020 te halen.	
599.	E.01-III en E.02-III	6	Bij de rij "(voorlopige) verwijdering: t.b.v. verbranden" wordt gevraagd of hier de uitruil tussen ARN en GMVA Oberhausen onder valt.	Het LAP gaat in beginsel niet in op bedrijfsspecifieke casussen en daarom wordt deze vraag niet in deze nota beantwoord.
600.	E.01-IV	64	In de tabel moet de tweede "sp28" "sp29" zijn.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
601.	E.01-V	36 en 96	In de tekst is vermeld dat nascheiding niet alleen eenzelfde niveau van afvalscheiding moet bereiken als met bronscheiding, maar ook dat een vergelijkbaar niveau van recycling moet worden bereikt. In de praktijk bieden het programma VANG en LAP3 teveel ruimte om weinig aan deze situatie te veranderen. Uit de stukken blijkt onvoldoende hoe de overheid gaat controleren, handhaven en bijsturen bij gebleken voortzetting van de huidige praktijk, temeer daar LAP3 geldigheid zal hebben tot tenminste 2029. Ingezamelde kunststoffen uit de huishoudelijke fractie bestaan voor meer dan 50% uit gemengde kunststofstromen, waarvoor geen hoogwaardige recyclingmarkt bestaat. Overige gesorteerde stromen moeten veelal door recyclingbedrijven opnieuw worden gesorteerd of in de praktijk worden gemengd met bedrijfsafvalstoffen die een veel hogere kwaliteit hebben.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
602.	E.01-V	36 en 96	Voor het bereiken van meer en betere inzameling en sortering gericht op recycling is een ander signaal nodig naar gemeenten, met daarbij horen-de stimulansen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
603.	E.01-V	40	Bij de tekst over het stortverbod vraagt inspreker waarom toch nog steeds ontheffing nodig is. Het bevoegd gezag moet stimuleren dat afvalstromen niet gestort hoeven te worden. Dit is te vrijblijvend. Inspreker stelt voor om verplicht te stellen dat verwerkingsinitiatieven alleen mogen worden vergund als blijkt dat de minimumstandaard gehaald kan worden. Ketenaanpak met sancties.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
604.	E.01-V en E.02-V	6	Gevraagd wordt of dit LAP niet de ultieme gelegenheid biedt om het vigerend beleid op het aspect technisch niet te verbranden sorteeresidu te nuanceren c.q. rationaliseren.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
605.	E.01-V en E.02-V	6	Inspreker stelt de volgende vragen bij het project hoogwaardige recycling. Welke omslagpunt wordt bedoeld? Welke zaken laten zich slecht in een LCA vertalen? Waarom is die exercitie niet voorafgaande aan dit LAP uitgevoerd?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
606.	E.01-V t/m- E.03-V	40	Voetnoot 4 is niet juist. Conform artikel 2.9 zijn de categorieën van afvalstoffen, bedoeld in artikel 10.54aWm, de categorieën in bijlage 11, ongeacht het type inrichting. Dus de bijlage geldt ook voor type-C inrichtingen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
607.	E.01-VI	65 en 78	De verwachting wordt uitgesproken dat na 2025 het verbranden van grof en fijn restafval van huishoudens waarin een aantal specifieke recyclebare deelstromen voorkomen niet meer aan de orde is. Alhoewel de inspanningen zijn gericht op zoveel mogelijk scheiding is het geen reële aanname dat er voor welke stroom dan ook sprake zal kunnen zijn van een 100% scheiding. Knelpunten als aanhangende vervuiling maar ook de vraag of 100% scheiding nog tot afzetbare deelstromen leidt, maken dat een dergelijke verwachting op voorhand als niet haalbaar wordt geacht. Voor sommige specifieke stromen zal, net als voor de stromen waarvoor stortcapaciteit noodzakelijk blijft, de voorkeur uitgaan naar verbranding in plaats van recycling. Het is goed om deze optie open te houden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Wel is een vergelijkbare inspraakreactie ingebracht op tekst die wel is aangemerkt als kern van beleid. Zie inspraakreactie 592.
608.	E.01-VI	41	In de vooruitblik op de minimumstandaard is aangegeven dat banden in huishoudelijk afval in 2025 niet meer verbrand mogen worden. Dit gaat om verbranden als vorm van verwijdering en <u>niet</u> om verbranden als vorm van nuttige toepassing. Bij banden is er namelijk geen sprake van 'verbranding in de vorm van verwijdering', maar worden banden in verbrandingsprocessen gebruikt vanwege hun toegevoegde waarde in het (hoogcalorische) verbrandingsproces, zoals bij de productie van cement, staalproductie en energiecentrales. In Nederland is dit in mindere mate het geval; internationaal is dit een hooggewaardeerde toepassing.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Wel is een voor inspreker ook interessante inspraakreactie ingebracht op tekst die wel is aangemerkt als kern van beleid. Zie inspraakreactie 592.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			In LAP3 zou op pagina 11 daarom de term 'verbranden' moeten worden vervangen door: 'verbranden als vorm van verwijdering'.	
609.	E.01-VI en E.02-VI	40	Inspreker vraagt wat vergunningverlening moet doen met het uitgangspunt dat sorteren en scheiden van huishoudelijk afval niet wordt toegestaan wanneer vervolgens residuen worden gestort. Vindt landelijke afstemming plaats of per bevoegd gezag?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Wel zijn vergelijkbare inspraakreacties ingebracht op tekst die wel is aangemerkt als kern van beleid. Zie inspraakreacties 277 en 594.
610.	E.01-VI en E.02-VI	40	In de tekst is aangegeven dat een nadere studie wordt uitgevoerd naar het omslagpunt tussen iets recyclen en veel storten en veel recyclen en iets storten. Inspreker vraagt hoe in de tussentijd hiermee om te gaan.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Wel zijn voor inspreker ook interessante inspraakreacties ingebracht op tekst die wel is aangemerkt als kern van beleid. Zie inspraakreacties 277 en 594.
611.	E.02 en A.03	79	In de praktijk blijkt dat slechts 57% van de bedrijven in Nederland op de hoogte is van het feit dat zij wettelijk verplicht zijn een aantal afvalstromen gescheiden in te zamelen. 93% van het afval kan nuttig toegepast worden. In België zijn regelgeving en communicatiecampagnes op een effectieve manier ingezet bij de verdere stimulering en bewustwording van afvalscheiding bij bedrijven. Er zijn dus volop kansen voor meer afvalscheiding en recycling maar dan moeten de eisen daarvoor meer worden aangescherpt in LAP3. De overheid moet bedrijven verplichten contracten aan te gaan met geregistreerde afvalinzamelaars en tevens effectieve communicatiecampagnes inzetten om meer afvalscheiding en recycling bij bedrijven te bevorderen. De voordelen zijn: afname van het afvalvolume, meer bronscheiding, behoud van grondstoffen, betere kwaliteit grondstoffen en daarmee hogere opbrengst, meer recycling van grondstoffen, bijdrage aan Nederlandse scheidingsdoelstellingen, en beter sluiten van de materialenkringlopen.	Bedrijven dienen de in bijlage F.5 van het LAP genoemde categorieën van afvalstoffen gescheiden te houden. Voor het gescheiden houden van kleine hoeveelheden bedrijfsafval moet de systematiek van § B.3.5.2.1 worden gehanteerd. Voorts zijn voor bouw- en slooplocaties scheidingsregels vastgelegd in de Regeling bouwbesluit 2012. Indien bedrijven zich aan deze scheidingsregels houden, vindt vanzelf correcte afvoer plaats. Op grond van artikel 10.37 van de Wm dienen bedrijven hun afvalstoffen immers af te geven aan onder andere bevoegde inzamelbedrijven of inrichtingen. Het verplichten van afvoer naar een geregistreerde afvalinzameling heeft geen meerwaarde. Wel zal verplicht worden dat afvalstoffen die gescheiden worden aangeboden ook bij inzameling gescheiden worden gehouden. Het voorgaande betekent dus dat betere handhaving dient plaats te vinden. Voorts merkt inspreker terecht op dat met behulp van effectieve communicatiecampagnes afvalscheiding door bedrijven bevorderd kan worden. Ondermeer in het kader van het programma 'Afval buitenshuis' wordt nagegaan op welke wijze de inzameling van bedrijfsafval verbeterd kan worden.
612.	E.02-II	40	Bij de voetnoot vraagt inspreker hoe je zo ver kunt nascheiden dat er alleen nog maar een te storten fractie overblijft. Aangezien met meer afvalstoffen je het wel mag verbranden.	Zie het antwoord op inspraakreacties 277 en 594.
613.	E.02-II	87	Bij het onderzoek merkt inspreker op dat voor het storten van het residu meer stortcapaciteit nodig zal zijn, terwijl het beleid in Nederland juist is om stortcapaciteit te verminderen. Daarnaast kan dit doorwerking hebben naar andere sectoren, om de discussie te openen voor een lagere minimumstandaard.	Zie het antwoord op inspraakreacties 277 en 594.
614.	E.02-III	6	Bij de rij "Overbrenging vanuit Nederland (...) t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling" vraagt inspreker of discrepantie bestaat tussen 'tenzij zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort' en 'elke mate van storten is teveel'.	In het beleidskader paragraaf par. B.13.5.2 is uitgewerkt op welke wijze 'de mate van' door het bevoegd gezag wordt beoordeeld. Een van de aspecten daarvan is de mate waarin nog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort. Voor sommige afvalstoffen is het (ook bij verwerking in Nederland) realiteit dat een residu overblijft dat alleen nog maar kan worden gestort. Dit wordt dan ook bij overbrenging geaccepteerd. Voor andere afvalstoffen is 100% nuttige toepassing mogelijk. In dat geval is overbrenging voor nuttige toepassing op een wijze waarbij wel nog een deel uiteindelijk moet worden gestort beleidsmatig niet wenselijk. Dit wordt door de laatste zin 'elke mate van storten is teveel' aangegeven. Voor restafval van bedrijven als bedoeld in sectorplan 2 geldt dat storten niet is toegestaan. Aangezien huishoudelijk restafval vergelijkbaar is met restafval van bedrijven zijn de paragrafen III van de sectorplannen 1 en 2 gewijzigd. E.01-III, "Overbrenging vanuit Nederland (...) t.b.v. voorbereiding voor hergebruik" is als volgt gewijzigd: Voor huishoudelijk restafval zoals bedoeld in par. II onder c en d, <u>tenzij zoveel een deel</u> van de overgebrachte afvalstof wordt gestort of anderszins verwijderd <u>en/of tenzij dat</u> de mate van (voorbereiding voor) hergebruik de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader par. B.13.5.2). ~~Voor de afvalstoffen van dit sectorplan geldt dat elke mate van storten te veel is.~~ E.01-III en E.02-III, "Overbrenging vanuit Nederland (...) t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling" zijn als volgt gewijzigd: <u>Tenzij een deel uiteindelijk zoveel</u> van de overgebrachte afvalstof wordt gestort, <u>aangezien in dat geval dat</u> de mate van <u>recycling nuttige toepassing</u> de overbrenging niet rechtvaardigt. ~~Voor de afvalstoffen van dit sectorplan geldt dat elke mate van storten te veel is~~ (zie beleidskader par. B.13.5.2). E.01-III, "Overbrenging vanuit Nederland (...) t.b.v. andere nuttige toepassing" is als volgt gewijzigd: Voor huishoudelijk restafval zoals bedoeld in par. II onder a, b en e, <u>tenzij er alsnog een deel</u> van de overgebrachte afvalstof wordt gestort <u>of anderszins verwijderd en/of wanneer aangezien in dat geval</u> de mate van <u>recycling nuttige toepassing</u> de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.) ~~Voor de afvalstoffen van dit sectorplan geldt dat elke mate van storten te veel is.~~
615.	E.02-IV	40	Uit het sectorplan moet duidelijk blijken of grof restafval hieronder valt of er moet verwezen worden naar het sectorplan dat dan wel van toepassing is. In de tabel wordt terug verwezen naar de afbakening. Inspreker vraagt om in de tabel te verwijzen naar een hoofdstuk/onderdeel van het beleidskader.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
616.	E.02-IV	64	Inspreker vraagt wat wordt bedoeld met grof bedrijfsafval.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
617.	E.02-IV	40	Euralcode 19.12.12 valt onder het subhoofdstuk afval van niet elders genoemde mechanische afvalverwerking (bijv. sorteren, breken, verdichten, pelletiseren). Inspreker vraagt of deze handelingen thuishoren bij de afbakening van dit sectorplan.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
618.	E.02-V	40	Bij de toelichting op de minimumstandaard is vermeld dat voorkomen moet worden dat verwerkingsinitiatieven worden vergund die verder in de keten leiden tot fracties of residuen waarvoor storten met ontheffing de enige optie is. Inspreker vraagt hoe dit wordt gegarandeerd. Met het AO/IC en AV-beleid?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Wel zijn vergelijkbare inspraakreacties ingebracht op tekst die wel is aangemerkt als kern van beleid. Zie hiervoor het antwoord op inspraakreacties 277 en 594.
619.	E.02-V en E.03-V	36 en 96	Hoewel bedrijven in principe verplicht zijn om afval te scheiden en gescheiden te houden, wordt hier nauwelijks op gecontroleerd. Een betere communicatie enkel in combinatie met een passend sanctie en/of beloningsbeleid kan snel leiden tot betere scheiding en gescheiden inzameling. Mogelijk kunnen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of anderen opgeleid tot afvalcoach een directe controlerende, adviserende en uiteindelijk sanctionerende rol gaan vervullen. Dit soort directe activiteiten gaan zichzelf op termijn terugverdienen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Zie overigens ook het antwoord op inspraakreactie 611.
620.	E.02-VI	40	De verwachting is dat vanaf 2025 het verbranden van fijn restafval van bedrijven waarin bepaalde recyclebare deelstromen voorkomen niet meer aan de orde is. Voor deze deelstromen wordt regelmatig ontheffing van het stortverbod aangevraagd, omdat het niet te verwerken materiaal betreft. Inspreker vraagt of het Bssa op dit punt aangescherpt moet worden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Wel is een vergelijkbare inspraakreactie ingebracht op tekst die wel is aangemerkt als kern van beleid. Zie hiervoor het antwoord op inspraakreactie 592.
621.	E.03	36 en 96	Sinds circa 2008 is geen direct causaal verband tussen de koers van de olie en de prijs van de virgin plastics grondstoffen. De Europese kunststof verwerkende industrie heeft in 2014 ruim 1 miljard Euro aan invoerrechten betaald om virgin grondstoffen te importeren. Een deel van dit geld zou besteed moeten worden om de reeds in Europa beschikbare grondstoffen in de vorm van afval en recyclelaat veel beter beschikbaar te maken voor de verwerkende industrie.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
622.	E.03-II	6	Inspreker vraagt of de minimumstandaard geen enorme 'open deur' is. Kan aangegeven worden welke procesafvalstoffen al dan niet onder de werkingssfeer van het Bssa vallen?	Onder sectorplan 3 valt procesafhankelijk industrieel afval van productieprocessen dat niet onder andere sectorplannen valt. Doordat sprake is van een grote variëteit aan afvalstoffen, is ook de minimumstandaard ruim geformuleerd. Het verzoek om aan te geven welke afvalstoffen onder het Bssa vallen, heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
623.	E.03-II	87	Voor een aantal afvalstromen geeft de grens van € 205,- per ton geen incentive om complexere afvalstromen toch te recyclen. Nader onderzoek is noodzakelijk in hoeverre een verhoogd tarief een stimulans kan zijn om complexere afvalstromen te recyclen. Zo nodig moet het tarief worden aangepast.	Zie het antwoord op inspraakreacties 199.
624.	E.03-II	93	De minimumstandaard is voor een aantal afvalstromen recycling. In de levensmiddelenindustrie zouden echter ook andere nuttige toepassingen vergund moeten blijven worden, aangezien ook deze door de Rijksoverheid worden gestimuleerd en marktvraag hiernaar aanzienlijk is. Hierbij gaat het vooral om de productie van biobrandstoffen uit de biomassafractie van industrieel afval (zogenaamde 'geavanceerde biobrandstoffen' zoals benoemd in de Richtlijn Hernieuwbare Energie).	Andere nuttige toepassing is gelet op de afvalhiërarchie laagwaardiger dan recycling. Wanneer het afval niet geschikt is voor recycling, mag het afval worden verbrand met benutting van de energie-inhoud. Hieronder valt tevens het maken van biobrandstoffen. Het beleid om het aandeel hernieuwbare energie te doen toenemen, bevat meerdere instrumenten om dit doel te bereiken.
625.	E.03-II	93	Circulaire economie in de levensmiddelenindustrie betekent dat de volledige Ladder van Moerman gebruikt wordt bij de verwerking van grondstoffen en reststromen. Bij het stimuleren en ondersteunen van innovatie zou de overheid moeten inzetten op het zo lang en zo veel mogelijk in de keten voor humane consumptie houden of veilig terugbrengen van reststromen.	De ladder van Moerman geeft aan hoe voedselresten zo goed mogelijk benut kunnen worden. Zodra sprake is van een afvalstof, is de afvalhiërarchie echter leidend. De ladder van Moerman heeft geen formele status. Het zo lang en zo veel mogelijk in de keten voor humane consumptie houden of veilig terugbrengen van reststromen, valt zolang geen sprake is van afvalstoffen onder preventie. Deze activiteiten zijn daarom niet beschreven bij de minimumstandaard van verwerking van afvalstoffen, maar wel elders in het sectorplan.
626.	E.03-II	36 en 96	Om de arbitraire term 'hoogwaardig' vast te leggen in een convenant waarbij een deel van de marktpartijen geen deelgenoot is van de gesprekken hierover verdient geen steun.	De in § A.4.2 van LAP3 opgenomen afvalhiërarchie is de basis voor de beoordeling van de hoogwaardigheid van het afvalbeheer. Onduidelijk is waarom dit een arbitraire term is. Wel is het lastig om binnen een trede van de hiërarchie – bijvoorbeeld binnen de trede 'recycling' invulling te geven aan het onderscheid hoogwaardig – minder hoogwaardig. Hiervoor wordt verwezen naar de inspraak op paragraaf A.4.2. Voor procesafhankelijk industrieel afval zal in het kader van het convenant meer en betere recycling voor een aantal typen procesafhankelijk

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				industriële afval mogelijk onderzocht worden of bepaalde vormen van recycling hoogwaardiger zijn dan andere. Het uitvoeren van een onderzoek door de partijen van een convenant leidt tot vergroting van het draagvlak van de onderzoeksresultaten en efficiëntere inbreng van kennis. Wanneer dit zou leiden tot aanpassing van de minimumstandaard is hierop vanzelfsprekend weer inspraak mogelijk.
627.	E.03-II en A.5.5.3	36 en 96	Vreemd is het feit dat veel ontdoenende bedrijven zelf deze grondstoffen na recycling tot grondstof niet inzetten. Een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid met een verplichting tot een minimaal recyclecontent van alle op de markt gebrachte producten zou minstens twee effecten hebben. Enerzijds zullen bedrijven nog meer proberen te voorkomen dat afval ontstaat, anderzijds zou door het beter balanceren van vraag en aanbod het voor recyclingbedrijven aantrekkelijker worden te investeren.	Bij de afweging of producentverantwoordelijkheid een geschikt instrument is voor een afvalstroom spelen diverse criteria een rol. Deze criteria zijn beschreven in § A.5.5.3 en vallen buiten de reikwijdte van het sectorplan.
628.	E.04-I	50	Inspreker ziet graag dat de toelichting voor te recyclen papier- en karton aangevuld wordt met de opmerking dat deze opsomming niet limitatief is.	Paragraaf E.4-I is als volgt gewijzigd: <u>Dit zijn (niet limitatief):</u> kranten, drukwerk, tijdschriften, grafisch papier (van printers en kopieerapparaten), papier en kartonnen verpakkingen en snijafval.
629.	E.04-IV	50	In het ontwerp wordt verwezen naar de (criteria in de) beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving verontreinigd papier-, kunststof- en metaalafval. De omschrijving van de criteria in die alinea wijkt af van de criteria in de beleidsregel. Inspreker ziet graag dezelfde tekst om interpretatieverschillen te voorkomen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
630.	E.04-IV	58	Inspreker vraagt om aan te sluiten bij de beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving verontreinigd papier, of scheidingswijzer van de Stichting Papier Recycling Nederland (PRN). Vervuiling met 'veel etensresten' is hierbij geen criterium.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
631.	E.04-V	58	Inspreker vraagt om 'handelaren' te wijzigen in 'oudpapierbedrijven' of 'papierrecyclers'.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
632.	E.04-V	95	Het is goed dat de BREF Papier en Pulp als minimumstandaard voor de Nederlandse PKI wordt genoemd. Dit sluit aan bij het lopend beleid en creëert een gelijk speelveld.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
633.	E.04-VI	58 en 95	Papierafval afkomstig uit nascheiding van huishoudelijk afval zijn niet inzetbaar binnen de papier- en kartonindustrie. Het is uitermate ongewenst om dit in één adem te benoemen met brongescheiden papier en karton geschikt voor hoogwaardige papierrecycling binnen de papier- en kartonindustrie. De focus moet liggen op brongescheiden papier en karton. Zie ook de reactie op B.3	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
634.	E.04-VI	95	Een verwijzing kan worden opgenomen naar de 'Europese lijst van standaardsoorten oud papier en karton voor recycling' zoals vastgelegd door CEN als European Standard EN 643. Deze Europese lijst legt de standaardkwaliteiten voor oudpapier en -karton vast. Zij bevat een algemene beschrijving van de standaardsoorten en definieert wat deze wel en niet behoren te bevatten.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
635.	E.05-II	44	Sprake is van twee soorten afval: namelijk het afval dat wordt gebruikt voor de circulaire productie van textiel en het afval dat niet verwerkt wordt tot een vergelijkbaar product of wordt verwerkt tot een laagwaardig product, zoals isolatie. Textiel heeft echter de potentie om ook naar hoogwaardige alternatieven te worden gerecycled, zoals hoogwaardige kunststoffen.	Verwerking van textiel tot een product van kunststof is binnen de afvalhiërarchie even hoogwaardig als verwerking tot een product van textiel. Uit de formulering van de minimumstandaard volgt wel dat daarbij 100% recycling dient plaats te vinden. Bij de verwerking mogen geen reststoffen ontstaan die worden verbrand of gestort. Tevens wordt opgemerkt dat tijdens de planperiode in het kader van het convenant Meer en Beter Recycling wordt onderzocht of voor specifieke vormen van textiel bepaalde vormen van recycling hoogwaardiger zijn dan andere. Mogelijk wordt als gevolg van deze studie de minimumstandaard voor dit sectorplan gewijzigd.
636.	E.05-V en B.04	55	Iedere afvalinzamelaar (dus ook textielinzamelaar) dient, ongeacht of het om professionele of charitatieve instellingen gaat, gekwalificeerd te zijn en daarom een VIHB-nummer te hebben. Inspreker vindt het van groot belang dat dit in LAP3 opgenomen wordt, ook al betreft dit "normale wetgeving". Dit geldt bij voorbeeld ook voor kringloopbedrijven en organisaties die 'huis-aan-huis' textiel inzamelen. In het sectorplan zou iets vermeld moeten worden over deze laatste inzamelmethode. Inspreker verwijst in dit kader ook naar de Certificeringsregeling Herwinning Textiel.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
637.	E.05-VII	55	Inspreker brengt het bij de zienswijze gevoegde rapport 'Resultaten en bevindingen verduurzaming textielketen' uit 2016 onder de aandacht. In dit rapport staan de bottlenecks voor verduurzaming in de textielketen beschreven en worden voorstellen gedaan met oog op Horizon 2020. In het rapport wordt onder meer gepleit voor een systeem dat (tijdelijk)	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			marktfalen tegengaat. Een belangrijke rol daarbij zouden gemeenten moeten spelen.	
638.	E.05-VII	55	Onvoldoende uitgesorteerd textiel uit huishoudelijke inzameling wordt geclassificeerd als Y46. Aangezien dit afwijkt van de ons omringende landen, pleit inspreker ervoor om deze stroom aan te merken als 'groene lijst' afvalstroom. Inspreker verwijst verder naar de bij de zienswijze gevoegde brief van 14 januari 2014.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
639.	E.05-VII	55	Uit de tekst volgt dat wanneer textiel en schoeisel (dat veelal bestaat uit leer, textiel en rubber) gezamenlijk (i.e. gemengd) grensoverschrijdend wordt getransporteerd, dit valt onder het regime voor de Oranje lijst van afvalstoffen. Inspreker vindt deze wijziging in het LAP3 erg ongewenst en niet uitvoerbaar. Inzamelaars/sorteerders dienen dan ingezamelde schoenen te onderscheiden in schoenen die voldoen aan "veelal bestaande uit leer, textiel en rubber" en de schoenen die hier niet aan voldoen en dus wel gemengd mogen worden om als Groene lijst afvalstof aangemerkt te kunnen worden. Ook de Inspectie kan onmogelijk met zekerheid bepalen of een transport uit groene of oranje lijst afvalstoffen bestaat als het een menging is van textiel en een bepaald soort schoenen ("veelal bestaande uit leer, textiel en rubber"). In LAP3 dient het grensoverschrijdend transport van textiel en schoenen (gemengd) als Groene Lijst afvalstof te worden aangemerkt. Overigens lijkt het erop dat paragraaf VII in dit verband in tegenspraak is met de eerdere paragrafen waar de formulering wel correct is.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
640.	E.06-I en E.06-IV	88	Aangegeven is wat onder gft-afval moet worden verstaan. Het LAP doet echter geen uitspraak over de mate van verontreiniging die in gft-afval mag zitten. Door dit gebrek aan kwaliteitseisen kan de voorwaarde dat er een afzetbare compost geproduceerd moet worden onder druk komen te staan. Inspreker verzoekt de norm van maximaal 5% verontreinigingen in het LAP op te nemen.	Op grond van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet mag compost niet meer dan 0,5 gewichtsprocent aan bodemvreemde niet-biologisch afbreekbare delen bevatten. Gft-afval dient dus zo schoon mogelijk te zijn. Verontreiniging leidt tot meer reinigingskosten en een slechtere compostkwaliteit. Niet alleen de hoeveelheid verontreiniging, maar ook het soort verontreiniging is van belang. Een norm van 5% kan leiden tot norm-opvullend gedrag en is daarom ongewenst. Voor gft vormen de in paragraaf IV opgenomen lijsten het uitgangspunt. Deze lijsten bevatten stromen die wel/niet onder gft vallen en die wel/niet geschikt zijn om in gft-installaties tot kwalitatief goede compost te worden verwerkt. Voor het overige dienen gemeenten in overleg met de composteerbedrijven afspraken te maken over de kwaliteit van het gft-afval.
641.	E.06-I, E.07-I en E.08-I	43	Het concept groenafval geeft onvoldoende richtlijn voor discussiegevallen zoals bermmaaisel of riet uit sloten, waarbij men zich dient te ontdoen van het materiaal en het alleen met veel omwegen mag hergebruiken als groene grondstof. Inspreker verzoekt in het LAP op te nemen wanneer biomassa uit (regulier) beheer en onderhoud als afval wordt aangemerkt en wanneer niet.	Of een stof moet worden aangemerkt als een afvalstof is afhankelijk van de specifieke situatie. Hierover worden in het sectorplan geen uitspraken gedaan. Hoofdstuk B.6 en de leidraad die na het vaststellen van het LAP zal worden gepubliceerd bevatten meer informatie over de beoordeling afvalstof of niet-afvalstof. Voorts zijn op de website rechtsoordelen en jurisprudentie te vinden. Indien sprake is van een afvalstof, dan geldt in een aantal gevallen een vrijstelling voor bepaald afvalbeheer. Deze situaties zijn genoemd in de toelichting van het sectorplan.
642.	E.06-II en E.06-V E.07-II en E.07-V E.08-II en E.08-V	6	Inspreker vraagt waarom uit een oogpunt van circulariteit de minimumstandaard niet inzet op het (verplicht) vergisten voorafgaand aan composteren.	De twee onderdelen van de minimumstandaard <ul style="list-style-type: none"> • composteren met het oog op recycling; en • vergisten met gebruik van het gevormde biogas als brandstof gevolgd door narijping (nacompostering of een andere vorm van aerobe droging) met het oog op recycling van het digestaat; zijn beide vormen van recycling en daarmee even hoogwaardig binnen de afvalhiërarchie. Benadrukt wordt dat deze hoogwaardigheid alleen geldt als bij het vergisten sprake is van recycling van het digestaat. Om te kunnen composteren tot een meststof dient het materiaal een bepaalde samenstelling te hebben. Met name bij de vergisting van gft, is voor de nacompostering nodig dat vers organisch afval wordt toegevoegd aan het digestaat of dat de vergisting tijdig wordt afgebroken zodat er nog voldoende organisch materiaal resteert ten behoeve van de narijping. Op dit moment zijn er dan ook onvoldoende gronden om de voorgestelde wijziging door te voeren.
643.	E.06-II en E.06-V, E.07-II en E.07-V, E.08-II en E.08-V	91	De term aerobe moet uit de minimumstandaarden verwijderd worden, omdat ook anaeroob wordt gedroogd.	Aan het verzoek wordt niet tegemoet gekomen. Recycling van het digestaat houdt in dat het digestaat verwerkt moet worden tot compost dat voldoet aan de eisen van het Uitvoeringsbesluit meststoffenwet. Compost is per definitie een zodanig stabiel eindproduct dat daarin alleen nog een langzame afbraak van humeuze verbindingen plaatsvindt. Compost is niet vloeibaar. Digestaat na vergisting is in veel gevallen niet stabiel en moet, al dan niet na scheiding in een dikke en dunne fractie, aerobisch verder worden verwerkt. Alleen als, bijvoorbeeld met de Oxitopmethode of de Rottegrad-methode, is aangetoond dat de dikke fractie van het digestaat een stabiel eindproduct is dan kan aerobe droging achterwege blijven. Naar aanleiding van deze inspraakreactie wordt voorts een nadere toelichting opgenomen van de afbakening van sectorplan 7. Paragraaf E.07-I is als volgt gewijzigd: Het gaat hierbij om organische afval dat (niet limitatief): <ul style="list-style-type: none"> • vrijkomt bij handel, diensten, overheden, veilingen, ~~agrarijke bedrijven~~ en ~~industriële bedrijven~~; en paragraaf F.5.2 is als volgt gewijzigd: GFT uit huishoudens valt onder categorie 13 van bijlage 5 van het LAP : gescheiden ingezameld groente-, fruit- en tuinafval van huishoudens (gft-afval) en daarmee naar aard en samenstelling vergelijkbaar bij handel, diensten en overheden, ~~en~~ veilingen, ~~agrarijke~~ ~~bedrijven en industriële bedrijven~~ gescheiden ingezameld organisch bedrijfsafval.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																													
644.	E.06-III	88	Is bij overbrenging vanuit Nederland het storten van de inerte fractie toegestaan? Is het nuttig toepassen van de inerte fractie als steunlaag op stortplaatsen toegestaan? Het residu van compostering bestaat veelal uit een mix van inerte delen, plastic en aanhangend organisch materiaal en is ongeschikt voor verdere verwerking. De inerte delen worden soms afgezet als bouwstof en soms als steunlaag op een stortplaats toegepast.	Voor wat betreft het storten van de inerte fractie zie het antwoord op inspraakreactie 646. Indien afvalstoffen een nuttige functie vervullen bij het aanbrengen van een steunlaag op een op stortplaats, dan is geen sprake van nuttige toepassing maar van storten (zie § B.12.9.2). Indien het mengsel van glas- en steenachtig afval wordt aangemerkt als bouwstof die voldoet aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en als steunlaag voor de bovenafdichting wordt gebruikt dan is sprake van nuttige toepassing op een stortplaats.																													
645.	E.06-III	40	Inspreker vraagt of de verordening dierlijke bijproducten van toepassing is op huishoudens. Zo niet, dan hoeft deze niet genoemd te worden. Eventueel ontbreekt een toelichting op wat onder dierlijke bijproducten verstaan wordt in relatie tot huishoudens.	In paragraaf IV van het sectorplan staat dat keukenafval en etensresten die bestemd zijn om te worden verwerkt voor omzetting in biogas of voor compostering categorie 3-materiaal als bedoeld in de Verordening EG 1069/2009 (Verordening dierlijke bijproducten) betreffen. De tekst wordt derhalve niet gewijzigd of aangevuld. Naar aanleiding van deze inspraakreactie wordt opgemerkt dat kleinschalige composteerprocessen meestal niet langdurig en heet genoeg plaatsvinden om pathogenen effectief te kunnen doden. Dit wordt toegevoegd aan de toelichting van het sectorplan.																													
646.	E.06-III, E.07-III en E.08-III	6	In de rij "Overbrenging vanuit Nederland (...) t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling" is toegelicht dat voor gescheiden ingezameld afval geldt dat elke mate van storten te veel is. Inspreker merkt op dat de kwaliteit van gft of organisch bedrijfsafval of groenafval staat of valt met het scheidingsgedrag van de burger. Ten onrechte bij gft gevoegd inert materiaal laat zich niet verbranden, maar moet wel uit de compost worden verwijderd, wil er een gekwalificeerd product gemaakt worden. Dit fijne inerte materiaal (een mengeling van glassplinters, steentjes, gruis e.d.) laat zich niet verbranden en kan dus enkel gestort worden.	Reststoffen van composterings- of vergistingsinstallaties zijn opgenomen in categorie 20 van artikel 1, eerste lid, van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen. Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing van het stortverbod verlenen. Hiervan kan uitsluitend sprake zijn indien het residu technisch gezien niet brandbaar is en ook niet op een andere, meer hoogwaardige wijze van beheer dan storten, kan worden verwerkt. Aangezien een stortverbod van toepassing is, kan de minimumstandaard niet worden aangepast en wordt ook paragraaf III van het sectorplan niet aangepast. In § B.12.3 is toegelicht dat in de omgevingsvergunning van een stortplaats een voorschrift kan worden opgenomen dat bepaalde afvalstoffen, waarvoor een stortverbod geldt toch mogen worden gestort, indien gedeputeerde staten een ontheffing van het stortverbod hebben verleend. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 22. Naar aanleiding van deze inspraakreactie wordt voor het residu een aparte minimumstandaard geformuleerd. Dit heeft ook gezorgd voor aanpassingen in de toelichtingen. In de paragrafen E.06-I, E.07-I en E.08-I is aan de tabel een extra rij toegevoegd: <table border="1" data-bbox="1389 989 2297 1087"> <tr> <td><u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval/organisch bedrijfsafval/groenafval</u></td> <td><u>Bij het verwerken tot compost en/of verder opwerken van compost tot keurcompostkwaliteit ontstaat – bijvoorbeeld bij het zeven – een residufractie die onder meer bestaat uit plastic, papier, touw, metaal, glas en dergelijke</u></td> </tr> </table> In de paragrafen E.06-II, E.07-II en E.08-II is – met nummering van de bestaande rij als rij a, aan de tabel een extra rij toegevoegd: <table border="1" data-bbox="1389 1136 2297 1234"> <tr> <td><u>b.</u></td> <td><u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval/organisch bedrijfsafval/groenafval</u></td> <td><u>Verwijderen door verbranden</u></td> </tr> </table> In de paragrafen E.06-III en E.07-III zijn, onder overbrenging vanuit Nederland, de volgende wijzigingen doorgevoerd. Voor sectorplan 08 zijn de aanpassingen te vinden onder inspraakreactie 664, omdat op basis van die inspraakreactie ook enkele aanpassingen in de tekst zijn doorgevoerd: <table border="1" data-bbox="1389 1335 2297 1948"> <tr> <td>t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling</td> <td>Ja</td> <td>...Voor gescheiden ingezameld groente-, fruit,- en tuinafval van huishoudens/organisch bedrijfsafval <u>en residuen</u> geldt dat elke mate van storten te veel is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Nee</td> <td><u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a</u>, omdat recycling mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Ja</td> <td><u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort en/of wanneer de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.)</u>. Voor dit afval geldt dat elke mate van storten te veel is.</td> </tr> <tr> <td><u>t.b.v. verbranden</u></td> <td>Nee</td> <td><u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a</u>, omdat recycling mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td><u>t.b.v. verbranden</u></td> <td>Ja</td> <td><u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b</u>.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten</td> <td>Nee</td> <td><u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a</u>, omdat recycling mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten</td> <td>Nee</td> <td><u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b</u>, omdat <u>verbranding mogelijk is</u>.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. storten</td> <td>Nee</td> <td>Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> </table>	<u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval/organisch bedrijfsafval/groenafval</u>	<u>Bij het verwerken tot compost en/of verder opwerken van compost tot keurcompostkwaliteit ontstaat – bijvoorbeeld bij het zeven – een residufractie die onder meer bestaat uit plastic, papier, touw, metaal, glas en dergelijke</u>	<u>b.</u>	<u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval/organisch bedrijfsafval/groenafval</u>	<u>Verwijderen door verbranden</u>	t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling	Ja	...Voor gescheiden ingezameld groente-, fruit,- en tuinafval van huishoudens/organisch bedrijfsafval <u>en residuen</u> geldt dat elke mate van storten te veel is.	t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat recycling mogelijk is.	t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort en/of wanneer de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.)</u> . Voor dit afval geldt dat elke mate van storten te veel is.	<u>t.b.v. verbranden</u>	Nee	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat recycling mogelijk is.	<u>t.b.v. verbranden</u>	Ja	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b</u> .	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat recycling mogelijk is.	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b</u> , omdat <u>verbranding mogelijk is</u> .	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.
<u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval/organisch bedrijfsafval/groenafval</u>	<u>Bij het verwerken tot compost en/of verder opwerken van compost tot keurcompostkwaliteit ontstaat – bijvoorbeeld bij het zeven – een residufractie die onder meer bestaat uit plastic, papier, touw, metaal, glas en dergelijke</u>																																
<u>b.</u>	<u>Residuen die ontstaan bij het verwerken van gft-afval/organisch bedrijfsafval/groenafval</u>	<u>Verwijderen door verbranden</u>																															
t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling	Ja	...Voor gescheiden ingezameld groente-, fruit,- en tuinafval van huishoudens/organisch bedrijfsafval <u>en residuen</u> geldt dat elke mate van storten te veel is.																															
t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat recycling mogelijk is.																															
t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort en/of wanneer de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.)</u> . Voor dit afval geldt dat elke mate van storten te veel is.																															
<u>t.b.v. verbranden</u>	Nee	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat recycling mogelijk is.																															
<u>t.b.v. verbranden</u>	Ja	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b</u> .																															
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat recycling mogelijk is.																															
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	<u>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b</u> , omdat <u>verbranding mogelijk is</u> .																															
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																															

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																		
				<p>In de paragrafen E.06-III en E.07-III zijn, onder overbrenging naar Nederland, de volgende wijzigingen doorgevoerd. Voor sectorplan 08 zijn in de aanpassingen te vinden onder inspraakreactie 664, omdat op basis van die inspraakreactie ook enkele aanpassingen in de tekst zijn doorgevoerd:</p> <table border="1" data-bbox="1389 426 2297 821"> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Nee</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Ja</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Nee</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Ja</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten</td> <td>Nee</td> <td>Omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. storten</td> <td>Nee</td> <td>Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> </table>	t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.	t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.	t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.	t.b.v. verbranden	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.
t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.																				
t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.																				
t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.																				
t.b.v. verbranden	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.																				
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																				
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																				
647.	E.06-IV	49	<p>In de "Behoort WEL/NIET tot gft afval" lijsten worden composteerbare verpakkingen met kiemplantlogo genoemd in de lijst van producten die niet in het gft horen. Inspreker maakt hiertegen bezwaar, aangezien in specifieke gevallen composteerbare verpakkingen kunnen leiden tot verbeterde afvalscheiding en kwaliteit van compost. Inspreker is in overleg met de VA over de toelating van EN13432 gecertificeerde (industriële composteerbare) verpakkingen van gekoeld/vers voedsel en EN123432 gecertificeerde zakken voor GFT afval. Uitgangspunt van het overleg is om de composteerbare plastics voor die toepassingen in te zetten waar ze helpen om meer organisch afval in de groene bin te krijgen en er voor zorgen dat er zo min mogelijk plastics contaminatie van het GFT afval plaats vindt. Hiertoe wordt gewerkt aan een convenant. Het voorstel van inspreker is om eerst de vergadering van de Vereniging Afvalbedrijven van 28 november af te wachten en daarna een afspraak te maken om de uitkomst daarvan te bespreken.</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>																		
648.	E.06-IV	88	<p>In de lijst " behoort WEL/NIET tot gft-afval" worden composteerbare kat-tenbakkorrels genoemd. Die zijn sinds 2015 niet meer te krijgen in Nederland.</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>																		
649.	E.06-IV	18	<p>Zakken/verpakkingen met kiemplantlogo kunnen als gft worden beschouwd, maar slechts voor zover het gaat om zakken gebruikt bij gft-inzameling. Alle andere plastics (ook indien voorzien van kiemplantlogo) moeten niet toegestaan worden. Compostgebruikers stellen steeds strengere eisen aan de gehalten verontreinigingen in compost, waaronder plastics. Onduidelijkheid over welke plastics bij gft zijn toegestaan zal leiden tot een hogere insleep verontreinigingen. Omdat compostfabrieken plastics vergaand maar niet 100% kunnen verwijderen, leidt dat onherroepelijk tot een slechtere compostkwaliteit. De nu voorgestelde strikte afbakening is daarom juist.</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>																		
650.	E.06-IV	18	<p>Inspreker stelt voor om in de tabel bij NIET</p> <ul style="list-style-type: none"> - 'Poep van honden en katten' te vervangen door 'Poep (dierlijke mest) m.u.v. kleine huisdieren zoals cavia's en konijnen'. - aan 'As uit asbak, open haard of barbecue' toe te voegen 'houtkachel en biomassaketel'. 	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>																		
651.	E.06-IV	7	<p>In LAP2 werden luiers gezien als onderdeel van gft en in LAP3 niet meer. Dit</p> <ul style="list-style-type: none"> • is onjuist en onbegrijpelijk; • maakt dat Almere in de ogen van haar inwoners onbetrouwbaar lijkt; • wordt niet toegelicht/gemotiveerd. <p>Inspreker:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wijst op de wijziging van de Wm in 2008 die dit juist expliciet mogelijk maakte; • verzoekt de lijn van LAP2 voort te zetten en gezamenlijke inzameling 	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar zou kunnen leiden tot aanpassing daarvan. Om die reden wordt zij toch in deze Nota beantwoord.</p> <p>In paragraaf IV van sectorplan staat boven de tabellen dat de gemeente met een inzamelaar/verwerker afwijkende afspraken kan maken waardoor meer afvalstoffen dan genoemd in de tabel " behoort WEL tot gft-afval" met het gft kan worden ingezameld. In die zin is niets veranderd ten opzichte van LAP2. Het is wel van belang dat bij de inzameling van andere afvalstoffen dan de stoffen genoemd op de " behoort WEL tot gft-afval" rekening wordt gehouden met de gevolgen van de in die afvalstoffen voorkomende verontreinigingen voor de kwaliteit van de verwerkingsproducten. Bij de verwerking van incontinentiemateriaal kunnen met name restanten van (afbreekproducten van) medicijnen (direct of indirect) van invloed zijn op de kwaliteit van het digestaat, compost en andere residuen (bijvoorbeeld geproduceerd uit rioolzuiverings-slib).</p>																		

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>van gft en luiers mogelijk te houden;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wijst hierbij op de vrijheid die gemeenten hebben om lokale afwegingen te maken; • vindt luiers weer bij het grijze afval voegen een stap achteruit; • constateert dat er noch in de regelgeving, noch in de minimumstandaard wijzigingen zijn die deze wijziging rechtvaardigen; • ziet geen bewijs dat gezamenlijke verwerking risico's met zich mee brengt. 	<p>De brancheorganisatie voor de akkerbouwers heeft in de telerhandleiding "Voedsel- en Voederveiligheid, Akkerbouw (VVAK)" opgenomen dat bij gft-compost de grondstof vrij moet zijn van incontinentiemateriaal en (wegwerp)luiers. In de handleiding staat dat het afnemen van compost waarin ook incontinentiemateriaal en/of (wegwerp)luiers is verwerkt, niet meer is toegestaan. Het uitgangspunt in het sectorplan blijft dan ook dat incontinentiemateriaal niet gezamenlijk met gft wordt ingezameld, tenzij de gemeente op basis van een eigen afweging gelet op de beoogde verwerking en het type luiers tot een andere afweging komt.</p> <p>De toelichtende tekst van het LAP is naar aanleiding van deze inspraakreactie wel aangepast.</p>
652.	E.06-IV	12	<p>Inspreker heeft bezwaar tegen de tekst waarin luiers worden genoemd als een stroom die niet onder het GFT valt en niet geschikt is om in GFT-installatie tot compost verwerkt te worden. Dit in tegenstelling tot de tekst in LAP 2 waar luiers expliciet genoemd zijn als onderdeel van het GFT waarmee deze fractie vermengd kan worden.</p> <p>Sinds 2008 worden in diverse Flevolandse en Noord Veluwe gemeenten de luiers bij het GFT-afval ingezameld en hebben wij lopende verwerkingscontracten. Een terugkeer van luiers bij het restafval is in het kader van de VANG-normen en de lokale ambities rondom afval scheiden een stap achteruit, zowel qua volume als gewicht van de hoeveelheid afval.</p> <p>Inspreker verzoekt de mogelijkheid om luiers met het GFT op te halen te behouden. Het is aan gemeenten om - juist in het kader van de VANG-normen, lokale ambities rondom afval scheiden en gemeentelijke autonomie - te kunnen differentiëren in de verplichting tot het afzonderlijk inzamelen van het GFT uit huishoudens.</p> <p>Het composteren of vergisten met aerobe droging/ na-rijping van het digestaat met het oog op recycling, is in LAP2 op dit moment de minimumstandaard. Door luiers uit het GFT te weren zoals de concepttekst van LAPS nu aangeeft, wordt de minimumstandaard verlaagd van verwerking van luiers in het GFT tot enkel verbranding met energierecuperatie.</p> <p>Er is geen (gelijkwaardig) alternatief voor het hoogwaardig verwerken van luiers, dan meecomposteren met het GFT. De huidige concepttekst van LAP3 zou een breuk betekenen met de succesvolle inzameling en onevenredig grote nadelen inhouden voor wat betreft het lopende verwerkingscontract, de verwerkingskosten en de gewinning aan de inzameling die er gedurende vele jaren is opgebouwd bij onze inwoners.</p> <p>Ook is niet aangetoond dat tijdens de verwerking van luiers (potentiële) risicostoffen milieutechnische bezwaren met zich mee brengen. De recente discussie over luiers bij het GFT vanuit de land- en tuinbouw is hier ook niet door ingegeven. Het wordt - en dat bevestigt de branche zelf ook - ingegeven door de vrees voor ongunstige beeldvorming en de kans op imagoschade. Dat op zichzelf kan niet voldoende reden zijn om een verbod in de regelgeving (zoals het LAP) op te nemen.</p> <p>Inspreker is bekend met de discussie binnen de Vereniging van Afvalbedrijven over deze materie. Dat er (momenteel) geen verwerkers zijn die - buiten de firma Orgaworld - die luiers bij het GFT accepteren, wil niet zeggen dat het LAP op voorhand een belemmering mag vormen voor de toegang tot de verwerkersmarkt van partijen die luiers bij het GFT wel wenst te accepteren. Er zijn geen wettelijke of milieutechnische bezwaren en feiten tegen de voortzetting van de inzameling (en verwerking) van luiers met het GFT.</p> <p>Mocht de concepttekst van LAP3 niet de intentie in zich dragen om het inzamelen en verwerken van luiers met GFT enige beperking op te leggen, dan is het dringende verzoek om de tekst zo aan te passen dat hier geen misverstand meer over kan bestaan.</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar zou kunnen leiden tot aanpassing daarvan. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 651.</p>
653.	E.06-IV	101	<p>In de concepttekst van LAP 3 is opgenomen dat luiers niet tot gft behoren. Inspreker verzoekt dringend de tekst in het sectorplan aan te passen dan wel te verduidelijken. De huidige tekst is strijdig met de Wm en met de VANG-doelstellingen.</p> <p>Het verbod vanuit de land- en tuinbouw op de toepassing van 'luisercompost' per 2017 mag geen reden zijn het beleid aan te scherpen. Er zijn immers andere afzetmogelijkheden. Daarnaast is het argument niet vali-</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar zou kunnen leiden tot aanpassing daarvan. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 651.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			de, omdat land- en tuinbouw ook gebruik maken van gier en mest waarin ook medicijnen e.d. zitten. Dit leidt ook niet tot negatieve beeldvorming.	
654.	E.06-IV, E.19-VI	97 en 104	<p>Inspreker doet het dringend verzoek het sectorplan zo aan te passen dat luiers gezamenlijk met gft kunnen worden ingezameld.</p> <p>De beleidswijziging op dit punt is onjuist, onbegrijpelijk, niet toegelicht en heeft tot gevolg dat de gemeente als onbetrouwbare overheid wordt gezien door de burgers.</p> <p>De Wm is in 2008 gewijzigd zodat gemeenten meer armslag konden krijgen bij de inzameling van gft, er is dus geen regelgeving die gezamenlijke inzameling verbiedt. Nu wordt dit weer teniet gedaan.</p> <p>Daarnaast zijn er lopende verwerkingscontracten.</p> <p>De minimumstandaard voor luiers wordt in LAP3 verlaagd naar verbranden met energierecuperatie. Er is geen (gelijkwaardig) alternatief voor het meecomposten van luiers met gft. Bij alternatieven eindigt het grootste deel van de grondstoffen van gebruikte luiers in de verbrandingsoven, waarbij de inzamelopbrengst veel lager is. Niet is aangetoond dat (potentiele) risicostoffen tijdens de verwerking van luiers milieutechnische bezwaren met zich mee kunnen brengen. Het gebruik van mest op landbouwgrond brengt niet minder risico's met zich mee dan de compost waarin luiers zijn verwerkt. De vrees voor ongunstige beeldvorming en kans op imagoschade kan niet voldoende reden zijn om een verbod in regelgeving, waaronder het LAP, op te nemen.</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar zou kunnen leiden tot aanpassing daarvan. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 651.
655.	E.06-V	40	<p>Gemeenten kiezen in toenemende mate voor de gescheiden inzameling van enkel de T-fractie waarbij het groente- en fruitafval met het restafval wordt ingezameld. Veelal vindt dit plaats in combinatie met de afschaffing van gft-inzameling bij hoogbouwlocaties. Een belangrijke overweging hierbij is het kostenaspect. Mede door de invoering van gescheiden inzameling van kunststof verpakkingsmateriaal speelt ook de wijze van inzameling van de andere afvalstromen een steeds prominentere rol in het keuzeproces omtrent de wijze van gft-inzamelen. Het afschaffen van gescheiden GF-afval en bij het restafval afvoeren is niet volgens de minimumstandaard. Inspreker vraagt hoe om te gaan met de keuzevrijheid van de gemeente om GFT bij het restafval af te voeren in relatie tot de genoemde minimumstandaard. Daarnaast zou de 200 kg GFT grens terug mogen komen in deze tekst.</p>	<p>Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar zou kunnen leiden tot aanpassing daarvan. Om die reden wordt zij toch in deze Nota beantwoord.</p> <p>Het LAP zet in op bronscheiding. Met bronscheiding worden de meest zuivere en daardoor makkelijkst toepasbare afvalstoffen verkregen, die bovendien vaak meerdere cycli voor recycling beschikbaar blijven. Het beleid gaat dan ook uit van het gescheiden houden van categorieën van afvalstoffen. Alleen voor huishoudelijk afval en kleine hoeveelheden bedrijfsafval kan een uitzondering worden gemaakt. Gemeenten hebben op grond van de Wet milieubeheer wel de vrijheid om op basis van de specifieke situatie en omstandigheden een eigen afweging te maken bij de keuze voor gescheiden inzameling van monostromen of 'slimme mengsels', dan wel voor inzameling van huishoudelijk restafval gevolgd door nascheiding. Daarnaast heeft de gemeente de mogelijkheid om delen van haar grondgebied uit te zonderen van de gescheiden inzameling van specifieke afvalstoffen, bijvoorbeeld groente-, fruit-, en tuinafval. Dit is beschreven in § B.3.3.1. De door inspreker genoemde grens van 200 kg is nog steeds opgenomen in tabel 2 van § B.3.5.2.1.</p> <p>Tot slot wordt opgemerkt dat inspreker ten onrechte stelt dat niet gescheiden inzamelen in strijd zou zijn met de minimumstandaard. De minimumstandaard is alleen van toepassing op gescheiden ingezameld gft-afval. Gf-afval dat met het restafval wordt ingezameld valt niet onder dit sectorplan.</p>
656.	E.06-V, E.07-V en E.08-V	6	<p>Vermeld is dat gescheiden houden van afvalstoffen een terugkerend issue is op verschillende momenten in het afvalverwerkingsproces waarmee met zorg moet worden omgegaan teneinde verwerking volgens de minimumstandaard niet te frustreren. Inspreker merkt op dat de kwaliteit van gft of organisch bedrijfsafval of groenafval staat of valt met het scheidingsgedrag van de burger.</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
657.	E.06-VII, E.07-VII	6	<p>Inspreker vraagt waarom artikel 3.131 van het Activiteitenbesluit milieubeheer niet wordt aangegeven om voedselvermalers expliciet te verbieden (totdat een LCA anders uitwijst).</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
658.	E.06-VII, E.07-VII en E.08-II	6	<p>Inspreker merkt op dat in de Ladder van Moerman vergisten hoger scoort dan composteren en composteren hoger dan verbranden. Als de Ladder van Moerman uitgangspunt is voor rest- en bijstromen uit de voedselketen, hoort voor (al) deze stromen toch materiaalrecycling te prevaleren boven massaverbranding?</p>	De ladder van Moerman geeft aan hoe voedselresten zo goed mogelijk benut kunnen worden. Zodra sprake is van een afvalstof, is de afvalhiërarchie echter leidend. De ladder van Moerman heeft geen formele status. Daarnaast is kern van het beleid voor organische reststromen de productie van een afzetbare bodemverbeteraar. In beginsel is dat zowel met composteren als met vergisten (+narijpen) te realiseren. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 642.
659.	E.07-II	83	<p>In de minimumstandaard is vergisten met gebruik van het gevormde biogas als brandstof gelijk gesteld met composteren. Dat is onjuist, aangezien vergisten een aanzienlijk betere nuttige toepassing is dan composteren.</p>	Deze inspraakreactie wordt op grond van de afvalhiërarchie niet onderschreven. Zie verder het antwoord op inspraakreacties 642 en 658.
660.	E.07-II	88	<p>De minimumstandaard voor organisch bedrijfsafval is composteren met het oog op recycling. Technisch gezien is het composteren van uitsluitend organisch bedrijfsafval of digestaat vrijwel niet mogelijk. Beide grondstoffen moeten gemengd worden met koolstofrijk structuurmateriaal om tot een afzetbare compost te komen. Inspreker heeft de volgende vragen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Is het reëel om composteren als minimumstandaard op te voeren voor een deelstroom die separaat nauwelijks verwerkt kan worden? 2. Kan/mag het digestaat ook rechtstreeks worden afgezet. Zo ja, aan 	<p>Voor een optimaal composteerproces is het noodzakelijk dat gestuurd wordt op de samenstelling van het te composteren materiaal. Bij het composteerproces kan het gebruik van hulpstoffen nodig zijn. Dit is eigen aan het composteerproces. Voorzover daarbij andere afvalstoffen worden gebruikt waarvoor eenzelfde minimumstandaard van verwerking geldt of grondstoffen worden gebruikt, is dat geen probleem. De minimumstandaard belemmert dit niet.</p> <p>Bij afzet van digestaat als meststof moet aan de Meststoffenwet worden voldaan. Dit is mogelijk als bepaalde plantaardige materialen worden vergist. Voor het mengen van digestaat geldt dat dit moet plaatsvinden ten behoeve van de recycling van het digestaat. Daarbij mogen eveneens andere afvalstoffen worden gevoegd, voorzover dat niet leidt tot strijdigheid met de voor die afvalstoffen geldende</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP			
			welke wettelijke eisen moet het digestaat voldoen. Zo nee, met welke afvalstoffen of grondstoffen mag organisch bedrijfsafval vooraf gemengd worden? 3. Met welke afvalstoffen/ producten mag digestaat vermengd worden? Aan welke eisen moet dit mengsel voldoen?	minimumstandaarden van verwerking en geen sprake is van strijdigheid met de Meststoffenwet (zie ook § B.7.5.7). Bij het vergisten van gft of van gescheiden ingezameld/afgegeven organisch bedrijfsafval moet het digestaat aerob worden gedroogd voordat verwerking tot compost kan plaatsvinden.			
661.	E.07-IV	83	In de tekst wordt ten onrechte gesteld dat groenafval dat vrijkomt bij....., daadwerkelijk altijd groenafval is. Immers, de groenreststoffen kunnen in vele gevallen als bijproduct worden aangemerkt. Deze tekst is ook strijdig met de minimumstandaard van sectorplan 08, waarin staat dat bermmaaisel onder voorwaarden diervoeder kan zijn.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.			
662.	E.08-I en E.08-IV	18	Voorgesteld wordt om bij de derde bullet 'grof tuinafval van bedrijven en huishoudens' van E.08-I en in de eerste alinea van E.08-IV het woord grof tussen haakjes te zetten. In de praktijk zijn er allerlei modellen voor inzameling van tuinafval, waardoor ook niet grof (fijn) tuinafval geïnclassificeerd kan worden als groenafval (bijvoorbeeld bladeren via bladkorven). Inspreker stelt voor om voor de laatste zin van de eerste alinea van E.08-IV toe te voegen: 'Dit is ook relevant bij nieuwe inzamelmodellen waarbij keukenafval en tuinafval apart worden ingezameld'.	Fijn tuinafval zoals twijgen en bladeren valt onder sectorplan 6 'Gescheiden ingezameld/afgegeven groente-, fruit- en tuinafval van huishoudens (GFT)'. Overigens is de minimumstandaard voor afval met een samenstelling die vergelijkbaar is met die van fijn tuinafval gelijk in de sectorplannen 6, 7 en 8.			
663.	E.08-II	3	De definitie van biomassa uit het Activiteitenbesluit omvat tevens stromen die geschaard kunnen worden onder sectorplan 8. Zo past groenafval dat vrijkomt bij het onderhoud van bos- en natuurterreinen zowel onder sectorplan 8 als onder de Activiteitenbesluit-definitie 'plantaardig afval uit de bosbouw'. Het Activiteitenbesluit staat toe deze biomassa te verbranden voor het nuttig gebruiken van de daarbij vrijkomende warmte, mits het materiaalhergebruik niet wordt belemmerd. Biomassa mag hiertoe vóór verbranding gemengd worden met andere biomassastromen. Hoe verhoudt de minimumstandaard zich tot deze meldingsplichtige activiteit uit het Activiteitenbesluit?	De Wabo en het Bor bepalen of voor een activiteit een vergunning "activiteit milieu" vereist is. In dat geval is sprake van een type C inrichting en zijn in ieder geval voorschriften van hoofdstuk 3 of 5 van het Activiteitenbesluit van toepassing. De in de vergunningaanvraag beschreven verwerking van afvalstoffen dient aan het LAP te worden getoetst. Emissie naar de lucht dienen te voldoen aan de in het Activiteitenbesluit opgenomen voorschriften.			
664.	E.08-II	91	Het is al jarenlang praktijk om snoeihout (niet uitsluitend de houtfractie) met reststromen uit de compostering naar biomassacentrales te brengen. Inspreker vraagt welk aspect van deze praktijk niet meer is toegestaan en wat gebeurd met bedrijven die geïnvesteerd hebben om dit te verzorgen?	<p>Bij het opstellen van het ontwerp-LAP3 is er vanuit gegaan dat verbranding van groenafval (niet zijnde de houtfractie) niet meer plaatsvond. Inmiddels is gebleken dat die aanname niet klopt. Bij het wijzigen van de minimumstandaard en het vervolgens actualiseren van vergunningen moet rekening worden gehouden met gedane investeringen in vergunde en bestaande verbrandingsinstallaties. Aangezien het wijzigen van de minimumstandaard voor fijn groenafval niet was aangekondigd in LAP2 hebben bedrijven bij het doen van investeringen in nieuwe installaties of verwerkingswijzen hier geen rekening mee kunnen houden.</p> <p>Het vergisten en composteren van groenafval sluit aan bij het streven naar het sluiten van kringlopen en draagt bij aan een circulaire economie. Echter bij het vaststellen van en toetsen aan een minimumstandaard wordt tevens een beoordeling aan de hand van een LCA uitgevoerd. In de voor LAP2 opgestelde LCA-beoordeling blijkt dat het waarderen van de waarde van compost in LCA-termen lastig is. Hierdoor wordt in de LCA mogelijk onvoldoende rekening gehouden met het waarderen van het behoud van materialen, wat een kernbegrip is bij een hoogwaardige recycling en de circulaire economie. Het behoud van materialen en grondstoffen is namelijk niet alleen van belang in de eerstvolgende levenscyclus, maar ook in eventuele levenscycli daarna. Deze tekortkomingen spelen met name voor composteren ook nog een rol bij de in LAP3 gebruikte mLCA-methode. Op voorhand kan dan ook niet gesteld worden dat met de mLCA-methode de conclusie kan worden getrokken dat verbranden laagwaardiger is dan recycling. Derhalve wordt de minimumstandaard voor groenafval alsnog niet gewijzigd ten opzichte van LAP2 en de aanpassingen die zijn gedaan in ontwerp-LAP3 worden derhalve weer ongedaan gemaakt. Tijdens de planperiode zal worden onderzocht of verbranden van groenafval (niet zijnde de houtfractie) toegestaan moet blijven worden. Daarbij zal tevens onderzocht worden op welke wijze de composteertechniek in een mLCA-methode moet worden meegenomen.</p> <p>Mede naar aanleiding van de inspraakreactie over de reststromen van de compostering worden deze residuen toegevoegd aan de afvalstromen waar dit sectorplan op toeziet. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 646.</p> <p>De tekst van § E.08-II is als volgt gewijzigd: ~~Voor de houtfractie van groenafval (snoeihout en stobben) is eveneens toegestaan:~~ ← Inzet als brandstof t.b.v. externe levering van elektriciteit en/of warmte <u>is eveneens toegestaan.</u></p> <p>In § E.08-II is de volgende tekst onder de tabel geschrapt: ~~De minimumstandaard voor de verwerking van groenafval is gewijzigd ten opzichte van LAP2. Vergunningen voor het verbranden van groenafval dienen binnen een jaar na publicatie van LAP3 in de Staatscourant zodanig te worden gewijzigd dat inzet als brandstof ten behoeve van externe levering van elektriciteit en/of warmte van groenafval, niet zijnde de houtfractie, per direct niet meer is toegestaan.~~</p> <p>In § E.08-II is als eerste alinea onder 'Ontwikkelingen afvalstof en minimumstandaard' toegevoegd: <u>Tijdens de planperiode wordt onderzocht of verbranden van groenafval (niet zijnde de houtfractie) toegestaan moet blijven worden. Daarbij zal tevens onderzocht worden op welke wijze de composteertechniek in een mLCA-methode moet worden meegenomen.</u></p> <p>In § E.08-III onder overbrenging vanuit Nederland is het volgende gewijzigd. Hieronder zijn ook de aanpassingen van inspraakreactie 646 meegenomen: <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td>t.b.v. recycling of, t.b.v.</td> <td>Ja</td> <td>...Voor gescheiden ingezameld groenafval en</td> </tr> </table> </p>	t.b.v. recycling of, t.b.v.	Ja	...Voor gescheiden ingezameld groenafval en
t.b.v. recycling of, t.b.v.	Ja	...Voor gescheiden ingezameld groenafval en					

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																																										
				<table border="1"> <tr> <td>voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling</td> <td></td> <td><u>residuen</u> geldt dat elke mate van storten te veel is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Nee Ja</td> <td>~~Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.~~ Dit verbod geldt niet voor van overbrenging van de houtfractie ten behoeve van hoofdgebruik als brandstof.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Ja</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort en/of wanneer de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.) Voor dit afval geldt dat elke mate van storten te veel is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Nee</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling andere nuttige toepassing mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Ja</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten</td> <td>Nee</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling andere nuttige toepassing mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten</td> <td>Nee</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, omdat verbranding mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. storten</td> <td>Nee</td> <td>Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling andere nuttige toepassing (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> </table> <p>In § E.08-III onder overbrenging naar Nederland is het volgende gewijzigd. Hieronder zijn ook de aanpassingen van inspraakreactie 646 meegenomen:</p> <table border="1"> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Ja</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, ~~omdat recycling mogelijk is.~~ , indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Ja</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Nee</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling andere nuttige toepassing mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Ja</td> <td>Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten</td> <td>Nee</td> <td>Omdat recycling andere nuttige toepassing (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. storten</td> <td>Nee</td> <td>Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling andere nuttige toepassing (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.</td> </tr> </table> <p>De toelichtende tekst van het LAP is naar aanleiding van deze inspraakreactie ook aangepast.</p>	voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling		<u>residuen</u> geldt dat elke mate van storten te veel is.	t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee Ja	~~Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.~~ Dit verbod geldt niet voor van overbrenging van de houtfractie ten behoeve van hoofdgebruik als brandstof.	t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort en/of wanneer de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.) Voor dit afval geldt dat elke mate van storten te veel is.	t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling andere nuttige toepassing mogelijk is.	t.b.v. verbranden	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling andere nuttige toepassing mogelijk is.	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, omdat verbranding mogelijk is.	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling andere nuttige toepassing (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.	t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, ~~omdat recycling mogelijk is.~~ , indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.	t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.	t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling andere nuttige toepassing mogelijk is.	t.b.v. verbranden	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Omdat recycling andere nuttige toepassing (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling andere nuttige toepassing (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.
voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling		<u>residuen</u> geldt dat elke mate van storten te veel is.																																												
t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee Ja	~~Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling mogelijk is.~~ Dit verbod geldt niet voor van overbrenging van de houtfractie ten behoeve van hoofdgebruik als brandstof.																																												
t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort en/of wanneer de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. B.13.5.2.) Voor dit afval geldt dat elke mate van storten te veel is.																																												
t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling andere nuttige toepassing mogelijk is.																																												
t.b.v. verbranden	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.																																												
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling andere nuttige toepassing mogelijk is.																																												
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, omdat verbranding mogelijk is.																																												
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling andere nuttige toepassing (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																																												
t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, ~~omdat recycling mogelijk is.~~ , indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.																																												
t.b.v. andere nuttige toepassing	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.																																												
t.b.v. verbranden	Nee	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder a, omdat recycling andere nuttige toepassing mogelijk is.																																												
t.b.v. verbranden	Ja	Voor afval zoals bedoeld in par. II onder b.																																												
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Omdat recycling andere nuttige toepassing (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden als vorm van verwijdering (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																																												
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling andere nuttige toepassing (van afval als bedoeld in par. II onder a) of verbranden (van afval als bedoeld in par. II onder b) mogelijk is.																																												
665.	E.08-II	3	In de overwegingen van sectorplan 8 in LAP2 wordt nog gesteld dat 'verbranden met energierugwinning' significant hoger scoort dan compostering. Wat is de ratio om in LAP3 dan terug te vallen op compostering?	De inspraakreactie wordt onderschreven. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 664.																																										
666.	E.08-II	18	Ten onrechte wordt de indruk gewekt dat het gebruik van bermmaaisel als diervoeder een gangbare praktijk zou kunnen zijn. Inspreker stelt voor om een toelichting te geven over de voorwaarden die de Wet dieren stelt. Daarnaast is het goed te benoemen dat veehouders in veel gevallen huiverig zijn om bermgras als veevoer te gebruiken, onder meer vanwege de risico's die ontstaan door zwerfvuil of het bevatten van voor de diergezondheid gevaarlijke planten zoals Jacobskruiskruid. Verder stelt inspreker voor om de regel over het op of in de bodem brengen van bermmaaisel weg te halen, omdat dit niets te maken heeft met het gebruik als diervoeder.	<p>Bij de minimumstandaard is vermeld dat het gebruik van bermmaaisel als diervoeder <i>onder voorwaarden</i> is toegestaan. Het is belangrijk dit te noemen omdat deze toepassingen wettelijk zijn gereguleerd en het niet noemen de indruk zou kunnen wekken dat de minimumstandaard niet in lijn is met geldende wet- en regelgeving. Wel wordt naar aanleiding van deze inspraakreactie de bij deze bepaling horende passage in de toelichting aangepast.</p> <p>Aan het verzoek over veehouders wordt niet tegemoet gekomen. Indien veehouders bermgras niet graag willen gebruiken, zal de afzet als veevoer beperkt zijn.</p> <p>Nuttig toepassen van groenafval buiten een inrichting mag binnen de voorwaarden zoals opgenomen in de Vrijstellingsregeling plantenresten. Dit geldt voor bermmaaisel, oogstrestanten en heideplagsel en maaisel dat vrijkomt binnen een natuurgebied. Deze regeling is gebaseerd op artikel 10.2, tweede lid, van de Wm. Ander groenafval mag alleen met een ontheffing van gedeputeerde staten op of in de bodem worden gebracht. De toelichtende tekst is aangepast.</p>																																										
667.	E.08-II	3	In hoeverre is het moeten scheiden van aangeleverd groenafval in een	De minimumstandaard wordt niet gewijzigd ten opzichte van LAP2. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 664.																																										

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			houtachtige en niet-houtachtige fractie, meer specifiek: het energieverbruik als gevolg van verkleinen en vervolgens uitzeven van de diverse fracties zijn deze handelingen, meegewogen in het vaststellen van de minimumstandaard 'composteren' of 'vergisten' voor niet-houtachtige groenstromen?	
668.	E.08-II	3	Waarom wordt, bij het ontbreken van (haalbare en) meer hoogwaardige alternatieven als terugwinning van vezels door raffinage, de minimumstandaard voor de niet-houtachtige fractie van gescheiden ingezameld/afgegeven groenafval dan toch gewijzigd?	De minimumstandaard wordt niet gewijzigd ten opzichte van LAP2. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 664.
669.	E.08-II	3	Inspreker heeft in het verleden een LCA uitgevoerd voor verbranden integraal groen voor de externe levering van warmte en/of elektriciteit. Kan er – op basis van deze LCA – alsnog worden afgeweken van de actualisatieplicht die volgt, c.q. gaat volgen uit artikel 5.10 Besluit omgevingsrecht?	De minimumstandaard wordt niet gewijzigd ten opzichte van LAP2. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 664.
670.	E.08-II	3	Inspreker verzoekt om voor bestaande inrichtingen waar reeds geheel conform het LAP2 integraal groenafval gebruikt wordt als brandstof voor de externe levering van energie en/of warmte, een uitzondering te maken. Branche-breed is er medio 2009 geanticipeerd op en geïnvesteerd in de wijziging van het LAP2 voor wat betreft de verbranding van integraal groenafval ten behoeve van externe levering van energie en/of warmte. Mede gelet op de stellige motivatie opgenomen in de overwegingen bij de destijds gewijzigde minimumstandaard, heeft de branche er op vertrouwd en mogen vertrouwen dat een investering in een dergelijke techniek rendabel zou zijn. Bovendien zijn er, voor betreffende techniek door de overheid diverse subsidies verleend zoals MEP en SDE 2014 verlengde levensduur.	De minimumstandaard wordt niet gewijzigd ten opzichte van LAP2. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 664.
671.	E.08-II	65 en 78	Bij de minimumstandaard wordt gesteld dat de inzet van groenafval, niet zijnde de houtfractie, voor externe levering van elektriciteit of warmte binnen één jaar na publicatie van LAP3 niet meer is toegestaan. Het is niet duidelijk waarom dit verbod wordt aangekondigd. Eén van de reststromen die in een bio-energie-centrale kan worden ingezet is riet dat niet voor recycling kan worden ingezet. Het inzetten van deze reststroom (en mogelijk ook andere reststromen) t.b.v. energieopwekking wordt met de huidige formering ten onrechte onmogelijk gemaakt.	De minimumstandaard wordt niet gewijzigd ten opzichte van LAP2. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 664.
672.	E.08-II	88	De inzet van groenafval, niet zijnde de houtfractie, voor externe levering van elektriciteit of warmte zal niet meer worden toegestaan. Riet is echter niet geschikt voor recycling en is er meer groenafval waarvoor dit geldt. Inspreker verzoekt de tekst aan te passen en te verduidelijken wat onder 'groenafval, niet zijnde de houtfractie' wordt verstaan.	De minimumstandaard wordt niet gewijzigd ten opzichte van LAP2. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 664.
673.	E.08-II	71	Onduidelijk is om welke reden de externe levering expliciet in de minimumstandaard is omschreven. Ook nuttige toepassing binnen een inrichting moet mogelijk zijn: bijv. houtkachel waarbij warmte nuttig wordt toegepast voor ruimteverwarming o.i.d.	De inspraakreactie wordt onderschreven. Ook interne levering van elektriciteit of warmte is toegestaan. De minimumstandaard in § E.08-II is als volgt gewijzigd: Inzet als brandstof t.b.v. ~~externe~~ levering van elektriciteit en/of warmte is eveneens toegestaan.
674.	E.08-II	88	De minimumstandaard voor groenafval is in de eerste plaats gericht op recycling tot compost. Daarnaast wordt onder voorwaarden ruimte geboden om groenafval dat niet ter plekke vrijkomt rechtstreeks op of in de bodem toe te passen, als deze verwerkingsoptie gelijkwaardig is aan composteren. 1. Hoe wordt de afweging gemaakt? 2. Hoe worden de risico's van invasieve soorten en onkruiden daarin meegenomen? 3. Wordt bedoeld dat zeefgrond dat vrijkomt bij het produceren van biomassa niet rechtstreeks op de bodem mag worden gebracht maar minimaal moet worden gecomposteerd? 4. Wordt het op de bodem brengen van groenafval niet ondoorzichtig en ingewikkeld in een situatie dat de Vrijstellingsregeling plantenresten, de ontheffing en de toets aan de Meststoffenwet naast elkaar voorkomen?	Groenafval dat niet onder de Vrijstellingsregeling plantenresten valt, mag alleen op of in de bodem worden gebracht als hiervoor een ontheffing van artikel 10.2 Wm is verleend. Bij het verlenen van de ontheffing moet worden bezien of toepassing uit een oogpunt van bescherming van het milieu kan worden toegestaan. Daarbij moet ook worden getoetst aan het LAP. Dat betekent dat het bevoegd gezag bij het verlenen van toestemming voor directe nuttige toepassing van groenafval op of in de bodem aandacht besteedt aan eventuele risico's van onbewerkt op het land brengen, bijvoorbeeld verspreiding van pathogenen en/of optreden van overbemesting. Bij toepassing als meststof moet aan de Meststoffenwet, waaronder het gebruiksnormenstelsel, worden voldaan. Indien beperkingen of eisen gelden voor invasieve soorten en onkruiden dan is dat in de betreffende wetgeving, zoals de Wet dieren en Regeling aanwijzing schadelijke organismen 1998 geregeld. Afgezeefde grond valt onder sectorplan 'grond'. De Vrijstellingsregeling plantenresten is een invulling van artikel 2, eerste lid, onder d, van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen en dat is weer een invulling van artikel 10.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer. De vrijstellingsregeling heeft betrekking op bepaalde categorieën bermmaaisel, oogstrestanten en heideplagsel en maaisel. Deze afvalstoffen moeten onder andere gelijkmatig worden verspreid over het ontvangende perceel en niet significant bijdragen aan de verspreiding van nutriënten en zware metalen. Indien aan de vrijstelling wordt voldaan is geen ontheffing (10.63 Wm) vereist en is de Meststoffenwet niet van toepassing.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>Indien groenafval, niet zijnde gevaarlijk afval, dat niet onder de Vrijstellingsregeling plantenresten valt, op of in de bodem wordt gebracht dan kunnen gedeputeerde staten een ontheffing verlenen van het in artikel 10.2, eerste lid, Wm gestelde verbod, indien het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet. In dit geval wordt ook getoetst of de verwerking tenminste gelijkwaardig is aan de minimumstandaard.</p> <p>Zie ook het antwoord op inspraakreactie 666.</p> <p>In § E.08-II is aan minimumstandaard b [NB; minimumstandaard b staat niet in het ontwerp maar is ingevoegd op basis van inspraakreactie 646] toegevoegd: <u>Zeefgrond verwerken volgens de minimumstandaard van sectorplan 39.</u></p>
675.	E.08-II en E.08-VII	6	Inspreker vraagt of de onder paragraaf VII beschreven informatie niet het ultieme argument is om voor de Ladder van Moerman (cascade-ring/circulariteit) te gaan.	De ladder van Moerman heeft geen formele status (zie ook het antwoord op inspraakreactie 658). Voor het overige wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 664.
676.	E.08-V	18	Bij de 'toelichting op de minimumstandaard' stelt inspreker voor om op twee plaatsen 'composteren' te vervangen door 'compostproductie'. Inspreker stelt voor om de eerste zin bovenaan pagina 5 te wijzigen in: 'Onder voorwaarden zijn ook andere verwerkingsopties zoals directe toepassing als bodemverbeteraar of meststof toegestaan'. 'Deze verwerkingsopties zijn alleen toegestaan indien ze vanuit milieuoogpunt minimaal gelijkwaardig zijn aan composteren en niet in strijd zijn met geldende regelgeving zoals de Meststoffenwet.'	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
677.	E.08-V	18	De suggestie is onjuist dat rechtstreeks op of in de bodem brengen van groenafval vanuit milieuoogpunt minimaal gelijkwaardig kan zijn aan compostproductie en -toepassing. Er zijn legio studies die dit aangeven en in de zienswijze worden enkele argumenten genoemd. Daarnaast wordt de meerwaarde geïllustreerd door de markt (de agrariër), die voor compost betaalt en voor onbewerkt groenafval/maaisel geld wil toekrijgen. Inspreker stelt voor om in de formulering primair te verwijzen op het doel van de rechtstreekse toepassing als bodemverbeteraar: 'Naast compostering en inzet als brandstof van de houtfractie is directe toepassing als bodemverbeteraar in sommige gevallen toegestaan. De Vrijstellingregeling plantenresten beoogt lokale toepassing mogelijk te maken daar waar de afvoer van materiaal technisch moeilijk is en/of tot onevenredige hoge kosten leidt. Volgens artikel 10.1a, onder f, Wm is directe inzet mogelijk wanneer groenafval voldoet aan de voorwaarden van 'niet-gevaarlijk land- en bosbouw materiaal'. Inspreker pleit ervoor om de huidige tekst 'Het is aan te raden dat het bevoegd gezag...invasieve soorten en/of optreden van overbemesting' te laten staan na bovengenoemd tekstvoorstel.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
678.	E.08-V	18	Inspreker vraagt om een definitie van 'land- en bosbouw materiaal', zoals beschreven in artikel 10.1a, onder f, Wm. In de praktijk worden zeer verschillende definities en interpretaties toegepast. De toelichting op de website van Infomil is onvoldoende duidelijk. Bij de Helpdesk Afvalbeheer worden geen eenduidige antwoorden op vergelijkbare vragen gegeven.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
679.	E.08-V	18	<p>Bij de alinea over "op de bodem brengen buiten inrichtingen" stelt inspreker voor de zin '<i>Naast deze regeling zijn gedeputeerde staten...Artikel 10.2 van de Wet.</i>' weg te laten.</p> <p>Verder stelt inspreker voor om de volgende verduidelijking toe te voegen: 'Bermgras en slootmaaisel kunnen vallen onder de definitie van 'landbouw- of bosbouw materiaal' zoals genoemd in artikel 10.1a, onder f, Wm. Bepalend hiervoor is...[verduidelijking opnemen]. Alleen als het materiaal voldoet aan het criterium 'niet-gevaarlijk' is het daadwerkelijk uitgesloten van hoofdstuk 10 van de afvalstoffenregelgeving. Voor uitleg van het criterium 'niet-gevaarlijk' is van belang of het materiaal wordt ingezet als meststof, dan wel voor een andere toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij inzet als meststof definieert de wetgever het criterium 'niet-gevaarlijk' als de maximale waarden die horen bij de Meststoffenwet, voor co-materialen die vergelijkbaar zijn met de stromen die onder dit artikel 10.1a vallen. Het gaat hierbij om de maximale waarden die zijn opgenomen voor zware metalen in tabel 1, bijlage II van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet. 	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP										
			<ul style="list-style-type: none"> Bij inzet voor een toepassing anders dan als meststof definieert de wetgever het criterium 'niet-gevaarlijk' aan de hand van artikel 1.1. van de Wm. Dit artikel definieert een gevaarlijke afvalstof als een afvalstof die een of meer van de in bijlage III van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen genoemde gevaarlijke eigenschappen bezit. Met andere woorden: wanneer het materiaal géén van deze eigenschappen bezit, classificeert het als niet gevaarlijk. <p>De ontdoener en de toepasser zullen er zeker van moeten zijn dat het materiaal niet gevaarlijk is in de zin zoals hierboven omschreven. Daarnaast schrijft artikel 10.1a, onder f, Wm voor dat het moet gaan om 'methoden die onschadelijk zijn voor het milieu en de gezondheid van mensen'. Dit is niet eenduidig te definiëren, maar moet per toepassing beoordeeld worden. In ieder geval moet worden voldaan aan de relevante wettelijke normen en regels. Het voldoen aan de (milieu)regelgeving is een minimumvoorwaarde.'</p>											
680.	E.08-V	40	Inspreker vraagt waarom de tekst over actualisatie van de vergunning niet in alle sectorplannen is opgenomen. Gedurende de planperiode van LAP3 kunnen ook wijzigingen van de minimumstandaard plaatsvinden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.										
681.	E.08-V	40	Inspreker vraagt of nu al geanticipeerd wordt op de actualisatie van de vergunningen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.										
682.	E.08-VII	18	Inspreker pleit ervoor om het volgende toe te voegen: <i>'Het beleid streeft naar een circulaire economie, waarin maximaal waarde wordt gehaald uit organische reststromen zoals groenafval. Het rechtstreeks toepassen van groenafval als bodemverbeteraar draagt hieraan niet bij. Het verslechtert bovendien de business case van innovatieve toepassingen voor groenafval: in plaats van de gangbare kostprijs voor compostering concurreren deze innovatieve toepassingen dan met de (veel lagere) kosten voor rechtstreeks toepassen op of in de bodem.'</i>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.										
683.	E.08-VII	83	Het is opmerkelijk dat gesteld wordt dat de vraag naar snoeihout voor energietoepassingen leidt tot verminderde beschikbaarheid van compostproducten. De nuttige toepassing voor de productie van (duurzame) energie is een maatschappelijk belang en draagt bij aan het behalen van nationale doelstellingen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.										
684.	E.09-II	47	Onder veegvuil wordt verstaan "Veegzand" vrijgekomen bij machinaal vegen. Voor de verwerking/reiniging van veegzand als RKG-zand wordt verwezen naar sectorplan 39. Deze verwijzing is juist. Ook de BRL 7500 voorziet in de verwerking/reiniging van deze afvalstoffen. De acceptatie van bijvoorbeeld RKG-zand (aangeleverd in zuigauto's) vindt bij de reinigers plaats conform de BRL 7500, Protocol 7510. Gelet op de consistentie van het materiaal vindt direct een clustering plaats met andere partijen te reinigen verontreinigde grond. Conform de BRL worden deze afvalstoffen gecombineerd gereinigd met verontreinigde grond. Hierdoor is het uitgesloten dat onderscheid gemaakt kan worden in de vrijgekomen residuen (lichte fractie/slibkoek). Deze fracties worden, conform de regelingen in de BRL 7500, afgevoerd naar een stortplaats. De branche hecht er grote waarde aan dat de afzet van de residuen op de juiste wijze worden opgenomen in het LAP. Zeker gelet op de actualisatie van de vergunningen.	<p>De inspraakreactie wordt onderschreven. De minimumstandaard wordt aangepast en tevens worden de paragrafen I en III hiermee in lijn gebracht.</p> <p>§ E.09-I is als volgt gewijzigd:</p> <table border="1"> <tr> <td>Veegvuil <u>van handmatig vegen</u> van overige openbare ruimten</td> <td>Afval dat vrijkomt bij het door gemeenten of reinigingsdiensten handmatig ~~of machinaal vegen verwijderen~~ van afval op openbare straten, terreinen en overige openbare ruimten, <u>niet zijnde stranden. Zoals opruimen van illegale afvalstortingen, zwerfafval en vuil na afloop van markten, braderieën, kermissen en andere evenementen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van bladblazers etc.</u></td> </tr> <tr> <td>Veegvuil <u>van machinaal vegen</u> van overige openbare ruimten</td> <td>Afval dat vrijkomt bij het door gemeenten of reinigingsdiensten <u>machinaal vegen van openbare straten, terreinen en openbare ruimten, niet zijnde stranden. Dit gebeurt met veegmachines.</u></td> </tr> </table> <p>In § E.09-II is een nieuwe minimumstandaard a toegevoegd, bestaande minimumstandaard a gewijzigd en vernummerd tot b en bestaande minimumstandaard b gewijzigd en vernummerd tot c:</p> <table border="1"> <tr> <td>a</td> <td>Veegvuil van machinaal vegen van overige openbare ruimten dat voldoet aan de maximale waarden voor kwaliteitsklasse industrie als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit</td> <td>Afscheiden van de inerte fractie en vervolgens: <ul style="list-style-type: none"> • verwerking conform de minimumstandaard van sectorplan 39 "grond". • de restfractie die overblijft na afscheiden van de inerte fractie verder verwerken volgens c. </td> </tr> <tr> <td>a₂</td> <td>Overig veegvuil van machinaal vegen van overige openbare ruimten</td> <td>Afscheiden van de inerte fractie en vervolgens: <ul style="list-style-type: none"> • verwerking van de inerte fractie conform de minimumstandaard van sectorplan 39 "grond". </td> </tr> </table>	Veegvuil <u>van handmatig vegen</u> van overige openbare ruimten	Afval dat vrijkomt bij het door gemeenten of reinigingsdiensten handmatig ~~of machinaal vegen verwijderen~~ van afval op openbare straten, terreinen en overige openbare ruimten, <u>niet zijnde stranden. Zoals opruimen van illegale afvalstortingen, zwerfafval en vuil na afloop van markten, braderieën, kermissen en andere evenementen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van bladblazers etc.</u>	Veegvuil <u>van machinaal vegen</u> van overige openbare ruimten	Afval dat vrijkomt bij het door gemeenten of reinigingsdiensten <u>machinaal vegen van openbare straten, terreinen en openbare ruimten, niet zijnde stranden. Dit gebeurt met veegmachines.</u>	a	Veegvuil van machinaal vegen van overige openbare ruimten dat voldoet aan de maximale waarden voor kwaliteitsklasse industrie als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit	Afscheiden van de inerte fractie en vervolgens: <ul style="list-style-type: none"> • verwerking conform de minimumstandaard van sectorplan 39 "grond". • de restfractie die overblijft na afscheiden van de inerte fractie verder verwerken volgens c. 	a ₂	Overig veegvuil van machinaal vegen van overige openbare ruimten	Afscheiden van de inerte fractie en vervolgens: <ul style="list-style-type: none"> • verwerking van de inerte fractie conform de minimumstandaard van sectorplan 39 "grond".
Veegvuil <u>van handmatig vegen</u> van overige openbare ruimten	Afval dat vrijkomt bij het door gemeenten of reinigingsdiensten handmatig ~~of machinaal vegen verwijderen~~ van afval op openbare straten, terreinen en overige openbare ruimten, <u>niet zijnde stranden. Zoals opruimen van illegale afvalstortingen, zwerfafval en vuil na afloop van markten, braderieën, kermissen en andere evenementen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van bladblazers etc.</u>													
Veegvuil <u>van machinaal vegen</u> van overige openbare ruimten	Afval dat vrijkomt bij het door gemeenten of reinigingsdiensten <u>machinaal vegen van openbare straten, terreinen en openbare ruimten, niet zijnde stranden. Dit gebeurt met veegmachines.</u>													
a	Veegvuil van machinaal vegen van overige openbare ruimten dat voldoet aan de maximale waarden voor kwaliteitsklasse industrie als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit	Afscheiden van de inerte fractie en vervolgens: <ul style="list-style-type: none"> • verwerking conform de minimumstandaard van sectorplan 39 "grond". • de restfractie die overblijft na afscheiden van de inerte fractie verder verwerken volgens c. 												
a ₂	Overig veegvuil van machinaal vegen van overige openbare ruimten	Afscheiden van de inerte fractie en vervolgens: <ul style="list-style-type: none"> • verwerking van de inerte fractie conform de minimumstandaard van sectorplan 39 "grond". 												

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP												
				<table border="1" data-bbox="1389 327 2270 701"> <tr> <td data-bbox="1389 327 1448 373"></td> <td data-bbox="1448 327 1745 373">en RKG-slib</td> <td data-bbox="1745 327 2270 373">de restfractie die overblijft na afscheiden van de inerte fractie verder verwerken volgens b.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 373 1448 506">b</td> <td data-bbox="1448 373 1745 506">Veegvuil van stranden Afwal dat vrijkomt bij het legen Inhoud van openbare afvalbakken en verzameld zwerfafval</td> <td data-bbox="1745 373 2270 506">Verwijderen door verbranden, voor veegvuil van stranden voor zover nodig voorafgegaan door afscheiden van de inerte fractie ten behoeve van hergebruik/recycling.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 506 1448 573">c</td> <td data-bbox="1448 506 1745 573">Veegvuil van handmatig vegen van overige openbare ruimten</td> <td data-bbox="1745 506 2270 573">Verwerkingsvormen waarbij deelstromen of residuen worden gestort, zijn niet toegestaan.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 573 1448 701"></td> <td data-bbox="1448 573 1745 701">Restfractie die overblijft na het afscheiden van de inerte fractie van het onder a bedoelde veegvuil en RKG-slib</td> <td data-bbox="1745 573 2270 701"></td> </tr> </table> <p data-bbox="1365 724 2279 751">In § E.09-III is als derde alinea de volgende tekst toegevoegd en is een subkop geschrapt:</p> <p data-bbox="1365 751 1486 779"><u>Algemeen</u></p> <ul data-bbox="1365 779 2783 827" style="list-style-type: none"> • <u>Deze paragraaf heeft geen betrekking op de overbrenging van veegvuil van machinaal vegen van overige openbare ruimten en RKG-slib (deelstroom b uit paragraaf II). Hiervoor wordt verwezen naar sectorplan 39.</u> <p data-bbox="1365 848 1656 875">~~zeer zorgwekkende stoffen~~</p> <p data-bbox="1365 896 2813 995">In § E.09-III is onder "Overbrenging vanuit Nederland, t.b.v. recycling of,..," het volgende gewijzigd: Tenzij nog zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort of anderszins verwijderd dat de mate van recycling van in ieder geval de inerte fractie de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader par. 13.5.2) en/of tenzij de mate van recycling lager is dan gangbaar is bij verwerking van de afvalstof in Nederland. Voor afval van onderhoud van openbare ruimten geldt dat elke mate van storten te veel is.</p> <p data-bbox="1365 1016 2813 1085">In § E.09-III is onder "Overbrenging vanuit Nederland, t.b.v. andere nuttige toepassing" het volgende gewijzigd: Voor afval van onderhoud van openbare ruimten zoals bedoeld in par. II onder b, c, ... Voor afval van onderhoud van openbare ruimten zoals bedoeld in par. II onder b, c, ... geldt dat elke mate van storten te veel is.</p> <p data-bbox="1365 1106 2362 1163">In § E.09-III is onder "Overbrenging vanuit Nederland, t.b.v. verbranding" het volgende gewijzigd: Voor afval van onderhoud van openbare ruimten zoals bedoeld in par. II onder c, d.</p> <p data-bbox="1365 1184 2760 1262">In § E.09-III is onder "Overbrenging vanuit Nederland, t.b.v. t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering" het volgende gewijzigd: Voor afval van onderhoud van openbare ruimten zoals bedoeld in par. II onder c, d, tenzij als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging).</p> <p data-bbox="1365 1283 2754 1360">In § E.09-III is onder "Overbrenging naar Nederland, t.b.v. verbranding" het volgende gewijzigd: Voor afval van onderhoud van openbare ruimten zoals bedoeld in par. II onder c, d, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</p> <p data-bbox="1365 1381 2772 1459">In § E.09-III is onder "Overbrenging naar Nederland, t.b.v. t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering" het volgende gewijzigd: Voor afval van onderhoud van openbare ruimten zoals bedoeld in par. II onder c, d, tenzij er als vervolghandeling alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging en/of wettelijke bepalingen).</p> <p data-bbox="1365 1480 2309 1507">De toelichtende tekst van het LAP is naar aanleiding van deze inspraakreactie ook aangepast.</p>		en RKG-slib	de restfractie die overblijft na afscheiden van de inerte fractie verder verwerken volgens b.	b	Veegvuil van stranden Afwal dat vrijkomt bij het legen Inhoud van openbare afvalbakken en verzameld zwerfafval	Verwijderen door verbranden, voor veegvuil van stranden voor zover nodig voorafgegaan door afscheiden van de inerte fractie ten behoeve van hergebruik/recycling.	c	Veegvuil van handmatig vegen van overige openbare ruimten	Verwerkingsvormen waarbij deelstromen of residuen worden gestort, zijn niet toegestaan.		Restfractie die overblijft na het afscheiden van de inerte fractie van het onder a bedoelde veegvuil en RKG-slib	
	en RKG-slib	de restfractie die overblijft na afscheiden van de inerte fractie verder verwerken volgens b.														
b	Veegvuil van stranden Afwal dat vrijkomt bij het legen Inhoud van openbare afvalbakken en verzameld zwerfafval	Verwijderen door verbranden, voor veegvuil van stranden voor zover nodig voorafgegaan door afscheiden van de inerte fractie ten behoeve van hergebruik/recycling.														
c	Veegvuil van handmatig vegen van overige openbare ruimten	Verwerkingsvormen waarbij deelstromen of residuen worden gestort, zijn niet toegestaan.														
	Restfractie die overblijft na het afscheiden van de inerte fractie van het onder a bedoelde veegvuil en RKG-slib															
685.	E.09-II	71	<p data-bbox="587 1516 1341 1593">Veegvuil en rkg-slib zijn stromen die op elkaar lijken. Dat geldt niet voor verzameld zwerfafval. Inspreker verzoekt om een herindeling van deze stromen over de sectorplannen 1, 9 en 39.</p> <p data-bbox="587 1593 1341 1713">De minimumstandaard gaat voorbij aan het feit dat RKG-slib momenteel ook wordt gereinigd, samen met ernstig verontreinigde grond. Het materiaal wordt voor bewerking dan al gekwalificeerd als grond. Dat betekent dat termen als 'residu' of 'restfractie' nauwkeuriger in de teksten moeten worden verwerkt: deze worden nu soms door elkaar gebruikt.</p> <p data-bbox="587 1713 1341 1831">In geval van extractieve reiniging blijft de lichte fractie gezamenlijk achter met de lichte fractie uit grond. Het voortzetten van de minimumstandaard voor de restfractie uit RKG zal een belangrijk knelpunt gaan vormen voor de huidige verwerking. Met klem wordt verzocht de minimumstandaard te heroverwegen.</p>	<p data-bbox="1365 1516 2801 1593">Het sectorplan heeft betrekking op afvalstromen die vrijkomen in de openbare ruimte. Sectorplan 1 heeft betrekking op afval dat overblijft bij particuliere huishoudens nadat deelstromen gescheiden zijn aangeboden en/of ingezameld. Zwerfafval valt daar niet onder. Vooralsnog is er geen directe aanleiding om afvalstromen die onder dit sectorplan vallen te verschuiven naar andere sectorplannen.</p> <p data-bbox="1365 1614 2801 1671">Voor de wijziging van de minimumstandaard wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 684. Daardoor wordt de term 'restfractie' niet meer in het sectorplan gebruikt.</p>												
686.	E.09-IV	47	<p data-bbox="587 1848 1341 1965">Inspreker vraagt om bij de opsomming van zware metalen chroom te verwijderen. Uit de resultaten van analyses van de afgelopen 20 jaar van samengestelde mengmonsters van veegzand en riool- en kolkenslib is gebleken dat chroom geen kritische parameter is. In het huidige standaard stoffenpakket is chroom niet meer opgenomen.</p>	<p data-bbox="1365 1848 2801 1925">Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>												

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
687.	E.10	36 en 96	De kunststofrecycling industrie heeft indirect last van het slechte image van kunststoffen door de aanwezigheid ervan in het zwerfafval en in het mariene milieu. Zodra een waarde aan een leeg product wordt toegekend, wordt het product na (meermalig) gebruik veelal weer ingeleverd. Als op de 20 meest voorkomende zwerfafvalartikelen een waarde gezet zou worden zou naar schatting 80% van het directe probleem opgelost worden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
688.	E.11-I en E.11-II-IV	36 en 96	De biodegradeerbare fractie moet compleet gescheiden worden ingezameld en verwerkt om potentiële desastreuze gevolgen voor de recycling van kunststoffen te voorkomen.	Momenteel is er nog geen scheidings- dan wel verwerkingsbeleid voor biodegradeerbaar (of biologisch afbreekbaar) kunststof beschreven. Biologisch afbreekbaar plastic valt vooralsnog niet onder de reikwijdte van dit sectorplan. Zodra het beleidsstandpunt t.a.v. het beheer van biodegradeerbaar kunststof is ingenomen, en zodra duidelijk is dat dat aanleiding geeft tot wijziging van dit sectorplan, zal het sectorplan worden aangepast. Ter verduidelijking dat biodegradeerbaar plastic geen onderdeel uitmaakt van dit sectorplan is de inleidende tekst van paragraaf I als volgt gewijzigd: Met uitzondering van EPS, kunstgras, autobanden, kunststof verpakingsafval en (~~vooralsnog~~) biologisch afbreekbaar kunststof valt al het kunststof onder de reikwijdte van dit sectorplan. Ook is de tekst van de eerste bullet van paragraaf I afbakening als volgt aangepast: Kunststoffen van fossiele oorsprong zowel als kunststoffen met een biologische oorsprong (~~biobased beide, voor zover ze niet biologisch afbreekbaar zijn~~);
689.	E.11-II	71	Bij de renovatie van kunstgrasvelden ontstaat een mengsel van zand/lava/rubber, dat ter plaatse of in een bewerkingsinstallatie wordt gescheiden. Voor de rubberkorrels moet hergebruik in de oorspronkelijke toepassing mogelijk blijven. Hergebruik als brandstof als enige minimumstandaard belemmert dit directe hergebruik.	De minimumstandaard voor de verwerking van rubber (dus ook van uit een mengsel van zand/lava/rubber afgescheiden rubberkorrels), is 'andere nuttige toepassing', waaronder 'hoofdgebruik als brandstof' ook valt. Conform de systematiek van de minimumstandaard (zie beleidskader hoofdstuk D.2) is hoogwaardigere verwerking dan deze minimumstandaard toegestaan, dus ook direct hergebruik van de rubberkorrels. Hierbij wordt wel opgemerkt dat het gebruik van deze rubberkorrels voor kunstgrasvelden momenteel sterk in de belangstelling staat i.r.t. de mogelijke aanwezigheid van bepaalde Zeer Zorgwekkende Stoffen. Dit zou in de toekomst mogelijk tot aanpassingen van de minimumstandaard kunnen leiden.
690.	E.11-II	6	1) Inspreker vraagt bij de minimumstandaard voor gemengd kunststof (excl. kunstgras) welke andere vorm van verwerken dan sorteren denkbaar is. 2) Is het niet zo dat de standaard feitelijk neerkomt op: "verbranden behoudens thermoplasten die kunnen worden gerecycled"? 3) Wat als AVI's kunststofstromen weigeren in verband met niet-verkleinbaarheid?	1) Het doel van de minimumstandaard is dat partijen gemengd kunststof afval naar soort gesorteerd worden met als doel minimaal de thermoplasten te recyclen conform de daarvoor geldende minimumstandaard. De wijze waarop dit gebeurt is minder van belang. Daarom is aan de minimumstandaard toegevoegd 'of anderszins verwerken'. Zo kunnen mogelijke toekomstige innovatieve wijzen van het scheiden van thermoplasten, thermoharders en elastomeren volgens de minimumstandaard worden vergund zonder aanpassing van het LAP. 2) In praktijk komt de minimumstandaard neer op recycling van thermoplasten en 'andere nuttige toepassing' van thermoharders en elastomeren. Om een wijziging van elke afzonderlijke kunststofsoort naar aanleiding van ontwikkelingen mogelijk te maken, is ervoor gekozen om per kunststof een eigen minimumstandaard te formuleren. 3) Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Wel interessant voor inspreker is mogelijk het antwoord op inspraakreactie 201.
691.	E.11-II	6	Inspreker vraagt of het 'mechanisch recyclen' van gemengd kunststof overeenkomt met het verwerken tot (kunststof)granulaat.	In de bijlage F.3 van het LAP worden ten behoeve van een éénduidige interpretatie de begrippen vastgesteld die in het LAP gebruikt worden. Hier is het begrip 'gerecycled als materiaal' opgenomen maar niet 'mechanische recycling'. Het verwerken tot kunststof granulaat valt onder 'recycling als materiaal'. Om de tekst van de eerste bullet van §.II, Ontwikkelingen afvalstroom en minimumstandaard, in lijn te brengen met de bijlage F.3, is deze als volgt gewijzigd: Gemengd kunststof kan steeds beter worden gesorteerd en vervolgens <u>mechanisch gerecycled als materiaal</u> .
692.	E.11-II	9	1) Vermeld is dat de recycling van thermoharders nog lastig is, omdat nieuwe (chemische) recyclemogelijkheden nog niet marktrijp zijn. Dit is een onjuiste veronderstelling, aangezien het mechanisch verkleinen ten behoeve van recycling van thermohardende kunststoffen zowel technisch als economisch haalbaar is, mits de bevoegde overheden staken met het verlenen van ontheffingen van het stortverbod (artikel 1, eerste lid, categorie 40 van het Bssa). Daarnaast is de mechanische methode ook nog milieuvriendelijk wat absoluut niet geldt voor de chemische methode. 2) Verzocht wordt om de vergunningverlenende overheden te bewegen om zeer restrictief om te gaan met het verlenen van ontheffingen van het stortverbod (categorie 40).	1) De tekst achter "thermoharders:" bij § II, Ontwikkelingen afvalstroom en minimumstandaard, wordt integraal gewijzigd in volgende tekst: <u>Thermoharders smelten niet bij verhitting, wat recycling lastig maakt. Er wordt continue gezocht naar nieuwe recyclemogelijkheden. Zodra nieuwe technieken voldoen aan de vereisten voor het ophogen van de minimumstandaard, zal dit overwogen worden.</u> 2) Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
693.	E.11-II	9	Dat de minimumstandaard van verwerking voor thermoharders uitsluitend verbranding betreft, wordt niet gedeeld. Thermoharders kunnen via mechanische wijze worden verkleind tot een zeer kleine fractie. Dit kunststof-recyclaat kan 100% in de vorm van materiaalhergebruik worden toegepast in onder andere de cementindustrie. Dit levert per 1 ton gemaakt recyclaat een vermeden CO ₂ -emissie op van 3 ton. Daarnaast scheelt het in de cementindustrie 16% CO ₂ -uitstoot. Verzocht wordt de minimumstandaard voor thermohardende kunststoffen aan te passen en niet te beperken tot	De minimumstandaard voor de verwerking van thermoharders is 'andere nuttige toepassing', waaronder hoofdgebruik als brandstof. De wijze van verwerking die de inspreker noemt, voldoet aan deze minimumstandaard en is dus toegestaan. Pas als nieuwe technieken voldoen aan de voorwaarden voor ophoging van de minimumstandaard voor de volledige afvalstroom (zie beleidskader hoofdstuk D.2.3), kan deze worden opgehoogd. De tekst van de minimumstandaard is als gevolg van deze inspraakreactie niet aangepast. Wel is de toelichting van het sectorplan op enkele punten gewijzigd.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			verbrandingstoepassingen.	
694.	E.11-II	9	De grenswaarde voor toepassing van de verbrandingsmethode wordt op € 205,- per ton thermohardend materiaal gesteld. Deze grenswaarde is te laag om kostendekkend te zijn voor een landelijke inzameling, reductie van het ingezamelde materiaal, en verdere verwerking van de restfracties. Om aanbidding aan recyclingbedrijven bedrijfseconomisch haalbaar te maken en te houden, is een verhoging tot € 400,= per ton exclusief btw noodzakelijk. Het probleem zit namelijk niet in het gewicht maar in het volume. Verzocht wordt om de grenswaarde op te hogen van € 205,= naar € 400,= per ton.	De grenswaarde van € 205,- is LAP-breed vastgesteld en wordt in hoofdstuk A.4.6 van het beleidskader toegelicht. I.v.m. consistentie, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid wordt hiervan voor individuele afvalstoffen niet afgeweken. De tekst van het LAP is daarom niet gewijzigd.
695.	E.11-II	87	Minimumstandaard b betreft thermoplastische kunststof, terwijl de tekst refereert aan thermoharders.	De tekst onder § II b. is als volgt gewijzigd: Indien recycling voor ~~thermohardende~~ <u>thermoplastische</u> kunststoffen zo duur is dat de kosten voor afgifte...(..).
696.	E.11-II	88	In de tabel over de minimumstandaard worden thermohardende kunststoffen genoemd. Inspreker meent dat hier thermoplastische kunststoffen bedoeld worden.	Voor beantwoording zie het antwoord op inspraakreactie 695.
697.	E.11-II	96	Inspreker ondersteunt dat ervoor is gekozen om kunststof en rubber te categoriseren en per categorie een passende minimumstandaard te bepalen.	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
698.	E.11-II	98	Inspreker citeert de volgende tekst uit paragraaf II van het LAP: <i>Rubber recycling is technisch mogelijk maar kan nog geen minimumstandaard worden vanwege logistieke en kwalitatieve redenen. Wanneer marktontwikkelingen hier aanleiding toe geven, wordt aanpassen van de minimumstandaard overwogen.</i> Inspreker vraagt om - bijvoorbeeld met een procesafpraak - helderheid te scheppen wanneer een doelstelling wordt geformuleerd. Zij stelt voor om een concreet afwegingsmoment (tijdstip) te noemen. Dit ter stimulering van mogelijke vormen van verwijdering met een verbeterd rendement. Zij pleit voor een duidelijk te bereiken doelstelling (bijvoorbeeld in de vorm van x% te realiseren reducties). Ook stelt zij voor dit ook bij de materialen thermoplasten en thermoharders op te nemen.	In het LAP is een algemene doorkijk opgenomen over de ontwikkeling van de rubberrecycling zonder daarin concrete doelstellingen of ontwikkelingen te noemen. Het betreft autonome marktontwikkelingen waar de overheid niet sturend in is of wil zijn. Zoals gesteld in het sectorplan zal pas als, en op het moment dat, marktontwikkelingen daar aanleiding toe geven, een eventuele aanpassing (ophoging) van de minimumstandaard worden overwogen. Aan welke voorwaarden moet zijn voldaan om een minimumstandaard te wijzigen, is beschreven in § D.2.3 van het beleidskader.
699.	E.11-II	96	Inspreker onderschrijft de prioritering die in minimumstandaard a en b wordt gemaakt. Zij vraagt wel aandacht voor de huidige overcapaciteit bij afvalverbrandingsinstallaties, die in de praktijk een aanzuigende werking heeft op afvalstromen die nog voor recycling in aanmerking zouden komen. Met andere woorden, een te ruimhartige toepassing van de tweede optie ondermijnt het opzetten en bijhouden van de huidige recycling infrastructuur, en in het verlengde daarvan de circulaire economie.	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
700.	E.11-II en E.11-V	6	Inspreker vraagt wat het betekent als verkleinen van gemengde stromen technisch niet kan.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
701.	E.11-II en E.II-IV	36 en 96	Er zijn diverse soorten 'biobased' en een aanzienlijk aantal daarvan levert problemen op in de afvalfase. Een klein restant van PLA in PET geeft al grote verwerkings- en kwaliteitsproblemen. Een "bioPET" kan daarentegen wel met PET verwerkt worden.	Biobased levert problemen op als het ook, zoals PLA, bioafbreekbaar is. BioPET is uitsluitend biobased maar niet bioafbreekbaar. Vandaar het verschil in recyclingsmogelijkheden. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 688.
702.	E.11-III	9	Het standpunt in de tabel dat elke mate van storten van thermohardende kunststof te veel is, wordt toegejuicht. Hiermee wordt expliciet beaamd dat er geen redenen meer zijn om de uitzondering op het stortverbod ook in Nederland toe te staan.	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
703.	E.11-IV	9	Bij de toelichting op de minimumstandaard is vermeld dat depolymerisatie de enige mogelijke vorm van recycling is. Inmiddels zijn er andere, milieuvriendelijke mechanische recyclingtechnieken. Depolymerisatie gaat gepaard met materiaaldegradaties die leiden tot een restproduct, dat bijna onmogelijk opnieuw is te verwerken tot nieuw herbruikbaar materiaal, en als chemisch afval overblijft. Afgezien van de hoeveelheid energie en dus CO2-uitstoot voor dit proces.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
704.	E.11-IV	6	Nu specifiek beleid ten aanzien van het verwerken van biologisch afbreekbaar kunststof ontbreekt, vraagt inspreker om uit een oogpunt van duidelijkheid- for the time being - aan te geven dat biologisch afbreekbaar kunststof gelet op de doorlooptijd van vergisten en composteren niet bij het gft hoort.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
705.	E.11-IV	36 en 96	Een discussie is noodzakelijk in hoeverre bijvoorbeeld 'bioPET' minder milieudruk oplevert dan 'traditioneel PET'. Ten onrechte is een mogelijke aanpassing van de wijze van inzameling niet of nauwelijks aan de orde gesteld in LAP3. Inspreker adviseert zoveel mogelijk scheiden aan de bron van meerdere producten op monomateriaal en het toekennen van afdoende waarde bij het herinrichten van inzameling en sortering. Wetgeving en uitgebreide producentenverantwoordelijkheid helpen om de kunststofkringloop te sluiten. Dan krijgt ook design for recycling en inzet van recycalaat in eigen producten veel meer aandacht.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
706.	E.11-IV	79	1) Kunststof uit shredderafval of AEEA is niet inbegrepen in dit Sectorplan (dit klopt, want deze vallen indirect vanuit sectorplannen 70 en 71 als directe werking). 2) De minimumstandaard voor thermoplasten is recycling. Dat betekent dat voor de zware kunststoffen in theorie geen verbranding meer toegestaan is, tenzij bewezen kan worden dat ofwel het aandeel ZZS boven de grenswaarden ligt ofwel recycling technisch niet mogelijk is ofwel verdere scheiding en recycling duurder is dan € 205 per ton. Zeer geringe waarden bromiden, lood en cadmium kunnen voor harde kunststoffen een bottleneck zijn. Voor recycling moet altijd aangetoond worden dat geproduceerd maalgoed onder de grenswaarden blijven. Frequentie van metingen is niet duidelijk. 3) Inspreker vraagt of hier kunststoffen van elektronisch afval ook onder vallen, ook als het niet als zodanig herkenbaar is (bv. opgemengd is met andere stromen zoals autoshredder kunststoffen of anderszins).	1) en 3) Nog niet uitgesorteerd kunststof uit shredderafval valt inderdaad niet onder dit sectorplan maar onder sectorplan 27 (shredderafval). Zodra uit het shredderafval een kunststoffractie is uitgesorteerd valt het wel onder dit sectorplan, ongeacht of het afkomstig is van elektronisch afval, of autoshredderafval. De link die inspreker maakt met sectorplan 70 kan niet worden geplaatst. Inspreker heeft dit ook niet op verzoek verduidelijkt waardoor hierop geen inspraakreactie mogelijk is. 2) Het is tijdens het verwerken van de inspraak ook na navraag bij inspreker niet duidelijk geworden op welke specifieke afvalstoffen zij doelt met 'zware' dan wel 'harde' kunststoffen. Daarom is hierop geen antwoord mogelijk.
707.	E.11-IV	87	Praktisch gebruik van de tabel bij vergunningverlening is nog onvoldoende uitgewerkt. Thermoplasten zoals nylon en polycarbonaat hebben verschillende toepassingen en zijn afkomstig uit verschillende afvalstromen. In de Euralcodering is dit onderscheid niet gemaakt waardoor controleerbaarheid wordt bemoeilijkt. Het Activiteitenbesluit gebruikt een andere indeling voor ingezamelde kunststoffen bij milieustraten. Het lijkt logisch dat er verbinde gezocht zou zijn met het gebruik van codes van de SPI (International Resin Identification Coding System) die op elk (plastic)kunststof product aanwezig zijn. Onduidelijk is waarom dat niet gebeurt is of dat dit alsnog zou moeten gebeuren.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
708.	E.11-V	89	De verwijzing naar "oude" DKR-normen heeft een negatieve lading. De DKR-norm is leidend in het kunststof verpakkingenbeleid. Als aanscherping van de DKR-normen betekent het toevoegen van normen voor onder andere MPO en PET-trays, dan kan inspreker dat volgen. Andere aanscherping van de DKR-normen is inspreker niet bekend. Verdere aanscherping van de al stringente DKR-normen is ongewenst, vanwege de onzekerheid die hiervan uitgaat en vanuit een gelijk Europees speelveld.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
709.	E.11-V	36 en 96	De DKR sorteernormen zijn gebaseerd op meer dan 25 jaar oude sorteertechnieken en waren op het moment van ondertekening van de afspraken al achterhaald. Ze zijn gebaseerd op kwantitatief verzamelen, niet op kwaliteit van de ingezamelde fractie. Deze normen worden in de dagelijkse praktijk in de diverse sorteerstations regelmatig niet gehaald. Een periodieke of permanente volledig onafhankelijke controle -, handhavings- en aanpassingsbeleid is dan ook dringend wenselijk. Onder andere in Italië zijn hier zeer goede resultaten mee behaald.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
710.	E.11-V	65 en 78	Inspreker merkt over de tekst over het sorteren en scheiden van kunststoffen op dat de DKR-normen die in de Raamovereenkomst Verpakkingen zijn afgesproken en die als garantie voor recycling dienen, door de verschillende recyclers worden gecontroleerd waarna de kunststoffen in hun proces worden toegepast. Bij het beleidsmatig verkennen van een aanscherping zal rekening moeten worden gehouden met de huidige afspraken en de afzetmogelijkheden van alle sorteerstromen uit de kunststoffractie. Daarnaast worden er steeds meer kunststoffen op de markt gebracht (bijvoorbeeld met additieven) die de recycling bemoeilijken of waar geen afzet voor is (PET-trays). Voordat er gesproken kan worden over de aanpassing van de DKR-norm bij de output, zullen maatregelen genomen moeten worden dat de input (ecodesign, inzet recycalaat) ook ervoor zorgt dat deze strengere normen kunnen worden behaald. De Rijksoverheid zal hier een sturende rol in moeten spelen om haar circulaire doelstellingen waar te kunnen maken.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
711.	E.11-VI, E.41-VII, E.42-VI en E.43-VI	36 en 96	Het sluiten van de kunststof grondstofketens is pas echt circulair als producenten de herwonnen grondstof toepassen in hoogwaardige producten die zij op de markt brengen, ongeacht de marktomstandigheden. Het gebruik van gerecyclede kunststoffen moet de norm worden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
712.	E.12-II, E.12-V	6	Bij de toelichting op grotendeels (>50 gew. %) uit metalen bestaande vaste afvalstoffen vraagt inspreker waarom geen stelling is genomen over thermische verwerking (verbranden) als methode om (uitgebrand) metaal te scheiden van verbrandbare rest. Of impliceert deze categorie-indeling dat metalen uit huishoudelijk afval aan de bron of achteraf gescheiden dienen te worden?	Als gevolg van deze inspraakreactie wordt de minimumstandaard van 'grotendeels uit metalen bestaande vaste afvalstoffen', die niet vallen onder een ander sectorplan van het LAP, als volgt aangevuld: <u>Op basis van deze minimumstandaard is het eveneens toegestaan om dergelijke vaste afvalstoffen te verbranden in een installatie waarbij zeker is dat de metalen uit de reststoffen worden teruggewonnen t.b.v. recycling (vb. AVI's).</u> Daarnaast is ook in § E.12-V (toelichting bij het sectorplan) de tekst gewijzigd.
713.	E.12-IV	60 en 92	Inspreker vraagt in de laatste zin onder "Europese End-of-waste verordening" 'afvalstoffen' te vervangen door 'metalen'.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
714.	E.12-V	60 en 92	De passage onder '(Potentiële) aanwezigheid zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)' zonder concretisering van de uitwerking leidt tot niet overzienbare en daarmee potentieel onwenselijke consequenties voor de rechtszekerheid van recyclingbedrijven.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
715.	E.12-VII	60 en 92	Er zijn veel meer relevante Euralcodes dan B1010/B1050. Inspreker vraagt waarom deze zijn vervallen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
716.	E.12-VIII	60 en 92	Passages en specifieke eisen alleen relevant voor smelterijen. Inspreker vraagt of dit relevant is voor opname in dit sectorplan.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
717.	E.13-II	69	In het sectorplan wordt onder de minimumstandaard geen melding gemaakt van de Europese Verordening 493/2012/EC. Deze Verordening bepaalt de methodologie waarmee de recyclingefficiency van de verwerker moet worden bepaald en gerapporteerd. Zonder rapportage op basis van deze methodologie kan niet geoordeeld worden of een verwerker aan de minimumstandaard voldoet.	Aan de wens van inspreker wordt tegemoet gekomen. Echter, inspreker spreekt weliswaar in op paragraaf II, maar gekozen is de aanpassing te verwerken in de toelichting op het sectorplan. Daarnaast is ook in § E.13-V (toelichting bij het sectorplan) tekst gewijzigd.
718.	E.16-II	13	Verbranding en vergassing zijn toegestaan. Pyrolyseren wordt niet specifiek benoemd als "toegestaan". Dat is verwarrend omdat pyrolyse een combinatie is van verbranden en vergassen (beide wel toegestaan). Pyrolyseprocessen zullen de komende jaren vergund dienen te worden. Omdat pyrometallurgisch processen niet zijn toegestaan (weliswaar als onderdeel van een smeltproces) zou het misverstand kunnen ontstaan dat pyrolyse niet kan worden vergund. Inspreker verzoekt om pyrolyse als een voorbeeld van een toegestaan thermisch proces te noemen en doet de suggestie te omschrijven als: pyrolyseren gevolgd door nuttige toepassing van de verkregen producten.	Zie het antwoord op inspraakreactie 725.
719.	E.16-II	27, 88	Het genoemde voorbeeld is niet correct. Struviet wordt niet uit waterzuiverings-slib teruggewonnen, maar uit water op de zuiveringsinstallatie.	De opmerking van inspreker klopt en wordt in de beantwoording van inspraakreactie 720 meegenomen, gezien deze over de zelfde bullet van de minimumstandaard gaat.
720.	E.16-II	43	De zin 'Terugwinnen van fosfaat.... niet mag worden gestort' dient, omdat er veel meer stoffen dan fosfaat kunnen worden teruggewonnen, te worden vervangen door: 'Terugwinnen van stoffen in de waterlijn, sliblijn en/of slibketen (bijv. fosfaat, bioplastics en alginaat) met de kanttekening dat het residu dat overblijft na terugwinning niet mag worden gestort.	Het voorstel van inspreker wordt deels overgenomen, en in samenhang met inspraakreactie 719 verwerkt. Bij de aangebrachte aanpassingen is in aanmerking genomen dat <ul style="list-style-type: none"> • struviet primair wordt teruggewonnen uit het afvalwater terwijl het sectorplan niet gaat over de waterlijn maar uitsluitend over het vrijkomende slib zelf, • terugwinnen van fosfaat uit slib (vooralsnog) plaats zou vinden middels terugwinning uit de assen na de verbranding van het slib en dus (ook of juist) thuishoort in sectorplan 22, • er inderdaad veel ontwikkelingen zijn op het gebied van terugwinning van grondstoffen uit het slib - maar dat dit vaak nog niet grootschalig in praktijk wordt toegepast, en • niet uitgesloten wordt dat fosfaat op termijn ook al vóór verbranding uit het slib zou kunnen worden teruggewonnen. De derde bullet onder a van § E.16-II is als volgt gewijzigd: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Terugwinnen van fosfaat (bv in de vorm van struviet) Terugwinnen van stoffen uit het slib (bijv. fosfaat, bioplastics, alginaat, etc.) met de kanttekening dat het residu dat overblijft na terugwinning niet mag worden gestort.</u> Daarnaast is ook in § E.16-V (toelichting bij het sectorplan) tekst gewijzigd. Aan de minimumstandaard van sectorplan 22 (§ E.22-II) is in de tabel onder de twee bullets de volgende tekst toegevoegd: <u>Op basis van deze minimumstandaard is het eveneens toegestaan om materialen (zoals fosfaat) uit de assen terug te winnen, onder voorwaarde dat het residu dat overblijft na terugwinning niet mag worden gestort.</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				Zie ook de beantwoording van inspraakreactie 770.
721.	E.16-II	53	Inspreker stelt voor de derde bullet van de a te wijzigen in: "Terugwinnen van stoffen (bv fosfaat, bioplastics en alginaat) met de kanttekening dat het residu wat overblijft na terugwinning niet mag worden gestort." Er zijn veel meer stoffen die kunnen worden teruggewonnen uit zuiverings-slib. Er zijn concrete initiatieven waarbij cellulose, bioplastics en alginaat worden geproduceerd uit zuiveringsslib. Ook voor andere stoffen zijn er plannen. In de Green Deal Grondstoffen Unie van Waterschappen – Rijk heeft het rijk zich geëngageerd aan het creëren van de technische, juridische en organisatorische randvoorwaarden voor de terugwinning van deze stoffen.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 720.
722.	E.16-II	27	Verbranden van zuiveringsslib als monostroom in een oven dient de voorkeur te hebben boven verbranden van zuiveringsslib via co-verbranding. Bij verbranden van slib als monostroom ontstaat een asrest, waarin een zodanig hoog gehalte fosfaat aanwezig is, dat terugwinnen van fosfaat uit de asrest technisch en economisch mogelijk is. Op deze manier kan al het fosfaat dat gebonden is in het slib worden teruggewonnen. Bij verbranden via co-verbranding (cementoven-AVI, energiecentrale) wordt de asrest uit het slib vermengd met de as uit de andere afval- en brandstofstromen, waarbij de concentratie fosfaat in de mix van asresten zodanig laag is, dat terugwinnen van fosfaat technisch en economisch niet meer haalbaar is.	Zolang onvoldoende capaciteit bestaat voor het verbranden van al het in Nederland vrijkomende slib van waterzuiveringsinstallaties in een SVI, zullen de verschillende wijzen van thermisch verwerken van waterzuiveringsslib in de minimumstandaard zijn opgenomen.
723.	E.16-II	81	Inspreker houdt hetzelfde betoog als inspreker (reactie 723) en vult dit aan met de suggestie om, t.b.v. de inzet op circulair, in de minimumstandaard verbranding als monostroom op te nemen als 'voorkeursvariant' of een streven. Inspreker geeft aan dat er namelijk op dit moment te weinig capaciteit is voor monoverbranding, maar dat het wel wenselijk is om daarnaartoe te werken.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 723.
724.	E.16-II Algemene inspraak, niet specifiek op II	43	Kan concreet uiteengezet worden hoe en met welke beleidsinstrumenten nuttige toepassing van zuiveringsslib gestimuleerd gaat worden? Deze vraag is ook relevant omdat de medewerking van overheidswege aan de toepassing van (secundaire grondstoffen uit) zuiveringsslib te wensen overlaait.	De vraag van inspreker heeft betrekking op de inzet van instrumenten ter bevordering van nuttige toepassing van zuiveringsslib en de constatering van inspreker dat de overheid hier onvoldoende aan bijdraagt. Deze inspraakreactie heeft echter geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
725.	E.16-II	43	De volgende wijzen van verwerking zouden ook moeten worden toegestaan: 1. pyrolyse voor carbonisatie van zuiveringsslib; 2. Mid-Mix-technologie; 3. terugwinning van fosfaat en 4. inzet in Hydrostab. Is terugwinning van fosfaat op het terrein van de RWZI te zien als recycling? Is inzet in Hydrostab andere nuttige toepassing?	Inspreker noemt een aantal technieken, zonder te verwijzen naar specificaties of andere informatie waaruit zou blijken dat de genoemde verwerking minimaal evenwaardig is als de beschreven minimumstandaard in het LAP. Op basis van deze inspraak kan daarom niet beoordeeld worden of deze technieken aan de minimumstandaard zouden kunnen of moeten worden toegevoegd. Het LAP is als gevolg van deze inspraakreactie dan ook niet gewijzigd. Het LAP bevat ook regels voor de manier waarop een initiatiefnemer in het kader van een vergunningprocedure kan aantonen dat een niet expliciet in de minimumstandaard opgenomen verwerkingswijze op zijn minst gelijkwaardig is aan de minimumstandaard. Het bevoegd gezag - in het algemeen de omgevingsdienst - beoordeelt op basis hiervan of de betreffende verwerkingswijze voor vergunningverlening in aanmerking komt. Wanneer het op het terrein van de RWZI teruggewonnen fosfaat - wordt verwerkt tot een product, materiaal of stof, - die wordt ingezet voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel niet zijnde inzet als brandstof of inzet als opvulmateriaal, - en met deze inzet sprake is van het vervangen van de inzet van primair materiaal, is - in ieder geval voor het aanwezige fosfaat - sprake van recycling. Inzet van zuiveringsslib in Hydrostab dat wordt gebruikt voor de afdichting van stortplaatsen is een vorm van recycling en dus geen vorm van 'andere nuttige toepassing'.
726.	E.16-II	43	Het verwerken van bedrijfsslibben die dierlijk afval bevatten wordt verboden. Een motivatie hiervoor ontbreekt. Ook is niet duidelijk of het verbod ook geldt voor standalone installaties op het terrein van de RWZI. Waarom is het verbod beperkt tot bedrijfsslib; er is meer dierlijk afval. De verwijzing naar sectorplan 65 (dierlijk afval) roept meer vragen op, nu de afvalstromen die je verwacht, niet primair onder dit sectorplan vallen.	Inspreker stelt ten onrechte dat de verwerking van bedrijfsslibben die dierlijk afval bevatten verboden is. Dit stelt het sectorplan niet. In de afbakening wordt slechts aangegeven voor welke slibben dit sectorplan geldt. De verwerking van de slibben die de inspreker noemt, is niet verboden, maar de bepalingen over welke verwerking daarvan is toegestaan (minimumstandaard) is opgenomen in andere sectorplannen. In de toelichting in paragraaf IV is de verwijzing opgenomen welke andere sectorplannen hiervoor te raadplegen.
727.	E.16-II	71	Inspreker verwijst naar zijn algemene opmerking op de sectorplannen over het tweede leven van afvalstoffen.	Zie voor de beantwoording van inspraakreactie 1084.
728.	E.16-IV	13	Er zijn in Nederland momenteel veel installaties waar influent in RWZI's wordt afgezeefd, zogenaamd zeefgoed. Er ontstaat dan een celluloserijke stof, die verwerkt moet/ kan worden. Inspreker verzoekt deze stof concreet	De inspraak is tweeledig: ten eerste vraagt inspreker om 'zeefgoed' onder te brengen in het LAP (dit sectorplan of een ander) en vervolgens vraagt inspreker om aan te geven onder welke Euralcode dit zeefgoed valt. 1) Het naar mening van inspreker 'ontbreken' van zeefgoed in de afbakening van een sectorplan wordt beschouwd als inspraak op tekst die is

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP			
			te noemen in sectorplan 16 (of een ander plan) en daarbij aan te geven onder welke Euralcode de afvalstof valt.	<p>aangemerkt als kern van beleid. Zeefgoed zoals door inspreker aangegeven valt niet onder dit sectorplan. Aangezien het gaat om een afvalstroom die vergelijkbaar is met roostergoed, valt zeefgoed onder sectorplan 9 "afval van onderhoud van openbare ruimten". Zeefgoed zal om die reden genoemd worden in de toelichtende paragraaf IV van het sectorplan met verwijzing naar het sectorplan 9. Tevens zal de afbakening in sectorplan 9 en de verwijzing in sectorplan 3 worden aangepast..</p> <p>2) De tweede vraag betreft geen inspraak op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p> <p>Aan de afbakening van E.9-I is toegevoegd: Drijfafval betreft afval dat vrijkomt bij het reinigen van water van havens, kanalen, sloten, grachten en vijvers. <u>Vanwege de vergelijkbare samenstelling behoort hiertoe ook roostergoed en zeefgoed van riool- en afvalwaterzuiveringsinstallaties.</u></p>			
729.	E.16-IV	43	<p>1) Het sectorplan stelt t.a.v. de verwerking van zuiveringsslib in/tot meststof dat dit alleen geldt voor slib van de voedings- of genotmiddelenindustrie. Dit kan niet juist zijn: het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet definieert 'zuiveringsslib' veel ruimer. Volgens het Besluit gebruik meststoffen is de toepassing van zuiveringsslib in de landbouw voorwaardelijk toegestaan. De uitzonderingsclausule is dus in strijd met dat besluit.</p> <p>2) Aangegeven wordt dat RWZI-zuiveringsslib niet aan de kwaliteitseisen van het Uitvoeringsbesluit meststoffen voldoet. Dat is niet juist. Het slib van sommige rwzi's voldoet wel.</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.			
730.	E.16-V	27, 88	Bij de toelichting op de minimumstandaard is vermeld dat slibben afkomstig van RWZI's en AWZI's worden gedroogd, gecomposteerd en verbrand". Dit is niet correct, want slib wordt niet altijd gecomposteerd.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.			
731.	E.17-I en E.17-V	53	Inspreker stelt voor om te verduidelijken dat drinkwaterreststoffen ook grond of bagger kunnen zijn. Hiervoor heeft zij een aantal tekstvoorstellen gemaakt. Een deel van de drinkwaterreststoffen is geen bouwstof volgens het Bbk, maar grond of bagger. Bijvoorbeeld coagulateslib uit de oppervlaktewaterwinning dat in hoofdzaak bestaat uit sediment uit het oppervlakte water is bagger indien het minder dan 20% bodemvreemde stoffen bevat (advies Bodem+). Ook vijverbodem en schoon filterzand kunnen kwalificeren als grond en worden ook als zodanig uitgekeurd en toegepast. Deze toepassingen worden in het sectorplan niet vermeld, waardoor dit soms tot verwarring bij bevoegde gezagen leidt. Gezien de strengere normen ten aanzien van zware metalen en organische microverontreinigingen voor grond en bagger vergeleken met bouwstoffen (samenstelling i.p.v. uitloging) ziet inspreker dit als een gelijkwaardige of hoogwaardiger toepassing die niet moet worden uitgesloten. Bovendien nemen de afzetmogelijkheden als bouwstof de laatste jaren sterk af.	In de afbakening in paragraaf I wordt specifiek slibben en zand genoemd. Grond en baggerspecie wordt niet genoemd en is ook niet toegevoegd. Bepaalde reststoffen die voldoen aan de definities van grond of baggerspecie uit artikel 1 van het Besluit Bodemkwaliteit, vallen qua verwerking onder de respectievelijke sectorplannen 39 (grond) en 40 (baggerspecie). In de toelichting op het sectorplan is dit in paragraaf IV, in de tabel met 'niet onder dit sectorplan vallende afvalstoffen' duidelijk gemaakt. De tekst van de paragrafen I t/m III is als gevolg van deze inspraak niet gewijzigd. De onduidelijkheid die inspreker noemt is op deze wijze voldoende weggenomen.			
732.	E.17-II	53	<p>De zin "De genoemde grenzen van 150 mg/kg droge stof en 500 mg/kg droge stof mogen niet door mengen van partijen worden bereikt." moet worden geschrapt. De volgende bezwaren worden genoemd:</p> <p>1) Er is geen milieuhygiënische ratio voor. Als slibben met arseengehalte tussen de 150 en 500 mg/kg ds niet gemengd mogen worden met slibben < 150 mg arseen voor toepassing als zwavel- of fosfaatbinder, dan gaan ze naar een andere toepassing. Uiteindelijk komt alle arseen van slibben < 500 mg arseen in het milieu terecht. Er is geen enkel milieuvoordeel aan een menggrens van 150 mg specifiek voor deze twee toepassingen. Sterker nog, de milieudruk neemt hierdoor toe.</p> <p>2) Voldaan wordt aan de voorwaarden voor mengen. Aan de voorwaarden genoemd in het beleidskader B.7.2 wordt voldaan. Wat betreft de tweede voorwaarde merkt inspreker op dat voor de reststoffen met < 150 mg/kg ds en 150-500 mg/kg ds aan arseen dezelfde minimumstandaard geldt.</p> <p>3) De nieuwe mengregel leidt tot een vergroting van de milieudruk Vrijwel alle waterijzer (< 500 mg arseen) gaat nu - al dan niet gemengd - naar vergisters of RWZI's. Er zijn weinig andere toepassingsmogelijkheden behalve laagwaardige zoals bouwstof of de energie-intensieve route als grondstof voor het maken van ijzerpoeder dat vervolgens wordt ingezet in o.a. biovergisters. Bij toepassing van waterijzer in biovergisters en RWZI's wordt ijzerchloride vervangen. Dit is een stof met een hoge milieu-impact bij de productie. Per kg ijzer uit het ijzerslib wordt 2,9 kg FeCl₃ (40%) uitge-</p>	<p>Als gevolg van deze inspraak is de minimumstandaard nogmaals tegen het licht gehouden. Het is inderdaad niet zinvol aan te geven dat deze grens van 150 mg/kg niet door mengen van partijen mag worden bereikt. De grenswaarden van 150 mg/kg wordt specifiek aangehouden voor de toepassing als hulpstof bij de productie van meststoffen en in de rioolwaterzuivering en wordt bepaald door de daarvoor geldende wet- en regelgeving. Voor het mengbeleid van het LAP is de 500 mg/kg grens van belang. Daartegen geeft inspreker aan ook geen bezwaar te hebben.</p> <p>Beschouwing van bovenstaande heeft geleid tot een wijziging in de beschrijving van de minimumstandaard (inclusief verbetering van tekstfouten) én tot wijziging van de categorieën in bijlage F.5.</p> <p>De tekst van de minimumstandaard in E.17-§ II onder a is als volgt gewijzigd:</p> <table border="1" data-bbox="1389 1556 2264 1969"> <tr> <td data-bbox="1389 1556 1427 1969">a</td> <td data-bbox="1427 1556 1685 1969">Reststoffen van drinkwaterbereiding</td> <td data-bbox="1685 1556 2264 1969"> <p>Recycling in de vorm van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen (bijvoorbeeld om het gehalte aan zwavelwaterstof beneden schadelijke niveaus te houden), indien het arseengehalte of in een rioolwaterzuivering (voor bijvoorbeeld fosfaatbinding of zwavelbinding [stankbestrijding]), in beide ...(); - Recycling tot een bouwstof ...(); - Andere vormen van recycling, voor zover de arseenconcentratie kleiner of gelijk is aan 500mg/kg droge stof en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving dit toestaat. <p>De genoemde grenzen van 150mg/kg droge stof en grens van 500 mg/kg droge stof mogen mag niet door</p> </td> </tr> </table>	a	Reststoffen van drinkwaterbereiding	<p>Recycling in de vorm van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen (bijvoorbeeld om het gehalte aan zwavelwaterstof beneden schadelijke niveaus te houden), indien het arseengehalte of in een rioolwaterzuivering (voor bijvoorbeeld fosfaatbinding of zwavelbinding [stankbestrijding]), in beide ...(); - Recycling tot een bouwstof ...(); - Andere vormen van recycling, voor zover de arseenconcentratie kleiner of gelijk is aan 500mg/kg droge stof en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving dit toestaat. <p>De genoemde grenzen van 150mg/kg droge stof en grens van 500 mg/kg droge stof mogen mag niet door</p>
a	Reststoffen van drinkwaterbereiding	<p>Recycling in de vorm van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen (bijvoorbeeld om het gehalte aan zwavelwaterstof beneden schadelijke niveaus te houden), indien het arseengehalte of in een rioolwaterzuivering (voor bijvoorbeeld fosfaatbinding of zwavelbinding [stankbestrijding]), in beide ...(); - Recycling tot een bouwstof ...(); - Andere vormen van recycling, voor zover de arseenconcentratie kleiner of gelijk is aan 500mg/kg droge stof en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving dit toestaat. <p>De genoemde grenzen van 150mg/kg droge stof en grens van 500 mg/kg droge stof mogen mag niet door</p>					

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP												
			<p>spaar. De productie hiervan veroorzaakt volgens de Ecoinvent database de uitstoot van 3,13 kg CO₂ eq. Jaarlijks wordt 70.000 ton ijzerslib afgezet naar de vergisters en RWZI's met daarin ruim 3 mln kg ijzer. Daarmee wordt dus jaarlijks bijna 10 mln kg CO₂ eq uitgespaard. Toepassing als bouwstof heeft een aanzienlijk energie- en chemicaliën-gebruik.</p> <p>4) Hoge kosten in praktijk en afzetproblemen. Het is in praktijk zeer lastig en kostbaar als verschillende opslag silo's moeten worden aangehouden voor slibben met verschillend arseengehalte. Het betekent ook veel langere transportafstanden en dus een hogere milieu-impact. Daarnaast neemt de vraag naar (niet-vormgegeven) bouwstoffen al jaren af, het wordt steeds lastiger afzet te vinden voor drinkwaterreststoffen als bouwstof. Voor reststoffen zoals ijzerslib die constructief geen waarde hebben is niet altijd afzet te vinden, mede omdat het bevoegd gezag vanwege het gebrek aan constructieve waarde geen toestemming geeft.</p> <p>De drinkwatersector heeft er belang bij dat niet teveel arseen via de bodem in drinkwaterbronnen terechtkomt. Inspreker bestrijdt niet de grens van 150 mg voor de toepassing in biovergisters en RWZI's. De Commissie Deskundige Meststoffenwet heeft geoordeeld dat de grens van 150 mg arseen voor waterijzer als hulpstof bij het bereiden van meststoffen aangehouden moet worden om milieuhygiënische redenen. Inspreker hanteert deze grens ook voor waterijzer dat als bijproduct wordt verhandeld. De lagere grens van 150 mg voor RWZI sluit aan op de praktijk dat RWZI's geen hogere gehalten willen.</p>	<table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td>mengen van partijen worden bereikt.</td> </tr> <tr> <td>b</td> <td>Reststoffen van drinkwaterbereiding die niet geschikt zijn voor recycling verwerking volgens a</td> <td>...()...</td> </tr> </table> <p>De beschrijving van afvalcategorie 17 (nummering volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP mogelijk anders) uit de bijlage F.5 is als volgt gewijzigd (derde kolom):</p> <table border="1"> <tr> <td>17</td> <td>nga</td> <td>reststoffen van drinkwaterbereiding met een maximaal gehalte aan arseen van 500 mg/kg droge stof die: - geschikt zijn voor gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen of in een rioolwaterzuivering en/of ~~- geschikt zijn voor toepassing als bouwstof binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit, en/of~~ ~~- waarvan het gehalte aan arseen gelijk aan of minder is dan 500 mg/kg droge stof en die binnen geldende wet- en regelgeving geschikt zijn voor andere vormen van recycling~~</td> </tr> </table> <p>Na afvalcategorie 17 is een nieuwe categorie 18 (nummering volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP mogelijk anders) ingevoerd die als volgt luidt:</p> <table border="1"> <tr> <td>18</td> <td>nga</td> <td>Reststoffen van drinkwaterbereiding die bedoeld zijn om in te zetten als, of voor de productie van een bouwstof én daarvoor geschikt zijn volgens de bepalingen van het Bbk.</td> </tr> </table> <p>De huidige categorieën 18 en volgende worden vervolgens hernummerd.</p>			mengen van partijen worden bereikt.	b	Reststoffen van drinkwaterbereiding die niet geschikt zijn voor recycling verwerking volgens a	...()...	17	nga	reststoffen van drinkwaterbereiding met een maximaal gehalte aan arseen van 500 mg/kg droge stof die: - geschikt zijn voor gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen of in een rioolwaterzuivering en/of ~~- geschikt zijn voor toepassing als bouwstof binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit, en/of~~ ~~- waarvan het gehalte aan arseen gelijk aan of minder is dan 500 mg/kg droge stof en die binnen geldende wet- en regelgeving geschikt zijn voor andere vormen van recycling~~	18	nga	Reststoffen van drinkwaterbereiding die bedoeld zijn om in te zetten als, of voor de productie van een bouwstof én daarvoor geschikt zijn volgens de bepalingen van het Bbk.
		mengen van partijen worden bereikt.														
b	Reststoffen van drinkwaterbereiding die niet geschikt zijn voor recycling verwerking volgens a	...()...														
17	nga	reststoffen van drinkwaterbereiding met een maximaal gehalte aan arseen van 500 mg/kg droge stof die: - geschikt zijn voor gebruik als hulpstof bij de productie van meststoffen of in een rioolwaterzuivering en/of ~~- geschikt zijn voor toepassing als bouwstof binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit, en/of~~ ~~- waarvan het gehalte aan arseen gelijk aan of minder is dan 500 mg/kg droge stof en die binnen geldende wet- en regelgeving geschikt zijn voor andere vormen van recycling~~														
18	nga	Reststoffen van drinkwaterbereiding die bedoeld zijn om in te zetten als, of voor de productie van een bouwstof én daarvoor geschikt zijn volgens de bepalingen van het Bbk.														
733.	E.17-II	53	In de zin van de eerste bullet onder a, moet worden geschrapd: indien het arseengehalte.	Verwerking van deze inspraak is meegenomen in de beantwoording van inspraakreactie 732.												
734.	E.17-V	53	De naam Reststoffenunie is per 1 juli 2016 gewijzigd in AquaMinerals.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.												
735.	E.18-I en E.18-IV	65 en 78	Inspreker wijst erop dat KCA bestaat uit afvalstoffen die als gevaarlijk worden aangemerkt en die in kleine hoeveelheden bij huishoudens vrijkomen. Inmiddels is er een trend in de zorg gaande dat de professionele hulp door de thuiszorg thuis wordt gegeven. Dit betekent echter niet dat het afval dat hierbij vrijkomt huishoudelijk afval is dat moet worden ingezameld als KCA. Dit is geen stroom die bij nagenoeg alle huishoudens vrijkomt. Waar voorheen een inzamelingstaak lag bij ziekenhuizen, leidt het voornemen ertoe dat de kostenstroom voor afvalinzameling wordt verlegd van zorg en patiënt naar alle burgers. Ter indicatie: professionele hoveniers en bouwbedrijven die door particulieren worden ingehuurd mogen ook hun afval niet aanbieden als huishoudelijk afval. Inzameling via het KCA betekent daarnaast dat KCA-medewerkers extra risico lopen en nader geïnstrueerd moeten worden om blootstelling te voorkomen. Het verzoek is dan ook te komen tot een oplossing met de zorgsector en producenten en het probleem niet naar gemeenten af te schuiven. Logischer zou zijn de cytostatica onder sectorplan 19 Afval van Gezondheidszorg bij mens of dier te laten vallen.	<p>In de toelichting bij het sectorplan staat dat op korte termijn een actie wordt gestart om na te gaan of 'afval van cytostatica' kan worden toegevoegd aan KCA. Daarbij is aangegeven dat onderzocht wordt of patiënten die thuis met cytostatica worden behandeld, via het ziekenhuis of de thuiszorg een aparte verzamelbox kunnen krijgen voor met cytostatica besmet afval. Deze box kan vervolgens als KCA worden afgegeven op de milieustraat van de gemeente. Door het gebruik van een aparte verzamelbox hoeven KCA-medewerkers geen extra risico te lopen. Bij de uitvoering van deze actie worden naast de ministeries van IenM (nu IenW) en SZW ook thuiszorgorganisaties en gemeenten betrokken.</p> <p>De door inspreker gemaakte vergelijking met hoveniers en bouwbedrijven is niet juist. Afvalstoffen die bij de activiteiten van deze bedrijven vrijkomen worden of door het bedrijf als bedrijfsafval of door de opdrachtgever, indien een particulier als huishoudelijk afval, afgegeven. Dit is afhankelijk van de gemaakte afspraken (zie ook hoofdstuk B.4 van het beleidskader).</p>												
736.	E.18-II	65 en 78	Voor KCA/KGA is geen minimumstandaard aangegeven gezien de grote diversiteit aan afvalstromen. Gezien het feit dat deze specifieke stromen in kleine hoeveelheden vrijkomen bij huishoudens en bedrijven, kunnen de kosten ruim boven de grenswaarde van €205/ton uitkomen. De vraag is in hoeverre er een afvalbeheersstructuur voor deze stromen in Nederland gewenst is.	De grenswaarde van € 205,- per ton heeft uitsluitend betrekking op de verwerkingskosten (zie paragraaf A.4.6). Kosten voor de relatief dure inzameling van kleine hoeveelheden KCA/KGA vallen daar dus buiten. Bovendien is deze financiële grens alleen van toepassing wanneer zij in een sectorplan specifiek wordt genoemd en in de meeste gevallen betreft het alleen de grens om af te kunnen zien van (dure) nuttige toepassing. Dit staat los van de organisatie van de inzameling. Gelet op de aard en samenstelling van KCA/KGA is het belangrijk dat deze afvalstoffen op een juiste manier ingezameld en verwerkt worden.												
737.	E.18-V	40	Inspreker stelt voor aan de zin over het KCA-logo toe te voegen: "waardoor een eigen beoordeling altijd dient plaats te vinden."	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.												
738.	E.18-V	40	Bij de alinea "mengen t.b.v. verwerking" merkt inspreker op dat gemeentewerven met KCA depot ook onder het Activiteitenbesluit vallen. Gevraagd wordt om een verwijzing op te nemen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.												
739.	E.19-algemeen	30	De ambitie die is vastgelegd in de inleiding van het beleidskader komt in	Als minimumstandaard wordt een niveau genomen dat haalbaar is om al het afval waarop deze minimumstandaard van toepassing is te kunnen												

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			onvoldoende mate terug in de uitwerking in sectorplan 19. Inspreker vraagt om bij de beoordeling van de zienswijzen te streven naar een hoog ambitieniveau.	verwerken. Zoals de naam al aangeeft, is het een minimum niveau van verwerking. Een minimumstandaard in een sectorplan is niet het instrument om een hoog niveau van verwerking te stimuleren. In dit sectorplan is voor een deel van de afvalstoffen een minimumstandaard opgenomen waarvan ook niet mag worden afgeweken. Zie verder hiervoor het eerste deel van het antwoord op inspraakreactie 745.
740.	E.19-algemeen	30	Innovatie gaat snel. Wat vandaag state of the art innovatie is, kan over 3 jaar verouderde techniek zijn. Het sectorplan zou voldoende ruimte moeten geven aan partijen in de zorgketen om te innoveren en hun ambitie uit te voeren. Inspreker pleit voor voldoende experimenteeruimte, bijvoorbeeld via een aparte experimenteerbepaling.	De mogelijkheden die er zijn om te experimenteren worden benoemd in § A.4.7 van het beleidskader. In het sectorplan wordt hier niet specifiek op ingegaan.
741.	E.19-algemeen	30	De grenzen in LAP3 lijken met name te zijn bepaald op basis van handhaafbaarheid en niet op basis van de risico's. Dat moet niet de taak van de regelgever zijn. Inspreker vraagt de regelgever om zich te focussen op risicobeheersing en niet op de stoel van de handhaver te gaan zitten.	Een belangrijke functie van het LAP is dat het een kader is voor vergunningverlening. Het spreekt voor zich dat het beleid daarom uitvoerbaar, en de daarop gebaseerde vergunningen handhaafbaar moeten zijn. Bij het opstellen van het LAP wordt dit dus ook meegenomen.
742.	E.19-I	23	Dit sectorplan zou niet van toepassing moeten zijn op afval met genetisch gemodificeerde organismen (GGO's), omdat deze afvalstroom een eigen wetgevingstraject heeft. Het gestelde in het LAP is strijdig met de regelgeving voor GGO-afval. In de Regeling genetisch gemodificeerde organismen 2013 wordt niet geëist dat het gedecontamineerde afval gescheiden moet blijven van andere afvalstromen.	Uit de afbakening blijkt niet duidelijk of genetisch gemodificeerd afval niet onder dit sectorplan valt. Om dit duidelijk te maken is de tekst van § E.19-I na de tabel aangevuld met: <u>Afval van genetisch gemodificeerde organismen valt niet onder het LAP, en dus ook niet onder dit sectorplan. In het Besluit en de Regeling genetisch gemodificeerde organismen 2013 is opgenomen hoe met genetisch gemodificeerde organismen moet en mag worden omgegaan.</u>
743.	E.19-I	30	Inspreker stelt voor om de volgende tekst op te nemen: "Dit Sectorplan is niet van toepassing op radioactief afval en genetisch gemodificeerde organismen (GGO's). Deze afvalstoffen kennen hun eigen wetgevingstrajecten." Zonder deze toevoeging heeft sectorplan 19 ook betrekking op infectieus GGO afval. Daarmee ontstaat een discrepantie tussen LAP3 en de Regeling GGO's. Dit is onwenselijk als het gaat om duidelijkheid en handhaafbaarheid.	In het antwoord op inspraakreactie 742 wordt al ingegaan op GGO's. In de § A.2.3 is opgenomen dat het LAP geen betrekking heeft op radioactieve afvalstoffen. De tekst van E.19-I is na de aanvulling van het voorgaande antwoord verder aangevuld met: <u>Sectorplan 19 heeft geen betrekking op radioactief afval.</u>
744.	E.19-I	37	Sectorplan 19 lijkt ook te gelden voor ggo's aangezien hierover niets is vermeld in de reikwijdte van het sectorplan. In laboratoria waar met ziekteverwekkende micro-organismen van verschillende risiconiveaus wordt gewerkt is een groot deel van dit afval afkomstig uit ML-III laboratoria waar met genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) wordt gewerkt. Daar geldt de wettelijke verplichting tot inactivatie van afval waarin zich ggo's kunnen bevinden door middel van sterilisatie in een autoclaaf. Pas daarna mag het afval de instelling verlaten. Deze verplichting is vastgelegd in het Besluit en de Regeling genetisch gemodificeerde organismen 2013 en wordt gecontroleerd door de ILenT. Voor dit afval heeft de ontdoener dus geen keuze tussen wel of niet decontamineren. Volgens LAP3 mag dit afval echter ook zonder decontaminatie worden afgevoerd. Het LAP zou niet moeten gelden voor de afvalstroom uit ggo-laboratoria. Inspreker verzoekt in het sectorplan op te nemen dat het niet van toepassing is op ggo-afval.	Zie het antwoord op inspraakreactie 742.
745.	E.19-II	23	De minimumstandaard voor onder andere infectieuze afvalstoffen is geformuleerd als thermische verwerking. Deze minimumstandaard staat andere verwerkingsmethoden in de weg. Genoemd worden alkalische hydrolyse of specifieke tissue digesters voor lichaamsdelen, organen of dierkadavers. Ook is verwijdering van medicijnresten in afvalwater middels vergisting, diverse zuiveringsstappen en aanvullende thermische decontaminatie mogelijk. Het verbranden draagt niet bij aan een circulaire economie.	Bij de tekst van de minimumstandaard voor deelstroom a, waaronder ook infectieuze afvalstoffen vallen, is opgenomen waarom nuttige toepassing niet toegestaan is voor lichaamsdelen, organen en andere menselijke resten en voor cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen. Deze afvalstoffen moeten vernietigd worden middels thermische verwerking vanuit respectievelijk esthetische overwegingen en risicobeperking en worden dan ook niet gezien als afvalstoffen die kunnen bijdragen aan de circulaire economie. Voor deze afvalstoffen zijn geen andere verwerkingstechnieken bekend, dan thermische verwerking in een speciaal daarvoor vergunde installatie, waarbij is aangetoond dat wordt voldaan aan de eisen die gesteld worden aan de verwerking en die ook vanuit ethische overwegingen en/of vanuit het oogpunt van risicobeperking acceptabel zij. Het LAP wordt daarom niet aangepast. Voor ander afval dat valt onder deelstroom a is nuttige toepassing wel toegestaan onder de voorwaarde dat alle infectieuze materialen volledig worden vernietigd. Dit afval valt na decontaminatie onder deelstroom b. Voor deelstroom b is de minimumstandaard verbranden als vorm van verwijderen. Het hoogwaardiger verwerken, waaronder recyclen, van deze deelstroom is toegestaan. Infectieus afval kan dus onder voorwaarde bijdragen aan de circulaire economie. Om de minimumstandaard voor deelstroom a duidelijker te maken is de tekst aangepast. Ook de toelichting is hiervoor aangepast. De minimumstandaard voor deelstroom a in § E.19-II is als volgt gewijzigd: Thermische verwerking in een speciaal <u>voor deze afvalstoffen</u> ~~daarvoor~~ vergunde installatie, binnen dan wel buiten Nederland, onder voorwaarde dat dit leidt tot volledige vernietiging van alle infectieuze materialen, lichaamsdelen en <u>organen en andere menselijke resten en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen.</u> ~~Het door decontaminatie wegnemen van het infectierisico van infectieuze afvalstoffen is onder voorwaarden eveneens toegestaan. De gedecontamineerde stroom mag niet worden gemengd met een niet gedecontamineerde 180104 stroom.~~

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP								
				<p><del>~Een gedecontamineerde stroom kan verwerkt worden conform de minimumstandaard onder b.</del></p> <p>~~Gelet op de aard van het afval is nuttige toepassing niet toegestaan:~~</p> <p><del>~vanuit ethische overwegingen voor lichaamsdelen, organen en andere menselijke resten;</del></p> <p><del>~op basis van risicobeperking voor cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen;</del></p> <p>~~voor ander afval tenzij hierbij een volledige vernietiging van alle infectieuze materialen plaatsvindt.~~</p> <p>~~Gelet op de aard van het afval is nuttige toepassing niet toegestaan:~~</p> <p>~~1. vanuit ethische overwegingen voor lichaamsdelen, organen en andere menselijke resten;~~</p> <p>~~2. op basis van risicobeperking voor cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen;~~</p> <p>~~3. voor ander afval tenzij hierbij een volledige vernietiging van alle infectieuze materialen plaatsvindt.~~</p> <p>~~Het door decontaminatie wegnemen van het infectierisico van infectieuze afvalstoffen is onder voorwaarden alleen toegestaan deelstroom 3 waarbij de gedecontamineerde stroom verwerkt wordt conform de minimumstandaard onder b. De gedecontamineerde stroom mag niet worden gemengd met een niet gedecontamineerde 180104 stroom.~~</p> <p>~~In bijlage F.5.2 is de tekst van categorie 34 gewijzigd en is onder vernummering van alle navolgende categorieën na categorie 34 een nieuwe categorie 35 ingevoegd (nummering van deze categorieën volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP anders):~~</p> <table border="1" data-bbox="1397 806 2166 1003"> <tr> <td data-bbox="1397 806 1448 898">34</td> <td data-bbox="1448 806 1498 898">ga</td> <td data-bbox="1498 806 2101 898">afval met een infectierisico, Infectieuze afvalstoffen, niet-infectieuze lichaamsdelen en organen en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen, afkomstig van de gezondheidszorg voor mens of dier of van verwant onderzoek</td> <td data-bbox="2101 806 2166 898"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 898 1448 1003">35</td> <td data-bbox="1448 898 1498 1003">nga</td> <td data-bbox="1498 898 2101 1003">afval afkomstig van de gezondheidszorg voor mens of dier of van verwant onderzoek, waarvoor - middels decontaminatie conform de 'richtlijn decontaminatie' van RIVM - het infectierisico is verwijderd</td> <td data-bbox="2101 898 2166 1003">[x]</td> </tr> </table> <p>~~[x] Zie ook sectorplan E.19. De richtlijn en bijbehorend erratum zijn onder meer te vinden op (www.LAP3.nl).~~</p>	34	ga	afval met een infectierisico, Infectieuze afvalstoffen, niet-infectieuze lichaamsdelen en organen en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen, afkomstig van de gezondheidszorg voor mens of dier of van verwant onderzoek		35	nga	afval afkomstig van de gezondheidszorg voor mens of dier of van verwant onderzoek, waarvoor - middels decontaminatie conform de 'richtlijn decontaminatie' van RIVM - het infectierisico is verwijderd	[x]
34	ga	afval met een infectierisico, Infectieuze afvalstoffen, niet-infectieuze lichaamsdelen en organen en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen, afkomstig van de gezondheidszorg voor mens of dier of van verwant onderzoek										
35	nga	afval afkomstig van de gezondheidszorg voor mens of dier of van verwant onderzoek, waarvoor - middels decontaminatie conform de 'richtlijn decontaminatie' van RIVM - het infectierisico is verwijderd	[x]									
746.	E.19-II	30	Inspreker verzoekt om het mogelijk te maken om gedecontamineerd afval dat dezelfde eigenschappen heeft als een 180104 afvalstof ook op dezelfde wijze als 180104 te mogen verwerken. En het dat daarmee mogelijk wordt om gedecontamineerd afval ook te recyclen.	Zie het antwoord op inspraakreacties 745 en 748.								
747.	E.19-II	51	<p>Onder Euralcode 180103 vallen infectieuze afvalstoffen uit m.n. de laboratoria voor diagnostiek, waarin micro-organismen zitten die zijn vermenigvuldigd om tot een diagnose te komen.</p> <p>Het infectieuze afvalmateriaal kan indien niet behandeld ter destructie worden aangeboden als 180103 of na sterilisatie, (dus niet desinfectie) als een microbiologisch schone stroom als 180104.</p> <p>Dit destructiesterilisatieproces wordt zo uitgevoerd dat het materiaal na behandeling in de autoclaven geen levend materiaal meer bevat en dus pathogeenvrij is. Er wordt toegezien op een zorgvuldige documentatie en administratie van keuring, kalibratie van de autoclaven en rapportages van het autoclaven.</p> <p>Het afzonderlijk afvoeren materiaal is zeer kostbaar. Het samenvoegen van het gesteriliseerde met de het overige afval uit de gezondheidszorg heeft geen invloed op de kwaliteit van het aangeboden afval, aangezien het gesteriliseerde deel pathogeenvrij is.</p> <p>Inspreker verzoekt om het samenvoegen van de gesteriliseerde afvalstroom met het overige afval uit de gezondheidszorg toe te staan, mits het voortraject vanaf de bron – voor wat betreft gesteriliseerd afval - verifieerbaar is. Dit houdt in dat er bij het afvoeren van het gesteriliseerde (of geautoclaveerde) afval een sluitend administratief systeem wordt bijgehouden, waarbij de kwaliteit van het aangeboden materiaal gegarandeerd kan worden. De administratie is aan de achterdeur van de betreffende zorginstelling beschikbaar voor de inspectie.</p>	Zie het antwoord op inspraakreactie 748.								
748.	E.19-II en E.19-V	23	Gezien alle voorzorgen bij de bron en de toegepaste maatregelen met geautoclaveerd afval is een verdere afvoerscheiding voor de gedecontamineerde stroom en een niet gedecontamineerde 180104 stroom absoluut niet zinvol. Deze scheiding heeft vergaande consequenties doordat een extra inzameltraject moet worden gevormd, aparte containers moeten worden aangeschaft, meer transportbewegingen moeten worden gemaakt en sprake is van meer milieubelasting en een kostenverhoging. Het geau-	<p>In de minimumstandaard is opgenomen dat gedecontamineerd afval niet gemengd mag worden met niet gedecontamineerd 180104. Met men- gen wordt in het LAP (B.7) verstaan "het samenvoegen van afvalstoffen die qua aard, samenstelling of concentraties van aanwezige componenten niet met elkaar vergelijkbaar zijn alsook, het samenvoegen van afvalstoffen met niet-afvalstoffen." Het gaat bij mengen dus om fysiek samenvoegen. En dit mag niet voor gedecontamineerd afval en een niet gedecontamineerde 180104 stroom.</p>								

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			toclaveerde afval is zichtbaar doordat de indicatortape verkleurt tijdens het autoclaveerproces.	Dit betekent dat gedecontamineerd afval en een niet gedecontamineerde 180104 stroom wel gelijktijdig ingezameld en afgevoerd mogen worden zolang de stromen maar apart herkenbaar blijven. Achtergrond is dat onder meer inzamelaars en exploitanten van AVI's bij het ontwikkelen van de bestaande beleidslijn (in het kader van LAP2) hebben aangegeven ondanks de decontaminatie toch graag inzicht in deze stromen te willen houden. In de toelichting is dit duidelijker opgenomen. Op dit moment wordt nog niet toegestaan om ook gedecontamineerd afval te mengen met niet gedecontamineerd 180104. Verschillende insprekers verzoeken hierom. De reden hiervoor is dat nu niet is te overzien wat de gevolgen van de gewenste aanpassing is, ook voor de verwerking. In de komende planperiode zal hier – in overleg met inzamelaars en verwerkers - naar gekeken worden.
749.	E.19-II en E.19-V	37	In sectorplan 19 staat beschreven dat infectieuze afvalstoffen afkomstig uit de gezondheidszorg, waarvan het infectierisico door decontaminatie is weggenomen, kunnen worden afgevoerd als afvalstroom met Euralcode 180104. Het beschreven voorstel bepaalt echter dat deze afvalstroom niet gemengd wordt met niet-gedecontamineerd afval, eveneens geclassificeerd als Euralcode 180104. Het argument wat genoemd wordt is de waarborging van transparantie en handhaafbaarheid in de verwijderingsketen. Binnen laboratoria waar met ziekteverwekkende micro-organismen van verschillende risiconiveaus wordt gewerkt, wordt het geproduceerde afval via een gevalideerde autoclaaf gedecontamineerd, conform de "Richtlijn decontaminatie" opgesteld door het RIVM. De autoclaven worden volgens vaststaand protocol gecontroleerd op de juiste werking. Jaarlijks vindt een uitgebreide technische controle en validatie plaats door een daartoe erkende gespecialiseerde firma. De testresultaten en rapporten zijn voor inspectie beschikbaar. Het geautoclaveerde afval bevat geen levende ziektekiemen meer en is één van de meest zuivere afvalstromen. Dit afval kan worden beschouwd als niet gevaarlijk afval. Wanneer het geautoclaveerde/ gedecontamineerde afval gescheiden moet worden aangeboden en afgevoerd heeft dit ver gaande consequenties en is niet in overeenstemming met het ALARA-principe: - er moet een extra inzameltraject worden gevormd met alle logistieke problemen van dien; - er moet een aparte (pers-)container worden aangeschaft; - er worden meer transportbewegingen gemaakt voor de afvoer; - een forse toename van stroomverbruik en daarmee een extra belasting voor het milieu; - een lastenverzwaring en kostenverhoging voor de instellingen. Gezien alle voorzorgen en controlemogelijkheden bij de bron en de toegepaste strenge maatregelen binnen de betrokken instituten m.b.t. geautoclaveerd afval is een verdere scheiding van inzameling en afvoer niet in overeenstemming met de doelstellingen van het concept LAP 3 daarom niet zinvol.	Zie het antwoord op inspraakreactie 748.
750.	E.19-II en E.19-V	23 en 30	Inspreker vraagt een deel van de derde alinea van paragraaf 4 te wijzigen in: "Na decontamineren heeft het afval geen infectierisico meer en heeft daardoor dezelfde eigenschappen als 180104. Het afval mag daarom verwerkt worden als 180104. Om transparantie en handhaafbaarheid in de verwijderingsketen te waarborgen, is het wel noodzakelijk dat 100% decontaminatie van het afval middels validatie aantoonbaar is." Gedecontamineerd afval is middels sterilisatie om te zetten in gedecontamineerd afval (lees grondstof). Omdat er dan geen infectierisico meer is, is het net zo geschikt voor recycling als ander afval. ILT ziet gedecontamineerd afval niet als gevaarlijk afval, waardoor het voor hen geen punt van aandacht is in de handhaving. De verplichting om te vernietigen, ziet inspreker als belemmering voor meer en betere recycling. Daarnaast jaagt de verplichting om het gescheiden aan te leveren de ziekenhuizen op kosten. Sinds LAP2 heeft een spectaculaire stijging van het aantal kilo's aan afgevoerd SZA plaatsgevonden. Handhaafbaarheid heeft dus tot een enorme kostenpost voor ziekenhuizen geleid.	Zie het antwoord op inspraakreactie 748.
751.	E.20-I en E.20-II	87	Indien sprake is van een afvalstroom met >50 W% ferro valt deze stroom onder sectorplan 12 metalen. Het is onduidelijk welk stroom kan vallen onder het residu na verwerking. Een toelichting waarom dit onder de reikwijdte van dit sectorplan valt ontbreekt. Stort van het residu kan gevolgen hebben voor de lozingsnormen van stortplaatsen en de emissie naar de bodem. Tevens wordt in dit sectorplan niet helder gemaakt welk beleid van toepassing is op het residu. Toename van dit residu heeft gevolgen voor de	In de in 2012 gesloten Green Deal 'Verduurzaming nuttige toepassing AEC-bodemassas' is aangegeven dat kwaliteitsverbetering van AVI-bodemassas bij enkele processen leidt tot een residu stroom die momenteel niet kan worden gerecycled en dus moet worden gestort. De inspanning van de AVI's is erop gericht om het percentage te storten residuen te minimaliseren en het percentage opgewerkte materialen te maximaliseren. Op grond van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (Bssa), artikel 1, eerste lid, categorie 23a, geldt een stortverbod voor het residu dat bij de verwerking van AVI-bodemassas vrijkomt, tenzij sprake is van deelstromen of residuen die zijn vrijgekomen bij de kwaliteitsverbetering van AVI-bodemassas. In de Regeling storten als enige vorm van afvalbeheer is opgenomen wanneer sprake is van een

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP												
			stortcapaciteit in in elk geval Noord-Holland.	<p>kwaliteitsverbetering.</p> <p>Voor een omschrijving wat in dit sectorplan wordt verstaan onder residu wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 381.</p> <p>Op basis van deze inspraakreactie is een verduidelijking doorgevoerd in § E.20-V (de toelichting bij het sectorplan).</p>												
752.	E.20-II	64	<p>De minimumstandaard voor residu van het opwerkingsproces is storten. Nuttige toepassing is niet toegestaan. De recyclingsector vraagt uitleg over minimumstandaard b. Wordt hier bedoeld dat toegepaste AVI-bodemassen dienen te voldoen aan de criteria voor niet vormgegeven bouwstoffen volgens het Bbk? Brekerbedrijven worden door grote delen van de betonindustrie gewezen op de risico's van een tweede en volgende levens van beton, als deze als niet vormgegeven bouwstof niet voldoet aan het Bbk en algemeen technologisch eisen. Daarmee vormt dit beton een gevaar voor de grootste nu nog goed recyclebare afvalstroom puin.</p>	<p>Bij de verwerking van AVI-bodemas vrijgekomen vrij toepasbare bouwstoffen dienen te voldoen aan de in het Besluit bodemkwaliteit opgenomen samenstellings- en emissiewaarden voor niet-vormgegeven of vormgegeven bouwstoffen. In § B.7.5.4.1 is immers vermeld dat het niet is toegestaan om afvalstoffen die afzonderlijk niet voldoen aan de kwaliteitseisen van het Bbk, via mengen alsnog aan die eisen te laten voldoen. Een uitzondering is alleen mogelijk als de inzet onder andere bijdraagt aan de voor het product en zijn functie noodzakelijke eigenschappen en sprake is van functionele hoeveelheden. BRL 2307 bevat verder voorwaarden voor de inzet van AVI-bodemas voor ongebonden toepassing in grond en wegenbouwkundige werken.</p> <p>Voor de toepassing van AVI-granulaat als gedeeltelijke vervanging van grind of gedeeltelijke vervanging van de combinatie van zand en grind in beton zijn wel randvoorwaarden opgenomen in de CUR aanbeveling 116 / BRL 2507. Bij het produceren van vormgegeven bouwstoffen uit afvalstoffen dient voorts getoetst te worden aan § B.7.5.4.3 van het beleidskader en BRL 9322 Mengsels van cementgebonden minerale reststoffen</p> <p>Zie verder het antwoord op inspraakreactie 374.</p> <p>Op grond van de BREF Afvalverbranding dienen metalen te worden afgescheiden. Het is echter niet haalbaar om door verwerking in een puinbreker en/of sorteerinstallatie metalen maximaal af te scheiden. Naar aanleiding van deze inspraakreactie en inspraakreactie 760 is de formulering van de minimumstandaard en de toelichting gewijzigd.</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td>a</td> <td>AVI-Bodemas en ketelas afgevoerd met AVI-bodemas</td> <td> <p><u>Maximale afscheiding van ferro en non-ferro metalen door middel van een magneet en Eddy Current of vergelijkbare technieken, uit de gescheiden gehouden AVI-bodemas; en vervolgens opwerken van de ontstane metaalfractie en resterende bodemas volgens minimumstandaard b en c. De hierbij vrijkomende residuen worden verwerkt volgens minimumstandaard d.</u></p> <p>Recycling met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het algemene mengbeleid (<u>hoofdstuk B.7</u> beleidskader) en in het bijzonder mengen t.b.v. de productie van een bouwstof (paragraaf B.7.5.4 beleidskader); - de voorwaarden voor gebruik in 'noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen' (<u>hoofdstuk B.12</u>, paragraaf B.12.9.2 beleidskader). <p>Opwerking van AVI-bodemas .. [zie ook <i>inspraakreactie754</i>]</p> </td> </tr> <tr> <td>b</td> <td>~~Na verwerking van AVI-bodemas resterende:~~ <u>Vrij toepasbare bouwstof;</u> <u>IBC-bouwstof;</u> <u>Halffabricaat t.b.v. (vorm-gegeven) bouwstof</u> <u>de van metalen ontdane fractie van a</u></td> <td> <p>Recycling met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het algemene ... B.12.9.2 beleidskader). </td> </tr> <tr> <td>c</td> <td><u>ferro en non-ferro metalen van a of b</u> ~~Na verwerking van AVI-bodemas resterende ferro en non-ferro metalen~~</td> <td>- Verder .. sectorplan 12 (metalen).</td> </tr> <tr> <td>d</td> <td>Residu van het opwerkingsproces <u>van b</u></td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - Storten op een daarvoor geschikte stortplaats. - Nuttige toepassing is nadrukkelijk niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. <u>Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet</u> </td> </tr> </tbody> </table>	a	AVI-Bodemas en ketelas afgevoerd met AVI-bodemas	<p><u>Maximale afscheiding van ferro en non-ferro metalen door middel van een magneet en Eddy Current of vergelijkbare technieken, uit de gescheiden gehouden AVI-bodemas; en vervolgens opwerken van de ontstane metaalfractie en resterende bodemas volgens minimumstandaard b en c. De hierbij vrijkomende residuen worden verwerkt volgens minimumstandaard d.</u></p> <p>Recycling met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het algemene mengbeleid (<u>hoofdstuk B.7</u> beleidskader) en in het bijzonder mengen t.b.v. de productie van een bouwstof (paragraaf B.7.5.4 beleidskader); - de voorwaarden voor gebruik in 'noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen' (<u>hoofdstuk B.12</u>, paragraaf B.12.9.2 beleidskader). <p>Opwerking van AVI-bodemas .. [zie ook <i>inspraakreactie754</i>]</p>	b	~~Na verwerking van AVI-bodemas resterende:~~ <u>Vrij toepasbare bouwstof;</u> <u>IBC-bouwstof;</u> <u>Halffabricaat t.b.v. (vorm-gegeven) bouwstof</u> <u>de van metalen ontdane fractie van a</u>	<p>Recycling met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het algemene ... B.12.9.2 beleidskader). 	c	<u>ferro en non-ferro metalen van a of b</u> ~~Na verwerking van AVI-bodemas resterende ferro en non-ferro metalen~~	- Verder .. sectorplan 12 (metalen).	d	Residu van het opwerkingsproces <u>van b</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Storten op een daarvoor geschikte stortplaats. - Nuttige toepassing is nadrukkelijk niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. <u>Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet</u>
a	AVI-Bodemas en ketelas afgevoerd met AVI-bodemas	<p><u>Maximale afscheiding van ferro en non-ferro metalen door middel van een magneet en Eddy Current of vergelijkbare technieken, uit de gescheiden gehouden AVI-bodemas; en vervolgens opwerken van de ontstane metaalfractie en resterende bodemas volgens minimumstandaard b en c. De hierbij vrijkomende residuen worden verwerkt volgens minimumstandaard d.</u></p> <p>Recycling met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het algemene mengbeleid (<u>hoofdstuk B.7</u> beleidskader) en in het bijzonder mengen t.b.v. de productie van een bouwstof (paragraaf B.7.5.4 beleidskader); - de voorwaarden voor gebruik in 'noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen' (<u>hoofdstuk B.12</u>, paragraaf B.12.9.2 beleidskader). <p>Opwerking van AVI-bodemas .. [zie ook <i>inspraakreactie754</i>]</p>														
b	~~Na verwerking van AVI-bodemas resterende:~~ <u>Vrij toepasbare bouwstof;</u> <u>IBC-bouwstof;</u> <u>Halffabricaat t.b.v. (vorm-gegeven) bouwstof</u> <u>de van metalen ontdane fractie van a</u>	<p>Recycling met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het algemene ... B.12.9.2 beleidskader). 														
c	<u>ferro en non-ferro metalen van a of b</u> ~~Na verwerking van AVI-bodemas resterende ferro en non-ferro metalen~~	- Verder .. sectorplan 12 (metalen).														
d	Residu van het opwerkingsproces <u>van b</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Storten op een daarvoor geschikte stortplaats. - Nuttige toepassing is nadrukkelijk niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. <u>Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet</u> 														

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				worden verdeeld over een substantieel groter volume.
753.	E.20-II	102	<p>Inspreker geeft aan dat een aantal aspecten genoemd in E.20 verduidelijking nodig hebben, waardoor LAP3 en de ambitie verwoord in de Green Deal Verduurzaming nuttige toepassing AEC-bodemassen met elkaar in overeenstemming worden gebracht.</p> <p>1) Ten aanzien van de verwerking van AVI-bodemassen citeert inspreker een aantal passages uit het sectorplan en beleidskader. Vervolgens geeft inspreker aan dat het niet duidelijk is of met het 'residu' genoemd in par. II onder a hetzelfde 'residu' bedoeld wordt als in par. II onder d.</p> <p>2) Inspreker geeft aan dat als gevolg van het opwerken van AVI-bodemassen tot een vrij toepasbare bouwstof ook slib ontstaat als residu. Van dit slib kan een aanzienlijk deel nuttig worden toegepast, de rest wordt gestort. Gelet op verwerking d uit paragraaf II wordt nuttige toepassing echter niet toegestaan. Inspreker geeft aan dat dit strijdig is met artikel 22 van de Green Deal Verduurzaming nuttige toepassing AEC-bodemassen. Bovendien wordt nuttige toepassing van AVI-vliegass in E.21 wel toegestaan. Inspreker verzoekt daarom om de beperking dat nuttige toepassing van het residu van het opwerken van AVI-bodemassen niet is toegestaan, op te heffen, mede gelet op de ambitie van een circulaire economie.</p> <p>3) Refererend naar par. IV van E.20 en het gestelde in de eerste kolom van b. onder par. II geeft inspreker het volgende aan: "Anno 2016 wordt een deelfractie van de bodemas in een 2^e installatie opgewerkt en nuttig toegepast in de beton- en asfaltproductie. In de huidige terminologie een IBC-bouwstof die elders wordt toegepast t.b.v. de productie van een vormgegeven bouwstof".</p> <p>Inspreker vraagt de minister of de mening wordt gedeeld dat na 2020 de huidige IBC-kwaliteit die nu geleverd wordt t.a.v. beton- en asfaltproductie gecontinueerd kan worden, echter niet meer onder de term 'IBC-bouwstof' maar als 'halffabricaat t.b.v. (vormgegeven) bouwstof'?</p>	<p>1) Voor wat wordt verstaan onder 'residu' genoemd in par. II onder d wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 381. Het 'residu' bedoeld in par. II onder d is hetzelfde als het residu bedoeld onder a. Bij de verwerking van AVI-bodemassen ontstaat dus een bouwstof, een metaalfractie en een residufractie. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 751 en 752.</p> <p>2) Immobilisatie van het residu is niet toegestaan, omdat daardoor de verontreinigingen die zijn geconcentreerd in het residu alsnog worden verspreid. Het is wel toegestaan om bijvoorbeeld metalen uit het residu terug te winnen, als via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume. Dit is toegevoegd aan de minimumstandaard voor het residu (zie 752).</p> <p>3) Voor zover wordt voldaan aan B.7.5.4.3 van het beleidskader en BRL 9322 Mengsels van cementgebonden minerale reststoffen mag een IBC-bouwstof als een halffabricaat voor een vormgegeven bouwstof worden afgegeven. Op grond van de green deal vindt de verwerking van AVI-bodemassen tot een IBC-bouwstof na 2020 niet meer plaats. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 374.</p>
754.	E.20-II	88	<p>Aangegeven is dat 15% droge stof mag worden gestort. De keten van behandeling van bodemas kan meerdere opwerkingsinstallaties hebben. De granulaatfractie uit een standaard SOI kan gesplitst worden in een grove en fijne fractie en bij verschillende opwerkers worden afgezet. De 15% moet volgens inspreker betrekking hebben op het totale 'minerale deel'.</p>	<p>Volgens de green deal bedraagt de te storten residu-stroom uit kwaliteitsverbeteringsprocessen van AVI-bodemassen maximaal 15 procent van de input van de opwerkingsinstallatie, gemeten als droge stof. Hiermee wordt bedoeld dat maximaal 15% (d.s.) wordt gestort ten opzichte van de ruwe bodemas (incl. metalen) zoals deze uit de AVI komt. Aangezien niet alle AVI's direct na verbranding wegen, wordt de ruwe bodemas hoeveelheid administratief bepaald op basis van de som van alle uitgaande stromen.</p> <p>Wijziging van E.20-II, onder a: Opwerking van AVI-bodemassen tot vrij toepasbare bouwstoffen (dus als 'niet IBC bouwstof') kan worden toegestaan onder de volgende voorwaarden (cumulatief):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maximaal 15% (gewichtsperscentage droge stof) van de bij een AVI vrijkomende inkomende stroom bodemas (incl. metalen) van de opwerkingsinstallatie mag als residu van het opwerkingsproces worden gestort. 2. De uit de opwerkingsinstallatie komende stroom dient vanaf 1 januari 2017 voor ten minste 50% (gewichtsperscentage droge stof) van de inkomende stroom van de eerste opwerkingsinstallatie geschikt te zijn voor recycling buiten IBC criteria (dus als 'niet IBC bouwstof'). Minimaal 50% (gewichtsperscentage droge stof) van de bij de AVI vrijkomende bodemas (betrokken op de hoeveelheid na afscheiding van metalen) nuttig wordt toegepast buiten IBC-toepassingen. <p>Wijziging van E.20-II, voetnoot: In deze minimumstandaard wordt met 'opwerkingsproces bedoeld "het geheel van installaties die AVI-bodemassen verwerken conform de green deal". opwerkingsinstallatie' bedoeld "de installatie — al dan niet op het terrein van de AVI zelf — die de bodemas ontvangt van de AVI — al dan niet na afscheiding van metalen bij de AVI zelf — en waar een eerste daadwerkelijke scheiding in fracties plaatsvindt waarvan reststoffen worden afgevoerd naar de stortplaats".</p> <p>Onder de minimumstandaard is het volgende tekstblok ingevoegd: In de vergunning van de AVI wordt een sturingsvoorschrift opgenomen, waarin staat dat de AVI-bodemassen moet worden afgegeven aan een of meerdere opeenvolgende vergunninghouders die de bodemas verwerken volgens de minimumstandaard uit sectorplan 20, waarbij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maximaal 15% (gewichtsperscentage droge stof) van de bij de AVI vrijkomende bodemas (incl. metalen) als residu mag worden gestort. 2. Minimaal 50% (gewichtsperscentage droge stof) van de bij de AVI vrijkomende bodemas (betrokken op de hoeveelheid na afscheiding van metalen) nuttig wordt toegepast buiten IBC-toepassingen.
755.	E.20-II	88	<p>Voor afvalstoffen die het resultaat zijn van het concentreren van vervuiling is immobilisatie tot een bouwstof niet toegestaan. Nieuwe recyclingtechnieken maken het mogelijk nog verdere bewerkingen op deze residuen uit te voeren, waarmee waardevolle grondstoffen in de kringloop kunnen worden teruggebracht en andere verwerkingsopties kunnen ontstaan voor de overblijvende reststroom. In het licht van nieuwe technologische ontwikkelingen is deze verplichting te beperken. Er moet ruimte overblijven voor verdere recycling en (een klein deel) storten.</p>	<p>Voor wat als residu wordt aangemerkt wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 381. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 378.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
756.	E.20-II	76	De toepassing van AVI-bodemas dient bij koude immobilisatie, bij aantoonbaar geen nadelig effect als nuttige toepassing (LCA beoordeling), op basis van de kwaliteit van de bouwstof beoordeeld te worden en niet generiek te worden afgewezen.	Voor zover inspreker doelt op immobilisatie van de bodemas zelf is relevant dat de Green Deal – en in het verlengde daarvan de minimumstandaard - is gericht op het verkrijgen van bodemas dat zonder IBC-maatregelen toepasbaar is. Inzet in immobilisatie is niet op voorhand uitgesloten. Voor zover inspreker doelt op het residu – daar wordt in de minimumstandaard expliciet ingegaan op immobiliseren – wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 378.
757.	E.20-II	88	In de tabel staat dat 50% van de output van de opwerkingsinstallatie geschikt dient te zijn voor recycling buiten IBC-categorie. In overleg met het ministerie is een afwijkende berekening overeengekomen. Inspreker verzoekt hiermee ook rekening te houden in het LAP.	De inspraakreactie wordt onderschreven. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 754.
758.	E.20-II	88	Op grond van de green deal worden meerdere innovatieve technieken toegepast. Deze worden in het sectorplan benoemd. Inspreker heeft daarover de volgende vragen. 1. Omdat er niet altijd sprake is van integrale bewerkingsinstallaties is onduidelijk of met het residu bedoeld onder a. en d. hetzelfde residu wordt bedoeld. Ter verduidelijking geeft inspreker aan dat in diverse installaties onverbrand materiaal wordt afgescheiden en terug kan worden gevoerd in de AEC. De vraag is of dit dan ook moet worden gestort. 2. Vrijgekomen slib zou niet mogen worden toegepast, ook niet in combinatie met immobilisatie. De mogelijkheden voor deze afvalstoffen worden onnodig beperkt.	Onverbrand materiaal mag worden teruggevoerd naar de AVI. Zie voor de inspraakreactie over het residu verder het antwoord op inspraakreactie 64. Aan § E.20-II, minimumstandaard d, is toegevoegd: <u>Daarnaast mag brandbaar residu worden verwijderd door verbranden.</u> Het residu van het opwerkingsproces resteert nadat alle andere fracties zijn gerecycled in de vorm van bouwstof of metaal. Als in het opwerkingsproces een slibfractie vrijkomt die (deels) verder wordt verwerkt tot bouwstof, dan is deze slibfractie nog niet een residu van het opwerkingsproces. Voor wat als residu wordt aangemerkt wordt verder verwezen naar inspraakreactie 381. Waar het gaat om het na immobilisatie mogen toepassen van het bij de opwerking vrijkomende slib wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 378.
759.	E.20-II	88	De verwerking van AVI-bodemas en –ketelas en bodemassen en ketelassen van een BEC kan alleen gezamenlijk plaatsvinden als dit op grond van de beleidsbepalingen voor mengen is toegestaan. AVI-bodemassen worden opgewerkt tot vrij toepasbare bouwstof, al dan niet vormgegeven in een immobilisatie. Hoe verhoudt zich dat tot de bepalingen omtrent mengen?	Of het mengen van bodem- en ketelassen van een AVI en van een BEC is toegestaan, is afhankelijk van het doel van de verwerking. Bij de verwerking tot een niet-vormgegeven bouwstof of tot een IBC-bouwstof dienen de fracties die tot een bouwstof worden gemengd te voldoen aan de in het Bbk opgenomen samenstellings- en emissiewaarden voor niet-vormgegeven bouwstoffen dan wel IBC-bouwstoffen [waarbij het voor AVI-bodemas de bedoeling is om deze zo snel mogelijk zonder IBC-maatregelen te kunnen toepassen]. Een uitzondering is alleen mogelijk als de inzet onder andere bijdraagt aan de voor het product en zijn functie noodzakelijke eigenschappen en sprake is van functionele hoeveelheden (zie B.7.5.4.2 beleidskader). Bij de verwerking van bodem- en ketelassen van een AVI en van een BEC tot vormgegeven bouwstoffen stelt het LAP m.u.v. het gestelde in § B.7.5.4.3 van het beleidskader geen bijzondere eisen aan de fracties die tot een bouwstof mogen worden gemengd, voorzover de uiteindelijke bouwstof voldoet aan de samenstellings- en emissiewaarden voor vormgegeven bouwstoffen als bedoeld in het Bbk. Wel gelden aanvullende eisen op grond van beoordelingsrichtlijnen. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 752. Daarnaast dient aan de voor deze bodem- en ketelassen geldende minimumstandaarden van verwerking te worden voldaan.
760.	E.20-II	88	In de minimumstandaard is een niet-vormgegeven bouwstof niet opgenomen als halffabricaat. Volgens inspreker is dit een omissie: dit halffabricaat kan met andere niet-vormgegeven secundaire bouwstoffen tot een niet-vormgegeven bouwstof worden verwerkt om de gewenste civieltechnische eigenschappen te verkrijgen. Inspreker verzoekt de tekst aan te passen.	Het uitgangspunt bij de verwerking tot een niet-vormgegeven bouwstof is dat de fracties die tot een bouwstof worden gemengd dienen te voldoen aan de in het Bbk opgenomen samenstellings- en emissiewaarden voor niet-vormgegeven bouwstoffen. Dat geldt dus ook voor halffabricaten. Ook in BRL2307 is opgenomen dat bij de inzet van AVI-bodemas voor ongebonden toepassing in grond en wegenbouwkundige werken het bodemas dient te voldoen aan de in de Regeling bodemkwaliteit opgenomen eisen voor een niet-vormgegeven bouwstof. Om misverstanden te voorkomen wordt de tekst aangepast. In § E.20-II, minimumstandaard b, is het volgende aangepast: • <u>Vrij toepasbare bouwstof Niet-vormgegeven en/of vormgegeven bouwstof;</u>
761.	E.20-II	79	In het LAP wordt een stortgebod opgenomen voor residuen van de opwerking van bodemassen. Dit gaat veel verder dan artikel 22 van de Green Deal. Die stelt immers dat alleen als niet kan worden gerecycled, moet worden gestort. De eerste installaties die deze residuen genereren zijn net gebouwd en in operatie. De kwaliteit en mogelijkheden van recycling moeten nog worden onderzocht. Inspreker vraagt waarom nu een stortgebod wordt opgenomen. Dit gaat tegen de afspraken met de sector in. Inspreker stelt als minimumstandaard voor: "voor het residu is de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Nuttig toepassen van het residu door middel van immobilisatie is niet toegestaan." Dit is conform de minimumstandaard voor grondreinigingsresidu.	Zie het antwoord op inspraakreactie 378.
762.	E.20-II en E.20-VI	88	In deze paragraaf wordt de green deal genoemd en de afspraak om de categorie IBC-bouwstoffen in 2020 laten vervallen. Inspreker vraagt of het ministerie het er mee eens is dat na 2020 de huidige IBC-kwaliteit die nu geleverd wordt t.b.v. beton- en asfaltproductie gecontinueerd kan worden (als halffabricaat t.b.v. (vormgegeven) bouwstof).	Voor zover wordt voldaan aan § B.7.5.4.3 van het beleidskader en aan van toepassing zijnde beoordelingsrichtlijnen, mag een IBC-bouwstof worden ingezet bij de productie van een bouwstof. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 374.
763.	E.20-III	88	De beoordeling bij overbrenging voor recycling van ferro en non-ferro metalen uit bodemassen is afhankelijk van het percentage bodemassen dat nog aanwezig is bij de metalen. Als de afvalstroom meer dan 50% metalen bevat mag de resterende bodemas worden gestort. Als dit minder dan 50% is, wordt export voor recycling niet toegestaan wanneer de resterende bodemas wordt gestort. Om terugwinning van metalen te optimaliseren kan het wenselijk zijn het beleid aan te passen.	In de tabel in E.20-III staat bij overbrenging vanuit Nederland dat voor deelstroom c geldt dat elke mate van storten te veel is. Ook in sectorplan 12 staat bij overbrenging vanuit Nederland dat voor de metaalfractie geldt dat elke mate van storten te veel is. In de tabel in E.20-III staat bij overbrenging naar Nederland dat voor deelstroom c geldt dat overbrenging t.b.v. recycling is toegestaan indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard. De minimumstandaard voor deelstroom c is verder opwerken gericht op het terugwinnen van de metaalfractie t.b.v. recycling. In de minimumstandaard is niet aangegeven dat storten van een residu niet mag plaatsvinden. Het onderscheid dat inspreker maakt voor afval met meer of minder dan 50% metalen volgt dan ook niet uit paragraaf III van de sectorplannen 12 en 20. De inspraakreactie wordt niet onderschreven.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP												
764.	E.20-III	87	Inspreker adviseert de tekst in de eerste twee rijen bij "Overbrenging naar Nederland" onder "voorlopige verwijdering" als volgt aan te passen: "Voor deelstroom a, b, c en d zoals bedoeld in par II, omdat recycling mogelijk is. Voor deelstroom d, omdat deze verwerkingsmethode niet is toegestaan, conform de minimumstandaard."	De inspraakreactie wordt in zoverre onderschreven, dat het duidelijker is om de tekst in twee delen te knippen. Recycling van het residu is echter alleen onder bepaalde voorwaarden toegestaan. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 378. In § E.20-III onder "Overbrenging naar Nederland" is de rij bij "overbrenging t.b.v. verbranden" en de rij bij "overbrenging t.b.v. andere vormen...()... of storten" in tweeën gesplitst en als volgt gewijzigd: <table border="1"> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Nee</td> <td>Voor deelstroom a, b, ~~en c en d~~ zoals bedoeld in par II, omdat recycling mogelijk is, ~~dan wel (voor residu) omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.~~</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Nee</td> <td>Voor deelstroom d zoals bedoeld in par II, omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten</td> <td>Nee</td> <td>Voor deelstroom a, b, ~~en c en d~~ zoals bedoeld in par II, omdat recycling mogelijk is, ~~dan wel (voor residu) omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.~~</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Nee</td> <td>Voor deelstroom d zoals bedoeld in par II, omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.</td> </tr> </table>	t.b.v. verbranden	Nee	Voor deelstroom a, b, ~~en c en d~~ zoals bedoeld in par II, omdat recycling mogelijk is, ~~dan wel (voor residu) omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.~~		Nee	Voor deelstroom d zoals bedoeld in par II, omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Voor deelstroom a, b, ~~en c en d~~ zoals bedoeld in par II, omdat recycling mogelijk is, ~~dan wel (voor residu) omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.~~		Nee	Voor deelstroom d zoals bedoeld in par II, omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.
t.b.v. verbranden	Nee	Voor deelstroom a, b, ~~en c en d~~ zoals bedoeld in par II, omdat recycling mogelijk is, ~~dan wel (voor residu) omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.~~														
	Nee	Voor deelstroom d zoals bedoeld in par II, omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.														
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten	Nee	Voor deelstroom a, b, ~~en c en d~~ zoals bedoeld in par II, omdat recycling mogelijk is, ~~dan wel (voor residu) omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.~~														
	Nee	Voor deelstroom d zoals bedoeld in par II, omdat deze verwerking conform de minimumstandaard niet is toegestaan.														
765.	E.20-V	64	Naast "..... in grote grond-, weg- en waterbouwkundige werken als aanvul-, ophoog- en funderingsmateriaal en als steunlaagmateriaal op stortplaat- sen" wordt AVI-bodemass op dit moment ook in beton toegepast.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.												
766.	E.20-VI	88	De eerste en tweede alinea zijn niet in lijn met elkaar. De tweede alinea is correct.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.												
767.	E.22-I (en andere delen van E.22)	88	Er dient duidelijker te worden aangegeven dat dit sectorplan uitsluitend van toepassing is op de assen uit slibverbranding en niet op andere afvalstromen/reststoffen uit een slibverbranding. Ook dient te worden opgenomen dat het sectorplan alleen geldt voor assen in poedervorm, zodat recycling technisch mogelijk is. Er komt ook een gesmolten, harde laag vrij, die gestort moet kunnen worden.	In de afbakening staat dat het sectorplan alleen betrekking heeft op assen die resteren na verbranding van afvalstoffen in een slibverbrandingsinstallatie (SVI). Omdat de titel van het sectorplan betrekking heeft op reststoffen is deze titel verwarrend. De titel van sectorplan E.22 wordt aangepast: Sectorplan 22 ~~Reststoffen~~ <u>Assen van</u> slibverbranding In sectorplan E.22 is naast de titel op meerdere plaatsen waar relevant: ~~reststoffen~~ vervangen door <u>assen</u> . Bij het onderhoud van de installatie kan een gesmolten, harde laag vlieg-as vrijkomen. Het sectorplan ziet niet toe op deze afvalstroom. Aan § E.22-I is in de laatste kolom aan de bestaande zin de volgende tekst toegevoegd: <u>Bij het onderhoud van de installatie kan een gesmolten, harde laag aangekoekt vlieg-as vrijkomen. Het sectorplan ziet hier niet op toe.</u>												
768.	E.22-II	43	In veel sectorplannen wordt opgemerkt dat wordt gestreefd naar hoogwaardiger verwerking dan de minimumstandaard. In dit sectorplan ontbreekt een dergelijke ambitie. Kan een concreet beleidstandpunt worden opgenomen, in dit geval t.a.v. de terugwinning van fosfaat (en evt. andere nutriënten) uit vlieg-as?	Zie de beantwoording van inspraakreactie 770.												
769.	E.22-III	88	Elke mate van storten zou te veel zijn. Dit sluit niet aan bij de wens van overheid en sector om fosfaat terug te winnen. Daarbij moet een deel gestort worden.	Zie het antwoord op inspraakreactie 770.												
770.	E.22-III	27	Bij overbrenging vanuit Nederland ten behoeve van voorlopige nuttige toepassing is vermeld dat voor reststoffen van slibverbranding geldt, dat elke mate van storten te veel is. Dit sluit niet aan bij de wens om fosfaat terug te winnen en te recyclen. Vlieg-as van een SVI bevat 99,9% van het fosfaat dat op een rioolwaterzuivering via het slib wordt verwijderd. Het is de belangrijkste route om grootschalig P te gaan recyclen binnen de EU. Het Nederlandse Nutriëntenplatform (getrokken door het ministerie) onderschrijft dit. De as kan worden ingezet als vervanger van primair fosfaaterts. Op het ogenblik wordt in Frankrijk een installatie gebouwd, waar dit voor het eerst mogelijk is. Net als bij primair erts blijft er na de verwijdering van het fosfaat een deel van het materiaal over dat (voorlopig) gestort moet worden. Mogelijk dat deze reststoffen net als de vlieg-as als vulmiddel in bouwstoffen of voor opvulling van (zout)mijnen nuttig zal kunnen worden toegepast. In eerste instantie wordt echter eerst het fosfaat teruggewonnen en worden de reststoffen nog gestort. De huidige tekst in het LAP maakt de terugwinning van fosfaat niet mogelijk en zal er toe leiden dat de reststof enkel in de huidige relatief laag-	Fosfaatertugwinning is een belangrijke ontwikkeling, vanwege het feit dat de wereldvoorraad fosfaaterts snel afneemt. Bij het verwerkingsproces in Frankrijk wordt echter een relatief grote fractie van de verwerkte verbrandingsassen gestort. Hoogwaardigere verwerkingsmogelijkheden voor die fractie zijn nog in onderzoek. De huidige gegevens geven nog geen aanleiding om de minimumstandaard te wijzigen. Hier is sprake van het botsen van 2 belangrijke beleidsuitgangspunten, namelijk het minimaliseren van storten enerzijds en het hoogwaardig recyclen van componenten uit het afval anderzijds. Ook voor andere afvalstoffen speelt dit dilemma (zie ook het antwoord op inspraakreacties 277 en 720). In de planperiode zal ook voor deze afvalstroom worden nagegaan in hoeverre en onder welke voorwaarden het storten van een deel van de afvalstroom moet worden geaccepteerd omdat daar ruime milieuwinst door recyclen van het fosfaat tegenover staat. Aan § E.22-II is de volgende subparagraaf toegevoegd: <u>Ontwikkelingen minimumstandaard</u> <u>Na aanvang van de planperiode wordt gezien of de huidige lijn van het sectorplan, namelijk dat bij terugwinnen van fosfaat als alternatief voor integrale nuttige toepassing van de assen waarbij geen enkel residu mag worden gestort, gehandhaafd moet blijven dan wel, moet worden genuanceerd. Het resultaat van deze analyse kan leiden tot aanpassing van de minimumstandaard in de nabije toekomst.</u>												

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			waardige nuttige toepassingen wordt toegepast, zoals het gebruik als vulmiddel in bouwstoffen en bij de opvulling van mijnen. Bij het streven naar een circulaire economie is de hoogwaardigheid van recycling een belangrijke factor voor de beoordeling of de overbrenging valt te rechtvaardigen. Bij de terugwinning en recycling van fosfaat is sprake van "recycling van het oorspronkelijke functionele materiaal in een gelijke of vergelijkbare toepassing" zoals dit is vermeld in paragraaf A.4.2. Deze vorm van recycling krijgt de voorkeur boven alle andere vormen van recycling.	
771.	E.22-III	27	Bij de overbrenging vanuit Nederland moet ook (net als bij sectorplan 26) opvulling van mijnen om verzakking tegen te gaan, worden opgenomen. Dat is ook de huidige praktijk, omdat in Nederland onvoldoende vraag is om altijd 100% van de as via de vulstofindustrie af te zetten. In de toekomst, als de as wordt gebruikt om fosfaat terug te winnen, zal dat gekoppeld zijn aan de kwaliteit van de as. Als de kwaliteit van de as fosfaat-terugwinning niet mogelijk maakt, moet de route van export naar een zoutmijn open staan.	Sinds het arrest C-147/15 van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato van juli 2016, moet het opvullen van mijnen en groeven met niet-inert en/of gevaarlijk afval worden beschouwd als storten (en niet meer als een vorm van nuttige toepassing). Omdat in Nederland voor storten wordt uitgegaan van zelfvoorziening, dient de bedoelde afvalstof –indien geen andere wijze van beheer beschikbaar is – in Nederland te worden gestort. Slechts indien verwerking, waaronder storten, in Nederland niet mogelijk is, mag export ten behoeve van opvulling plaatsvinden.
772.	E.23-I	34	Vliegassen en slakken van kolenvergassing werden in het verleden door Vliegassunie op de markt gebracht. Deze werden geproduceerd door de Willem-Alexandercentrale in Buggenum. Deze is al enkele jaren gesloten en deze assen en slakken komen derhalve niet meer op de markt.	Inspreker heeft gelijk dat kolenvergassing op dit moment niet plaatsvindt in Nederland. Toch wordt niet aan de inspraakreactie tegemoet gekomen en wel om 2 redenen; rekening houden met eventuele ontwikkelingen in de toekomst en omdat niet kan worden uitgesloten dat dergelijke assen worden geïmporteerd voor verwerking in Nederland.
773.	E.23-I	34	Rookgasontzwarelingsgips is geen afvalstof maar een bijproduct. Inspreker is het oneens met het feit dat dit gips in het sectorplan 23 is opgenomen. Inspreker heeft een bevestiging van de overheid dat poederkoolvliegass een bijproduct betreft. Voor vliegass van de andere producent (Uniper) is de bijproductstatus verleend op 26 februari 2014. Dit betekent dat alle vliegass geproduceerd door de kolencentrales in Nederland de bijproductstatus heeft. Inspreker is van mening dat poederkoolvliegass niet in sectorplan 23 thuishoort.	Voor rookgasontzwarelingsgips zijn geen Europese of nationale criteria vastgesteld op grond waarvan dit gips moet worden aangemerkt als bijproduct. Dit betekent dat voor poederkoolvliegass van geval tot geval moet worden beoordeeld of sprake is van een afvalstof op basis van de definitie van het begrip afvalstof ('zich ontdoen') en de voorwaarden die zijn neergelegd in de artikelen 5 en 6 van de Kra. Indien en zolang de bijproductstatus is verleend, is het sectorplan niet van toepassing. Mocht het productieproces of de toepassing van het gips wijzigen, kan het zijn dat wel weer sprake is van een afvalstof. De afbakening van het sectorplan wordt niet gewijzigd.
774.	E.23-II	34	REACH is alleen van toepassing op producten en niet op afvalstoffen. Dus het is het één of het ander. Aangezien poederkoolvliegass een bijproduct betreft is REACH van toepassing. In het sectorplan wordt gesuggereerd dat rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van ZZS. Inspreker vraagt waarop dit gebaseerd is. Dit blijkt niet uit haar analyses.	Voor poederkoolvliegass dat de bijproductstatus heeft, is het sectorplan niet van toepassing. In sommige kolengestookte energiecentrales vindt meestook van afvalstoffen plaats, waardoor de aanwezigheid van ZZS in de assen niet uitgesloten is. Zie voor de inspraakreactie op REACH verder het antwoord op inspraakreactie 367.
775.	E.23-IV	34	Volgens de voetnoot zijn diverse niet-afvalverklaringen afgegeven, maar deze term is niet gebezigd in de correspondentie tussen Rijkswaterstaat en Vliegassunie. Ook wordt vermeld dat het dan niet langer een afvalstof is. Dit is strijdig met de definitie van een bijproduct. Een bijproduct is nooit eerder in de productieketen een afvalstof geweest.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
776.	E.24-I	6	Bij de toelichting op reststoffen die apart vrijkomen bij het bijstoken van biomassa merkt inspreker op dat de verpoederde biomassa in de vuurhaard wordt geblazen. Hoe kan dan sprake zijn van het separaat vrijkomen van reststoffen (zoals vliegass en ketelas)?	Er is een verschil tussen 'bijstoken' en 'meestoken' (zie de respectievelijke definities in bijlage F.3). In dit geval sprake van 'bijstoken' en de definitie daarvan luidt: <i>Vergassen of pyrolyseren van een (bio)brandstof om het verkregen gas vervolgens samen met de reguliere brandstof in een elektriciteitscentrale om te zetten in elektriciteit en/of warmte.</i> Het proces van bijstoken vindt dus naast het werkelijke stookproces plaats. Bij het bijstoken komen naast gas ook reststoffen vrij, apart van de reststoffen van het hoofdverbrandingsproces. Deze reststoffen worden apart voor verwerking afgevoerd. Bij de door inspreker genoemde situatie waarbij biomassa in de vuurhaard wordt geblazen is geen sprake van bijstoken, maar van meestoken.
777.	E.24-II	6	Inspreker vraagt waarom de reststoffen 'gewoon' gestort mogen worden. Met het verbranden en storten worden immers mineralen aan de bodem onttrokken en niet teruggevoerd naar de bodem. Hoe past dat in het streven naar circulariteit?	Gelet op aard en eigenschappen van de afvalstof is nuttige toepassing niet altijd mogelijk. Hierdoor kan de minimumstandaard niet worden gedefinieerd op het niveau van nuttige toepassing. De minimumstandaard laat wel hoogwaardigere verwerkingsvormen toe.
778.	E.25-I	86	Inspreker vraagt een concreet criterium op te nemen om te verduidelijken wat wordt bedoeld met actief kool met of zonder kwik. De detectiegrens is afhankelijk van een monstrematrix en kan van laboratorium tot laboratorium verschillen. Daarnaast kunnen detectiegrenzen continu verlagen door verbeterde analysetechnieken.	De detectiegrens is de laagste concentratie die met de analysemethode nog gekwantificeerd kan worden. In de praktijk wordt hiervoor de term 'rapportagegrens' gebruikt. De rapportagegrens is de minimale concentratie volgens de analysemethode. Het is mogelijk om lagere kwikgehalten te meten, maar de meetnauwkeurigheid wordt dan zodanig laag dat analyse niet zinvol is. Voor de meting van kwik bedraagt de rapportagegrens 0,01 -0,1 mg/kg. Om praktische redenen nemen we voor kwikhoudend afval een ondergrens van 0,1 mg/kg op. E.25-II, minimumstandaard is als volgt gewijzigd: A Actief kool ~~zonder kwik met een kwikgehalte van minder dan 0,1 mg/kg ds~~ B Actief kool met ~~kwik (detectiegrens een kwikgehalte van tenminste 0,1 mg/kg ds~~ E.26-I is als volgt gewijzigd: Resteert na verbranding van afvalstoffen in een afvalverbrandingsinstallatie (AVI), slibverbrandingsinstallatie (SVI), installaties voor de

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>verbranding van biomassa of andere (industriële) vormen van thermische vernietiging van afvalstoffen waarbij de rookgassen worden gereinigd. <u>Rookgasreinigingsresidu kan zijn verontreinigd met kwik.</u></p> <p>E.26-I is als volgt gewijzigd: <u>Rookgasreinigingsresidu kan zijn verontreinigd met kwik. In dat geval is niet dit sectorplan, maar sectorplan 82 van toepassing.</u></p> <p>E.26-II, minimumstandaard is als volgt gewijzigd: A Rookgasreinigings-residu ~~niet verontreinigd met kwik~~ <u>met een kwikgehalte van minder dan 0,1 mg/kg ds</u> B Rookgasreinigings-residu ~~verontreinigd met kwik~~ <u>een kwikgehalte van tenminste 0,1 mg/kg ds</u></p> <p>E.26-III is als volgt gewijzigd: Onderstaand is het beleid beschreven voor rookgasreinigingsresidu <u>dat niet is verontreinigd met kwik (paragraaf II onder a).</u></p> <p>E.66-II, minimumstandaard is als volgt gewijzigd: A Dit betreft in ieder geval een metaal-, kunststof- en glasfractie alsook het fluorescentiepoeder ~~(alle voor zover niet verontreinigd met kwik met een kwikgehalte van minder dan 0,1 mg/kg ds).~~ B Uit de verwerking van gasontladingslampen afgescheiden monostromen <u>met een kwikgehalte van minder dan 0,1 mg/kg ds die geen kwik bevatten (detectiegrens)</u> C Fluorescentiepoeder, <u>met een kwikgehalte van minder dan 0,1 mg/kg ds niet kwikhoudend (detectiegrens)</u>, al dan niet afkomstig uit de verwerking van gasontladingslampen conform a. D Kwikhoudend fluorescentiepoeder ~~(detectiegrens)~~ en overig afgescheiden kwikhoudende restfractie na verwerking volgens a, <u>met een kwikgehalte van tenminste 0,1 mg/kg ds</u></p> <p>E.66-III is als volgt gewijzigd: Onderstaande beleid voor overbrenging van afvalstoffen geldt voor gasontladingslampen (nog niet gescheiden in recyclebare monostromen), fluorescentiepoeder zonder kwik en niet voor recycling geschikte restfracties (niet kwikhoudend; <u>paragraaf II onder a en c).</u></p> <p>Het beleid voor kwikhoudend fluorescentiepoeder (en ook overige kwikhoudende niet-recyclebare fracties; <u>paragraaf II onder d</u>) is beschreven in sectorplan 82.</p> <p>E.66-V en F.5.2 is als volgt gewijzigd (nummering van de categorieën volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP anders):</p> <ul style="list-style-type: none"> • categorie 80A: fluorescentiepoeder <u>met een kwikgehalte van minder dan 0,1 mg/kg droge stof niet verontreinigd met kwik</u> dat op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt. • categorie 80B: fluorescentiepoeder <u>met een kwikgehalte van minder dan 0,1 mg/kg droge stof niet verontreinigd met kwik</u> dat op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt. <p>Bij de verwerking van gasontladingslampen moeten minimaal de volgende monostromen worden afgescheiden: metalen, kunststof en glas. Deze stromen moeten vervolgens verder worden verwerkt conform de daarvoor geldende minimumstandaarden in het LAP. Specifiek voor een afgescheiden glasfractie geldt dat deze ook niet verontreinigd mag zijn met kwik (<u>een kwikgehalte minder dan 0,1 mg/kg detectiegrens</u>). Is deze fractie verontreinigd met kwik dan geldt hiervoor dat deze verder verwerkt moet worden conform het beleid zoals vastgesteld in sectorplan 82 (Kwik en kwikhoudend afval).</p> <p>E.82-I is als volgt gewijzigd: Afval <u>verontreinigd met een kwikgehalte van tenminste 0,1 mg/kg droge stof, Met kwik verontreinigd afval</u> zoals bijvoorbeeld (niet limitatief):</p> <p>E.82-IV en F.5.2 is als volgt gewijzigd (nummering van de categorieën volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP anders): 82: amalgaam en ~~kwikhoudende~~ grond, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik <u>van 0,1 tot minder dan 10 mg/kg droge stof, niet zijnde toepasbare grond of baggerspecie (categorie 92 tot en met 96).</u></p>
779.	E.25-II, E.26-IV, E.39-IV, E.66-II en E.72-II	91	<p>Om discussie over aantoonbaarheidsgrenzen uit te sluiten dient in plaats van de term "detectiegrens" gebruik gemaakt te worden van concrete normstelling.</p> <p>Daarnaast is behoefte aan een eenduidige opsomming van alle individuele/relevante componenten voor onder andere (generieke) stofgroepen als dioxinen, PCB, bestrijdingsmiddelen, organotin verbindingen en gebroeerde difenylethers.</p>	<p>Zie voor de detectiegrens van kwik het antwoord op inspraakreactie 778.</p> <p>Zie voor de detectiegrens van bepaalde ZZS en de opsomming van componenten binnen groepen in sectorplan E.73 het antwoord op inspraakreactie 1025. Een opsomming (niet limitatief) van de componenten die kunnen vallen onder de afvalwaterstromen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn, is opgenomen in de toelichting van het sectorplan.</p>
780.	E.26-I en E.26-IV	88	<p>In de afbakening moet duidelijker worden aangeven op welke twee (door inspreker genoemde) manieren rookgasreinigingsresidu kan ontstaan.</p> <p>Wanneer het residu ontstaat na behandeling van het waswater uit een natte rookgasreiniging dan dient dit niet onder sectorplan 82 te vallen, omdat vast staat dat het kwik niet terug te winnen is. Bij een fysisch-chemische behandeling van het waswater wordt kwik juist op een dusdani-ge wijze vastgelegd, dat het uit de waterfase kan worden verwijderd. Dat betekent evenwel dat het kwik ook niet meer uit het chemische slib is te recyclen via ontkwikken.</p>	<p>De afbakening in E.26-I is als volgt gewijzigd: Resteert na verbranding van afvalstoffen in een afvalverbrandingsinstallatie (AVI), slibverbrandingsinstallatie (SVI), installaties voor de verbranding van biomassa of andere (industriële) vormen van thermische vernietiging van afvalstoffen waarbij de rookgassen worden gereinigd. <u>Deze installaties kunnen zijn voorzien van een droge of natte rookgasreiniging.</u></p> <p>Afhankelijk van het gehalte aan kwik in het genoemde slib is de minimumstandaard onder a, b of c van sectorplan 82 van toepassing. Onder a kan van ontkwikken worden afgezien wanneer op de juiste wijze wordt aangetoond dat ontkwikken niet mogelijk is. Onder b en c is ontkwikken geen verplichting. De tekst wordt daarom niet aangepast naar aanleiding van deze inspraakreactie.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP						
				<p>De tekst over overbrenging van kwikverbindingen vanuit Nederland t.b.v. D1 of D12, laatste bullet, in E.82-III is naar aanleiding van deze inspraakreactie verduidelijkt.</p> <p>~~kwikverbindingen ontstaan bij het stabiliseren die permanent ondergronds worden geborgen en zijn vrijgekomen bij het stabiliseren van metallisch kwik ten behoeve van permanente ondergrondse berging van kwik dat is vrijgekomen bij het ontkwijken van kwikhoudend afval en storten van de kwikverbindingen in Nederland niet mogelijk is.~~</p> <p>De formulering van de minimumstandaard a in E82-II is gewijzigd: Een verplichting tot ontkwijken van kwikzout (i.h.a. kwiksulfide) geldt, ondanks dat het meer dan 50 mg/kg kwik betreft, niet indien het kwikzout betreft dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is ontstaan bij het omzetten van bij het ontkwijken van afval vrijgekomen kwik (<u>stabilisatie</u>); en • ter ~~stabilisatie van het kwik en~~ berging in ondergrondse mijnen wordt ingezet. 						
781.	E.26-II	6	Bij installaties voor het verbranden van biomassa (sec) wordt alleen vliegafval afgevangen. Inspreker vraagt of deze niet is in te zetten voor nuttige toepassing of terug te voeren in de bodem.	Vliegafval afkomstig van installaties voor het verbranden van biomassa valt onder sectorplan 24 'Reststoffen van energiewinning uit biomassa'. De minimumstandaard van dit sectorplan laat hoogwaardiger verwerking dan storten, zoals recycling als meststof binnen het kader van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, toe.						
782.	E.27, E.51 en E.71	60 en 92	<p>Inspreker betreurt dat de sectorplannen slechts zijn gericht op de achterkant van de keten, terwijl maatregelen aan de voorkant van of eerder in de keten tot veel meer hoogwaardige verwerking zullen leiden. Internationale en nationale wettelijke regelingen maken het mogelijk om producenten te stimuleren/verplichten hoogwaardigere recycling mogelijk te maken als het gaat om elektrische/elektronische apparatuur en auto's/autowrakken.</p> <p>Sectorplan 51 spreekt nog wel over kwalitatieve preventie door selectieve demontage, terwijl reeds lang bekend is dat producenten de financiering van dit traject inmiddels hebben beëindigd. Direct gevolg daarvan is dat de hoeveelheid (laagwaardig) shredder-afval sterk is toegenomen. Dit staat haaks op wat beide sectorplannen beogen. Het nieuwe LAP dient kwalitatieve preventie en een productontwerp gericht op recycling te stimuleren.</p>	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.						
783.	E.27-algemeen	15	Het sectorplan 27 lijkt in te zetten op 1 partij, namelijk PST Tiel. PST Tiel is gebouwd met geld uit het verwijderingsfonds voor auto's. Sectorplan 27 gaat over ALLE shredder-afval (SA), niet alleen ASR. Deze onderbouwing geldt dus maar voor een deel van alle SA. Voor een goede en eerlijke marktwerking moeten demontagebedrijven kunnen kiezen aan welke shredder ze hun bewerkte wrakken moeten kunnen afvoeren en moeten shredders kunnen kiezen waar ze hun SR kunnen afgeven of laten bewerken. Nu wordt 1 marktpartij bevoordeeld die bovendien maar 1 stroom shredder-afval vertegenwoordigt (ASR).	<p>De problemen met de vrije marktwerking over het aanbieden van autowrakken aan diverse shredderbedrijven wordt niet gedeeld. Dit gedeelte van de inspraakreactie wordt niet aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan.</p> <p>Aan de bezwaren van de inspreker over het verschil tussen autoshredder-afval en overig shredder-afval wordt tegemoet gekomen door in het sectorplan onderscheid te maken tussen autoshredder-afval en overig shredder-afval. Voor de duidelijkheid zijn ook wijzigingen in het sectorplan op basis van andere inspraakreacties in deze beantwoording opgenomen. Bij die inspraakreacties wordt dan ook naar deze beantwoording verwezen.</p> <p>E.27-I is als volgt gewijzigd: Shredder-afval ontstaat bij installaties die in hoofdzaak samengestelde producten <u>van metalen</u> als autowrakken, welvaartschroot (<u>resten</u> afgedankte elektrische- en elektronische apparatuur, fietsen, kinderwagens, meubilair) en lichtere delen van industrieel metaalschroot shredderen. <u>Onder shredder-afval wordt in dit sectorplan verstaan alle afvalstromen die bij het shredderproces van deze afvalstoffen ontstaan. Hier vallen ook de ferro en non-ferrofracties onder. Het is de fractie die resteert na het verkleinen (shredderen) van deze samengestelde producten en nadat vervolgens de ferro- en non-ferro metalen zijn afgescheiden.</u></p> <p>De volgende afvalstoffen vallen onder de reikwijdte van dit sectorplan:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Afvalstoffen</th> <th>Toelichting</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><u>Autoshredder-afval</u></td> <td><u>Autoshredder-afval ontstaat bij het uitsluitend shredderen van autowrakken. Shredder-afval kan vrijkomen in verschillende fracties. Alle fracties niet zijnde de vooraf selectief verwijderde fracties en de bij het shredderen vrijkomende metaalfractie vormen samen het shredder-afval waar dit sectorplan betrekking op heeft. Dit betreft in ieder geval:</u> — zowel de lichte fractie (de restfractie van het afgezogen deel) als de zware fractie (niet afgezogen grove brokken bestaande uit o.a. kunststof en rubber), en - deel dan niet gemengde deelfracties van sorteren of anderszins mechanisch verwerken van shredder-afval m.u.v. afgescheiden (zuivere) monostromen die passen onder andere sectorplannen van dit LAP</td> </tr> <tr> <td><u>Overig shredder-afval</u></td> <td><u>Shredder-afval afkomstig van het shredderen van metaalhoudende afvalstoffen anders dan autowrakken</u></td> </tr> </tbody> </table>	Afvalstoffen	Toelichting	<u>Autoshredder-afval</u>	<u>Autoshredder-afval ontstaat bij het uitsluitend shredderen van autowrakken. Shredder-afval kan vrijkomen in verschillende fracties. Alle fracties niet zijnde de vooraf selectief verwijderde fracties en de bij het shredderen vrijkomende metaalfractie vormen samen het shredder-afval waar dit sectorplan betrekking op heeft. Dit betreft in ieder geval:</u> — zowel de lichte fractie (de restfractie van het afgezogen deel) als de zware fractie (niet afgezogen grove brokken bestaande uit o.a. kunststof en rubber), en - deel dan niet gemengde deelfracties van sorteren of anderszins mechanisch verwerken van shredder-afval m.u.v. afgescheiden (zuivere) monostromen die passen onder andere sectorplannen van dit LAP	<u>Overig shredder-afval</u>	<u>Shredder-afval afkomstig van het shredderen van metaalhoudende afvalstoffen anders dan autowrakken</u>
Afvalstoffen	Toelichting									
<u>Autoshredder-afval</u>	<u>Autoshredder-afval ontstaat bij het uitsluitend shredderen van autowrakken. Shredder-afval kan vrijkomen in verschillende fracties. Alle fracties niet zijnde de vooraf selectief verwijderde fracties en de bij het shredderen vrijkomende metaalfractie vormen samen het shredder-afval waar dit sectorplan betrekking op heeft. Dit betreft in ieder geval:</u> — zowel de lichte fractie (de restfractie van het afgezogen deel) als de zware fractie (niet afgezogen grove brokken bestaande uit o.a. kunststof en rubber), en - deel dan niet gemengde deelfracties van sorteren of anderszins mechanisch verwerken van shredder-afval m.u.v. afgescheiden (zuivere) monostromen die passen onder andere sectorplannen van dit LAP									
<u>Overig shredder-afval</u>	<u>Shredder-afval afkomstig van het shredderen van metaalhoudende afvalstoffen anders dan autowrakken</u>									

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																					
				<p>E.27-II is als volgt gewijzigd:</p> <table border="1" data-bbox="1397 352 2160 842"> <thead> <tr> <th data-bbox="1397 352 1427 401"></th> <th data-bbox="1427 352 1665 401">Afvalstoffen / deelstroom</th> <th data-bbox="1665 352 2160 401">Minimumstandaard voor verwerking (en eventuele voorwaarden)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1397 401 1427 743">a</td> <td data-bbox="1427 401 1665 743"><u>Autoshredderafval</u></td> <td data-bbox="1665 401 2160 743">Sorteren, nascheiden en andere <u>vormen van verwerking</u> gericht op (cumulatief): - recycling van de aanwezige metalen, - zoveel mogelijk nuttige toepassing van de andere componenten, - het beperken van storten tot uitsluitend een inert residu, en - het beperken van dit te storten inert residu tot maximaal 5% van de input <u>van de shredderinstallatie aan shredderafval</u> waarbij tevens het storten door derden van (delen van) voor verdere verwerking afgezette fracties hierbij in aanmerking wordt genomen</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 743 1427 842">b</td> <td data-bbox="1427 743 1665 842"><u>Overig shredderafval</u></td> <td data-bbox="1665 743 2160 842">- <u>afscheiding van de ferro en non-ferrofracties ten behoeve van recycling, en</u> - <u>verbranden als vorm van verwijdering van de overige fracties</u></td> </tr> </tbody> </table> <p>Deze minimumstandaarden</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>geldten</u> voor alle verwerkers van shredderafval, dus niet alleen voor installaties die zich uitsluitend richten op het verwerken van shredderafval van derden, maar ook voor exploitanten van shredders die zelf alle of een deel van het shredderafval (willen) verwerken. - ~~heeft betrekking op alle fracties van shredderafval dat vrijkomt bij een shredderinstallatie gezamenlijk; het is dus niet de bedoeling om een deel van het shredderafval dat vrijkomt bij een shredderinstallatie te verwerken en een ander deel dat vrijkomt bij diezelfde installatie af te voeren naar derden wanneer dat betekent dat voor het vrijgekomen shredderafval als geheel niet aan de minimumstandaard voldaan kan worden.~~ - <u>betekenten</u> dat in een aanvraag om vergunning voor een verwerkingsinstallatie voor <u>autoshredderafval</u> moet worden aangetoond dat de verwerking in de hele keten (dus binnen de eerste verwerkingsinrichting, maar ook binnen de inrichtingen waar componenten of deelstromen van shredderafval naar worden afgevoerd), plaatsvindt conform de minimumstandaard. - <u>betekenten</u> dat aan de vergunningen van shredders en andere metaalverwerkende bedrijven een of meer voorschriften moeten worden verbonden om zeker te stellen dat <u>de opslag en het verwerken van autowrakken gescheiden plaatsvindt van de opslag en het verwerken van andere te shredderen afvalstoffen</u> de verwerking van shredderafval geschiedt volgens de minimumstandaard. <p>De minimumstandaard voor de verwerking van <u>autoshredderafval</u> is gewijzigd ten opzichte van LAP2. Vergunningen voor het verwerken van <u>autoshredderafval</u> dienen binnen een jaar na publicatie in de Staatscourant van LAP3 zodanig te worden gewijzigd dat verwerking die niet aan de volgende voorwaarden (cumulatief) voldoet per direct niet meer is toegestaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - recycling van de aanwezige metalen, - zoveel mogelijk nuttige toepassing van de andere componenten, - het beperken van storten tot uitsluitend een inert residu, en - het beperken van dit te storten inert residu tot maximaal 5% van de input aan shredderafval waarbij tevens het storten door derden van (delen van) voor verdere verwerking afgezette fracties hierbij in aanmerking wordt genomen. <p>Zie paragraaf V voor toelichting op de minimumstandaard.</p> <p>Als gevolg van de wijziging van de minimumstandaard zijn in bijlage F.5, paragraaf F.5.2 de volgende wijzigingen in de afvalcategorieën doorgevoerd (nummering volgens het ontwerp-LAP, en met hernoeming van de daarop volgende categorieën):</p> <table border="1" data-bbox="1397 1541 2160 1961"> <tbody> <tr> <td data-bbox="1397 1541 1507 1688">88A</td> <td data-bbox="1507 1541 1605 1688">ga</td> <td data-bbox="1605 1541 2160 1688">reststroom van het shredderen van (onderdelen van) autowrakken [<u>autoshredderafval</u>] <u>afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en ander metaalafval</u> [<u>overig shredderafval</u>] en dat op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 1688 1507 1787">88B</td> <td data-bbox="1507 1688 1605 1787">nqa</td> <td data-bbox="1605 1688 2160 1787"><u>reststroom van het shredderen van (onderdelen van) autowrakken</u> [<u>autoshredderafval</u>] en dat op basis van de Eural <u>niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt</u></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 1787 1507 1906">89A</td> <td data-bbox="1507 1787 1605 1906">ga</td> <td data-bbox="1605 1787 2160 1906"><u>reststroom van het shredderen van (onderdelen van) afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en ander metaalafval</u> [<u>overig shredderafval</u>] en dat op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 1906 1507 1961">89B</td> <td data-bbox="1507 1906 1605 1961">nqa</td> <td data-bbox="1605 1906 2160 1961"><u>reststroom van het shredderen van (onderdelen van) afgedankte elektrische en elektronische</u></td> </tr> </tbody> </table>		Afvalstoffen / deelstroom	Minimumstandaard voor verwerking (en eventuele voorwaarden)	a	<u>Autoshredderafval</u>	Sorteren, nascheiden en andere <u>vormen van verwerking</u> gericht op (cumulatief): - recycling van de aanwezige metalen, - zoveel mogelijk nuttige toepassing van de andere componenten, - het beperken van storten tot uitsluitend een inert residu, en - het beperken van dit te storten inert residu tot maximaal 5% van de input <u>van de shredderinstallatie aan shredderafval</u> waarbij tevens het storten door derden van (delen van) voor verdere verwerking afgezette fracties hierbij in aanmerking wordt genomen	b	<u>Overig shredderafval</u>	- <u>afscheiding van de ferro en non-ferrofracties ten behoeve van recycling, en</u> - <u>verbranden als vorm van verwijdering van de overige fracties</u>	88A	ga	reststroom van het shredderen van (onderdelen van) autowrakken [<u>autoshredderafval</u>] <u>afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en ander metaalafval</u> [<u>overig shredderafval</u>] en dat op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt	88B	nqa	<u>reststroom van het shredderen van (onderdelen van) autowrakken</u> [<u>autoshredderafval</u>] en dat op basis van de Eural <u>niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt</u>	89A	ga	<u>reststroom van het shredderen van (onderdelen van) afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en ander metaalafval</u> [<u>overig shredderafval</u>] en dat op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt	89B	nqa	<u>reststroom van het shredderen van (onderdelen van) afgedankte elektrische en elektronische</u>
	Afvalstoffen / deelstroom	Minimumstandaard voor verwerking (en eventuele voorwaarden)																							
a	<u>Autoshredderafval</u>	Sorteren, nascheiden en andere <u>vormen van verwerking</u> gericht op (cumulatief): - recycling van de aanwezige metalen, - zoveel mogelijk nuttige toepassing van de andere componenten, - het beperken van storten tot uitsluitend een inert residu, en - het beperken van dit te storten inert residu tot maximaal 5% van de input <u>van de shredderinstallatie aan shredderafval</u> waarbij tevens het storten door derden van (delen van) voor verdere verwerking afgezette fracties hierbij in aanmerking wordt genomen																							
b	<u>Overig shredderafval</u>	- <u>afscheiding van de ferro en non-ferrofracties ten behoeve van recycling, en</u> - <u>verbranden als vorm van verwijdering van de overige fracties</u>																							
88A	ga	reststroom van het shredderen van (onderdelen van) autowrakken [<u>autoshredderafval</u>] <u>afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en ander metaalafval</u> [<u>overig shredderafval</u>] en dat op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt																							
88B	nqa	<u>reststroom van het shredderen van (onderdelen van) autowrakken</u> [<u>autoshredderafval</u>] en dat op basis van de Eural <u>niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt</u>																							
89A	ga	<u>reststroom van het shredderen van (onderdelen van) afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en ander metaalafval</u> [<u>overig shredderafval</u>] en dat op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt																							
89B	nqa	<u>reststroom van het shredderen van (onderdelen van) afgedankte elektrische en elektronische</u>																							

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP																																																									
				<table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td>apparatuur en ander metaalafval [overig shredderafval] en dat op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt</td> </tr> </table> <p>E.27-III is als volgt gewijzigd:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Overbrenging vanuit NL:</th> <th>In beginsel toegestaan?</th> <th>Toelichting, voorwaarden of uitzondering</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3"><i>(voorlopige) nuttige toepassing:</i></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. voorbereiden voor hergebruik</td> <td>NVT</td> <td>Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling</td> <td>Ja</td> <td>Tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader par. B.13.5.2).</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td></td> <td>Voor <u>autos</u>shredderafval is het storten van niet-inerte fractie of het storten van meer dan 5% van de overgebrachte afvalstroom in ieder geval reden om de overbrenging te weigeren.</td> </tr> <tr> <td colspan="3"><i>(voorlopige) verwijdering:</i></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Nee</td> <td>Voor <u>autos</u>shredderafval oØmdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Nee</td> <td>Voor overig shredderafval, tenzij de metalen al zijn afgescheiden ten behoeve van recycling.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten¹</td> <td>Ja</td> <td>Tenzij het een afgescheiden ferro- of non-ferro fractie betreft, en tenzij als vervolghandeling zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader par. 13.5.2). Voor <u>autos</u>shredderafval is het storten van een niet-inerte fractie of het storten van meer dan 5% van de overgebrachte afvalstroom in ieder geval reden om de overbrenging te weigeren.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. storten</td> <td>Nee</td> <td>Op grond van nationale zelfverzorging</td> </tr> <tr> <td colspan="3"><i>Overbrenging naar NL:</i></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><i>(voorlopige) nuttige toepassing</i></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. voorbereiden voor hergebruik</td> <td>NVT</td> <td>Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. recycling</td> <td>Ja</td> <td>Indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3"><i>Voorlopige verwijdering</i></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Nee</td> <td>Voor <u>autos</u>shredderafval oØmdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is</td> </tr> </tbody> </table>			apparatuur en ander metaalafval [overig shredderafval] en dat op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt	Overbrenging vanuit NL:	In beginsel toegestaan?	Toelichting, voorwaarden of uitzondering	<i>(voorlopige) nuttige toepassing:</i>			t.b.v. voorbereiden voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.	t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling	Ja	Tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader par. B.13.5.2).	t.b.v. andere nuttige toepassing		Voor <u>autos</u> shredderafval is het storten van niet-inerte fractie of het storten van meer dan 5% van de overgebrachte afvalstroom in ieder geval reden om de overbrenging te weigeren.	<i>(voorlopige) verwijdering:</i>			t.b.v. verbranden	Nee	Voor <u>autos</u> shredderafval oØmdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is.		Nee	Voor overig shredderafval, tenzij de metalen al zijn afgescheiden ten behoeve van recycling.	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten ¹	Ja	Tenzij het een afgescheiden ferro- of non-ferro fractie betreft, en tenzij als vervolghandeling zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader par. 13.5.2). Voor <u>autos</u> shredderafval is het storten van een niet-inerte fractie of het storten van meer dan 5% van de overgebrachte afvalstroom in ieder geval reden om de overbrenging te weigeren.	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging	<i>Overbrenging naar NL:</i>						<i>(voorlopige) nuttige toepassing</i>			t.b.v. voorbereiden voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.	t.b.v. recycling	Ja	Indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.	t.b.v. andere nuttige toepassing			<i>Voorlopige verwijdering</i>			t.b.v. verbranden	Nee	Voor <u>autos</u> shredderafval oØmdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is
		apparatuur en ander metaalafval [overig shredderafval] en dat op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt																																																											
Overbrenging vanuit NL:	In beginsel toegestaan?	Toelichting, voorwaarden of uitzondering																																																											
<i>(voorlopige) nuttige toepassing:</i>																																																													
t.b.v. voorbereiden voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.																																																											
t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling	Ja	Tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader par. B.13.5.2).																																																											
t.b.v. andere nuttige toepassing		Voor <u>autos</u> shredderafval is het storten van niet-inerte fractie of het storten van meer dan 5% van de overgebrachte afvalstroom in ieder geval reden om de overbrenging te weigeren.																																																											
<i>(voorlopige) verwijdering:</i>																																																													
t.b.v. verbranden	Nee	Voor <u>autos</u> shredderafval oØmdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is.																																																											
	Nee	Voor overig shredderafval, tenzij de metalen al zijn afgescheiden ten behoeve van recycling.																																																											
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten ¹	Ja	Tenzij het een afgescheiden ferro- of non-ferro fractie betreft, en tenzij als vervolghandeling zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader par. 13.5.2). Voor <u>autos</u> shredderafval is het storten van een niet-inerte fractie of het storten van meer dan 5% van de overgebrachte afvalstroom in ieder geval reden om de overbrenging te weigeren.																																																											
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging																																																											
<i>Overbrenging naar NL:</i>																																																													
<i>(voorlopige) nuttige toepassing</i>																																																													
t.b.v. voorbereiden voor hergebruik	NVT	Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof.																																																											
t.b.v. recycling	Ja	Indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.																																																											
t.b.v. andere nuttige toepassing																																																													
<i>Voorlopige verwijdering</i>																																																													
t.b.v. verbranden	Nee	Voor <u>autos</u> shredderafval oØmdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is																																																											

¹ Dit betreft alle verwijderingshandelingen anders dan D1 en D10 uit de bijlage I [KRA](#), alsook verwijderingshandelingen niet genoemd in de KRA.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP															
				<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1383 325 1620 401"></td> <td data-bbox="1620 325 1774 401"></td> <td data-bbox="1774 325 2148 401">en omdat verbranden niet in overeenstemming is met de minimumstandaard.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1383 401 1620 476"></td> <td data-bbox="1620 401 1774 476">Ja</td> <td data-bbox="1774 401 2148 476"><u>Voor overig shredderafval indien de verwerking in lijn is met de minimumstandaard</u></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1383 476 1620 625">t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten¹</td> <td data-bbox="1620 476 1774 625">Nee</td> <td data-bbox="1774 476 2148 625"><u>Voor autoshredderafval omdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is en omdat verwijdering niet in overeenstemming is met de minimumstandaard.</u></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1383 625 1620 701"></td> <td data-bbox="1620 625 1774 701">Nee</td> <td data-bbox="1774 625 2148 701"><u>Voor overig shredderafval tenzij de verwerking in lijn is met de minimumstandaard</u></td> </tr> <tr> <td data-bbox="1383 701 1620 844">t.b.v. storten</td> <td data-bbox="1620 701 1774 844">Nee</td> <td data-bbox="1774 701 2148 844">Op grond van nationale zelfverzorging en/of op grond van nationale wettelijke bepalingen en/of omdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk.</td> </tr> </table>			en omdat verbranden niet in overeenstemming is met de minimumstandaard.		Ja	<u>Voor overig shredderafval indien de verwerking in lijn is met de minimumstandaard</u>	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten ¹	Nee	<u>Voor autoshredderafval omdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is en omdat verwijdering niet in overeenstemming is met de minimumstandaard.</u>		Nee	<u>Voor overig shredderafval tenzij de verwerking in lijn is met de minimumstandaard</u>	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging en/of op grond van nationale wettelijke bepalingen en/of omdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk.
		en omdat verbranden niet in overeenstemming is met de minimumstandaard.																	
	Ja	<u>Voor overig shredderafval indien de verwerking in lijn is met de minimumstandaard</u>																	
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten ¹	Nee	<u>Voor autoshredderafval omdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is en omdat verwijdering niet in overeenstemming is met de minimumstandaard.</u>																	
	Nee	<u>Voor overig shredderafval tenzij de verwerking in lijn is met de minimumstandaard</u>																	
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging en/of op grond van nationale wettelijke bepalingen en/of omdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk.																	
784.	E.27-algemeen	15	<p>Er wordt geen rekening mee gehouden dat PST Tiel een door publiek geld gesponsorde partij is en zo een totaal oneerlijke concurrentiepositie veroorzaakt. Geen enkele andere marktpartij kan kostendekkend de minimumstandaard halen. Als gevolg van deze oneerlijke concurrentiepositie zullen PST-installaties van bestaande marktpartijen opslag hun waarde verliezen (gedane investeringen worden niet terugverdiend) en/of failliet gaan. Indien ARN haar eigen PST fabriek in Tiel financieel ondersteunt, hoort iedere PST installatie in Nederland minstens eenzelfde deel aan steun te ontvangen in verhouding tot de capaciteit, steun moeten ontvangen voor de upgrade naar 95% en bovendien onder dezelfde omstandigheden aan de minimumstandaard mogen voldoen.</p> <p>Het op 1 partij richten betekent ook dat er geen rekening mee gehouden wordt dat deze partij een keer kan ophouden te bestaan. De minimumstandaard wordt dan niet langer bereikt en storten is de enige optie volgens dit sectorplan. Dit is een situatie die volledig onwenselijk is uit ieder belang, zowel markttechnisch als milieuhygiënisch. De continuïteit is niet gewaarborgd in het sectorplan.</p> <p>Het op 1 partij richten van het sectorplan betekent ook dat er geen eerlijke marktwerking meer gaat bestaan inzake het bepalen van een gate fee. Dit betekent dat er veel te veel macht bij 1 partij komt te liggen.</p>	<p>Door onderscheid te maken in autoshredderafval en overig shredderafval (zie de wijzigingen bij inspraakreactie 783) en door de verschillende minimumstandaarden aan te passen (zie de wijzigingen bij inspraakreactie 783), is verwerking van het overig shredderafval ook mogelijk bij bedrijven die (nog) niet de verwerkingsstandaarden van de PST-installatie behalen.</p>															
785.	E.27-algemeen	22	<p>De bepalingen in sectorplan 27 resulteren in een ongelijk Europees speelveld voor verwerkers van metaalafval. Nederlandse verwerkers worden geconfronteerd met fors strengere bepalingen dan concurrenten elders in Europa. Export van shredderafval uit metaalrecycling wordt grotendeels onmogelijk gemaakt omdat buitenlandse verwerkers niet of nauwelijks voldoen aan het criterium ten aanzien van de maximaal te storten hoeveelheid inert residu. Import van shredderafval voor deelbewerkingen door metaalrecyclingbedrijven wordt eveneens ernstig belemmerd. Dit heeft tot gevolg dat buitenlandse afvalstromen die in Nederland, tenminste deels, hoogwaardig kunnen worden verwerkt en een economische meerwaarde bieden, nu voor een laagwaardiger be-/verwerking afgezet worden bij verwerkers buiten Nederland.</p>	<p>Invoer naar Nederland voor recycling en overige nuttige toepassing van autoshredderafval en overig shredderafval blijft mogelijk indien de verwerking in lijn is met de minimumstandaard. Dit gedeelte van de inspraakreactie heeft niet geleid tot aanpassing van het LAP. Export van (auto)shredderafval voor nuttige toepassing blijft mogelijk. De inspraakreactie heeft wel geleid tot een aanpassing van E.27-III. Zie het antwoord op inspraakreactie 783 voor de aanpassing van de tekst.</p>															
786.	E.27-I	6	<p>Shredderafval ontstaat overal waar geshredderd (verkleind) en aansluitend gezeefd wordt. Wordt bedoeld te zeggen dat dit sectorplan enkel betrekking heeft op shredderafval van autowrakken en welvaartschroot en niet op residuen van andere shredderactiviteiten?</p>	<p>De visie van inspreker klopt; het gaat alleen om metaalhoudende afvalstoffen. In de toelichting bij het sectorplan wordt dit verder verduidelijkt. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 783.</p>															
787.	E.27-I	26	<p>Shredderafval kan afkomstig zijn van autowrakken, welvaartschroot en andere metaalhoudende producten. Daardoor ontstaat ook een shredderresidu in verschillende soorten. Dit wordt in het sectorplan onvoldoende onderkend.</p>	<p>De inspraakreactie wordt onderschreven. Er wordt onderscheid gemaakt in autoshredderafval en overig shredderafval. Zie inspraakreactie 783 voor wijzigingen in E.27-I, E.27-II en E.27-III.</p>															
788.	E.27-I	32	<p>Niet exact en duidelijk is gedefinieerd op welk punt in de recyclingketen</p>	<p>De inspraakreactie wordt onderschreven. In de afbakening is beter omschreven wanneer er sprake is van shredderafval. Zie het antwoord op</p>															

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>'shredderafval' wordt bepaald, c.q. ontstaat. Inspreker stelt vast dat het vastleggen van het ontstaanspunt in de recyclingketen en hiermee de exacte definitie van het begrip en de samenstelling van shredderafval niet wenselijk is. Het is wel van belang dat het helder is dat shredderafval een dynamische stroom is, welke qua hoeveelheid en samenstelling wordt beïnvloed door de invulling en organisatie van de gehele keten van demontage, shredderen en sorteren/nascheiding voor autowrakken (en de andere onder dit sectorplan vallende stromen) en de technologische invulling van en verschillen tussen de diverse shredder- en (na)sorteerbedrijven. Dit is onder de huidige definitie en gestelde voorwaarden aan de verwerking hiervan nu niet het geval en komt een gezonde marktsituatie, waarbinnen naar de hoogst haalbare resultaten wordt gestreefd door de verschillende partijen, niet ten goede. Initiatieven en technologieontwikkelingen van shredderbedrijven die meer waarde/recyclingresultaat willen behalen door het verder scheiden van ontstane stromen, welke conform LAP3 nu mogelijk als shredderafval worden gespecificeerd, kunnen worden gelimiteerd wanneer deze technologie op deze 'shredderafvalfractie' niet de gestelde minimumstandaard kan behalen, ook al wordt wel een waardevolle bijdrage aan de keten geleverd en wordt de prestatie over de gehele recyclingketen hierdoor verhoogd.</p>	<p>inspraakreactie 783 voor de aanpassing van de tekst.</p>
789.	E.27-I	60 en 92	<p>In shredderafval zitten ook nog metaalfracties.</p>	<p>Door de definitie van autoshredderafval en overig shredderafval te verruimen, wordt onderkend dat (auto)shredderafval nog metaal bevat. Zie het antwoord op inspraakreactie 783 voor de aanpassing van de tekst.</p>
790.	E.27-I	69	<p>Inspreker verzoekt onderscheid te maken in verschillende soorten shredderafval, met mogelijk een introductie van de term autoshredderafval in het sectorplan.</p> <p>Inspreker heeft kennisgenomen van het feit dat de minimumstandaard gebaseerd wordt op de BBT en dat de recyclingprestaties van de PST-fabriek als BBT worden gezien. Voor het shredderafval afkomstig van autowrakken is de PST-fabriek tot op heden een goede keuze geweest om aan de 95% nuttige toepassing te voldoen. Het sectorplan shredderafval is voor wat betreft de randvoorwaarden voor het verwerken van het shredderafval afkomstig van auto's daarom goed werkbaar.</p> <p>Het veralgemeniseren van deze doelstelling naar het resterende shredderafval in Nederland is een erg grote stap. De kosten voor verwerking van het shredderafval afkomstig van auto's wordt namelijk mogelijk gemaakt uit de recyclingbijdrage voor auto's, en bedragen momenteel meer dan de in het Beleidskader genoemde €205/ton.</p> <p>Het inzamel- en verwerkingssysteem voor autowrakken dient zodanig te zijn dat 95% producthergebruik en (overige) nuttige toepassing, waarvan 85% product- en materiaalhergebruik, wordt gerealiseerd in 2015. De bij ARN aangesloten autodemontagebedrijven demonteren selectief bepaalde onderdelen en tappen vloeistoffen af en vervolgens wordt het gedepollueerde wrak geshred in een shredderinstallatie die het wrak scheidt in direct herbruikbare materialen en autoshredderafval. De PST-fabriek van ARN is in gebruik genomen om de wettelijke recyclingpercentages te behalen en is de laatste stap in de inzamel- en verwerkingsketen van autowrakken in Nederland. De PST-fabriek heeft voldoende capaciteit om al het shredderafval afkomstig van het shredden van Nederlandse autowrakken, die zowel in Nederland als in België en Duitsland zijn geshred, te verwerken.</p> <p><i>Huidige praktijk</i></p> <p>De producentenverantwoordelijkheid heeft uitsluitend betrekking op het product autowrakken. De huidige praktijk, waarbij metaalhoudende afvalstromen bij het shredderbedrijf over het algemeen gemengd worden, zorgt ervoor dat de PST-fabriek een equivalent shredderafval verwerkt. Het shredderafval is daardoor mogelijk afkomstig van andere afvalstromen dan auto's. Dit betekent dat ook afvalstromen van andere productstromen worden verwerkt, en dat daarmee ook andere materialen in de afvalketen van autowrakken terecht kunnen komen dan afkomstig van autowrakken.</p> <p>De producent kan uitsluitend verantwoordelijk worden geacht voor de materialen afkomstig van haar eigen producten</p>	<p>Aan de wensen van de inspreker wordt tegemoet gekomen door een onderscheid te maken tussen autoshredderafval en overig shredderafval. In de beantwoording van inspraakreactie 783 is het onderscheid tekstueel weergegeven.</p> <p>De minimumstandaard voor overig shredderafval is t.o.v. LAP2 niet aangepast, zie de wijzigingen in § E.27-II en § E.27-III. Door het onderscheid te maken tussen de verschillende soorten shredderafval, is het ook mogelijk om verschillende minimumstandaarden te gebruiken. De minimumstandaard voor autoshredderafval is niet gewijzigd t.o.v. het ontwerp.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>Voor een betere monitoring van het autowrakken is een scheiding in het sectorplan tussen shredderafval en autoshredderafval wenselijk. De producent of importeur van auto's moet namelijk in een jaarlijkse mededeling aan de overheid aangeven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De wijze waarop hij de verwerking van autowrakken en de daarin aanwezige materialen en onderdelen organiseert; 2. Welke maatregelen hij treft om het producthergebruik, het materiaalhergebruik en de nuttige toepassing te bevorderen, alsmede een inschatting van de daarmee te bereiken resultaten. <p>Het onderscheiden van shredderafval en autoshredderafval zou ook recht doen aan het beleid rond (niet) mengen van afvalstoffen zoals omschreven in hoofdstuk B.7 van het beleidskader. Autowrakken wijken qua samenstelling en concentratie van aanwezige componenten af van andere shredderinputstromen.</p>	
791.	E.27-I	69	<p>Inspreker adviseert een omschrijving van de essentie van shredden op te nemen. De reden om dit er specifiek in op te nemen is dat autowrakken niet geknipt mogen worden (met schaar), wat ook als een vorm van verkleinen beschouwd kan worden. Autowrakken mogen alleen geshred worden, omdat staalovens waar het ferroschroot uiteindelijk terecht komt niet zijn ingericht op milieutechnisch optimale verwerking van de niet-metalen die bij verwerking zonder scheiding aanwezig blijven.</p> <p>De essentie van shredden is het met een maalmolen verkleinen van inputstromen waardoor een hoofdscheiding gemaakt kan worden tussen ferrometaal (zwaar) en overige materialen. De scheiding van overige materialen vind in het algemeen plaats door technieken als magneetscheiding, afzuiging en zeven.</p> <p>De omschrijving kan (ook) worden opgenomen in de begrippenlijst.</p>	<p>De inspreker geeft extra informatie over het begrip 'shredderen'. De volgende tekst in E.27-I is toegevoegd: <u>De essentie van het shredderproces is het met een maalmolen verkleinen van inputstromen waardoor een hoofdscheiding gemaakt kan worden tussen ferro- en non-ferro metaal (zwaar) en overige materialen.</u></p>
792.	E.27-I	74	<p>De afbakening is innerlijk tegenstrijdig, daarmee onduidelijk en onjuist. De bullits moeten worden geschrapt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspreker vraagt wat in de eerste bulle wordt bedoeld met 'de zware fractie (niet afgezogen grove brokken bestaande uit o.a. kunststof en rubber)'. Valt deze fractie binnen de afbakening, terwijl in de eerste alinea van de afbakening staat dat de non-ferro materialen zijn uitgezonderd? • Van de volgende stromen, is door opname van de eerste bulle niet duidelijk of deze onder de definitie van shredderafval vallen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoofdoutput ferro fractie: na ontijzering met magneet inclusief meekomend materiaal; 2. Hoofdoutput zware fractie: de fractie die non-ferro metalen bevat en ook nog andere componenten bevat, zoals kunststoffen, rubber, hout, stenen, etc.; 3. Alle afgezogen fracties. • De afgescheiden ferro en non-ferro fracties/stromen zijn geen zuivere monostromen. Is de afgescheiden ijzerstroom een al dan niet gemengde deelfractie van sorteren of anderszins mechanisch verwerken? Of dienen deze te worden aangemerkt als 'afgescheiden (zuivere) monostromen die passen onder andere sectorplannen van dit LAP? Hoe zuiver dient de monostroom te zijn? Op welk moment is sprake van het feit dat de 'metaalfractie' is verwijderd en op welke fractie wordt hiermee precies bedoeld? Is dat een andere dan de non-ferro fractie? Zo nee: op welk moment moet die als verwijderd worden beschouwd? Worden de overblijvende reststoffen hiervan, exclusief de '(zuivere) monostromen', aangemerkt als shredderafval? Maar als de volledige ferro fractie en de non-ferro fractie (zware fractie) niet worden aangemerkt als shredderafval, worden alle deelfracties die ontstaan tijdens het toepassen van de post-shredder-technieken, dan (ook) niet aangemerkt als shredderafval? • De als hoofd output afgescheiden ferro en non-ferro fracties zijn geen 'zuivere monostromen'. Daarmee kunnen zij wel onder de definitie van shredderafval vallen • Uit de afbakening zou (in zijn geheel) moeten blijken dat geshredderd materiaal waar nog een metaalfractie in zit (hoe klein ook), die door 	<p>Al het geshredderde materiaal valt in de definitie van shredderafval (zie het antwoord op inspraakreactie 783). Monostromen die worden afgescheiden uit shredderafval, vallen vervolgens onder een ander sectorplan.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			verwerking nog kan worden afgescheiden ten behoeve van nuttige toepassing, niet onder de afbakening van shredderafval valt.	
793.	E.27-I, E.27-II, E.51-I en E.51-II	69	<p>Inspreker geeft in overweging autoshrredderafval op te nemen in het sectorplan 51 Wrakken van auto's. Hiermee wordt de connectie van het shredderafval voor autowrakken en de doelstellingen in het Bba eenduidiger en duidelijker te monitoren.</p> <p>De minimumstandaard in dit sectorplan is gebaseerd op ARN en autowrakken, er wordt voor de overige afvalstromen niet ingegaan op wat bij de verwerking van welke stroom wordt verwacht. In de sectorplannen van de overige productstromen wordt bijvoorbeeld geen link gelegd naar de minimumstandaarden van het sectorplan shredderafval. Dit is tevens een extra motivatie om autoshrredderafval afzonderlijk te behandelen, en te overwegen om dit op te nemen in het sectorplan 51.</p>	<p>De bedoeling van de inspraakreactie wordt ondersteund. Autoshrredderafval blijft wel onderdeel van sectorplan 27, maar in sectorplan 51 worden specifieke verwijzingen opgenomen naar autoshrredderafval i.p.v. shredderafval. Zo wordt een band gelegd tussen sectorplan 27 en sectorplan 51.</p> <p>De volgende tekst in E.51-II is gewijzigd: Aan vergunningen voor bedrijven die wrakken van auto's shredderen worden sturingsvoorschriften verbonden die inhouden dat deze bedrijven het equivalent van het bij het shredderen van deze autowrakken vrijkomende autoshrredderafval, gelijkmatig over het jaar verdeeld aanbieden aan een verwerker die het autoshrredderafval verwerkt volgens de minimumstandaard van sectorplan 27. Dit sturingsvoorschrift mag alleen ontbreken wanneer de shredder zelf al zijn autoshrredderafval verwerkt conform de minimumstandaard van autoshrredderafval in sectorplan 27.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor autoshrredderafval geldt de omschrijving zoals gehanteerd in sectorplan 27. • ~~Met het equivalent van het bij het shredderen van deze autowrakken vrijkomende shredderafval wordt bedoeld die fractie van het shredderafval die overeenkomt met de gewichtsfractie van autowrakken in de jaargemiddelde voeding van de shredderinstallatie.~~ <p>~~<i>Toelichting:</i> Bestaat de input van een shredder voor 75% (m/m) uit autowrakken en voor 25% (m/m) uit andere afvalstoffen dan betreft het bedoelde equivalent dus 75% van de door de installatie geproduceerde shredderafval.~~</p>
794.	E.27-II	22	Delen van de bedrijfsvoering van inspreker worden feitelijk onmogelijk gemaakt worden. Binnen de huidige bedrijfsvoering is het niet mogelijk om zelfstandig aan alle eisen uit de minimumstandaard te voldoen. Inspreker is voor een volledige verwerking van shredderafval volgens de minimumstandaard tevens afhankelijk van derden. Deze derden staan niet allemaal in direct contact met de organisatie, maar bevinden zich (deels) ook verderop in de afvalverwerkingsketen, buiten het zicht en/of de directe invloedssfeer van inspreker. Van het bedrijf kan daarom niet verlangd worden dat de gehele afvalverwerkingsketen inclusief de daarin toegepaste processen, rendementen en toetsing aan de minimumstandaard aangetoond worden. Los van de onmogelijkheden t.a.v. het overleggen van de gevraagde gegevens, zou dit ook een enorme toename van administratieve lasten betekenen. Het sectorplan dient hierop aangepast te worden.	<p>Aan de wensen van de inspreker wordt tegemoet gekomen door aanpassingen te maken in teksten die zijn aangemerkt als kern van beleid. In de beantwoording van inspraakreactie 783 zijn de aanpassingen tekstueel weergegeven.</p> <p>Overigens heeft deze inspraakreactie ook geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>
795.	E.27-II	26	De kernactiviteiten van inspreker worden onmogelijk gemaakt. Momenteel is langjarig sprake van een situatie waarin een gebrek aan verwerkingscapaciteit noodzaakt tot het verlenen van ontheffing voor het storten van residuen van shredderafval. Daarbij wordt geen maximumpercentage gehanteerd. De bedrijfsvoering van inspreker is gericht op verwerking van shredderafval waarbij 30-60% wordt gerecycled of nuttig toegepast.	<p>Inspreker doelt op het feit dat de minimumstandaard uit het ontwerp maar voor één bedrijf geschikt was, omdat de andere bedrijven niet aan de doelstelling van 5 procent te storten materiaal kunnen voldoen. In het definitieve LAP is echter een onderscheid aangebracht tussen autoshrredderafval en overig shredderafval (zie het antwoord op inspraakreactie 783) waarmee dit probleem is opgelost.</p> <p>De minimumstandaard voor overig shredderafval is niet gewijzigd t.o.v. LAP2. Als een verwerker een gedeelte van het shredderafval kan recycleren of nuttig toepassen en het residu wordt conform de minimumstandaard verwerkt, dan kan het bevoegd gezag een (revisie)vergunning verlenen.</p>
796.	E.27-II	22	<p>Bij de minimumstandaard is vermeld dat 'in een aanvraag om vergunning voor een verwerkingsinstallatie voor shredderafval moet worden aangetoond dat de verwerking in de hele keten..... plaatsvindt conform de minimumstandaard'. Deze bepaling ontmoedigt metaalrecyclingbedrijven om binnen hun eigen inrichting scheidingstechnieken (voorbewerkingen) toe te passen op shredderafval teneinde relatief eenvoudig af te scheiden materiaalstromen terug te winnen. Een beperking van de hoeveelheid materiaal die door voorbewerking wordt afgescheiden, resulteert in een toename van de hoeveelheid shredderafval die integraal bij de eindverwerker(s) wordt aangeboden, met een reëel risico op capaciteitsgebrek. Dit capaciteitsgebrek resulteert in een ontheffing van het stortverbod. Daarmee is de uitwerking van het sectorplan contraproductief en verdwijnt meer afval op stortplaatsen.</p> <p>Tijdens LAP2 is gebleken dat sprake is van aanhoudend gebrek aan voldoende verwerkingscapaciteit voor shredderafval, resulterend in een ontheffing van het stortverbod voor shredderafval. Sectorplan 27 van LAP3 bieden hiervoor geen oplossing. Sectorplan 27 dient zodanig aangepast te worden dat metaalverwerkers gefaciliteerd en gestimuleerd worden (d.w.z. geen administratieve lastenverzwaring) om in eigen beheer (voor)scheidingstechnieken toe te passen teneinde de hoeveelheid shredderafval die wordt aangeboden aan eindverwerkers te verkleinen en het tekort aan verwerkingscapaciteit op te heffen.</p>	<p>Verwerkers die volgens de nieuwe tekst van het sectorplan (zie het antwoord op inspraakreactie 783) shredderafval verwerken, moeten conform de minimumstandaard de ferro en non-ferrofracties afscheiden ten behoeve van recycling. Aan de mate afscheiding van ferro- en non-ferro fracties worden geen eisen gesteld, maar zolang deze materialen een positieve waarde hebben, zullen de verwerkers inspanningen leveren om zoveel mogelijk ferro en non-ferro er uit te halen en eventueel ook andere materialen af te scheiden.</p> <p>Bedrijven hoeven niet de hele verwerkingsketen van het shredderafval in kaart te brengen. Zie het antwoord op inspraakreactie 783.</p>
797.	E.27-II	32	De samenhang en kwantitatieve relatie tussen de recyclingprestatie conform richtlijn 2000/53/EG tussen (i) het gedeelte van de recyclingketen voordat shredderafval ontstaat en (ii) de recyclingprestatie te behalen op	<p>Onderschreven wordt dat er een relatie bestaat tussen de minimumstandaard van autoshrredderafval en de verplichtingen die in het Besluit beheer autowrakken (Bba) zijn opgelegd. Na demontage van verschillende onderdelen en het afscheiden van de metalen na het shredderproces, blijft een aanzienlijk deel autoshrreddermateriaal over. Voor het behalen van de doelstellingen uit het Bba is het noodzakelijk</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>het shredderafval, dient te worden vastgesteld alvorens over te gaan tot het al dan niet vastleggen van een minimumstandaard voor de verwerking van shredderafval, welke zich op een juiste wijze verhoudt tot de eisen conform richtlijn 2000/53/EG.</p> <p>Gecontroleerd en berekend dient te worden op welke wijze deze twee doelstellingen met elkaar verband houden (dit is een dynamische relatie). Dit dient te geschieden alvorens tot het definiëren van afzonderlijke en niet aan elkaar gekoppelde doelstellingen voor de gehele keten en delen hiervan over kan worden gegaan, zoals nu het geval is in het voorgestelde sectorplan 27 in LAP3.</p> <p>Hierbij dient een eventuele doelstelling op shredderafval per definitie ondergeschikt te zijn aan en integraal onderdeel te zijn van de recycling-prestatie/doelstelling over de gehele autorecyclingketen. Voor het behalen van deze conform richtlijn nr. 2000/53/EG vastgestelde streefcijfers is slechts de prestatie over de gehele keten relevant. Deze dient dan ook als zodanig te worden benaderd en vastgesteld. Hierbij dient eveneens de technologische (door natuurwetten bepaalde) haalbaarheid van recycling-doelstelling te worden meegenomen.</p> <p>Een uniforme wijze van rapporteren en inhoud van bewijslast voor de recyclingprestatie, zoals die wordt behaald binnen de verschillende stappen en spelers (bedrijven) in de keten is van belang en dient hierbij te worden nagestreefd/opgelegd.</p> <p>Vanwege de mogelijk optredende verschillen in samenstelling van het 'shredderafval', is het technologisch en vanuit de markt gezien niet mogelijk en wenselijk om een minimumstandaard voor de verwerking van shredderafval op te stellen.</p>	<p>dat de verwerking van het resterende autoshredderemateriaal op een dusdanige manier plaatsvindt, dat een groot gedeelte van het resterende autoshredderafval wordt gerecycled of nuttig wordt toegepast. In inspraakreactie 783 is aangegeven dat de reikwijdte van het sectorplan wordt verruimd. Al het afval dat geshredderd wordt, valt nu als shredderafval onder het sectorplan. Deze inspraakreactie heeft verder niet geleid tot aanpassing in de kern van beleid.</p>
798.	E.27-II	32	<p>Een niet commercieel opererende technologie (zoals de PST fabriek in Tiel), die de referentieresultaten, zoals die binnen LAP3 worden aangemerkt als minimumstandaard, alleen kan behalen vanwege de financiële ondersteuning vanuit de recyclingbijdrage/-fonds kan niet als BBT worden aangemerkt. Ten behoeve van het behalen van de conform richtlijn nr. 2000/53/EG opgelegde streefcijfers, kunnen de referentieresultaten alleen als minimumstandaard worden opgelegd, wanneer een gelijkwaardige (economische) situatie voor andere marktspelers wordt gecreëerd.</p> <p>Inspreker stelt twee mogelijkheden voor voor aanpassing van het LAP;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Best Beschikbare Techniek en de hieraan gekoppelde minimumstandaard voor verwerking (van shredderafval) wordt alleen vastgesteld voor beschikbare technieken, die het meest doeltreffend zijn voor het behalen van een zo hoog mogelijk recycling/recoverypercentage, die zowel technisch als economisch haalbaar zijn. Dit betekent dat gesubsidieerde technieken en verwerkingsprocessen niet als BBT en referentie voor de minimumstandaard worden gebruikt. • De BBT en bijbehorende minimumstandaarden voor verwerking worden vastgesteld op basis van het technologisch hoogst haalbare resultaat ten behoeve van het behalen van de conform richtlijn nr. 2000/53/EG opgelegde streefcijfers, zoals nu binnen Nederland het geval is voor de PST verwerking in Tiel. Om een gelijkwaardige en eerlijke marktwerking te faciliteren en stimuleren, zullen andere technologieën en ontwikkelingen in PST verwerking binnen de markt de mogelijkheid dienen te krijgen om aantoonbaar te maken, dat met een vergelijkbare subsidiering eenzelfde verwerkingstandaard als vastgelegd als minimumstandaard, behaald kan worden. De referentieresultaten kunnen samengevat alleen als minimumstandaard worden opgelegd, wanneer een gelijkwaardige (economische) situatie voor andere marktspelers wordt gecreëerd. 	<p>Voor de afvalstoffen die onder dit sectorplan vallen, zijn geen als BBT aangemerkte bepalingen gevonden over de wijze waarop deze afvalstoffen verwerkt moeten worden. De BBT-conclusies uit de BREFs hebben dan ook geen gevolgen voor de toelaatbaarheid van bepaalde methoden van verwerking zoals deze in de minimumstandaard wordt vastgelegd.</p> <p>De verwerking van autoshredderafval en het behalen van de opgestelde minimumstandaard is technisch mogelijk, maar nog niet bedrijfseconomisch winstgevend. Om de doelstelling uit het Besluit beheer autowrakken te behalen, moet de verwerking van autoshredderemateriaal plaatsvinden conform de opgestelde minimumstandaard. Deze inspraakreactie heeft niet geleid tot aanpassing in de kern van beleid.</p>
799.	E.27-II	32	<p>Het is niet duidelijk en technologisch gezien niet verdedigbaar waarom eenzelfde (zeer hoge) minimumstandaard voor ander shredderafval -niet afkomstig van autowrakken- (e.g. afkomstig van elektrische en elektronische apparatuur (AEEA)) wordt toegepast. De samenstelling en hiermee de haalbare recycling/recoverypercentages voor de verwerking van shredderafval worden bepaald door het type verwerkt product/productcategorie en de samenstelling hiervan. Hiernaast gelden voor de diverse productcategorieën binnen AEEA conform richtlijn 2012/19/EU en in lijn met de complexe aard van deze producten andere en lagere recyclingdoelstellingen dan voor autowrakken. Doordat geen onderscheid</p>	<p>Er zijn verschillen in de samenstelling van shredderafval afkomstig van AEEA en auto's. In het sectorplan shredderafval wordt na de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp (zie het antwoord op inspraakreactie 783) onderscheid gemaakt tussen autoshredderafval en overig shredderafval, elk met een eigen minimumstandaard. De minimumstandaard voor overig shredderafval is niet aangepast t.o.v. LAP2. Als er in de toekomst nadere recyclingdoelstellingen worden opgelegd aan AEEA, dan kan net zoals bij autoshredderafval ook onderscheid worden gemaakt in het shredderafval van AEEA.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>wordt gemaakt tussen de doelstellingen voor autoshredderafval en overig shredderafval worden dezelfde zeer hoge eisen van toepassing voor shredderafval waarvoor de totale recyclingprestatie lager behoeft te liggen dan voor autowrakken.</p> <p>Daarnaast wijst inspreker op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De mogelijke consequenties op de daadwerkelijke terugwinning/stort/dispersie/verliezen van materialen afkomstig van de auto, door het toestaan van het verwerken van het equivalent van het bij het shredderen van deze autowrakken vrijkomende algemene shredderafval (die fractie van het shredderafval die overeenkomt met de gewichtsfractie van autowrakken in de jaargemiddelde voeding van de shredderinstallatie); • Het in beginsel gescheiden dienen te houden van andere afvalstoffen en niet-afvalstoffen en de technisch (economische) gevolgen van het gemengd verwerken van bijv. automotive en AEEA stromen en de invloed hiervan op de afzonderlijk te behalen kwaliteiten van de stromen en (A)SR en het hierin gerelateerde recyclingresultaat voor de afzonderlijke stromen. <p>Om zowel de technologische recyclingaspecten, alsmede het onderscheid in de streefcijfers conform de richtlijnen voor de diverse producten/productcategorieën (autowrakken, AEEA, etc.) in acht te nemen dienen de recyclingstandaarden en verwerking van stromen vallend onder sectorplan 27 :</p> <ul style="list-style-type: none"> • hetzij alleen voor autowrakken te worden opgesteld en te gelden (dat wil zeggen, separate verwerking en doelstellingen voor ASR en geen mogelijkheid tot verwerking van een equivalent deel algemeen shredderafval als zijnde ASR mag worden verwerkt); • -of dienen doelstellingen per type product te worden opgesteld in lijn met de geldende richtlijnen voor recycling/recovery streefcijfers. <p>Wanneer verwerkingstandaarden blijven gelden voor de gemengde verwerking van ASR en ander shredderafval dient op basis van een gedegen studie te worden vastgesteld wat de kwantitatieve invloed en wisselwerking tussen de wederzijds te behalen recycling/recoverypercentages van autowrakken en andere typen welvaartschroot en het hieruit afkomstige shredderafval is. Deze analyse wordt nu uitgevoerd binnen een onderzoek naar de actualiteit en toekomstbestendigheid van ARN.</p>	
800.	E.27-II	88	<p>Nog maar 5% inert residu van de input aan shredderafval mag worden gestort. Het verkrijgen van een ontheffing van het stortverbod is lastig. De vraag is hoe hier in de toekomst mee om zal worden gegaan. Gaat de minister ene landelijk verklaring (regeling) afgeven?</p>	<p>Een aanvraag voor een ontheffing van het BSSA kan worden verleend door het bevoegd gezag. Als het bevoegd gezag van mening is dat voldaan wordt aan de verplichtingen die zijn vastgelegd in de Regeling verklaring stortverbod afvalstoffen 2013 en wanneer het bevoegde gezag van mening is dat een andere manier van afvalwerking niet mogelijk is, kan een ontheffing worden afgegeven. Omdat het inerte residu verschillend kan zijn in de vorm en samenstelling, is een landelijke ontheffing van het stortverbod voor (auto)shredderafval nog niet aan de orde.</p>
801.	E.27-II	88	<p>In een aanvraag om vergunning voor een verwerkingsinstallatie moet worden aangetoond dat de verwerking in de hele keten plaatsvindt conform de minimumstandaard. Bestaande Europese richtlijnen e.d. leggen de last bij de eerste verwerker, het LAP bij de downstream verwerker. De verwerker van shredderafval kan alleen verantwoordelijk worden gesteld voor zijn afnemers, niet voor zijn leveranciers.</p>	<p>De verplichtingen voor verwerkers van shredderafval om het verdere verwerkingsproces in beeld te brengen is komen te vervallen. Deze verplichting geldt alleen voor de verwerkers van autoshredderafval. Zie het antwoord op inspraakreactie 783. Overigens heeft deze inspraakreactie ook geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>
802.	E.27-II	69	<p>Inspreker verzoekt aan te geven hoe de '5%' in de eis "beperken van dit te storten inert residu tot maximaal 5% van de input aan shredderafval" berekend wordt.</p>	<p>De 5 procent te storten residu geldt alleen voor het verwerken van autoshredderafval. De 5 procent wordt berekend over het gewicht aan autowrakken dat wordt geshredderd.</p>
803.	E.27-II	92	<p>Inspreker zal in ernstige mate onder het sectorplan leiden. Het plan werkt een ongelijk speelveld met de omliggende landen in de hand en inspreker wordt geconfronteerd met onevenredige regelgeving en administratieve last. Inspreker verzoekt om aanpassing van de minimumstandaard, om de volgende redenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het is onduidelijk of wordt bedoeld op 5% van het shredderafval als eindproduct na het shredden of 5% van de input van het nog te shredden materiaal. • Welke berekening ligt ten grondslag aan de 5% regel? • Welke kennis of informatie heeft geleid tot de opname van de 5% regel? • In hoeverre is deze kennis afdoende getoetst om als uitgangspunt voor de 5% regel te fungeren? 	<p>De 5 procent regel van het te storten materiaal is afkomstig uit het Besluit beheer autowrakken (BBA) en geldt alleen voor autoshredderafval. 95 Procent van het autowrak moet ten minste nuttig worden toegepast. Door een regel op te nemen dat slechts een klein gedeelte van het autoshredderafval mag worden gestort, wordt getracht een zo hoog mogelijk percentage van het autoshredderemateriaal te recyclen of nuttig toe te passen. Het is juist dat dit nu bij één verwerker mogelijk is. Openbare informatie uit het milieujaarverslag van dit bedrijf laat zien dat de 5 procent technisch realiseerbaar is. In inspraakreactie 802 is aangegeven hoe de 5 procent berekend wordt. Dat de prestatie van de verwerker van autoshredderafval niet kunnen worden behaald op een bedrijfseconomische verantwoorde basis wordt opgelost via financiering op basis van het systeem van producentenverantwoordelijkheid.</p> <p>De eis voor verwerkers om verderop in de keten te kijken of er alsnog shredderafval wordt gestort, is door wijzigingen als genoemd in inspraakreactie 783 komen te vervallen voor verwerkers van overig shredderafval. In inspraakreactie 783 is ook het onderscheid gemaakt tussen autoshredderafval en overig shredderafval. Het overige shredderafval mag, mits de verwerker voldoet aan de minimumstandaard, bij andere verwerkers worden aangeboden die een aanzienlijk deel van het overige shredderafval kunnen recyclen of nuttig toepassen. Dit zal niet leiden tot een afname van de verwerkingscapaciteit van shredderafval.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<ul style="list-style-type: none"> Het is voor inspreker ondoenlijk om informatie met betrekking tot de gestorte fractie door derden enerzijds te kunnen achterhalen in de keten en anderzijds op juistheid te kunnen toetsen. Inspreker kan hiervoor onmogelijk verantwoordelijk gesteld worden. De gespecialiseerde bedrijven die zich bezig houden met de Post Shredder Technologie (PST) en deskundig zijn in de verwerking van shredderafval geven elk tertaal een volkastverklaring af vanwege hun gebrek aan verwerkingscapaciteit. De 5% regel zal ertoe leiden dat meer shredderafval aangeboden wordt aan het PST-bedrijf dat de 5% regel kan halen, maar vervolgens door capaciteitsgebrek een volkastverklaring zal afgeven. Daardoor zal meer shredderafval gestort worden. De 5% regel schiet zijn doel voorbij. De overwegingen in LAP3 zijn gebaseerd op de prestaties van ARN. De resultaten die ARN kan behalen zijn hoofdzakelijk en alleen mogelijk door financiering door derden. Het eenvoudig generaliseren van deze resultaten naar een harde eis is onrealistisch en vooralsnog financieel economisch onhaalbaar. Een gelijkwaardige PST-installatie zoals de installatie van ARN is commercieel niet te exploiteren door anderen. Daarnaast zijn de activiteiten van de ARN enkel gericht op de verwerking van shredderafval afkomstig van autowrakken en niet op al het in Nederland vrijkomende shredderafval. Het voorstel zal op geen enkele wijze een incentive zijn voor bedrijven om te investeren in de verwerking van shredderafval. Het toepassen van meer of betere scheidingstechnieken zal enkel leiden tot nog meer shredderafval. Het is frappant dat in de minimumstandaard aan de criteria omtrent "recycling" of "nuttige toepassing" geen absolute getallen gekoppeld worden, maar wel aan het storten. In de minimumstandaard moet "zo min mogelijk storten" worden opgenomen. Het sectorplan gaat volledig voorbij aan discussie over kwaliteit en kwantiteit. De lat buitensporig hoog leggen om storten te voorkomen zal ertoe leiden dat de kwaliteit van het aangeleverd afval voor verwerking drastische daalt. Het doel moet zijn om bij toepassing van de circulaire economie de materialen in de keten te houden en de afzet van hoogwaardige materialen te stimuleren. De markt en de afzetmogelijkheden moeten bepalend zijn als leidraad voor het opstellen van grenswaarden in het sectorplan. 	<p>Er zijn verder geen eisen opgenomen over recyclingpercentages die verwerkers van overig shredderafval moeten realiseren. Ook over de hoogwaardigheid van de gerecyclede materialen wordt niet gesproken. Het is in eerste instantie aan de vrije markt die bepaald welke componenten uit het shredderafval voor verdere verwerking in aanmerking komen en welke gedeelte uiteindelijk wordt verbrand.</p>
804.	E.27-II	60 en 92	<ul style="list-style-type: none"> De consequenties van de passage over ZZS en de mogelijke eisen en verplichtingen voor shredderbedrijven en PST-installaties die hieruit kunnen voortvloeien, zijn ongewis. Het levert een onwenselijke rechts-onzekerheid op. De consequenties zijn onbekend, mede doordat de meetmethode niet vaststaat. Gelet op de huidige discussie over meetmethode HP14 kan het gevolg zijn dat geen enkel recyclingpercentage (en zeker ook niet die voor shredderafval zal kunnen worden gerealiseerd). Zie ook de reactie op B14. De tekstblokken over de scope van de minimumstandaard: '... Geldt voor alle verwerkers....' en '...het is dus niet de bedoeling om een deel van het shredderafval dat vrijkomt bij een shredderinstallatie te verwerken....' lijken geschreven met slechts één doel: het uitsluiten van competitie voor de PST-installatie van ARN. Dit kan niet de bedoeling zijn, als daar geen milieuhygiënische of doelmatigheidsargumentatie aan is verbonden. In de afwegingen wordt voorts geen rekening gehouden met het feit dat de PST-installatie deels wordt gefinancierd met publiek geld geïnd via de Verwijderingsbijdragen op de verkoop van nieuwe auto's. Andere PST-installaties/voorzieningen dienen volledig te worden gefinancierd uit de commerciële exploitatie. Vraag is of dit mededingingsrechtelijk is toegestaan, gelet op het feit dat hiermee geen aantoonbaar milieubelang wordt gediend. Het ministerie beschikt immers niet over een analyse van de alternatieve verwerkingsroutes bij shredders en andere gespecialiseerde bedrijven. Diezelfde mededingingsrechtelijke vraag geldt ook voor de passages over aan te passen 'vergunningen' en 'sturingsvoorschriften' en de 'cumulatieve voorwaarden' voor het verwerken van het shredderafval. Deze passages – blijkbaar bedoeld om een gelijk speelveld te creëren – zouden alleen een mogelijke rechtvaardigingsgrond kennen als de financieringsbasis van alle verwerkingsinstallaties ook het zelfde zouden zijn. Hiervan is geen sprake gelet op de publieke financiering van ARN 	<p>Bevoegde gezagen moeten bij het verlenen van de vergunning rekening houden met het feit dat er mogelijk ZZS aanwezig zijn in het (auto)shredderafval. Dit leidt er te dat bepaalde stromen mogelijk niet meer gerecycled kunnen worden. Bij het bepalen van het recyclingpercentage en of een verwerker voldoet aan de minimumstandaard kan hier rekening mee worden gehouden, zeker als de ZZS na afscheiding apart verwerkt worden. De HP14-discussie die in Europa speelde, staat hier los van, omdat ecotoxische stoffen niet in alle gevallen als ZZS-stoffen worden gezien.</p> <p>De verschillen in samenstelling en verwerkingsmogelijkheden hebben geleid tot het maken van een onderscheid in autoshredderafval en overig shredderafval. Zie de wijzigingen bij inspraakreactie 783 voor aanpassingen in het sectorplan.</p> <p>Zie ook het antwoord op inspraakreactie 803 voor beantwoording op het mogelijk bevoordelen van de PST-installatie.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>en daarmee ook de PST-installatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 95% nuttige toepassing is een verplichting die slechts van toepassing kan zijn op het gedeelte van het shredderafval dat afkomstig is van autowrakken. Dat betreft ca. 25-30% van het totaal aan shredderafval. Er is derhalve geen wettelijke basis om de 95% nuttige toepassing voor het geheel van het shredderafval op te nemen in de minimumstandaard. Gelet op de andere samenstelling van het shredderafval van welvaartschroot dan van autowrakken is het ook maar zeer de vraag of het percentage van 95% voor deze fractie technisch kan worden gerealiseerd. Onderzoek hierover ontbreekt. • Een onafhankelijke analyse ontbreekt of met de PST-installatie in Tiel wel een nuttig toepassingspercentage van 95% wordt gerealiseerd dan wel kan worden gerealiseerd. 	
805.	E.27-II	6	<p>Inspreker vraagt of de maximaal 5% wordt betrokken op de input in de shredder. Zo ja, de input is geen shredderafval, maar te shredderen afval. Waarom een afwijkend percentage van dat bij het opwerken van AVI-bodemassas?</p> <p>Zo nee, dan betrokken op de input in de stortplaats? Wat is voor het hanteren van een percentage de argumentatie?</p> <p>Wat wordt bedoeld met de laatste passage van de vierde gedachtestreep ("tevens het storten door derden van (delen van) voor verdere verwerking afgezette fracties")? Hoe valt het voldoen aan een dergelijke ketenvoorwaarde te traceren c.q. te controleren?</p>	<p>De 5 procent geldt voor de input van de te shredderen autowrakken en is alleen van toepassing op het autosshredderafval dat hierbij ontstaat. Voor overig shredderafval komt de 5 procent eis te vervallen en de onderzoeksverplichting van verdere verwerking in de keten te vervallen. Zie hiervoor de beantwoording van inspraakreactie 783.</p> <p>De 5 procent eis komt indirect uit het Besluit beheer autowrakken (Bba). Het percentage van AVI-bodemassas dat na opwerking tot een IBC-vrij toepasbare bouwstof heeft te maken met het reinigingsresidu dat overblijft na verwerking van AVI-bodemassas. De percentages van autosshredderafval en AVI-bodemassas hebben een totaal verschillende achtergrond en zijn daarom niet te vergelijken.</p>
806.	E.27-II	15	<p>De minimumstandaard van 95% is (te) hoog. Nergens wordt aangetoond dat deze daadwerkelijk bereikt wordt. Enkel de processen van PST Tiel zijn gecertificeerd, rapportage vindt achteraf plaats en bovendien door ARN zelf. Dit is een slager die zijn eigen vlees keurt. Geen enkele andere marktpartij kan onder dezelfde omstandigheden opereren. Niet duidelijk is welk deel hergebruikt moet worden en welk deel nuttig toegepast. Los daarvan moedigt het sectorplan aan dat te hergebruiken fracties voorafgaand aan het shredden verwijderd worden. Dat zal het deel dat gestort moet worden (inerte fractie) relatief doen toenemen wat 95% recycling onhaalbaar maakt. Bovendien is 95% hergebruik bij SA veel hoger dan nodig is om aan de hergebruiksdoelstelling uit de Europese Autowrakkenrichtlijn te voldoen. Die wordt al met 75% hergebruik van SA behaald. Een stortpercentage van 25% is heel wat realistischer.</p>	<p>De minimumstandaard van 5 procent te storten afval geldt alleen voor autosshredderafval. De wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp worden behandeld in de beantwoording van inspraakreactie 783. De ILT ziet toe of aan de producentenverantwoordelijkheid uit het Besluit beheer autowrakken (Bba) wordt voldaan, is geheel aan de producenten. Voor een deel hebben de producenten invulling gegeven aan de producentenverantwoordelijkheid door de bouw van de PST-installatie, die een aanzienlijk deel van het autosshredderafval geschikt maakt voor recycling of nuttige toepassing. Een stortpercentage van 5 procent aan autosshredderafval is technisch mogelijk. Zie ook de beantwoording bij inspraakreactie 803 over de PST-installatie.</p>
807.	E.27-II	15	<p>Het niet mogen storten door derden is een onmogelijke eis. Geen enkele PST fractie kan in zijn geheel worden hergebruikt of nuttig toegepast. Bovendien heeft een shredder weinig invloed op de processen die bij anderen worden uitgevoerd. Logischer zou het zijn om de opwerking gewoon getrapd toe te staan zolang elke nascheiding maar gerapporteerd wordt. Dit voorkomt ook het storten van SA dat gemakkelijk nog verder opgewerkt had kunnen worden.</p>	<p>De verplichting om verder in de keten te onderzoeken of er fracties gestort worden geldt alleen voor autosshredderafval. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783.</p>
808.	E.27-II	15	<p>De verplichting voor alle partijen die aan PST doen om of de minimumstandaard te halen of dit af te voeren naar een partij die dat doet, betekent naast valse concurrentie ook dat wanneer de maximum capaciteit bereikt wordt (45Kton in Tiel), de rest enkel nog gestort kan worden. Er is niet voorzien in opwerken met PST onder de minimumstandaard ingeval de maximale capaciteit bij installaties die 95% halen, bereikt is. Dit maakt het sectorplan bijzonder contra productief.</p>	<p>Er wordt een onderscheid gemaakt tussen autosshredderafval waar de 5-procent eis voor geldt en overig shredderafval waar deze eis is komen te vervallen. Overig shredderafval mag door andere verwerkers dan de PST-installatie worden verwerkt, zolang maar wordt voldaan aan de minimumstandaard. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783.</p>
809.	E.27-II	26	<p>De bepaling dat "in een vergunningaanvraag voor een verwerkingsinstallatie voor shredderafval moet worden aangetoond dat de verwerking in de hele keten ... plaatsvindt conform de minimumstandaard" ontmoedigt shredderbedrijven om binnen hun eigen inrichting scheidingstechnieken toe te passen teneinde relatief eenvoudig af te scheiden materiaalstromen terug te winnen, omdat de administratieve lasten die verband houden met de monitoring van het vervolgtraject te zwaar worden. Een beperking op voorbereiding resulteert in een toename van de hoeveelheid shredderafval die bij eindverwerker(s) wordt aangeboden. Een reëel risico op capaciteitsgebrek is het gevolg. Dit resulteert in een ontheffing van het stortverbod. Daarmee is de uitwerking van het sectorplan contraproductief.</p>	<p>De reikwijdte van het sectorplan shredderafval is uitgebreid t.o.v. het ontwerp. De verplichting om verder in de keten te onderzoeken of er fracties gestort worden geldt alleen voor autosshredderafval. De minimumstandaard voor overig shredderafval bestaat uit onder andere om de ferro- en non-ferrometalen af te scheiden. Omdat dit economisch gezien waardevolle stromen zijn, zullen shredderbedrijven inspanningen verrichten om deze stromen er zo volledig mogelijk uit te halen. Het scheiden in verschillende materiaalstromen anders dan de metalen wordt niet ontmoedigd. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783.</p>
810.	E.27-II	26	<p>Het opnemen van een sturingsvoorschrift is in strijd met Europees recht, zoals de Dienstenrichtlijn en de richtlijnen en verordeningen over afval-</p>	<p>In het LAP is nu alleen een voorschrift opgenomen om er voor te zorgen dat autowrakken apart van andere te shredderen materialen worden verwerkt. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			stoffen. Via een voorschrift in een individuele vergunning mag de markt en de overbrenging van afval niet worden beperkt.	
811.	E.27-II	22 en 26	Een van de voorwaarden bovenaan pagina 2 is het "zoveel mogelijk nuttig toepassen van andere componenten". "Zoveel mogelijk" impliceert een inspanningsverplichting, maar geen resultaatsverplichting. Het is niet meetbaar of aan dit criterium wordt voldaan.	Deze voorwaarde komt alleen nog voor bij de minimumstandaard voor autoshredderafval. Omdat producentenverantwoordelijkheid van toepassing is, zal de producenten er veel gelegen aan zijn om zoveel mogelijk fracties uit het autoshredderafval te halen om aan de doelstellingen van Besluit beheer autowrakken (Bba) te voldoen. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783.
812.	E.27-II	22 en 26	<p>Een van de voorwaarden bovenaan pagina 2 is het "beperken van het te storten inert residu tot maximaal 5% van de input aan shredderafval..". Deze voorwaarde mist een goede grondslag, omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De PST-installatie van ARN niet kan worden aangemerkt als een installatie die economisch en technisch haalbaar is, de kosten en baten in aanmerking genomen (BBT). ARN kan deze installatie exploiteren omdat zij een monopolypositie inneemt en (mede) gefinancierd wordt met geldelijke middelen die voor commerciële marktpartijen zoals inspreker ontoegankelijk zijn. Bovendien zijn demontagebedrijven verplicht gestripte wrakken te verkopen aan een bij ARN aangesloten shredderbedrijf. ARN is genoodzaakt om deelstromen met (grote) verliezen af te zetten voor nuttige toepassing. • De onderbouwing onzorgvuldig tot stand is gekomen. De onderbouwing richt zich op de resultaten van één installatie (PST) en één soort shredderafval die slechts een derde deel van de totale hoeveelheid shredderafval vertegenwoordigt. Aan de rest wordt geen aandacht besteed. Verondersteld mag worden dat een andere input zal leiden tot een andere output. Als sectorplan 27 in stand blijft, pleit inspreker voor een extra sectorplan dat betrekking heeft op shredderafval van andere bronnen dan autowrakken. Inspreker stelt ook voor om sectorplan 27 aan te passen zodat een parallel ontstaat met sectorplan 28. Daarbij zouden restfracties die niet in aanmerking komen voor verbranden, gezien de aard en/of samenstelling of omdat de verwerking zo duur is dat de kosten meer zouden bedragen dan €205,= per ton, mogen worden gestort met een (tijdelijke) ontheffing van het stortverbod. Deze ontheffing zou alleen verleend worden, indien alle installaties die voldoen aan de in dit sectorplan opgenomen minimumstandaard en opgenomen zijn op de volplastlijst die Rijkswaterstaat opstelt, alsmede alle afvalverbrandingsinstallaties in Nederland, hebben aangegeven onvoldoende verwerkingscapaciteit te hebben. • De onderbouwing onjuist is, voor zover deze gebaseerd is op de resultaten van de verwerking van shredderafval van autowrakken. De in de Richtlijn autowrakken opgenomen doelstelling heeft betrekking op 95% nuttige toepassing/85% recycling van de totale afvalstroom autowrakken en niet op het shredderafval uit autowrakken. Mocht de minimumstandaard gehandhaafd blijven dan dient het aandeel te storten inert residu gemaximaliseerd te worden op 25% i.p.v. 5%, waarbij blijft gelden dat deze eis alleen gefundeerd is op shredderafval uit autowrakken en geen rekening is gehouden met shredderafval uit andere bronnen. • Uit het plan niet blijkt dat een gedegen marktonderzoek is gedaan naar de overige spelers in de markt en hun positie ten opzichte van ARN. Zonder dit onderzoek bestaat een reële kans dat een monopoly ontstaat voor ARN. Op geen enkele wijze is aandacht besteed aan de inspanningen die andere (bestaande) marktpartijen moeten doen (in tijd en geld) om aan de hierin gestelde bepalingen te voldoen en zo een volwaardige tegenhanger van ARN te worden. Het heeft er schijn van dat sectorplan 27 er feitelijk op gericht is de bedrijfsvoering van één bepaalde marktpartij optimaal te faciliteren ten koste van de bedrijfsvoering van overige marktpartijen. Daarmee creëert de overheid een situatie waarbij de markt, tenminste grotendeels, afhankelijk is van één marktpartij. Los van het prijsopdrijvend effect brengt dit grote risico's mee ten aanzien van de waarborging van de continuïteit van de afvalverwerking. Het sectorplan dient een monopolypositie voor, of volledige afhankelijkheid van, enige marktpartij te voorkomen. 	<p>Aan de wens van de inspreker om verschillende minimumstandaarden vast te stellen voor autoshredderafval en overig shredderafval is tegemoet gekomen. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783. Voor opmerkingen over de PST-installatie, zie de beantwoording van inspraakreactie 803. De minimumstandaard voor overig shredderafval is verbranden. Deze minimumstandaard is niet verandert t.o.v. LAP2. Verwerkers van overig shredderafval kunnen zelf een inschatting maken wanneer de opbrengsten (metalen, bepaalde soorten kunststoffen) uit het verwerkingsproces niet meer opwegen tegen de kosten om het shredderafval verder uit te sorteren.</p> <p>De mogelijkheid om materialen te storten indien de verwerking meer dan €205 per ton kost, geldt niet voor autoshredderafval. Voor deze stroom geldt producentenverantwoordelijkheid, waardoor het kostenaspect buiten beschouwing wordt gelaten. Voor overig shredderafval is de minimumstandaard verbranden en fracties uit het overige shredderafval mogen niet op de stortplaats belanden, dus hier geldt de €205 per ton regel om af te mogen zien van recycling ook niet.</p>
813.	E.27-II	22 en 26	Een van de voorwaarden bovenaan pagina 2 is het "beperken van het te storten inert residu tot maximaal 5% van de input aan shredderafval..". Door deze voorwaarde zal een aantal bestaande marktpartijen de verwerking van shredderafval moeten staken. Dit heeft tot gevolg dat het aanbod bij de overige verwerkers fors zal stijgen, met risico op capaciteitsge-	Erkend wordt dat shredderafval uit verschillende soorten bestaat en dat de minimumstandaard zoals die in het ontwerp-LAP stond alleen door de PST-installatie wordt behaald. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783. Er ontstaat geen tekort aan verwerkingsmogelijkheden van shredderafval, zolang de huidige verwerkers voldoen aan de minimumstandaard voor overig shredderafval.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			brek tot gevolg. Dit zal leiden tot ontheffing van het stortverbod. De uitwerking van LAP3 zal zijn dat 1/3 van de jaarlijks vrijkomende hoeveelheid shredderafval wordt verwerkt overeenkomstig de minimumstandaard en 2/3 deel wordt gestort. Het sectorplan biedt geen mogelijkheid om shredderafval te verwerken op een wijze waarbij meer dan 5% inert residu wordt gestort, maar een substantieel deel wordt gerecycled/nuttig toegepast. Het plan dient hierop aangepast te worden voor het geval sprake is van een gebrek aan voldoende verwerkingscapaciteit overeenkomstig de minimumstandaard.	
814.	E.27-II	22 en 26	Een van de voorwaarden bovenaan pagina 2 is het "beperken van het te storten inert residu tot maximaal 5% van de input aan shredderafval.". Met deze voorwaarde wordt voorbijgegaan aan verbeterde selectieve demontage waardoor minder shredderafval ontstaat. In het shredderafval zullen na selectieve demontage minder nuttig toepasbare/recyclebare materialen achterblijven. Het percentage inert residu in shredderafval dat gestort moet worden zal relatief toenemen. Daarmee wordt het nog moeilijker, zo niet onmogelijk, om aan de eisen van het maximaal toelaatbaar gehalte te storten inert residu te voldoen. Het sectorplan dient op deze ontwikkelingen te anticiperen.	De 5 procent te storten fractie geldt voor de input van de te shredderen autowrakken en is alleen van toepassing op het autoshredderafval dat hierbij ontstaat. Dit staat dus los van selectieve demontage van bepaalde onderdelen voor het shredderproces. Door de aanpassingen in het sectorplan valt ook de geshredderde metaalfractie onder autoshredderafval. Deze fractie telt mee in de totale berekening.
815.	E.27-II	22	Bij het vaststellen van de minimumstandaarden dienen de volgende aspecten in beschouwing te worden genomen: milieueffecten, kosten, haalbaarheid, uitvoerbaarheid, consequenties voor grensoverschrijdend transport van afvalstoffen, de hanteerbaarheid en effectiviteit bij vergunningverlening en de stimulans die uitgaat voor de afvalverwerkingssector tot het verhogen van het milieurendement van de verwerking en de ontwikkeling van nieuwe technieken. Tegen deze achtergrond dient het ontwerp-LAP3 op de in de zienswijze aangewezen punten te worden gewijzigd. De minimumstandaard is niet met een draagkrachtige motivering bepaald op basis van een evenwichtige afweging van milieu- en economische belangen. Juridisch is dat niet toelaatbaar.	Het bepalen van de minimumstandaard komt mede tot stand door alle afwegingen die de inspreker opsomt, mee te nemen. De inspraakreacties van verschillende partijen hebben geleid tot aanpassing van een aantal zaken in het sectorplan, met name door een onderscheid te maken tussen autoshredderafval en overig shredderafval. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783. De minimumstandaard voor het overige shredderafval is niet gewijzigd t.o.v. LAP2.
816.	E.27-II	74	<ul style="list-style-type: none"> De PST-installatie kan enkel bestaan door financiering vanuit de verwijderingsbijdrage. De minimumstandaard kan prima gelden voor - uitsluitend - Nederlandse autowrakken. Echter, slechts een derde van het shredderafval is afkomstig van autowrakken. De samenstelling van het te shredderen materiaal, en dus van het ontstane geshredderde materiaal, heeft andere specifieke kenmerken dan het materiaal van autowrakken. Volgens inspreker is het onrealistisch en onuitvoerbaar om de regeling die op dit moment enkel voor de autowrakken geldt, door te trekken en van toepassing te verklaren op al het shredderafval. Een scheiding tussen shredderafval en autoshredderafval is aan te bevelen. Dat zou ook beter stroken met het beleid rond het (niet) mengen van afvalstoffen. Uit ervaring van inspreker blijkt dat het separaat shredderen van autowrakken geen problemen oplevert. De minimumstandaard is onduidelijk en zal averechts werken op de ontwikkeling van de post shredder technieken en daarmee op recycling en nuttige toepassing van zoveel mogelijk materialen. De minimumstandaard doet geen recht aan het basisprincipe van het LAP dat de verwerking van geshredderd materiaal dient plaats te vinden conform de afvalhiërarchie. Door op te nemen dat er gestort mag worden, wordt niet gestimuleerd dat er nieuwe en betere technieken worden ontwikkeld om geshredderd materiaal zoveel als mogelijk geschikt te maken voor recycling of nuttige toepassing. Het opnemen hiervan werkt dan ook averechts voor de doelstelling van de circulaire economie en het komt de ontwikkeling voor nieuwe technieken ten behoeve van recycling en nuttige toepassing niet ten goede. Hiermee worden innovatie in recyclingmethodes de das om gedaan. Inspreker is van mening dat dit in strijd is met de doelstellingen van het LAP. Voor het overige te shredderen materiaal is het beperken van het inert residu tot maximaal 5% niet haalbaar, vanwege de samenstelling van dit materiaal. Deze maatregelen zijn bovendien uitsluitend gericht op de achterkant van de keten, terwijl maatregelen aan de voorkant van of eerder in de keten tot veel meer hoogwaardige verwerking zullen leiden. Niet is onderzocht of de minimumstandaard realistisch en haalbaar is. Een milieueffectrapportage is niet opgesteld. Een motivering voor deze 	Aan een aantal opmerkingen van de inspreker wordt gehoor gegeven door wijzigingen in het sectorplan door te voeren, o.a. door een onderscheid te maken in autoshredderafval en overig shredderafval, elk met een eigen minimumstandaard. De minimumstandaard uit het ontwerp geldt alleen voor autoshredderafval. Voor het overige shredderafval is de minimumstandaard afscheiding van de metalen en het restant verbranden. Deze minimumstandaard is niet veranderd t.o.v. LAP2. Bedrijven mogen dus ook andere stromen afscheiden en recyclen. De inspreker stelt terecht vast dat storten zoveel mogelijk moet worden tegengegaan. Op dit moment ontstaat er bij het uitsorteren van verschillende soorten (auto)shredderafval bij de PST-installatie een kleine stroom die nog gestort wordt. Door de verwerker worden inspanningen geleverd, mede om te voldoen aan de eisen uit het besluit beheer autowrakken, om deze stroom zo klein mogelijk te houden. Inspreker stelt dat inspanningen aan de voorkant van de keten leiden tot meer recycling en hoogwaardige toepassing van de materialen. In dit sectorplan wordt echter niets gezegd over inspanningen die moeten worden geleverd voordat het materiaal wordt geshredderd. In dit sectorplan wordt uitsluitend ingegaan op de inspanningen die worden geleverd na het shredderproces. Verder is met het vaststellen van de minimumstandaard weldegelijk rekening gehouden met het principe dat verwerking dient plaats te vinden conform de afvalhiërarchie. Er is echter tevens rekening gehouden met het principe dat de minimumstandaard weliswaar ambitieus mag zijn maar tevens uitvoerbaar en voor de vergunningenpraktijk toepasbaar moet zijn. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>grote beleidswijziging ontbreekt. Ook is geheel onduidelijk hoe deze normen zullen doorwerken in de geldende vergunningen. Een en ander is onverantwoord en rechtsonzeker.</p> <ul style="list-style-type: none"> Als dit percentage al haalbaar zou zijn, dan geldt dat in ieder geval niet vooraf- bij vergunningverlening - kan worden aangetoond dat er slechts 5% van de input van het shredderafval als inert residu resteert en gestort moet gaan worden. Onduidelijk is hoe dit wordt gemeten en hoe dit vooraf dient te worden aangetoond. Het is onmogelijk om, bij ander shreddermateriaal dan autowrakken, voordat het materiaal de shredder in gaat, aan te tonen dat slechts een inert residu zal resteren van minder dan 5%. Deze minimumstandaard is onuitvoerbaar en oncontroleerbaar. 	
817.	E.27-II	74	<p>Onderdelen van de minimumstandaard zijn onduidelijk, hetgeen in strijd is met de rechtszekerheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wat wordt bedoeld met de 'input aan shredderafval'? In een shredder wordt geen shredderafval ingevoerd. Voor shredderafval is onduidelijk wat daartoe precies dient te worden gerekend (zie 674..). Het is onduidelijk hoe moet worden aangetoond dat het maximum van 5% voor het te storten inert residu, niet wordt overschreden. Hoe moet dit worden aangetoond? Door wie moet dit worden aangetoond? Is bedoeld dat de 5% aan inert residu een uitzondering maakt op het stortverbod en - zonder ontheffing - gestort mag worden? Wordt daarvoor een ontheffing verleend? Wat is het proces in het geval zou blijken dat er meer dan 5% resteert aan inert residu en niet meer gerecycled kan worden? Dient in dat geval teruggegrepen te worden op de afvalhiërarchie? 	<p>De eis dat het te storten materiaal maximaal '5 procent inert residu' mag zijn, geldt na de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp (zie de beantwoording van inspraakreactie 783) alleen voor autoshredderafval. De 5 procent wordt berekend aan de hand van de invoer van autowrakken in de shredder. Er komt geen generieke uitzondering op het BSSA voor het inerte residu dat nog gestort mag worden. Voor het te storten residu moet steeds een ontheffing voor het BSSA worden aangevraagd. Voor autoshredderafval is het technisch mogelijk dat aan deze eis wordt voldaan. Als er meer dan 5 procent te storten autoshredderafval resteert, moet de vergunningverlener de vergunning weigeren danwel kan de vergunning alleen worden verleend met aanvullende voorschriften (dit afhankelijk van de vraag of dit past binnen de grondslag van de aanvraag) Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp verder de beantwoording van inspraakreactie 783.</p>
818.	E.27-II	74	<p>Inspreker is van mening dat met een gewijzigde minimumstandaard nieuwe en verbeterde technieken tot ontwikkeling komen hetgeen de circulaire economie wél ten goede komt, en ook enkel ruimte wordt gelaten aan partijen die dat ook nastreven. Een minimumstandaard kan als volgt uitzien:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sorteren of anderszins verwerken van shredderafval met het doel zoveel mogelijk monostromen af te scheiden die geschikt zijn voor recycling. De uit a geproduceerde monostromen verwerken conform de daarvoor geldende minimumstandaarden. Voor zover de uit a geproduceerde monostromen niet onder een minimumstandaard in het LAP vallen, moet de verwerking worden getoetst aan de afvalhiërarchie, als bedoeld in paragraaf A.4.2 van het beleidskader. Voor brandbare shredderfracties die niet in aanmerking komen voor recycling geldt verbranden als vorm van verwijdering. Fracties die niet in aanmerking (kunnen) komen voor recycling en verbranden, gezien de aard en/of samenstelling of waarvoor de verwerking zo duur is dat de kosten meer zouden bedragen dan € 205,- per ton mogen met een ontheffing van het stortverbod op grond van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen, worden gestort. Hierbij geldt dat alleen als alle installaties, die voldoen aan de in dit sectorplan opgenomen minimumstandaard en ook zijn opgenomen op de volllastlijst die Rijkswaterstaat opstelt alsmede alle afvalverbrandingsinstallaties, in Nederland hebben aangegeven geen capaciteit te hebben door het bevoegd gezag een ontheffing van het stortverbod van shredderafval kan worden verleend. 	<p>De minimumstandaard voor overig shredderafval is gewijzigd t.o.v. het ontwerp. Bij de voorgestelde minimumstandaard door de inspreker kleven ook een aantal nadelen. Wat wordt bedoeld met 'zoveel mogelijk' en hoe ga je dat meetbaar maken? Niet alle verwerkers van shredderafval hebben dezelfde mogelijkheden of installatie. In de minimumstandaard voor overig shredderafval is daarom opgenomen dat de metalen moeten worden afgescheiden. Doordat de metalen een positieve opbrengst hebben, kunnen de verwerkers ook inspanningen leveren om overige fracties uit het shredderafval af te scheiden. De restfractie moet conform de minimumstandaard, die ook geldt in LAP2, worden verbrand. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783. Zie voor de verwijzing over de €205 per ton het antwoord op inspraakreactie 812.</p>
819.	E.27-II	79	<p>De bewijslast voor het voldoen aan de minimumstandaard ligt bij de downstream verwerker. Alle bestaande Europese richtlijnen, regels en normen leggen die bewijslast echter bij de eerste verwerker. Vooral wanneer de verwerker van het shredderafval niet dezelfde is als de eerste verwerker, is dit een quasi onbegonnen situatie. De verwerker van het shredderafval kan enkel verantwoordelijk gesteld worden voor zijn afnemers, niet voor zijn leveranciers. Inspreker stelt voor de derde bullit de volgende tekst voor: Deze minimumstandaard ... betekent dat in een aanvraag om vergunning voor een verwerkingsinstallatie <i>die shredderafval produceert</i>, moet worden aangetoond dat de verwerking in de hele keten (dus binnen de eerste verwerkingsinrichting, maar ook binnen de inrichtingen waar componen-</p>	<p>De in het sectorplan opgenomen eisen voor de informatieplicht gelden alleen voor verwerkers van autoshredderafval. Omdat hier een verbinding ligt met de producentenverantwoordelijkheid zoals vastgelegd in het Besluit beheer autowrakken (Bba), is het voor verwerkers van autoshredderafval belangrijk om te weten hoe de verschillende fracties uiteindelijk bij de afnemers worden verwerkt. De verwerking bij de eindafnemers bepaalt uiteindelijk of wordt voldaan aan de doelstellingen in het BBA. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			ten of deelstromen van shredderafval naar worden afgevoerd), plaatsvindt conform de minimumstandaard.	
820.	E.27-II en E.27-V	40	Bij het aanvragen van een vergunning is het vereist dat de aanvrager duidelijk maakt wat zijn bijdrage is aan de verwerking van shredderafval als geheel, hoe zijn prestaties samen hangen met de activiteiten van bewerkers elders in de keten. Inspreker vraagt of een vergunningaanvraag om die reden kan worden geweigerd.	Deze verplichting geldt met de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp alleen voor verwerkers van autoshredderafval. Het is vervolgens aan het bevoegd gezag om te bepalen of in een vergunningsaanvraag voor het verwerken van autoshredderafval, voldoende wordt ingegaan op de informatie van verdere verwerkers van afgescheiden fracties van het autoshredderafval. Als de gevraagde verwerking niet aan de minimumstandaard voldoet, moet de vergunning worden geweigerd danwel kan alleen worden verleend met aanvullende voorschriften (dit afhankelijk van de vraag of dit past binnen de grondslag van de aanvraag). Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783.
821.	E.27-II en E.27-VI	26	De tekst op pagina 2 en 7 heeft tot gevolg dat de vergunning voor alle onder dit sectorplan vallende inrichtingen, behalve ARN, geheel of gedeeltelijk moeten worden ingetrokken. Daarbij wordt niet onderzocht of de bevoegdheid bestaat om de vergunning in te trekken. Artikel 2.33 van de Wabo noch de totstandkomingsgeschiedenis van dit artikel bevatten aanwijzingen dat het bevoegd gezag de vergunning in andere dan de in dit artikel vermelde gevallen mag intrekken. De opsomming in artikel 2.33 Wabo is limitatief. Nieuwe ideeën die zijn weergegeven in een LAP behoren niet tot de intrekingsgronden. Het wijzigen van het Bor kan niet bewerkstelligen dat het materieel geheel of gedeeltelijk intrekken van een vergunning moet worden gekwalificeerd als een "wijziging van een vergunningvoorschrift". Ook staat vast dat geen individuele belangenafweging zal plaatsvinden. De financiële consequenties zijn enorm.	De minimumstandaard voor overig shredderafval is aangepast t.o.v. het ontwerp. Dit leidt er toe dat alleen bij verwerkers van autoshredderafval getoetst wordt of de vergunning geactualiseerd moet worden. In het geval een ingrijpende wijziging voor de minimumstandaard gaat gelden, is actualisatie geen oplossing. Meestal gaat het er dan om dat de oude wijze van verwerking niet meer is toegestaan. Het bevoegd gezag heeft dan de mogelijkheid de vergunning in te trekken op grond van artikel 2.33, tweede lid, onder d, van de Wabo. Een vergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, Wabo kan worden ingetrokken, indien dit in het belang van een doelmatig beheer van afvalstoffen nodig is. Zie voor de wijzigingen in het sectorplan ten opzichte van het ontwerp de beantwoording van inspraakreactie 783.
822.	E.27-II en E.28-II	91	Inspreker vraagt of een mLCA heeft uitgewezen dat recyclen of andersoortige nuttige toepassing van afval met verbranden van het vrijkomende residu te allen tijde beter scoort dan recyclen of andersoortige nuttige toepassing en het vervolgens storten van residu. De mogelijkheid moet worden geboden om op basis van een mLCA deelstromen (residuen) te storten. Het is namelijk onbegrijpelijk dat recycling van afval afhankelijk wordt gemaakt van het brandbaar zijn van het residu, dat overblijft na de recyclinghandeling of een andere nuttige toepassing (waaronder energierugwinning). Verbranden door afvalverbrandingsinstallaties (al dan niet met energierugwinning) en storten zijn beide geen onderdeel van een volledig circulaire economie, maar uitsluitend voor de komende periode nog onlosmakelijk verbonden met het recyclen of andersoortig nuttig toepassen van afvalstoffen. Eisen moeten gericht zijn op recycling! Residuen moeten worden beperkt en daarna worden verbrand in een afvalverbrandingsinstallatie (met energierugwinning) of eventueel worden gestort als laatste middel.	In het geval van autoshredderafval is aangesloten op wat in de praktijk mogelijk is bij de PST-installatie (en daarmee bij de doelstellingen die van het Besluit beheer autowrakken (Bba)). Slechts een klein gedeelte van de verwerkte afvalstoffen moet gestort worden.. Voor overig shredderafval is de minimumstandaard niet aangepast t.o.v. LAP2. In beide gevallen is niet duidelijk wat een mLCA hier aan kan bijdragen.
823.	E.27-II en E.51-II	67	Producentenverantwoordelijkheid is een middel en geen doel op zich. In de sectorplannen 27 en 51 lijkt van dit beleidsuitgangspunt te worden afgestapt. De voorgestelde aanpassingen creëren een ongelijk speelveld tussen producentenorganisatie ARN en private ondernemingen in de keten. De PST-installatie in Tiel vervult een nuttige rol in de keten. Om deze rol te kunnen invullen, worden verwijderingsbijdragen geheven. Jaarlijks een bedrag van ca. € 18 miljoen. Het ontwerp LAP3 geeft de PST-installatie van ARN een dusdanig bevoorrechte positie ten opzichte van privaat gefinancierde concurrentie dat hiermee voortzetting van de bedrijfsvoering door private bedrijven onmogelijk gemaakt wordt. Zonder dat hier een milieuhygiënische of doelmatigheidsreden voor is. Dit kan en mag niet de bedoeling zijn van het LAP, noch van producentenverantwoordelijkheid.	Door onderscheid te maken in autoshredderafval en overig shredderafval en verschillende minimumstandaarden op te leggen, krijg je een aparte stroom autoshredderafval waarvoor producentenverantwoordelijkheid geldt. Voor de overige stroom shredderafval worden verder geen verplichtingen opgelegd, anders dan dat private bedrijven moeten voldoen aan de minimumstandaard. Zie het antwoord op inspraakreactie 783 voor de aanpassing van de tekst.
824.	E.27-II en E.51-II en E.51-V	60 en 92	De aanpassingen in de sectorplannen 27 en 51 lijken slechts één doel te hebben: het faciliteren van de PST-installatie in Tiel en het uitsluiten van de competitie. Een ingrijpende wijziging met grote consequenties voor bestaande bedrijven en bedrijfsactiviteiten in de keten, waarbij men zich met nadruk moet afvragen wat de milieuhygiënische en/of doelmatigheidsachtergrond hiervoor is. Bij de voorgestelde wijziging van de minimumstandaard wordt geen rekening gehouden met het gegeven dat: a) shredderafval slechts voor ca. 25-30% afkomstig is van autowrakken; b) de PST-installatie in Tiel volstrekt onvoldoende capaciteit heeft om al het shredderafval in Nederland te kunnen verwerken; c) de verwerking van het shredderafval reeds voor een groot gedeelte via andere kanalen gaat en bedrijven hierin enorm hebben geïnvesteerd de afgelopen jaren.	Het is nooit de bedoeling geweest om de PST-installatie te bevoordelen en concurrentie van overige verwerkers van shredderafval uit te sluiten. Daarom is een onderscheid gemaakt tussen autoshredderafval en overig shredderafval, mede gezien de verschillen in samenstelling. De PST-installatie is ingericht om, na het afscheiden van de metalen bij de shredderbedrijven, al het overige autoshredderafval conform de minimumstandaard te verwerken en vervult die rol ook binnen het systeem van producentenverantwoordelijkheid die voor die stroom geldt. Het is overigens in beginsel toegestaan voor de PST-installatie om ook overig shredderafval te verwerken. Ook andere bedrijven mogen autoshredderafval verwerken, als maar wordt voldaan aan de verschillende minimumstandaarden. Zie de wijzigingen bij inspraakreactie 783 voor aanpassingen in het sectorplan. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 803 voor beantwoording op het mogelijk bevoordelen van de PST-installatie. Van de laatste opmerking wordt kennis genomen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>d) de PST-installatie in Tiel wordt gefinancierd via publiek geld, zijnde de Verwijderingsbijdrage waarmee jaarlijks € 18 miljoen beschikbaar komt aan ARN. Dit terwijl de competitie volledig was en is aangewezen op private financiering;</p> <p>e) de minimumstandaard van 95% nuttige toepassing slechts van toepassing kan zijn op het gedeelte van het shredderafval dat afkomstig is van autowrakken. Dat betreft ca. 25-30% van het totaal aan shredderafval. Er is derhalve geen wettelijke basis om de 95% nuttige toepassing voor het geheel van het shredderafval op te nemen in de minimumstandaard. Gelet op de andere samenstelling van het shredderafval van welvaartschroot dan van autowrakken is het ook maar zeer de vraag of het percentage van 95% voor deze fractie technisch kan worden gerealiseerd. Onderzoek hierover ontbreekt. De voorgestelde wijzigingen zijn in strijd met Europese en nationale mededingingswetgeving.</p> <p>Dat laat overigens onverlet dat de PST-installatie in Tiel een bijzonder nuttige rol vervult in de keten voor het verwerken van de laatste fracties shredderafval, hetgeen ook alleen maar met additionele financiering vanuit de producenten kan geschieden.</p>	
825.	E.27-III	15	Op zich is er voldoende capaciteit voor alle binnenlandse shredderresidu en is import van buitenlands shredderresidu geen punt. Marktpartijen hebben zelfs buitenlands shredderresidu nodig om economisch verantwoord te kunnen draaien en import van buitenlands shredderafval betekent dat dat ook hoger wordt opgewerkt dan buiten onze grenzen. Het sluiten van grenzen werkt marktbelemmerend en werkt oneerlijke concurrentie in het voordeel van Tiel in de hand. Andere marktpartijen zullen hun financiën anders moeten kunnen regelen dan PST Tiel die een fonds achter zich heeft staan.	Het importeren van (auto)shredderafval naar Nederland wordt toegestaan indien de verwerking in lijn is met de geldende minimumstandaarden. De minimumstandaarden zijn aangepast ten opzichte van het ontwerp op basis van inspraakreactie 783. Het beleid voor grensoverschrijdend transport in dit sectorplan leidt er niet toe dat de grenzen voor (auto)shredderafval worden gesloten. Deze inspraakreactie heeft niet geleid tot aanpassing van de kern van beleid.
826.	E.27-III	22	De beperkingen die zijn gebaseerd op een te storten percentage inert residu van 5%, dienen van toepassing verklaard te worden bij een percentage inert residu van 25%.	De eis van 5 procent te storten materiaal geldt alleen voor autoshredderafval, zoals de wijzigingen in het antwoord op inspraakreactie 783 laten zien. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 806.
827.	E.27-III	26	Het sectorplan resulteert in een ongelijk Europees speelveld voor verwerkers van shredderafval. Nederlandse verwerkers worden geconfronteerd met fors strengere bepalingen dan concurrenten elders in Europa. Import van buitenlands shredderafval wordt voor anderen dan ARN grotendeels onmogelijk gemaakt. Shredderafval dat in het buitenland reeds is bewerkt waarbij >5% te storten materiaal is afgescheiden komt niet langer voor verwerking in Nederland in aanmerking. Zelfs niet als in Nederland 100% nuttig wordt toegepast. De tabel is niet duidelijk, omdat niet is gespecificeerd waar de percentages precies betrekking op hebben.	Het invoeren van (auto)shredderafval naar Nederland wordt toegestaan indien de verwerking in lijn is met de geldende minimumstandaarden. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 825.
828.	E.27-III	74	De regeling dat overbrenging t.b.v. verbranding niet is toegestaan omdat nuttige toepassing van ten minste 95% van het materiaal mogelijk is, kan enkel gelden voor autowrakken waarbij moet worden gerekend vanaf het eerste moment dat sprake is van een autowrak. Deze bepalingen voor al het grensoverschrijdend transport van shredderafval zijn niet-realistisch en onuitvoerbaar en komen de circulaire economie niet ten goede. De overbrenging van geshredderd materiaal vanuit Duitsland is van 'levensbelang' voor de werking van het sorteercentrum van inspreker in Amersfoort. De groep waartoe inspreker behoort heeft in het verleden namelijk de beslissing genomen dat de verwerking in Amersfoort geconcentreerd wordt en aldus een tweede installatie (in Duitsland) niet nodig was.	Naar aanleiding van de beantwoording van inspraakreactie 783 zijn ook wijzigingen aangebracht in § E.27-III. Hierdoor wordt ook in deze paragraaf onderscheid gemaakt in autoshredderafval en overig shredderafval. Import en export van (auto)shredderafval t.b.v. nuttige toepassing is in beginsel toegestaan. Het shredderafval dat naar Nederland wordt overgebracht wordt bij de installatie van de inspreker gescheiden in een groot aantal deelstromen die voor een groot gedeelte worden gerecycled en nuttig toegepast. Deze inspraakreactie heeft verder niet geleid tot aanpassing in de kern van beleid.
829.	E.27-III en E.51-III	60 en 92	De koppeling aan de wijziging van de minimumstandaard is ongewenst, ondoelmatig en onevenredig bezwarend. Hetzelfde geldt voor het vermelden van de percentage van 95% nuttige toepassing. Zie ook de reactie op de minimumstandaard.	Het is niet precies duidelijk waar de inspreker in § 27-III precies op doelt en wat de inspreker precies wil veranderen. In het antwoord op inspraakreactie 783 zijn verschillende wijzigingen doorgevoerd in het sectorplan en is onderscheid gemaakt in eisen bij grensoverschrijdend transport voor autoshredderafval en overig shredderafval. Deze inspraakreactie heeft verder niet geleid tot aanpassing van de kern van beleid.
830.	E.27-III en E.51-III	60 en 92	Het is maar zeer de vraag of de verwijzing naar de gedetailleerde beslissing in bijlage F.10 van het Algemeen Beleidskader de juiste weg naar hoogwaardige recycling is. In de beslissing wordt voorbij gegaan aan wat beleidsmatige optimale recycling is, of zou moeten zijn. Een prioriteit met betrekking tot het terugwinnen van schaarse grondstoffen zal er toe leiden dat in gevallen andere op zich recyclebare componenten niet meer zullen kunnen worden terug gewonnen omdat dit technisch/fysisch dan niet meer mogelijk is. Dit kan en moet beleidsmatig leiden tot andere	Inspreker linkt zijn inspraakreactie aan teksten die kern van beleid zijn, maar spreekt feitelijk in op bijlage F.10 wat geen kern van beleid is. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			besluitvorming dan lijkt te volgen uit de beslisboom uit bijlage F.10.	
831.	E.27-III en E.51-III	60 en 92	Het bepaalde t.a.v. de ZZS is zeer onzeker en haalt de grond onder de rechtszekerheid voor recyclingbedrijven vandaan. Zeker gelet op het feit dat er geen goede meetmethodiek is voor complex heterogene afvalstromen (zie HP14 discussie). De consequenties van het opnemen van deze bepaling maakt een en ander volledig ongewis.	Zie het antwoord op inspraakreactie 804.
832.	E.27-IV	60 en 92	De beschreven 'verbeterde selectieve demontage' van autoruiten, bumpers en rubbers is beëindigd als gevolg van het stopzetten van de demontagevergoeding door producenten. Het verplicht voorschrijven van selectieve demontage (en continueren van de vergoeding) zou een stap voorwaarts zijn in de transitie naar hoogwaardigere verwerking van het afval van auto's. Het stopzetten van de demontagevergoeding voor het demonteren heeft geleid tot een groter tonnage shredderafval van laagwaardigere kwaliteit. Dit staat haaks op de doelstelling van de sectorplannen 27 en 51.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
833.	E.27-V	36 en 96	Het aandeel kunststof in auto's en andere artikelen neemt jaarlijks toe. Inspreker stelt een betere scheiding aan de bron, en het vereenvoudigen van demontage door onder andere het afdwingen van ecodesign en een aanpassing van de uitgebreide productenverantwoordelijkheid met verplichting van een minimaal recyclingcontentpercentage voor.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
834.	E.27-V	40	Op grond van het Bssa kan ontheffing van het stortverbod worden verleend als het bevoegd gezag verklaart dat er elders in Nederland geen verwerking mogelijk is. Inspreker vraagt hoe voorkomen wordt dat gestort moet worden omdat vraag en aanbod niet met elkaar overeen komen. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) heeft in 2016 een onderzoek gedaan naar hoe het komt dat er steeds meer sorteeresidu wordt gestort.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
835.	E.27-V	26	Inspreker is na ARN de grootste verwerker van shredderafval in Nederland. Aan inspreker en andere verwerkers van shredderafval moeten gelijke financiële middelen en andere steun ter beschikking worden gesteld als aan ARN, indien zij aan dezelfde voorwaarden moeten voldoen als ARN.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
836.	E.27-V	26	De motivering van de minimumstandaard ontbreekt. De toelichting op de minimumstandaard gaat alleen over ARN en niet over het shredderafval en de verwerking daarvan bij andere bedrijven. Onduidelijk is welk probleem opgelost moet worden met de nieuwe minimumstandaard.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
837.	E.27-V	60 en 92	<ul style="list-style-type: none"> De passage over ZZS zonder concretisering van de uitwerking leidt tot niet overzienbare en daarmee potentieel onwenselijke consequenties voor de rechtszekerheid van recyclingbedrijven. De passage over kwalitatieve preventie is 'gratis' omdat geen enkele consequentie hieraan wordt verbonden voor het overheidsbeleid richting producenten. Deze passage kan beter vervallen. Inspreker is van mening dat het Ministerie zou moeten sturen en sturingsvoorschriften zou moeten aanbrengen op het terrein van 'design for recycling' en selectieve demontage. De passage over nut en noodzaak van de PST-installatie van ARN en de aangevoerde argumentatie waarom concurrentie ('krenten uit de pap') zou moeten worden 'uitgesloten', is niet in lijn met de feitelijke situatie en financiering, en dient te worden herschreven. Voorbij wordt gegaan aan het feit dat er reeds vele jaren andere, vergunde verwerkingsinstallaties van shredderafval zijn, die er mede voor zorg dragen dat de recycling van autowrakken en shredderafval in Nederland zo hoogwaardig geschiedt en de recyclingpercentages voor onder meer autowrakken worden gehaald. 	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
838.	E.27-V	74	In de tekst staat dat ontheffing kan worden verleend indien 'alle installaties die voldoen aan de in dit sectorplan opgenomen minimumstandaard hebben aangegeven geen capaciteit te hebben'. Inspreker vraagt: <ul style="list-style-type: none"> Hoe wordt (voor de markt) bekend gemaakt welke installaties voldoen aan het sectorplan? Hoe wordt duidelijk welke capaciteit beschikbaar is? Hoe dient te worden aangetoond dat er installaties zijn geraadpleegd en er geen capaciteit is? 	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<ul style="list-style-type: none"> • Wordt de ontheffing alleen verleend voor afvalstoffen wanneer deze uit 50% of meer inert materiaal bestaan of kan de ontheffing ook voor niet-inerte afvalstoffen waar geen verwerking voor is, worden afgegeven? 	
839.	E.27-V	92	In de toelichting op de minimumstandaard staat dat niet alleen ARN de mogelijkheid krijgt om shredderafval te verwerken. Dit geeft weer dat niet wordt stilgestaan bij het onmogelijk financieel economisch haalbaar exploiteren van een op ARN gestoelde PST- installatie. Het sectorplan stuurt toe naar een monopoliepositie van slechts 1 partij. Dit werkt marktverstorend.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
840.	E.27-V, E.51-V en E.71-V	60 en 92	Bij de BREF in relatie tot minimumstandaard merkt inspreker op dat hierover momenteel discussies in Brussel worden gevoerd. Voorgestelde BBT's betekenen een enorme aanscherping van de eisen die aan shredderinstallaties worden gesteld, en leiden tot hoge investeringen als een en ander zo zal worden doorgevoerd. Passages hierover kloppen derhalve voor de huidige situatie, maar houden geen rekening met de nu gevoerde discussies in Brussel.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
841.	E.27-VI	40	Inspreker vraagt of bekend is hoeveel vergunningen voor het verwerken van shredderafval geactualiseerd moeten worden. Is een Plan van aanpak opgesteld?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
842.	E.27-VI	92	Vermeld is dat vergunningen geactualiseerd dienen te worden ten einde de afvalstoffen "zo hoogwaardig mogelijk" te verwerken en dat voor vergelijkbare bedrijven vergelijkbare eisen gelden. De zinsnede "zo hoogwaardig mogelijk" refereert aan de minimumstandaard. Dit spreekt elkaar tegen, omdat onduidelijk is of de minimumstandaard garant staat voor "zo hoogwaardig mogelijk". Dit wordt niet getoetst aan haalbaarheid, marktmogelijkheden en ontwikkelingen of bestaande en toekomstige afzetmogelijkheden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
843.	E.27-VI en E.51-VI	60 en 92	De opsomming van voorwaarden heeft geen enkel doel dan het uitsluiten van de concurrentie voor de met publiek geld gefinancierde PST-installatie van de producentenorganisatie ARN. Een reeds ongelijk speelveld dreigt hierdoor volledig te worden gekanteld ten faveure van de producentenorganisatie.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
844.	E.28-I	6	Inspreker vraagt of particulier gemengd verbouwingsafval in beleidsmatige zin niet langer valt onder grof huishoudelijk afval. Stemt dat overeen met de juridische inkadering van huishoudelijk afval?	Of sprake is van (grof) huishoudelijk afval wordt uitsluitend bepaald door de herkomst (huishoudens) en niet door de samenstelling. Grof huishoudelijk afval is <i>gemengd particulier verbouwingsafval</i> als het afkomstig is van bouw- of sloopactiviteiten door particulieren en diverse aanwezige materialen (vb. hout, gipsplaat, metalen, kunststoffen) niet van elkaar gescheiden zijn. Na inzameling wordt huishoudelijk afval (grof en fijn) gezien als bedrijfsafval. Zo ook gemengd particulier verbouwingsafval. Om die reden wordt dit in dit sectorplan beschouwd als één categorie: gemengd bouw- en sloopafval ongeacht de afkomst van bedrijven of particulieren.
845.	E.28-I	64	Inspreker vraagt de toelichting van gemengd bouw- en sloopafval als volgt te wijzigen: "Dit betreft gemengd bouw- en sloopafval aangeboden door bedrijven uit de bouw- en sloopsector..."	De tekst van rij 1 in de tabel van § E.28-I van het LAP is als volgt gewijzigd: Dit betreft gemengd bouw- en sloopafval aangeboden door bedrijven uit de bouw- en sloopsector, in samenstelling daarmee vergelijkbaar ..()....
846.	E.28-II	6	Inspreker vraagt welke minimumstandaard geldt voor technisch niet te verbranden sorteeresidu. Impliceert het moeten verbranden van technisch niet te verbranden (voor)sorteeresidu dat bouw- en sloopafval dan maar niet, of minder vergaand gesorteerd dient te worden?	De visie van de inspreker klopt en is ook als zodanig verwoord in de toelichting van dit sectorplan in paragraaf V onder punt 4: "Voorwaarde bij de minimumstandaard is dat na uitsorteren van de genoemde monostromen een residu overblijft wat nog minimaal verbrand kan worden. Als er een residu overblijft wat door AVI's niet meer wordt geaccepteerd, zal de sorteerinrichting zijn procesvoering moeten aanpassen. Storten van het residu wordt niet toegestaan en zou ook in strijd zijn met het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (zie verder). Dit kan betekenen dat er minder monostromen voor recycling worden uitgesorteerd dan strikt genomen technisch mogelijk is". Het huidige beleid en de minimumstandaard blijft gehandhaafd dat bij het verwerken van restafval geen te storten residu mag overblijven. Om een goede afweging te kunnen maken in welke situaties meer recycling opweegt tegen het storten van een residu, wordt een onderzoek uitgevoerd. Het uitvoeren van een zorgvuldig onderzoek kost tijd en kan niet voor het vaststellen van het definitieve plan worden afgerond. Als de resultaten van het onderzoek daar aanleiding toe geven, wordt de minimumstandaard bij een herziening van het LAP aangepast. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 277. De tekst van het sectorplan is niet gewijzigd.
847.	E.28-II	87	In de tekst staat dat na sorteren een residu moet overblijven dat nog minimaal verbrand moet kunnen worden. Niet duidelijk is of deze minimumstandaard gebaseerd is op technische of financiële haalbaarheid. Het komt in de praktijk voor dat een residu vrijkomt dat weliswaar nog brandbare elementen bevat, maar waarvan de stroom volgens de beheerders van AVI's calorisch niet meer geschikt is om te verbranden. Het gevolg hiervan kan zijn dat deze stroom op de stortplaats terecht komt door middel van een ontheffing. Inspreker verwijst in dit kader expliciet naar haar suggestie om een acceptatieplicht voor brandbaar afval in te stellen.	Zie de beantwoording van inspraakreacties 277 en 846 en zie specifiek voor het onderdeel acceptatieplicht het antwoord op inspraakreactie 201.
848.	E.28-II	6	Wat zijn 'niet voor verwerking geschikte gemengde fracties'? Wanneer fracties niet voor verwerking geschikt zijn, zijn ze toch evenmin voor	In minimumstandaard d gaat het over 'niet voor verwerking volgens a' geschikte fracties en niet zoals inspreker aangeeft 'niet voor verwerking geschikte fracties'. Ook wordt in de laatste kolom van de tabel van § E.28-II nog een nadere uitleg gegeven. De tekst van het

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			verbranden geschikt?	ontwerp-LAP is correct en wordt niet aangepast.
849.	E.28-II	64	Inspreker stelt voor om bij de minimumstandaard c. en d. 'verbranden als vorm van verwijdering' te wijzigen in 'hoofdgebruik als brandstof'. De betreffende residuen zijn doorgaans midden- tot hoogcalorisch. Om zoveel mogelijk energie te recupereren is het verbranden in een installatie met het hoogste rendement aan te bevelen.	De minimumstandaard 'verbranden als vorm van verwijderen' is noodzakelijk om te borgen dat de afvalstof altijd minimaal verbrand kan worden, dus ook in installaties die niet zouden voldoen aan de R1 status. Conform de systematiek van de minimumstandaard is 'hoofdgebruik als brandstof' ook toegestaan. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 4. De minimumstandaard wordt als gevolg van deze inspraak niet gewijzigd.
850.	E.29-II	20	De formulering (onder b) dat bij betonproducten waarin afvalstoffen zijn verwerkt, die niet nuttig mogen worden toegepast op basis van wet- en regelgeving, waarbij storten de minimumstandaard is, vindt inspreker onduidelijk. Zo rijst de vraag of in het verleden nuttig toegepaste vormgegeven bouwstoffen (immobilisaten) ook onder het begrip betonproducten vallen. Deze voldeden aan de toenmalige regelgeving van het Bouwstoffenbesluit/Bbk, ook voor de emissies van de metalen (waaronder ZZS) in het eindproduct. Met een goede labeling en tratering van de gebroken immobilisaten zorgt een herimmobilisatie met toevoeging van alleen cement voor een recycling van de betreffende steenachtige afvalstoffen als vormgegeven bouwstof. Ten allen tijde dient te worden voorkomen dat de gebroken immobilisaten bij (mobiele) puinbrekers worden verwerkt tot recycling-granulaat. Zijn hoge gehalten aan PAK's (PAK's -rijk) in de gebroken immobilisaten vastgesteld dat dient volgens inspreker te worden gehandeld volgens de minimumstandaard onder a.	Om de onduidelijkheid met wat wordt bedoeld weg te nemen is in paragraaf I (afbakening) van het sectorplan aan de toelichting van de eerste rij 'steenachtig materiaal' de volgende zin toegevoegd: <u>Hieronder vallen ook vormgegeven bouwstoffen/immobilisaten waarin in het verleden specifieke zeer zorgwekkende stoffen zijn verwerkt die op basis van huidige internationale wetgeving of de in het LAP opgenomen beleidslijn ZZS niet nuttig mogen worden toegepast (zie beleidskader B.14 Zeer zorgwekkende stoffen).</u> Vervolgens is onder d van paragraaf II de formulering van de afvalstof als volgt gewijzigd: <u>Betonproducten Vormgegeven bouwstoffen/immobilisaten</u> waarin afvalstoffen zijn verwerkt die <u>op basis van wet- en regelgeving of de in § B.14.4.3 opgenomen beleidslijn ZZS</u> niet nuttig mogen worden toegepast ~~op basis van wet- en regelgeving.~~ In de minimumstandaard van d is verder de volgende passage geschrapt omdat deze verplaatst is naar de afbakening: ~~Het gaat daarbij met name over vormgegeven betonnen bouwstoffen waarin specifieke zeer zorgwekkende stoffen zijn verwerkt waarvoor op basis van internationale wetgeving vergaande restricties gelden. Zie beleidskader hoofdstuk B.14 over zeer zorgwekkende stoffen.~~ Het opnieuw immobiliseren van gebroken immobilisaten die ZZS bevatten is beleidsmatig niet wenselijk. Daarom blijft de toevoeging behouden dat hoogwaardiger verwerken dan de minimumstandaard niet is toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. Indien verwerkingsvormen beschikbaar zijn of komen die de ZZS af kunnen scheiden uit de afvalstof kan de afvalstof zonder de ZZS wel nuttig worden toegepast. Om die mogelijkheid te bieden is de minimumstandaard als volgt aangevuld: Hoogwaardigere verwerkingsvormen dan de minimumstandaard zijn nadrukkelijk niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie, <u>tenzij de specifieke wijze van verwerken ervoor zorgt dat deze ZZS worden vernietigd of ten behoeve van vernietiging of verwijdering uit de afvalstof worden afgescheiden.</u>
851.	E.29-II	47	Bij de minimumstandaard onder a en c merkt inspreker op dat steenachtig materiaal verschillende deelstromen omvat. Het toekennen van een definitie aan een deelstroom is niet eenvoudig en in vele gevallen ook discutabel. Zeker als sprake is van een mengsel van (verontreinigde) grond met stenen (bijvoorbeeld oude ballastbedden van de spoorwegen). Eveneens is de mogelijkheid aanwezig om bepaalde zeeffracties te benoemen als "Steenachtig materiaal".	Deze inspraakreactie heeft weliswaar betrekking op kern van beleid, maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen. Wel is op basis van deze inspraakreactie een extra passage opgenomen in de toelichting van de afbakening van het sectorplan.
852.	E.29-II	47	In meerdere sectorplannen is de definitie "PAK-rijk en PAK-arm opgenomen. De toetswaarde ligt bij 50 mg/kg ds. Alleen bij asfalt ligt de toetswaarde op 75 mg/kg ds. Inspreker vraagt om 1 waarde aan te houden (50 mg/kg ds.).	De verschillen in de gehanteerde grenswaarden voor PAK-rijk/-arm komen voort uit de verschillende maximale samenstellingswaarden die de Regeling bodemkwaliteit hanteert voor de verschillende materialen (zie bijlage 3 bij de regeling). Daarin geldt voor 'bouwstoffen' een maximale samenstellingswaarde van 50 mg/kg d.s. Voor 'bitumenproducten en asfaltproducten' geldt een afwijkende maximale samenstellingswaarde van 75 mg/kg d.s.. Om deze reden worden in het LAP in de verschillende door inspreker aangehaalde sectorplannen dus verschillende grenswaarden voor 'PAK-rijk' gehanteerd. Het LAP wordt niet aangepast.
853.	E.29-II	47	Verder geldt voor de beoordeling van de reinigbaarheid van de residuen de niet-reinigbaar criteria. Het is niet uit te sluiten dat de milieuhygiënische kwaliteit van de residuen nuttig kan worden toegepast als grondstof voor immobilisatie. De daarvoor geldende toetswaarden zijn opgenomen in de BRL 9322. Inspreker vraagt de betreffende sectorplannen onderling op elkaar af te stemmen (PAK-norm) en niet een algemene verklaring op te nemen dat het residu van extractieve reiniging altijd gestort moet worden.	Bij het opstellen van de minimumstandaard is uitgegaan van de gedachte dat het residu van extractief reinigen altijd ook niet-brandbare verontreinigingen bevat. Om die reden werd geen rekening gehouden met de mogelijkheid voor thermisch reinigen van het residu uit bewerking a. Het is wel mogelijk dat uit het residu componenten, zoals metalen en andere elementen, worden teruggewonnen ten behoeve van recycling. Dit wordt toegestaan, voorzover daarbij geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume. De formulering van de minimumstandaard van sectorplan van sectorplan E.29 voor residuen van extractief reinigen is integraal aangepast en komt als volgt te luiden: <u>Storten op een daarvoor geschikte stortplaats.</u> • <u>Nuttig toepassen van het residu zonder voorafgaande reiniging is nadrukkelijk niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalherwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume.</u> • <u>Indien het residu uitsluitend brandbare verontreinigingen bevat, is thermisch reinigen ten behoeve van nuttige toepassing toegestaan.</u> Echter, het beleid blijft staan dat residuen van processen die tot doel hebben vervuiling te concentreren niet nuttig mogen worden toegepast, ook niet in combinatie met immobilisatie (zie Beleidskader § B.7.5.4.3). Zie hiertoe ook het antwoord op inspraakreactie 378. De tekst van § B.7.5.4.3 § B.7.6 is niet geheel correct en is als volgt gewijzigd: Het gaat om de volgende afvalstoffen: <u>grondreinigingsresidu residu van extractief reinigen (van bijvoorbeeld [niet limitatief] grond zeezand, steenachtig materiaal of baggerspecie)</u> , ONO-filterkoek, residu van het opwerken van AVI-bodemmas en rookgasreinigingsresidu. In van toepassing zijnde sectorplannen is deze beperking opgenomen. Als gevolg van bovenstaande tekstuele wijziging worden de formuleringen van volgende minimumstandaarden op één lijn gebracht zoals beoogt in het beleidskader.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP						
				<p>SP26 Rookgasreinigingsresidu van AVI's en installaties voor het verbranden van slib of biomassa; De minimumstandaard is als volgt aangepast:</p> <ul style="list-style-type: none"> Als gevolg van het mengbeleid zoals beschreven in hoofdstuk B.7 van het <u>beleidskader</u> is nuttige toepassing van rookgasreinigingsresidu <u>middels immobilisatie tot een vormgegeven bouwstof niet toegestaan nadrukkelijk niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume.</u> <p>SP30 Zeefzand; De minimumstandaard is – mede rekening houdend met inspraakreactie 858 – als volgt aangepast:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nuttig toepassen van het residu <u>is niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie door middel van immobilisatie is niet toegestaan.</u> Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume. Indien het residu van reiniging van PAK-arm zeefzand (minimumstandaard a [<i>red: op basis van inspraakreactie 854 zijn a en b gewisseld in vergelijking tot het ontwerp</i>]) uitsluitend brandbare verontreinigingen bevat, is thermisch reinigen ten behoeve van nuttige toepassing toegestaan. <p>SP39 Grond; De minimumstandaard onder a is aangepast en een aanvullende minimumstandaard e is toegevoegd:</p> <table border="1" data-bbox="1389 789 2297 1549"> <tr> <td data-bbox="1389 789 1427 1234">a</td> <td data-bbox="1427 789 1665 1234">Grond algemeen (alleen van toepassing wanneer - op basis van paragraaf I – de aanwezigheid van PCB's, dioxines of asbest niet tot ander beleid leidt)</td> <td data-bbox="1665 789 2297 1234"> <p>Recycling volgens de normen die zijn vastgelegd in het Bbk voor het betreffende toepassingsgebied en met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> het algemene mengbeleid (...); de voorwaarden voor (...). <p>In aanvulling op het bovenstaande geldt (...), met als restricties</p> <ul style="list-style-type: none"> dat geen grond mag (...) de referentiewaarde 'Industrie'. voor het reinigingsresidu is de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Nuttig toepassen van het residu door middel van immobilisatie is niet toegestaan. <p>Indien met (...) daarvoor geschikte stortplaats.</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 1234 1427 1549">e</td> <td data-bbox="1427 1234 1665 1549">Grondreinigingsresidu van a</td> <td data-bbox="1665 1234 2297 1549"> <p>Storten op een daarvoor geschikte stortplaats.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nuttig toepassen van het residu zonder voorafgaande reiniging is nadrukkelijk niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. Indien het residu uitsluitend voor wat betreft de brandbare verontreinigingen niet toepasbaar is als bedoeld in het Bbk, is thermisch reinigen ten behoeve van nuttige toepassing toegestaan. Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume. </td> </tr> </table> <p>SP40 Baggerspecie; De aanpassing van minimumstandaard d (Reinigingsresidu vrijkomend bij reiniging van baggerspecie als bedoeld onder b) is samengedaan met de aanpassing bij het antwoord op inspraakreactie 950.</p> <p>SP 78 ONO-filterkoek De minimumstandaard is als volgt gewijzigd: <u>Nuttige toepassing is niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. Uitzondering hierop betreft- recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) Hoogwaardiger verwerken dan de minimumstandaard, is slechts toegestaan onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume.</u></p> <p>Dit betekent dat immobiliseren of anderszins verwerken van ONO filterkoek tot een bouwstof niet is toegestaan, met uitzondering van nuttige toepassing in zoutcavernes met een opvulplicht of opvulnoodzaak. [<i>red: het tweede deel van deze zin wordt geschrapt op basis van nummer 1148 in bijlage D</i>]</p>	a	Grond algemeen (alleen van toepassing wanneer - op basis van paragraaf I – de aanwezigheid van PCB's, dioxines of asbest niet tot ander beleid leidt)	<p>Recycling volgens de normen die zijn vastgelegd in het Bbk voor het betreffende toepassingsgebied en met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> het algemene mengbeleid (...); de voorwaarden voor (...). <p>In aanvulling op het bovenstaande geldt (...), met als restricties</p> <ul style="list-style-type: none"> dat geen grond mag (...) de referentiewaarde 'Industrie'. voor het reinigingsresidu is de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Nuttig toepassen van het residu door middel van immobilisatie is niet toegestaan. <p>Indien met (...) daarvoor geschikte stortplaats.</p>	e	Grondreinigingsresidu van a	<p>Storten op een daarvoor geschikte stortplaats.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nuttig toepassen van het residu zonder voorafgaande reiniging is nadrukkelijk niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. Indien het residu uitsluitend voor wat betreft de brandbare verontreinigingen niet toepasbaar is als bedoeld in het Bbk, is thermisch reinigen ten behoeve van nuttige toepassing toegestaan. Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume.
a	Grond algemeen (alleen van toepassing wanneer - op basis van paragraaf I – de aanwezigheid van PCB's, dioxines of asbest niet tot ander beleid leidt)	<p>Recycling volgens de normen die zijn vastgelegd in het Bbk voor het betreffende toepassingsgebied en met inachtneming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> het algemene mengbeleid (...); de voorwaarden voor (...). <p>In aanvulling op het bovenstaande geldt (...), met als restricties</p> <ul style="list-style-type: none"> dat geen grond mag (...) de referentiewaarde 'Industrie'. voor het reinigingsresidu is de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Nuttig toepassen van het residu door middel van immobilisatie is niet toegestaan. <p>Indien met (...) daarvoor geschikte stortplaats.</p>								
e	Grondreinigingsresidu van a	<p>Storten op een daarvoor geschikte stortplaats.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nuttig toepassen van het residu zonder voorafgaande reiniging is nadrukkelijk niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie. Indien het residu uitsluitend voor wat betreft de brandbare verontreinigingen niet toepasbaar is als bedoeld in het Bbk, is thermisch reinigen ten behoeve van nuttige toepassing toegestaan. Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume. 								
854.	E.29-II	64	De minimumstandaard is onherkenbaar geworden. Het sectorplan doet nu	Als gevolg van de inspraak worden de minimumstandaarden voor PAK-arm steenachtig materiaal en PAK-rijk steenachtig materiaal qua volg-						

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>vermoeden dat (overig) steenachtig materiaal per definitie ernstig verontreinigd is met PAK. In de praktijk is echter een zeer klein percentage verontreinigd met PAK. Schoorstenen zijn een (nota bene specifiek herkenbare) voorbeeld afvalstroom, die met PAK verontreinigd kan zijn. Inspreker stelt voor om het sectorplan uit te laten gaan van de praktijk van (overig) steenachtig materiaal dat voor meer dan 99 % niet verontreinigd is met PAK. Door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • schrappen van de termen PAK-rijk en PAK-arm; • de eerste volzin (Onderstaande minimumstandaard houdt rekening met de mogelijke aanwezigheid van PAK) te verwijderen; • de tabel in paragraaf II verwijderen en de tekst van LAP2 terug te plaatsen. <p>Wat was de reden om de minimumstandaard zo op te stellen?</p>	<p>orde omgedraaid zodat de nadruk komt te liggen op steenachtig materiaal zonder PAK. Het onderscheid tussen beide blijft wel behouden.</p> <p>Omdat steenachtig materiaal verontreinigd kan zijn met PAK en het beleid erop gericht is PAK uit de (recycle)kringloop te halen, blijft de nieuwe formulering van de minimumstandaard voor steenachtig materiaal uit het ontwerp-LAP behouden. Wel wordt de minimumstandaard van PAK-rijk steenachtig materiaal iets anders geformuleerd.</p> <p>De tekst van de minimumstandaard van PAK-rijk steenachtig materiaal (wordt b) wordt integraal vervangen en komt als volgt te luiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Thermisch reinigen waarbij de aanwezige PAK worden vernietigd; het gereinigde materiaal vervolgens verder verwerken volgens a [=PAK-arm steenachtig materiaal];</u> of - <u>Extractief reinigen; vervolgens verder verwerken van het gereinigde materiaal volgens a en het ontstane (PAK-rijke) residu verder verwerken volgens c.</u> <p><u>Het recyclen van PAK-rijk steenachtig materiaal tot grond of bouwstof zonder voorafgaande vernietiging van de aanwezige PAK is niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie.</u></p>
855.	E.29-II	64	Aan welke producten wordt gedacht onder d. "Betonproducten waarin afvalstoffen zijn verwerkt die niet nuttig mogen worden toegepast op basis van de wet- en regelgeving."?	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. De toelichting bij het sectorplan gaat voldoende in op deze afvalstof.
856.	E.29-II	71	Steenachtige materiaal omvat verschillende deelstromen, die een grote vergelijkbaarheid (kunnen) hebben met stromen die vallen onder sectorplannen 30, 33 en 39. Inspreker verzoekt om ten minste de beleidsmatige insteek in relatie tot de gewenste sturing te uniformeren. Voor ballastgrind geldt dat dit materiaal een groot aandeel fijn materiaal kan bevatten, dat normaliter eerst wordt afgezeefd. Verzocht wordt voor deze fijne fractie de minimumstandaard aan te passen conform sectorplan 39 (reiniging tot klasse industrie).	Zowel sectorplan 30 (zeefzand), 33 (dakafval) en 39 (grond) streven in de minimumstandaard naar zoveel mogelijk recycling voor zover milieutechnisch verantwoord en toegestaan binnen geldende wet- en regelgeving. Wat dat betreft is er geen discrepantie tussen deze verschillende sectorplannen en is er geen reden tot aanpassen van de betreffende minimumstandaard van sectorplan 29. Voor de afgezeefde fracties van ballastgrind geldt dat voor deze fractie opnieuw moet worden bekeken onder welk sectorplan deze fractie valt. Valt dit onder SP39 grond (zie afbakening aldaar), of onder SP30 (zeefzand) of blijft dit onder SP29 steenachtig materiaal, dan is in alle gevallen het streven zoveel mogelijk recycling. Ook dit geeft geen aanleiding om de minimumstandaard van sectorplan 29 aan te passen.
857.	E.29-II	71	De minimumstandaard onder c lijkt alleen gericht te zijn op de lichte fractie. Voor de inerte fractie die resteert na extractieve reiniging, met een gehalte tot 50 mg/kg d.s. PAK, dient immobilisatie als minimumstandaard te worden vastgesteld. Bij gehalten daarboven zou thermische reiniging (zie SP 33 en 34) de minimumstandaard moeten zijn.	Zie de beantwoording van inspraakreacties 853 en 378. Nuttige toepassing van het residu zonder voorafgaande reiniging is beleidsmatig onwenselijk, ook in combinatie met immobilisatie. De motivatie daartoe is gegeven in het beleidskader § B.7.5.4.3.
858.	E.29-II	86	Uit de minimum standaard volgt dat PAK uit "PAK-rijk steenachtig materiaal" kan worden vernietigd. Uit de minimumstandaard volgt echter ook dat dat in het geval van extractief reinigen, het afgescheiden residu (PAK-houdend) mag worden gestort op een stortplaats. Dit terwijl vernietiging van PAK mogelijk is. Het storten van betreffend residu lijkt dan ook strijdig met het uitgangspunt dat PAK kan worden vernietigd. Inspreker verzoekt om minimumstandaard c als volgt aan te passen: Het residu dient ter vernietiging te worden aangeboden aan een thermische reiniging en/of verbrandingsinstallatie.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 853. Omdat dit residu, naast PAK, bijvoorbeeld ook bepaalde niet-brandbare verontreinigingen kan bevatten is een minimumstandaard die uitsluitend inzet op thermisch reinigen onvoldoende. Daarom blijft de optie voor residuen die (ook) niet brandbare verontreinigingen kennen 'storten op een daarvoor geschikte stortplaats'. Wel is meer expliciet gemaakt dat in een aantal gevallen thermische behandeling wel een alternatief kan zijn.
859.	E.29-V	64	Inspreker stelt een tekstwijziging voor: "Verder is bekend dat steenachtig materiaal soms regelmatig verontreinigd is ....."	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
860.	E.29-VI	64	Ten aanzien van het differentiëren van minimumstandaarden naar specifieke steenachtige materialen merkt inspreker het volgende op: <ul style="list-style-type: none"> • Het menggranulaat is een zeer goed presterend constructief funderingsmateriaal dat niet wordt geëvenaard door primaire materialen, deze uitspaart en bovendien besparend is op de dikte van de toplaag (asfalt of beton). In die zin is er geen alternatief voor dit materiaal en is een indeling van deze vorm van recycling als laagwaardig onterecht. • Menggranulaat in fundatie kan in een volgende fase weer toegepast worden als fundatiemateriaal en is daarmee circulair. • Als bepaalde deelstromen (bijvoorbeeld beton) in een te groot volume aan het menggranulaat worden onttrokken kunnen de resterende deelstromen de kans lopen niet meer te kunnen worden toegepast. In eerste instantie moet worden gekeken naar een aantal stroomstromen in het bouw- en sloofafval. Feitelijk is de betonfractie uit het menggranulaat het laaghangende fruit. Inspreker verwijst naar gips en cellenbeton in de BRBS Recycling notitie 21 juli 2016 doc. nr. 16-00128. 	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
861.	E.29-VII	64	Inspreker vraagt wat onder 3 bedoeld wordt. Het toepassen van ongebro-	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			ken beton als zodanig wordt niet gezien als doelmatig afvalbeleid. Het materiaal dient nadrukkelijk te voldoen aan de eisen die voortvloeien uit een bepaalde toepassing. Gedacht kan worden aan breuksteenvervanger in de waterbouw.	Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
862.	E.30-I	47	Zeefzand bestaat al lang niet meer uit alleen bouw- en sloopafval. Moderne installaties voeren eveneens bedrijfsafval, grof huishoudelijk afval e.d. de installatie in. Hierdoor is de stroom ook de laatste jaren sterk in kwaliteit afgenomen. Zeefzand ontstaat bij elke behandeling die gericht is om materiaal of grond te verdelen in verschillende fractie en/of ter verwijdering van bodemvreemd materiaal. De samenstelling en korrelopbouw zijn afhankelijk van de aard van de afvalstof en de keuze van de zeefdiameter.	<p>Als gevolg van inspraakreacties 862, 863, 864, 869, 865 en 870 wordt de afbakening van het sectorplan als onderstaand gewijzigd/aangevuld, waarbij de drie door de insprekers genoemde 'typen' zeefzand worden benoemd én onderdeel uitmaken van het sectorplan. Volgens de systematiek van de minimumstandaard passen de huidige verwerkingsvormen binnen wat is toegestaan (of vereist) op basis van de beschreven minimumstandaard. Door het van toepassing zijn van de minimumstandaard op alle drie de genoemde types zeefzand wordt ongewenste verspreiding van mogelijk verontreinigingen voorkomen zonder zoveel mogelijk recycling in de weg te staan.</p> <p>De tekst in paragraaf I van het sectorplan is als volgt gewijzigd: Sorteerzeefzand: ~~Dit Zeefzand dat~~ ontstaat bij het afzeven van het fijne materiaal in sorteerinstallaties <u>waarin hoofdzakelijk, maar niet uitsluitend, voor gemengd bouw- en sloopafval wordt verwerkt.</u> Sorteerveefzand is vaak kan verontreinigd zijn met PAK en sulfaat en bevat vaak veel organisch materiaal. BrekerVoorzeefzand: <u>Zeefzand dat ontstaat bij het voorzeven van steenachtige fracties uit bouw- en sloopafval of de steenachtige fractie afkomstig van sorteerinstallaties</u> in puinbreekinstallaties. ~~BrekerVoorzeefzand~~ kan verontreinigd zijn met PAK en sulfaat en kan organisch materiaal bevatten. Brekerzeefzand: <u>Zeefzand dat ontstaat bij het breken van steenachtig afvalmateriaal in puinbreekinstallaties en na het breken wordt uitgezeefd.</u></p> <p>Onder de tabel in paragraaf I is de volgende zin toegevoegd: <u>Voor het verdere sectorplan wordt voor al bovenstaand zeefzand te term 'zeefzand' gebruikt. Voor de beschrijving van minimumstandaard wordt tussen deze verschillende soorten geen onderscheid gemaakt.</u></p> <p>De tekst van §.II minimumstandaard onder a is voor wat betreft de logica in opbouw als volgt gewijzigd: ~~Vervolgens verder verwerken volgens b-~~ is vervangen door: <u>Vervolgens:</u> <ul style="list-style-type: none"> • <u>het van PAK gereinigde zeefzand verder verwerken volgens b en</u> • <u>het reinigingsresidu verder verwerken volgens c.</u> </p> <p>Deze inspraakreactie heeft ook overigens geleid tot aanpassing van de toelichtende paragrafen van dit sectorplan.</p>
863.	E.30-I	64	Brekerzeefzand bestaat als zodanig niet meer als een regulier product dat standaard bij brekerbedrijven vrijkomt. Het sectorplan spitst zich alleen toe op sorteerveefzand. Voorgesteld wordt de naam van het sectorplan te veranderen in sorteerveefzand.	Zie ook de beantwoording van inspraakreactie 862. Het sectorplan blijft toezien op ook brekerzeefzand en voorzeefzand. Indien brekerzeefzand niet meer als afzonderlijk product vrijkomt maar onderdeel blijft van het gebroken materiaal, dan zal deze vorm van mengen volgens het mengbeleid in het LAP, of volgens de bepalingen uit de Abm/Arm moeten worden beoordeeld en zijn of worden toegestaan. De naam van het sectorplan wordt niet gewijzigd.
864.	E.30-I en E.30-IV	29	De omschrijving van brekerzeefzand is niet juist. Brekerzeefzand wordt eventueel gevormd tijdens het breekproces en na het breekproces soms uitgezeefd uit de integrale 'gebroken' stroom. Het materiaal dat vóór het breekproces wordt uitgezeefd wordt in de praktijk '(breker) voorzeefzand' genoemd. Sinds enige tijd komt dit materiaal niet meer separaat vrij. Volgens de BRL 2506 is het voorzeefzand, met het in de BRL strikt voorgeschreven acceptatiebeleid, niet meer dermate verontreinigd dat scheiden en gescheiden houden nodig is. Dit zand wordt dan ook weer direct toegevoegd (veelal middels transportbanden) aan het gebroken materiaal. Inspreker vraagt om de term brekerzeefzand te verwijderen uit het sectorplan en/of expliciet aan te geven dat dit uitsluitend van toepassing is als niet onder een BRL 2506 wordt gebroken.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 862.
865.	E.30-I en E.30-IV	29	Om verdere discussie te voorkomen vraagt inspreker om expliciet te benoemen wat (sorteer)zeefzand is en bij welke handeling deze afvalstroom vrijkomt, zodat niet bij allerlei zeefbewerkingen (bijvoorbeeld van grond met puin) de uitgezeefde fractie onder dit sectorplan valt.	De verwerking van grond, en de verwerking van fracties of residuen die daarbij vrijkomen is beschreven in sectorplan 39 (grond). De afbakening van welke afvalstoffen wel onder het sectorplan zeefzand vallen is met de beantwoording van inspraakreactie 862 verduidelijkt in combinatie met de toelichting.
866.	E.30-II	47	Omdat verontreinigde grond en zeefzand in meerdere gevallen gecombineerd extractief worden gereinigd dienen de residuen op een gelijkwaardige wijze te worden beoordeeld als van grond (conform de BRL 7500, Protocol 7510). Dit houdt ook in dat bij de beoordeling van het residu de geschiktheid als grondstof voor immobilisatie niet kan en mag worden uitgesloten.	<p>Het beleid zoals beschreven in beleidskader § B.7.5.4.3. (immobilisatie) geeft aan dat residuen die het resultaat zijn van een verwerking met als doel het concentreren van vervuiling niet mogen worden geïmmobiliseerd. Het beleidskader noemt 4 residu-stromen waaronder grondreinigingsresidu. Zie de beantwoording van inspraakreactie 853 waarin wordt aangegeven dat de tekst van beleidskader § B.7.5.4.3 wordt gewijzigd.</p> <p>Bovenstaande beleid komt vervolgens tot uiting in zowel sectorplan 39 (grond) als in sectorplan 30 (zeefzand). Beide hebben het residu van het extractief reinigen dezelfde minimumstandaard voor wat betreft het uitsluiten van nuttige toepassing, al dan niet in combinatie met immobilisatie. De tekst het sectorplan zeefzand wordt als gevolg van deze inspraak dan ook niet gewijzigd.</p>
867.	E.30-II	71	<p>1) In LAP3 is de minimumstandaard voor reinigingsresidu gewijzigd. Volgens de toelichting betreft deze wijziging alleen het al dan niet immobiliseren van reinigingsresidu.</p> <p>2) Verzocht wordt om expliciet te verwoorden dat de inerte fractie wordt</p>	<p>1) De zienswijze van inspreker dat de wijziging uitsluitend de bepaling rond 'het niet mogen immobiliseren van het residu' betreft, klopt.</p> <p>2) De tweede opmerking van inspreker wordt niet in het LAP opgenomen. De minimumstandaard is gericht op het recyclen van zoveel mogelijk zeefzand. Dit kan zowel tot een bouwstof of tot grond zijn. Het is daarom te beperkt om voor de inerte fractie uitsluitend te verwijzen naar het sectorplan grond.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			aangemerkt als grond, met een verwijzing naar sectorplan 39. 3) Subsidiar wordt verzocht te benoemen dat de lichte fractie die vrijkomt bij reiniging, onderdeel vormt van het begrip 'reinigingsresidu' en derhalve dient te worden gestort.	3) Met reinigingsresidu wordt in de eerste plaats het residu van extractief reinigen bedoeld, maar ook de afgescheiden 'lichte fractie', zijnde drijfvuil zoals takjes en blaadjes. De toelichting bij de afbakening van het begrip 'reinigingsresidu' wordt aangevuld in paragraaf IV van dit sectorplan. Overigens spreekt inspreker van 'dient te worden gestort' terwijl deze lichte fractie ook kan en mag worden verbrand. De minimumstandaard maakt dit ook mogelijk.
868.	E.30-II	71	Immobilisatie van de inerte fractie in het reinigingsresidu is niet alleen hoogwaardiger dan storten, maar tevens in praktijk al bewezen. Inspreker verzoekt immobilisatie toch toe te staan. De aangehouden minimumstandaard voor het residu dat ontstaat bij reinigen van zeefzand kan gelden voor het residu van <i>extractief</i> reinigen, aangezien zeefzand in de praktijk ook thermisch wordt gereinigd. Gelieve deze verbijzondering toe te voegen.	Met betrekking tot het verzoek van inspreker om immobilisatie toe te staan van de inerte fractie in het reinigingsresidu wordt voor beantwoording verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 866. Met betrekking tot het verzoek ter verduidelijking van wat bedoeld wordt met het reinigingsresidu wordt voor beantwoording verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 867.
869.	E.30-II (i.r.t. E.30-I)	71	De omschrijving van brekerzeefzand is niet juist. Deze stroom ontstaat wordt gevormd na het breekproces; het materiaal voor het breekproces wordt voorzeefzand genoemd. Sinds enige tijd komt dit materiaal echter niet meer separaat vrij. In veel breekinstallaties ontstaat zeefzand dat in het proces weer aan de grove (gebroken) fractie kan worden toegevoegd. Als deze bewerking als een 'black box' wordt gezien, is er dus geen sprake van zeefzand waarop het sectorplan van toepassing is. Verzocht wordt dit expliciet te onderschrijven om discussie met toezicht en handhaving te voorkomen.	Zie de beantwoording van inspraakreacties 862 en 863.
870.	E.30-II (i.r.t. E.30-I)	71	Zeefzand ontstaat bij elke handeling gericht op het afscheiden van een fijne fractie van een grove fractie uit zandig of steenachtig materiaal, specifiek met een zeef. Verzocht wordt om expliciet te benoemen dat het sectorplan uitsluitend geldt voor de benoemde soorten zeefzand.	De afbakening van welke afvalstoffen wel onder het sectorplan zeefzand vallen is met de beantwoording van inspraakreactie 862 verduidelijkt in combinatie met de toelichting.
871.	E.30-II en IV	64	1) Ongereinigd zeefzand kan niet aangemerkt worden als 'grond'. Mocht dat wel de bedoeling zijn, dan betekent dat dat ook niet-gereinigd zeefzand dient te worden gekeurd als 'grond'. Dat is niet gewenst. 2) Inspreker verzoekt om expliciet te benoemen dat de eventueel lichte fractie die vrijkomt bij reiniging onderdeel vormt van het begrip 'reinigingsresidu' en dient te worden gestort.	1) Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. 2) Zie beantwoording van inspraakreactie 867.
872.	E.30-V	64	Inspreker verzoekt om -conform de toelichting bij het Bbk - expliciet te verwoorden dat de inerte fractie alleen na reiniging wordt aangemerkt als 'grond' en of te verwijzen naar betreffende toelichting in het Bbk.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
873.	E.31-V	64	Inspreker vraagt waarom de toepassing van niet recyclebaar gips niet wordt toegestaan in mijnen als de afvalstof daarmee een doel voor nuttige toepassing (tegengaan van instorten en verzakkingen) dient en primaire grondstoffen kunnen worden gespaard.	Omdat inspreker reageert op § V van het sectorplan heeft deze inspraakreactie geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid'. Deze inspraakreactie had echter wel kunnen leiden tot aanpassing van tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid', namelijk paragraaf III. Om die reden wordt deze inspraakreactie toch in deze Nota van Antwoord besproken. Op basis van het arrest Edilizia Mastrodonato betreft het hier geen nuttige toepassing maar storten. Voor storten hanteert Nederland – net als veel andere lidstaten – het beginsel van nationale zelfverzorging. Om die reden wordt export voor deze toepassing niet toegestaan.
874.	E.33-I	29, 71	In de dagelijkse praktijk wordt voor dakafval de term 'dakleer' gebruikt. Het is ongewenst dat de term dakleer wel wordt gebruikt in het sectorplan 32 voor cellenbeton maar niet terugkomt in sectorplan 33. Inspreker vraagt om de term dakafval in sectorplan 33 te vervangen door dakleer. In de dagelijkse praktijk wordt aan de term dakafval veelal een veel ruimere betekenis gegeven.	De afbakening van het sectorplan is ruimer dan alleen 'dakleer'. Ook dakgrind verkleefd met teer of bitumen valt onder de afbakening van het sectorplan. De naam van het sectorplan 'Dakafval' blijft daarom gehandhaafd.
875.	E.33-I	40, 80	1) Het is milieuhygiënisch gezien niet wenselijk dat de grenswaarde voor het onderscheid tussen PAK-rijk en PAK-arm (al is het tijdelijk, 3 jaar) wordt opgerekend. Er is groot risico aanwezig dat deze 3 jaar worden gebruikt om PAK's weg te mengen tot onder de toekomstige norm van 75 mg/kg ds. Terwijl voorheen de overweging was om de grenswaarde op 75 mg/kg ds te leggen om te voorkomen dat er onnodig veel PAK in het milieu komt, wordt er voor de tijdelijke verhoging van de grenswaarde deze overweging zonder milieutechnisch/milieuhygiënisch onderbouwing ter zijde geschoven. Daarnaast weet de sector al jaren dat ze moeten voldoen aan de grenswaarde < 75 mg/kg ds. Alle acceptatieprocedures zijn naar deze norm toegeschreven. In dezelfde overweging wordt ook aangegeven dat als er teer inzit al snel een gehalte van tienduizenden mg/kg gemeten wordt. Inspreker vraagt waarom de grenswaarde dan wordt verlegd van 75 naar 300 mg/kg ds. 2) Inspreker vraagt of dit betekent dat vigerende vergunningen moeten worden aangepast om deze tijdelijke verhoging toe te staan.	Aan de wens van inspreker wordt in zoverre tegemoet gekomen dat de tijdelijke verhoging van de grenswaarde weer ongedaan wordt gemaakt. Dit wel met de kanttekening dat voor reeds bij verwerkers liggende partijen een uitzondering wordt gemaakt. Voor alle nieuw vrijkomende dakafval blijft de grenswaarde voor PAK10 dus 75 mg/kg. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 879. Vigerende vergunningen hoeven dus niet te worden aangepast.
876.	E.33-I	29	De voetnoot onder de tabel is niet gewenst. Er bestaat geen enkele aan-	Zie de antwoorden op inspraakreacties 875 en 879.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			wijzing of reden om voor dakafval uitstel van de minimumstandaard (tot 2019 resp. 2021) te verlenen. In alle andere sectorplannen is rond PAK's uitgegaan van een grenswaarde van maximaal 75 mg/kg of 50 mg/kg. De motivatie voor deze grenswaarden in deze sectorplannen is dat PAK's zijn ingedeeld als zeer zorgwekkende stoffen, waarbij mengen is verboden. Daarnaast is het beleid van de overheid om "PAK's uit de keten te verwijderen". Het is dan ook niet verantwoord om voor de stromen die volgens het sectorplan dakafval 300 mg/kg aan PAK's kunnen bevatten, te recylen zonder dat daarbij de aanwezige PAK's te vernietigen. Met een dergelijk vorm van recylen van PAK-rijk afval wordt de mogelijkheid gegeven om PAK's (zeer zorgwekkende stoffen), welke vermoedelijk geconcentreerd in enkele specifieke partijen dakafval aanwezig zijn, doelbewust te mengen en in het milieu te verspreiden. Hierbij wordt dan tevens de mogelijkheid ontnomen om deze PAK's in een later stadium alsnog te vernietigen, zodat deze blijvend in het milieu komen. Dit is vanuit milieuoogpunt ongewenst en ook echt onnodig. Dit omdat er momenteel ook verwerkingsstructuren zijn die PAK-rijk dakafval kunnen verwerken, waarbij PAK's uit de keten wordt gehaald.	
877.	E.33-I	64	Inspreker verzoekt de noot bij de tabel als volgt aan te passen: "Ten aanzien van de norm die het onderscheid tussen PAK-rijk en PAK-arm bepaalt, gelden voor <i>dakafval</i> tijdelijk...."	De noot bij de tabel wordt geschrapt. Zie hiervoor het antwoord op inspraakreactie 879.
878.	E.33-I	73	De nieuw gekozen terminologie "PAK-rijk" en "PAK-arm" doet recht aan het recyclingproces van dakafval. Daarnaast stelt inspreker met instemming vast dat wordt ingezien dat de norm van 75 mg/kg ds te rigide is. De norm van 75, ontleend aan het voormalige Bouwstoffenbesluit en opgenomen in het Bbk, geldt voor bouwstoffen. Dit betreffen eindproducten. Het is niet reëel om grond- en hulpstoffen, zoals het secundaire bitumengranulaat, aan die norm te houden. In de praktijk blijkt regelmatig dat bitumineus dakafval een fors hogere PAK10-waarde heeft dan 75 mg/kg ds. In het eindproduct van inspreker, het bitumengranulaat, komen concentraties PAK10 voor van tussen de 284 en 490 mg/kg ds. Een aantal analyseresultaten is in de bijlage bij de zienswijze opgenomen.	Dat met PAK risico's samenhangen is genoegzaam bekend; PAK's zijn veelal ecotoxisch en soms ook carcinogeen. Nederland voert al jarenlang het beleid om PAK zoveel mogelijk uit te faseren en stuurt aan op vernietiging. Dit bestaande beleid is in lijn met internationale regelgeving (POP-verordening, Reach) waarin ook wordt aangestuurd op het beperken van de risico's voor mens en milieu. Al jaren wordt in dit kader een waarde van 75 mg/kg aangehouden als grens waarboven terugbrengen in het milieu als onwenselijk wordt beschouwd. Met het voorstel van inspreker zou sprake zijn van wegmengen – een bitumenfractie met een PAK-gehalte ver boven deze grens wordt alsnog teruggebracht in het milieu omdat zij na mengen met andere materialen leidt tot een product dat wel onder de grens van 75 mg/kg zit. Dit is in strijd met het streven om – wanneer we PAK eenmaal boven een bepaalde concentratie in handen hebben – aan te sturen op vernietiging in plaats van deze stoffen alsnog terug te brengen in het milieu. Aan het verzoek van inspreker wordt dan ook niet tegemoet gekomen.
879.	E.33-I	73	Inspreker is van mening dat een norm van 500 mg/kg ds de wenselijke en noodzakelijke ruimte biedt om tot een werkbare situatie te komen. In de praktijk blijkt dat hogere waarden (tot 500 mg/kg ds) worden aangetroffen in het eindproduct. Onduidelijk is waarop de norm van 300 is gebaseerd.	<p>Inspreker heeft in het verleden met toestemming van de overheid een hoeveelheid bitumineus dakafval met een gehalte van PAK10 van meer dan 75 mg/kg mogen importeren met de bedoeling dit te recylen. Voor deze partij is de in het ontwerp opgenomen uitzondering tot 300 mg/kg niet voldoende. Dat zou betekenen dat deze partij grotendeels moet worden afgevoerd naar een externe verwerker waarbij de bitumen alsnog verloren gaan voor recycling. Aan het verzoek van inspreker wordt daarom tegemoet gekomen en de grenswaarde wordt tijdelijk verhoogd tot 500 mg/kg. Wel moet duidelijk zijn dat dit alleen is bedoeld als een in tijd en omvang beperkte uitzondering op het beleid om boven de 75 mg/kg te sturen op vernietiging van de PAK (zie het antwoord op inspraakreactie 878). Daarom wordt aan het sectorplan expliciet toegevoegd dat</p> <ul style="list-style-type: none"> • dit alleen geldt voor in het verleden met toestemming geïmporteerde en fysiek reeds geaccepteerde partijen en dat voor nieuw te accepteren partijen de al jaren gehanteerde en ook in de vergunning van inspreker opgenomen grenswaarde van 75 mg/kg geldt (zie ook het antwoord op inspraakreactie 880), • de termijn wordt beperkt tot maximaal 2 jaar na inwerkingtreding van het LAP aangezien dit, gelet op de vergunde verwerkingscapaciteit van inspreker in relatie tot de liggende voorraden, ruim voldoende moet zijn om de betreffende voorraden weg te werken, en • dat de grens van 500 mg/kg niet door mengen mag worden bereikt. Incidentele partijen binnen de liggende voorraad die een gehalte PAK10 hebben boven de 500 mg/kg zullen moeten worden afgevoerd naar een verwerker die de PAK vernietigt. <p>In de tabel in paragraaf E.33-I zijn de beide verwijzingen naar de noot geschrapt; (*)</p> <p>Onder de tabel in paragraaf E.33-I is de hele noot geschrapt; (*) Ten aanzien van de norm die het onderscheid tussen PAK-rijk en PAK-arm bepaalt, gelden tijdelijk aangepaste waarden: – tot 1-1-2019 geldt in plaats van een grenswaarde van 75 mg/kg ds een grenswaarde van 300 mg/kg ds. – van 1-1-2019 tot 1-1-2021 geldt in plaats van een grenswaarde van 75 mg/kg ds een grenswaarde van 150 mg/kg ds.</p> <p>In de tabel in paragraaf E.33-II is in de minimumstandaard onder a de volgende tekst toegevoegd: <u>In afwijking van het voorgaande mag PAK-rijk dakafval met een PAK10-gehalte van maximaal 500 mg/kg, dat op het moment van het inwerkingtreden van het LAP al fysiek is geaccepteerd door een verwerker, nog tot uiterlijk 31 december 2019 geschikt gemaakt worden voor recycling van de bitumen zonder voorafgaande of gelijktijdige vernietiging van de PAK. Het gehalte PAK10 van 500 mg/kg mag niet door mengen van partijen dakafval worden bereikt.</u></p> <p>In paragraaf E.33-III is de hele subkop 'Algemeen' geschrapt: <i>Algemeen</i> Ook voor het beleid ten aanzien van grensoverschrijdend transport van afvalstoffen — en met name voor het toetsen aan de minimumstandaard bij overbrenging naar Nederland — gelden de grenswaarden en termijnen als genoemd in paragraaf I. Beschikkingen</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>voor PAK-arme stromen met PAK10-gehalten hoger dan 75 mg/kg droge stof worden — wanneer verwerking niet gepaard gaat met vernietiging van de PAK — slechts verleend voor transporten tot uiterlijk de in paragraaf I genoemde data (dus tot 1-1-2019 voor PAK10-gehalten van 150 tot en met 300 mg/kg droge stof en tot 1-1-2021 voor PAK10-gehalten van 75 tot en met 150 mg/kg droge stof).</p> <p>In bijlage F.5.2 is</p> <ul style="list-style-type: none"> • noot [11] (nummering ontwerp) geschrapt onder vernummering van de andere noten • in de omschrijving van de categorieën 39A, 39B, 41A, 41B, 42A en 42B (allemaal nummering volgens het ontwerp) na 'PAK-rijk' ingevoegd: (<u>> 75 mg/kg</u>) • in de omschrijving van de categorieën 40A, 40B, 43 en 44 (allemaal nummering volgens het ontwerp) na 'PAK-arm' ingevoegd: (<u>≤ 75 mg/kg</u>)
880.	E.33-I	73	<p>In opdracht van Rijkswaterstaat heeft SGS Intron B.V. een inventariserend onderzoek naar de aanwezigheid van PAK in bitumen dakafval gedaan. Een kopie van rapport d.d.31 oktober 2016 (A8874501R20160265) is bij de zienswijze gevoegd. Uit het onderzoek is gebleken dat een hoge concentratie PAK kan worden verwacht in sporen oppervlakkige teer en in afwijkende producten, zoals katten die op de daken zijn toegepast. In die gevallen kan van vervuiling sprake zijn die aanleiding geeft tot een aanmerkelijk verhoogd PAK-gehalte in het gerecyclede granulaat. In de hele keten van slopen van oude bitumen daken en verwerking van het bitumen dakafval, is het risico op contaminatie van het bitumengranulaat met PAK reëel. Met de huidige technieken kan bij de controle in het kader van de acceptatie van dakafval lastig worden ingeschat of er verhoogde waarden aan PAK in het afval zitten. Inspreker ziet in het rapport dan ook aanleiding de concentratienorm te verhogen tot 500 mg/kg ds.</p>	<p>Uit het betreffende onderzoek blijkt dat bitumineus dakafval op zich lage PAK-gehalten bevat en dat, wanneer er toch problemen zijn, dit inderdaad komt door verontreinigingen zoals kitranden. Het is dus van groot belang dat iedereen reeds bij het slopen van het dak, maar zeker ook in de hele keten erna, zeer alert is op potentiële vervuiling. Verwerkers, zoals inspreker, moeten hier reeds bij acceptatie zeer alert op zijn en dit ook naar de hele toeleveringsketen communiceren. Het rapport maakt duidelijk dat dit geen sinecure is en dat het best wel eens zal voorkomen dat partijen een enkele keer toch zijn vervuild door of met PAK-rijke materialen. Dat kan echter geen reden zijn om de grenswaarde voor PAK structureel op te hogen naar 500 mg/kg omdat hiermee het wegmengen van PAK-rijke stromen wordt gefaciliteerd (zie ook het antwoord op inspraakreactie 878). Wanneer dit na analyse blijkt, zullen partijen met een gehalte van meer dan 75 mg/kg moeten worden afgevoerd naar een verwerker die de PAK vernietigt. Aan de wens van inspreker wordt niet tegemoet gekomen.</p>
881.	E.33-I	73	<p>Relevant is dat de concentratienorm uitgaat van de som van 10 individuele PAK's, zonder een onderscheid te maken in de gevaarzetting van de individuele stoffen die in de som worden betrokken. Dit doet geen recht aan het feit dat bepaalde PAK's geen (aangetoond) risico hebben voor mens en milieu. Zo is voor een aantal PAK's niet aangetoond dat zij carcinogeen zijn (bijvoorbeeld fluorantheen en chryseen). Een meer gedetailleerd onderscheid in de weg van de individuele PAK's is volgens inspreker wenselijk. De werkwijze voor teerhoudend asfalt (sectorplan 34) zou ook wenselijk zijn voor sectorplan 33. Dakafval dat de norm van 500 mg/kg ds aan PAK10 en 50 mg/kg ds benzo(a)pyreen overschrijdt, is in die benadering PAK-rijk. Daarmee wordt voorkomen dat een vermoedelijk carcinogene PAK (duidend op teer) wordt hergebruikt en anderzijds wordt aan de sector de wenselijke en noodzakelijke ruimte geboden om bitumineus dakafval te recyclen voor nuttige toepassing, anders dan enkel gebruik van de energetische inhoud (verbranden). De toepassing van secundair bitumengranulaat in de asfaltindustrie krijgt daarmee een serieuze kans. De bescherming van mens en milieu tegen blootstelling aan gevaarlijke stoffen blijft dan gewaarborgd. Een en ander doet ook recht aan bijlage VI bij de CLP-verordening in het kader van de gevaarzetting van PAK's.</p>	<p>Tegen het voorstel van inspreker zijn een aantal bezwaren te noemen. Allereerst gaat het om meer dan alleen het aspect carcinogeen. Zo zijn de individuele PAK's ook veelal ecotoxisch. Ook zou het voorstel betekenen dat het LAP een heel eigen normstelsel zou ontwikkelen wat afwijkt van andere stelsels in bijvoorbeeld wet- en regelgeving. De afweging van welke PAK dan wel of niet mee te nemen in combinatie met de daarbij horende normen zou een zeer ingewikkeld en langdurig proces zijn zonder vooruitzicht op succes. Verder mag er vanuit worden gegaan dat bij het vaststellen van de normen die gelden voor de PAK10 rekening is gehouden met het feit dat het om een mengsel gaat met verschillende eigenschappen en dat de afwegingen welke PAK mee te nemen en welke norm te stellen zorgvuldig is gemaakt. Het LAP is niet het instrument om hieraan te gaan sleutelen.</p> <p>De suggestie van inspreker om de werkwijze voor teerhoudend asfalt uit sectorplan 34 over te nemen voor dakafval wordt niet overgenomen. Ook voor asfalt is met het ontwerp LAP3 overgegaan tot de definitie van PAK-arm en PAK-rijk asfalt om vervolgens aan deze afbakening minimumstandaarden te koppelen. Ook daarvoor is een norm van 75 mg/kg ds aan PAK10 gehanteerd en niet (ook) het benzo(a)pyreen gehalte. Het benzo(a)pyreengehalte is uitsluitend een grenswaarde voor het bepalen van het regime dat gevolgd moet worden bij het overbrengen van asfalt over de landsgrenzen (zie het bepaalde in paragraaf III van sectorplan 34).</p> <p>De ontwerp-tekst van sectorplan 33 wordt daarom in het definitieve LAP behouden.</p>
882.	E.33-I	73	<p>Een tijdelijke normering tot 1 januari 2019 is te kort. Ook na 2019 zullen nog veel daken worden gesloopt waarin bitumineuze dakbedekkingsmaterialen zijn gebruikt die de concentratienorm van 300 (ruimschoots) overschrijden. Het is niet reëel om al in 2021 af te schalen naar 150 mg/kg ds. Een onderzoek naar de ouderdom van daken, regionale verschillen e.d. ontbreekt. Wil recycling van bitumineus dakafval een serieuze kans krijgen, dan zal een hogere normering langer moeten gelden. Zou toch voor een afschaling van de normering worden gekozen, dan is het reëler om dit over de volledige horizon van LAP3, tot 2029, te doen.</p>	<p>Zie het antwoord op inspraakreactie 880. Het probleem is niet direct de ouderdom van de daken, maar de mate waarin de hele keten in staat is om schone bitumen goed apart te houden van PAK-rijke afvalstoffen (zoals bepaalde kitranden). Hier heeft inspreker zelf ook een belangrijke rol, niet alleen als het gaat om haar eigen controle en acceptatiebeleid, maar ook waar het gaat om het instrueren van de partijen eerder in de keten die materiaal willen aanleveren. Er is in ieder geval geen reden om – zoals inspreker wenst – tot 2019 te gaan werken met een 'soepeler' PAK-regime.</p>
883.	E.33-I, F.05.2 en F.05.4	86	<p>Het LAP is verre van éénduidig met de begrippen PAK-rijk en PAK-arm. In onderhavig sectorplan (evenals sectorplan 34 (asfalt)) ligt de grens van PAK rijk/-arm op 75 mg/kg ds. In het geval van bijvoorbeeld sectorplannen 29 (Overig steenachtig materiaal) en 30 (zeefzand) ligt de grens van PAK-rijk/-arm op 50 mg/kg ds. Toelichting ontbreekt waar deze verschillen vandaan komen en/of op gebaseerd zijn. Inspreker is van mening dat de verschillen, vanuit milieuhygiënisch oogpunt, niet te verklaren zijn. Bovendien worden in individuele sectorplannen weer afwijkende grenswaarden gebruikt. Inspreker verzoekt om in het LAP een uniform criterium op te nemen voor het begrip PAK-rijk/-arm.</p>	<p>Zie het antwoord op inspraakreactie 852.</p>
884.	E.33-II	29	<p>Inspreker benadrukt dat indien wordt aangetoond dat PAK-arme dakbe-</p>	<p>Inspreker spreekt in op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een directe aanpassing daarvan. De zienswijze van</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			dekking daadwerkelijk onder de 75 mg/kg aan PAK's bevat en er voldoende recyclingtechnieken en recyclingmogelijkheden zijn voor dergelijk PAK-arm materiaal, de minimumstandaard dan ook hergebruik van bitumen zou moeten inhouden. In dit geval zou dan ook uitsluitend PAK-rijk materiaal moeten worden verbrand met terugwinning van de minerale fractie en nuttige toepassing van de energie inhoudt. Hierbij dient dan wel voldoende afzet van gerecycled PAK-arm (< 75 mg/kg d.s.) dakafval voorhanden te zijn.	inspreker sluit aan bij de doelstellingen van het Convenant Meer en Beter recyclen, meer specifiek van het project rond 'dakafval'. Eerst zal zeker gesteld moeten worden dat er voldoende afzet is gerealiseerd voor de bitumen, alvorens de minimumstandaard kan worden opgehoogd.
885.	E.33-II	29, 71	Dakleer wordt momenteel meeverwerkt in thermische reinigingsinstallaties voor grond en/of teerhoudend asfalt. Hierbij vindt een volledige nuttige toepassing plaats van de aanwezige energie en de inerte zand- en/of (indien aanwezig) grindfractie. Verwerking in een TAG-reinigingsinstallatie (zeker indien hier ook energie wordt teruggewonnen in de vorm van elektriciteit) ook onder a. expliciet als minimumstandaard moeten worden vastgelegd.	Zoals ook in de toelichting op de minimumstandaard is opgenomen, valt de verwerking in een TAG-reinigingsinstallatie onder de reikwijdte van de beschreven minimumstandaard voor PAK-rijk dakafval, voor zover de TAG-reinigingsinstallatie ook de aanwezige PAK vernietigt (zie toelichting op het sectorplan). De minimumstandaard hoeft hiertoe niet te worden aangepast. Voor PAK-arm dakafval staat de TAG-reiniger expliciet genoemd als voorbeeld bij de minimumstandaard.
886.	E.33-II	64	Inspreker vraagt bij minimumstandaard a. expliciet thermisch reinigen dan wel "TAG-reiniger" te noemen.	Zie het antwoord op inspraakreactie 885.
887.	E.33-II	64	Inspreker vraagt minimumstandaard b. te wijzigen in hergebruik van bitumen. Juist nu er verschillende recyclingprocessen operationeel zijn om de bitumen uit dakafval te hergebruiken, dient de (bewezen) laagwaardigere methode van verbranden van dakafval met recycling van de inerte fractie te worden ontmoedigd.	Zie het antwoord op inspraakreactie 884.
888.	E.33-II	71	Het sectorplan omvat een groot aantal afvalstoffen die volgens inspreker niet alle een vergelijkbare aard en samenstelling hebben. De onderverdeling in de minimumstandaarden sluit bovendien niet aan bij de introductie in dit hoofdstuk.	Het klopt dat niet alle afvalstoffen die vallen onder de reikwijdte van dit sectorplan een vergelijkbare samenstelling hebben. Dat is ook geen vereiste voor een sectorplan. In dit geval is ervoor gekozen om alle dakafval waar teer of bitumen onderdeel van uitmaakt, binnen één sectorplan te plaatsen. Steenachtig dakafval (zonder teer of bitumen) zoals dakgrind, dakpannen etc. vallen onder sectorplan 29 (steenachtig materiaal). Het is wel van belang dat voor alle afvalstoffen die vallen onder het sectorplan 33 een minimumstandaard is beschreven. Aan die voorwaarde wordt binnen dit sectorplan voldaan. Om duidelijker te maken wat de reikwijdte van het sectorplan is, is de introductie onder § E.33-I als volgt aangepast: <u>Onder dit sectorplan valt uitsluitend dakafval wat bitumeneus of teerhoudend is, of met bitumen of teer is verkleefd. Dit kunnen ook composieten zijn of dakgrind. Niet-asbesthoudend dakafval valt nadrukkelijk niet onder dit sectorplan</u> (voor de omschrijving van asbesthoudend dakafval, zie paragraaf IV).
889.	E.33-II	71	De voetnoot onder de tabel met de indeling van afvalstoffen is niet juist. Er bestaat geen enkele reden om uitstel van de minimumstandaard te verlenen. Het is onverantwoord en onnodig om hergebruik van PAK-rijk afval toe te staan. Dit is ook strijdig met het beleid om PAK uit de keten te verwijderen.	Zie de antwoorden op inspraakreacties 875 en 879.
890.	E.33-II	71	Er is geen minimumstandaard voor dakgrind dat niet is verkleefd met teer en bitumen. Inspreker wijst erop dat reiniging in de praktijk ook plaatsvindt voor de verwijdering van fysieke verontreinigingen en zware metalen. Ingeval van extractieve reiniging resteert dan een residu. Dit slib c.q. de inerte fractie zou geïmmobiliseerd moeten kunnen worden. Bij overschrijding van de drempelwaarde van 75 mg/kg d.s. PAK verdient thermische reiniging de voorkeur.	Na analyse van de afbakeningen van de sectorplannen 29 en 33 blijkt inderdaad dat dakgrind, niet verkleefd met teer of bitumen nergens is benoemd. Dat is een omissie. Dakgrind niet verkleefd met teer of bitumen valt onder sectorplan 29, steenachtig materiaal. In de afbakening van sectorplan 29 is in paragraaf I de toelichting op 'steenachtig materiaal' als volgt aangepast: Hieronder valt in hoofdzaak beton- en metselwerk, tegels, dakpannen, <u>niet met teer of bitumen verkleefd dakgrind</u> , stenen, steengruis, etc. wat ontstaat bij het bouwen, renoveren en slopen van gebouwen, bouwwerken en wegen (met uitzondering van asfalt). Door het volgen van de minimumstandaard van steenachtig materiaal voor dakgrind niet verkleefd met teer of bitumen wordt inhoudelijk voldaan aan de voorgestelde verwerking van verontreinigd dakgrind door inspreker, met uitzondering dat het LAP immobilisatie van het residu van extractief reinigen van dakgrind niet toestaat. Dit is expliciet in het beleidskader en in sectorplan 29 aangegeven. Tot slot is in de toelichtingen van de sectorplannen 29 en 33 verduidelijkt onder welk sectorplan dakgrind- niet verkleefd met teer of bitumen valt.
891.	E.33-II	71	1) Het onderscheid tussen de verschillende soorten dakgrind is niet helder. Valt dakgrind dat verkleefd is met tempex onder de noemer 'dakgrind' of onder de noemer 'composiet dakafval'? Heldere begrippen en definities zijn gewenst, temeer omdat de indeling op verschillende aspecten berust. 2) Het hanteren van een drempelwaarde van 10% dakbedekkingvreemd materiaal is niet uitvoerbaar, nu daarvoor alleen visuele beoordeling enig inzicht kan verschaffen. Gaat het hier om massa- of volumepercent? 3) Inzet in TAG-reinigers en grondreinigingsinstallaties zal in de toekomst alleen nog worden toegestaan voor PAK-rijk dakafval. Ook voor PAK-arm afval moet dit mogelijk blijven.	1) Zie voor dakgrind dat niet verkleefd is met andere materialen de beantwoording van inspraakreactie 890. 2) Het gaat om volumepercenten (v/v). Dit is expliciet in de tekst aangegeven. Hierbij is de 10% een richtinggevende norm t.b.v. een visuele beoordeling. Deze 10% is gebaseerd op het feit dat composiet dakafval met maximaal 10% (v/v) dakbedekkingvreemd materiaal goed door de bestaande verwerkers van teerhoudend of bitumeneus dakafval (dakleer) kan worden verwerkt. Deze grenswaarde is op aangegeven van de branche (februari 2012) ten tijde van het opstellen van LAP2 vastgelegd. 3) In het kader van het de transitie naar een circulaire economie is het niet wenselijk om verbranding van bitumen toe te blijven staan zodra er een voldoende grote markt is voor de afzet van het uit dakafval herwonnen bitumen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
892.	E.33-II	73	De minimumstandaard is weinig ambitieus. Het product van inspreker is geschikt voor de toepassing in onder meer asfalt, hetgeen recht doet aan de Ladder van Lansink. Volgens LAP3 zou uit onderzoek blijken dat nog niet verzekerd is dat voldoende afzet van secundair bitumen in de asfalt-industrie kan plaatsvinden. Inspreker hoopt en verwacht dat deze mogelijkheden nader worden bezien en in het kader van een eerste wijziging van het LAP3 worden betrokken. In dat verband wijst inspreker op de werkgroep dakafval van het project VANG.	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als kern van beleid, maar vraagt niet direct om een aanpassing ervan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen. Zoals in de tekst van het ontwerp-LAP3 staat aangegeven zal de minimumstandaard, zodra voldoende afzet van secundaire bitumen is, de minimumstandaard worden aangepast. Of dit al plaats kan vinden bij een eerste wijziging valt niet te zeggen.
893.	E.33-II	73	De grenswaarde uit paragraaf I mag niet door mengen van partijen worden bereikt. Inspreker merkt op dat zij diverse stromen dakafval binnenkrijgt afkomstig van verschillende sloopdaken. Die kunnen qua PAK10-gehalte (fors) van elkaar verschillen. Het innemen van verschillende stromen bitumineus dakafval, die vervolgens tot een homogeen product worden verwerkt en worden gegraneleerd, kan niet als "verboden mengen" worden beschouwd. Anders wordt recycling van dakafval illusoir.	Het is aan inspreker om te borgen dat haar bedrijfsvoering afgestemd is op het geldende beleid ten aanzien van het gescheiden houden van bepaalde afvalstoffen. De praktijk in de verwerkingsbranche van bitumineus en teerhoudend dakafval toont aan dat dit mogelijk is. Het beleid ten aanzien van gescheiden houden van bepaalde afvalstoffen (niet mengen) blijft gehandhaafd.
894.	E.33-II en V	64	Vermeld is dat dakgrind verkleefd met teer of bitumen mag worden gestort. Dit kan niet de bedoeling zijn als bekend is dat het materiaal gereinigd kan worden.	Het is onduidelijk waarop inspreker zich baseert om te concluderen van dakgrind, verkleefd met teer of bitumen zou mogen worden gestort. Dit is nadrukkelijk niet toegestaan.
895.	E.33-II, F.05.2 en F.05.4	91	Voor dakafval zijn de categorieën 39A en 39B, 40, 41A en 41B, 42A en 42B, 43 alsook 44 gedefinieerd, die met uitzondering van de categorieën 39A en 39B, 41A en 41B alsook 42A en 42B niet mogen worden gemengd. De voorgestelde scheiding van dakafval in (visueel) nauwelijks van elkaar te onderscheiden materiaalstromen is in de praktijk niet mogelijk. Zeker niet door de (primaire) ontdoeners! Bovendien zal het ruimtebeslag voor het gescheiden houden van alle stromen dakafval op inrichtingsniveau niet mogelijk zijn. Gezien de beschikbare robuuste verwerkingsmethoden voor dakafval is vanuit milieuhygiënisch oogpunt het scheiden en gescheiden houden van 9 categorieën dakafval geen noodzaak.	De categorieën in bijlage V zijn gebaseerd op de minimumstandaarden, aangevuld met de aanduiding of het gaat om gevaarlijke of niet-gevaarlijke afvalstoffen. Dit resulteert voor dakafval in 11 beschreven categorieën waarvan er een aantal twee aan twee mogen worden gemengd. Dit betekent niet dat deze afvalstoffen altijd gescheiden moeten worden opgeslagen. Categorieën kunnen samen worden opgeslagen of verwerkt (gemengd) als dit door het bevoegd gezag is vergund op basis van de uitgangspunten van het mengbeleid (Hoofdstuk B.7 van het LAP).
896.	E.34 en F.05.2	35	Het sectorplan is in strijd met het Europees recht. Hiervoor worden de volgende argumenten genoemd: <ol style="list-style-type: none"> De lijst met afvalcategorieën spoort niet met welke Europeesrechtelijke verordening dan ook. Aan de grens van 1000 mg/kg koolteer worden geen consequenties verbonden. Voor PAK10 zou per individuele PAK moeten worden vastgesteld welke gevaarseigenschappen hieraan verbonden zijn. De verhouding tussen de grenswaarden 75 mg/kg en 1000 mg/kg moet verklaard en gemotiveerd worden. Nederland kan voor de verschillende Europeesrechtelijke regelingen een dossier openen om voor een asfaltmengsel met koolteer een alternatieve beoordelingswijze in te voeren. Het is niet mogelijk de inspraak van belanghebbenden te beperken. Alle zienswijzen die op het algemeen beleidskader zijn gegeven, gelden ook voor dit sectorplan. Nederland verwoordt het probleem als teer dat grote hoeveelheden PAK's bevat. Nederland wijkt hiermee af van andere lidstaten. Over het aandeel van teer in asfalt wordt gezwegen en niet blijkt dat enige risico-analyse ten grondslag ligt aan de suggestie dat het gaat om een zeer groot gevaar. Onderscheid moet worden gemaakt tussen het regelend kader voor de afvalfase en voor het product. Voor asfalt is het onderscheid tussen afval en product van groot belang, omdat hergebruik direct mogelijk is voor asfalt dat voldoet aan REACH en/of de Europeesrechtelijke normen die gelden voor asfalt als bouwstof. Niet blijkt dat de in Nederland geldende grenswaarden hieraan zijn getoetst. De toetsing aan de grenswaarden van de CLP-verordening en REACH ontbreekt. De vraag is of Nederland ruimte heeft om hiervan en van de EVOA en EURAL afwijkende normen vast te stellen en of Nederland een nationale maatregel mag nemen die strenger is dan een minimummaatregel van de Unie en die maatregel mag opleggen aan andere lidstaten. Bij het bepalen van de gevaarseigenschappen dient het asfaltmengsel als geheel tot uitgangspunt te worden genomen. Wordt gesproken van bitumineuze mengsels met een percentage koolteer, dan gelden die gevaarseigenschappen van één van de soorten koolteer. Een afzonderlijk beoordeling aan PAK vindt dan niet plaats (vgl. zaak T-689/13). 	Dat het sectorplan in strijd is met het Europees recht wordt niet onderschreven. Ten aanzien van de aangevoerde argumenten het volgende <ol style="list-style-type: none"> Inspreker maakt niet duidelijk waarom de gekozen categorie-indeling in strijd is met Europese regelgeving. In de kaderrichtlijn afvalstoffen is open gelaten wat als een categorie (van gevaarlijk afval) moet worden beschouwd. Daarnaast wordt niet getoetst aan het onderscheid tussen gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval (EURAL, CLP-verordening). De gekozen indeling is daarnaast nodig om verwerking conform de minimumstandaard niet te frustreren. De inspraak is beperkt tot die delen van het LAP die het beleid voor de komende jaren bevatten. Teksten over regelgeving e.d. kunnen niet via het LAP gewijzigd worden, dus inspraak is niet zinvol. Toelichtende teksten kunnen worden aangepast als de inspraakreactie ook betrekking heeft op de kern van beleid. Zie ook het antwoord op de inspraakreacties 51 en 52. Zie hiervoor het antwoord op de betreffende inspraakreacties van deze inspreker op het beleidskader. Dat met PAK risico's samenhangen is genoegzaam bekend (zij zijn veelal ecotoxisch en soms ook carcinogeen) en in internationale regelgeving (POP-verordening, Reach) wordt ook aangestuurd op het beperken van de risico's voor mens en milieu. Met het streven om PAK uit te faseren en zoveel mogelijk aan te sturen op vernietiging hiervan voert Nederland zeker geen beleid dat afwijkt van wat internationaal als doel wordt aangehouden. Het sectorplan heeft uitsluitend betrekking op asfalt dat in de afvalfase is beland en ook zolang het de status van afvalstof heeft. Voor de relatie met Reach wordt onder meer verwezen naar het antwoord op inspraakreacties 13 en 367. Inspreker maakt niet duidelijk waarom een toetsing aan de CLP-verordening of REACH nodig zou zijn. Nederland wijkt niet af van de EVOA en de Eural. De minimumstandaard is niet gekoppeld aan het onderscheid gevaarlijk of niet-gevaarlijk afval. Daar is vanuit wetgevingsoogpunt (EU en nationaal) ook geen reden toe. Voor de normen voor PAK sluit het LAP aan bij geldende wet- en regelgeving. Hier is niet aan het LAP om hier een eigen systematiek te voeren. Zie ook het antwoord op inspraakreacties 852, 881 en 899. Nergens is verplicht gesteld dat er een sectorplan of andere bepalingen omtrent de verwerking van een afvalstof waarin zich POP-stoffen bevinden, moet zijn gebaseerd op een actieplan. Er is geen Europeesrechtelijk kader voor de verwerking van TAG. De kaderrichtlijn afvalstoffen geeft slechts de afvalhiërarchie. Tevens staat in de richtlijn dat verwerking moet geschieden met zo min mogelijk schadelijke gevolgen voor mens en milieu. De huidige minimumstandaard voldoet aan deze voorwaarden. Zie het antwoord op argument 5 hiervoor. Dit betreft een inspraakreactie op de inhoud van wet- en regelgeving. Deze discussie kan niet worden gevoerd in het kader van de inspraak op het LAP. De verschillende PAK's hebben allemaal andere gevaarskenmerken en zijn ook niet allemaal geharmoniseerd ingedeeld in de CLP-Verordening. 3 Van de PAK's worden ingedeeld als toxisch, 5 als kankerverwekkend en 8 als ecotoxisch. Inspreker maakt niet duidelijk waarom een sturingsvoorschrift in strijd met Europees recht is. Er wordt slechts gestuurd naar een zo hoogwaardig mogelijke verwerking. Geen enkel bedrijf in binnen-of buitenland wordt uitgesloten als aan de minimumstandaard (of een gelijkwaardig niveau van verwerking) wordt voldaan.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>Wordt gerefereerd aan een specifieke PAK, dan gelden de grenswaarden voor het hele asfaltmengsel.</p> <p>8. PAK staat op bijlage III van de POP-verordening. Het sectorplan is niet gebaseerd op enig actieplan, hieruit blijkt dat er geen relatie is met overzichten die door Nederland zijn bijgehouden van het vrijkomen van PAK uit alle bronnen, hieruit blijkt niet dat het actieplan en/of maatregelen zijn voorgelegd aan de EC, etc. PAK10 komt niet overeen met de "markers" voor PAK uit de POP-verordening. Derhalve blijkt niet dat de voorschriften van de POP-verordening zijn toegepast.</p> <p>9. Verwacht mag worden dat in het sectorplan exact wordt beschreven hoe de Nederlandse normstelling (alsmede wijze van bemonstering etc.) zich verhoudt tot REACH, CLP-verordening, EURAL, EVOA en Kra. Het risico bestaat immers dat Nederlandse normen onverbindend verklaard worden wegens strijdigheid met Europees recht of dat inbreukprocedures gaan lopen. Het beschermen van de zakelijke belangen van drie specifieke thermische reinigers van asfalt kan geen grondslag vormen voor een LAP tot leidt tot steeds grotere afwijkingen van het Europeesrechtelijk kader.</p> <p>10. Uit het arrest C-358/11 blijkt onomstotelijk dat REACH van toepassing is op asfalt dat geen gevaarlijk afval meer is. Dit asfalt is een product.</p> <p>11. Inspreker stelt voor dat de in het kader van het Bbk gehanteerde kritische parameters worden doorgelicht op hun conformiteit met Europese regelgeving.</p> <p>12. In de tekst wordt gesproken over het "toxische karakter" van PAK. De gevaarseigenschap van koolteer, H350, heeft niet te maken met toxiciteit.</p> <p>13. Een sturingsvoorschrift is strijdig met Europees recht, zoals de Dienstenrichtlijn.</p>	
897.	E.34-I	29	<p>De termen 'PAK-rijk' en 'PAK-arm' leveren geen bijdrage aan de transparantie die met de sectorplannen wordt beoogd. Om aansluiting bij de praktijk te houden stelt inspreker voor om uitsluitend de termen 'schoon- of recycle-asfalt' en 'teerhoudend asfalt' te gebruiken, waarbij de grens op 75 mg/kg aan PAK's wordt gesteld.</p>	<p>De term 'PAK-rijk' asfalt komt in de plaats van 'teerhoudend' asfalt uit LAP2. Het is dus geen nieuwe grenswaarde, maar een andere omschrijving voor een al jaren gehanteerd onderscheid. De term 'teerhoudend' was niet ladingdekkend. Niet de aanwezigheid van teer, maar het gehalte aan PAK10 was leidend voor de minimumstandaard. De gebruikte term 'teerhoudend' sloot dus niet geheel aan met de inhoudelijke bepaling rond het gehalte aan PAK10. Met name bij dakafval kwam het ook voor dat partijen waren met gehalten van meer dan 75 mg/kg aan PAK10 terwijl uitsluitend sprake was van bitumineus dakafval (zonder teer). Om dichter bij de bedoeling van het onderscheid te blijven is daarom in LAP3 gekozen voor de introductie van de termen "PAK-rijk" en "PAK-arm". In PAK-arm asfalt kan bovendien nog steeds PAK10 aanwezig zijn, maar dan onder de genoemde grenswaarde.</p> <p>Ook in andere sectorplannen is om dezelfde reden sprake van onderscheid tussen PAK-rijk en PAK-arm.</p>
898.	E.34-I	90	<p>De omschrijving van "PAK-rijk asfalt" moet zijn "niet teerhoudend asfalt met een (10) PAK van > 75 mg/kg d.s.". De omschrijving komt niet overeen met de EURAL en EVOA. Asfalt moet als niet-teerhoudend worden aangemerkt indien conform de EVOA het gehalte aan benzo(a)pyreen < 50 mg/kg en conform de Eural het gehalte aan koolteer < 1000 mg/kg.</p>	<p>De grens van 50 mg/kg Benzo(a)pyreen geeft voor de EVOA de grens aan tussen groene en oranje lijst afvalstoffen, maar is geen bepalende waarde om te spreken van PAK-rijk (in het verleden teerhoudend) asfalt. Of asfalt PAK-rijk is wordt ontleend aan het gehalte aan PAK10 boven de 75 mg/kg droge stof conform de maximale samenstellingswaarden die de Regeling bodemkwaliteit hanteert voor 'bitumenproducten en asfaltproducten' (zie bijlage 3 bij de regeling).</p> <p>Zie verder ook de beantwoording van inspraakreactie 897 over de keuze van de aanduiding PAK-rijk en PAK-arm.</p>
899.	E.34-I	90	<p>Vermeld is dat de grenswaarde van 75 mg/kg droge stof is ontleend aan de samenstellingswaarde uit het Bbk. De PAK-10 norm van 75 mg/kg d.s., voor andere bouwstoffen zelfs 50 mg/kg, is nooit wetenschappelijk onderbouwd en staat in geen verhouding tot de PAK-1 norm van 50 mg/kg benzo-a-pyreen die EVOA hanteert.</p>	<p>Over het terecht zijn en de onderbouwing van de norm van 75 mg/kg droge stof in het Bbk, doet het LAP en deze Nota van Antwoord geen uitspraak. Het LAP hanteert slechts de vastgestelde norm.</p> <p>Voor de beantwoording van de inspraakreactie aangaande de vergelijking met de norm aan benzo(a)pyreen uit de EVOA: zie in gezamenlijkheid de antwoorden op inspraakreacties 897 en 898.</p>
900.	E.34-I	90	<p>Inspreker vraagt of alleen onderlagen van wegen worden bedoeld. Dit is slechts een deel van het vrijkomend asfalt, aangezien het meestal gaat om tussen- of deklagen die vrijkomen.</p>	<p>Met de formulering dat het sectorplan gaat over asfalt dat vrijkomt bij (herstel-) werkzaamheden aan (onderlagen van) wegen wordt bedoeld: wegen én onderlagen van wegen.</p> <p>De inleidende zin van het sectorplan 34 wordt ter verduidelijking als volgt aangepast: Dit sectorplan gaat over asfalt dat vrijkomt bij (herstel-) werkzaamheden aan <u>wegen en</u> (onderlagen van) wegen.</p>
901.	E.34-II	35	<ol style="list-style-type: none"> 1) De tekst boven de tabel is bijzonder onduidelijk, omdat REACH niet van toepassing is op afvalstoffen en de POP-verordening alleen voor bepaalde stoffen concrete voorschriften kent. 2) PAK-arm asfalt kan direct worden toegepast als asfalt en is in wezen geen afval omdat men zich er niet van hoeft te ontdoen. Dit asfalt hoort niet thuis in dit sectorplan. 3) Ander asfalt dat na bewerking minder dan 75 mg/k PAK bevat is eveneens vrij toepasbaar als asfalt. Deze bewerking mag niet worden verboden. De huidige minimumstandaard maakt innovatieve bewerking, waardoor een verdere scheiding aangebracht kan worden, onmo- 	<ol style="list-style-type: none"> 1) De tekst boven de tabel is ingevoegd als gevolg van het in het LAP beschreven beleid rond ZZS in afvalstoffen en de gevolgen die dat kan hebben voor de verwerking van die afvalstoffen. Het klopt bijvoorbeeld dat REACH niet gaat over afvalstoffen, maar REACH kan wel van belang zijn of een bepaalde vorm van verwerken wel of niet mag worden vergund. Bijvoorbeeld als door de verwerking een materiaal ontstaat waarvoor geen autorisatie is verleend en dus niet op de markt mag worden gebracht. In hoofdstuk B.14 van het LAP is dit uitvoerig beschreven. 2) Of een materiaal een afvalstof is of niet, kan niet in zijn algemeenheid worden gesteld. De afweging of een materiaal wel of geen afvalstof is, moet per geval worden bepaald. Hoe dit kan en welke voorwaarden daarbij een rol spelen is uitgewerkt in hoofdstuk B.6 van het LAP. Vervolgens geeft een sectorplan aan hoe een materiaal dat een afvalstof is, moet worden verwerkt. Slechts voor asfalt dat op basis van hoofdstuk B.6 als een niet-afvalstof is aangemerkt, is het sectorplan niet van toepassing. 3) Uitgangspunt is een balans te vinden tussen het stimuleren van recycling enerzijds en het verminderen van de hoeveelheid gevaarlijke

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>gelijk. De thermische verwerking heeft zeer significante milieueffecten. Hiervoor had een strategische mer-beoordeling uitgevoerd moeten worden.</p> <p>4) De minimumstandaard voor PAK-rijk asfalt is recycling voorafgegaan door thermische bewerking. Thermische bewerking is echter een handeling van recycling.</p>	<p>stoffen in de economie anderzijds. Voor PAK in asfalt is de grens gelegd bij 75 mg/kg. Met deze grens wordt aangesloten bij wet- en regelgeving en al jaren bestaand beleid gericht op het vernietigen van de PAK voor alle stromen waarin deze boven deze grenswaarde aanwezig zijn. Cruciaal is dat in deze gevallen doel is een volledige verwijdering van de PAK. De gedachte hierachter is dat de minimumstandaard, thermische verwerking, een inmiddels bewezen en efficiënte techniek is die economisch prima uitvoerbaar is. Dit betekent dat iedere verwerkingswijze die niet leidt tot volledige vernietiging van de PAK en waarbij – door gedeeltelijke vernietiging of een gedeeltelijke afscheiding ervan – een materiaal met een zeker gehalte aan PAK resteert, wordt gezien als een onnodige en onwenselijke verspreiding van PAK in het milieu.</p> <p>Met deze minimumstandaard – welke een voorzetting is van de minimumstandaard in LAP2 – wordt met vaststelling van LAP3 geen MER-plichtig besluit genomen.</p> <p>4) Thermische verwerking waarbij de PAK worden vernietigd is conform de systematiek van het LAP (nog) geen recycling, maar een voorbereidende handeling t.b.v. latere recycling. Pas op het moment het gereinigde materiaal wordt toegepast is sprake van recycling.</p>
902.	E.34-II	90	<p>De opsplitsing in PAK-arm en PAK-rijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> dient geen enkel milieubelang; nog de opdeling noch de gehanteerde normen zijn onderbouwd; heeft geen enkele relatie met EU afvalstoffenbeleid/wetgeving; veroorzaakt oneerlijke concurrentie tussen spelers op de markt van asfalt en bitumenmaterialen; is nadelig voor handel met buitenland en werkt onnodig beperkend voor nuttige toepassing in andere EU landen; remt innovatie om minder milieuvriendelijke recycling te ontwikkelen dan verbranden. Dit staat haaks op de doelstelling van circulaire economie. 	<p>Zie in eerste instantie de beantwoording van inspraakreacties 897, 898 en 899 aangaande PAK-arm en PAK-rijk. Hoewel anders genoemd in LAP2, is de tweedeling bestaand beleid. Dit beleid streeft naar een evenwicht tussen recycling enerzijds en het uitfasen van ZZS (in dit geval PAK) anderzijds. De gehanteerde norm van 75 mg/kg d.s. aan PAK10 sluit bovendien naadloos aan op bestaande wet- en regelgeving en is ook niet gewijzigd t.o.v. LAP2.</p> <p>Dat door dit sectorplan oneerlijke concurrentie zou ontstaan op de binnenlandse of buitenlandse markt wordt daarom niet gedeeld. Ook nuttige toepassing wordt niet belemmerd, gezien de minimumstandaard voor zowel PAK-rijk als PAK-arm asfalt gericht is op recycling.</p>
903.	E.34-II	75	<p>Inspreker heeft grote bezwaren tegen de nieuwe terminologie PAK-rijk en PAK-arm asfalt. Hierdoor ontstaat veel verwarring en komt het beleid "teer de keten uit" verder onder druk te staan. Hiervoor zijn de volgende redenen aan te geven:</p> <ul style="list-style-type: none"> De termen 'PAK-rijk' en 'PAK-arm' zijn nieuw ten opzichte van LAP 2 en leveren geen bijdrage aan de transparantie die met de sectorplannen wordt beoogd. Om aansluiting bij de praktijk te houden dienen uitsluitend de termen 'schoon of recyclebaar asfalt' en 'teerhoudend asfalt' te worden gebruikt, waarbij de grens op 75 mg/kg PAK is gesteld. Door deze nieuwe indeling kan een situatie bij de reinigers van teerhoudend asfalt ontstaan, waardoor drie depots dienen te worden aangelegd, omdat gevaarlijk en niet gevaarlijk afval gescheiden opgeslagen moet worden. Vervolgens worden de twee categorieën asfalt met PAK gehalten > 75 mg/kg d.s. conform overheidsbeleid in dezelfde thermische installatie alsnog gezamenlijk gereinigd. 	<p>Zie voor de beantwoording van de eerste bullit de antwoorden op inspraakreacties 897, 898 en 899 aangaande de keuze voor de termen PAK-arm versus PAK-rijk.</p> <p>Ten aanzien van de opslag bij reinigers van asfalt: Uitgaande van de veronderstelling dat uitsluitend asfalt wat volgens de minimumstandaard eerst gereinigd moet worden (d.w.z. PAK-rijk asfalt) naar de reinigers toekomt, kan sprake zijn van één depot omdat beleidsmatig geen bezwaar bestaat tegen het samenvoegen van complementaire categorieën (cat. 35A en cat. 35B [nummering volgens de ontwerpversie]). Complementaire categorieën hebben namelijk dezelfde minimumstandaard en worden op dezelfde wijze verwerkt. Wel moet deze gezamenlijke opslag expliciet zijn vergund. Neemt een reiniger ook PAK-arm asfalt in, dan moet dat gescheiden blijven van PAK-rijk asfalt, tenzij vergunning is verleend voor het samenvoegen. Of vergunning wordt verleend is afhankelijk van de een beoordeling op basis van het mengbeleid van het LAP. De vergunningverlener toetst hierbij of inderdaad geen spanning optreedt met het verwerken volgens de minimumstandaarden van het LAP (voor beide te mengen stromen).</p> <p>In LAP2 was de categorie-indeling op andere gronden gebaseerd (namelijk het gehalte aan koolteer, gebaseerd op bepalingen uit de EVOA). Daarbij werd het (ook al in LAP2 beschreven) mengbeleid te kort gedaan. Dit is met LAP3 gerepareerd door de afvalcategorieën beter aan te laten sluiten op de minimumstandaard. In eindnoot [9][nummering volgens ontwerpversie] van bijlage 5 van het LAP is dit uitvoerig toegelicht. Doel is te borgen dat de grenswaarde om nog te mogen spreken van PAK-arm asfalt niet door mengen van partijen wordt bereikt, wat wegmenging van de PAK tot gevolg zou hebben.</p>
904.	E.34-II en E.34-V	90	<p>Door het opleggen van diverse verboden, bijv. "immobilisatie nadrukkelijk niet toegestaan", ontnemt het LAP elke vrijheid van anders/beter handelen terwijl het een beleidsmatig document betreft.</p>	<p>Zoals bij de beantwoording van de inspraakreactie 902 genoemd, streeft het LAP naar een evenwicht tussen recycling/nuttige toepassing enerzijds en het uitfasen van ZZS (in dit geval PAK) anderzijds. De minimumstandaard is recycling voor zowel PAK-rijk als PAK-arm asfalt, met die kanttekening dat de PAK in PAK-rijk asfalt eerst moet worden vernietigd. Zie verder ook het antwoord op inspraakreactie 901 en specifiek sub 3 daarvan.</p> <p>Dat met het vaststellen van deze minimumstandaard de vrijheid tot anders/beter handelen wordt ontnomen wordt niet onderschreven. Op basis van het LAP zijn veel verwerkingsvormen en innovaties mogelijk, zolang deze maar voldoen aan de voorwaarde dat de PAK worden vernietigd.</p>
905.	E.34-III	35	<ol style="list-style-type: none"> Het normenkader dat Nederland hanteert wijkt steeds meer af van het Europeesrechtelijk normenkader. Dit wordt niet gemotiveerd en een toelichting op paragraaf III ontbreekt. De tabel wekt de indruk dat Nederland het idee heeft in andere lidstaten te kunnen bepalen wat goed is voor die lidstaat. Milieuhygiënische bezwaren zijn niet te ontdekken voor de overbrenging van "groene lijst" stoffen. De EVOA geeft aan voor het bepalen van wat een "groene lijst" afvalstof is 50 mg/kg benzo(a)pyreen. In teerhoudend asfalt wordt dit gehalte zelden gehaald. Onduidelijk is of in het LAP er vanuit wordt gegaan dat al het asfalt zonder meer in Bijlage IV valt. Inspreker stelt voor om te vermelden dat voor Bijlage III afvalstoffen de overbrenging valt onder het algemeen procedureel kader van artikel 3 en dat hiervoor informatieverplichtingen gelden. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan een op Bijlage III voorkomende afvalstof toch op Bijlage IV terecht komen. De tabel wekt de indruk dat ook bij informatieverplichtingen uit de EVOA de bevoegdheid bestaat om grensoverschrijdende overbrenging 	<ol style="list-style-type: none"> Het is onduidelijk aan welk normenkader inspreker refereert. Om die reden is het niet mogelijk deze zienswijze te beantwoorden. Het ontvangende land of lidstaat bepaalt zelf welke normen voor toepassing van asfalt gelden. Nederland maakt alleen bezwaar indien bijvoorbeeld een beoogde nuttige toepassing in het buitenland minder hoogwaardig is [op basis van de afvalhiërarchie] dan nuttige toepassing in Nederland zou geweest zijn en/of evidente schade toebrengt aan mens of milieu. In alle gevallen zijn hierbij de bezwaarmogelijkheden die de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen biedt het kader. In het geval van PAK-rijk asfalt betekent dit dat Nederland in een aantal gevallen slechts de eis stelt dat de ontvangen lidstaat borgt dat er geen verspreiding van de PAK plaatsvindt, terwijl we in Nederland de eis stellen dat de PAK moet worden vernietigd. Deze inspraakreactie betreft de bepalingen van de EVOA en wordt daarom niet besproken. Het LAP doet geen uitspraken over welke afvalstoffen onder welke EVOA-bijlage horen. Die afweging is aan het bevoegd gezag voor de EVOA. Idem punt 4. Bezwaar tegen overbrenging is alleen aan de orde in het kader van een kennisgevingsprocedure en in alle gevallen zijn de bezwaarmogelijkheden die de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen biedt het kader. Dit ligt buiten het LAP want het betreft uitvoering van internationale regelgeving. Of toepassing als asfalt gezien moet worden als (voorbereiding voor) hergebruik of als recycling is in dit geval wellicht een semantische keuze, waarbij in het LAP gekozen is om dit als 'recycling' te beschouwen. Zeker als het afgereesd asfalt eerst nog op transport gaat (over de grens, want daar gaat paragraaf III over). Vandaar de keuze voor n.v.t. bij overbrenging t.b.v. voorbereiding voor hergebruik. Dit neemt overigens niet weg dat afgereesd asfalt afhankelijk van de samenstelling voor directe toepassing als nieuw wegdek of onderlaag mogelijk

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>tegen te houden.</p> <p>7. Waarom "t.b.v. voorbereiding voor hergebruik" NVT is, is niet duidelijk. "Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof" zegt niets. Direct hergebruik in andere EU-landen van asfalt dat voldoet aan REACH, voldoet ook aan de Kra gegeven definitie van nuttige toepassing. Het is het goed recht van die landen om het afval direct her te gebruiken.</p> <p>8. Het is bekend dat de TAG-reinigers aan ministeries hebben voorgesteld om het gehalte benzo(a)pyreen, dat wordt gehanteerd om te bepalen of voor teerhoudend asfalt sprake is van een "groene lijst" stof, te verlagen van 50 mg/kg naar 20 mg/kg. Deze lobby is kansloos omdat het gehalte benzo(a)pyreen in TAG beneden de 20 mg/kg ligt.</p>	<p>is, ook in het buitenland.</p> <p>8. Deze toelichting wordt in het kader van het ontwerp-LAP3 voor kennisgeving aangenomen, gezien het gehalte aan benzo(a)pyreen een in de EVOA vastgestelde waarde betreft.</p>
906.	E.34-III	90	Bij in- en export van asfalt waarbij het gehalte aan benzo(a)pyreen < 50 mg/kg is sprake van een groene-lijst-afvalstof. Conform de EVOA is de overbrenging toegestaan en geldt een algemene informatieplicht.	Het benzo(a)pyreengehalte tezamen met o.a. de beoogde verwerking waarvoor het asfalt worden overgebracht bepaalt slechts de te volgen procedure die volgens de EVOA gevolgd moet worden. Dit ligt buiten het LAP betreft uitvoering van internationale regelgeving. In deze Nota van Antwoord worden hierover verder geen uitspraken gedaan.
907.	E.34-III	90	Bij de overbrenging vanuit Nederland van PAK-rijk asfalt voor recycling merkt inspreker op dat PAK-rijk asfalt in het buitenland niet bekend is. Inspreker vraagt welke maatregelen worden bedoeld en waarop specifiek moet worden getoetst. Elk land heeft hiervoor zijn eigen beleid wat afwijkt van het Nederlandse beleid. Nuttige toepassing in het buitenland moet voldoende zijn, indien de toepassing voldoet aan de daar geldende wet- en regelgeving. Dit is nadelig voor handel met het buitenland en werkt onnodig beperkend voor nuttige toepassing in andere EU-landen.	<p>Zie ten eerste de antwoorden op inspraakreacties 897, 898 en 899 aangaande de keuze voor de termen PAK-arm versus PAK-rijk.</p> <p>PAK-rijk is wellicht niet als term bekend in het buitenland, maar zoals eerder aangegeven gaat het om de scheiding tussen asfalt met minder of meer dan 75 mg/kg aan PAK10. Die grens is meetbaar voor zowel bedrijven als bevoegd gezag.</p> <p>De maatregelen die in paragraaf III worden genoemd hoeven niet verbijzonderd te worden. Het gaat namelijk om het doel dat geen PAK in het milieu verspreid mag worden, ongeacht via welke maatregelen (middel) het betreffende land dit heeft geborgd. Bovendien vormen de bezwaarmogelijkheden die de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen biedt het kader om eventueel bezwaar te maken.</p>
908.	E.34-III	90	Invoer van asfalt moet mogelijk zijn voor tijdelijke opslag die wordt gevolgd door nuttige toepassing in het buitenland.	De EVOA vereist dat bij de overbrenging bekend is waar het afval uiteindelijk verwerkt gaat worden. Dat betekent dat import voor opslag zonder dat bekend is naar welke uiteindelijke verwerker het later zal overgebracht worden en op welke wijze deze verwerker de afvalstoffen uiteindelijk verwerkt, zich niet verhoudt met de systematiek van de EVOA. Hiermee wordt tevens duidelijk dat de inspraakreactie van inspreker zich sowieso richt op een aspect van deze verordening en niet op iets wat überhaupt in het LAP zou kunnen worden geregeld.
909.	E.34-IV	90	Het criterium "gelijk aan of groter dan" moet in lijn met het Bbk "groter dan" zijn. In de derde alinea moet "niet PAK-arm" zijn "PAK-arm" en "kleiner" moet zijn "kleiner of gelijk".	<p>Hoewel deze inspraak refereert naar tekst uit de toelichting, geldt deze inspraak ook op de tekst uit paragraaf I (afbakening) en de afvalcategorieën 35A, 35B en 36 (nummering van de categorieën volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP anders).</p> <p>De tekst van het sectorplan is als volgt gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het teken < wordt vervangen door ≤ en derhalve wordt in het hele sectorplan PAK-arm asfalt aangeduid als: <u>PAK10 ≤ 75 mg/kg droge stof</u>; Het teken ≥ wordt vervangen door > en derhalve wordt in het hele sectorplan PAK-rijk asfalt aangeduid als: <u>PAK10 > 75 mg/kg droge stof</u>. Waar voor de vindplaats van de maximale samenstellingswaarde voor PAK10 gerefereerd wordt aan het Bbk, moet bovendien gerefereerd worden aan het de Rbk (Regeling bodemkwaliteit). Daarom wordt op de relevante stukken in het sectorplan ~~Bbk~~ vervangen door <u>Rbk</u>. De term 'samenstellingswaarde' wordt in paragraaf I aangevuld tot de term '<u>maximale</u> samenstellingswaarde' zoals ook gebruikt in de Regeling bodemkwaliteit (Rbk); Rbk wordt vervolgens toegevoegd aan bijlage F.1 afkortingen als: <u>Rbk Regeling bodemkwaliteit</u> <p>Bijlage F.5.2 is als volgt gewijzigd (de categorie-nummers zijn van het ontwerp-LAP):</p> <ul style="list-style-type: none"> Het teken < wordt vervangen door ≤ en derhalve wordt in de beschrijving van categorie 36 ~~PAK10 < 75 mg/kg~~ vervangen door <u>PAK10 ≤ 75 mg/kg</u>; Het teken ≥ wordt vervangen door > en derhalve wordt in de beschrijving van beide categorieën 35 ~~PAK10 ≥ 75 mg/kg~~ vervangen door <u>PAK10 > 75 mg/kg</u>. <p>Overeenkomstig de aanpassingen aan dit sectorplan als gevolg van een onjuiste interpretatie van de maximale samenstellingswaarde voor PAK10 uit de Rbk, worden ook</p> <ul style="list-style-type: none"> de <u>sectorplannen 29 (steenachtig materiaal)</u>, <u>30 (zeefzand) en</u> de <u>overeenkomende afvalcategorieën uit bijlage F.5.2,</u> <p>met betrekking tot de symbolen ≤ en >, overeenkomstig aangepast.</p>
910.	E.34-IV	35	Op asfalt kan Euralcode 17.03.01* van toepassing zijn. Volgens de ECHA database heeft koolteer de eigenschappen H350, H315 en H319. De laagste waarde is 0,1gew.%. In het sectorplan wordt niet geconcretiseerd wanneer asfalt gevaarlijk afval is.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
911.	E.34-V	74	De term "categorie 1 bouwstof" wordt sinds 2008 niet meer gehanteerd en moet worden aangepast.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
912.	E.34-V en F.05.2	29	Voor asfalt worden 3 categorieën benoemd, namelijk 35A, 35B en 36. Het introduceren van de term PAK-rijk asfalt dat als niet gevaarlijk afval wordt aangemerkt (categorie 35 B), geeft veel misverstanden en ruimte voor het 'omkatten' van partijen asfalt. Door het 'omkatten' van asfalt, ont-	Zie het antwoord op inspraakreactie 903.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			staat meer ruimte om de volgens het Nederlandse overheidsbeleid ongewenste export van teerhoudend asfalt mogelijk te maken. Tevens zou door deze indeling in het LAP de situatie kunnen ontstaan dat reinigers drie depots op hun terrein zouden moeten aanleggen, omdat gevaarlijk en niet gevaarlijk afval separaat zou moeten worden gehouden. Dit terwijl materiaal (al dan niet gevaarlijk) met een PAK-gehalte van boven de 75 mg PAK's thermisch gereinigd moet worden in dezelfde installatie. Inspreker verzoekt om de indeling in gevaarlijk en niet gevaarlijk afval te laten aansluiten bij de norm van 75 mg/kg, e.a. conform de huidige praktijk vanuit de Activiteitenregeling. Dit onderscheid werkt in de praktijk over het algemeen prima. Dit te meer omdat het gehalte aan koolteer (vanuit de Eural) niet kan worden bepaald. Voorkomen moet worden dat drie soorten asfalt ontstaan.	
913.	E.35-II	88	Het is onmogelijk om voor relatief kleine stromen met heterogene herkomst de aanwezigheid van zzs te beoordelen. Inspreker stelt voor om de kostendrempel van € 205,- te hanteren als indicatie voor het antwoord op de vraag of regeneratie economisch en maatschappelijk gewenst is. Tevens kan een hoeveelheidsgrens gehanteerd worden, zoals in sectorplan 67.	<p>Straalgrit kan in principe na reiniging worden gerecycled. Echter, straalgrit kan verontreinigd zijn met bepaalde ZS. Om die reden wordt in paragraaf II een voorbehoud gemaakt rond ZS in straalgrit. Het LAP wil namelijk onverantwoorde blootstelling van mens en milieu aan ZS voorkomen (zie Hoofdstuk B.14). Daarnaast kent de regeling niet-reinigbaarheid straalgrit bepalingen waaronder straalgrit als niet-reinigbaar kan worden verklaard en storten van het straalgrit mogelijk wordt. Een van de voorwaarden voor niet-reinigbaar-zijn is de aanwezigheid van bepaalde ZS in bepaalde concentraties.</p> <p>Het hanteren van een kostendrempel wanneer regeneratie mogelijk is, zou voorbijgaan aan de wettelijke regeling niet-reinigbaarheid en is daarom niet wenselijk. Om te kunnen storten moet het straalgrit namelijk altijd voldoen aan de bepalingen van de regeling. Het voorstel van inspreker wordt daarom niet overgenomen. Om te voorkomen dat straalgrit met ZS toch wordt gerecycled, blijft in paragraaf II en III het voorbehoud t.a.v. ZS staan.</p> <p>De inspraakreactie van inspreker heeft wel geleid tot het opnieuw bekijken van de systematiek van het sectorplan i.r.t. de termen reinigbaar en niet-reinigbaar straalgrit. Om die reden worden volgende passages gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onder I afbakening komt uitsluitend te staan: 'reinigbaar straalgrit'. De afvalstof 'niet reinigbaar straalgrit' wordt geschrapt. Ook wordt de volgende zin geschrapt: <u>Zie de Regeling niet reinigbaar straalgrit voor het onderscheid tussen reinigbaar en niet reinigbaar straalgrit.</u> • Bij II onder a komt de afvalstof als volgt te luiden: <u>reinigbaar straalgrit</u>. Aan de minimumstandaard van a wordt de volgende zin toegevoegd: <u>Uitsluitend straalgrit dat voldoet aan de bepalingen van de Regeling niet-reinigbaar straalgrit mag, in afwijking van de minimumstandaard, worden gestort.</u> • De rij b wordt als geheel geschrapt uit de minimumstandaard. <p>Als gevolg van bovenstaande vereenvoudiging wordt paragraaf III als volgt vereenvoudigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verbijszondering "voor reinigbaar straalgrit" wordt in de hele paragraaf geschrapt en waar nodig vervangen door '<u>straalgrit</u>'. • Het specifieke beleid voor 'niet reinigbaar straalgrit' wordt in de hele paragraaf geschrapt. <p>In het verlengde van voorgaande wijzigingen is in paragraaf III in de tabel "Overbrenging vanuit Nederland" in de rijen betreffende "andere nuttige toepassing", "verbranden" en "andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" de volgende uitzondering toegevoegd: <u>Een uitzondering geldt voor overbrenging van straalgrit dat op basis van de Regeling niet-reinigbaar straalgrit als niet-reinigbaar wordt aangemerkt en daarom bij verwerking in Nederland had mogen worden gestort.</u></p>
914.	E.36 en E.41	77 en 93	Inspreker verzoekt alle partijen in de keten te stimuleren om te komen tot meer toepassingen en capaciteit voor de recycling van hout.	Inspreker verzoekt in, danwel via het LAP iets te regelen wat primair een zaak is van marktpartijen. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
915.	E.36-II	6	Inspreker stelt de volgende vragen: a. Anders dan welke nuttige toepassing? b. Hoe valt in het kader van het streven naar de circulaire economie te rijmen dat de inzet van maagdelijk A-afvalhout voor energieopwekking wordt toegestaan? c. Hoe valt in het kader van het streven naar emissiereductie te rijmen dat de inzet van B-hout in biomassacentrales – voor zover uitgerust met rookgas-reinigingsvoorzieningen die enkel zijn afgestemd op schone biomassa – wordt toegestaan?	<p>Ad a. De afvalhiërarchie kent drie vormen van nuttige toepassing. Een daarvan betreft 'andere nuttige toepassing'. Zie verder hoofdstuk B.10 van het LAP.</p> <p>Ad b. A-hout bestaat voor een groot deel (ca 80%) uit afval van houten verpakkingen. Voor verpakkingshout geldt op grond van sectorplan 41 'Verpakkingen algemeen' de minimumstandaard recycling. Tijdens de planperiode zal worden onderzocht voor welke deelstromen en op welke termijn de minimumstandaard ook voor afvalhout binnen SP36 kan worden aangepast naar recycling. Het voornemen is wel om daar waar mogelijk de stap naar recycling te maken. Op dit moment is dat nog niet mogelijk bij gebrek aan voldoende verwerkingscapaciteit en afzetmogelijkheden voor secundair hout</p> <p>Ad c. Het LAP stelt dat 'andere nuttige toepassing' de minimumstandaard is. Dat betekent onder andere dat energierugwinning is toegestaan. Het stellen van emissie-eisen naar lucht valt buiten het kader van het LAP. Overigens volgt uit de in het Activiteitenbesluit opgenomen definitie van biomassa, dat hieronder geen houtafval valt dat, ten gevolge van een behandeling met houtbeschermingsmiddelen of door het aanbrengen van een beschermingslaag, gehalogeneerde organische verbindingen dan wel zware metalen kan bevatten.</p>
916.	E.36-II	6	Er dient een duidelijk landelijk beleid te komen waarin ook duidelijk wordt aangegeven welke stoffen in een biomassacentrale verwerkt mogen worden. Wanneer biomassacentrales afvalstoffen mee willen verwerken, zouden zij evenals de andere afvalverbrandingsinstallaties aan dezelfde strenge eisen dienen te voldoen.	Afhankelijk van de afvalstoffen die worden verbrand, zijn bepaalde eisen, waaronder emissie-eisen naar de lucht, van toepassing. Deze zijn vastgelegd in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Dit valt buiten het kader van het LAP. Voor zover de verwerking met terugwinning van energie voor bepaalde afvalstoffen aan de minimumstandaard van verwerking voldoet, zijn er vanuit het LAP geen redenen om gezamenlijke verwerking tegen te gaan.
917.	E.36-II	56 en 67	Ongeveer een decennium geleden werd het merendeel van het afvalhout	De capaciteit van recycling van A- en B-hout is beperkt. Anderzijds is, doordat geen SDE+ subsidies voor nieuwe installaties voor het gebruik

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			in Nederland nog ingezet voor recycling. Sinds LAP2 wordt het merendeel ingezet als brandstof voor bio-energiecentrales (BEC's). Deze ontwikkeling laat zich moeilijk rijmen met het VANG-beleid en het realiseren van een circulaire economie. Insprekers pleiten ervoor de minimumstandaard voor hout – waar mogelijk – te verhogen naar recycling. De (door de SKLH aangehaalde) belemmeringen voor recycling zullen zoveel mogelijk moeten worden opgeruimd. Inspreker ondersteunt de oproep van SKLH om na te gaan voor welke deelstromen en op welke wijze de minimumstandaard alsnog zo spoedig mogelijk kan worden verhoogd.	van B-hout meer wordt gegeven, een stimulans voor het verbranden van dit hout weggenomen. Tijdens de planperiode zal worden onderzocht voor welke deelstromen en op welke termijn de minimumstandaard kan worden aangepast naar recycling. Het voornemen is wel om daar waar mogelijk de stap naar recycling te maken.
918.	E.36-II	88	Inhoudelijk bestaat geen bezwaar tegen de minimumstandaard. Hierbij is echter wel van belang dat de houtmarkt zich in een bijzondere situatie bevindt. Veel bedrijven hebben hout moeten opbulken en zijn op zoek gegaan naar andere afzetmogelijkheden. Hebben bedrijven de mogelijkheid om tijdelijk af te wijken van bepaalde vergunningvoorschriften bij een toekomstige herhaling van de geschetste marktsituatie?	Laagwaardiger verwerking van A- en B-hout dan andere nuttige toepassing is niet gewenst. Afwijken van vergunningvoorschriften kan alleen met toestemming van het bevoegd gezag plaatsvinden.
919.	E.36-II	98	Inspreker vraagt toe te lichten wat in de minimumstandaarden wordt bedoeld met "andere nuttige toepassing". Het kan voorkomen dat materialen binnen inrichtingen voor eigen gebruik met houtkachels voor warmteopwekking worden benut. Zij stelt voor - indien wenselijk - dit uitsluitend toe te staan binnen inrichtingen waarbij schadelijke emissies met voorgeschreven preventieve maatregelen worden voorkomen.	De afvalhiërarchie kent drie vormen van nuttige toepassing. Een daarvan betreft 'andere nuttige toepassing'. Zie verder hoofdstuk B.10 van het LAP. De minimumstandaard is ook van toepassing op het verwerken van afvalstoffen die binnen de inrichting zijn ontstaan (10.14 Wet milieubeheer). Het verbranden van houtafval in houtkachels ten behoeve van warmteopwekking voor eigen gebruik, valt eveneens onder "andere nuttige toepassing". De van toepassing zijnde emissie-eisen naar de lucht zijn vastgelegd in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het valt buiten het kader van het LAP om preventieve maatregelen op dit punt op te nemen.
920.	E.36-II en E.41-II	77 en 93	Inspreker verzoekt de minimumstandaard voor A- en B-hout te definiëren als recycling en zo drempels om te kunnen voldoen aan de wettelijke doelstellingen weg te nemen.	De minimumstandaard staat recycling toe. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 917.
921.	E.37-II	53	De drinkwatersector zal in de komende decennia 850.000 ton asbestcementleidingen vervangen. De sector streeft naar een duurzame en kosteneffectieve verwerking van deze leidingen en ontwikkelt zelf initiatieven om te komen tot geschikte verwerkingstechnieken. De drinkwaterbedrijven werken aan een CO ₂ neutrale drinkwaterproductieketen. Voordat recycling als minimumstandaard wordt voorgeschreven, dient aan de voorwaarde te zijn voldaan dat deze technieken niet leiden tot een substantiële verhoging van de milieudruk. 1) Inspreker stelt voor om een zin bij de ontwikkeling van de minimumstandaard als volgt aan te passen: Zodra aantoonbaar voldoende verwerkingscapaciteit beschikbaar is, de verwerkingsmethode niet leidt tot een hogere milieudruk en voldaan is aan de overige voorwaarden voor wijzigen van de minimumstandaard, zal de minimumstandaard voor deze afvalstoffen worden gewijzigd in recycling en zal een stortverbod voor deze afvalstoffen worden ingesteld. 2) Inspreker vraagt verder of asbestcementleidingen onder voorwerpen vallen en waarom platen expliciet zijn genoemd.	1) Zie het antwoord op inspraakreactie 548. Specifiek voor asbest is niet ondenkbaar dat technieken die wegens hoog energiegebruik niet zo goed scoren toch de voorkeur krijgen, bijvoorbeeld omdat daarmee de asbestvezels definitief worden vernietigd en dus risico's voor de volksgezondheid permanent worden weggenomen. 2) De door inspreker aangehaalde platen én leidingen zijn allebei opgenomen als voorbeeld van asbestcementproducten in de tekst van de toelichting en daarmee is dus voldoende duidelijk dat deze afvalstoffen onder de reikwijdte van het sectorplan vallen.
922.	E.37-IV	33	In de praktijk blijkt dat medewerkers van een milieustraat alle golfplaten als asbesthoudend innemen. Op aanwijzing dat er NT op staat, wordt niet ingegaan. Sinds 1994 worden geen asbesthoudende golfplaten meer gelegd. Dat betekent dat golfplaten onnodig worden gestort, terwijl deze als steenachtig materiaal hergebruikt zouden moeten worden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
923.	E.38-II	5	Inspreker wil bij de minimumstandaard opgenomen zien: 1. Minimumstandaard voor verwerking is recycling voor in de glasindustrie. 2. Minimumstandaard voor recycling is een recyclingpercentage van 90 % over het ingezamelde vlakglas. Uit de resterende 10% dient minimaal de helft nuttig te worden toegepast. 3. Minimumstandaard voor het inzamelen en recyclen van vlakglas is een LCA waarbij aangetoond wordt dat er per 1000 Kg ingezameld vlakglas er minimaal 116 Kg/CO ₂ bespaard wordt.	In het beleidskader hoofdstuk D.4 (minimumstandaard) is verwoord dat bij een minimumstandaard 'recycling' uitgegaan wordt van 100% recycling van de afvalstof. Dit betekent voor dit sectorplan dat ál het vlakglas dat gescheiden is ingezameld, dan wel gescheiden is gehouden en gescheiden is afgegeven, ook daadwerkelijk moet worden gerecycled (en dus niet slechts een percentage hiervan). Alleen kleine hoeveelheden vervuiling (kitresten e.d.) mogen dus anders worden verwerkt dan recycling. Om dit duidelijker te maken worden paragrafen II en V van het sectorplan iets aangepast. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen verschillende recyclingtoepassingen in de glasindustrie zoals productie van nieuw vlakglas, verpakkingsglas, glaswol, enzovoort. Beleidsmatig is er geen voorkeur omdat vooralsnog niet vaststaat dat er tussen deze verschillende vormen een significant verschil in milieuscore is, alle glas daadwerkelijk weer tot vlakglas kan worden verwerkt, en het prijsniveau dan ook in alle gevallen acceptabel is. Aan de minimumstandaard (tabel in § E.38-II) is het volgende toegevoegd: Gescheiden ingezameld, dan wel Recycling van de gehele glasfractie

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				gescheiden afgegeven vlakglas Recycling De toelichting op de minimumstandaard wordt met bovenstaande uitleg uitgebreid.
924.	E.38-II	88	Recycling dient zo hoog mogelijk plaats te vinden. Voor vlakglas betekent dit dat recycling in de glasindustrie moet plaatsvinden. Voorkomen moet worden dat recycling op een andere manier geschiedt. Verzocht wordt het sectorplan op dit punt aan te scherpen.	Zie beantwoording inspraakreactie 923.
925.	E.38-II	5	De passage "dat tijdens de planperiode, in het kader van het convenant Meer en Beter Recycling, onderzocht hoeverre voor vlakglas bepaalde vormen van recycling hoogwaardiger zijn." dient te worden verwijderd omdat in dit convenant alleen wordt verwezen naar glas in het kader van REACH en verpakkingsglas.	De passage waarnaar inspreker verwijst is ingevoegd in het ontwerp-LAP3 met als doel tegemoet te komen aan de wensen van de markt om de recycling te bevorderen. Het is zelfs opgenomen na reactie van marktpartijen zelf op een concept van het sectorplan. Het project hoogwaardige recycling, dat wordt uitgevoerd binnen het Convenant Meer en Beter Recyclen, zou daarbij als kader kunnen dienen. Echter, het knelpunt voor de recycling van gescheiden ingezameld dan wel gescheiden gehouden en gescheiden afgegeven vlakglas ligt niet zozeer bij de hoogwaardigheid van recyclingtoepassingen, maar vooral bij het verbeteren van de gescheiden inzameling. Als gevolg van deze inspraak wordt de hele passage 'ontwikkelingen afvalstof en minimumstandaard', alsook de bijbehorende toelichting wegens 'geen meerwaarde' geschrapt. De tekst van paragraaf II is als volgt gewijzigd: Ontwikkelingen afvalstoffen en minimumstandaard Tijdens de planperiode wordt in het kader van het convenant Meer en Beter Recycling onderzocht in hoeverre voor vlakglas bepaalde vormen van recycling hoogwaardiger zijn dan andere. Mogelijk wordt als gevolg van deze studie de minimumstandaard voor dit sectorplan gewijzigd. ~~Zie paragraaf VI voor een toelichting op de verwachte ontwikkelingen.~~
926.	E.38-II	88	Aangegeven is dat in de planperiode zal worden onderzocht in hoeverre vlakglas hoogwaardiger gerecycled kan worden. In het convenant Meer en Beter Recycling wordt niet gerept over vlakglas. Bovendien is hoogwaardiger verwerking niet mogelijk.	Zie beantwoording inspraakreactie 925.
927.	E.38-IV t/m E.38-VII	5	Inspreker mist ten opzichte van LAP2 in het sectorplan het onderdeel 'omvang afvalstroom'. Zij zou dit graag terug zien, zeker als zij wordt gezien als ketenregisseur (zie inspraakreactie 929).	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen van de toelichtende tekst van het LAP.
928.	E.38-V	88, 5	Vlakglas dient in beginsel gescheiden te worden gehouden van andere afvalstoffen en niet-afvalstoffen. Inspreker verzoekt toe te voegen dat dit ook geldt in het geval van mengen met bouw- en sloopafval.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen van de toelichtende tekst van het LAP.
929.	E.38-V	5, 88	Hier staat aangegeven dat inspreker de gescheiden inzameling van vlakglas organiseert. Inspreker vraagt of onder "organiseert" of "organisator" de ketenregisseur bedoeld wordt. Inspreker is van mening dat zij ketenregisseur moeten en kunnen zijn en dat daarom moet worden toegevoegd dat de ketenregisseur ook verplicht is om de gescheiden inzameling van vlakglas op de milieuparken te organiseren.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen van de toelichtende tekst van het LAP.
930.	E.38-V	5, 88	De passage <i>Indien vlakglas op, de gemeentelijke milieustraat niet gescheiden wordt opgeslagen, moet via nascheiding of op een andere wijze een zelfde niveau van afvalscheiding worden bereikt waarmee een zelfde niveau van recycling kan worden bereikt als wat zou zijn bereikt bij het reeds gescheiden houden op de Milieustraat.</i> moet worden verwijderd aangezien nascheiding bij vlakglas onmogelijk is.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar leidt wel tot aanpassing van de afbakening van het sectorplan onder I. De volgende passage wordt geschrapt in paragraaf I omdat nascheiding van vlakglas uit gemengd bouw- en sloopafval technisch geen optie is: ~~Uit gemengd bouw- en sloopafval afgescheiden fractie vlakglas.~~
931.	E.38-V	5, 88	Insprekers doen een alternatief tekstvoorstel voor de passage onder de subkop "Toelichting op de minimumstandaard" die gaat over bron- versus nascheiding van deze afvalstroom.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
932.	E.38-V	5, 88	Insprekers missen ten opzichte van LAP2 de passage "het vlakglas dat niet apart wordt afgegeven komt in het algemeen terecht in de (rest)fracties van bouw- en sloopafval." Ten behoeve van een heldere afbakening tussen de sectorplannen 28 en 38 zou inspreker graag zien dat dit ook in LAP3 zo wordt opgenomen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
933.	E.38-V	5, 88	Insprekers doen een alternatief tekstvoorstel voor de passage onder de subkop "Toelichting op de minimumstandaard" die gaat over de aspecten die een rol spelen bij het sorteren van het gescheiden ingezamelde vlakglas	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
934.	E.38-V	88	Inspreker doet een voorstel voor aanpassing van de tekst over vlakglas in bouw- en sloopafval, strekkende tot een verplichting tot bronscheiding. Een deel van de tekst over vlakglas dat niet apart wordt gehouden dat in	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			LAP2 stond, komt niet meer terug in LAP3. Inspreker verzoekt dit te herstellen.	
935.	E.38-VI	5	De zinsnede <i>De minimumstandaard in dit sectorplan maakt geen onderscheid in verschillende vormen van recycling. Zowel inzet voor de productie van nieuw glas als inzet in granulaat dat in de bouw wordt toegepast vol- doen derhalve aan de minimumstandaard</i> is volgens inspreker niet juist en zou moeten worden aangepast waarbij inspreker een tekstvoorstel doet.	Deze inspraakreactie heeft weliswaar geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid', maar een identieke inspraakreactie heeft inspreker ook ingebracht op tekst die wel kern van beleid is. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 923.
936.	E.38-VI	5	Inspreker herhaalt inhoudelijk inspraakreactie 923, maar nu bij de toelichting op het sectorplan.	Deze inspraakreactie heeft weliswaar geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid', maar een identieke inspraakreactie heeft inspreker ook ingebracht op tekst die wel kern van beleid is. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 923.
937.	E.39-I	6	Inspreker vraagt welk sectorplan geldt voor partijen grond met méér dan 50% bodemvreemd materiaal. Is grond met 49% bodemvreemd materiaal nog wel met recht en rede als 'grond' te betitelen?	In de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond wordt het onderscheid gemaakt in partijen met meer of maximaal 50% bodemvreemd materiaal. Partijen met meer dan 50% bodemvreemd materiaal worden niet aangemerkt als grond en hiervoor wordt géén niet-reinigbaarheidsverklaring verstrekt. Het LAP sluit bij deze regeling aan. Overigens mag grond op grond van het Besluit bodemkwaliteit uitsluitend worden toegepast indien deze is vermengd met ten hoogste 20 gewichtsprocenten bodemvreemd materiaal. De tekst van het LAP is op dit punt verduidelijkt. Naar aanleiding van deze inspraakreactie is de volgende tekstuele wijziging in de afbakening van sectorplan 39 en 40 doorgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> De tekst in de tabel van E.39-I, is als volgt gewijzigd: Het sectorplan heeft uitsluitend <u>betrekking op</u> partijen grond met ten hoogste 50 <u>gewichtsprocenten %</u> bodemvreemd materiaal. De tekst in de tabel van E.40-I, is als volgt gewijzigd: Het gaat in dit sectorplan uitsluitend om partijen baggerspecie met ten hoogste 20-<u>% gewichtsprocenten</u> bodemvreemd materiaal, al dan niet verontreinigd met diverse stoffen; Naar aanleiding van bovenstaande wijzigingen aan de betreffende paragrafen I, zijn ook wijzigingen in de toelichtingen van beide sectorplannen aangebracht.
938.	E.39-I en A.02.3	86	Tabel 1 (in A.02) en het sectorplan houden onvoldoende rekening met de mogelijkheid van in-situ behandeling van verontreinigde grond. Bij deze techniek vinden wel handelingen plaats met het afval (de verontreinigde grond). Zie ook CROW 132 "werken met grond". Inspreker verzoekt om het LAP op de in-situ behandeling van verontreinigde grond van toepassing te verklaren.	Het LAP werkt niet rechtstreeks voor bedrijven die afvalstoffen verwerken. Daarvoor is een besluit van het bevoegd gezag (vergunning, ontheffing e.d.) nodig. Voor het nuttig toepassen (niet zijnde het op of in de bodem brengen) van niet-gevaarlijke afvalstoffen geldt geen verbod op grond van de Wet milieubeheer. Er is dus ook geen toestemming nodig om een afwijking van het verbod toe te staan. Het is daarmee weinig zinvol om expliciet iets te regelen voor de in-situ behandeling van verontreinigde grond (niet zijnde gevaarlijk afval). Overigens wil dit niet zeggen dat de bedoelde handelingen altijd zijn toegestaan: er geldt op grond van artikel 10.37 Wet milieubeheer het verbod om dergelijke afvalstoffen af te geven aan een ander, anders dan aan de dat artikel genoemde personen.
939.	E.39-II	20	De beschreven minimumstandaard voor asbesthoudende grond is niet vergunbaar en handhaafbaar: enerzijds door het ontbreken van verwerkingstechnieken voor de vernietiging van asbestvezels in grond en anderzijds doordat asbestvezels niet uit alle grondsoorten, zoals verontreinigde klei- en veensoorten kunnen worden verwijderd.	De inspraakreactie is terecht. Aan E.39-II, minimumstandaard c, is toegevoegd: <u>Indien met een verklaring van niet-reinigbaarheid van de Minister van Infrastructuur en Milieu is aangetoond dat de grond ten minste voor asbest niet tot minimaal de bodemkwaliteitsklasse industrie gereinigd kan worden, mag de grond worden gestort op een daarvoor geschikte stortplaats.</u>
940.	E.39-II	47	<ul style="list-style-type: none"> Bij minimumstandaard a is het overbodig om expliciet op te nemen dat geen grond mag worden gemengd ten behoeve van immobilisatie dan wel direct mag worden geïmmobiliseerd wanneer die één van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan 120% van de referentiewaarde 'Industrie'. De maximale acceptatie waarden staan in de BRL 9322 en deze versie is opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit. In vele gevallen en bij verschillende reinigingstechnieken worden afvalstoffen, die vallen onder de definitie grond, gezamenlijk verwerkt. Dit houdt in dat ook de beoordeling van de kwaliteit en toepassingsmogelijkheden van de residuen afgestemd zijn op de Regeling beoordeling reinigbaarheid zoals gesteld in de BRL 7500. Deze regeling moet worden afgestemd indien extra voorwaarden gelden aan de gehalten van bepaalde toxische verbindingen (ZZS en POP's). 	Indien een bedrijf verontreinigde grond of baggerspecie verwerkt tot een immobilisaat, moet het gecertificeerd zijn conform de BRL SIKB 7500, protocol 7510, "procesmatige ex situ reiniging en immobilisatie van grond en baggerspecie" met als bewerkingstechniek immobilisatie. De acceptatie, opslag, overslag en verwerking van verontreinigde grond worden geregeld door protocol 7510. In protocol 7510 is beschreven welke acceptatiecriteria gelden en in welke gevallen partijen mogen worden samengevoegd. Echter het bedrijf dat deze activiteiten met afvalstoffen uitvoert, moet ook beschikken over een vergunning. Het is niet gewenst dat de vergunning het mengen en immobiliseren toestaat als dit op grond van BRL niet kan worden toegestaan. De minimumstandaard is daarom uitsluitend tekstueel gewijzigd als onderstaand. E.39-II, minimumstandaard a is als volgt gewijzigd: In aanvulling op het bovenstaande geldt voor grond dat reiniging of immobilisatie voorafgaand aan recycling is toegestaan, met als restricties: <ul style="list-style-type: none"> dat geen grond mag worden gemengd ten behoeve van immobilisatie dan wel direct mag worden geïmmobiliseerd wanneer die <u>ten minste</u> één van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan 120% van de referentiewaarde 'Industrie'. E.40-II, minimumstandaard b is als volgt gewijzigd: In aanvulling daarop geldt voor baggerspecie dat reiniging of immobilisatie voorafgaand aan nuttige toepassing is toegestaan, met als restrictie dat geen baggerspecie mag worden gemengd ten behoeve van immobilisatie dan wel direct mag worden geïmmobiliseerd wanneer die <u>ten minste</u> één van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan 120% van de referentiewaarde 'Industrie'. Naar aanleiding van bovenstaande wijzigingen aan de betreffende paragrafen II, zijn ook wijzigingen in de toelichtingen van beide sectorplannen aangebracht. De inspraakreactie over aanpassing van de Regeling beoordeling niet-reinigbaarheid grond heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
941.	E.39-II	63	<p>De verwijzing naar B.7.5.5 is onnavolgbaar en onacceptabel, omdat</p> <ul style="list-style-type: none"> Recycling verder gaat dan toepassing in Bbk. Het Bbk is in Nederland alleen van toepassing bij grond in werken en waarbij de grond in contact kan komen met grondwater of regenwater. Deze koppeling met Bbk levert beperkingen op voor het vrije handelsverkeer naar het buitenland. Er bestaat geen verbod op het mengen van grond naar een slechtere milieukwaliteit. Wel naar een betere milieukwaliteit. Bijvoorbeeld de productie van zand om als halffabricaat naar de betonindustrie te gaan. De verwijzing naar B.7.5.5 beperkt het denken vanuit een circulaire economie. 	<p>Om een zo hoogwaardig mogelijke toepassing mogelijk te maken en wegmengen of diffuse verspreiding van verontreinigingen te voorkomen, sluit het beleid voor de verwerking van grond en baggerspecie aan bij het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Het is niet mogelijk om op voorhand alle mogelijke toepassingen van verontreinigde grond toe te staan. Op grond van de Wet milieubeheer dient immers sprake te zijn van een doelmatige verwerking van afvalstoffen. Inspreker heeft niet concreet aangegeven welke toepassingsmogelijkheden belemmerd worden met de huidige formulering van de minimumstandaard, zodat daar geen rekening mee kan worden gehouden.</p> <p>Het uitgangspunt van de Regeling bodemkwaliteit (Rbk) is dat het samenvoegen van partijen grond uitsluitend is toegestaan indien deze in dezelfde bodemkwaliteitsklasse zijn ingedeeld. Dat betekent dat in het algemeen niet gemengd kan worden naar een slechtere bodemkwaliteitsklasse.</p>
942.	E.39-II	47 en 71	<p>Inspreker verzoekt kennis te nemen van hetgeen volgens het Bbk als grond wordt beschouwd (bijv. RKGV-zand). Dit pleit ervoor om in de sectorplannen die betrekking hebben op zandig en steenachtig materiaal, de link naar sectorplan 39 op te nemen. Anders dan bij zeefzand (en daar ook nog niet juist) is dat niet gebeurd.</p>	<p>In sectorplan 9 "afval van openbare ruimten" is voor de verwerking van machinaal veegvuil en RKG-slib in de minimumstandaard een verwijzing opgenomen naar het sectorplan grond. Een aantal afvalstoffen zoals sorteerzeefzand, zand uit teerhoudend asfaltgranulaat en boorgruis kan na reiniging worden aangemerkt als 'grond', mits wordt voldaan aan de eigenschappen die aan grond blijkt het Besluit bodemkwaliteit worden toegekend. Voor deze afvalstoffen is naar aanleiding van de inspraak een verwijzing toegevoegd in paragraaf IV van het sectorplan.</p>
943.	E.39-II	71	<ul style="list-style-type: none"> Het is onduidelijk waarom alleen voor grond is ingegaan op het voorkomen van PCB's, dioxinen, asbest en kwik. Niet alleen wordt hiermee voorbij gegaan aan andere verontreinigingen zoals PAK en minerale olie (die wel in andere plannen worden genoemd), maar de PCB's e.d. komen ook in veel andere afvalstoffen voor. In overweging wordt gegeven het specifieke beleid t.a.v. PCB's, dioxinen, asbest en kwik te verwerken in de Regeling reinigbaarheid grond, dit uit de scope van het sectorplan te verwijderen en terug te grijpen op het algemene beleidskader t.a.v. ZZS en POP's. De beperking tot het verplicht thermisch reinigen van PCB- en dioxinehoudend residu van extractieve reiniging is niet juist: ook PAK-rijk slib kan thermisch worden gereinigd (en is soms een verplichting vanuit Kwalibo). Thermisch reinigen van organische verbindingen, zoals PAK, PCB en dioxine, is (anders dan minimumstandaard b aangeeft) altijd technisch mogelijk, maar leidt niet altijd tot een (direct) nuttig toepasbaar product. Dit doel wordt alsnog bereikt met koude immobilisatie. Alleen in dit sectorplan wordt rekening gehouden met aanwezigheid/bijmenging van afvalstoffen. Verzocht wordt dit bij meer sectorplannen te doen. In alle gevallen moet extractieve reiniging van PCB- en dioxinehoudende grond mogelijk blijven, mits de inerte fractie in het reinigingsresidu thermisch wordt gereinigd. Verzocht wordt e.e.a. af te stemmen op de Regeling beoordeling reinigbaarheid grond en BRL 7500/ protocol 7510. 	<p>PCB's en dioxines zijn opgenomen in de Verordening EG/850/2004 (POP-verordening), waardoor deze stoffen bij bepaalde minimale concentraties moeten worden vernietigd of onomkeerbaar omgezet. Op asbest- of kwikhoudende afvalstoffen is eveneens aparte wetgeving van toepassing. Voor PAK- of oliehoudende grond geldt geen afwijkende beoordeling, zodat deze valt onder "grond algemeen". Hiervoor geldt minimumstandaard a. Bij deze minimumstandaard is vermeld dat reiniging of immobilisatie voorafgaand aan recycling onder voorwaarden is toegestaan. Het thermisch reinigen van PAK-houdende grond voldoet dan ook aan de minimumstandaard. Naar aanleiding van deze inspraakreactie is minimumstandaard b in het sectorplan grond verruimd tot alle POPs en verduidelijkt. Daarnaast is het beleid voor kwikhoudende baggerspecie opgenomen in het sectorplan 'kwikhoudende afvalstoffen' in plaats van in het sectorplan 'baggerspecie'.</p> <p>De inspraakreactie over aanpassing van de Regeling beoordeling niet-reinigbaarheid grond heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p> <p>Extractieve reiniging van PCB- en dioxinehoudende grond is alleen toegestaan als de PCB's en dioxines in een vervolgstap van de verwerking conform de POP-verordening worden vernietigd of onomkeerbaar omgezet. Voor PAK-rijke grond geldt minimumstandaard a. Deze laat thermische verwerking ook toe.</p> <p>Inspreker stelt voor om toe te staan dat PCB- en dioxinehoudende grond extractief wordt gereinigd, ook als thermische reiniging mogelijk is. Voor stoffen die onder bijlage IV van de POP-verordening vallen, is dit niet toegestaan. Op grond van de POP-verordening moeten de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar omgezet. De POP's mogen daarbij uit de afvalstof worden geïsoleerd mits deze POP's vervolgens worden vernietigd of onomkeerbaar omgezet. Bij extractieve reiniging vindt geen isolatie van POP's plaats. De POP's blijven bij extractieve reiniging immers in de grond achter. Als PCB- en dioxinehoudende grond thermisch reinigbaar is, dan dient deze verwerking als eerste stap te worden uitgevoerd. Is thermische reiniging vanwege andere verontreinigingen, zoals bijvoorbeeld asbest, of het soort grond niet mogelijk, dan mag eerst extractieve reiniging plaatsvinden mits het residu vervolgens thermisch wordt gereinigd.</p> <p>Klei/veen met een gehalte aan PCB's kleiner dan de grenswaarde genoemd in bijlage IV van de POP-verordening en waarin ook anorganische verontreinigingen voorkomen, kan technisch niet gereinigd worden tot bodemkwaliteitsklasse industrie. Voor deze grondsoorten wordt de minimumstandaard van verwerking storten. Overigens is permanente berging van grond met een gehalte aan POP's groter dan de grenswaarde genoemd in bijlage IV van de POP-verordening niet toegestaan.</p> <p>Als gevolg van bovenstaande zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd in de sectorplannen 39 (grond), 40 (baggerspecie) en 82 (kwikhoudend):</p> <p>E.39-I, tweede alinea, is als volgt gewijzigd: Grond kan verontreinigd zijn met diverse stoffen als bijvoorbeeld (zware) metalen, PAK, dioxines, minerale olie, PCB's en overige POP's (<u>persistente organische verontreinigende stoffen</u>), kwik of asbest. Dit sectorplan ziet toe op al deze verontreinigingen in de grond, behalve kwik.</p> <p>E.39-I, tabel is als volgt gewijzigd: PCB- en ~~POP-dioxine~~houdende grond</p> <p>E.39-I, tekst onder tabel is als volgt gewijzigd (de toelichting in E.39-IV overeenkomstig):</p> <ul style="list-style-type: none"> ~~dioxinehoudend wanneer het totale gehalte toxische equivalentfactoren zoals gedefinieerd in bijlage IV van Verordening EG/850/2004 gelijk is aan of hoger is dan 15 µg/kg droge stof. POP-houdend wanneer het gehalte aan stoffen, met uitzondering van PCB, vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004 gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde.~~ <p>E.39-II, minimumstandaard a is als volgt gewijzigd: (alleen van toepassing wanneer - op basis van paragraaf I - de aanwezigheid van PCB's, ~~dioxines~~ overige POP's of asbest niet tot ander beleid leidt)</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>E.39-II, minimumstandaard b is als volgt gewijzigd: PCB- en ~~POP~~-~~dioxine~~houdende grond</p> <p>Thermisch behandelen/reinigen, waarbij de PCB's en ~~overige dan wel de dioxines~~ POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Na reinigen vervolgens verwerken volgens a.</p> <p>Ingeval thermisch reinigen vanwege de aard van andere verontreinigingen dan PCB's of ~~dioxinen~~ ~~overige~~ POP's niet mogelijk is, is extractief reinigen toegestaan. Het reinigingsresidu moet vervolgens worden gestort, <u>voorzover het gehalte aan PCB's of overige POP's lager is dan de grenswaarde genoemd in bijlage IV van Verordening EG/850/2004. Nuttige toepassing van het residu is niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie.</u></p> <p><u>Indien met een verklaring van niet-reinigbaarheid van de Minister van Infrastructuur en Milieu is aangetoond dat grond met een gehalte aan PCB's of overige POP's kleiner dan de grenswaarde genoemd in bijlage IV van Verordening EG/850/2004 niet tot minimaal de bodemkwaliteitsklasse industrie gereinigd kan worden, mag de grond worden gestort op een daarvoor geschikte stortplaats.</u></p> <p>Voor zover ~~h~~Het bij extractief reinigen ontstane: - residu; ~~en/of~~ - ~~de grondfractie~~; PCB's of overige POP's bevatten in een concentratie gelijk of groter dan de grenswaarde genoemd in bijlage IV van Verordening EG/850/2004 ~~PCB-houdend of POP-houdend afval zijn, moeten deze~~ ~~moet~~ ~~vervolgens na extractieve reiniging~~ thermisch worden gereinigd waarbij de PCB's en/of ~~dioxines~~ ~~overige~~ POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet, ~~vervolgens worden gestort.~~ ~~Nuttige toepassing ...()~~...</p> <p>E.39-III, toelichting wijzigen: • ~~Dioxines, en PCB's en overige POP's moeten op grond van~~ worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. ~~Overbrenging van PCB- en POP-houdende afvalstoffen vanuit of naar Nederland moet altijd worden aangemerkt als overbrenging vanuit of naar Nederland voor (voorlopige) verwijdering.~~ Dit geldt ook als het merendeel van de afvalstoffen uiteindelijk - na vernietiging van de aanwezige PCB's en ~~dioxines~~ ~~overige~~ POP's - nuttig wordt toegepast¹. <u>Bij overbrenging naar Nederland moet de beoogde verwerking bovendien voldoen aan de Regeling verwijdering PCB's.</u></p> <p>E.39-III, voetnoot 1 wijzigen: Op basis van art. 7, lid 2 en bijlage V, deel 1 van de verordening zijn D9, D10, R1 en R4 mogelijk om ~~dioxines~~ en PCB's en ~~overige~~ POP's te vernietigen of onomkeerbaar om te zetten. Voor R1 en R4 geldt expliciet een uitzondering voor PCB-houdende afvalstoffen. De handelingen R1 en R4 zijn voor ~~dioxines~~ POP's expliciet wel toegestaan, maar niet van toepassing op de verwerking van grond. Er blijven dus alleen D-handelingen over en daarom betreft de verwerking van PCB's en ~~dioxines~~ ~~overige~~ POP's dus altijd een handeling van verwijdering. ~~Op grond van de Verordening is permanent bergen onder strikte voorwaarden voor een aantal grondstromen ook toegestaan. Deze verwerking wordt echter niet toegestaan in de minimumstandaard en is daarom niet aan de orde voor dit sectorplan.~~ De regeling verwijdering PCB's noemt expliciet de handelingen D8, D9, D10, D12 en D15 (richtlijn 96/59/EG noemt in art. 2 de handelingen D8, D9, D10 en D12), ofwel ook uitsluitend handelingen van verwijdering.</p> <p>E.39-III, tabel "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. recycling of t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling" en onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" wijzigen: Nee Voor PCB- of ~~POP~~ ~~dioxine~~houdende grond en ~~asbesthoudende~~ grond (paragraaf II onder b en c) omdat uitsluitend overbrenging t.b.v. verwijdering is toegestaan.</p> <p>E.39-III, tabel "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. verbranden" wijzigen: Ja Voor PCB- of ~~POP~~ ~~dioxine~~houdende grond (paragraaf II onder b), mits alle PCB's en/of ~~overige~~ POP's ~~dioxines~~ worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet en er niet alsnog een deel van de afvalstof wordt gestort. De behandelde grond moet vervolgens worden gerecycled.</p> <p>E.39-III, de tabel "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" wijzigen: Ja • Voor PCB- of ~~POP~~ ~~dioxine~~houdende grond, mits het gaat om een handeling als bedoeld onder D9 van de Kaderrichtlijn <u>afvalstoffen</u> waarbij alle PCB's en/of ~~overige~~ POP's ~~dioxines~~ worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet en er niet alsnog een deel van de afvalstof wordt gestort.</p> <p>E.39-III, de tabel "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. storten" wijzigen: Nee • Op grond van nationale zelfverzorging en/of omdat (voor PCB-~~dioxines~~, ~~POP~~- of asbesthoudende grond) andere vormen van (voorlopige) verwijdering mogelijk zijn, tenzij ...()...</p> <p>E.39-III, voetnoot onder de tabel "overbrenging vanuit Nederland" wijzigen: Hieronder valt ook thermische reiniging wanneer die vanwege de aanwezige verontreinigingen (pcb's of ~~dioxinen~~ ~~overige~~ POP's) als verwijdering moet worden aangemerkt.</p> <p>E.39-III, de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. recycling" wijzigen: Nee • Voor PCB-, ~~POP~~ ~~dioxine~~-, of asbesthoudende grond (paragraaf II onder b en c), omdat uitsluitend overbrenging t.b.v. verwijdering is</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>toegestaan.</p> <p>E.39-III, de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" wijzigen: ~~Nee Ja~~ • Voor grond vallend onder paragraaf II onder a , <u>indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard, omdat recycling mogelijk is.</u></p> <p>E.39-III, de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. verbranden" wijzigen: Voor PCB- en POP-dioxinehoudende grond (paragraaf II onder b) grond, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</p> <p>E.39-III, de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" wijzigen: <ul style="list-style-type: none"> • Voor PCB- of POP-dioxinehoudende grond (paragraaf II onder b) en asbesthoudende grond (paragraaf II onder c), indien verwerkt in overeenstemming met de minimumstandaard. • Voor PCB- of POP-dioxinehoudende grond en asbesthoudende grond geldt dat: indien de grond na eventuele reiniging niet voor recycling geschikt is, moet de grond teruggevoerd worden naar het land van herkomst of overgebracht naar een derde land Uit het kennisgevingsdossier moet blijken dat hierover afspraken met het land van herkomst zijn gemaakt (zie ook paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader). </p> <p>E.39-III, de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. storten" wijzigen: <u>Voor PCB- of POP-houdende grond (paragraaf II, onder b), op grond van nationale zelfverzorging en/of omdat andere vormen van (voorlopige) verwijdering vereist zijn.</u></p> <p>E.39-III, voetnoot ** onder de tabel "overbrenging naar Nederland" wijzigen: Hieronder valt ook thermische reiniging wanneer die vanwege de aanwezige verontreinigingen (pcb's of <u>overige POP's/dioxinen</u>) als verwijdering moet worden aangemerkt.</p> <p>E.40-I is als volgt gewijzigd: Dit sectorplan ziet toe op al deze verontreinigingen in de baggerspecie, <u>behalve kwik.</u></p> <p>E.40-I, aan de toelichting van de tabel is toegevoegd: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Baggerspecie verontreinigd met kwik valt niet onder dit sectorplan.</u> </p> <p><u>E.40-III, aan de toelichting is toegevoegd:</u> <u>POP-houdende baggerspecie</u> <u>POP's moeten worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Overbrenging van POP-houdende afvalstoffen vanuit of naar Nederland moet altijd worden aangemerkt als overbrenging vanuit of naar Nederland voor (voorlopige) verwijdering². Dit geldt ook als het merendeel van de afvalstoffen uiteindelijk - na vernietiging van de aanwezige POP's - nuttig wordt toegepast. Bij overbrenging naar Nederland moet de beoogde verwerking bovendien voldoen aan de Regeling verwijdering PCB's.</u></p> <p>Aan E.40-III, is voetnoot 2 toegevoegd: <u>De Regeling verwijdering PCB's noemt expliciet de handelingen D8, D9, D10, D12 en D15, ofwel uitsluitend handelingen van verwijdering. Op basis van art. 7, lid 2 en bijlage V, deel 1 van de POP-verordening zijn D9, D10, R1 en R4 mogelijk, maar voor de laatste 2 geldt een uitzondering voor PCB-houdende afvalstoffen. Ook hier blijven dus alleen D-handelingen over en betreft het dus altijd verwijdering.</u></p> <p>E.82-II, minimumstandaard c is gewijzigd: De minimumstandaard is nuttige toepassing, al dan niet na immobilisatie, maar - om te voorkomen dat kwik diffuus wordt verspreid - alleen in de volgende gevallen: .. <ul style="list-style-type: none"> • <u>reiniging tot toepasbare grond of baggerspecie, voor zover dit is toegestaan binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit toepassen als grond of baggerspecie of reinigen tot toepasbare grond of baggerspecie, voor zover dit is toegestaan binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit.</u> </p> <p>E.82-V en F.5.2 is als volgt gewijzigd (nummering van de categorieën volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP anders), waarbij tevens een onderscheid is gemaakt in een gevaarlijke en niet-gevaarlijke variant: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Categorie 82A: amalgaam of kwikhoudende grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van minder dan 0,1 tot 10 mg/kg droge stof, niet zijnde toepasbare grond of baggerspecie (categorie 92 tot en met 96) en voor zover zij op basis van de Eural als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt.</u> • <u>Categorie 82B: amalgaam of kwikhoudende grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van 0,1 tot 10 mg/kg droge stof, niet zijnde toepasbare grond of baggerspecie (categorie 92 tot en met 96) en voor zover zij op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt.</u> • <u>Categorie 83A: amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van 10 tot 50 mg/kg droge stof, niet zijnde toepasbare baggerspecie (categorie 92 tot en met 96) en voor zover zij op basis van de Eural als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt.</u> • <u>Categorie 83B: amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van 10 tot 50 mg/kg droge stof, niet zijnde toepasbare baggerspecie (categorie 92 tot en met 96) en voor zover zij op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt.</u> • <u>Categorie 84A: amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en</u> </p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van meer dan 50 mg/kg droge stof <u>en voor zover zij op basis van de Eural als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Categorie 84B: amalgaam, grond, baggerspecie, sludges, slibben, actief kool, rookgasreinigingsresiduen, filterkoeken en fluorescentiepoeders met een gehalte aan kwik van meer dan 50 mg/kg droge stof en voor zover zij op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt.</u>
944.	E.39-III	76	<p>Het niet mogen importeren van grond voor nuttige toepassingen versus het wel mogen toepassen van buitenlandse baggerspecie, is vanuit Bbk-oogpunt niet te rechtvaardigen. Enige andere rechtvaardiging voor dit importverbod ontbreekt in het LAP3.</p>	<p>Voor grond waarvoor een verklaring van niet-reinigbaarheid door de Minister van Infrastructuur en Milieu is afgegeven, is de minimumstandaard storten. Dat betekent dat hoogwaardigere verwerking, zoals andere nuttige toepassing, ook is toegestaan. Paragraaf III is hierop aangepast.</p> <p>E.39-III, de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" en "t.b.v. verbranden" wijzigen: ~~Nee Ja~~ • Voor grond vallend onder paragraaf II onder a, <u>indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard, omdat recycling mogelijk is.</u></p>
945.	E.40-algemeen	24	<p>Inspreker constateert dat het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) leidend is ten opzichte van het sectorplan. Inspreker vraagt om expliciet in het sectorplan te bevestigen dat dit plan en in het bijzonder de minimumstandaard geen beperkingen oplegt ten aanzien van de toepassing en verspreiding van baggerspecie ten opzichte van het Bbk. Voetnoot 1 is verwarrend, omdat de strekking en het oogmerk niet duidelijk zijn.</p>	<p>LAP3 legt geen beperkingen op aan de toepassing van baggerspecie die conform het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) wordt uitgevoerd. De voetnoot is opgenomen om toe te lichten dat de in de Wet milieubeheer en het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) opgenomen definities niet gelijk zijn. Aan het verzoek om de toelichting en de voetnoot te verduidelijken is tegemoet gekomen.</p> <p>Aangezien de op grond van het Bbk toegestane handelingen deels handelingen van nuttige toepassing zijn, is de minimumstandaard in de sectorplannen grond en baggerspecie aangepast. Tevens is §3 van de sectorplannen gewijzigd.</p> <p>E.40.II voetnoot onder a, is als volgt gewijzigd In het Bbk wordt in de definitie van 'Toepassen van grond of baggerspecie' gesproken van verschillende verwerkingshandelingen. <u>Op grond van het Bbk moet bij het toepassen van afvalstoffen sprake zijn van nuttige toepassing in de zin van de Wm. Het begrip nuttige toepassing is uitgewerkt in die onder nuttige toepassing vallen. In het LAP wordt de afvalhiërarchie uit de Wm toegepast, maar hanteert een nadere invulling voor het begrip nuttige toepassing.</u> Zie voor meer informatie hoofdstuk A.4 van het beleidskader.</p> <p>In de toelichting is een alinea over de relatie tussen het LAP en het Bbk ingevoegd.</p> <p>In E.39-II is de inleidende tekst bij de minimumstandaard als volgt gewijzigd: Waar in deze paragraaf wordt gesproken van 'recycling nuttige toepassing' volgens de normen die zijn vastgelegd voor het betreffende toepassingsgebied' is ook ..</p> <p>In E.39-II is minimumstandaard a als volgt gewijzigd: <u>Recycling Nuttige toepassing</u> volgens de normen die zijn vastgelegd in het Bbk voor het betreffende toepassingsgebied en met inachtneming van: ...()...</p> <p>In aanvulling op het bovenstaande geldt voor grond dat reiniging of immobilisatie voorafgaand aan <u>recycling nuttige toepassing</u> is toegestaan, met als restrictie...()...</p> <p>...()...en niet door koude immobilisatie geschikt kan worden gemaakt voor <u>recycling nuttige toepassing</u>, mag de grond worden gestort op een daarvoor geschikte stortplaats.</p> <p>E.39-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. recycling of t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling" als volgt gewijzigd: Voor grond als bedoeld in paragraaf II onder a, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort of anderszins verwijderd dat de mate van <u>recycling nuttige toepassing</u> de overbrenging niet rechtvaardigt (zie ook beleidskader hoofdstuk B.13, par. B.13.5.2) en/of tenzij de mate van <u>recycling nuttige toepassing</u> lager is dan gangbaar is bij verwerking van de afvalstof in Nederland. Voor grond geldt dat elke mate van storten te hoog is</p> <p>E.39-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" als volgt gewijzigd: <ul style="list-style-type: none"> • ~~Nee: Voor grond als bedoeld in paragraaf II onder a omdat recycling mogelijk is. Tenzij op basis van een verklaring van niet-reinigbaarheid van de Minister van Infrastructuur en Milieu is aangetoond dat de grond niet tot minimaal de bodemkwaliteitsklasse industrie gereinigd kan worden en daarmee niet voor recycling geschikt is, of door immobilisatie geschikt kan worden gemaakt voor recycling. Een en ander moet blijken uit het kennisgevingsdossier.~~ • <u>Ja: Voor grond als bedoeld in paragraaf II onder a, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie het beleidskader hoofdstuk B.13, par. B.13.5.2).</u> </p> <p>E.39-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. verbranden" en "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" als volgt gewijzigd: <ul style="list-style-type: none"> • Voor grond als bedoeld in paragraaf II onder a, omdat <u>recycling nuttige toepassing</u> mogelijk is. </p> <p>E.39-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. verbranden" als volgt gewijzigd: Indien blijkt dat door de gehalten en/of aard van de aanwezige verontreinigingen er geen voor <u>recycling nuttige toepassing</u> geschikte grond kan ontstaan, is overbrenging</p> <p>E.39-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. verbranden" als volgt gewijzigd: Indien de grond na eventuele reiniging niet voor <u>recycling nuttige toepassing</u> geschikt is, moet..</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>E.39-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" als volgt gewijzigd: Voor grond vallend onder a van paragraaf II omdat ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> mogelijk is en/of..</p> <p>E.39-III, is bij "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" als volgt gewijzigd: Voor PCB- of dioxinehoudende grond en asbesthoudende grond geldt dat: indien de grond na eventuele reiniging niet voor ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> geschikt is</p> <p>In E.40-II is minimumstandaard a als volgt gewijzigd: ~~Recycling~~ <u>Nuttige toepassing</u> volgens de normen die zijn vastgelegd voor het betreffende toepassingsgebied volgens het Bbk en met inachtneming van:</p> <p>In E.40-II is minimumstandaard b als volgt gewijzigd: Reinigings- en/of bewerking gericht op ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> is alleen toegestaan wanneer de baggerspecie na verwerking voldoet aan de normen die zijn vastgelegd voor het betreffende toepassingsgebied en met inachtneming van:</p> <p>E.40-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. recycling of t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling" als volgt gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort of anderszins verwijderd dat de mate van ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> de overbrenging niet rechtvaardigt (zie beleidskader hoofdstuk B.13, par.B.13.5.2) en/of tenzij de mate van ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> lager is dan gangbaar is bij verwerking van de afvalstof in Nederland. Voor baggerspecie die valt onder paragraaf a geldt dat elke mate van storten (behoudens een eventueel reinigingsresidu) te hoog is. Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder ~~cb~~, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> de overbrenging niet rechtvaardigt (zie het beleidskader B.13.5.2). <p>E.40-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" als volgt gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ~~Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, omdat recycling mogelijk is.~~ Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder <u>a en cb</u>, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> de overbrenging niet rechtvaardigt (zie het beleidskader hoofdstuk B.13, par. B.13.5.2). <p>E.40-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. verbranden" en "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" als volgt gewijzigd: Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, omdat ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> mogelijk is.</p> <p>E.40-III, is bij "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" als volgt gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder <u>a en b</u>, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard. ~~Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, omdat recycling mogelijk is.~~ <p>E.40-III, is bij "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. verbranden" en "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" als volgt gewijzigd: Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, omdat ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> mogelijk is.</p> <p>E.40-III, is bij "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. storten" als volgt gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, op grond van nationale zelfverzorging en/of op grond van nationale wettelijke bepalingen en/of omdat ~~recycling~~ <u>nuttige toepassing</u> mogelijk is.
946.	E.40-I en E.40-V	24	De manier waarop in het sectorplan wordt omgegaan met verspreiding van baggerspecie is verwarrend. In de toelichting is aangegeven dat verspreidbare baggerspecie van het sectorplan is uitgezonderd. Deze stelling is niet in lijn met de reikwijdte van het sectorplan. Inspreker ziet niet in waarom verspreidbare baggerspecie (in het bijzonder in water) buiten het sectorplan zou vallen.	<p>De inspraakreactie dat het sectorplan onduidelijk is, wordt onderschreven. Het is niet de bedoeling dat het sectorplan betrekking heeft op baggerspecie die conform het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) wordt verspreid. De in de afbakening opgenomen uitzondering is gebaseerd op artikel 2, lid 3 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen. Deze uitzondering is beperkter dan de definitie van verspreidbare baggerspecie die in artikel 35 van het Bbk is opgenomen.</p> <p>E.40-I, afbakening, derde bullit wijzigen: ~~Ook baggerspecie die niet met gevaarlijke stoffen verontreinigd is, valt onder dit sectorplan met uitzondering van baggerspecie die bewezen ongevaarlijk is en die binnen het oppervlaktewater wordt verplaatst met het oog op het beheer van water en waterwegen om overstromingen te voorkomen, de gevolgen van overstromingen en droogte te verminderen, met het oog op landwinning of nautisch beheer. Ook baggerspecie die niet met gevaarlijke stoffen verontreinigd is, valt onder dit sectorplan met uitzondering van baggerspecie die op grond van het Besluit bodemkwaliteit mag worden verspreid en ook op die manier wordt verspreid valt niet onder dit sectorplan.~~</p> <p>De toelichting van het sectorplan is gelijklopend aan bovenstaande aangevuld.</p>
947.	E.40-II	24	Inspreker is tevreden dat de Minimum Verwerkings Standaard wordt afgeschaft en daarmee de verplichting tot het verwerken van verontreinigde zandige baggerspecie. Inspreker ondersteunt de genoemde reden tot afschaffing van deze standaard.	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.
948.	E.40-II	24	De minimumstandaard voor niet-verspreidbare baggerspecie ontbreekt.	Zoute baggerspecie die voldoet aan de maximale waarden van het Besluit bodemkwaliteit wordt aangemerkt als toepasbare baggerspecie.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>De Slufter is in het verleden tot stand gebracht specifiek ten behoeve van het storten van niet-verspreidbare baggerspecie. Het gaat daarbij om baggerspecie die volgens de normen uit het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) voor zoute oppervlaktewateren (zoals het Rotterdams havengebied) niet verspreidbaar is. Diezelfde baggerspecie zou volgens de normen van het Bbk wel toepasbaar kunnen zijn of verspreidbaar in zoete oppervlaktewateren. Verspreiding in zoet oppervlaktewater of toepassing van baggerspecie uit het Rotterdams havengebied is echter geen reële mogelijkheid mede vanwege de enorme omvang van de stroom, zodat de mogelijkheid om baggerspecie in de Slufter te bergen cruciaal is. Het is van groot belang of in de minimumstandaard onder 'niet-toepasbaar' ook 'niet-verspreidbaar' wordt verstaan. De categorie baggerspecie die hierboven is beschreven valt namelijk te karakteriseren als (juridisch c.q. theoretisch) wél toepasbaar of verspreidbaar (in zoet oppervlaktewater), zodat het op grond van het LAP3 niet meer in de Slufter zou mogen worden gestort. Dit zou in strijd zijn met eerdere afspraken en vigerend beleid ten aanzien van de omgang met baggerspecie afkomstig uit zout oppervlaktewater. Omdat continu gebaggerd moet worden in de haven en de baggerspecie die niet op zee (in zoute oppervlaktewateren) verspreid kan worden slechts in de Slufter geborgen kan worden, zou een dergelijke regeling ertoe leiden dat de bereikbaarheid van de Rotterdamse haven voor de scheepvaart in gevaar wordt gebracht. Immers de regels in het sectorplan lijken in dit geval verwijdering (berging in een baggerspeciedepot) onmogelijk te maken. Alle zeehavens en beheerders van zoute oppervlaktewateren hebben belang bij deze verduidelijking.</p>	<p>Deze baggerspecie zou verspreidbaar kunnen zijn. Echter voor zoute baggerspecie zijn in zout water nauwelijks toepassingsmogelijkheden. Daarnaast is zoute baggerspecie, vanwege de samenstelling of vanwege de omvang, in de praktijk ook niet toepasbaar in een zoet milieu.</p> <p>De minimumstandaard a van E.40-II is als volgt aangevuld: <u>In afwijking van het voorgaande mag zoute baggerspecie worden gestort in een daarvoor geschikt baggerspeciedepot of op een daarvoor geschikte stortplaats, indien verspreiden in zout water conform het Bbk niet mogelijk is.</u></p> <p>De toelichting op de minimumstandaard in paragraaf V is overeenkomstig aangevuld.</p>
949.	E.40-II	20	<p>De formulering van de minimumstandaard onder b voor baggerspecie die niet direct kan worden toegepast conform het Bbk kan er toe leiden dat een probleemhouder, die direct geen functionele nuttige toepassing van de baggerspecie voorhanden heeft, de partij baggerspecie alsnog laat storten. Inspreker neemt aan dat bedoeld is dat er het hier om gaat of de partij baggerspecie al dan niet kan voldoen aan de samenstellingswaarden (klasse B) dan wel een bodemkwaliteitsklasse/bodemfunctieklasse uit het Bbk.</p>	<p>Minimumstandaard b is inderdaad bedoeld voor baggerspecie die voldoet aan de maximale waarden voor kwaliteitsklasse B of de maximale waarden voor grootschalige toepassingen op of in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam. Met het woord 'direct' wordt bedoeld dat de baggerspecie zonder verwerking, anders dan ontwateren, toepasbaar is.</p> <p>Mede naar aanleiding van inspraakreactie 398 is bovendien een definitie opgenomen in §.F.3.1 voor 'toepasbare grond of baggerspecie.</p> <p>De tekst van E.40-II, minimumstandaard a is als volgt gewijzigd: Baggerspecie die ~~zonder verdere verwerking~~ direct kan worden toegepast conform het Bbk</p> <p>Tevens is aan dit tekstfragment de volgende voetnoot toegevoegd: <u>Onder toepassen valt in dit sectorplan niet het verspreiden (zie paragraaf I).</u></p>
950.	E.40-II	47	<ul style="list-style-type: none"> Inspreker stelt dat het instrument minimumstandaard bij uitstek geschikt is als sturingsinstrument bij de transitie naar een circulaire economie. Zandige, niet toepasbare baggerspecie, kan in het algemeen uitstekend worden gereinigd met extractieve technieken tot aan de normen die zijn vastgelegd voor het betreffende toepassingsgebied. Inspreker vraagt om het opnemen van een minimumstandaard voor verwerking van zandige niet-toepasbare baggerspecie. De BRL 7500, Protocol 7511 is aangepast zodat dit niet meer van toepassing is op niet-toepasbare baggerspecie. De verwerking van niet-toepasbare baggerspecie wordt opgenomen in Protocol 7510 van de BRL 7500. Hierbij zullen ook de acceptatiegrenzen voor bewerking/reiniging worden opgenomen. Inspreker vraagt om hiermee rekening te houden. De acceptatiegrenzen voor immobilisatie zijn opgenomen in de BRL 9322. Ook moet de mogelijkheid open gehouden worden om residuen toe te passen als grondstof voor immobilisatie (indien wordt voldaan aan de acceptatiegrenzen). 	<p>Het aanbod van zandige baggerspecie voor verwerking door afscheiding van de zandfractie (voorheen de 'minimum verwerkingstandaard' - MVS) is sterk afgenomen door een algemene kwaliteitsverbetering (succesvol water- en bodembeleid) en een verruimde mogelijkheid tot hergebruik. Het aanbod dat voor de MVS in aanmerking zou komen is ondertussen afgenomen tot minder dan 2% van de hoeveelheid aangeboden baggerspecie.</p> <p>De overheid heeft een belangrijke verantwoordelijkheid om de natte infrastructuur en de waterhuishouding op peil te houden. Vanwege de zeer grote volumes baggerspecie die bij baggerwerkzaamheden vrijkomen en vanwege de fysische en chemische eigenschappen van baggerspecie, is reinigen van de baggerspecie in bepaalde gevallen niet mogelijk of gaat dit gepaard met hoge kosten. De verplichtingen van de overheid mogen niet gehinderd worden door een stagnatie in het verwerken/reinigen of storten van baggerspecie.</p> <p>Als gevolg van bovenstaande redenen is de minimumstandaard voor niet toepasbare baggerspecie 'storten'.</p> <p>Bedrijven die baggerspecie verwerken dienen op grond van de Regeling bodemkwaliteit te voldoen aan BRL SIKB 7500, Beoordelingsrichtlijn bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie. Het is niet nodig om de hierin vermelde acceptatiegrenzen ook nog eens op te nemen in het sectorplan.</p> <p>Het residu van extractieve reiniging van baggerspecie is een concentraat van anorganische verontreinigingen. Immobiliseren van dit residu tot bouwstof leidt tot het alsnog verspreiden van metalen en andere verontreinigingen en wordt dan ook niet toegestaan. Het is wel mogelijk dat brandbare verontreinigingen thermisch worden vernietigd. Dit is als gevolg van de inspraak toegevoegd aan de minimumstandaard voor reinigingsresidu van baggerspecie. Voor reinigingsresidu van grond is een vergelijkbare minimumstandaard opgenomen in het sectorplan 'grond'.</p> <p>De minimumstandaard c van E.40-II is als volgt gewijzigd: Storten op een daarvoor geschikte stortplaats of in een baggerspeciedepot.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nuttig toepassen van het residu zonder voorafgaande reiniging is niet toegestaan. Uitzondering hierop betreft recycling (bijvoorbeeld metaalterugwinning) onder voorwaarde dat via de residuen geen diffuse verspreiding van de zware metalen plaatsvindt en de zware metalen ook niet worden verdeeld over een substantieel groter volume. <u>Indien het residu uitsluitend voor wat betreft de brandbare verontreinigingen niet toepasbaar is als bedoeld in het Bbk, is thermisch reinigen ten behoeve van nuttige toepassing toegestaan.</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>De minimumstandaard a van E.39-II is als volgt gewijzigd: <u>Het reinigingsresidu verder verwerken volgens d.</u> ~~voor het reinigingsresidu is de minimumstandaard storten op een daarvoor geschikte stortplaats. Nuttig toepassen van het residu door middel van immobilisatie is niet toegestaan.~~</p> <p>De aanpassing aan de minimumstandaard van E.39-II, is samen gedaan met de aanpassing bij het antwoord op inspraakreactie 853.</p> <p>In de tabel "overbrenging vanuit Nederland" van E.39-III is bij "t.b.v. recycling of t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling" de laatste volzin als volgt gewijzigd: Voor grond geldt dat elke mate van storten te hoog is, ~~tenzij het storten van reinigingsresidu betreft.~~</p> <p>Aan de tabel in E.39-III en E.40-III, bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. recycling of t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling" en onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" is de volgende rij toegevoegd: <u>Nee Voor reinigingsresidu (paragraaf II onder d), tenzij geen sprake is van diffuse verspreiding van anorganische verontreinigingen en de organische verontreinigingen worden vernietigd. Voor reinigingsresidu als bedoeld onder II onder e.</u></p> <p>In de tabel "overbrenging vanuit Nederland" van E.40-III, is bij "t.b.v. andere nuttige toepassing" de volgende zin integraal gewijzigd: ~~Voor reinigingsresidu als bedoeld in paragraaf II onder c, tenzij zeker is dat ook op de langere termijn geen emissies naar het milieu optreden (bijvoorbeeld door verglazen). Voor reinigingsresidu (paragraaf II onder d), tenzij geen sprake is van diffuse verspreiding van anorganische verontreinigingen en de organische verontreinigingen worden vernietigd.~~</p> <p>Aan de tabel in E.39-III en E.40-III, is bij "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. verbranden" de volgende rij, respectievelijk bullit toegevoegd: <u>Ja Voor reinigingsresidu (paragraaf II onder d).</u> - <u>tenzij dit leidt tot verspreiding van de verontreinigingen via nuttige toepassing van de assen; en</u> - <u>mits als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader). Voor reinigingsresidu als bedoeld in paragraaf II onder c wanneer hiermee bepaalde organische verontreinigingen worden vernietigd.</u></p> <p>In de tabel in E.39-III "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" wordt de volgende bullit toegevoegd: <u>Ja Voor reinigingsresidu (paragraaf II onder d), mits als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader).</u></p> <p>In de tabel van E.40-III, "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" is als volgt gewijzigd: Voor reinigingsresidu (paragraaf II onder e) ~~tenzij er alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging) d), mits als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader).~~</p> <p>E.39-III, tabel "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. storten" is als eerste zin ingevoegd: <u>Voor afval vallend onder paragraaf II, onder a, b, c en d, oφp grond van nationale (...).</u></p> <p>E.39-III en E.40-III, aan de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. recycling" is de volgende bullit, resp. rij toegevoegd: Nee <u>Voor residu als bedoeld in paragraaf II onder d, tenzij deze verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</u></p> <p>E.39-III, aan tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" is bij 'nee' de volgende bullit toegevoegd: Nee <u>Voor residu als bedoeld in paragraaf II onder d, tenzij deze verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</u></p> <p>E.40-III, aan tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" is gewijzigd: Nee <u>Voor residu als bedoeld in paragraaf II onder d, omdat tenzij deze verwerking in strijd overeenstemming is met de minimumstandaard.</u></p> <p>E.39-III, tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. verbranden" is als volgt gewijzigd: Nee : Voor residu (paragraaf II, onder d), tenzij: • <u>geen sprake is van verspreiding van de verontreinigingen via nuttige toepassing van de assen; en</u> • <u>als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader).</u></p> <p>E.40-III, tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. verbranden" is als volgt gewijzigd: Nee : Voor residu (paragraaf II, onder d), tenzij: • <u>geen sprake is van omdat dit leidt tot verspreiding van de verontreinigingen via nuttige toepassing van de assen tenzij het residu uitsluitend organische verontreinigingen bevat en zeker is dat deze tijdens het verbranden worden vernietigd; en</u> • <u>als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader).</u></p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>E.39-III, tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" is als volgt gewijzigd: <u>Ja Voor residu (paragraaf II, onder d), indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard, tenzij als vervolghandeling alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (op grond van nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen wordt storten niet toegestaan).</u></p> <p>E.40-III, tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" is als volgt gewijzigd: <u>Ja Voor residu (paragraaf II, onder d), indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard, tenzij als vervolghandeling alsnog een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (op grond van nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen wordt storten niet toegestaan).</u> <u>Nee Voor reinigingsresidu als bedoeld in paragraaf II onder c, omdat de verwerking niet in overeenstemming is met de minimumstandaard.</u></p> <p>E.39-III, tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. storten" is gewijzigd: Nee • <u>Voor afval (paragraaf II, onder a, b, c en d) is storten niet toegestaan op grond van ...()</u>....</p>
951.	E.40-II	71	<p>Voor baggerspecie gelden geen andere technische beperkingen voor verwerking dan voor verontreinigde grond. De minimumstandaard zou daarmee moeten aansluitend bij die voor grond. Reiniging (thermisch/extractief) is de juiste verwerkingsmethode. Inspreker verzoekt de minimumstandaard aan te passen. Immobilisatie van het reinigingsresidu (inerte fractie) moet wel degelijk mogelijk zijn als hiermee geen verspreiding van de in sectorplan 39 genoemde verbindingen zal optreden.</p>	<p>Vanwege de zeer grote hoeveelheden baggerspecie die vrijkomen en het feit dat voorafgaand aan reiniging ontwatering moet plaatsvinden, is voor baggerspecie een andere benadering gekozen dan voor grond. Voor zowel grondreinigingsresidu als baggerspeciereinigingsresidu geldt dat immobiliseren tot bouwstof leidt tot het verspreiden van metalen en andere verontreinigingen en derhalve niet wordt toegestaan. Naar aanleiding van deze inspraakreactie wordt conform het sectorplan grond wel een minimumstandaard voor POP-houdende baggerspecie opgenomen. Zie verder inspraakreacties 943 en 950.</p> <p>E.40-I tekst boven de tabel is gewijzigd: Baggerspecie kan verontreinigd zijn met diverse stoffen als bijvoorbeeld (zware) metalen, PAK, <u>dioxines</u>, minerale olie, PCB's, <u>overige POP's (persistente organische verontreinigende stoffen)</u>, asbest of kwik. Dit sectorplan ziet toe op al deze verontreinigingen in de baggerspecie.</p> <p>E.40-I onder de tabel is toegevoegd: <u>Baggerspecie is POP-houdend wanneer het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004 gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde.</u></p> <p>E.40-II, minimumstandaard is toegevoegd als deelstroom b, de verdere deelstromen zijn hernummerd: <u>POP-houdende baggerspecie</u> <u>Thermisch behandelen/reinigen, waarbij de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Na reinigen vervolgens verwerken volgens a.</u></p> <p><u>Ingeval thermisch reinigen vanwege de aard van andere verontreinigingen dan POP's niet mogelijk is, is extractief reinigen toegestaan. Voor zover het bij extractief reinigen ontstane residu en/of de baggerspeciefractie POP-houdend afval zijn, moeten deze thermisch worden gereinigd waarbij de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Het reinigingsresidu moet vervolgens worden gestort. Nuttige toepassing van het residu is niet toegestaan, ook niet in combinatie met immobilisatie.</u></p> <p>Aan E.40-II, aan minimumstandaard b is de volgende tekst toegevoegd: <u>(alleen van toepassing wanneer - op basis van paragraaf I - de aanwezigheid van POP's niet tot ander beleid leidt)</u></p> <p>E.40-II, na de tabel met minimumstandaarden is toegevoegd: <u>In bijzondere gevallen dat baggerspecie onder meerdere categorieën valt, moet worden voldaan aan de eisen van alle van toepassing zijnde categorieën.</u></p> <p>E.40-III, aan tabel "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. recycling of t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling" en onder "t.b.v. andere nuttige toepassing" is toegevoegd: <u>Nee Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b) omdat uitsluitend overbrenging t.b.v. verwijdering is toegestaan.</u></p> <p>E.40-III, aan tabel "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. verbranden" is toegevoegd: <u>Ja. Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b), mits alle POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet en er niet alsnog een deel van de afvalstof wordt gestort. De behandelde baggerspecie moet vervolgens nuttig worden toegepast.</u> <u>Indien blijkt dat door de gehalten en/of aard van de aanwezige verontreinigingen er geen voor recycling geschikte baggerspecie kan ontstaan, is overbrenging vanuit Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering in beginsel toegestaan onder voorwaarde dat als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland (zie ook paragraaf B.13.4.1.3 beleidskader).</u></p> <p>Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder b, indien de verwerking gericht is op het thermisch verwijderen van de verontreinigingen. De behandelde baggerspecie moet vervolgens <u>nuttig worden toegepast gerecycled.</u></p> <p>E.40-III, aan de tabel "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" is toegevoegd: <u>Ja Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b), mits het gaat om een handeling als bedoeld onder D9 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen waarbij alle POPs worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet en er niet alsnog een deel van de afvalstof wordt gestort. De behandelde baggerspecie moet vervolgens nuttig worden toegepast.</u></p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>E.40-III, de tabel "overbrenging vanuit Nederland" onder "t.b.v. storten" wijzigen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a, <u>b en c</u>, op grond van nationale zelfverzorging <u>en/of omdat (voor POP-houdende baggerspecie) andere vormen van (voorlopige) verwijdering vereist zijn.</u> <p>Tevens is de voetnoot bij deze tabel als volgt gewijzigd: Het Bbk kent uitsluitend de term 'nuttige toepassing'. Het LAP maakt (...)</p> <p>E.40-III, voetnoot onder de tabel "overbrenging vanuit Nederland" is gewijzigd: Hieronder valt ook thermische reiniging wanneer die vanwege de aanwezige verontreinigingen (<u>peb's of dioxinen POP's</u>) als verwijdering moet worden aangemerkt.</p> <p>E.40-III, de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. recycling" is gewijzigd: Ja <u>Voor baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder a en c</u>, indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</p> <p>Aan E.40-III, de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. recycling" en "t.b.v. andere nuttige toepassing" is toegevoegd: <u>Nee Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b) omdat uitsluitend overbrenging t.b.v. verwijdering is toegestaan.</u></p> <p>E.40-III, aan de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. verbranden" en "t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten" is toegevoegd: <u>Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II onder b), indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard. Indien de baggerspecie na eventuele reiniging niet voor nuttige toepassing geschikt is, moet de baggerspecie teruggevoerd worden naar het land van herkomst of overgebracht naar een derde land. Uit het kennisgevingsdossier moet blijken dat hierover afspraken met het land van herkomst zijn gemaakt (zie ook paragraaf B.13.4.1.3. beleidskader).</u></p> <p>E.40-III, aan de tabel "overbrenging naar Nederland" onder "t.b.v. storten" is toegevoegd: <u>Voor POP-houdende baggerspecie (paragraaf II, onder b), op grond van nationale zelfverzorging en/of omdat andere vormen van (voorlopige) verwijdering vereist zijn.</u></p> <p>E.40-III, een voetnoot is onder de tabel "overbrenging naar Nederland" toegevoegd: <u>Hieronder valt ook thermische reiniging wanneer die vanwege de aanwezige verontreinigingen (POP's) als verwijdering moet worden aangemerkt.</u></p> <p>In F.5 en/of E.40 is categorie 89 en 96 zijn als volgt gewijzigd (nummering van de categorie 89 volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP anders. Categorie 96 is een nieuwe categorie op basis van het antwoord op inspraakreactie 398): Categorie 89: <u>PCB-houdende afvalstoffen voor zover niet vallende onder categorie 90 en voorzover geen sprake is van baggerspecie en waarvan het PCB-gehalte groter is dan 0,5 mg/kg per congener 28, 52, 101, 118, 138, 153 en 180</u> Categorie 96: <u>verontreinigde grond en baggerspecie die op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moeten worden aangemerkt en voldoet aan de maximale waarden voor bodemkwaliteitsklasse B als bedoeld in het Bbk , niet zijnde grond vallend onder categorie 89.</u></p> <p>Aan F.5 en E.40-V is toegevoegd (nummering van de categorieën volgens het ontwerp – mede op basis van andere inspraak is de nummering in het definitieve LAP anders): <u>Categorie 99A: baggerspecie waarvan het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004 gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde en die op basis van de Eural als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt.</u> <u>Categorie 99B: baggerspecie waarvan het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening EG/850/2004 gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde en die op basis van de Eural niet als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt.</u></p>
952.	E.40-II	76	<p>De sectorplannen gaan in op de mogelijke synergie tussen afvalstromen om tot nuttige toepassing en het creëren van bouwstoffen te komen. Dit geldt echter niet voor baggerspeciedepots, terwijl zij beschikken over een scherp gedefinieerd acceptatieprotocol. Inspreker vraagt waarom deze synergie voor nuttige toepassing van baggerspecie buiten beschouwing blijft. En welke gevolgen de uitspraak van het Hof van Justitie d.d. 28 juli 2016 Zaak C-147/15 (Edilizia Mastrodonato) heeft voor het nuttig toepassen van afvalstoffen. Het terugbrengen van (afval)stoffen in een voormalige winput, waaronder ook het toepassen van baggerspecie in een voormalige zandwinput wordt begrepen, kan onder omstandigheden ook nuttige toepassing kan zijn. Die omstandigheden dienen in het nationale beleid te worden verduidelijkt.</p>	<p>Vanwege de zeer grote volumes baggerspecie die bij baggerwerkzaamheden vrijkomen en de fysische en chemische eigenschappen van baggerspecie wijkt het beleid voor baggerspecie af van het beleid van andere afvalstoffen. Zie verder 950.</p> <p>In een baggerspeciedepot wordt baggerspecie in het oppervlaktewater gestort. Het gelijktijdig met baggerspecie storten van afvalstoffen wordt niet toegestaan. Het is immers al jaren bestaand beleid dat het moratorium op het uitbreiden van de stortcapaciteit gehandhaafd blijft. De tekst wordt hierop verduidelijkt.</p> <p>Uit het arrest inzake Edilizia, blijkt dat om te kunnen spreken van nuttige toepassing aan twee voorwaarden moet worden voldaan: - sprake moet zijn van vervanging van primaire materialen; en - de afvalstoffen moeten volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt zijn voor de voorgenomen toepassing. Een baggerspeciedepot is bedoeld voor het storten van baggerspecie, zodat geen sprake is van het vervangen van niet-afvalstoffen door afvalstoffen.</p> <p>Van nuttige toepassing van baggerspecie in oppervlaktewater kan uitsluitend sprake zijn als niet gevaarlijke baggerspecie wordt toegepast conform het Bbk (onder andere artikel 35, sub d, en artikel 5). Dit betekent onder andere dat geen grotere hoeveelheid van die baggerspecie wordt toegepast dan volgens gangbare maatstaven nodig is voor het functioneren van de toepassing en dat de toepassing volgens gangbare maatstaven nodig is op de plaats waar deze plaatsvindt, of onder de omstandigheden waarin deze plaatsvindt.</p> <p>B.15.5 is als volgt gewijzigd:</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>Mocht hierna het 6-jaar criterium nog steeds in gevaar zijn, dan zal uitbreiding van bestaande stortplaatsen of gesloten stortplaatsen, die voldoen aan de eisen van het Stortbesluit Bodembescherming en de Nazorgregeling Wm, worden toegestaan. Het realiseren van nieuwe stortlocaties, zowel bovengronds als ondergronds <u>als in oppervlaktewater</u>, is niet aan de orde.</p> <p>Aan B.15.5 en B15.6 is toegevoegd: <u>Het moratorium geldt niet voor baggerspecie. Baggerspeciedepots vallen buiten het moratorium, ook de depots die binnen een inrichting van een stortplaats zijn gelegen. Het storten van afval, niet zijnde baggerspecie, in baggerspeciedepots valt wel onder het moratorium en wordt niet toegestaan.</u></p>
953.	E.40-II	88	Als baggerspecie niet kan worden toegepast, is storten in een baggerspeciedepot de minimumstandaard. Ook storten op een stortplaats is toegestaan. Inspreker verzoekt dit toe te voegen.	<p>Deze inspraakreactie wordt onderschreven. Tevens wordt een verwijzing naar het Beleidsstandpunt Verwijderen Baggerspecie (1993) opgenomen.</p> <p>E.40-II, minimumstandaard b wijzigen: Storten in een daarvoor geschikt baggerspeciedepot <u>of op een daarvoor geschikte stortplaats</u>.</p>
954.	E.40-III	24	Onder 'Overbrenging naar Nederland' t.b.v. storten zou 'Reinigingsresidu vrijkomend bij reiniging van baggerspecie als bedoeld in paragraaf II onder c' toegevoegd dienen te worden.	Het gevraagde was opgenomen in het ontwerpplan en niet toegestaan. Naar aanleiding van inspraakreacties is wel in paragraaf III van zowel sectorplan baggerspecie als het sectorplan grond de beoordeling van reinigingsresidu op elkaar afgestemd. Zie verder inspraakreactie 950.
955.	E.40-III	24	<p>Als (mede)beheerder van het baggerspeciedepot Slufter op de Maasvlakte hecht inspreker eraan dat LAP3 geen onnodige restricties oplegt ten aanzien van de overbrenging van baggerspecie uit andere landen. Het depot Slufter heeft ruim voldoende capaciteit en het ontvangen van buitenlandse baggerspecie zal niet leiden tot verdringing van Nederlands materiaal naar andere bestemmingen. De beheerders van de Slufter zien daar ook op toe en beslissen per geval of een verzoek van een buitenlandse aanbieder wordt geaccepteerd. Gegeven het feit dat de zelfvoorzienendheid van Nederland op dit gebied niet ter discussie staat, vraagt inspreker of een beperking ten aanzien van de ontvangst van baggerspecie uit andere lidstaten in overeenstemming is met het Verdrag van Europa, de Kaderrichtlijn afvalstoffen en de EVOA. Zij pleit ervoor bij de ontvangst van baggerspecie uit andere landen hooguit beperkingen op te leggen ten aanzien van kwaliteit maar geen herkomsteis te stellen.</p> <p>Mocht een herkomsteis toch juridisch noodzakelijk worden geacht dan pleit inspreker voor een verruiming ten opzichte van de geografische begrenzing die is opgenomen in het ontwerp. Volgens het ontwerpplan is ontvangst van baggerspecie alleen mogelijk vanuit de rivieren Rijn, Maas, Schelde, Elbe, Eems en Wezer. Hierin zijn de rivieren betrokken die direct sediment aanvoeren naar Nederland en de Duitse rivieren die sediment aanvoeren naar de Waddenzee. Niet betrokken zijn de rivieren die uitmonden in en havens die grenzen aan het Kanaal en de Noordzee en derhalve ook sedimenten aanvoeren naar Nederlands grondgebied, als gevolg van de (primaire noordwaartse) water- en sedimentstroming op zee.</p> <p>In het Nationaal Waterplan, de onderliggende Beleidsnota Noordzee en de Nationale Mariene Strategie is de Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie verankerd. Deze richtlijn verplicht de Europese lidstaten om in 2020 te komen tot een Goede Milieutoestand voor de zee. Dit geldt voor de gehele Nederlandse Exclusieve Economische Zone. Om ook op het Nederlands deel van de Noordzee de waterkwaliteit in goede staat te houden en de Goede Milieutoestand te behalen zouden aan het sectorplan binnen de afbakening 'bovenstrooms gebied' de havens en rivieren die grenzen aan het Kanaal en de Noordzee toegevoegd moeten worden. De verontreinigde sedimenten die zich in deze bovenstroomse gebieden bevinden, kunnen eveneens ongewenst diffuse verontreiniging in Nederland veroorzaken.</p>	<p>Storten van afvalstoffen staat op de laatste plaats in de afvalhiërarchie en moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Het Nederlandse afvalstoffenbeleid is er dan ook op gericht om Nederlands afval dat geen andere bestemming dan storten kan krijgen ook in Nederland te storten. Daarnaast blijven de grenzen voor te storten afvalstoffen afkomstig uit het buitenland gesloten. Ook ten aanzien van het storten van baggerspecie wil Nederland zelfvoorzienend zijn. Dit houdt in dat baggerspecie die in Nederland ontstaat en niet nuttig toegepast kan worden, in Nederland moet worden gestort. Andersom geldt ook het uitgangspunt dat buitenlandse baggerspecie, met uitzondering van baggerspecie uit bovenstroomse gebieden, niet in Nederland mag worden gestort. Voor het storten van baggerspecie uit bovenstroomse gebieden wordt een uitzondering gemaakt, omdat de overheid een belangrijke verantwoordelijkheid heeft om de natte infrastructuur en de waterhuishouding op peil te houden. Nederland wil zorg dragen voor een milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van baggerspecie uit bovenstroomse gebieden die mogelijk door de stroming van rivieren sowieso naar Nederland meegevoerd zou kunnen worden. Niet wordt ingezien waarom dit beleid in strijd zou zijn met Verdrag van Europa, de Kaderrichtlijn afvalstoffen en de EVOA.</p> <p>Voor baggerspecie afkomstig uit rivieren die uitmonden in en havens die grenzen aan het Kanaal en de Noordzee is geen uitzondering gemaakt in het sectorplan. Dit betreft geen rivieren en havens die in Nederland zijn gelegen. De mate waarin deze baggerspecie via natuurlijke stroming naar Nederland meegevoerd zou kunnen worden, maakt het niet noodzakelijk dat voor deze baggerspecie verwerking in Nederland moet plaatsvinden.</p> <p>Het in goede staat houden van de waterkwaliteit op het Nederlands deel van de Noordzee is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid voor de landen waarvan de rivieren op de Noordzee uitkomen.</p>
956.	E.40-III	76	Het bovenstroomsgebiedcriterium hinkt op twee gedachten. Enerzijds komt het anders toch in Nederland, anderzijds past het niet in het nationale zelfverzorgingsprincipe voor storten. Aangezien Nederland het enige land is met depots voor de stort van "niet toepasbare" baggerspecie is het zelfverzorgingsprincipe niet voor 100% eenduidig toe te passen in buurlanden, zoals België, Duitsland en Frankrijk. Het toestaan van een (beperkte) mate van import van verontreinigde baggerspecie uit de Nederlandse buurlanden kan een bovenregionaal belang dienen. Gezien het feit dat Nederland netto een tekort heeft aan grond en omdat natuurherstelprojecten waarbij grond nodig is sneller kunnen worden gerealiseerd, is	Storten van uit het buitenland afkomstige baggerspecie is alleen toegestaan voor baggerspecie afkomstig uit een bovenstrooms gebied bij de rivieren Rijn, Maas, Schelde, Elbe, Eems en Wezer. De betreffende baggerspecie zou, indien niet wordt gebaggerd, door de stroming van de rivieren sowieso naar Nederland meegevoerd kunnen worden, zie ook het antwoord op inspraakreactie 955. Deze inspraakreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het beleid.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			het mogen importeren van grond dat voldoet aan de gebiedscriteria een logisch uitvloeisel.	
957.	E.41	77 en 93	Inspreker verzoekt afspraken op te nemen waarbij gemeenten bij de implementatie van het programma VANG nadrukkelijk(er) aandacht besteden aan voorlichting en controlerend c.q. handhavend optreden in de inzamel- en recyclingketen teneinde de kwaliteit van deze materiaalstromen te waarborgen en de ketenkosten te beheersen.	Inspreker verzoekt in het LAP iets te regelen dat primair tussen betrokken stakeholders (i.c. inspreker en gemeenten) moet worden afgesproken en zich niet leent voor regulering via het LAP. Deze inspraakreactie heeft daarmee geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
958.	E.41-I	88	Waarom is EPS uitgezonderd van de werking van dit sectorplan? In de Raamovereenkomst wordt EPS wel genoemd. Voor de consistentie zou EPS dan ook onder sectorplan 41 moeten vallen.	Er is voldaan aan het verzoek van inspreker om EPS-verpakkingsafval niet uit te sluiten van sectorplan 41. Echter, ook in sectorplan 85 blijft EPS-verpakkingsafval behouden omdat in dat sectorplan uitgebreid wordt ingegaan op de consequenties van de eventuele aanwezigheid van HBCDD op de recycling. Als gevolg van de inspraak is sectorplan 41 gewijzigd conform de systematiek die gehanteerd is voor papier- en kartonnen verpakkingen: • In paragraaf I is de formulering als volgt gewijzigd: Dit sectorplan omvat verpakkingen, bestaande uit o.a. papier/karton, kunststof, hout, metaal of glas welke getypeerd kunnen worden als schud-, schrap- of schraapleeg, ~~met uitzondering van EPS (geëxpandeerd polystyreenschuim).~~ In paragraaf II is aan de beschrijving van de minimumstandaard de volgende zin toegevoegd: <u>Voor recycling van EPS-verpakkingsafval geldt dat het geproduceerde recyclaat, materiaal, of voorwerp geen HBCDD mag bevatten in concentraties hoger dan 100 mg/kg, conform de bepalingen uit bijlage 1 van Verordening 2004/850/EG.</u> In sectorplan 85 (EPS) zijn de volgende wijzigingen aangebracht in de beschrijving van de minimumstandaard onder IIA: ~~Recycling, waarbij het geproduceerde recyclaat, materiaal, of voorwerp geen HBCDD mag bevatten in concentraties hoger dan 100 ppm, conform de bepalingen uit bijlage 1 van Verordening 2004/850/EG. Verwerken conform de beschreven minimumstandaard van sectorplan 41 (Verpakkingen).~~
959.	E.41-II	77 en 93	Inspreker verzoekt LAP3 zodanig aan te vullen dat daar waar bij de inzameling van kunststof verpakkingen sprake is van overschrijding van de grenswaarde van €205,- per ton, • partijen verplicht zijn hun activiteiten en daarmee verbonden kosten inzichtelijk te maken. Tevens moet medewerking worden verleend aan externe controles. • partijen in de keten te verplichten integrale maatregelen te nemen om de ketenkosten te reduceren, zodanig dat de grenswaarde wordt bereikt of de materiaalketen zonder deficit kan functioneren.	Allereerst heeft de grenswaarde van € 205,- expliciet geen betrekking op kosten voor inzameling, maar uitsluitend op kosten voor verwerking (beleidskader A.4.6). Daarnaast is er bewust voor gekozen deze grenswaarde niet op te nemen in het sectorplan verpakkingen. Juist in die sector is via de producentenverantwoordelijkheid een specifieke kosten- en vergoedingsstructuur van toepassing waar deze grenswaarde niet goed in valt in te passen. Het verzoek wordt daarom niet overgenomen.
960.	E.41-II	36 en 96	De drempel om verbranding van goed te recyclen kunststoffen terug te dringen blijft te laag. Recycling van kunststoffen is zo veel meer dan alleen kunststofverpakkingen. Inspreker is van oordeel dat alle afvalstromen via een sorteer- en recycleonderneming moeten gaan. Ook moet ingezet worden op recycling van alle daarvoor in aanmerking komende afvalstoffen. Verbranding kan dan alleen nog voor die stromen die niet herverwerkt kunnen of mogen worden.	Het beleid zet in op bronscheiding van kunststofverpakkingen met als doel zo veel mogelijk (hoogwaardige) recycling te bewerkstelligen. De door inspreker voorgestelde aanpak om alle afvalstromen via een sorteer- en recyclingonderneming te laten lopen zou een zware maatregel zijn waarvoor eerst onderzocht zou moeten worden of dit voor alle stromen wel kosteneffectief zou zijn. Dit is niet iets om zonder nauwgezet onderzoek in het LAP op te nemen. Bovendien wordt in het Programma Meer en Beter recyclen reeds onderzocht voor welke afvalstoffen het wel loont om meer te gaan sturen in inzameling en verwerking t.b.v. meer en beter recyclen.
961.	E.41-II	36 en 96	Inspreker is erop tegen dat via een convenant normen worden opgesteld voor recycling. Partijen die niet aan tafel zitten hebben geen inspraakmogelijkheden en zijn ook niet aan de uitkomsten gebonden.	Het Convenant meer en beter recycling (ervan uitgaande dat inspreker doelt op dat convenant), gaat niet over normen. Stel echter dat de uitkomst van de onderzoeken uit Meer en Beter recyclen leiden tot een ophoging van de minimumstandaard van verpakkingsglas of kunststofverpakkingen, dan zal conform de procedure tot wijziging van het LAP weer inspraak voor een ieder mogelijk zijn.
962.	E.41-II	65 en 78	Inspreker citeert de minimumstandaard en de genoemde 'ontwikkeling minimumstandaard'. Vervolgens geeft inspreker aan dat met name voor kunststof verpakkingsafval dan ook eerst maatregelen genomen zullen moeten worden die ervoor zorgen dat zowel bij het ontwerp (ecodesign) als bij de productie (inzet recyclaat) een bijdrage wordt geleverd aan het circulair maken van de kunststof verpakkingsketen. De Rijksoverheid zal hier een sturende rol in moeten spelen en ambitieuze en afrekenbare doelen moeten stellen om haar circulaire doelstellingen waar te kunnen maken. Hierbij kan worden teruggefallen op het Besluit Beheer Verpakkingen 2014 waarin is bepaald dat elke producent of importeur maatregelen ter preventie zal nemen. Deze maatregelen moeten er voor zorgen dat: a. een verpakking zodanig is ontworpen en vervaardigd dat recycling wordt vergemakkelijkt; b. een verpakking zodanig is ontworpen en vervaardigd dat, indien het te verpakken product daarvoor geschikt is, hergebruik van de verpakking mogelijk is; c. een verpakking zodanig is ontworpen en vervaardigd dat het zoveel mogelijk de houdbaarheid van het verpakte product verlengt; d. een verpakking zodanig is ontworpen en vervaardigd dat het gewicht	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			van de verpakking of van de combinatie van de verpakking en het verpakte product zo laag mogelijk is; e. bij de vervaardiging van een verpakking zo weinig mogelijk verpakkingsmateriaal wordt gebruikt; f. bij de vervaardiging van een verpakking zoveel mogelijk gerecycled materiaal toegepast wordt.	
963.	E.41-VII	6	Inspreker vraagt of wel eens overwogen is of dalende trend van de recycling van gemengd A-hout het gevolg kan zijn van de keuze om voor A-hout niet in te zetten op recycling. Dit in combinatie met het mechanisme van SDE-subsidiëring waardoor inzet als brandstof economisch aantrekkelijker wordt.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die in dit sectorplan is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van dit sectorplan. Zie verder de beantwoording van inspraakreactie 915 en 916 bij het sectorplan 36 (hout).
964.	E.41-VII	6	In de tekst is vermeld dat een werkgroep onder andere het niet toelaatbaar bijstoken van herbruikbaar hout in energiecentrales in kaart heeft gebracht. Inspreker vraagt waarom dit niet toelaatbaar is. Dat is toch te verwachten wanneer de minimumstandaard niet op recycling maar op hoofdgebruik als brandstof is gesteld? De aanpak van de problematiek is eenvoudig door het verbranden te verbieden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die in dit sectorplan is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van dit sectorplan.
965.	E.41-VII	88	In het keuzediagram op pag. 9 wordt sectorplan 41 niet genoemd en komen de laatste twee lijnen op sectorplan 42 uit. Het helemaal onderaan genoemde sectorplan 42 moet sectorplan 41 zijn.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het sectorplan.
966.	E.42-II	6	Inspreker vraagt of de minimumstandaard voor verpakkingsafval de verwerking niet terug in de tijd werpt. Eerdere m.e.r.- en EVOA-procedures hebben uitgewezen dat cryogene verwerking niet in de markt (in voldoende mate) beschikbaar is dan wel in milieuhygiënische zin (inclusief inzet als brandstof c.q. teruggwinning van metalen) zich niet in positieve zin onderscheidt van hoogcalorische verbranding. Het verzoek is om hier hoogcalorisch verbranden als minimumstandaard te presenteren of ten minste aan de standaard toe te voegen.	Omwille van het feit dat er in Nederland geen cryogene installatie actief is die deze verpakkingen kan verwerken én, omdat de export t.b.v. andere nuttige toepassing reeds wordt toegestaan, wordt de minimumstandaard (paragraaf II) als volgt gewijzigd: ~~Verwerken in een cryogene installatie gevolgd door~~ • ~~'andere nuttige toepassing' van de kunststoffractie en verfslude en;~~ • ~~teruggwinning van metalen ten behoeve van recycling.~~ <u>Andere nuttige toepassing in de vorm van hoofdgebruik als brandstof in een installatie waaruit de metalen uit de reststoffen worden teruggewonnen t.b.v. recycling (vb. R1-AVI's).</u>
967.	E.42-II en E.42-III	88	Het sectorplan komt niet geheel overeen met de praktijk. Cryogene verwerking is vanwege mogelijke reactiviteit niet mogelijk voor metallische verf. Deze worden bij inzamelaars vaak gemengd met andere verfstromen aangeboden. Aangezien uitsorteren niet mogelijk is, moeten deze partijen worden verwijderd, bijv. in een DTO. Inspreker verzoekt de minimumstandaard en de passage over overbrenging zo aan te passen dat de tekst in overeenstemming is met de praktijk.	Met verwijzing naar de beantwoording van inspraakreactie 966, blijft verwerken in een DTO niet conform de minimumstandaard. De inhoud van de (niet-lege) verpakkingen moet nuttig worden toegepast en de aanwezige metalen gerecycled.
968.	E.42-II en E.43-II	86	Nederland beschikt niet over een werkende cryogene installatie voor verpakkingsafval met verf, lijm, kit of hars. Sinds een groot aantal jaren worden deze afvalstoffen in Nederland verwerkt middels pyrolyse. De in de sectorplan 43 genoemde afvalstromen kunnen grotendeels verwerkt worden middels pyrolyse. Bij dit proces wordt de organische fractie uit de afvalstoffen omgezet in een brandbaar gas welke nuttig wordt toegepast. Ook wordt de metaalfractie teruggewonnen. Inspreker verzoekt om pyrolyse als minimumstandaard voor deze afvalstromen toe te voegen.	Zie eerst de beantwoording van inspraakreactie 966 waarin de minimumstandaard van sectorplan 42 gewijzigd is in: 'andere nuttige toepassing' waarbij ook de metalen worden teruggewonnen. De initiatiefnemer van de pyrolyse-installatie heeft indertijd met een LCA aangetoond dat deze vorm van verwerken milieuhygiënisch op zijn minst vergelijkbaar scoort met de minimumstandaard van LAP2. In LAP3 wordt de minimumstandaard ten opzichte van LAP2 niet aangescherpt, maar juist verruimd. Ondanks dat de pyrolyse-installatie specifiek is opgericht voor de verwerking van afvalstoffen en moet worden gezien als een verwijderingsinstallatie, is er dan ook geen reden om aan te nemen dat de pyrolyse-installatie op basis van haar milieuhygiënische score niet zou passen onder de minimumstandaard van LAP3. De minimumstandaard van sectorplan 43 is verwijderd door verbranden en is met name gericht op het vernietigen van de gevaarlijke inhoud van de verpakkingen. De minimumstandaard sluit gelijkwaardiger en hoogwaardiger verwerken niet uit. Pyrolyse is dus ook op basis van de minimumstandaard toegestaan.
969.	E.42-III	6	Inspreker vraagt welke installaties met cryogene techniek (met voldoende capaciteit) in Nederland beschikbaar zijn. Klopt het dat hoogcalorische verbranding = nuttige toepassing = toegestaan? Zo ja, kan dit dan expliciet worden aangegeven?	Zie de beantwoording van inspraakreactie 966.
970.	E.43-II	6	Inspreker vraagt om uitleg waarom in het sectorplan 42 – terecht – verbranden als vorm van verwijderen niet als minimumstandaard geldt en in sectorplan 43 wél. Dus waarom verpakking met bestrijdingsmiddelen, halogeenhoudende chemicaliën en laboratoriumchemicaliën wél voor verwijdering geïmporteerd mag worden en verpakking met verf, kit en lijm niet? Waarom wordt niet ook hier 'nuttige toepassing' als minimumstandaard gesteld? Ook in de minimumstandaard van sectorplan 55 is terecht opgenomen dat AVI-R1 een volwaardig alternatief vormt.	Bij verpakkingen die vallen onder SP43 en die een diversiteit aan gevaarlijke stoffen kunnen bevatten (de verpakkingen zijn niet leeg), ligt de focus op het verwijderen van met name de niet gescheiden inhoud. In SP42 ligt dat anders gezien het ook gaat om niet-lege verpakkingen maar de inhoud per definitie hoogcalorisch is (lijm, kit, hars of verf). Die zekere hoogcalorische waarde moet nuttig worden gebruikt. Daarom is de minimumstandaard in SP42 gericht op energieruggwinning en recycling.
971.	E.43-II	36 en 96	Inspreker pleit voor een minimumstandaard 'recycling', waarbij er wel een opening blijft voor die specifieke stromen waarvoor mechanische recycling	Het gaat in dit sectorplan om <i>niet-lege verpakkingen</i> van overig gevaarlijk afval. Met name de aard van de aanwezige inhoud zal bepalen of er nog recyclingmogelijkheden zijn voor de inhoud of de verpakking, maar dit valt niet in zijn algemeenheid te zeggen waardoor de

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			op dit moment nog niet mogelijk blijkt te zijn. Het is dan echter aan de marktpartijen met valide argumenten te komen bij de controlerende autoriteiten waarom dat het bij een bedrijf wel kan en bij een ander bedrijf niet.	<p>minimumstandaard niet op het niveau van 'recycling' vastgesteld kan worden.</p> <p>Zijn de verpakkingen wel leeg en/of van inhoud gereinigd, dan vallen de verpakkingen onder SP41, Verpakkingen algemeen, en is de minimumstandaard recycling. Zie ook het determinatieschema dat als bijlage bij de sectorplannen 41, 42 en 43 is gevoegd.</p> <p>Om duidelijker te maken dat het in deze sectorplannen gaat om de verwerking van de verpakking inclusief de inhoud ervan, is de titel van de sectorplannen als volgt gewijzigd: E.42: Verpakkingen ~~van met~~ verf, lijm, kit of hars E.43: Verpakkingen ~~van met~~ overige gevaarlijke stoffen</p>
972.	E.43-II en E.43-III	6	Inspreker geeft aan dat de opmerkingen van inspreker op sectorplan 42 overeenkomstig van toepassing zijn op sectorplan 43.	Zie de beantwoording van inspraakreacties 966 en 969.
973.	E.51-II	15	Gesteld wordt dat voor de rapportage over de verwerking van autowrakken extrapolatie van 25% welvaartschroot shredderresidu toegestaan is. Dit is vreemd want de minimumstandaard van 95% is enkel bepaald aan de hand van autoshredderafval verwerking. Het wordt nergens onderbouwd.	Via een inspraakreactie op sectorplan 27 (inspraakreactie 793), is de alinea over het equivalent van autoshredderafval komen te vervallen.
974.	E.51-II	15	Sectorplan 51 refereert aan sectorplan 27 inzake het verminderen van het storten van shredderafval. In haar inspraak op sectorplan 27 heeft inspreker al aangegeven dat er vanwege een capaciteitstekort enkel meer gestort zal worden dat bovendien op financieel rendabele wijze opgewerkt (zij het niet tot 95%) had kunnen worden.	Het capaciteitstekort voor autoshredderafval wordt niet herkend. Er is één verwerker die al het shredderafval afkomstig van auto's kan verwerken. Door aanpassingen in de minimumstandaard van sectorplan 27, is de minimumstandaard voor niet-autoshredderafval gehandhaafd t.o.v. LAP2 op verwijdering door verbranden.
975.	E.51-II	69	Shredderafval afkomstig van autowrakken bestaat nu uit verschillende typen shredderafval met verschillende componenten. De PST-fabriek haalt de recyclingprestatie door het aannemen van de mix van verschillende typen shredderafval. Verzocht wordt de tekst als volgt te wijzigen: "Aan vergunningen voor bedrijven die wrakken van auto's shredderen worden sturingsvoorschriften verbonden die inhouden dat deze bedrijven het equivalent van het bij het shredderen van deze autowrakken vrijkomende <u>verschillende typen</u> shredderafval, gelijkmatig over het jaar verdeeld aanbieden aan een verwerker die het shredderafval verwerkt volgens de minimumstandaard van sectorplan 27."	Aan de hand van inspraakreacties op sectorplan 27 is onderscheid gemaakt in autoshredderafval en overig shredderafval. Het autoshredderafval moet, na afscheiding van de metalen bij het shredderbedrijf, verder verwerkt worden bij een verwerker die aan de minimumstandaard van autoshredderafval voldoet. Omdat de twee verschillende soorten shredderafval apart moeten worden gehouden, krijgt een verwerker van autoshredderafval alleen deze stroom. Deze stroom shredderafval zal bestaan uit een mix (lichte fractie, zware fractie) van verschillende typen autoshredderafval. Deze inspraakreactie heeft niet geleid tot een verdere aanpassing van de tekst, zoals die al bij inspraakreactie 783 is toegevoegd.
976.	E.51-II	79	Het past in het streven van het Nederlands kabinet om te komen tot een circulaire economie wanneer autoruiten uit wrakken vooraf gedemonteerd moeten worden. Momenteel is er sprake van downcycling van het materiaal in een minerale restfractie, terwijl er bewezen technieken beschikbaar zijn om van oude autoruiten weer nieuwe autoruiten te maken. Inspreker vraagt waarom niet geëist wordt dat autoruiten worden gedemonteerd, in de wetenschap dat deze techniek voor handen is.	De mogelijkheid om autoruiten niet te demonteren gedurende het demontageproces is te vinden in andere regelgeving, namelijk de Activiteitenregeling milieubeheer. In artikel 3.27d, tweede en vijfde lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer staan de stoffen, preparaten of producten vermeld die uit autowrakken gedemonteerd moeten worden. In artikel 3.27d, vijfde lid, onder a en b van de Activiteitenregeling milieubeheer, staan uitzonderingen op de demontageverplichting vermeld voor onder andere glas, banden, kunststoffen. Als deze materialen tijdens het shredderproces zodanig gescheiden worden dat ze als materiaal kunnen worden gerecycled, zijn deze materialen uitgezonderd van de demontageverplichting.
977.	E.51-II	88	Inspreker verzoekt de verplichting op te nemen autoruiten vooraf te demonteren, zodat daarvan nieuwe autoruiten kunnen worden gemaakt.	Zie het antwoord op inspraakreactie 976.
978.	E.51-II en E.51-VI	60 en 92	Het opnemen in vergunningsvoorschriften van shredderbedrijven dat zij het shredderafval in gelijkmatig over het jaar verdeelde porties gaan aanbieden aan de PST-installatie miskent de markt, die niet via rekenformules verloopt. Zij legt een mogelijk opslag- en capaciteitsprobleem alsmede financieel risico daarmee volledig bij de shredderbedrijven. Het milieudoel hiervan is onbekend. De stelling dat het milieuhygiënisch nadelig is en het behalen van de Europese recyclingdoelstellingen voor autowrakken in gevaar brengen is uit de lucht gegrepen. Een en ander gaat zo ver dat zelfs een overgangssituatie niet nodig wordt geacht bij aanpassing van de vergunningsvoorschriften.	Het doel van de sturingsvoorschriften is om te voorkomen dat de PST-installatie onvoldoende autoshreddermateriaal heeft om te verwerken, terwijl er tegelijkertijd shredderafval gestort wordt. Door te sturen op een constante levering van autoshreddermateriaal aan de PST-installatie, wordt voorkomen dat er piekbelastingen optreden in de aanvoer. Bij piekbelastingen kan het voorkomen dat er onvoldoende opslagcapaciteit bij de verwerker is, waardoor een gedeelte van het aangeleverde materiaal alsnog naar de stort gebracht moet worden. Overigens is deze verplichting in het definitieve LAP wel beperkt tot shredderafval afkomstig van het shredderen van autowrakken. Zie hiervoor ook het antwoord op inspraakreactie 793.
979.	E.51-II en E.51-VII	15	Er wordt gemeld dat er actief gestuurd wordt op hogere vormen van recycling (meer en beter recycelen). Het feit dat in sectorplan 27 door ARN gefinancierde nascheiding bevoordeeld wordt betekent dat er juist gekozen is voor de meest laagwaardige vorm van hergebruik. Hogere vormen van hergebruik zijn alleen mogelijk als dichterbij de bron gescheiden wordt teneinde zoveel mogelijk schone monostromen te verkrijgen. Dat voornemen wordt wel genoemd, maar nergens uitgewerkt. Sterker: de minimumstandaard zal eerder gehaald worden als er vooraf minder te (hoogwaardig) recycelen materiaal verwijderd wordt omdat daarmee het SA rijker zal zijn aan met PST te scheiden materialen.	Voor bepaalde onderdelen van autowrakken bestaat een keuzemogelijkheid om deze vooraf selectief te demonteren of deze materialen achteraf via het shredderafval nuttig toe te passen. In het eerste deel van de planperiode wordt nagegaan of hier componenten bij zijn waarvoor het meerwaarde kan hebben om onderscheid te maken en beleidsmatig ook actief te gaan sturen naar één van de vormen. Als uit dit onderzoek komt dat dit meerwaarde heeft en ook reëel (voldoende verwerkingscapaciteit, acceptabel kostenniveau, etc.) is, kan dit leiden tot aanpassing van de minimumstandaard en eventueel ook tot aanpassing van wet- en regelgeving.
980.	E.51-II en E.51-	60 en 92	Het stopzetten van de demontagevergoeding door producenten heeft	In het antwoord op inspraakreactie 976 wordt verwezen naar de verplichtingen die in de Activiteitenregeling milieubeheer zijn opgenomen

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
	VII		geleid tot beëindiging van een werkwijze die aantoonbaar leidt tot minder en hoogwaardiger shredderafval. Een verwijzing naar onderzoek in het kader van het project Hoogwaardige recycling en in dat kader ontwikkelde mLCA die mogelijk zou kunnen worden gebruikt om te komen tot een andere vorm van verwerking is de spreekwoordelijke mosterd na de maaltijd. Kwalitatieve preventie had hier moeten prevaleren. De minimum standaard zou het voorschrijven van 'selectieve demontage' moeten zijn met een toevoeging dat mogelijk in de toekomst een mLCA tot een andere conclusie zou kunnen leiden. Zie ook de reactie op mLCA.	m.b.t. het demonteren van auto-onderdelen. De producenten zijn verantwoordelijk voor het behalen van de doelstellingen in Besluit beheer autowrakken. Om de doelstellingen te behalen hebben de producenten een eigen PST-installatie opgericht. Voor een optimale werking van de PST, is er besloten om voor sommige onderdelen geen demontagevergoeding uit te keren. Dit is echter een zaak van de producenten en wordt niet in het LAP geregeld. De materialen worden middels de PST-installatie gerecycled i.p.v. recycling na selectieve demontage. In de toekomst kan een mLCA leiden tot andere conclusies over de vooraf te demonteren materialen. Als uit dit onderzoek komt dat dit meerwaarde heeft en ook reëel is (voldoende verwerkingscapaciteit, acceptabel kostenniveau, etc.), dan kan dit leiden tot aanpassing van de minimumstandaard en eventueel ook tot aanpassing van wet- en regelgeving.
981.	E.52-III	41	Sectorplan 52 maakt niet goed duidelijk dat export van banden naar de cementoven is toegestaan. Bij verwerken van banden in de cementoven is er sprake van zowel nuttige toepassing (banden zijn energiebron in cementoven) als materiaalhergebruik van het aandeel metaal in de banden (besparing van ijzererts dat anders zou worden toegevoegd bij maken van cement). Het is belangrijk dat export in beginsel is toegestaan. Internationaal is het verbranden met hoogcalorische verbrandingswaarde en in de cementoven ook nog met materiaalhergebruik een hooggevalueerde toepassing. In rij 2 van de tabel is opgenomen: 'voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling'. Kan verduidelijkt worden dat dit bijvoorbeeld verwerking van banden in een cementoven betreft?	Recycling is de minimumstandaard voor de verwerking van banden. In beginsel is overbrenging vanuit Nederland voor overige nuttige toepassing niet toegestaan. Overbrenging van banden voor toepassing in buitenlandse cementovens is alleen toegestaan, als de banden: a) Door een specifieke samenstelling of vervuiling niet voor recycling geschikt zijn; of b) De recyclingroute meer dan € 205,- per ton kost. Het toepassen van banden in buitenlandse cementovens is dus toegestaan, als aangetoond kan worden dat recycling niet meer mogelijk is of dat de verwerkingskosten hoger dan € 205,- zijn.
982.	E.53-I en II, E.59.IV, B.10.6	10	Restanten uit tanks van schepen met vloeibare lading worden als afval getypeerd. In het LAP wordt uitgesloten dat afval wordt gebruikt voor het maken van brandstof voor voer- en vaartuigen. Hierdoor kan 90% van dit afval (lading restanten van voer- en vaartuigbrandstoffen dan wel componenten daarvoor) niet meer worden gebruikt in de keten. Dit is zonde, daar 70-90% kan worden teruggewonnen en weer op specs kan worden gemengd. 1) Voorgesteld wordt om een deel van deze ladingrestanten onder sectorplan 59 Vloeibare brandstoffen en olierestanten te brengen en daardoor de mogelijkheid voor hergebruik als voer- en vaartuig brandstof weer mogelijk te maken. 2) De andere vloeibare ladingrestanten kunnen zo veel mogelijk terug in de waardeketen worden gevoerd gelijk aan de lading waaruit zij zijn ontstaan. Slechts een klein gedeelte zal daarbij dus in een verbrandingsinstallatie terecht komen. Bij vergunningverlening wordt hierover steeds discussie gevoerd die erin resulteert dat het restproduct alleen voor verbranding mag worden afgegeven. 3) In de afgelopen jaren zijn technieken ontwikkeld om ladingrestanten uit ladingtanks van schepen met vloeibare lading af te vangen en terug te winnen. Nu worden deze stoffen veelal door middel van ventileren in de atmosfeer geblazen (ontgassen). Bij tankvaart is deze restlading bijna per definitie chemisch van aard, waardoor deze verbrand zou moeten worden. Hierdoor ontstaat een kostenpost bij de afvang van deze lading restanten i.p.v. een nuttig gebruik. Verzocht wordt om in de minimumstandaard een uitzondering op te nemen voor vloeibare ladingrestanten.	1) Allereerst is relevant dat er onderscheid wordt gemaakt in restlading (geen afval en kan als brandstof worden ingezet) en ladingrestanten (wel afval). Zie hiervoor ook Ad 2 van dit antwoord. Daarnaast is de referentie naar beleid in het LAP dat afvalstoffen niet ingezet mogen worden voor het maken van (nieuwe) brandstof is niet correct. Sectorplan 53 kent slechts een alleen minimumstandaard voor chemicaliënhoudend niet-waterig afval en niet voor brandstof- en olierestanten. Alle overige afvalstoffen - dus ook brandstof- en olierestanten - moeten worden verwerkt volgens de daarvoor beschreven minimumstandaarden in de relevante sectorplannen. In de toelichting op het sectorplan is een niet-limitatieve lijst met verwijzingen opgenomen. Voor de beperkingen om dit op te werken tot en brandstof voor voer- en vaartuigen wordt verder verwezen naar de antwoorden op inspraakreacties 429,430 en 433. 2) De restlading of overslagrestanten van vloeibare ladingen die op de plaats van lossen direct bij de oorspronkelijke lading worden gevoegd, worden niet beschouwd als afvalstoffen (zie hoofdstuk F.3 Definitie). Overige ladingrestanten zijn in het algemeen afval. Om deze ladingrestanten als een product te kunnen behandelen moet eerst vastgesteld worden dat sprake is van niet-afval. Hiervoor gelden de criteria uit hoofdstuk B.6. Voor de verwerking van de afvalstof chemicaliënhoudende niet-waterige ladingrestanten zie ad 3. Zie verder voor de beperkingen om afvalstoffen op te werken tot en brandstof voor voer- en vaartuigen de antwoorden op inspraakreacties 429,430 en 433. 3) Voor chemicaliën-houdend niet-waterige ladingrestanten is de minimumstandaard verwijderd door verbranden. De minimumstandaard biedt ruimte om deze restanten nuttig toe te passen. Ook voor oliehoudende ladingrestanten is de minimumstandaard onder voorwaarden 'andere nuttige toepassing'. Terugwinning van chemicaliën is met beide minimumstandaarden mogelijk. Het ontgassen wordt trouwens niet gezien als een doelmatige verwerkingsmethode.
983.	E.53-I, E.53-IV, E.58-I en A.02.3	82	In toenemende mate worden grote hoeveelheden oliehoudende afvalstoffen van offshore activiteiten aangeboden. Deze afvalstoffen zijn veelal afkomstig van offshore platforms en zogenaamde FPSO's (Floating production storage and offloading vessel) en worden met tankschepen aangevoerd. De regelgeving is voor controlerende instanties niet duidelijk. Inspreker vraagt in het LAP op deze afvalstromen in te gaan. In tabel 1 van A.2.3 is onvoldoende duidelijk in hoeverre deze afvalstoffen onder het LAP vallen. Omdat de platforms en FPSO's waarop deze afvalstoffen ontstaan, c.q. aanwezig zijn, onder de definitie van schip in het Marpol verdrag vallen, horen deze afvalstoffen, m.u.v. boorgruis, thuis in het sectorplan scheepsafval. Verder mist inspreker de uitwerking van onder meer de speciale status van afvalstoffen afkomstig van offshore activiteiten in het kader van de EVOA.	Het LAP geldt sowieso niet buiten de territoriale wateren (12-mijlszone) waardoor veel platforms en pontons buiten de reikwijdte vallen. Daarnaast worden vaste en drijvende platforms die in het maritieme milieu opereren, zoals boorplatforms, op grond van het Internationale verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen van 1973, als gewijzigd bij protocol van 1978 (hierna: Marpol) aangemerkt als een schip. Dat betekent dat de afvalstoffen die bij booractiviteiten worden aangemerkt als scheepsafval. Het betekent echter ook dat het ontstaat 'buiten inrichtingen' waardoor beleid in het LAP niet kan worden vertaald naar van toepassing zijnde omgevingsvergunningen. Afvalstoffen die vallen onder het bereik van Marpol, vallen bovendien buiten het bereik van EVOA tot het moment dat die afvalstoffen aan wal zijn gelost. In verband met zowel wettelijke beperkingen als feitelijke mogelijkheden om het beleid te laten doorwerken, is het LAP dan ook pas van toepassing op het moment dat afvalstoffen afkomstig van boorplatforms of andere zeeschepen aan wal zijn gelost. Paragrafen B.13.1 en B.13.9 zijn als volgt gewijzigd: Voor het toepassen van de regelingen voor overbrenging van afval worden afvalstoffen van offshore-activiteiten <u>en van de zeevaart</u> beschouwd als afvalstoffen die vrijgekomen zijn op de plaats waar ze aan land komen. Daarnaast heeft deze inspraakreactie geleid tot een aanpassing een de toelichtende tekst van het LAP (in A.2.3 en de tabellen in paragraaf IV

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				van sectorplan 53).
984.	E.53-V	36 en 96	Dit probleem zal via internationale afspraken opgelost moeten worden. In Nederland moet het gescheiden ingezameld afval ook gescheiden ingeleverd kunnen worden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
985.	E.55-II	6	Inspreker vraagt naar aanleiding van de toevoeging in de minimumstandaard voor oliefilters dat AVI-R1 een volwaardig alternatief vormt, waarom niet ook in andere sectorplannen het onderscheid wordt gemaakt tussen AVI-R1 en AVI-D10.	Er is geen reden om in deze minimumstandaard een expliciete link te leggen met de R1-status van de installatie. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 4. De tekst van de minimumstandaard van sectorplan 55 is als volgt gewijzigd: (...) Als gevolg van deze minimumstandaard is het eveneens toegestaan om oliefilters integraal in te zetten ~~(en dan met name de aanwezige oliefractie) als brandstof~~ in een installatie waarbij de metalen uit de reststoffen worden teruggewonnen t.b.v. recycling (vb. R1-AVI's).
986.	E.55-III	6	Inspreker vraagt waarom de nuance dat oliefilters verwerkt mogen worden in een R1- AVR niet terugkomt in de criteria voor import. Voorgesteld wordt "Nee" te wijzigen in "Ja, mits in een AVI-R1".	De nuance in de minimumstandaard dat oliefilters in R1-AVIs ingezet mogen worden als de metalen uit de reststoffen worden teruggewonnen, is in antwoord op inspraakreactie 985 al enigszins aangepast. Het gaat bij deze nuance erom dat de metalen worden teruggewonnen uit de reststoffen. Bij in ieder geval Nederlandse AVI's worden metalen teruggewonnen uit de bodemassen en dit is ook BBT. Het verzoek van de inspreker is al opgenomen bij overbrenging naar Nederland t.b.v. andere nuttige toepassing in de kolom 'toelichting, voorwaarde of uitzondering' "...,tenzij als onderdeel van de nuttige toepassing de metalen worden teruggewonnen t.b.v. recycling." De tekst van paragraaf Grensoverschrijdend transport is hiermee in lijn met de wens van de inspreker Omdat de minimumstandaard is gericht op recycling van de metaalfraction, is overbrenging naar Nederland t.b.v. andere nuttige toepassing in beginsel niet toegestaan.
987.	E.55-VI	40	Inspreker vraagt of sprake is van een actualisatieverplichting.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
988.	E.56-II	79 en 86	Uit onderzoek van de Europese Commissie is "gebleken dat er geen evidente milieuvordelen bestaan van het regenereren van afgewerkte olie ten opzichte van het verbranden van olie". Nu geen sprake is van milieuvoordeel, leidt het strikt voorschrijven van regeneratie alleen tot concurrentienadeel voor verbranding en daarmee tot kostenverhoging. Zeker nu er in Nederland geen regeneratie-installatie meer operationeel is. Dit betekent dat betreffende afvalstoffen moeten worden geëxporteerd (met langere opslag -termijn voor verkrijgen EVOA-beschikking- en langere transportafstanden -met extra milieubelasting en hogere transportkosten- tot gevolg). Bovendien is in de Kra niet meer expliciet voorgeschreven dat afgewerkte olie moet worden geregenereerd. Inspreker stelt voor voor afgewerkte olie tevens als minimumstandaard aan te wijzen "hoofdgebruik als brandstof binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen".	Naar aanleiding van deze en andere inspraakreacties is opnieuw een afweging gemaakt voor de minimumstandaard. Hierbij is meegenomen dat in Nederland geen regeneratie-installatie operationeel is. Er is besloten om de minimumstandaard aan te passen in 'andere nuttige toepassing'. Daarbij wordt toegevoegd dat toepassing in mobiele toepassingen niet gewenst is. De door inspreker gewenste toepassing 'hoofdgebruik als brandstof' valt ook onder de nieuwe minimumstandaard. De tekst in de beleidskern en de toelichting is hierop aangepast. De tekst van E.56-II, bij deelstroom b komt als volgt te luiden: ~~Regenereren tot basisolie. Andere nuttige toepassing, met als beperking dat 'hoofdgebruik als brandstof' alleen is toegestaan binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen. Wanneer na aanbidding van partijen afgewerkte olie voor regeneratie blijkt dat, naar het oordeel van exploitant van de regeneratie-installatie, voor bepaalde partijen of in specifieke perioden regeneratie tot basisolie vanwege technische redenen of vanuit economisch perspectief niet haalbaar is, mag de afgewerkte olie worden ingezet voor hoofdgebruik als brandstof binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen.~~ Dit betekent dat het verwerken tot een brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen niet is toegestaan. Hiertoe worden in vergunningen van verwerkers zo nodig sturingsvoorschriften opgenomen om afzet als brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen of andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen te voorkomen. ~~Voorbehandelen van afgewerkte olie, zoals bezinken, afromen, (koud) centrifugeren voor verwijdering van water en sediment, kan worden vergund ook aan partijen die niet zelf regenereren mits dit de verwerking volgens de minimumstandaard niet frustreert. In afwijking van de algemene uitgangspunten van het LAP worden geen verwerkingsvormen vergund waarvan met LCA technieken is aangetoond dat deze gelijkwaardig zijn aan het regenereren tot basisolie.~~
989.	E.56-II	88	Er wordt vastgehouden aan regeneratie tot basisolie. Uit een onderzoek van de Europese Commissie is (zie ook de toelichting) duidelijk geworden dat er geen evidente milieugevolgen zijn ten opzichte van het verbranden van olie. Het vasthouden aan regeneratie leidt alleen tot concurrentienadeel voor verbranding en daarmee kostenverhoging.	Zie antwoord op inspraakreactie 988.
990.	E.56-II	98	In deze minimumstandaard wordt - in tegenstelling tot andere sectorplannen waarin concrete bedragen voor verwerkingskosten zijn benoemd - gesproken over economische haalbaarheid. Inspreker vraagt om uitleg waarom in dit sectorplan niet voor de formulering van een concreet bedrag is gekozen. Zij pleit als alternatief voor een duidelijke te bereiken doelstelling (bijvoorbeeld in de vorm van x% van de om te zetten overige afgewerkte olie (niet PCB- en niet halogeenhoudend) in basisolie.	Door aanpassing van de minimumstandaard voor overige afgewerkte olie, zie antwoord op inspraakreactie 988, komt economische haalbaarheid niet meer voor in de minimumstandaard. Hiermee hoeft de inspraakreactie van inspreker niet meer te worden beantwoord.
991.	E.56-II, E.56-V en E.59-V	99	Het is voor de praktijk van de vergunningverlening van groot belang dat de sectorplannen en de toelichting op het punt van warm centrifugeren consistent en glashelder zijn. <ul style="list-style-type: none"> De minimumstandaard sluit warm centrifugeren niet uit, terwijl dit volgens de toelichting niet is toegestaan. In de toelichting op de minimumstandaard wordt verwezen naar een vergunningprocedure. Inspreker vraagt aan te geven welke vergunningprocedure het betreft en te verduidelijken op grond van welke argumenten het warm centrifugeren niet wordt toegestaan. 	Door aanpassing van de minimumstandaard voor sectorplan 56 overige afgewerkte olie, zie inspraakreactie 988, komt het punt van de wijze van centrifugeren niet meer in de minimumstandaard voor. Hiermee hoeft de inspraakreactie van de inspreker op de beleidskern niet meer te worden beantwoord. Deze inspraakreactie heeft verder geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP														
			<ul style="list-style-type: none"> • Inspreker vraagt de uitspraak d.d. 6 maart 2002, zaaknummer 200005725/1 te betrekken bij het vaststellen van de minimumstandaard. • Uit de toelichting van sectorplan 59 volgt dat warm centrifugeren van olie-watmengsels wel wordt toegestaan. Inspreker vraagt om de sectorplannen 56 en 59 op elkaar af te stemmen of toe te lichten waarom de sectorplannen van elkaar verschillen. 															
992.	E.58-I en E.59-I	82	<p>De afbakening in de sectorplannen is niet duidelijk. Onder sectorplan 59 vallen "afvalstoffen die vrijkomen bij het ledigen of reinigen van opslag-tanks voor olieproducten". Onder sectorplan 58 vallen olie/water mengsels "vrijkomend bij schoonmaakactiviteiten". Bij schoonmaakactiviteiten van tanks worden die leeg gemaakt en gereinigd.</p> <p>Daarnaast vraagt inspreker zich af waarop het uitsluiten van oliehoudende waswaters in sectorplan 59 is gebaseerd. Bij het schoonmaken van scheepstanks kunnen bijvoorbeeld mengsels van niet gebruikte brandstof en water vrijkomen die niet verontreinigd zijn met andere stoffen. Deze horen bij sectorplan 59.</p>	<p>Brandstofrestanten en niet gebruikte oliën vallen onder sectorplan 59 als het gaat om partijen olie of brandstof die off-spec zijn, niet gebruikt zijn, of die vrijkomen bij het ledigen van tanks. In alle gevallen mogen ze niet verontreinigd zijn met andere stoffen. Als de brandstofrestanten of oliën vrijkomen via wassing, dan vallen ze onder sectorplan 58.</p> <p>Een brandstofrestant valt onder sectorplan 59 als het uitsluitend de brandstofrestant zelf betreft (dus direct gepompt uit een tank) en onder 58 als het brandstofrestant via wassing uit de tank is gehaald.</p> <p>De tekst van E.58-I is als gevolg van bovenstaande als volgt aangepast: De volgende afvalstoffen vallen onder de reikwijdte van dit sectorplan:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Afvalstoffen</th> <th>Toelichting</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Olie/water mengsels (ow-mengsels) en olie/water/slib mengsels (ows-mengsels)</td> <td>- vrijkomend bij olie- en slibafscidders; - vrijkomend bij schoonmaakactiviteiten <u>zoals wassing</u>; - eveneens: oliehoudende fracties die ontstaan bij afvalbewerkingstechnieken zoals decanteren, filteren, centrifugeren, destilleren, etc.</td> </tr> <tr> <td>Mengsels van olie en water en/of slib afkomstig uit de scheepvaart²</td> <td>Bijvoorbeeld <u>oliehoudende ladingrestanten</u>, oliehoudend afval van lading, oliehoudend waswater, ballastwater, bilgewater en slops (ingezameld overeenkomstig de bepalingen uit sectorplan 53 - afvalstoffen afkomstig van schepen).</td> </tr> <tr> <td>(Overige) oliehoudende slibben</td> <td>Voor zover deze qua aard of samenstelling vergelijkbaar zijn met de slibfractie van olie- en slibafscidders.</td> </tr> </tbody> </table> <p>Door de grote diversiteit in de herkomst van de ows-mengsels en oliehoudende slibben kunnen veel ...(...).....</p> <p>De toelichting in paragraaf IV is overeenkomstig deze wijziging aangepast.</p> <p>De tabel van § E.59-I is integraal gewijzigd in:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Afvalstoffen</th> <th>Toelichting</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><u>Vloeibare brandstofrestanten</u></td> <td><u>Zoals bijvoorbeeld (niet limitatief):</u> - <u>vloeibare brandstofrestanten die vrijkomen bij het ledigen van opslagtanks of transportmiddelen (voerdanwel vaartuigen), tenzij het gaat om brandstofrestanten als onderdeel van oliehoudende waswaters;</u> - <u>Partijen brandstof die niet aan de specificaties voldoen (off-spec partijen);</u></td> </tr> <tr> <td><u>Niet gebruikte minerale of synthetische oliën (olierestanten)</u></td> <td><u>Zoals bijvoorbeeld (niet limitatief):</u> - <u>Niet gebruikte oliën (vb. smeeroilie);</u> - <u>Oliehoudende afvalstoffen die vrijkomen bij het ledigen van opslagtanks of transportmiddelen (voerdanwel vaartuigen), tenzij het gaat om afvalolie als onderdeel van oliehoudende waswaters;</u> - <u>Partijen olie of die niet aan de specificaties voldoen (off-spec partijen);</u></td> </tr> </tbody> </table>	Afvalstoffen	Toelichting	Olie/water mengsels (ow-mengsels) en olie/water/slib mengsels (ows-mengsels)	- vrijkomend bij olie- en slibafscidders; - vrijkomend bij schoonmaakactiviteiten <u>zoals wassing</u> ; - eveneens: oliehoudende fracties die ontstaan bij afvalbewerkingstechnieken zoals decanteren, filteren, centrifugeren, destilleren, etc.	Mengsels van olie en water en/of slib afkomstig uit de scheepvaart ²	Bijvoorbeeld <u>oliehoudende ladingrestanten</u> , oliehoudend afval van lading, oliehoudend waswater, ballastwater, bilgewater en slops (ingezameld overeenkomstig de bepalingen uit sectorplan 53 - afvalstoffen afkomstig van schepen).	(Overige) oliehoudende slibben	Voor zover deze qua aard of samenstelling vergelijkbaar zijn met de slibfractie van olie- en slibafscidders.	Afvalstoffen	Toelichting	<u>Vloeibare brandstofrestanten</u>	<u>Zoals bijvoorbeeld (niet limitatief):</u> - <u>vloeibare brandstofrestanten die vrijkomen bij het ledigen van opslagtanks of transportmiddelen (voerdanwel vaartuigen), tenzij het gaat om brandstofrestanten als onderdeel van oliehoudende waswaters;</u> - <u>Partijen brandstof die niet aan de specificaties voldoen (off-spec partijen);</u>	<u>Niet gebruikte minerale of synthetische oliën (olierestanten)</u>	<u>Zoals bijvoorbeeld (niet limitatief):</u> - <u>Niet gebruikte oliën (vb. smeeroilie);</u> - <u>Oliehoudende afvalstoffen die vrijkomen bij het ledigen van opslagtanks of transportmiddelen (voerdanwel vaartuigen), tenzij het gaat om afvalolie als onderdeel van oliehoudende waswaters;</u> - <u>Partijen olie of die niet aan de specificaties voldoen (off-spec partijen);</u>
Afvalstoffen	Toelichting																	
Olie/water mengsels (ow-mengsels) en olie/water/slib mengsels (ows-mengsels)	- vrijkomend bij olie- en slibafscidders; - vrijkomend bij schoonmaakactiviteiten <u>zoals wassing</u> ; - eveneens: oliehoudende fracties die ontstaan bij afvalbewerkingstechnieken zoals decanteren, filteren, centrifugeren, destilleren, etc.																	
Mengsels van olie en water en/of slib afkomstig uit de scheepvaart ²	Bijvoorbeeld <u>oliehoudende ladingrestanten</u> , oliehoudend afval van lading, oliehoudend waswater, ballastwater, bilgewater en slops (ingezameld overeenkomstig de bepalingen uit sectorplan 53 - afvalstoffen afkomstig van schepen).																	
(Overige) oliehoudende slibben	Voor zover deze qua aard of samenstelling vergelijkbaar zijn met de slibfractie van olie- en slibafscidders.																	
Afvalstoffen	Toelichting																	
<u>Vloeibare brandstofrestanten</u>	<u>Zoals bijvoorbeeld (niet limitatief):</u> - <u>vloeibare brandstofrestanten die vrijkomen bij het ledigen van opslagtanks of transportmiddelen (voerdanwel vaartuigen), tenzij het gaat om brandstofrestanten als onderdeel van oliehoudende waswaters;</u> - <u>Partijen brandstof die niet aan de specificaties voldoen (off-spec partijen);</u>																	
<u>Niet gebruikte minerale of synthetische oliën (olierestanten)</u>	<u>Zoals bijvoorbeeld (niet limitatief):</u> - <u>Niet gebruikte oliën (vb. smeeroilie);</u> - <u>Oliehoudende afvalstoffen die vrijkomen bij het ledigen van opslagtanks of transportmiddelen (voerdanwel vaartuigen), tenzij het gaat om afvalolie als onderdeel van oliehoudende waswaters;</u> - <u>Partijen olie of die niet aan de specificaties voldoen (off-spec partijen);</u>																	
993.	E.58-II	88	In de tabel onder a wordt verwezen naar onderdeel f. Onder ontwikkelingen afvalstoffen wordt verwezen naar deelstroom e. Beide deelstromen worden echter niet beschreven.	<p>De verschillende verwijzingen kloppen niet en zijn als volgt aangepast in § II van E-58; Scheiden in een oliefractie, een zand/slibfractie (als van toepassing) en een waterfractie. De afgescheiden fracties vervolgens verwerken conform b, c, <u>en d en f</u> (als van toepassing).</p> <p>Voor zowel de afgescheiden zandfractie (<u>deelstroom c</u>) als oliehoudende slibben (<u>beiden deelstroom ce</u>) is uitgangpunt voor verwerking reiniging analoog aan grondreiniging, maar zijn tevens andere vormen van verwerking toegestaan.</p>														
994.	E.58-II	99	De minimumstandaard bij deelstroom is andere nuttige toepassing. Dit	Zie het antwoord op inspraakreactie 995.														

² Deze vallen m.b.t. de verwerking onder dit sectorplan. Aspecten rond inzamelen zijn beschreven in sectorplan 53 (afvalstoffen afkomstig van schepen).

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			sluit uit dat de oliefractie wordt verbrand in een verbrandingsinstallatie die primair is ontworpen om afvalstoffen te verwijderen/vernietigen. Immers, verwijdering (D10) is laagwaardiger dan "ander nuttige toepassing". Tevens sluit deze minimumstandaard het verbranden van de oliefractie in een AVI uit. Immers, de (vloeibare) oliehoudende fractie betreft geen vast stedelijk (huishoudelijk) afval of daarop gelijkend industrieel afval, zodat bij eventuele verbranding van deze oliefractie in een AVI per definitie geen sprake kan zijn van een R1 status van die AVI (zie B.10. algemeen beleidskader ontwerp- LAP3).	
995.	E.58-II en E.59-II	99	<p>De aanwijzingen over wat onder "ander nuttige toepassing" moet worden verstaan, leidt niet tot een werkbaar definitie. Genoemd worden door de inspreker:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De minimumstandaard sluit verbranden (D10) en verbranden (R1) in een AVI uit. • Het verbranden in een elektriciteitscentrale of een cementcentrale is onder voorwaarden toegestaan. <p>Inspreker vraagt om bij de minimumstandaard concrete verwerkingstechnieken te benoemen en voorbeelden te geven van concrete bewerkingsmethoden waarbij sprake is van andere nuttige toepassing van de oliefractie. Het valt te begrijpen dat een vorm van flexibiliteit of vangnet wordt opgenomen, maar zonder afdoende handvatten voor de toepassing ontstaat een ongewenste situatie.</p>	<p>De mening van de inspreker dat de minimumstandaard van 'andere nuttige toepassing' niet leidt tot een werkbaar definitie, wordt niet herkend. 'Andere nuttige toepassing' is een trede in de afvalhiërarchie en wordt ook in andere sectorplannen gebruikt. Toelichting over wat wordt verstaan onder 'andere nuttige toepassing' is te vinden in hoofdstukken A.4 en B.10.</p> <p>Het opnemen van technieken bij de minimumstandaard (zoals inspreker voorstelt) wordt alleen gedaan als het vanuit milieuoogpunt van belang is om specifieke technieken voor te schrijven, en het niet wenselijk is dat er een andere techniek wordt gebruikt voor het verwerken van de afvalstof. Dit is verder toegelicht in hoofdstuk D.2 en dan voor dit punt specifiek § D.2.2.2 en dan punt 4.</p> <p>De minimumstandaard sluit wel verbranden als vorm van verwijdering (D10) uit, maar niet 'verbranden als vorm van nuttige toepassing (R1)', ook vaak omschreven als 'hoofdgebruik als brandstof' in een AVI. R1 is een vorm van andere nuttige toepassing. Zie hiervoor het antwoord bij inspraakreactie 162.</p>
996.	E.58-II, E.59-II, E.61-II, E.63-II	99	<p>Vermeld is dat hoofdgebruik als brandstof alleen is toegestaan binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen. Hoofdstuk 5.1.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer bevat voorschriften voor afval(mee)verbrandingsinstallaties. Aangezien het Activiteitenbesluit rechtstreeks werkend is, is deze bepaling van de minimumstandaard zinledig. Daarnaast geldt op grond van artikel 10.54 van de Wm een verbod om gevaarlijke afvalstoffen buiten een inrichting nuttig toe te passen of te verwijderen. Sturingsvoorschriften met die strekking zijn overbodig.</p> <p>Overigens blokkeert het opnemen van een sturingsvoorschrift de afzet van bewerkte afvalolie als reguliere brandstof voor toepassingen in voer- en vaartuigen. Inspreker vraagt zich af of een dergelijke beperking van de omgevingsvergunning wel met een sturingsvoorschrift kan worden opgelegd. Een dergelijke ingreep in een bestaande, vergunde, situatie zou middels het (gedeeltelijk) intrekken van de omgevingsvergunning moeten plaatsvinden.</p> <p>Inspreker verzoekt dan ook om in de minimumstandaard geen voorwaarden op te nemen die op grond van algemene regels al van toepassing zijn op de betreffende afvalstoffen. Eventueel kan in de toelichting van het sectorplan ter verduidelijking een overzicht worden gegeven van de relevante regelgeving die van toepassing is.</p>	<p>Artikel 10.54 van de Wet milieubeheer gaat uitsluitend over gevaarlijke afvalstoffen. De verwerking van oliehoudende afvalstoffen is alleen doelmatig als de toepassing van de afvalstof in de vorm van hoofdgebruik als brandstof plaatsvindt binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd. Hiervoor worden sturingsvoorschriften aan de vergunning van de verwerker verbonden. De zinsnede dat 'emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen' is ter verduidelijking opgenomen.</p> <p>Daarnaast is een sturingsvoorschrift gericht tot degene die de afvalstof afzet aan een verwerker of toepasser en het verbod in artikel 10.54 is gericht tot de gebruiker zelf. Met een sturingsvoorschrift wordt derhalve voorkomen dat bepaalde gebruikers het afval in handen krijgen en verder verwerken.</p> <p>Dat het sturingsvoorschrift de afzet van afvalolie naar toepassing als brandstof voor voer- en vaartuigen hindert is juist en precies de bedoeling. Door het opnemen van sturingsvoorschriften wordt geborgd dat de verwerking van het oliehoudend afval doelmatig is. Het gebruik van oliehoudend afval in voer- of vaartuigen, andere mobiele toepassingen of andere vormen van inzet buiten inrichtingen kan niet middels het intrekken van vergunningen worden gereguleerd.</p>
997.	E.58-V	99	Inspreker vraagt of het klopt dat met de toelichting "Naast hoofdgebruik als brandstof van de oliefractie...opgenomen" wordt bedoeld dat de bewerkte olie niet meer als afvalstof wordt aangemerkt. Zijn de sturingsbepalingen dan nog van toepassing? Inspreker vraagt om toe te lichten hoe die conclusie zich verhoudt tot B.10.6 waarin staat dat "allerhande verontreinigingen in de olie kunnen leiden tot schadelijke emissies" en niet geschikt zijn om in motoren van voer- vaartuigen te worden toegepast.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
998.	E.59-I	87	In het rapport Dirty Diesel (Public Eye, september 2016) is de complexiteit beschreven van stromen die worden gebruikt bij de productie van hoog zwavel en aromaten houdende brandstoffen voor de Afrikaanse markt. Het is niet altijd duidelijk of sprake is van afvalstoffen bij het samenstellen van brandstoffen. De afbakening van het sectorplan zou hier meer duidelijkheid kunnen bieden voor de uitvoeringspraktijk.	Een sectorplan, en het LAP in het algemeen, heeft betrekking op afvalstoffen. Voordat een materiaal ingedeeld kan worden naar een sectorplan moet eerst worden vastgesteld of er sprake is van een afvalstof. Indien sprake is van een afvalstof kan vervolgens gekeken worden onder welk sectorplan de afvalstof valt. In B.6 wordt uitgelegd hoe bepaald kan worden of sprake is van een afvalstof.
999.	E.59-I en E.59-IV	87	De afbakening gaat niet in op stromen met hoge gehalten aan zwavel en aromaten zoals beschreven in het rapport 'Dirty Diesel': lage kwaliteit 'blendstocks' die zonder bewerking niet gebruikt kunnen worden voor Europese brandstof, en stromen afkomstig van chemische of afvalverwerkende industrie. Als sprake is van afvalstoffen dan geldt het kader van LAP3 en sectorplan 59 voor het gebruik van deze stromen voor de productie van brandstof. De minimumstandaard is gekoppeld aan de kwalifi-	Voor specifieke stromen wordt in het LAP geen duidelijkheid geboden of (nog) sprake is van een afvalstof of niet (meer). De algemene beleidslijn voor afval of geen-afval staat beschreven in B.6. Verder wordt op onderzocht of een ministeriële regeling voor einde-afval voor brandstoffen uit vloeibare afvalstoffen mogelijk is. Zie hiervoor ook paragraaf B.10.6 van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			catie als 'brandstofrestant' of 'olierestant'. In het LAP3 zou meer duidelijkheid kunnen worden gegeven over de afbakening afvalstof-grondstof voor dergelijke stromen en de vraag bij welke samenstelling (gehalte aan zwavelverbindingen en aromatische verbindingen (vgl. het Besluit organisch halogeengehalte van brandstoffen)) beide soorten stromen in aanmerking komen voor de productie van brandstoffen voor verschillende toepassingen.	
1000.	E.59-II	82	Een helder onderscheid tussen brandstofrestanten en olierestanten ontbreekt.	Brandstofrestanten zijn die afvalstoffen die oorspronkelijk brandstof zijn geweest, maar niet meer voldoen aan de specificaties (Chloor, Sediment, Zwavel, Pcb, etc. etc.). Het gaat dus om restanten van diesel, stookolie, huisbandolie, etc. die bijvoorbeeld vrijkomen bij het reinigen of afdanken van brandstoftanks. Olierestanten zijn die residuen van oliestromen anders dan brandstoffen (hydraulische olie, smeerolie, etc.). In de toelichting is het onderscheid tussen beide niet uitgelegd. Dit is echter wel van belang om te kunnen bepalen welke minimumstandaard van toepassing is. Dit is in de definitieve toelichting aangepast.
1001.	E.59-II en E.59-V	99	Inspreker vraagt om concrete verwerkingstechnieken te benoemen die afvalstoffen moeten ondergaan om als reguliere brandstof op de markt te mogen worden gebracht. Daarnaast vraagt zij om in het LAP3, of in een aparte regeling, concreet de specificaties te benoemen die de olie na die bewerking ten minste moet hebben om als reguliere brandstof te mogen worden verkocht. Als dat (nog) niet mogelijk is, dan verzoekt inspreker om in LAP3 vast te leggen dat het tot reguliere brandstof opwerken van oliehoudende afvalstoffen, op grond van het voorzorgprincipe, voorlopig niet (meer) wordt toegestaan.	Op voorhand valt niet aan te geven welke verwerkingstechnieken nodig zijn om van een afvalstof een reguliere brandstof te maken. Dit zal deels afhangen van de afvalstof en de (mogelijke) verontreinigingen. In hoofdstuk B.6 is beschreven wanneer een afvalstof einde-afval kan worden. Op dit moment wordt onderzocht of een ministeriële regeling voor einde-afvalcriteria voor brandstoffen uit vloeibare afvalstoffen mogelijk is, zie ook § B.10.6. Het is nu wel toegestaan om van een oliehoudende afvalstof een reguliere brandstof te maken. De verwerker moet dan wel aantonen dat het materiaal dat gemaakt wordt voldoet aan de eisen om het te mogen afzetten als een niet-afvalstof. De voorwaarden waarop dit kan, staan beschreven in hoofdstuk B.6. Belangrijk aandachtspunt is dat het materiaal geen risico's heeft voor gezondheid en milieu. Zoals uit § B.10.6 blijkt zal hiervoor vaak verder moeten worden gekeken dan alleen de wet- en regelgeving en productnormen voor brandstoffen. Ook andere componenten en die mogelijke aanwezig zijn in de afvalstof en die een risico geven voor de gezondheid en milieu, moeten daarin worden betrokken.
1002.	E.59-IV	87	Een veel meer directe link is gelegd naar de op grond van andere wetten en verordeningen bevoegde instanties. Dat vraagt om een goede deling van de relevante informatie van de bevoegde instanties. Nader onderzoek in hoeverre de informatie voor een omgevingsvergunning vanuit de wetten waar naar wordt verwezen (actief) beschikbaar is, zou nuttig zijn.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1003.	E.60-I	86	Oliehoudende boorspoeling en boorgruis vallen binnen de reikwijdte van de sectorplannen 39 en 58, zodat sectorplan 60 kan vervallen. <ul style="list-style-type: none"> • Omdat met oil based mud (OBM) verontreinigd boorgruis voor >50% (effectief ca. 80%) bestaat uit minerale delen en voldoet aan definitie van grond als opgenomen in het BBk is de in sectorplan 39 beschreven minimumstandaard voor verwerking de meest voor de hand liggende verwerkingsroute voor boorgruis. Verder is het olie percentage van het boorgruis veelal rond de 10% en zal de energie die gebruikt wordt om de olie uit het boorgruis te destilleren (conform sectorplan 60) vele malen hoger zijn, dan de olie die wordt teruggewonnen. Dit zal resulteren in een negatieve energiebalans. Ook zal de gereinigde grond (95%) nuttig worden ingezet evenals de olie welke als 'substituut' brandstof wordt ingezet (terugwinning energie). Dit in tegenstelling tot hetgeen in sectorplan 60 staat beschreven, te weten: het residu mag/kan worden gestort. Het recycling percentage van de afvalstof als geheel komt hiermee dan ook hoger te liggen, dan in het geval van destilleren van de olie. Inspreker concludeert dat boorgruis, verontreinigd met OBM, onder de reikwijdte van sectorplan 39 valt. • De olie moet worden gedestilleerd tot een voor het oorspronkelijke doel inzetbare olie. In de praktijk blijkt er geen markt te zijn voor deze "base oil" als grondstof voor de productie van nieuwe oliehoudende boorspoeling. Producenten van oliehoudende boorspoeling geven de voorkeur aan nieuw vervaardigde base oil. In de praktijk leidt dit er toe dat de herwonnen base oil wordt bijgemengd en een toepassing krijgt als brandstof. Praktisch gezien komt deze wijze van verwerken overeen met de minimumstandaard b van sectorplan 58. 	De inspreker verzoekt sectorplan 60 te laten vervallen. Ook de inspreker bij inspraakreactie 1004 verzoekt om sectorplan 60 te laten vervallen. Beide sprekers willen het sectorplan onder sectorplan 39 en/of 58 laten vervallen. De minimumstandaarden in sectorplannen 39 en 58 zijn anders dan bij sectorplan 60. Welk effect het laten vervallen van het sectorplan heeft op de daadwerkelijke verwerking en de hoogwaardigheid daarvan, kan niet direct worden ingeschat. Daarnaast is het laten vervallen van een sectorplan een behoorlijke wijziging die niet zonder kennis van alle betrokken (en de inspraak hierop) doorgevoerd kan worden. Om deze redenen wordt op dit moment het sectorplan niet aangepast. Wel zal in de komende periode worden onderzocht of dit sectorplan kan vervallen.
1004.	E.60-II	62	Het sectorplan voor oliehoudende boorspoeling en boorgruis dient te vervallen en te worden samengevoegd met sectorplan 58 Olie/water mengsels, olie/water/slib mengsels en oliehoudende slibben. <ul style="list-style-type: none"> • "Oliehoudende boorspoeling en boorgruis" is in essentie een "olie/water/slib mengsel", dan wel een "oliehoudende slib". • Destijds is ervoor gekozen om afzonderlijk beleid te formuleren, omdat het gaat om een hoogwaardige, speciaal op spec vervaardigde base oil die in theorie hergebruikt kan worden voor het opnieuw vervaardigen van oliehoudende boorspoeling. • Deze hoogwaardige base oil is technisch terug te winnen door middel van een destillatieproces en in de praktijk laat inspreker haar "oliehou- 	Zie het antwoord bij inspraakreactie 1003.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>dende boorspoeling en boorgruis" op dit moment ook op deze manier verwerken.</p> <ul style="list-style-type: none"> In de praktijk blijkt er geen markt te zijn voor deze base oil als grondstof voor de productie van nieuwe oliehoudende boorspoeling. Producenten van oliehoudende boorspoeling geven de voorkeur aan nieuw vervaardigde base oil, boven herwonnen base oil. In de praktijk wordt de- tegen hoge verwerkingskosten herwonnen – base oil bijgemengd en toegepast als brandstof. Inspreker geeft er de voorkeur aan dat "oliehoudende boorspoeling en boorgruis" verwerkt mag worden als een olie/water/slib mengsel volgens sectorplan 58. In dat geval zou het olie/slib mengsel na scheiding van de waterfractie thermisch gereinigd kunnen worden zoals dat nu ook gebeurt met grond die met olie verontreinigd is. Op deze manier krijgt de base oil dezelfde nuttige toepassing die het nu ook in de praktijk krijgt. Het voordeel is bovendien dat de olie op een veel directer en (energie-)efficiënter wijze als brandstof wordt ingezet dan op dit moment gebeurt. Op dit moment kan de olie-industrie slechts terecht kan bij één verwerker die in staat is base oil door middel van destillatie te herwinnen, terwijl verschillende aanbieders actief zijn die oliehoudende grond thermisch kunnen reinigen. De concurrentie tussen deze partijen houdt de prijzen op een aanvaardbaar niveau. Deze verwerkers beschikken over installaties met een grote verwerkingscapaciteit en kunnen olie/water/slib mengsel tegen veel lagere kosten verwerken en reinigen dan de enige verwerker in Nederland die in staat is base oil te herwinnen door middel van destillatie. Inspreker is in Nederland de grootste aanbieder van "oliehoudende boorspoeling en boorgruis" en heeft deze afvalstroom de afgelopen jaren volgens de minimumstandaard laten verwerken. Daarmee heeft zij een belangrijke bijdrage geleverd om het beleid te laten slagen. Als echter de producenten van oliehoudende boorspoeling herwonnen base oil niet willen hergebruiken, maar de voorkeur blijven geven aan nieuw vervaardigde olie, dan komt een moment dat van inspreker niet langer verlangd kan worden dat zij deze afvalstroom op deze inefficiënte en te kostbare wijze blijft verwerken. Indien sectorplan 60 toch wordt gehandhaafd, bepleit inspreker dat in dat sectorplan de mogelijkheid wordt gecreëerd om "oliehoudende boorspoeling en boorgruis" ook thermisch te mogen reinigen. De enige mogelijkheid volgens het huidige sectorplan 60 om van destillatie af te wijken is wanneer een vergund verwerker oordeelt dat een partij hiervoor niet geschikt is. In de Nederlandse markt is momenteel slechts één vergunde verwerker actief die "oliehoudende boorspoeling en boorgruis" volgens de minimumstandaard kan verwerken. Deze verwerker zal gelet op het eigen commerciële belang in de praktijk niet snel genegen zijn een dergelijke verklaring af te geven. Indien sectorplan 60 wordt gehandhaafd, ziet inspreker graag dat dit oordeel voortaan door een onafhankelijke partij wordt gegeven. 	
1005.	E.63-II	6	<p>Inspreker vraagt waarom de minimumstandaard niet 'andere nuttige toepassing' is, zodat dezelfde lijn gevolgd wordt als in sectorplan 55. Als gevolg van deze minimumstandaard is het eveneens toegestaan om oliehoudende absorptiemiddelen integraal in te zetten – en dan met name de aanwezige oliefractie – als brandstof in R1-AVI's.</p>	<p>De minimumstandaard is 'verwijderen voor verbranden'. In de toelichting bij het sectorplan is opgenomen dat 'nuttige toepassing' (in welke vorm dan ook) niet altijd voor de hele categorie mogelijk is. Om de minimumstandaard aan te passen naar 'andere nuttige toepassing' is dat wel een vereiste. Om deze reden wordt de minimumstandaard niet aangepast. Overigens is de minimumstandaard "verwijderen door verbranden", waardoor "andere nuttige toepassing" in een R1-AVI wel toegestaan is.</p>
1006.	E.66-I	79 en 88	<p>Inspreker stelt voor om te verduidelijken dat enkel fluorescentiepoeder uit gasontladinglampen onder dit sectorplan valt. Met de tekst van ontwerp-LAP3 zou ook fluorescentiepoeder uit verwerking van CRT-beeldbuizen onder dit sectorplan kunnen vallen. Aangezien dit poeder steeds kwikvrij is, zou dan de minimumstandaard recycling van de aardmetalen zijn. Daar bestaat momenteel echter geen techniek voor, en gezien het aantal afgedankte CRT toestellen jaarlijks sterk daalt, is er ook geen vooruitzicht op ontwikkeling van zulke techniek.</p>	<p>Aan het verzoek wordt tegemoet gekomen.</p> <p>De tekst van § E.66-I is als volgt gewijzigd: Fluorescentiepoeder komt vrij bij de verwerking van tl-lampen en spaarlampen en als ~~productieafval~~ <u>van de productie van deze lampen</u>. Dit poeder is vaak verontreinigd met kwik.</p>
1007.	E.67-II	88	<p>Niet regenerereerbare stromen zijn niet altijd geschikt voor nuttige toepassing. In een aantal gevallen worden deze afvalstoffen geëxporteerd voor verwijdering. Op basis van dit sectorplan is dit niet meer mogelijk. Verzocht wordt om aanpassing van de tekst.</p>	<p>Tegen overbrenging voor verbranden als vorm van verwijdering wordt geen bezwaar gemaakt, tenzij nuttige toepassing van de afvalstoffen mogelijk is. Voor niet-regenerereerbare halogeenarme oplosmiddelen geldt dat nuttige toepassing in het algemeen mogelijk is. Dat in het verleden toch kennisgevingen zijn verleend voor de uitvoer van niet-regenerereerbare oplosmiddelen voor verwijdering komt door een verwarrende passage in het sectorplan halogeenarme oplosmiddelen van LAP2. Doordat in Nederland geen installaties voorhanden zijn waarin oplosmiddelen met benutting van de energie-inhoud (R1) kunnen worden ingezet, wordt de minimumstandaard toch gewijzigd. De tekst wordt</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP												
				<p>aangepast.</p> <p>De tekst van E.67-II, minimumstandaard b, is als volgt gewijzigd: <u>Verbranden als vorm van verwijdering.</u> Hoofdgebruik als brandstof (als vorm van nuttige toepassing) is <u>alleen toegestaan</u> binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen. Dit betekent dat het verwerken van halogeenarme oplossingen tot brandstoffen voor motoren van voer- en vaartuigen of andere mobiele toepassingen niet is toegestaan. Hiertoe worden in vergunningen van verwerkers zo nodig sturingsvoorschriften opgenomen om afzet als brandstof voor motoren van voer- of vaartuigen, andere mobiele toepassingen of vormen van inzet buiten inrichtingen te voorkomen.</p> <p>De tekst van E.67-III, overbrenging vanuit Nederland, is als volgt gewijzigd:</p> <table border="1" data-bbox="1389 596 2279 772"> <tr> <td data-bbox="1389 596 1635 695">t.b.v. verbranden</td> <td data-bbox="1635 596 1724 695">Nee</td> <td data-bbox="1724 596 2279 695">Voor <u>regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder a</u>, omdat nuttige toepassing mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 695 1635 772">t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering</td> <td data-bbox="1635 695 1724 772">Ja</td> <td data-bbox="1724 695 2279 772">Voor <u>niet-regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder b</u>.</td> </tr> </table> <p>De tekst van E.67-III, overbrenging naar Nederland, is als volgt gewijzigd:</p> <table border="1" data-bbox="1389 821 2279 1016"> <tr> <td data-bbox="1389 821 1635 898">t.b.v. verbranden</td> <td data-bbox="1635 821 1724 898">Nee</td> <td data-bbox="1724 821 2279 898">Voor <u>regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder a</u>, omdat nuttige toepassing mogelijk is.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1389 898 1635 1016">t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering</td> <td data-bbox="1635 898 1724 1016">Ja</td> <td data-bbox="1724 898 2279 1016">Voor <u>niet-regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder b</u>, <u>indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard</u>. Zie beleidskader par. B.13.4.2.2</td> </tr> </table>	t.b.v. verbranden	Nee	Voor <u>regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat nuttige toepassing mogelijk is.	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering	Ja	Voor <u>niet-regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder b</u> .	t.b.v. verbranden	Nee	Voor <u>regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat nuttige toepassing mogelijk is.	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering	Ja	Voor <u>niet-regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder b</u> , <u>indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard</u> . Zie beleidskader par. B.13.4.2.2
t.b.v. verbranden	Nee	Voor <u>regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat nuttige toepassing mogelijk is.														
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering	Ja	Voor <u>niet-regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder b</u> .														
t.b.v. verbranden	Nee	Voor <u>regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder a</u> , omdat nuttige toepassing mogelijk is.														
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering	Ja	Voor <u>niet-regeneerbare halogeenarme oplosmiddelen zoals bedoeld in par. II onder b</u> , <u>indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard</u> . Zie beleidskader par. B.13.4.2.2														
1008.	E.71 en F.05.2	35	<p>Het sectorplan is in strijd met het Europees recht. Hiervoor worden de volgende argumenten genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het is niet mogelijk de inspraak van belanghebbenden te beperken. Alle zienswijzen die op het algemeen beleidskader zijn gegeven, gelden ook voor dit sectorplan. Onderscheid moet worden gemaakt tussen het regelend kader voor de afvalfase en voor het product. Dit onderscheid ontbreekt in het sectorplan. De stelling in paragraaf VI is een complete slag in de lucht. Het is onwaarschijnlijk dat de daar genoemde percentages worden gehaald met beleid dat een groot deel van het afval naar de stortplaats stuurt. De Richtlijn 2012/19/EU stelt alleen eisen aan het afzonderen van de fluorescerende laag. Het verbod om zwart-wit beeldbuizen/monitoren te recyclen zal vormt een groot risico dat de streefcijfers voor recycling niet worden gehaald. Zolang het lood "enshrined" is in het glas, is het geen gevaarlijk afval. Als de zware metalen onder de concentratiegrenswaarden aanwezig zijn in kleine glasdeeltjes, is eveneens geen sprake van gevaarlijk afval. De Euralcodes 10.11.11* en 20.01.35* zijn relevant. In het sectorplan is niet aangegeven welke concentratiegrens wordt gehanteerd voor lood-monoxide in de betreffende afvalstoffen. Volgens inspreker is de laagste concentratie voor de grens tussen gevaarlijk en niet gevaarlijk afval voor lood-mono-oxide 0,3 gew.%. 	<ul style="list-style-type: none"> Het is wel degelijk mogelijk om inspraak te beperken tot de kern van beleid. Het is niet zinvol om teksten die enkel dienen ter informatie/toelichting (en die vaak elders zijn geregeld en om die reden niet anders <i>kunnen</i> luiden) te onderwerpen aan inspraak. De zienswijzen die op het beleidskader zijn ingebracht, zijn bij de inspraakreacties op het beleidskader beantwoord. Het LAP heeft uitsluitend betrekking op afvalstoffen. Het LAP is niet van toepassing op het moment dat sprake is van een product. Het ligt dan ook niet voor de hand om onderscheid te maken in een afvalfase en een productfase. De inspraakreactie op paragraaf VI heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Bedrijven die elektrische en elektronische apparatuur verwerken moeten dit doen conform de WEEELABEX. Daarin staat dat loodhoudend glas uitsluitend mag worden ingezet in materialen of producten waarin het lood een technische functie heeft. Bij toepassing van beeldbuisglasgranulaat in betonblokken is daar geen sprake van. De stelling dat geen sprake is van gevaarlijk afval zolang het lood 'enshrined' is, onderschrijven wij niet. Euralcode 10.11.11 betreft productieafval en is daarom niet relevant voor dit sectorplan. Het onderscheid tussen gevaarlijke code 20.01.35* en het niet gevaarlijke 20.01.36 volgt direct uit de Eural en is geen onderwerp voor het LAP. 												
1009.	E.71 en F.05.2	35	<p>Het sectorplan is in strijd met het Europees recht. Hiervoor worden de volgende argumenten genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> De lijst met afvalcategorieën spoort niet met welke Europeesrechtelijke verordening dan ook. Het overzicht op pagina 1, 2 en 3 sluit niet aan bij het overzicht van het Algemeen Deel. Een onderscheid wordt gemaakt tussen beeldbuis/monitorglas van zwart-wit apparaten en van kleurenapparaten. Onduidelijk is of onderscheid wordt gemaakt tussen hele beeldbuis/monitoren en glaspoeder/kleine glasdeeltjes van bedoelde beeldbuis/monitoren. Het Europeesrechtelijk kader kan volledig verschillend zijn. Ook wordt niet duidelijk of wordt uitgegaan van volledige beeldbuis/monitoren of van reeds schoongemaakte beeldbuis/monitoren. Inspreker vraagt of hele beeldbuis/monitoren naar de stortplaats moeten of alleen de schoongemaakte. Niet blijkt dat enig onderzoek is uitgevoerd over de hoeveel- 	<p>De in bijlage F.5 opgenomen afvalcategorieën zijn gebaseerd op de verwerking die is beoogd met de minimumstandaarden, waarbij een onderscheid is gemaakt in gevaarlijke en niet gevaarlijke afvalstoffen. Afvalstoffen waarvoor eenzelfde minimumstandaard geldt, behoren tot dezelfde afvalcategorie. Dit is niet in strijd met Europese verordeningen.</p> <p>Op pagina 1, 2 en 3 is het beleid voor het sectorplan 71, AEEA beschreven. Daarbij wordt uitgegaan van de in paragraaf I beschreven afbakening. De in bijlage F.5 opgenomen afvalcategorieën zijn gebaseerd op de afbakening en de verwerking die met de minimumstandaarden is beoogd.</p> <p>Inspreker stelt dat de afbakening tussen zwart-wit en andere beeldbuis niet wordt gemotiveerd. In het rapport van RIVM, Hergebruik beeldbuisglasgranulaat, briefrapport 2015-0143, is inderdaad vermeld dat funnels van alle CRT-beeldbuis loodoxide bevatten. Derhalve wordt minimumstandaard b verruimd van zwart-wit schermen naar zowel zwart-wit als kleur CRT-glas.</p> <p>Met beeldbuisglas wordt alle soorten glas van CRT-beeldbuis bedoeld, als aparte fractie of gemengd. Daar vallen dus ook kleine glasdeeltjes en glaspoeder onder. Op grond van de minimumstandaard a moeten beeldbuis overeenkomst artikel 11 van de Regeling Aeea worden ontdaan van fluorescerende coatings. Mocht in een glasmengsel beeldbuisglas voorkomen dat niet is ontdaan van fluorescentiepoeder, dan moet</p>												

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>heid beeldbuizen/monitoren die vrijkomt uit zwart-wit apparaten noch of geen technieken in de toekomst kunnen worden ingezet. De stelling dat deze beeldbuizen/monitoren in Nederland nauwelijks meer vrijkomen is niet onderbouwd. Niet is uiteengezet naar welke soort stortplaatsen de beeldbuizen/monitoren gebracht moeten worden en of die voldoende capaciteit hebben.</p> <ul style="list-style-type: none"> De afbakening tussen zwart-wit beeldbuizen/monitoren en andere beeldbuizen/monitoren wordt niet gemotiveerd. Een concrete uitwerking van het Europeesrechtelijk kader voor de afvalfase ontbreekt. Inspreker verwijst naar de Correspondents guidelines no 7 "classification of glass waste originating from cathode ray tubes (CRT) under entries B2020 or A2010". In het sectorplan is geen aansluiting met de EVOA of het Verdrag van Bazel te ontdekken. Complete beeldbuizen en monitoren die zijn ontdaan van "activated coatings, frit and other contaminants" vallen niet onder de in- en uitvoerverboden van de EVOA. Het loodgehalte van het glas zelf is geen reden om dit wel te doen. Toepassen van uit afgedankte beeldbuizen gewonnen glasgranulaat als vervanger voor zand en grind in beton is zonder meer toegestaan, als geen sprake is van gevaarlijk afval (artikel 18 Kra). Het beleid voor mengen spoort niet met Europees recht. De cumulatieve eisen zijn, voor zover het om niet gevaarlijk afval gaat, niet gebaseerd op de Kra en kunnen leiden tot beperkingen in nuttige toepassingen zonder dat hiervoor een rechtvaardiging is. Een motivering ontbreekt voor het stellen van andere en strengere eisen dan die uit REACH volgen voor de productfase. 	<p>dit eveneens worden verwerkt conform minimumstandaard b. De tekst van minimumstandaard a en b is verduidelijkt.</p> <p>Hele, onbehandelde beeldbuizen/monitoren moeten worden verwerkt conform minimumstandaard a.</p> <p>Aangezien sprake is van onaanvaardbare risico's op blootstelling van mens en milieu aan lood(oxide) is nuttige toepassing van beeldbuisglas niet doelmatig en de minimumstandaard geformuleerd op het niveau van storten. De minimumstandaard biedt ruimte voor nieuwe verwerkingstechnieken waarbij nuttige toepassing van het beeldbuisglas plaatsvindt, onder voorwaarde dat het lood een technische functie heeft en geen sprake is van onaanvaardbare risico's op blootstelling van mens en milieu aan lood.</p> <p>Het is niet noodzakelijk om het Europeesrechtelijk kader voor de afvalfase uit te werken in het sectorplan. De Correspondents guidelines no 7 heeft betrekking op verduidelijking in het kader van de EVOA en geen juridische status.</p> <p>Dat in de Kaderrichtlijn afvalstoffen (Kra) een verbod op het mengen van gevaarlijke afvalstoffen is opgenomen, betekent niet dat het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen zonder meer moet worden toegestaan. Het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen is een verwerkingshandeling die, mits uitgevoerd binnen een inrichting, in Nederland moet zijn gereguleerd met een Wabo-vergunning of melding Activiteitenbesluit milieubeheer. In het LAP is het beleid uitgewerkt voor het mengen van afvalstoffen. LAP3 en de wetgeving zijn op dit punt niet strijdig met het Europees recht.</p> <p>Voor alle producten die op de markt worden gebracht en dus ook de einde-afvalstoffen geldt dat deze moeten voldoen aan de bepalingen van REACH, indien in de producten ZZS voorkomen. De kaders voor het gebruik van ZZS in producten en de eisen die gesteld worden aan ZZS in afvalstoffen zijn verschillend. Het betreft enerzijds namelijk het stoffenbeleid en anderzijds het afvalbeleid. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 490.</p> <p>E.71-II, tekst boven de minimumstandaard is als volgt gewijzigd: Onderstaande minimumstandaard houdt rekening met de mogelijke aanwezigheid van lood in beeldbuisglas van ~~zwart-wit televisies of zwart-wit computermonitoren~~ <u>CRT-beeldbuizen</u>.</p> <p>E.71-II, minimumstandaard a, Minimumstandaard voor verwerking (en eventuele voorwaarden) is als volgt gewijzigd: Verwerken van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur op een wijze waarop ten minste wordt voldaan aan het gestelde in artikel 11 van de Regeling Aeea. <u>Glas van CRT-beeldbuizen moet vervolgens worden verwerkt conform minimumstandaard b.</u></p> <p>E.71-II, minimumstandaard b, afvalstof/deelstroom is als volgt gewijzigd: <u>Glas van de verwerking van:</u> <u>-zwart-wit CRT-beeldbuizen*; of</u> <u>-de conus van kleur CRT-beeldbuizen;</u> <u>zowel gescheiden als in een gemengde fractie aangeleverd.</u> ~~beeldbuisglas van zwart-wit televisies of zwart-wit computermonitoren of restanten van dit beeldbuisglas die vrijkomen bij de verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur~~</p> <p>Aan minimumstandaard b wordt de volgende voetnoot toegevoegd: <u>In de praktijk worden ook de volgende benamingen gebruikt voor CRT-beeldbuizen: CRT-monitoren, CRT-schermen of CRT-apparatuur. Hiermee wordt bedoeld de glazen nek, de conus, het frit en/of het scherm van kathodestraalbuizen. In dit sectorplan vallen al deze benamingen onder de term 'CRT-beeldbuizen'.</u></p> <p>E.71-II, minimumstandaard b, Minimumstandaard voor verwerking (en eventuele voorwaarden) is als volgt gewijzigd: ~~Voor bij de verwerking vrijkomend beeldbuisglas van zwart-wit televisies of zwart-wit computermonitoren of restanten van dit beeldbuisglas is de minimumstandaard~~ storten. Nuttige toepassing is uitsluitend toegestaan, indien het lood een technische functie heeft en geen sprake is van onaanvaardbare risico's op blootstelling van mens en milieu aan lood. Hiervoor wordt getoetst aan paragraaf B.14.4.3 van het beleidskader.</p> <p>E.71-II, vooruitblik is als volgt gewijzigd: De minimumstandaard voor de verwerking van beeldbuisglas van ~~zwart-wit televisies of zwart-wit computermonitoren~~ <u>CRT-beeldbuizen</u> of restanten van dit beeldbuisglas is gewijzigd ten opzichte van LAP2. Vergunningen voor het nuttig toepassen van beeldbuisglas van ~~zwart-wit televisies of zwart-wit computermonitoren~~ <u>CRT-beeldbuizen</u> of restanten van dit beeldbuisglas dienen binnen een jaar na publicatie in de Staatscourant van LAP3 zodanig te worden gewijzigd dat nuttige toepassing per direct niet meer is toegestaan, <u>tenzij is aangetoond dat wordt voldaan aan de onder minimumstandaard b beschreven voorwaarden.</u></p> <p>E.71-III, 'zeer zorgwekkende stoffen' is als volgt gewijzigd: Bij onderstaand beleid voor overbrenging van afvalstoffen is rekening gehouden met de aanwezigheid van lood in beeldbuisglas van <u>CRT-beeldbuizen</u>~~zwart-wit televisies of zwart-wit computermonitoren~~.</p> <p>F.5.2 en E.71-IV, zijn als volgt gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Categorie 75A: onderdelen en fracties die vrijkomen bij de verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur niet zijnde beeldbuisglas van <u>CRT-beeldbuizen</u> ~~zwart-wit televisies of zwart-wit computermonitoren~~ of restanten van dit beeldbuisglas, en Categorie 75B: onderdelen en fracties die vrijkomen bij de verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur- niet zijnde beeldbuisglas van <u>CRT-beeldbuizen</u> ~~zwart-wit televisies of zwart-wit computermonitoren~~ of restanten van dit beeldbuisglas, en

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				De voetnoot bij categorie 75A en 75B is als volgt gewijzigd: Beeldbuisglas van <u>CRT-beeldbuizen-wit televisies of zwart-wit-computermonitoren</u> of restanten van dit beeldbuisglas vallen onder categorie ~~88~~ <u>98</u> . Als gevolg van bovenstaande wijzigingen in de beleidstekst, zijn bepaalde passages van de toelichting overeenkomstig gewijzigd.
1010.	E.71-I	46	Onder de afbakening worden gasontladingslampen uitgezonderd voor de toepassing. In de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur waarnaar verwezen wordt, worden alleen gloeilampen uitgezonderd. Waarom dit verschil?	Vanwege de specifieke verwerkingsmogelijkheden voor gasontladingslampen en mogelijke verontreiniging met kwik, is er in het verleden voor gekozen om voor deze afvalstof een apart sectorplan op te stellen. De praktijk geeft geen aanleiding om deze werkwijze in LAP3 te wijzigen.
1011.	E.71-II	35	<ul style="list-style-type: none"> Loodmonoxide staat op de kandidaatslijst van REACH en is nog niet autorisatieplichtig. De tekst onder aan pagina 8 loopt volledig uit de pas met Europees recht. De WEEE is niet van toepassing op productie van beton. Alles wat met die richtlijn te maken heeft, kan niet worden gebruikt om deze toepassing te verhinderen. Lood(verbindingen) staan wel in Bijlage XVII beperkingen van REACH. Volgens REACH is het in alle gevallen toegestaan om betonblokken te produceren met een loodgehalte van minder dan 0,3 gew.%. Voor stoffen die op de kandidaatslijst staan geldt geen verbod. Het mengsel voor de legioblokken heeft een concentratie lood lager dan 0,3 gew.%. Mocht loodoxide op de lijst van autorisatieplichtige stoffen komen dan zullen hooguit de concentratiegrenzen voor mengsels een gelijktrekking met Bijlage III van de Kra bewerkstelligen. Voor voorwerpen gelden geen strengere eisen. Er is dus geen reden om toepassing van beeldbuisglas in beton te verbieden als aan de informatieverplichtingen van REACH wordt voldaan. De betonblokken zijn ontworpen om een tijdelijke functie te vervullen. De uitloogbaarheid van de blokken is getoetst. Bij de blokken wordt een handleiding verschaft waarin alle op basis van REACH verplichte informatie wordt gegeven en wordt voldaan aan de CLP-verordening. 	<p>De kaders voor het gebruik van ZZS in producten en de eisen die gesteld worden aan ZZS in afvalstoffen zijn verschillend. Het betreft enerzijds namelijk het stoffenbeleid en anderzijds het afvalbeleid. De verwerking van afvalstoffen met ZZS mag geen gevaar opleveren voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen hebben voor het milieu. Om hieraan te kunnen voldoen, zal voor afvalstoffen die bepaalde ZZS bevatten beoordeeld moeten worden welke risico's een beoogde toepassing van (recycelat van) deze afvalstoffen oplevert voor het milieu of de menselijke gezondheid. Loodmonoxide staat op de kandidaatslijst REACH. Voorafgaand aan de verwerking van afvalstoffen waarin loodmonoxide in een concentratie van tenminste 0,1 % (g/g) voorkomt, zal beoordeeld moeten worden of sprake is van aanvaardbare risico's bij de boogde toepassing. Hiervoor zijn eisen opgenomen in § B.14.4.3. Indien geen sprake is van aanvaardbare risico's voor mens en milieu, is de verwerking van het afval met ZZS niet doelmatig. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 501.</p> <p>Het is op dit moment nog niet duidelijk of loodoxide op de lijst met autorisatieplichtige stoffen of op de lijst met beperkingen van REACH wordt opgenomen. Hier kan niet op worden vooruitgelopen.</p>
1012.	E.71-II	100	<p>De minimumstandaard voor beeldbuisglas is eerder te zien als een uitvoeringsmaatregel dan dat het om een beleidsmaatregel gaat. Dit gaat tegen de uitgangspunten van LAP3 in en specifiek tegen het uitgangspunt dat LAP 3 het aangewezen instrument is om de transitie naar een circulaire economie te bewerkstelligen. Door dit sectorplan ontstaan conflicten met vigerende wetgeving. Het gaat hierbij om:</p> <ul style="list-style-type: none"> beeldbuizen dienen volgens artikel 8 van de Richtlijn 2012/19/EU passend verwerkt te worden. Door de nuttige toepassing van beeldbuisglas van zwart-wit televisies of zwart-wit computermonitoren te verbieden, wordt tegen de richtlijn gehandeld. Als gevolg van het verbieden van de nuttige toepassing zullen de op grond van artikel 11 van de EU-Richtlijn vereiste minimale streefcijfers niet meer gehaald worden. Om dit met zekerheid te kunnen vaststellen, is nader onderzoek vereist waarbij het gewichtsaandeel van zwart-wit televisies en monitoren in de huidige en toekomstige categorie 2 zal moeten worden vastgesteld. Aangezien de richtlijn van toepassing is op alle 28 lidstaten zal dit onderzoek zich niet alleen moeten richten op Nederland, maar ook moeten plaatshebben in alle andere lidstaten. Het Europese verdrag laat namelijk niet toe dat slechts één lidstaat zich onttrekt aan de wettelijke verplichtingen die van toepassing is voor alle lidstaten. Voor deze uitzondering zal zowel goedkeuring van de Europese Commissie als van het Europese Parlement vereist zijn. 	<p>Met de combinatie van minimumstandaarden a en b wordt voldaan aan de Richtlijn 2012/19/EU. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 1009. De minimumstandaard biedt ruimte voor nieuwe verwerkingstechnieken waarbij nuttige toepassing van het beeldbuisglas plaatsvindt, onder voorwaarde dat het lood een technische functie heeft en geen sprake is van onaanvaardbare risico's op blootstelling van mens en milieu aan lood. Dat sprake is van een uitvoeringsregel of dat Nederland zich onttrekt aan wettelijke verplichtingen wordt niet onderschreven.</p> <p>De inspraakreactie dat de streefcijfers niet gehaald worden, heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>
1013.	E.71-II	100	Het sectorplan laat geen enkele ruimte voor het ontwikkelen van nieuwe technologie. Inmiddels is door TNO onderzoek gedaan naar verdere scheiding van zwart-wit beeldbuisglas in fracties die lood-arm en lood-rijk zijn. Door toepassing van lood-arm glas in een specifiek betonmengsel wordt het bezwaar van mogelijk te hoge uitloging van het beton in de afvalfase te niet gedaan. Dit betekent dat tenminste 70 procent van het glas van zwart-wit televisies en monitoren alsnog nuttig kan worden toegepast. Tevens worden andere technologische oplossingen beproefd die wellicht in de nabije toekomst een oplossing zijn. Innovaties die reeds zijn ingezet worden effectief in de kiem gesmoord waardoor kapitaalinvesteringen vernietigd worden.	De minimumstandaard biedt wel degelijk ruimte voor nieuwe verwerkingstechnieken waarbij nuttige toepassing van het beeldbuisglas plaatsvindt, onder voorwaarde dat het lood een technische functie heeft en geen sprake is van onaanvaardbare risico's op blootstelling van mens en milieu aan lood.
1014.	E.71-III	60 en 92	Inspreker vraagt wat de gedetailleerde beslisboom in bijlage F.10 voor de praktijk betekent. Wat zijn de gevolgen van het volgen van deze beslis-	Bijlage F.10 bevat de schematische uitwerking van het beleid voor overbrenging van specifieke afvalstoffen zoals beschreven in hoofdstuk B.13 'Grensoverschrijdend transport van afvalstoffen'. De bijlage schetst de beoordelingsmethodiek en is daarom toelichtend aan hoofdstuk B.13.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			boom voor de praktijk en wat zijn de verschillen met de huidige situatie? Ook uit de tabellen wordt dat niet erg duidelijk. In ieder geval zal het kunnen leiden tot mogelijke discussies die vooraf kunnen worden voorkomen. Let op spelfouten bij afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.	Voor afvalstoffen waarvoor geen sectorplan geldt, kan F.10 een hulpmiddel zijn om de overbrenging te beoordelen. Voor afvalstoffen waarvoor een sectorplan geldt, is de specifieke uitwerking van hoofdstuk B.13 in paragraaf III beschreven. Het kan namelijk zijn dat in bepaalde sectorplannen afgeweken wordt van hoofdstuk B.13, en dus ook van bijlage F.10. In die gevallen gaan de sectorplannen voor. De verschillen van hoofdstuk B.13 en paragraaf III van de sectorplannen ten opzichte van LAP2 zijn hoofdzakelijk redactioneel van aard. Wel is van belang dat bij de weging van 'de mate van ...' niet alleen gespiegeld wordt aan het aandeel dat wordt gestort, maar aan het aandeel dat wordt 'verwijderd', dus gestort en/of anderszins verwijderd.
1015.	E.71-III	60 en 92	Los van de aanwezigheid van lood in beeldbuisglas van tv's en monitoren zijn er nog meer risico's voor de potentiële aanwezigheid 'zeer zorgwekkende stoffen'. Deze passage zonder concretisering van de uitwerking leidt tot niet overzienbare en daarmee potentieel onwenselijke consequenties voor de rechtszekerheid van recyclingbedrijven.	Indien andere ZZS dan lood in een concentratie van tenminste 0,1% (g/g) (of de in F.11 genoemde concentratiegrenswaarde) in beeldbuisglas voorkomt en sprake is van ZZS die zijn genoemd in B.14.4.3 dan zal daarvoor eveneens de risico-analyse uitgevoerd moeten worden. Het afvalstoffenbeheer mag geen onaanvaardbare risico's opleveren voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen hebben voor het milieu.
1016.	E.71-III	17	Voor grensoverschrijdend transport van AEEA middels EVOA vergunningverlening is toetsing van de ontvangende verwerker aan WEEELABEX standaarden (en in nabije toekomst Cenelec EN 50625 standaarden) noodzakelijk. Het is voor de Nederlandse gecertificeerde recyclers van AEEA van urgent belang dat export van AEEA alleen kan plaatsvinden indien er sprake is van passende verwerking (art. 11 AEEA regeling). Alleen dan kan een level playing field ontstaan en zal de circulaire economie gestimuleerd kunnen worden. Het is noodzakelijk om deze beperking voor AEEA vast te leggen in LAP 3 onder B.13.5, dan wel in paragraaf III van sectorplan 71.	De eis van passende verwerking c.q. dat de verwerking voldoet aan artikel 11 van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, is opgenomen in minimumstandaard a. Deze vereiste is eveneens opgenomen in paragraaf III van het sectorplan. Voorafgaand aan de overbrenging van AEEA naar landen waar WEEELABEX-standaard (nog) niet verplicht is, dient op grond van het vierde lid, van artikel 11 van de Regeling te worden aangetoond dat de apparatuur passend wordt verwerkt onder de voorwaarden die gelijkwaardig zijn aan het tweede lid van deze regeling. Dat betekent onder andere dat de verwerking op een zodanige wijze moet worden uitgevoerd dat deze vergelijkbaar is met de verwerking van de WEEELABEX-standaard. In de tekst van de toelichting op het sectorplan wordt dit duidelijker opgenomen.
1017.	E.71-III en E.71-V	17	De minimumstandaard voor het verwerken van AEEA is voor de Europese Unie niet vastgesteld. Voor het ontstaan van een level playing field voor verwerkers van AEEA is het noodzakelijk dat er duidelijke criteria zijn om de minimumstandaard voor verwerking van AEEA te kunnen toetsen. Een passend instrument om de minimumstandaard vast te stellen en te toetsen is de verplichtingstelling van WEEELABEX-standaarden. Deze standaarden zijn voor de Nederlandse verwerker van AEEA sinds juli 2015 verplicht gesteld. Het ziet er niet naar uit dat de EC het verwerken conform deze standaarden verplicht gaat stellen voor de hele EU. Zolang de Nederlandse wetgeving geen bescherming biedt middels eenduidige criteria voor passend verwerken bij export, dan zal geen sprake zijn van een level playing field.	Zie het antwoord op inspraakreactie 1016.
1018.	E.71-V	48	Inspreker pleit voor het opnemen van maatregelen om hergebruik te bevorderen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1019.	E.71-V	60, 67 en 92	Het gestelde in de paragrafen over producenten is onvolledig en incorrect. De regelgeving betreffende de AEEA strekt zich niet alleen uit van de inzameling tot en met de verwerking. In artikel 17 van de Regeling AEEA is een tweetal zwaarwegende verplichtingen voor producenten opgenomen m.b.t. accu's/batterijen. Deze verplichtingen en de naleving ervan zijn van groot belang voor het realiseren van de recyclingdoelstellingen en het tot stand komen van de circulaire economie. Immers meer dan 80% van de milieueffecten van elektrische en elektronische apparatuur wordt bepaald in het ontwerp-stadium. Deze passages moeten ook in het sectorplan worden opgenomen. Onder meer vanwege het belang van de handhaving van het Productbesluit ter zake.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1020.	E.71-V	60 en 92	WEEELABEX is een zware en bijzonder kostbare specialistische certificering voor be- en verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur. Het is veel meer dan het voldoen aan de Europese WEEE-Richtlijn zoals hier lijkt te worden gesuggereerd.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1021.	E.71-V	48	Inspreker is van mening dat de WEEELABEX-normen reparatie van AEE belemmert omdat ook voor kleine reparaties van apparaten door onderdelen van andere apparaten het bedrijf die dit uitvoert WEEELABEX gecertificeerd moet zijn. Inspreker wil dat bij beperkte schaalgrootte dit disproporionele voorschrift wordt aangepast.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1022.	E.71-V	79 en 88	Verwerkers moeten gecertificeerd zijn volgens de WEEELABEX. Elk certificaat is specifiek gebonden aan een locatie, een productstroom, een proces en een vergunning. Bij elke wijziging moet dit certificaat vernieuwd worden. Hetzelfde geldt bij een nieuwe activiteit of zelfs nieuwe verwerker. Het kan tot 8 maanden na vergunningverlening duren voordat de	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP					
			verwerker het certificaat in handen heeft. Momenteel is er geen overgangsregeling voorzien voor de periode tussen vergunningverlening of wijziging en het moment van certificatie. De verwerker heeft op dat moment twee keuzes: ofwel toch starten met verwerking, illegaal, met risico op boete bij controle door de handhaving; ofwel wachten tot het certificaat er is. Bij een langere procedure is dat laatste echter economisch niet haalbaar. Inspreker stelt voor een overgangsregeling op te nemen in het sectorplan en heeft daarvoor een tekstvoorstel geformuleerd.						
1023.	E.71-VII	60 en 92	Inspreker lijkt het rapport van Wecycle uit 2012 weinig relevant meer om te vermelden.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.					
1024.	E.72-V	88	Er wordt verwezen naar een installatie in België. Deze installatie is gesloten en zal niet meer worden opgestart. Inspreker verzoekt de verwijzing te verwijderen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.					
1025.	E.73-I	86	<p>In de praktijk blijkt het lozen van ZZS onderhevig aan schijnbare willekeur. Inspreker accepteert bijvoorbeeld geen bestrijdingsmiddelen en/of dioxinen voor verwerking in de waterzuivering. Toch lijken deze stoffen incidenteel aangetoond te kunnen worden in het effluent. In de vergunning is opgenomen dat (onder andere) het gehalte dioxinen en bestrijdingsmiddelen < aantoonbaarheidsgrens moet zijn. Een dergelijke norm (< aantoonbaarheidsgrens) is onvoldoende concreet om te kunnen toetsen. De aantoonbaarheidsgrens is immers afhankelijk van gebruikte analyseapparatuur, samenstelling van het monster (verstoring componenten) en kan daarmee van dag tot dag, van monster tot monster en van laboratorium tot laboratorium verschillen. Door de voortdurende verbetering van de gebruikte analysemethodieken/apparatuur lijken laboratoria in staat om steeds lagere aantoonbaarheidsgrenzen te behalen. Of deze aantoonbaarheidsgrenzen ook van toepassing zijn op de grote diversiteit van aangeboden monsters is nog maar de vraag. In de praktijk is behoefte is aan realistische/concrete normen. Praktisch gezien zijn verschillende normen gangbaar. Inspreker verzoekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de omgang met ZZS dienen éénduidige criteria te worden gehanteerd voor zowel verwerking als lozing. Omdat de beoordeling van de lozing buiten de reikwijdte van het LAP valt, vreest inspreker voor een ongelijke beoordeling van vergunningaanvragen. Hierom dienen concrete criteria voor het uitvoeren van de betreffende toetsing te worden opgenomen. • Om discussie over aantoonbaarheidsgrenzen uit te sluiten dient gebruik gemaakt te worden van concrete normstelling. • Behoeft is aan eenduidige opsomming van alle individuele/relevante componenten. Inspreker beveelt aan deze "werkwijze" toe te passen op onder andere (generieke) stofgroepen als dioxinen, PCB, bestrijdingsmiddelen, organotin verbindingen en gebromeerde difenylethers. • Beschreven moet worden op welke wijze de afstemming wordt verbeterd tussen enerzijds het gebruik/toelaten van ZZS en de eisen aan ZZS welke gelden voor het eind van de keten (afvalverwerking). 	<p>Inspreker geeft aan dat ZZS wel in het effluent kan voorkomen, terwijl deze stoffen niet wordt geaccepteerd voor verwerking in de waterzuivering. De vraag is dan of de acceptatieprocedure op de juiste wijze is ingericht, dan wel dat herziening hiervan noodzakelijk is. Dat dioxines ('dirty 17') en bestrijdingsmiddelen niet aantoonbaar mogen zijn in het effluent, volgt uit het CIW-rapport 'Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen'. Dit is een BBT-document. In het LAP wordt hiervan niet afgeweken.</p> <p>Bij analyses wordt met 'niet aantoonbaar' bedoeld dat de rapportagegrens niet wordt overschreden. De rapportagegrens is de minimale concentratie die volgens de analysemethode gerapporteerd moet worden op het analyseverslag. De rapportagegrens is gelijk aan of hoger dan de detectiegrens. De detectiegrens is de laagste concentratie die met de analysemethode nog gekwantificeerd kan worden. De te hanteren analysemethode wordt in overleg met het bevoegd gezag vastgesteld. Daarmee staat ook de rapportagegrens vast.</p> <p>Bij lozing moet inderdaad getoetst worden of de lozing, gelet op wet- en regelgeving en het toepassen van BBT, acceptabel is. Vervolgens moet vastgesteld worden welke voor- en/of nabehandelingstechnieken noodzakelijk zijn gelet op de gevolgen voor het zuiveringstechnische werk en voor het ontvangende watersysteem (emissie/immissie-toets). Doordat deze omstandigheden voor verschillende bedrijven anders kunnen zijn, kan ook de beoordeling anders uitvallen. Dat neemt niet weg dat in het sectorplan voor bepaalde afvalwaterstromen met ZZS is aangegeven dat deze afvalwaterstromen volgens de minimumstandaard verwerkt moeten worden. Voor de betreffende afvalwaterstromen is lozing niet is toegestaan. Het is wel toegestaan om de in de afbakening genoemde verontreinigingen af te breken of af te scheiden tot tenminste de concentratiegrenswaarden door middel van voorbehandeling van de gescheiden gehouden partijen. Deze beoordeling is voor alle bedrijven gelijk.</p> <p>De normstelling is opgenomen in §I van het sectorplan. Het is niet mogelijk gebleken om voor alle parameters in water uniforme analysemethoden in het LAP te formuleren. De reden hiervoor is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor sommige parameters zijn vergelijkbare analysemethoden beschikbaar. Het bevoegd gezag bepaalt welke analysemethode gehanteerd moet worden. • Analysemethoden kunnen regelmatig worden herzien. Een vervanging van of een wijziging in het normblad wordt automatisch van kracht. Het is ondoenlijk om het LAP hierop geactualiseerd te houden. • Voor bepaalde parameters zijn nog geen NEN-voorschriften voor analyse voorhanden. Voor deze parameters dient analyse plaats te vinden volgens de door het bevoegd gezag te geven voorschriften. <p>Naar aanleiding van de inspraakreactie is aan het sectorplan (niet limitatief) toegevoegd welke componenten kunnen vallen onder de afvalwaterstromen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn.</p> <p>De inspraakreactie over afstemming van het gebruik van ZZS en de eisen die voor ZZS in afval gelden heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.</p>					
1026.	E.73-I en E.73-II	38	<p>In het sectorplan is sprake van een concentratiegrenswaarde voor een individuele zeer zorgwekkende stof (verder ZZS) met een ondergrens van 0,1 mg/l.</p> <p>In LAP2 staat een deel van deze stoffen op de zogenaamde negatieve lijst zonder ondergrens, dus niet aantoonbaar. Dit is de rapportagegrens bij de analysemethode. Het gaat daarbij om de parameters, dioxines, pcb, gebromeerde difenylethers, organotinverbindingen en bestrijdingsmiddelen. Door deze significante verhoogde concentratiegrenswaarden in LAP3 zal, voor de parameters op de zogenaamde negatieve lijst een ongewenste afwenteling van het milieucompartiment afval naar water plaatsvinden.</p>	<p>Deze opmerking is terecht. De stoffen waarvoor in het BBT-document 'Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen' is vermeld dat deze niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn in het afvalwater, zijn als aparte categorie opgenomen in de afbakening.</p> <p>Aan de afbakening in E.73-I is de volgende rij toegevoegd:</p> <table border="1" data-bbox="1389 1633 2273 1759"> <tr> <td data-bbox="1389 1633 1596 1759"><u>Afvalwaterstromen met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn</u></td> <td data-bbox="1596 1633 2273 1759"><u>Dit zijn afvalwaterstromen en baden met PCB's, dioxines ('dirty 17'), bestrijdingsmiddelen, organotinverbindingen en/of gebromeerde difenylethers in concentraties die tenminste gelijk zijn aan de rapportagegrens.</u></td> </tr> </table> <p>In E.73-II is afvalstroom b als volgt gewijzigd:</p> <table border="1" data-bbox="1389 1801 2273 1948"> <tr> <td data-bbox="1389 1801 1457 1948">b</td> <td data-bbox="1457 1801 2220 1948"><u>Afvalwaterstromen met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn</u> <u>Niet snel afbreekbare baden met organische verontreinigingen die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stoffen</u></td> <td data-bbox="2220 1801 2273 1948">...</td> </tr> </table>	<u>Afvalwaterstromen met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn</u>	<u>Dit zijn afvalwaterstromen en baden met PCB's, dioxines ('dirty 17'), bestrijdingsmiddelen, organotinverbindingen en/of gebromeerde difenylethers in concentraties die tenminste gelijk zijn aan de rapportagegrens.</u>	b	<u>Afvalwaterstromen met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn</u> <u>Niet snel afbreekbare baden met organische verontreinigingen die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stoffen</u>	...
<u>Afvalwaterstromen met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn</u>	<u>Dit zijn afvalwaterstromen en baden met PCB's, dioxines ('dirty 17'), bestrijdingsmiddelen, organotinverbindingen en/of gebromeerde difenylethers in concentraties die tenminste gelijk zijn aan de rapportagegrens.</u>								
b	<u>Afvalwaterstromen met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn</u> <u>Niet snel afbreekbare baden met organische verontreinigingen die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stoffen</u>	...							

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">Een overige baden met gehalogeneerde, organische verontreinigingen, al dan niet metaalhoudend</div>
1027.	E.73-I en E.73-II	38	<p>De aanpak van ZZS gaat uit van aanpak aan de bron. Onder LAP2 mag een partij afvalwater met hogere concentraties dan de rapportagegrens van stoffen op de negatieve lijst niet verwerkt worden, noch gemengd worden voor verwerking via afvalwaterzuivering en lozen. Acceptatie voor verwerking middels afvalwaterzuivering en lozen kan slechts indien de stoffen door separate voorbehandeling tot de rapportagegrens uit het afvalwater worden verwijderd, wat aansluit bij de bronaanpak.</p> <p>Onder LAP3 geldt voor de ZZS een ondergrens van 0,1 mg/l tot waaronder verwerking is toegestaan. Opmenging van afvalwaterstromen en baden die op individuele basis lagere concentraties bevatten is na acceptatie toegestaan. Het ontwerp LAP 3 biedt hierdoor een minder hoog niveau van bescherming voor het milieucompartiment water.</p> <p>Een concentratiegrenswaarden van ZZS moet afgestemd zijn op verwijdering bij de bron. Voorkomen dient te worden dat de opmenging met andere afvalwaterstromen tijdens de verwerking -laat staan in de waterketen (riolering, rioolwaterzuivering en/of ontvangend oppervlaktewater)- de manier van verwerken van ZZS wordt.</p>	<p>De inspraakreactie over stoffen op de negatieve lijst is terecht. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 1026.</p> <p>Het sectorplan heeft geen betrekking op de in § I genoemde afvalwaterstromen en baden die in lagere concentraties dan genoemd in de afbakening voorkomen. De stelling 'opmenging van afvalwaterstromen en baden die op individuele basis lagere concentraties bevatten is na acceptatie toegestaan' kan dan ook niet op grond van het LAP worden ingenomen. De tekst over de beoordeling van lozingen is verduidelijkt.</p> <p>In de minimumstandaard is al opgenomen dat het niet is toegestaan om de in de afbakening genoemde concentratiegrenswaarden middels mengen of verdunnen te onderschrijden. Het is wel mogelijk om de afvalwaterstromen te verwerken, waardoor de stoffen worden afgebroken of afgescheiden en de concentraties in het afvalwater afnemen. Bij concentraties lager dan genoemd in het de afbakening, is het sectorplan niet (meer) van toepassing.</p> <p>De tekst van E.73-I is als volgt gewijzigd: Baden waarin verontreinigingen voorkomen in lagere concentraties dan hierboven vermeld, vallen niet onder dit sectorplan. De verwerking van deze baden valt mogelijk onder andere sectorplannen of onder het beleidskader. Bij lozing dient getoetst te worden of de lozing gelet op wet- en regelgeving <u>en</u>, toepassen BBT <u>acceptabel is. Vervolgens moet vastgesteld worden welke voor- en/of nabehandelingstechnieken noodzakelijk zijn gelet op en/of</u> de gevolgen voor zowel <u>het zuiveringstechnische werk en voor het ontvangende watersysteem (emissie/immissie-toets). acceptabel is.</u></p> <p>De tekst van E.73-II is als volgt gewijzigd: Het is niet toegestaan <u>om</u> de in de afbakening genoemde concentratiegrenswaarden middels mengen of verdunnen te onderschrijden. <u>Het is wel toegestaan om de in de afbakening genoemde verontreinigingen te verwijderen tot tenminste de concentratiegrenswaarden door middel van voorbehandeling van de gescheiden gehouden partijen.</u></p>
1028.	E.73-I en E.73-II	38	<p>Eén concentratiegrenswaarde voor alle ZZS doet geen recht aan de verschillen in stoffeigenschappen en waterbezwaarlijkheid van de individuele ZZS.</p> <p>Bij het vaststellen van een concentratiegrenswaarden per stof/stofgroep moet -net als bij de som metalen, cadmium en kwik- sprake zijn van maatwerk op basis van stoffeigenschappen en/of waterbezwaarlijkheid. Daarbij kan uiteraard ook rekening worden gehouden met de verwijdering in de bestaande verwerkingsroutes en/of rapportagegrenzen.</p>	<p>Naar aanleiding van inspraakreactie 1026 zijn stoffen die op grond van de CIW-nota niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn in het afvalwater, als aparte categorie opgenomen in de afbakening. Daarnaast zijn voor "metaalhoudende baden", voor "organische verontreinigingen die worden aangemerkt als ZZS" en voor "overige gehalogeneerde organische verbindingen" aparte concentratiegrenswaarden opgenomen. Voor het overige heeft inspreker niet aangegeven welke categorieën stoffen binnen de groep ZZS afzonderlijk zouden moeten worden opgenomen in het sectorplan.</p> <p>Een "organische verontreiniging die wordt aangemerkt als ZZS" met een concentratie van tenminste 0,1 mg/l moet overeenkomstig de minimumstandaard worden verwerkt. Dat betekent dat deze afvalwaterstroom in het algemeen moet worden verwijderd door verbranden. Wel is het mogelijk om de organische ZZS af te breken of af te scheiden tot een concentratie van minder dan 0,1 mg/l. Het sectorplan is dan niet meer van toepassing. Door deze aanpak is het niet noodzakelijk om in de afbakening een verdergaand onderscheid te maken in diverse organische ZZS. Dat zou de overzichtelijkheid van het sectorplan ook niet ten goede komen.</p> <p>In het sectorplan is nadrukkelijk vermeld dat stoffen die niet onder de reikwijdte van dit sectorplan vallen, niet per definitie gelooft mogen worden. Het bevoegd gezag toetst bij lozing en voorafgaande verwerking of de lozing gelet op wet- en regelgeving en toepassen BBT en vervolgens de gevolgen voor het ontvangende watersysteem (emissie/immissie-toets) acceptabel is. Bij deze beoordeling komen de verschillen in stoffeigenschappen en de waterbezwaarlijkheid van de individuele ZZS aan bod. Deze beoordeling valt buiten het kader van het LAP.</p> <p>Naar aanleiding van deze inspraakreactie is wel een uitzondering gemaakt voor snel biologisch afbreekbare afvalwaterstromen. Voor deze afvalwaterstromen is er geen noodzaak om deze per definitie naar een verbrandingsinstallatie te sturen.</p> <p>Voorts is in het sectorplan opgenomen dat een evaluatie van de normstelling zal worden uitgevoerd.</p> <p>In § E.73-I is de kolom met afvalstoffen als volgt gewijzigd: <u>Niet snel afbreekbare</u> baden, al dan niet metaalhoudend, met organische verontreinigingen die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stoffen.</p> <p>In E.73-I is de kolom met de toelichting gewijzigd: Dit zijn afvalwaterstromen en baden met organische verontreinigingen die worden aangemerkt als ZZS, <u>niet zijnde baden met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn.</u> <u>Indien in afvalwaterstromen of baden uitsluitend snel afbreekbare stoffen voorkomen, dan is geen sprake van "niet snel afbreekbare afvalwaterstromen". Een stof is snel afbreekbaar als:</u> - <u>wordt voldaan aan de criteria van ready biodegradable (70% van de stof is afgebroken binnen 28 dagen conform OECD-301 testen.</u> <u>Stoffen die in de zogenaamde inherenty testen (OECD-302 testen) afbreekbaar zijn, hoeven dat in screeningstesten (OECD-301) niet per se te zijn); èn</u> - <u>CZV/BZV₅- verhouding < 4; èn</u> - <u>stoffen mogen bij verwerking op de zuivering geen respiratieremming veroorzaken.</u></p> <p>In E.73-I is de tekst onder de tabel gewijzigd: <u>Niet snel afbreekbare</u> baden met organische verontreinigingen die worden aangemerkt als ZZS vallen onder dit sectorplan, indien de</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>concentratie voor een organische ZZS $\geq 0,1$ mg/l.</p> <p>In de bijlage F.5, en vervolgens ook in E.73-V is categorie 72A en 72B gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Categorie 72A en 72B: ~~afvalwaterstromen en baden met~~ <ul style="list-style-type: none"> - ~~afvalwaterstromen en baden met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn, of~~ - ~~niet snel afbreekbare afvalwaterstromen en baden met~~ organische verontreinigingen die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stoffen indien de concentratie voor een organische zeer zorgwekkende stof $\geq 0,1$ mg/l, of - ~~afvalwaterstromen en baden met~~ een gehalte aan adsorbeerbare organische halogeenverbindingen (uitgedrukt als AOX) ≥ 15 mg/l <p>Bij beide categorieën worden noten [17] en [18] toegevoegd.</p> <p>In de noten bij F5.2 zijn toegevoegd (nummering op basis van ontwerp-LAP - kan in definitieve plan anders zijn):</p> <p>[17] Met stoffen die niet aantoonbaar aanwezig mogen zijn worden bedoeld PCB's, dioxines ('dirty 17'), bestrijdingsmiddelen, organotinverbindingen en/of gebromeerde difenylethers in concentraties die tenminste gelijk zijn aan de rapportagegrens.</p> <p>[18] Indien in afvalwaterstromen of baden uitsluitend snel afbreekbare stoffen voorkomen, dan is geen sprake van "niet snel afbreekbare afvalwaterstromen". Een stof is snel afbreekbaar als:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wordt voldaan aan de criteria van ready biodegradable (70% van de stof is afgebroken binnen 28 dagen conform OECD-301 testen. Stoffen die in de zogenaamde inherenty testen (OECD-302 testen) afbreekbaar zijn, hoeven dat in screeningstesten (OECD-301) niet per se te zijn); èn - CZV/BZV₅- verhouding <4; èn - stoffen bij verwerking op de zuivering geen respiratieremming veroorzaken.
1029.	E.73-I en E.73-II	38	Het sectorplan gaat over sterk verontreinigde afvalwaterstromen en baden. In de tekst is veelal alleen sprake van baden. Inspreker adviseert om voor de duidelijkheid in die gevallen 'sterk verontreinigde afvalwaterstromen' toe te voegen.	<p>In de afbakening is vermeld dat onder baden ook afvalwaterstromen worden verstaan.</p> <p>Desalniettemin is het hele sectorplan zodanig gewijzigd dat de term "afvalwaterstromen" in plaats van "baden" wordt gebruikt. "Afwalwaterstromen" zijn in dit sectorplan gedefinieerd als "afvalwaterstromen en baden".</p>
1030.	E.73-I en E.73-II	38	Het CIW rapport 'Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet gevaarlijke afvalstoffen' is wel een Nederlandse informatiedocumenten over BBT. Het document staat in de bijlage van de Regeling omgevingsrecht (Mor) onder 'Industriële activiteiten'. Het LAP 3 dient te worden afgestemd op het Nederlandse informatiedocument over BBT 'Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet gevaarlijke afvalstoffen'.	Deze opmerking is terecht. Zie het antwoord op inspraakreactie 1026.
1031.	E.73-I en E.73-II	38	Voor veel ZZS ontbreken analysemethoden voor afvalwaterstromen. Om discussie in de uitvoering te voorkomen, is een nadere uitwerking van de analysemethoden gewenst. Voor stoffen/stofgroep zonder ondergrens, dus niet aantoonbaar, ook de rapportagegrens bij de betreffende analysemethode.	Zie het antwoord op inspraakreactie 1025.
1032.	E.73-I en E.73-II	38	Inspreker verzoekt om het LAP3 zo aan te passen, dat tenminste een gelijk niveau van bescherming van het milieucompartiment water wordt geborgd als in LAP2.	<p>In de tekst is een aantal verduidelijkingen doorgevoerd (zie onder). Zie verder bovendien ook het antwoord op inspraakreacties 1027.</p> <p>In E.73-I is de kolom met de toelichting gewijzigd: De in deze afvalwaterstromen en baden voorkomende organische verontreinigingen hebben als kenmerk dat zij in een afvalwaterzuiveringsinstallatie niet of nauwelijks worden afgebroken verwijderd en/of het reinigingsproces frustreren negatief beïnvloeden.</p> <p>De tekst onder de tabel in E.73-I is gewijzigd: In dit sectorplan is sprake van "metaalhoudend", indien de concentratie aan opgeloste stoffen in water de hierna genoemde concentratiegrenswaarde [mg/l] overschrijdt:</p> <p>Van "overige gehalogeneerde, organische verontreinigingen" is in dit sectorplan sprake, indien de concentratiegrenswaarde ~~[mg/l]~~ voor adsorbeerbare organische halogeenverbindingen (uitgedrukt als AOX) ≥ 15 mg/l.</p> <p>In E.73-II is de tekst van minimumstandaard a en b drie keer gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de lozing van het resterende afvalwater gelet op wet- en regelgeving, toepassen BBT en/of de gevolgen voor het zuiveringstechnische werk en voor het ontvangende watersysteem (emissie/immissie-toets) acceptabel is.
1033.	E.73-II	88	Inspreker verzoekt in de minimumstandaard op te nemen dat het is toegestaan om afvalwater, na behandeling in een ONO-installatie, naar een externe verwerker af te voeren, die een eventuele restverontreiniging verwijderd en daarmee voldoet aan haar lozingsnormen.	In § D.2.2.4.2 is reeds vermeld dat een bedrijf vergunning kan krijgen als het slechts een deel van een minimumstandaard uitvoert. Om te voorkomen dat door het opknippen van een verwerkingsproces de totale verwerking niet conform de minimumstandaard plaatsvindt, is het opnemen van sturingsvoorschriften noodzakelijk.
1034.	E.73-IV	20	Onder metaalhoudende baden zijn alleen Hg, Pb en Cd aangemerkt als ZZS. Hier ontbreekt Ni. Dit wijkt ook af van paragraaf I waar Ni wel wordt genoemd.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1035.	E.73-V	20	In de sommatie metalen ≥ 25 mg/l is bij categorie 63, 64 en 65 ijzer opgenomen en dit is onjuist. De sommatie wijkt ook af van die in para-	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			graaf I.	aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1036.	E.82-I	20	Inspreker verzoekt om meer duidelijkheid en transparantie bij wat wordt bedoeld met met kwik verontreinigde grond. Als wordt bedoeld dat grond kwikhoudend is <u>vanaf de detectiegrens</u> (zie ook sectorplan 39 paragraaf IV overzicht niet onder dit sectorplan vallende afvalstoffen), dan voorziet inspreker problemen bij vervoer van grond in het kader van grondverzet in stedelijke gebieden en bij licht verontreinigde gerijpte baggerspecie.	<p>In het ontwerp-LAP is met kwikhoudende grond inderdaad bedoeld grond waarin kwik aantoonbaar voorkomt. Toepassing van grond binnen de randvoorwaarden van het Bbk is toegestaan. Het overnemen van de kwiknormen uit het Bbk in het sectorplan kwikhoudend afval geeft problemen bij de uitvoerbaarheid van het sectorplan, omdat de concentratiegrenswaarden uit het Bbk gelden voor standaard bodem en in het LAP wordt uitgegaan van gemeten waarden. Daarnaast is inspreker niet duidelijk over welke problemen specifiek bij het transport kunnen optreden waardoor het niet mogelijk is dit deel van de inspraakreactie te beantwoorden.</p> <p>In § E.39-I is de laatste alinea gewijzigd: In paragraaf IV is een nadere toelichting opgenomen op de afbakening, alsook een overzicht van afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen van dit sectorplan, maar vallen onder andere delen van het LAP (~~zoals vb. kwikhoudende grond~~).</p> <p>§ E.39-II is als volgt gewijzigd: ~~d. Kwikhoudende grond. Verwerking volgens de minimumstandaard van sectorplan 82.~~</p> <p>§ E.39-III is als volgt gewijzigd: <ul style="list-style-type: none"> ~~Voor kwikhoudende grond geldt het beleid als verwoord in paragraaf III van sectorplan 82. Voor kwikhoudende die ook valt onder categorie a, b en/of c van paragraaf II is zowel paragraaf III van sectorplan 82 als deze paragraaf van toepassing waarbij in geval van tegenspraak het strengste beleid geldt (ofwel als op basis van één van beide paragrafen het oordeel is dat negatief op een kennisgeving moet worden beschikt, wordt negatief beschikt).~~ </p>
1037.	E.82-I en E.82-IV	27 en 88	Er staat dat ook kwikhoudend slib onder dit sectorplan valt. De slibben van RWZI's en AWZI's (sectorplan 16) zijn kwikhoudend afval met een kwikgehalte van maximaal 10 mg/kg d.s. De in sectorplan 16 genoemde standaarden zijn er juist op gericht om verspreiding van kwik tegen te gaan. Deze stromen dienen dan ook te worden genoemd als 'vergelijkbare, maar niet onder dit sectorplan vallende afvalstoffen'.	<p>Er is in dit sectorplan weliswaar sprake van slibben, maar hiermee wordt gedoeld op andere slibben dan zuiveringsslib. Zuiveringsslib valt onder sectorplan 84. Dit is op diverse plaatsen in de toelichting van het sectorplan aangepast.</p> <p>Daarnaast is in bijlage F.5.2 in de categorieën 82, 83 en 84 (nummering volgens het ontwerp) de volgende wijziging aangebracht ... sludges, slibben [~~niet zijnde slib van biologische zuivering van afvalwater~~], actief kool, ...</p>
1038.	E.82-II	20	De minimumstandaard onder a voor kwikhoudend afval met een gehalte aan kwik van meer dan 50 mg/kg d.s. zal in uitzonderlijke gevallen, waarbij qua aard of vormgeving niet kan worden ontkwikt en in afwijking van de minimumstandaard eveneens niet kan worden geïmmobiliseerd ten behoeve van storten (omdat er voor kleine afvalstromen geen receptuur is ontwikkeld), alsnog storten moeten toestaan.	<p>De minimumstandaard moet dusdanig worden geformuleerd dat deze geen onnodige ruimte voor laagwaardige verwerking biedt. Het meenemen van uitzonderlijke situaties vergroot het risico dat meer laagwaardige verwerking plaatsvindt en is daarom ongewenst. Uitsluitend als een minimumstandaard voor een bepaalde afvalstof vanwege technische en/of juridische redenen niet uitvoerbaar is, dan hoeft voor deze afwijking van de minimumstandaard de afwijkingsprocedure van paragraaf A.2.6 niet te worden gevolgd. Het ontbreken van receptuur wordt niet gezien als een technische reden die maakt dat geen sprake is van afwijken van de minimumstandaard (afwijkingsprocedure).</p> <p>Wel wordt naar aanleiding van deze inspraakreactie een uitzondering gemaakt voor grond met een kwikgehalte van meer dan 50 mg/kg ds. In de praktijk zijn de verwerkingskosten voor het ontkwikken van kwikhoudende grond erg hoog, waardoor voor deze afvalstof een niet-reinigbaarheidsverklaring wordt afgegeven en de grond vervolgens wordt gestort.</p> <p>E.82-II aan de minimumstandaard a wordt toegevoegd: In afwijking van bovenstaande is de minimumstandaard voor onderstaand kwikhoudend afval 'immobilisatie ten behoeve van storten' (zonder eerst ontkwikken):.. <ul style="list-style-type: none"> <u>kwikhoudende grond die voldoet aan de in de bijlage van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen opgenomen waarden voor samenstelling en uitloging</u> </p>
1039.	E.82-II	57	Door de inwerkingtreding van de kwikverordening is ontkwikken onnodig geworden. Voor bij het ontkwikken afgevangen kwik is nauwelijks nog een markt. Het LAP3 zoals het nu voorligt staat innovatie in de weg. Het voorkomen dat kwik in het milieu terecht komt, kan het best worden gegarandeerd door niet te ontkwikken. Er is een innovatieve verwerkingswijze mogelijk waarbij het kwikhoudend afval een voorbehandeling ondergaat en residuen permanent opgeslagen worden op vergunde stortplaatsen in Nederland of in de Duitse zoutmijnen, dan wel verbrand worden. De voorgestelde verwerkingswijze heeft de volgende voordelen ten opzichte van het ontkwikken: <ul style="list-style-type: none"> • Milieutechnisch voordeel: geen risico op verspreiding van kwik in het milieu. • Een aanzienlijke energiebesparing. • Significante beperking van CO2 emissie. • Een kostenbesparing voor ontdoeners. • Bijdrage aan vermindering van het broeikaseffect zonder in te boeten op veiligheid. 	<p>Het beleid is gericht op het concentreren van kwik en een zodanige verwerking van kwikhoudend afval, dat verspreiding in het milieu wordt voorkomen. Het concentreren van kwik zorgt ervoor dat een kleiner volume gestort moet worden.</p> <p>Inspreker heeft geen beschrijving gegeven van haar verwerkingsmethode. Aangezien bij de voorgestelde methode het afval ook gestort wordt, geeft de inspraakreactie geen aanleiding tot wijziging van de minimumstandaard.</p>
1040.	E.82-II	72	Inspreker vraagt hoe de minimumstandaard praktisch wordt ingevuld, wanneer er geen stortplaatsen zijn binnen Nederland welke voldoen aan de eisen van de kwikverordening en de Regeling acceptatie afvalstoffen op stortplaatsen. De voorkeur van inspreker is om dit afval niet onder te brengen bij een stortplaats die nog gerealiseerd moet worden maar gebruik te maken van de kennis en kunde van de verwerkers van kwikhoudende materialen.	<p>Het metallisch kwik zal in het buitenland worden gestort. Inspreker heeft niet toegelicht op welke wijze de kennis en kunde van de verwerkers kan leiden tot een hoogwaardigere verwerking van kwikhoudend afval. Deze inspraakreactie geeft geen aanleiding tot wijziging van de tekst.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
1041.	E.82-II	72	De focus in de minimumstandaard lijkt te liggen op storten. In de considerans staat dat verwerken in sommige gevallen wordt geprefereerd boven storten. Dit is conform de Ladder van Lansink. Daarom lijkt het nu of dit in strijd is met de afspraken uit de Minamata conferentie. In deze conferentie is afgesproken dat er nog steeds industrieën en sectoren zijn waar kwik toegepast mag worden en daardoor is nuttige toepassing wel degelijk aan de orde gedurende een aantal jaren.	In de minimumstandaard d is het gebruik van metallisch kwik in een aantal situaties toegestaan. Wanneer meer duidelijkheid ontstaat over de ratificatie van het Minamata-verdrag door de EU, wordt bezien of het sectorplan moet worden aangepast. Voor het overige heeft inspreker niet aangegeven welke essentiële toepassingen zouden ontbreken.
1042.	E.82-II	72	Inspreker vraagt wat de definitie van ontkwijken is. Hoeveel Hg mag een residu bevatten om na ontkwijken bijvoorbeeld met een kennisgeving EVOA te worden geëxporteerd?	Bij minimumstandaard a is vastgelegd dat men moet ontkwijken totdat het behandelde afval een gehalte aan kwik bevat van ten hoogste 50 mg/kg droge stof. Voor kwikhoudend afval met een kwikgehalte van maximaal 50 mg/kg droge stof is niet vastgelegd tot hoever ontkwikt moet worden. Of overbrenging vanuit Nederland is toegestaan is afhankelijk van de voorgenomen verwerkingswijze in het buitenland en van het kwikgehalte in het residu. Dit is uitgewerkt in paragraaf III.
1043.	E.82-II	71	De minimumstandaard voor kwikhoudende grond (b) zou thermische reiniging, gevolgd door storten van het reinigingsresidu, moeten zijn. Het onderscheid tussen metallisch kwik en kwik-zouten is op voorhand vaak niet te herleiden.	Bij de minimumstandaard is aangegeven dat ook wordt toegestaan: recycling van het afval, niet zijnde recycling van kwik, in een installatie voorzien van een adequate rookgasreiniging om het kwik af te vangen. Thermische reiniging van grond tot een toepasbare grond als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit in een installatie waarbij het kwik wordt afgevangen in de rookgasreiniging valt hier eveneens onder. Dat neemt niet weg dat ook extractieve reiniging van kwikhoudende grond met kwikgehalten tot circa 25 mg/kg ds mogelijk is, uitgaande van de criteria van de Regeling niet-reinigbaarheid grond. De minimumstandaard voor de verwerking van grond en baggerspecie is hierop geherformuleerd. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 943 en inspraakreactie 1045. De toelichting is eveneens aangepast aan bovenstaande wijzigingen.
1044.	E.82-II	88	Bij de minimumstandaard (onder a) dient te worden opgenomen dat ontkwijken niet verplicht is voor rookgasreinigingsresidu, dat is ontstaan bij de behandeling van waswater uit de rookgasreiniging in een fysisch-chemische afvalwaterbehandeling. Technisch is het niet mogelijk om na het fysisch-chemisch vastleggen van kwik, het residu daarna te ontkwijken. De vraag is ook in hoeverre de minimumstandaard aansluiting bij artikel 5.21 van het Activiteitenbesluit.	Voor wat betreft de minimumstandaard voor het verwerken van kwikhoudend rookgasreinigingsresidu wordt verwezen naar het antwoord op inspraakreactie 780. Naar aanleiding van deze inspraakreactie is een tekstuele aanpassing doorgevoerd in minimumstandaard a en § III van het sectorplan kwikhoudend afval. E.82-II, minimumstandaard a is als volgt gewijzigd: Een verplichting tot ontkwijken van kwikzout (i.h.a. kwikzulfide) geldt, ondanks dat het meer dan 50 mg/kg kwik betreft, niet indien het kwikzout betreft dat: <ul style="list-style-type: none"> • is ontstaan bij het omzetten van bij het ontkwijken van afval vrijgekomen kwik (<u>stabilisatie</u>); en • ter ~~stabilisatie~~ en berging in ondergrondse mijnen wordt ~~ingezet~~<u>gebracht</u>. E.82-III, overbrenging vanuit Nederland ten behoeve van storten (D1) of permanente opslag (D12): Overbrenging t.b.v. storten/permanente opslag is in afwijking van bovenstaande wel toegestaan voor: (...) ~~kwikverbindingen ontstaan bij het stabiliseren ten behoeve van permanente ondergrondse berging van kwik dat is vrijgekomen bij het ontkwijken van kwikhoudend afval en storten in Nederland niet mogelijk is.~~ <u>Kwikverbindingen:</u> <ul style="list-style-type: none"> - <u>die permanent ondergronds worden geborgen en zijn ontstaan bij het stabiliseren van metallisch kwik dat is vrijgekomen bij het ontkwijken van kwikhoudend afval;</u> <u>en</u> - <u>in Nederland niet gestort kunnen worden.</u> In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn voor afvalmeeverbrandingsinstallaties jaarlijkse gemiddelde inputeisen voor kwik (i.p.v. emissie-eisen) opgenomen. Het is niet duidelijk waarom deze niet zouden aansluiten bij de minimumstandaard.
1045.	E.82-II en E.82-III	72	Voor overige stromen geldt dat nuttige toepassing aan de orde is, in tegenstelling tot de D handelingen zoals nu omschreven staan in LAP3. Inspreker vraagt om dit niet alleen in de toelichting, maar ook de beleidskern op te nemen.	Deze inspraakreactie wordt onderschreven voor wat betreft het toepassen als grond en baggerspecie binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit. E.82-I en E.82-II zijn hierop verduidelijkt. Voor het overige bestaan geen verschillen aangaande R-handelingen tussen de beleidskern en de toelichting. Zie verder het antwoord op inspraakreactie 1036 en inspraakreactie 943. E.82-I is verduidelijkt: <ul style="list-style-type: none"> • Met kwik verontreinigde grond <u>en baggerspecie</u>; Aan E.82-II, minimumstandaard b is toegevoegd: <ul style="list-style-type: none"> • <u>toepassen als grond of baggerspecie of reinigen tot toepasbare grond of baggerspecie, voor zover dit is toegestaan binnen de randvoorwaarden van het Besluit bodemkwaliteit.</u>
1046.	E.82-II en E.82-V	87	De tekst hier laat ruimte over wie nu moet toetsen of voldaan wordt aan de REACH verordening.	Een bedrijf zal altijd zelf moeten toetsen of haar werkzaamheden niet strijdig zijn met REACH of de POP-verordening. Ook zal een bedrijf zelf moeten nagaan of zij de in paragraaf B.14.4.3. van het beleidskader genoemde afvalstoffen met ZZS accepteert en of de daar beschreven beleidslijn van toepassing is op haar activiteiten. Het voorgaande moet zijn uitgewerkt in het A&V-beleid. Dit is beschreven in § B.14.5.3.1 en D3.2.3 van het beleidskader.
1047.	E.82-III	57	Met name onder het punt 't.b.v. storten (D1) of permanente opslag (D12)' staan de nodige restricties waardoor het niet geoorloofd is niet-ontkwikt kwikhoudend afval de grens over te brengen. Inspreker stelt voor de tekst aan te passen, zodat het toegestaan wordt kwikhoudend afval (welke een dusdanige voorbehandeling ondergaan heeft of in het land van bestemming zal ondergaan) over te brengen naar een van de Duitse zoutmijnen	Het beleid is gericht op het concentreren van kwik en een zodanige verwerking van kwikhoudend afval dat verspreiding in het milieu wordt voorkomen. Door het concentreren van het kwik hoeft een kleiner volume gestort te worden. De inspraakreactie wordt niet onderschreven.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			(uiteraard volgens de acceptatiecriteria van de mijnen). Het afval wordt dan niet ontkwikt.	
1048.	E.84-II	46	In dit sectorplan zijn voor de verwerking van matrassen twee minimumstandaarden opgenomen. Hoe moet in praktijk bepaald worden welke minimumstandaard van toepassing is? Waar moet aan gedacht worden aan "matrassen waarvoor recycling, gezien de aard of samenstelling, technisch niet mogelijk is".	Beleid en wetgeving zijn gericht op het gescheiden en droog inzamelen van matrassen omdat matrassen prima geschikt zijn voor recycling. Mits inspanning van de verschillende ketenpartners is dit ook prima uitvoerbaar (bijvoorbeeld door terugname van oude matrassen bij levering van nieuwe matrassen, of bij inzameling op de milieustraat in geschikte voorzieningen). Slechts wanneer bijvoorbeeld door onzorgvuldig handelen bij inzameling partijen matrassen bijvoorbeeld (te) nat zijn geworden of bij het restafval terecht zijn gekomen, dan zullen de inspanningen om de matrassen alsnog te recyclen te hoog zijn en vaak ook te duur. Ook kunnen marktontwikkelingen reden zijn dat tarieven voor recycling tijdelijk relatief hoog zijn. Om deze redenen voorziet de minimumstandaard is deze uitwijkmogelijkheid tot verbranden (D10).
1049.	E.84-II	6	De minimumstandaard maakt onderscheid in matrassen die al dan niet voor recycling geschikt zijn. Hier ontbreekt een nuancering voor technisch niet te verbranden (want niet te verkleinen) matrassen (zoals die met matrasveren).	Wat technisch niet brandbaar is, is onderwerp van onderzoek dat wordt afgerond na publicatie van dit LAP. Dat onderzoek gaat over meer dan matrassen omdat de vraag naar wat wordt verstaan onder 'technisch niet brandbaar' ook in de bredere context is gesteld. Als het resultaat hiervan aanleiding geeft om in het LAP een definitie, of voorwaarden op te nemen voor 'technisch niet brandbaar', zal dit pas bij een wijziging van LAP3 gebeuren.
1050.	E.84-II	6	In de minimumstandaard voor tapijt ontbreekt een nuancering voor niet te verkleinen materiaal.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 1049.
1051.	E.84-II	65 en 78	<p>1. Op dit moment stagneert de Europese afzet van de stromen die uit matrassen vrijkomen door de invoering van producentenverantwoordelijkheid in Frankrijk en de voorgenomen producentenverantwoordelijkheid in België. Dat betekent dat als er niet ingegrepen wordt, in de nabije toekomst net als nu het geval is, afgeweken moet worden van de minimumstandaard scheiden omdat de recycling zo duur is dat de kosten voor afgifte door de producent/ontdoener meer zouden bedragen dan €205,-/ton.</p> <p>Ondanks dat het huidige poorttarief >€175/ton is, zijn er enkele omgevingsdiensten in Nederland die bij gemeenten handhaven op het niet gescheiden inzamelen van matrassen. Aangezien de ene omgevingsdienst het criterium van het poorttarief wel toepast en de andere niet, ontstaat rechtsongelijkheid. Graag verduidelijking op dit punt ten behoeve van de handhaving op het Activiteitenbesluit.</p> <p>2. Inspreker is van mening dat het tarief van €205/ton zou moeten gelden voor alle extra kosten die voor gescheiden afgiften van monostromen noodzakelijk zijn, dus ook voor het transport omdat dit extra kosten zijn die gemaakt moeten worden. Opvallend is dat in het algemeen beleidskader wordt gesproken van een tarief 'voor de verwerking zoals de ontdoener dat bij aanlevering aan de poort van een verwerker zou moeten betalen', terwijl in dit sectorplan gesproken wordt over afgifte door de producent/ontdoener. Kosten voor afgifte zijn dan veel breder te interpreteren (zoals inclusief kosten voor transport en inzameling).</p>	<p>Ad. 1 Het LAP biedt, in combinatie met geldende wet- en regelgeving, het toetsingskader voor het bevoegd gezag. Daarmee faciliteert het LAP een uniforme werk- en handhavingwijze van de bevoegde gezagen. Het LAP kan dit echter niet afdwingen. Streven naar uniforme wijze van handhaving van het Activiteitenbesluit is een uitdaging die de Omgevingsdiensten in gezamenlijkheid moeten oppakken.</p> <p>Ad. 2 In het beleidskader is gemotiveerd welke kosten in dit tarief kunnen worden meegenomen en waarom bepaalde kosten, zoals transportkosten, niet in het tarief zijn vervat. In de toelichting op het sectorplan wordt naar het beleidskader verwezen voor meer informatie. Daarmee is voldoende duidelijk welke kosten worden bedoeld. De tekst van het LAP wordt niet aangepast.</p> <p>Met betrekking tot de tekst "kosten voor afgifte door de producent/ontdoener" is het LAP inderdaad niet consequent in de sectorplannen. De tekst in § II van E.84 is als volgt gewijzigd: Voor ...()... dat de kosten voor afgifte <u>van deze partijen aan de poort van de verwerker</u> door de ~~producent/~~ontdoener meer zouden bedragen dan €205,-/ton, is de minimumstandaard 'verbranden als vorm van verwijdering'.</p> <p>Dezelfde passage is in andere sectorplannen waar deze is gebruikt, overeenkomstig aangepast.</p>
1052.	E.84-II	71	Hergebruik van rubberkorrels van kunstgras moet mogelijk zijn. Alleen als dat technisch niet mogelijk is, kan inzet als brandstof worden overwogen.	Conform de minimumstandaard van kunstgras moeten de elastomeren (=rubber) zoveel mogelijk worden afgescheiden en vervolgens verwerkt conform de bepalingen uit sectorplan 11 (kunststof en rubber). De minimumstandaard voor rubber aldaar is 'andere nuttige toepassing' (bijvoorbeeld inzet als brandstof). Voorbereiden voor hergebruik (gevolgd door hergebruik) van de rubberkorrels is hoogwaardiger dan 'andere nuttige toepassing' en dus toegestaan conform de systematiek van het LAP en de minimumstandaard.
1053.	E.84-II	91	Voor steenwol (isolatiemateriaal) als onderdeel van bouw- en sloofafval moet de minimumstandaard storten worden, omdat in Nederland geen verwerking voorhanden is. De minimumstandaard recycling voor steenwol uit de tuinbouw is akkoord.	Nederland kent wel degelijk een retoursysteem voor steenwol afkomstig uit de bouw t.b.v. recycling (productie van nieuwe steenwolproducten). Dit systeem is opgezet door een van de fabrikanten. Het LAP streeft daarom naar zoveel mogelijk recycling. Slechts wanneer partijen steenwol technisch niet te recyclen zijn, of de recyclingroute (aantoonbaar volgens het bepaalde in het beleidskader) te duur is, is storten van steenwol toegestaan. De minimumstandaard van het LAP voor steenwol wordt daarom niet gewijzigd.
1054.	E.84-II, E.84-II en E.84-V	16	Inspreker stelt voor het bedrag van "€ 205,- " vervangen door "€ 250,- totdat door de keten een andere waarde overeengekomen is" met als argumentatie: Nederland is al ver met het invoeren van recycling van matrassen. De huidige spelers in de markt willen graag op basis van een vrijwillige ketenaanpak komen tot een snelle reductie van het ketendeficiet. Echter de huidige situatie geeft de verwerkers onvoldoende ruimte om de benodigde innovaties kracht bij te zetten. Dit kan de ontwikkeling van de keten behoorlijk stagneren. Door voorgestelde aanpassing worden de huidige recyclingactiviteiten gesteund en wordt maximaal gewerkt aan het versnellen van de ketendoelstellingen.	Het grensbedrag van 205,-/ton wordt uniform in het LAP gebruikt, en niet gevarieerd per afvalstof. Achtergrond hiervan is uniformiteit en eenduidigheid ten behoeve van vergunningverlening en toezicht/handhaving. Dit staat beschreven in § A.4.6 van het beleidskader (De prijs van afvalbeheer). Het is dus niet mogelijk om hier voor matrassen vanaf te wijken als de keten een andere waarde zou overeenkomen.
1055.	E.84-III	64	Het afgelopen jaar zijn zowel in de markt, alsook bij de ILT grote onduidelijkheden geconstateerd over het feit of kunstgras wel of niet als groene lijst stof kan worden gezien. Inspreker vraagt dit te verduidelijken. Vooral alsnog blijkt in vele gevallen zogenaamd 'uitgeklopt' kunstgras niet volle-	Deze inspraakreactie vraagt naar verduidelijking van wat als groene lijst wordt beschouwd. Dit wordt niet geregeld in het LAP. Daarom heeft deze inspraakreactie geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			dig ontdaan te kunnen worden van infill (zand en rubber) waardoor het geen groene- lijststof is.	Voor bepalingen over al-dan-niet groene lijst afvalstoffen is de EVOA het te volgen wettelijke kader, en de ILT het bevoegd gezag.
1056.	E.84-V	64	Bij de tekst over "verwerken van kunstgras" stelt inspreker tekstaanpassingen voor: "...elastomeren (<i>rubber</i>) ...." en "Minimaal de thermoplasten en <i>infill</i> (zand en <i>rubber</i>) kunnen worden ...."	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1057.	E.84-VI	64	Vermeld kan worden dat er reeds ontwikkelingen in de markt gaande zijn die recycling van tapijt mogelijk maken.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1058.	E.85 algemeen	14, 36 en 96	Het is niet altijd duidelijk of het over "stoffen" gaat of over "producten" of over "afvalstromen".	Het LAP gaat over afvalstoffen, zo ook het sectorplan. Dus in dit geval over EPS-verpakkingen en EPS-bouwmaterialen die in de afvalfase zijn beland en als afval verder verwerkt moeten worden. Als gevolg van de inspraak zijn in paragrafen I, II en III van het sectorplan de volgende wijzigingen doorgevoerd: Paragraaf I en II in de eerste kolom, paragraaf III in de inleidende tekst en derde kolom: <ul style="list-style-type: none"> • ~~EPS-verpakkingen~~ EPS-verpakkingsafval; • ~~EPS-bouwmaterialen~~ EPS-bouwafval.
1059.	E.85-algemeen	14, 36 en 96	Naast EPS voor bouwtoepassingen is er ook EPS als licht ophoog materiaal voor de GWW; ook deze EPS kan eventueel HBCDD bevattende in hoeveelheden gelijk aan EPS voor bouwtoepassingen.	Naar aanleiding van deze inspraak is de tekst van paragraaf I eerste kolom, derde rij als volgt gewijzigd: EPS-bouwmateriaal (geëxpandeerd polystyreenschuim (EPS) uit de bouw <u>en GWW</u>). In de derde rij zijn volgende tekstwijzigingen doorgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> • ~~Op bouw- en slooplocaties gescheiden gehouden~~ <u>Uit</u> EPS (~~piepschuim~~) <u>bestaand</u> bouw- en sloopafval dat op locatie <u>gescheiden is</u> <u>gehouden</u> isolatiemateriaal; • <u>Bij grond-, weg- en waterbouw (GWW) gescheiden gehouden</u> EPS-afval; • Verkregen EPS-fractie uit gemengd bouw- en sloopafval; • Bouwstyreen bevat in het algemeen de brandvertrager HBCDD in concentraties van ≥ 1000 ~~ppm~~ <u>mg/kg</u> Verder is de volgende tekstuele wijziging aan gebracht in de paragrafen I en II van het sectorplan en in de bijbehorende toelichtingen: ~~ppm~~ is vervangen door <u>mg/kg</u> .
1060.	E.85-algemeen	14, 36 en 96	Er wordt steeds door elkaar gehaald of het "wenselijk" is om stromen EPS (met verschil in HBCDD-gehalte) uit elkaar te houden of dat het "moet".	Of EPS-houdend afval gescheiden <i>moet</i> worden gehouden is afhankelijk van de HBCDD-concentratie en de wetgeving die van toepassing is. Voor het beantwoorden van deze inspraak wordt enerzijds naar paragraaf V van het sectorplan verwezen (toelichting op de categorieën gescheiden te houden afvalstoffen) en is dus het bepaalde in bijlage F.5 relevant. Daarin staat dat geëxpandeerd polystyreenschuim (EPS) met een concentratie aan HBCDD van minder dan 1.000 mg/kg gescheiden moet worden gehouden van andere afvalstoffen en van niet afvalstoffen. Dit betreft in de meest gevallen in praktijk EPS-verpakkingsafval. EPS-verpakkingsafval moet dus gescheiden worden gehouden. EPS of daarmee verontreinigd afval met een concentratie aan HBCDD van tenminste 1.000 mg/kg moet overeenkomstig de POP-verordening worden verwerkt. Daarvoor is het noodzakelijk dat dit afval gescheiden wordt opgeslagen van ander niet-HBCDD-houdend afval, tenzij afvoer plaatsvindt naar een verbrandingsinstallatie waar vernietiging van HBCDD plaatsvindt. Gescheiden opslag geldt, ondanks artikel 3.115 van Activiteitenregeling milieubeheer, ook bij opslag op een milieustraat. De toelichting van het sectorplan is op dit punt gewijzigd. Verder is de tekst in F.5.2 van categorie 28 als volgt gewijzigd (mg/kg ontbrak): <i>geëxpandeerd polystyreenschuim (EPS) met een concentratie aan HBCDD van minder dan 1.000 <u>mg/kg</u>.</i> Tot slot is de tekst van voetnoot [8] uit F.5.2. beperkt tot uitsluitend de eerste zin om betere focus te leggen op het gescheiden houden van met name EPS-verpakkingsafval: In praktijk betreft het hier met name verpakkingsafval. Het EPS uit de bouw bevat op dit moment heel vaak te veel HBCDD dat in het verleden veel als brandvertrager is toegepast. ~~Omdat het gebruik daarvan inmiddels aan banden is gelegd zal de komende jaren meer en meer EPS uit de bouw ook onder deze categorie gaan vallen en dus apart gehouden moeten gaan worden.~~
1061.	E.85-I	14, 36 en 96	De aanduiding "verpakkingsstyreen" is onjuist en ongewenst. Het moet volgens inspreker zijn: EPS verpakkingsmateriaal/ verpakkings-EPS. De aanduiding "bouwstyreen" is onjuist en ongewenst. Het moet zijn: EPS ten behoeve van bouwkundige toepassingen/ isolatiemateriaal.	De tekst in paragraaf I in de tweede kolom is als volgt gewijzigd: <ul style="list-style-type: none"> • ~~Verpakkingsstyreen~~ EPS-verpakkingsmateriaal; • ~~Bouwstyreen~~ EPS-bouwmateriaal.
1062.	E.85-I	64	Inspreker vraagt bij EPS-verpakkingen de term HBCDD te wijzigen in HBCD.	Hoewel soms ook HBCD genoemd, houdt het LAP vast aan de in REACH gehanteerde afkorting HBCDD voor Hexabromocyclododecaan. De tekst van het LAP wordt niet gewijzigd.
1063.	E.85-I	14	Inspreker vraagt zich af of de concentratie HBCDD bij verpakkings-EPS niet altijd lager is dan 100 ppm.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1064.	E.85-I	14	Heeft de tabel bij 'afbakening' status of uitsluitend informatief?	De tabel heeft status want hij geeft precies aan welke afvalstoffen onder dit sectorplan vallen.
1065.	E.85-I	14	Inspreker doet een voorstel voor formulering: EPS uit de bouw/ EPS uit de GWW?	Zie de beantwoording van inspraakreacties 1059 en 1061.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
1066.	E.85-I	36 en 96	Inspreker vraagt of geëxtrudeerd polystyreenschuim (XPS) onder EPS valt.	XPS (geëxtrudeerd polystyreenschuim of ook wel 'blauwplaat' genoemd) valt niet onder de reikwijdte van dit sectorplan. Om dit verder te verduidelijken zal XPS worden opgenomen in de tabel in de toelichting van paragraaf IV waarin afvalstoffen staan die gelijkenissen vertonen met de afvalstoffen van dit sectorplan maar niet vallen onder dit sectorplan.
1067.	E.85-I	14	Zie bijlage F.10	Vanwege de onduidelijkheid van deze inspraakreactie geeft de Nota van Antwoord hier geen antwoord.
1068.	E.85-III	14	De regels voor overbrenging vanuit Nederland moeten ook van toepassing zijn voor EPS voor de GWW (HBCD content is toch de factor).	Zie beantwoording van inspraakreacties 1058 en 1059. Door deze wijziging van de formulering wordt eveneens tegemoet gekomen aan deze inspraak.
1069.	E.85-III	14	EPS-bouwmaterialen mogen slechts worden overgebracht voor de handelingen D9, D10 en R1. Gaat het hier om "stoffen" of om "producten"?	Zie beantwoording van inspraakreacties 1058 en 1059. Door deze wijziging van de formulering is verduidelijkt dat het gaat om EPS-houdende afvalstoffen afkomstig uit de bouw, sloop en grond-, weg- en waterbouw (GWW).
1070.	E.85-III	14, 36 en 96	De stichting PS Loop behartigt de ontwikkeling en realisatie van een demo-fabriek als pilot voor een proces voor chemische recycling waarbij de HBCDD wordt vernietigd.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1071.	E.85-III	36 en 96	Chemische recycling waarbij de HBCDD wordt vernietigd moet in ieder geval gelijkwaardig worden behandeld als verbranding. Overbrenging van afvalstromen die EPS-bouwmaterialen bevatten moet niet alleen mogelijk zijn naar R1, maar ook naar D9 en D10 installaties.	Chemische recycling van EPS-bouwmaterialen is toegestaan als, conform het gestelde in de minimumstandaard, voldaan wordt aan de genoemde artikelen en bepalingen uit Verordening 2004/850/EG. Dit komt neer op eerst verwerken volgens D9, D10 of R1 zodat de HBCDD wordt vernietigd of onomkeerbaar wordt omgezet. Daarna kan het EPS in sommige gevallen (niet als het is verbrand natuurlijk) chemisch worden gerecycled. Ook de overbrenging voor D9 of D10 is op basis van paragraaf III van het sectorplan voor EPS-bouwafval mogelijk naast R1. Dit is reeds op deze wijze opgenomen in het ontwerp-LAP3. De tekst van het sectorplan wordt als gevolg van deze inspraak dan ook niet gewijzigd.
1072.	E.85-III	14	De regels voor overbrenging vanuit Nederland moeten ook van toepassing zijn voor EPS voor de GWW (HBCD content is toch de factor).	Zie beantwoording van inspraakreacties 1058 en 1059. Door deze wijziging van de formulering is verduidelijkt dat het gaat om EPS-afvalstoffen afkomstig uit de bouw, sloop en GWW.
1073.	E.85-III	14	Waarom wordt niet uitgeschreven dat EPS met meer dan 1000 ppm aan HBCDD de grens niet over mag?	De interpretatie van inspreker van de tabellen in paragraaf III is niet correct. Paragraaf III geeft aan wat het beleid is ten aanzien van het overbrengen van afvalstoffen over de grens t.b.v. een specifieke verwerking. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen EPS-verpakkingsafval en EPS-bouwafval. Voor beiden geldt verschillend beleid om dit afval t.b.v. bepaalde verwerking over de grens te brengen.
1074.	E.85-III	14, 36 en 96	Waarom wordt in deze paragraaf alleen gesproken over EPS en niet over XPS?	Zie voor de beantwoording inspraakreactie 1066.
1075.	E.85-III	14, 36 en 96	Bij bouw-EPS wordt geen onderscheid in HBCD-houdend of een andere vlamvertrager bevattend gemaakt.	Om de uitvoerbaarheid te verzekeren wordt voor het sectorplan uitgegaan van het feit dat al het EPS uit bouw- en sloopwerkzaamheden met name afkomstig zal zijn uit sloopwerkzaamheden en dat dit de komende jaren altijd nog HBCDD zal bevatten in concentraties ≥ 1000 mg/kg. Deze noot is ook als voetnoot toegevoegd aan het begrip EPS-bouwafval van paragraaf I en II: Voetnoot 1: <u>Om de uitvoerbaarheid te verzekeren wordt voor het sectorplan uitgegaan van het feit dat al het EPS uit bouw- en sloopwerkzaamheden met name afkomstig zal zijn uit sloopwerkzaamheden en dat dit de komende jaren altijd nog HBCDD zal bevatten in concentraties ≥ 1000 mg/kg.</u> Verder is in paragraaf I van het sectorplan in de derde rij van de tweede kolom de vierde bullit als volgt gewijzigd: <u>"In het verleden toegepast EPS-bouwmateriaal bevat in het algemeen de brandvertrager HBCDD in concentraties van ≥ 1000 ppm mg/kg. Als gevolg van REACH-regelgeving stappen producenten over op alternatieve brandvertragers."</u> In paragraaf II van het sectorplan is aan de minimumstandaard voor de verwerking van EPS-bouwmaterialen de volgende bepaling toegevoegd: <u>Hoogwaardiger verwerken dan de minimumstandaard is slechts toegestaan voor apart gehouden partijen waarvoor kan worden aangetoond dat het EPS-bouwafval geen HBCDD bevat.</u> Aan de inleiding in paragraaf III over HBCDD in EPS is de volgende zin toegevoegd: <u>Voor dit sectorplan wordt er van uitgegaan dat dit geldt voor al het EPS-bouwafval. Slechts indien kan worden aangetoond dat het partijen betreft met een gehalte aan HBCDD van < 1000 mg/kg, kan van onderstaand beleid worden afgeweken.</u>
1076.	E.85-III	14	In de zinssnede <i>dat de HBCDD wordt vernietigd of omkeerbaar...</i> moet 'wordt' vervangen worden door: worden.	De inleiding onder paragraaf III over EPS en HBCDD is als volgt gewijzigd: Stoffen die HBCDD bevatten in een concentratie van 1000 ppm mg/kg of meer, moeten op grond van Verordening 2004/850/EG (verder: POP-verordening) zodanig worden verwerkt dat de HBCDD wordt vernietigd of onomkeerbaar ~~worden~~ <u>wordt</u> omgezet.
1077.	E.85-IV	14, 36 en 96	In het ontwerp-LAP staat het volgende: <i>Hoewel de markt bezig is met de ontwikkelingen van alternatieven voor HBCDD als brandvertrager ...</i> Inspreker merkt op dat er sinds augustus 2015 in Nederland een andere brandvertrager wordt toegepast in EPS voor bouwtoepassingen / EPS voor de GWW. Dit ondanks dat er grondstof producerende bedrijven zijn die onder de autorisatie vallen. In Nederland wordt geen gebruik gemaakt van het uitzonderingsrecht. Het tweede deel van bedoelde zin, "EPS met HBCDD kan nog lange tijd vrijkomen....", heeft niets te maken met het eerste deel van de zin.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1078.	E.85-IV	14, 36 en 96	Onder de kop <i>Vergelijkbare, maar niet onder dit sectorplan vallende afvalstoffen, worden de volgende afvalstoffen genoemd:</i> • Ongescheiden EPS (veelal EPS-verpakkingen). Dit kan volgens inspre-	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			ker EPS uit allerlei stromen zijn. • EPS afkomstig uit bouwtoepassingen. Dit kan volgens inspreker ook vrijkomen in de stroom bouw- en sloopafval. Inspreker is van mening dat op alle plaatsen waar meerdere stromen EPS samen kunnen komen, een volledige scheiding dient te worden uitgevoerd om schone stromen te onderscheiden van vuile / verdachte stromen.	
1079.	E.85-V	14, 36 en 96	In de tekst over de Activiteitenregeling milieubeheer staat dat ..... <i>indien EPS op de gemeentelijke millieustraat niet gescheiden wordt opgeslagen</i> .... Inspreker is van oordeel dat, om vermenging te voorkomen deze EPS altijd gescheiden moet worden opgeslagen en verwerkt. Anders is recycling moeilijk tot onmogelijk gezien het niet-gecontroleerde HBCDD gehalte. Schone stromen dienen voorrang te krijgen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1080.	E.85-V	36 en 96	Inspreker adviseert om, in alle sectorplannen waarbij kunststoffen als fractie in de afvalstroom aanwezig zijn, op te nemen dat bouwmaterialen en verpakkingen in beginsel gescheiden moeten worden ingezameld, ook gescheiden van elkaar.	Zie het antwoord op inspraakreactie 15.
1081.	E.85-V en E.85-VI	14, 36 en 96	Aangegeven wordt welke handelingen met EPS zijn toegestaan, gelet op de POP-verordening. Inspreker is van mening dat bij de inzameling, nascheiding en transport van EPS met een gehalte van meer dan 1000 ppm, het mogelijk moet zijn om het materiaal tussentijds op te slaan. Dit om het proces van chemische recycling (st. PS Loop) mogelijk te maken en te houden. Door marktpartijen wordt gewerkt aan vormen van recycling die voldoen aan de eisen van de POP-verordening.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1082.	E.85-VI	14	Volgens de POP verordening dient de HBCDD vernietigd te worden. In de praktijk betekent dit op dit moment vooral verbranden. Welke andere methode valt buiten "vooral" verbranden?	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1083.	E.85-VII	14, 36 en 96	Het betreft het sectorplan voor geëxpandeerd polystyreenschuim EPS en niet voor geëxtrudeerd polystyreenschuim (XPS).	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1084.	E-I en E-II (diverse plannen)	71	In verschillende sectorplannen worden grenswaarden gehanteerd t.a.v. maximaal aanvaarde concentraties aan verontreinigingen. Vanuit het oogpunt dat afvalstoffen worden hergebruikt (als bouwstof al dan niet als toeslagmateriaal in beton) verdient het aspect van tweede leven een grotere aandacht dan nu het geval is. Toepassingen als beeldbuisglas, AVI-bodemas e.d. in beton hebben al geleid tot beperking van de hergebruiksmogelijkheden van bouw- en slooppuin dat na de gebruiksfase resteert en zou moeten worden hergebruikt. Om die reden wordt ook verzocht om tot uniformering en daar waar redelijkerwijs mogelijk tot verlaging van gestelde grenswaarden over te gaan. In veel sectorplannen wordt verwezen naar de mogelijke aanwezigheid van ZZS en POP-verbindingen, die echter niet getalsmatig nog zijn ingevuld. Voor andere verbindingen zoals PAK, kwik, asbest, arseen e.d. is dat wel gedaan. Vanuit het oogpunt van arbo én milieu zijn lage en geüniformeerde maximaal aanvaarde concentraties gewenst.	Voor afvalstoffen die als bouwstof mogen worden verwerkt, geldt dat bij toepassing als bouwstof moet worden voldaan aan de voorschriften het Besluit bodemkwaliteit. Het LAP stelt deze normstelling niet vast, zodat hier geen inspraak op mogelijk is. Voor het verwerken van afvalstoffen die bepaalde ZZS bevatten en het mengen van afvalstoffen zijn wel aparte beleidsregels opgenomen in LAP3. Het uitgangspunt hierbij is dat het afvalstoffenbeheer geen gevaar mag opleveren voor de gezondheid van de mens en geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu. Onderdeel hiervan is dat voorkomen moet worden dat verontreinigingen zich (ongecontroleerd) verspreiden. Omdat het beleid ook is gericht op zo hoogwaardig mogelijke verwerking en het beleid praktisch uitvoerbaar moet zijn, is de doelstelling niet dat de grenswaarden zo laag mogelijk moeten zijn. Voor POP-verbindingen en andere ZZS gelden in veel gevallen rechtstreeks werkende voorschriften. De grenswaarden die op grond van REACH of de POP-verordening gelden, kunnen veranderen en zijn vanuit andere doelstellingen opgenomen dan de grenswaarden die in het LAP staan. Het is dan ook niet gewenst om in het LAP zo laag mogelijk en geüniformeerde grenswaarden op te nemen. Zie ook het antwoord op inspraakreactie 374. Ook kan een bouwstof die gemaakt is uit afvalstoffen nog steeds een afvalstof zijn. De wijze van beoordeling of er geen sprake meer is van een afvalstof staat beschreven in hoofdstuk B.6. Een van de punten die meegenomen moet worden bij de beoordeling is of er geen extra risico's zijn voor het milieu en de menselijke gezondheid in vergelijking tot primaire materialen die het vervangt en dat dit ook het geval is bij een volgende gebruiksfase van het materiaal.
1085.	E-II (diverse plannen)	91	In diverse sectorplannen is aangegeven "sorteren, nascheiden of anderszins verwerken gericht op nuttige toepassing van (een deel van) afval is toegestaan, met als beperking dat het overblijvende residu nog minimaal verbrand moet kunnen worden". Inspreker vindt het onbegrijpelijk dat recyclingbedrijven worden gedwongen minder ver te recyclen dan (technisch) mogelijk is en dat de verbrandingsinstallaties in Nederland op een dwingende manier worden voorzien van toevoer. In redelijkheid kan gesteld worden dat gedwongen wordt afgeweken van BBT.	Het beleid is er al jaren op gericht dat bepaalde afvalstoffen zoals huishoudelijk restafval integraal moet worden verbrand en dat alternatieve verwerking (sorteren, scheiden) niet wordt toegestaan wanneer vervolgens residuen uit het restafval worden gestort. In het kader van het project hoogwaardige recycling – onderdeel van het covenant Meer en Betere Recycling – wordt onderzocht of het mogelijk is om aan te geven in welke gevallen en op welk punt het wel nog interessant kan zijn wanneer de bulk van het restafval door de verwerking voor recycling beschikbaar komt en slechte een klein inert deel wordt gestort. Zie hiertoe het antwoord op inspraakreactie 277. Zolang de onderzoeksresultaten daar geen aanleiding toe geven, wordt het huidige beleid niet aangepast. Niet wordt ingezien waarom in die situatie sprake zou zijn van het afwijken van BBT.
1086.	E-II (diverse plannen)	91	In enkele sectorplannen wordt de minimumstandaard op verbranding als vorm van verwijdering gesteld. Vrijwel alle afvalverbranders in Nederland hebben de R1 status, hetgeen overigens vragen oproept over de striktheid van de momenteel gehanteerde criteria voor het onderscheiden van	Daar waar in het LAP 'verbranding' als minimumstandaard geldt, is er consequent voor gekozen om 'verbranding als vorm van verwijdering' te formuleren. Dit ondanks dat alle AVI's in Nederland inmiddels op basis van de voorwaarden in de Kaderrichtlijn afvalstoffen de R1-status hebben gekregen.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			D10 en R1 handelingen bij het verbranden van afval met energierugwinning. Dit zou ertoe moeten leiden dat de minimumstandaard 'overige nuttige toepassing' wordt. Door de minimumstandaard aan te passen worden de achterblijvers een 'incentive' gegeven om processen te verbeteren. Een en ander is analoog aan de werkwijze voor de voorkeursrecycling. Inspreker vraagt waarom hier niet voor is gekozen en wel voor het introduceren van de voorkeursrecycling.	<p>Deze status wordt elk jaar opnieuw getoetst. Bij deze jaarlijkse toets is het mogelijk dat een AVI terugvalt naar een D10-status. Om voldoende capaciteit beschikbaar te hebben voor het verwerken van de betreffende afvalstoffen is als minimumstandaard gekozen voor "verbranden als vorm van verwijdering". Hierdoor ontstaan geen problemen met beschikbare capaciteit, lopende contracten en dergelijke wanneer één van de installaties – al is het maar vanwege technische problemen en tijdelijk – weer een D10-status zou krijgen.</p> <p>Een tweede reden om de minimumstandaard niet op het niveau van andere nuttige toepassing te formuleren is, is dat we in Nederland uitgaan van open grenzen voor verbranden van restafval. Tegelijkertijd geldt voor import en export echter de lijn dat dit niet ten koste mag gaan van de gewenste hoogwaardigheid van verwerking. Wanneer de minimumstandaard op het niveau van andere nuttige toepassing zou worden gelegd zou uitvoer voor verwijdering logischerwijs ook moeten worden tegengehouden. Dit leidt echter tot een lastige beoordeling van de status van buitenlandse installaties en betekent tevens dat het principe van open grenzen wordt ondergraven. Omdat vergunningen voor minder hoogwaardige vormen van verwerking dan de minimumstandaard in principe niet verleend mogen worden, is relevant dat verwerking conform de minimumstandaard ook daadwerkelijk mogelijk is, zowel technisch als qua capaciteit. Dit maakt de minimumstandaard als instrument minder geschikt om te worden ingezet als stimulans voor nog te ontwikkelen of nog te realiseren innovaties. Achterblijvers worden wel gestimuleerd door een vooruitblik bij de minimumstandaard op te nemen. Als de minimumstandaard is vastgesteld als voorkeursrecycling dan is wel zeker dat de sturing naar die vorm van verwerking in de praktijk mogelijk is.</p> <p>Naast het voorgaande geldt dat voor bepaalde afvalstoffen, zoals PCB-houdende afvalstoffen, verbranding op grond van wetgeving, zoals de POP-verordening, per definitie moet worden aangemerkt als verwijdering.</p>
1087.	F.03	35	In het hele ontwerp-LAP lijken de gebruikte begrippen af te wijken van de begripsbepalingen uit relevante richtlijnen, verordeningen en verdragen. Daarnaast ontbreekt de innerlijke consistentie in het ontwerp-LAP. Daar waar steeds meer harmonisatie is bewerkstelligd via richtlijnen en verordeningen, lijkt Nederland meer een eigen koers te gaan varen die hiervan afwijkt.	<p>Een motivatie voor de stelling dat afgeweken wordt van richtlijnen, verordeningen en verdragen ontbreekt. Waar mogelijk is aangesloten bij Europese kaders. Deze zijn echter</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. niet altijd consistent en 2. geven de lidstaat de plicht bepaalde zaken in te vullen of 3. geven lidstaten de ruimte bepaalde bepalingen nader te duiden.
1088.	F.03.1	43	Uit vaste jurisprudentie blijkt dat het begrip 'ontdoen' onvoldoende onderscheidend is om vast te stellen of sprake is van een afvalstof of niet. 1) Waarom is dan in het gehele LAP toch vastgehouden aan het begrip 'ontdoen' als bepalend begrip? 2) Het begrip 'ontdoener' is een pleonasme, aangezien volgens het LAP 'ontdoen van' synoniem is aan 'afval'. Waar in deze definitie 'afval' staat, moet dit worden vervangen door: substantie (of stof, materiaal).	<p>1) Het LAP houdt vast aan de definitie van een afvalstof conform artikel 1 Wet milieubeheer. Deze definitie luidt: 'alle stoffen, preparaten of voorwerpen waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen'. Omdat het vaststellen of het gaat om een afvalstof volgens deze definitie soms lastig is, is in hoofdstuk B.6 uitgewerkt welke voorwaarden beschouwd moeten worden om te bepalen of er sprake is van een afvalstof of niet, en dus ook van ontdoen of niet. Hierbij wordt ook vaste jurisprudentie meegenomen. Bovendien komt er een Leidraad of Handreiking waarin dit nog verder wordt uitgewerkt.</p> <p>2) Het LAP gaat vervolgens alleen over materialen, stoffen of voorwerpen met de status van 'een afvalstof'. De intentie van de ontdoener is daarbij belangrijk. Overigens is de definitie van ontdoener niet juist. Immers, bij de definitie van afval hoeft nog geen sprake te zijn van feitelijk ontdoen, maar iemand is pas echt ontdoener wanneer er wel een feitelijke ontdoening plaatsvindt. De definitie is daarom geschrapt.</p> <p>De definitie van ontdoener is uit de bijlage verwijderd: ~~Ontdoener: Persoon of bedrijf waar afval ontstaat en die zich van het afval wil ontdoen door het afval af te geven aan een inzamelaar, vervoerder, handelaar, bewerker of verwerker.~~</p>
1089.	F.03.1	43	Kan bij de definitie van voorkeursrecycling als toelichting een lijst van parameters worden opgenomen, waaraan de aard en de mate van hoogwaardigheid van recycling wordt afgemeten?	In de definitie van voorkeursrecycling is vermeld dat middels de methodiek zoals beschreven in 'bijlage 9; Uitvoeren van LCA's i.r.t. het LAP' is vastgesteld dat deze vorm voor een bepaalde afvalstof significant hoogwaardiger is dan andere vormen van recycling van dezelfde afvalstof. In bijlage F.9.3 is beschreven welke gegevens nodig zijn voor het uitvoeren van een mLCA. Het is voor een definitie niet nodig om daarin een lijst met parameters op te nemen en het is ook niet mogelijk om voor alle situaties vooraf algemene parameters te definiëren daar dit van geval tot geval verschilt.
1090.	F.03.1 en F.03.2	64	De definities voor 'stedelijk afval', 'stedelijk afval vast' en 'vast stedelijk afval' zijn niet conform de Kra en leiden tot verwarring.	<p>'Stedelijk afval' en 'vast stedelijk afval' worden noch in de Kaderrichtlijn afvalstoffen (Kra), noch in de Wet milieubeheer en noch in de EVOA gedefinieerd. In internationale wetgeving en richtlijnen worden al deze begrippen wel gebruikt, elk met een eigen uitleg of een eigen interpretatie door verschillende lidstaten. Om in het LAP duidelijk te maken welke afvalstoffen bedoeld worden, worden dus ook meerdere begrippen gebruikt, elk met een eigen nuancering.</p> <p>Het begrip 'stedelijk afval' wordt in het LAP uitsluitend gebruikt waar het beschreven doelstellingen betreft: in paragraaf A.3.3 "Doelstellingen in Europa" met de toevoeging 'biologisch afbreekbaar stedelijk afval'; in hoofdstuk A.6 "Internationaal" rond de streefdoelen voor recycling van 'stedelijk afval'. Het LAP houdt vast aan de gehanteerde terminologie in Europa en omschrijft bij de begripsbepalingen hoe Nederland dit begrip interpreteert.</p> <p>Het begrip 'gemengd stedelijk afval' is naar aanleiding van de beantwoording van inspraakreactie 425 reeds uit de tekst van LAP3 geschrapt.</p> <p>Tot slot wordt in het LAP naast bovenstaande de term 'vast stedelijk afval' gebruikt. Deze keuze is ontleend aan het feit dat hiermee afval wordt bedoeld dat in principe verwerkt wordt in een AVI. De Kra hanteert daarvoor het begrip 'vast stedelijk afval' in overweging 20 en ook in de voetnoot bij verwerkingshandeling R1 uit bijlage II.</p> <p>Vanwege deze inspraak en een toets op het consequent gebruik van de terminologie doorheen het LAP wordt de eerste zin van de definitie van een AVI in de bijlage F.3 van het LAP als volgt aangepast: Een afvalverbrandingsinstallatie die primair is opgericht voor het verbranden van ~~gemengd vast~~ stedelijk afval (Zowel R1 als D10 installaties).</p>
1091.	F.03.1 en F.03.2	91	Bij de definities van stedelijk afval, stedelijk afval gemengd en stedelijk afval vast merkt inspreker op dat deze definities de indruk wekken dat te	Afval van met name kleine bedrijven valt alleen onder de definitie van stedelijk afval als dit afval door of in opdracht van gemeenten is ingezameld. In het beleidskader Hoofdstuk A4, paragraaf A4.4.5 staat aangegeven dat voor het gelijktijdig inzamelen van bedrijfsafvalstoffen

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			<p>allen tijde stedelijk afval door de gemeente moet worden ingezameld. Hier moet duidelijk worden aangegeven dat spelregels gelden voor publieke bedrijven die bedrijfsafvalstoffen – tezamen met huishoudelijk afval – willen inzamelen.</p>	<p>met huishoudelijke afvalstoffen door of namens gemeenten, de gedragsregels uit de Mededingingswet in acht moeten worden genomen. Dat is voldoende. Deze toevoeging hoort verder niet thuis in de begrippenlijst, waar het louter gaat om uitleg van wat wordt verstaan onder 'stedelijk afval' in zijn verschillende nuances.</p> <p>Als gevolg van de inspraak is de definitie van 'stedelijk afval' in F.3 Begrippenlijst als volgt gewijzigd: Afval - niet zijnde waterig afval - dat is ingezameld door en/of in opdracht van gemeenten; voor Nederland is dit met name huishoudelijk afval en grof huishoudelijk afval, maar ook het door of in opdracht van gemeenten ingezameld afval van openbare ruimten en <u>door en/of in opdracht van gemeenten ingezameld</u> afval van met name kleine bedrijven valt onder deze definitie.</p>
1092.	F.03.1 en F.03.2	91	<p>Inspreker verwijst naar de verschillende begrippen en definities van bedrijfsafval, huishoudelijk afval en stedelijk afval. Vervolgens geeft inspreker aan dat het aantal begrippen absurde vormen heeft aangenomen in het ontwerp LAP3, terwijl de redenen daartoe ontbreken. Hierdoor wordt onduidelijkheid gecreëerd. Bovendien ontbreekt de wettelijke status van betreffende deelspecificaties van bedrijfsafval en huishoudelijk afval.</p> <p>Voorhanden zijn twee belangrijke definities van huishoudelijk afval en bedrijfsafval met beide hun karakter:</p> <ol style="list-style-type: none"> huishoudelijk afval afkomstig van burgers met verplichting voor gemeenten om deze in te (laten) zamelen. bedrijfsafvalstoffen (al het overige afval) waarbij sprake is van een vrije markt en een ieder die erkend is mag inzamelen. <p>Met de introductie van de nieuwe definities voor huishoudelijk afval en bedrijfsafval worden de kenmerken van beide afvalstoffen gecombineerd. Het is gewenst het aantal definities voor huishoudelijk afval en bedrijfsafval drastisch te beperken en bij elke definitie duidelijk aan te geven wat de rechten en plichten zijn in de afvalketen.</p>	<p>Als gevolg van deze inspraak is een analyse gedaan naar begrippen en begripgebruik in het LAP rond bedrijfsafval, huishoudelijk afval, stedelijk afval en industrieel afval. Daaruit blijkt dat het voor het juiste begrip van het LAP noodzakelijk is dat de volgende begrippen behouden moeten blijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> Huishoudelijk afval, grof huishoudelijk afval, huishoudelijk restafval, grof huishoudelijk restafval en fijn huishoudelijk restafval; bedrijfsafval en restafval van bedrijven; stedelijk afval en vast stedelijk afval; industrieel afval, procesafhankelijk industrieel afval en niet-procesafhankelijk industrieel afval. <p>Het begrip 'gemengd stedelijk afval' is met beantwoording van inspraakreactie 425 uit het LAP geschrapt.</p> <p>Wel heeft de analyse geleid tot de volgende wijzigingen/vereenvoudigingen waardoor een betere determinatie van de verschillende begrippen mogelijk is:</p> <p><i>Begrippen rond huishoudelijk afval:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Het begrip en bijhorende omschrijving van <i>huishoudelijk afval</i> blijft ongewijzigd en is conform de Wet milieubeheer. De omschrijving van <i>grof huishoudelijk afval</i> wordt als volgt vereenvoudigd: ~~Afvalstoffen afkomstig uit particuliere huishoudens, behoudens voor zover het ingezamelde bestanddelen van die afvalstoffen betreft die zijn aangewezen als gevaarlijke afvalstoffen, Huishoudelijke afvalstoffen~~ die zo afwijken naar aard, samenstelling of omvang (volume of afmetingen) dat deze apart aan een inzameldienst of een verwerker van afvalstoffen wordt aangeboden. Voorbeelden zijn <u>grof huishoudelijk restafval</u>, grof tuinafval, meubels, tapijten en particulier verbouwingsafval. De definitie van <i>huishoudelijk restafval</i> wordt als volgt gewijzigd: Mengsel van <u>naar aard en samenstelling verschillende onderdelen van huishoudelijk afval afvalstoffen</u> dat ontstaat ~~bij huishoudens~~, nadat afzonderlijke componenten <u>deelstromen</u> (gft-afval, papier/karton, glas, enz.) gescheiden zijn gehouden en gescheiden worden ingezameld/afgevoerd. De definitie van <i>fijn huishoudelijk restafval</i> wordt als volgt gewijzigd: <u>zie 'Huishoudelijk restafval huishoudelijk restafval dat bijvoorbeeld wordt aangeboden in een minicontainer of een restafvalzak, of dat door particulieren wordt gebracht naar een (ondergrondse) restafvalcontainer.</u> De definitie van <i>grof huishoudelijk restafval</i> wordt als volgt gewijzigd: <u>Huishoudelijke afvalstoffen die zo afwijken naar aard, samenstelling of omvang (volume of afmetingen) dat deze apart aan een inzameldienst of een verwerker van afvalstoffen wordt aangeboden en dat overblijft nadat afzonderlijke deelstromen (grof tuinafval, meubels, particulier verbouwingsafval, matrassen, etc.) gescheiden zijn gehouden en gescheiden worden ingezameld/afgevoerd.</u> Mengsel van ~~naar aard en samenstelling verschillende onderdelen van grof huishoudelijk afval.~~ Hieronder vallen ook ~~Dit omvat ook de restfractie of fractie 'overig' op de milieustraat alsook en de partijen gemengd grof afval die als zodanig worden aangeboden of bij de inzameling ontstaan (denk aan route-inzameling, het gebruik van (kraak)perswagens, etc.).~~ <p>In het beleidskader zijn de teksten waar gerefereerd wordt aan huishoudelijk afval, of huishoudelijk restafval in lijn gebracht met bovenstaande begrippen en definities en als nodig gespecificeerd naar grof of fijn huishoudelijk restafval.</p> <p>In E.01 (sectorplan 1) is paragraaf I is als volgt aangepast:</p> <ul style="list-style-type: none"> ~~Fijn en grof h Huishoudelijk restafval Dit betreft afval dat overblijft bij particuliere huishoudens nadat deelstromen gescheiden zijn aangeboden en/of ingezameld, n: een mengsel van naar aard en samenstelling verschillende onderdelen van huishoudelijk afval dat ontstaat nadat afzonderlijke deelstromen (gft-afval, papier/karton, glas, enz.) gescheiden zijn gehouden en gescheiden worden ingezameld/afgevoerd. Dit kan zowel fijn als grof huishoudelijk afval zijn (zie begrippenlijst F.3). Onder huishoudelijk restafval vallen: ...~~ Residuen die ontstaan bij het sorteren of anderszins verwerken van ~~fijn en grof~~ huishoudelijk restafval <p>E.01-II is de minimumstandaard als volgt aangepast: residuen van het sorteren of anderszins verwerken van ~~grof~~ huishoudelijk restafval</p> <p>Verder wordt verwacht dat vanaf 2025 het verbranden van ~~grof en fijn restafval van huishoudens~~ <u>huishoudelijk restafval</u> waarin een aantal specifieke recyclebare deelstromen voorkomen niet meer aan de orde is. Bezien wordt of tussentijds aanpassen van de minimumstandaard door verbranding van bepaalde componenten te verbieden kan bijdragen aan de realisatie van dit streven.</p> <p><i>Begrippen rond bedrijfsafval:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Het begrip en de begripsomschrijving ~~Bedrijfsrestafval, met huishoudelijk restafval vergelijkbaar: bedrijfsrestafval dat meer dan 3% gft-afval (keukenafval, kantinaafval, swill, enz.) bevat~~ wordt uit bijlage F.3 geschrapt. De definitie van het begrip bedrijfsafval wordt in overeenstemming gebracht met de definitie uit de Wm en dus als volgt gewijzigd: ~~In het LAP wordt hieronder verstaan het gevaarlijke en niet gevaarlijke afval dat afkomstig is van bedrijven.~~ <u>In de Wet milieubeheer worden bedrijfsafvalstoffen omschreven als de afvalstoffen, niet zijnde huishoudelijke afvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen.</u> <p>*: <u>Wet milieubeheer</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Het begrip ~~bedrijfsrestafval~~ wordt vervangen door <u>restafval van bedrijven</u>. De definitie wordt in lijn gebracht met de definitie van 'huishou-

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p>delijk restafval' en komt als volgt te luiden: Mengsel van <u>naar aard en samenstelling verschillende onderdelen van bedrijfsafval, afvalstoffen dat ontstaat bij bedrijven</u>, nadat afzonderlijke componenten <u>deelstromen</u> (keukenafval, papier/karton, glas, kunststoffen, enz.) gescheiden zijn gehouden en gescheiden zijn afgevoerd.</p> <p>In het beleidskader worden de teksten waar gerefereerd wordt aan 'bedrijfsafval' in lijn gebracht met bovenstaande begrippen en definities. Dat betekent dat op een aantal plaatsen</p> <ul style="list-style-type: none"> • ~~bedrijfsafval~~ vervangen is door <u>bedrijfsafval en gevaarlijk afval</u>, op plekken waar het mogelijk ook om gevaarlijk afval kan gaan; • ~~bedrijfsafval~~ vervangen is door <u>afval van bedrijven</u>; • ~~bedrijfsrestafval~~ vervangen is door <u>restafval van bedrijven</u>; <p>In E.02 (sectorplan 02) zijn de volgende tekstuele aanpassingen gedaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In paragraaf 1: Dit sectorplan heeft betrekking op ~~restafvalstoffen~~ <u>restafval</u> van bedrijven die ~~dat~~ qua <u>aard en</u> samenstelling vergelijkbaar zijn ~~is~~ met fijn huishoudelijk restafval. Het kan daarbij gaan om afval dat afkomstig is van bedrijven uit de handel, diensten en overheidssector (HDO-sector), industriële bedrijven en overige niet-industriële bedrijven. Het betreft uitsluitend <u>niet-procesafhankelijk afval</u>. De volgende afvalstoffen vallen onder de reikwijdte van dit sectorplan ...() • In paragraaf 1: Fijn restafval van <u>niet-industriële</u> bedrijven Dit betreft afval dat overblijft bij bedrijven uit de handel, diensten en overheidssector (HDO-sector) en overige niet-industriële bedrijven nadat deelstromen gescheiden zijn <u>gehouden en gescheiden zijn afgevoerd, aangeboden en/of ingezameld</u>. In praktijk betreft het restafval dat qua aard en samenstelling vergelijkbaar is met fijn huishoudelijk restafval (~~niet zijnde grof huishoudelijk restafval~~). <p>•</p> <p><i>Begrip 'restafval'</i> Het begrip restafval wordt niet gedefinieerd maar wel gebruikt op plekken</p> <ul style="list-style-type: none"> • waar uit de context overduidelijk is of het om huishoudelijk restafval gaat of over restafval van bedrijven; • waar het zowel gaat over 'huishoudelijk restafval' als over 'restafval van bedrijven'. <p>Als gevolg daarvan zijn de term <u>integraal restafval</u> en <u>gemengd restafval</u> op een enkele plek vervangen door <u>restafval</u>.</p> <p><i>Begrip 'brandbaar restafval'</i> In hoofdstuk B.10 en hoofdstuk B.11 van het ontwerp-LAP werd de term 'brandbaar restafval' gebruikt én gedefinieerd. Tweemaal op verschillende wijzen. In beide gevallen hoort het hier niet te gaan om 'restafval' maar om 'afval'. De tekst van het LAP is daarom aangepast. Zie hiervoor de beantwoording van inspraakreactie 425.</p> <p><i>Begrippen rond stedelijk afval:</i> Zie voor de noodzaak van en de achtergronden rond de begrippen 'stedelijk', 'vast stedelijk' en 'gemengd stedelijk' afval de beantwoording van inspraakreactie 1090. Zie voor een wijziging van de definitie van 'gemengd stedelijk afval' het antwoord op inspraakreactie 1091</p> <p><i>Begrippen rond industrieel afval:</i> Bij de analyse zijn tot slot betrokken de begrippen industrieel afval, procesafhankelijk industrieel afval en niet-procesafhankelijk industrieel afval.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De omschrijvingen van alle drie deze begrippen is als volgt vereenvoudigd: (SBI-klassen 10 tot en met 33 volgens de SBI-2008, ~~of SBI- klassen 15 tot en met 37 volgens de SBI 1993~~). Dit omdat de SBI 1993 in praktijk niet meer gebruikt wordt. • In sectorplan E.02 is het begrip ~~procesafhankelijk~~ vervangen door het <u>niet-procesafhankelijk</u>, conform het begrip 'niet-procesafhankelijk industrieel afval' uit de bijlage F.3. • Daarnaast is in sectorplan E.02 verduidelijkt van welk soort bedrijven de afvalstoffen afkomstig zijn. <ul style="list-style-type: none"> • In paragraaf 1: ~~Procesafhankelijk~~ <u>Niet-procesafhankelijk</u> fijn restafval van <u>industriële</u> bedrijven • In paragraaf 1: Overblijvend residu dat ontstaat bij het sorteren of anderszins verwerken van fijn restafval van bedrijven <u>Met fijn restafval van bedrijven wordt het restafval van industriële en van niet-industriële bedrijven en niet-specifiek ziekenhuisafval bedoeld.</u> • In paragraaf 2: a fijn restafval van <u>niet- industriële</u> bedrijven b procesafhankelijk fijn restafval van <u>industriële</u> bedrijven d overblijvend residu van het sorteren of anderszins verwerken van fijn restafval <u>van bedrijven</u> <p>Tot slot heeft de analyse op correct begrippengebruik ook geleid tot de volgende tekstuele wijzigingen in het LAP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • B.3.3.1: Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de gescheiden inzameling van (grof) huishoudelijk afval en ~~vergelijkbaar bedrijfsafval restafval van bedrijven~~. • B.4.3 eerste alinea: In ~~de afvalstoffenregelgeving titel 10.6 van de Wm~~ worden voor de toepassing van die regels <u>in die titel geving de</u> ingezamelde of afgegeven huishoudelijke afvalstoffen gelijkgesteld aan bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen. • B.4.6, onder 'ontvangstmelding': Het distributiecentrum hoeft de ontvangst van door haar ingenomen afvalstoffen afkomstig van de filialen niet te melden, indien binnen de inrichting een opslagcapaciteit van minder dan 50 m³ aanwezig is voor het overslaan van ~~huishoudelijke afvalstoffen of~~ bedrijfsafvalstoffen, die van buiten de inrichting afkomstig zijn, en geen andere handelingen met afvalstoffen worden uitgevoerd.
1093.	F.03.1 en F.03.2	88	Inspreker verzoekt definities op te nemen van: compost, digestaat en composteren en hierbij aan te sluiten bij Europese regelgeving.	<p>In EU-regelgeving rond meststoffen en dierlijke bijproducten zijn geen definities gegeven van compost, digestaat of composteren. Daaraan kunnen dus geen definities worden ontleend. Wel is in nationale regelgeving een definitie gegeven voor compost. Uit overheidsinformatie rond (co-)vergisting kan ook een omschrijving van 'digestaat' worden afgeleid.</p> <p>De definities in F.3.1 zijn als volgt aangepast of toegevoegd:</p> <p><u>Compost*: product dat bestaat uit één of meer organische afvalstoffen die al dan niet met bodembestanddelen zijn gemengd en die met behulp van micro-organismen zijn afgebroken en omgezet tot een homogeen en zodanig stabiel eindproduct dat daarin alleen nog een</u></p>

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
				<p><u>langzame afbraak van humeuze verbindingen plaatsvindt en dat niet mede bestaat uit dierlijke meststoffen. De eisen voor compost staan in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.</u> * <u>Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.</u></p> <p><u>Composteren: Onder aerobe omstandigheden biologisch afbreken van afvalstoffen (primair plantaardig)</u></p> <p><u>Digestaat: Residu dat overblijft na vergisting van organische afvalstoffen (plantaardig en dierlijk)</u></p> <p><u>Vergisten: Onder anaerobe omstandigheden biologisch afbreken van afvalstoffen (plantaardig en/of dierlijk) Verwerken van afvalstoffen met micro-organismen in afwezigheid van zuurstof.</u></p>
1094.	F.04.2	64	De in de tabel 8 gehanteerde cijfers voor bouw- en sloopafval zijn herleid uit LMA-gegevens, die (bewezen) een niet representatieve inschatting geven van de werkelijke volumes. Om een juiste actuele inschatting te kunnen doen is een nieuwe monitoringsstudie van groot belang.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1095.	F.04.3.2	43	Er wordt een scenario voor de verwerking van afval van RWZI's geschetst. Voor 2023 wordt 1,4 Mton communaal zuiverings-slib verwacht (bestaande uit 1,3 Mton verbrand slib en 0,2 Mton gerecycled slib). Omdat de optelsom niet klopt, is een van de getallen onjuist. De vraag is of de verwachtingen voor de slibeindverwerking tot 2029 niet voor herziening vatbaar zijn, gelet op de mogelijkheden tot terugwinning van grondstoffen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1096.	F.04.3.2	64	Inspreker stelt voor om in de tabellen 10 en 11 de kolom "nuttige toepassing" op te splitsen in "verbranden in een R1-AVI" en "overige nuttige toepassingen". De reden hiervoor zijn onder meer: <ul style="list-style-type: none"> • Inzicht ten behoeve van de doelstelling (2,6 Mton in 2022) voor het terugbrengen van het verbranden van Nederlands restafval in een AVI. • Hiermee wordt recht gedaan aan de tekst in F.6.6 over de verschillende processen 'hoofdgebruik als brandstof of andere wijze van energieopwekking.' 	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1097.	F.05.2	2	Inspreker vraagt of aan categorie 95 ook niet <u>grond</u> moet worden toegevoegd.	De inspraakreactie wordt onderschreven. De afvalcategorieën voor grond en baggerspecie zijn aangepast. Zie verder het antwoord op de inspraakreacties 398 en 951.
1098.	F.05.2	11	Op dit moment zijn er twee categorieën afvalstoffen die asbest bevatten. Een verdere onderverdeling is wenselijk, om deze materialen nu en in de toekomst beter te kunnen recyclen. Gescheiden aanleveren en gescheiden storten heeft derhalve de voorkeur, mede gelet op de circulaire economie. De asbestcementproducten kunnen worden gedenateerd en ingezet worden in de cementindustrie. Het staal met spuitasbest kan weer worden omgesmolten tot herbruikbaar staal. Ook de containment (plastic, hout en andere brandbare materialen welke benodigd zijn geweest om een containment te maken) die licht vervuild is met asbestvezels, kunnen worden omgezet in energie door verbranding (AVI). Inspreker doet een voorstel de categorieïndeling zo aan te passen dat er zeven categorieën asbesthoudende afvalstoffen zijn.	Zie de beantwoording van inspraakreactie 363 waarin wordt uitgelegd waarom het op dit moment niet wenselijk is om meer verschillende afvalcategorieën te hebben voor asbesthoudende afvalstoffen.
1099.	F.05.2	43	In de lijst van afvalcategorieën worden onder categorie 17 reststoffen van drinkwaterbereiding genoemd die nuttig toegepast worden als meststof, bouwstof of hulpstof in een rwzi <i>en andere vormen van recycling</i> . Mag uit de cursief weergegeven tekst worden afgeleid dat de zuivering van afvalwater en de productie van meststoffen en bouwstoffen uit afval, als recycling worden aangemerkt?	De inzet van een reststof van drinkwaterbereiding als hulpstof bij de productie van een meststof of als hulpstof in een RWZI kan beschouwd worden als recycling <i>van die reststof</i> . Dat is wat anders dan stellen dat de zuivering van afvalwater recycling is. Als van afvalstoffen (in dit geval reststoffen van drinkwaterbereiding) meststoffen of bouwstoffen worden gemaakt, dan kan inderdaad sprake zijn van recycling van de afvalstof. De betreffende wet- en regelgeving moet deze toepassing echter wel mogelijk maken.
1100.	F.05.2 en F.05.4	8	EPS is niet duidelijk opgenomen in de tabel van F.5.2. (lijst met afvalcategorieën). De classificatie 'nga' is niet terecht aangezien duidelijk onderscheid gemaakt moet worden tussen verpakings-EPS en bouw-EPS. In voetnoot 8 moet duidelijk worden aangegeven dat bouw-EPS van het verleden het ongewenste product HBCDD bevat en dat naar de toekomst toe het nog niet bewezen is of de nieuwe brandvertrager voor EPS (en ook XPS) van de bouw, namelijk Poly FR, geen CMR-product is. Geadviseerd wordt om bouw- en verpakings-EPS afzonderlijk op te nemen in de tabel en in de voetnoot te vermelden dat het nieuwe bouw-EPS nog niet bewezen als 'nga' kan worden opgenomen.	Om uitvoerbaar te zijn moet het LAP zich baseren op de inzichten van nu. Om die reden is voor EPS en de indeling van afvalcategorieën rekening gehouden met de bekende eigenschappen van de brandvertrager HBCDD in EPS en is voor de afvalcategorie de in bijlage IV van de POP-verordening opgenomen concentratiegrenswaarde van 1.000 mg/kg aangehouden. Voor de bepaling of deze categorie ga of nga is, geeft de Eural een grens aan van 3% (dus 30.000 mg/kg). De huidige categorie is dus nga. In de voetnoot [8] die daarbij hoort is vervolgens aangegeven dat het hier met name gaat over 'EPS-verpakingsafval'. EPS-bouwafval (afkomstig uit de bouw, sloop en GWW) dat meer dan 1.000 mg/kg HBCDD bevat valt onder categorie 100 (A of B) van het LAP. Uitleg daaromtrent is ter verduidelijking aan de toelichting van het sectorplan toegevoegd. De voetnoot [8] van categorie 28 is als volgt gewijzigd: In praktijk betreft het hier met name verpakingsafval. Het EPS uit de bouw bevat op dit moment heel vaak te veel HBCDD dat in het verleden veel als brandvertrager is toegepast. ~~Omdat het gebruik daarvan inmiddels aan banden is gelegd zal de komende jaren meer en meer EPS uit de bouw ook onder deze categorie gaan vallen en dus apart gehouden moeten gaan worden.~~

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
1101.	F.05.2 en F.05.4	35	In de lijst met afvalcategorieën is geen enkele aansluiting te ontdekken met het Europeesrechtelijk kader. Van de Eural wordt een eigen interpretatie gegeven. Dit blijkt ook uit de noten bij de lijst. Aangezien het om rechtstreeks werkende Europeesrechtelijke normenstelsels gaat, is deze werkwijze niet alleen niet toegestaan maar ook verwarrend. Bijlage F dient geschrapt te worden, wegens strijd met het Europees recht en omdat de verplichtingen al kenbaar zijn uit de verordeningen. Voor zover het gaat om richtlijnen die wel omgezet moeten worden, concludeert inspreker dat dit niet kan met een LAP.	Artikel 18 van de kaderrichtlijn afvalstoffen geeft niet aan wat onder 'categorieën van (gevaarlijke) afvalstoffen' moet worden verstaan. Dat betekent dat een lidstaat een zekere vrijheid heeft om dit artikel (in Nederland artikel 10.54a Wet milieubeheer) in te vullen. Er wordt niet ingezien dat in het LAP een eigen interpretatie van de Eural wordt gegeven. De indeling van afvalstoffen is gekoppeld aan de sectorplannen en draagt bij aan een zo hoogwaardig mogelijke wijze van beheer van de genoemde afvalstoffen. Overigens is het, als wordt voldaan aan het LAP, altijd mogelijk om in de omgevingsvergunning, onderdeel milieu, te regelen dat afvalstoffen wel mogen worden samengevoegd. De aangepaste bijlage zal overigens binnen afzienbare tijd worden opgenomen in de Activiteitenregeling milieubeheer en ook gaan gelden voor type C-inrichtingen.
1102.	F.05.2 en F.05.4	64	In categorie 18 dient onderscheid te worden gemaakt tussen a- en b-hout ten behoeve van cascadering van afvalhout zoals omschreven in Actieplan Bos en Hout.	De minimumstandaard voor a- en b-hout is 'andere nuttige toepassing', zodat er geen aanleiding is om voor a- en b-hout verschillende afvalcategorieën op te nemen.
1103.	F.05.2 en F.05.4	64	De categorie-indelingen 35A, 35B, 36, 37, 38, 39A, 39B, 40, 41A, 41B, 42A, 42B, 43, 44, 45A, 45B, 49 en 50 zijn niet praktisch, werken verwarrend, kostenverhogend en fraude in hand. Inspreker stelt voor om de categorieën van LAP2 te handhaven. Zo nodig dient met de sector te worden besproken op welke wijze deze materialen op praktische en eenduidige wijze in categorieën kunnen worden ingedeeld.	De categorieën zijn toegespitst op de minimumstandaarden (nummer) en waar nodig opgesplitst in een gevaarlijke (ga) en niet gevaarlijke (nga) variant (aanduiding A en B). Ook zonder categorieën zouden deze afvalstoffen op basis van het mengbeleid van elkaar gescheiden moeten blijven tenzij in de vergunning toestemming tot samenvoegen is verleend. De categorieën sluiten bovendien nu, beter dan in LAP2, aan bij de samenstelling van de betreffende afvalstoffen, de daarin voorkomende verontreinigingen en de bijbehorende minimumstandaarden. Deze inspraak heeft niet tot aanpassing van de tekst van het LAP geleid.
1104.	F.05.2 en F.05.4	64	Voor wat betreft de categorieën '45 verkleefd dakgrind', '48 gipsellenbeton', '51 bouw- en sloopafval' en '65 bodemas' stelt de tekst van B.7.3.2.2 dat de A- en B-categorieën van de voornoemde stromen gemengd mogen worden. Inspreker vindt het onbegrijpelijk dat gevaarlijk afval en niet gevaarlijk afval zonder probleem gemengd mag worden.	Europa verplicht Nederland om categorieën gevaarlijke afvalstoffen aan te wijzen. Als bepaalde afvalstoffen zowel in een gevaarlijke, als niet-gevaarlijke variant kunnen voorkomen, dan ontstaan er dus twee categorieën van een zelfde afvalstof. Als deze twee categorieën wel op een zelfde wijze verwerkt mogen/moeten worden (volgt uit de minimumstandaard) dan is er geen reden waarom deze niet zouden mogen worden samengevoegd. Slechts als aan dit uitgangspunt is voldaan, is gewerkt met een variant A en een variant B van een bepaalde afvalstof. Als de niet-gevaarlijke variant anders verwerkt moet worden dan de gevaarlijke variant (bijvoorbeeld hoogwaardiger), dan zal altijd sprake zijn van twee categorieën met verschillend nummer en kunnen deze niet zonder toestemming worden samengevoegd.
1105.	F.05.2 en F.05.4	71	Er worden twee soorten zeefzand benoemd: PAK-rijk en PAK-arm. Beide zijn omschreven als niet-gevaarlijk afval. De categorie gevaarlijk afval ontbreekt. Dat is ongewenst, omdat hiermee koude immobilisatie van PAK-rijk zeefzand (geen gevaarlijk afval) weer mogelijk wordt. Het voorgenomen onderscheid betekent dat -zonder omgevingsvergunning - beide categorieën tijdens opslag en verwerking gescheiden moeten blijven. Dat is een aanzienlijke verzwarende voor de huidige verwerking, waarbij PAK-rijk zeefzand als gevaarlijk afval wordt aangemerkt.	In F.5.2 is voor zeefzand geen categorie 'gevaarlijk afval' opgenomen, omdat het in de praktijk niet snel zal voorkomen dat zeefzand vanwege het PAK-gehalte als gevaarlijk afval moet worden aangemerkt. Zeefzand dat gevaarlijk afval is, zal dat dan zijn vanwege specifieke verontreinigingen die niet eenvoudig zijn te verwijderen (zware metalen bijvoorbeeld). Deze uitzonderlijke situaties komen niet apart voor in de tabel en vallen onder de categorie 98 (nummering conform het ontwerp-LAP - wijkt af van de nummering in het definitieve LAP). Het voorgaande is opgenomen in de voetnoot 10 van bijlage F.5.2. Het beeld dat inspreker schetst dat door het feit dat beide categorieën zeefzand als 'nga' te benoemen koude immobilisatie weer mogelijk wordt, is niet correct. De minimumstandaard van sectorplan 30 staat geen immobilisatie van PAK-rijk zeefzand toe zonder voorafgaande vernietiging van de aanwezige PAK. Dat het onderscheid van zeefzand in twee categorieën met een verschillend nummer betekent dat deze niet zonder omgevingsvergunning mogen worden gemengd, klopt. Echter, deze twee categorieën kennen ook twee verschillende minimumstandaarden. Als iemand in de verwerkingsketen PAK-rijk en PAK-arm zeefzand gemengd wil hebben, zal altijd eerst een beoordeling op het mengbeleid moeten plaatsvinden alvorens mengen kan worden vergund. Dit betekent in ieder geval dat aan beide minimumstandaarden moet worden voldaan.
1106.	F.05.2 en F.05.4	71	Onduidelijk is waarom bij de categorieën grond (93 en 94) de zinsnede 'tenzij...' is genoemd. Als grond als niet-reinigbaar wordt beschouwd, dan zijn beide categorieën niet van toepassing?	Als voor een partij grond een verklaring van niet-reinigbaarheid en niet-immobiliseerbaarheid is afgegeven, dan mag die partij worden gestort. Deze grond valt dan onder afvalcategorie 98 of 99 van het ontwerp-LAP.
1107.	F.05.2 en F.05.4	88	In de lijst is de aanduiding ga of nga opgenomen. In sommige gevallen is deze aanduiding niet allesbepalend, omdat het werkelijk onderscheid i.o.m. de Eural moet worden vastgesteld. Inspreker verzoekt voor die gevallen in de tabel of in een voetnoot een opmerking te maken over de kwalificatie ga/nga.	In de eerste voetnoot onder de tabel staat vermeld, dat de indeling in ga/nga van een afvalcategorie wordt bepaald aan de hand van de Eural. Inspreker heeft gelijk dat soms een casus specifieke afweging moet worden gemaakt aan de hand van de Eural om te bepalen of het gaat om gevaarlijk of niet-gevaarlijk afval. Dit bepaalt wel welke categorie van de bijlage van toepassing is, maar is niet van belang voor de opbouw van de bijlage op zich. Deze inspraak heeft niet tot aanpassing van de tekst van het LAP geleid.
1108.	F.05.2 en F.05.4	71	De lijst is niet-volledig. Om discussie met toezicht en handhaving te voorkomen moet de lijst volledig worden gemaakt of worden geschrapt.	Het is onmogelijk om alle afvalstoffen expliciet te benoemen. Om die reden is aangesloten bij de sectorplannen en de minimumstandaarden. Overige afvalstoffen vallen onder de laatste drie categorieën, namelijk te verbranden of te storten afvalstoffen. Als afvalstoffen niet expliciet in de lijst staan, is het aan het bevoegd gezag om te bepalen of mengen kan worden toegestaan aan de hand van het hoofdstuk <i>Mengen</i> in het Beleidskader.
1109.	F.05.2 en F.05.4	83	Het is niet duidelijk waarom bijlage 11 van de Arm niet is opgenomen in F.5.2.	Bijlage 11 van de Activiteitenregeling milieubeheer is verouderd en wordt daarom binnen afzienbare tijd vervangen door de bijlage F.5.2 van LAP3.
1110.	F.05.2 en F.05.4	83	Uitdrukkelijk dient te worden vermeld dat de volgende stoffen niet per definitie een afvalstof zijn: <ul style="list-style-type: none"> • 10: procesafhankelijk industriële stoffen van productieprocessen • 12: groenreststoffen • 16: slib dat vrijkomt bij de biologische zuivering van afvalwater (lees proceswater) uit de voedings- en genotsmiddelenindustrie. • 87: grond Het op een lijst benoemen van afvalstoffen levert praktische problemen op. Laat bedrijven, volgens vastgestelde criteria, zelf aantonen of een stof een (bij)product of afvalstof is.	Voor heel veel stoffen geldt dat zij niet per definitie afvalstoffen zijn. Het LAP heeft echter alleen betrekking op afvalstoffen. Is een materiaalstroom een afvalstof, dan valt hij onder een bepaalde categorie.
1111.	F.05.2 en F.05.4	91	Dakafval wordt onderscheiden in PAK-rijke stromen (categorie 39B, 41B	In het LAP wordt dakafval als PAK-rijk beschouwd bij een grens van 75 mg/kg PAK. De vraag of sprake is van gevaarlijk afval moet echter

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			en 42B) die niet als gevaarlijke afvalstoffen moeten worden beschouwd. Het typeren van deze PAK-rijke stromen als niet gevaarlijke afvalstoffen is onrealistisch en niet ongevaarlijk, nu teerhoudend dakafval hoge gehalten PAK bevat. Momenteel zijn robuuste verwerkingsmethoden beschikbaar waarvoor specifiek onderscheid tussen PAK-rijke afvalstromen niet noodzakelijk is vanuit milieuhygiënisch oogpunt. Inspreker vraagt hoe het Ministerie denkt dat de recyclingindustrie een onderscheid tussen gevaarlijk afval en niet gevaarlijk afval eenvoudig en eenduidig kan vaststellen. Op welke wijze wordt de handhaving ingericht?	worden beantwoord aan de hand van de Eural. Het is niet aan het LAP om hier een eigen onderscheid in te maken. Boven de 75 mg/kg kan het op basis van de Eural gevaarlijk afval zijn maar dat hoeft niet. Om die reden wordt binnen de categorieën 39, 41 en 42 (nummering volgens het ontwerp – niet gelijk aan de nummering in het definitieve LAP) onderscheid gemaakt in een A en een B-variant waarbij wordt aangesloten bij de Eural (zie de analogie met de beantwoording van inspraakreactie 1107). Overigens wordt in alle gevallen – gevaarlijk op basis van de Eural of niet – voor dakafval boven de 75 mg/kg ingezet op vernietiging van de PAK. Dit wordt vanuit milieuhygiënisch oogpunt noodzakelijk geacht. Handhaving zal zich – omdat dit beleid wordt vertaald in vergunningen voor verwerkers van dakafval – hier ook op richten.
1112.	F.05.2 en F.05.4	91	Inspreker vraagt waarom gewolmaniseerd hout niet wordt genoemd in F.5, maar wel in het sectorplan. Bovendien wordt gecreosoteerd hout niet apart genoemd in F.5.	De minimumstandaard voor gewolmaniseerd C-hout is storten. Gecreosoteerd hout is niet gewolmaniseerd C-hout. Hiervoor is de minimumstandaard verbranden. Deze afvalstoffen vallen respectievelijk onder afvalcategorie 99 en 100 (nummering volgens het ontwerp – niet gelijk aan de nummering in het definitieve LAP).
1113.	F.05.2, F.05.4 en E.34-V	75	De categorieën 35A, 35B en 36 zijn niet praktisch, werken verwarrend, kostenverhogend en fraude in de hand. Inspreker stelt voor om de oude categorieën uit het LAP2 te handhaven. Het onderscheid tussen asfalt met een PAK-gehalte < danwel > 75 mg/kg werkt in de praktijk prima. Omdat het gehalte aan koolteer niet kan worden bepaald, wordt het gehalte aan PAK als maatgevend aangemerkt. Het introduceren van te term PAK-rijk asfalt, waarvan ook een deel als niet gevaarlijk afval kan worden aangemerkt, geeft ruimte voor 'omkatten' van partijen asfalt, die nu juist met de wijziging van de "Arm" (zie voetnoot 2 van sectorplan 34) is gestopt. Dit geeft ook meer ruimte om ongewenste export van asfalt mogelijk te maken. Ten eerste moet worden voorkomen dat drie soorten asfalt ontstaan.	Zie de beantwoording van inspraakreacties 903.
1114.	F.06.3 en F.06.4	35	Het arrest van het Hof in zaak E-147/15 (Edilizia Mastrodonato) is nog niet in de bijlage verwerkt. Het is niet mogelijk om voor dezelfde afvalstroom handelingen eerst als verwijdering te kwalificeren en daarna als handeling van nuttige toepassing. Dit geldt ook voor de voorbereidende handeling opslag. De tekst in F.6.4 is niet helemaal duidelijk hierover. Hiervoor draagt inspreker argumenten aan.	Het arrest is in het definitieve LAP3 verwerkt. Zie nummers 1134 en 1148 in bijlage 4. De opmerking van de inspreker in § F.6.4 staat dat een verwerkingstap zowel ingedeeld kan worden als nuttige toepassing en verwijdering wordt niet herkend. In de eerste zin van § F.6.3 staat "Elke handeling kan worden ingedeeld als nuttige toepassing of verwijdering." Nergens staat ook dat een dubbele indeling wel kan voor opslag. Zoals de inspreker ook schrijft kan een handeling alleen ingedeeld worden als nuttige toepassing of als verwijdering. Beide tegelijkertijd kan niet. In § A.4.3.2 en F.6.2 staat dit ook. Omdat de mogelijke onduidelijkheid niet herkend wordt en op meerdere plekken in het LAP ook staat dat dit niet het geval is wordt de tekst hiervoor niet aangepast.
1115.	F.06.6	64	De eerste bullit van V2 gaat over het feit dat geen sprake is van een installatie die speciaal is ontworpen ten behoeve van het verwijderen van afvalstoffen. Voor zover bekend is het overgrote deel van de, zo niet alle, AVI's ontworpen vóór 2010. Daarmee zijn deze AVI's ontworpen ten behoeve van verwijdering, aangezien pas in 2010 de definitie 'R1 – nuttige toepassing' is ingevoegd. Hiervoor was er dan ook een onderscheid tussen het verbranden in een AVI (huidige R1 en D10 AVI's) en verbranden van op specificatie gebrachte secundaire brandstoffen ten behoeve van elektriciteitscentrales, cementovens enz.. Door deze onjuiste interpretatie van de Europese regels kon Nederland met een definitiewijziging van 2010 naar 2012 circa 6 Mton meer nuttige toepassing inboeken. Om een aanmerkelijk groter energierendement uit niet recyclebaar brandbaar residu te genereren en te stimuleren, maar tevens ook extra recyclingrendement middels chemische recycling of toepassing van secundaire brandstoffen in de cementindustrie dient dit onderscheid tussen AVI's en de productie van secundaire grondstoffen uit residuen hersteld te worden in de vorm van een extra stap c4 in de hiërarchie.	Zie het antwoord op inspraakreactie 129.
1116.	F.06.6	64	Afvalstoffen die worden opgewerkt ten behoeve van een brandstof of voor chemische recycling worden bewerkt tot een nieuw product. Erkend moet worden dat de productie van een secundaire brandstof een handeling van recycling is. Dat dit product later eventueel verbrand wordt staat daar los van. Deze vorm van recycling is momenteel uitgesloten van de definitie van recycling, hoewel het exact aan de omschrijving daarvan voldoet. De opwerking tot hoogwaardige brandstoffen dient erkent te worden met een extra stap c4 in de hiërarchie. Hieruit blijkt duidelijk de rol van de opwerking van calorische fracties. De opwerking komt na alle andere vormen van recycling, leidt tot producten die meerdere afzetten kennen (chemische recycling, dedicated installaties voor warmte- of kracht-opwekking), en past meer bij de Circulaire Economie dan verbranding in een afvalverbrandingsinstallatie.	Zie het antwoord op inspraakreactie 129.
1117.	F.07.1.1	34	In de plaats van de term 'vliegias' kan beter worden gesproken over 'poederkoolvliegias' om verwarring met andere assen (zoals AVI-assen) te voorkomen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
1118.	F.07.2.14	43	Er wordt een casus besproken van het thermisch verwerken van paperslib. Inspreker vraagt of, indien het proces en de omstandigheden van de casus geheel gelijk blijven, maar het papier wordt vervangen door zuiveringsslib, mag worden aangenomen dat de status van het residu uit de thermische behandeling hetzelfde blijft als bij paperslib (dus geen afvalstof meer).	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1119.	F.09 en F.09.1	76	De introductie van mLCA bevat een variabele grondslag voor de interpretatie van de vervangingsfrequentie van virgin materiaal. Dit wijkt af van de Europese LCA-certificering. Het mag niet zo zijn dat de grondslagen kunnen wijzigen zonder (politiek) besluit en het geeft onzekerheid bij investeringsbeslissingen.	Niet duidelijk is op welke wijze de mLCA invloed zou hebben op of beïnvloed wordt door de vervangingsfrequentie. De LCA kijkt naar meerdere cycli van inzit van het materiaal zoals dat bij een bepaalde vorm van verwerken gebruikelijk of aannemelijk is. De vervangingsfrequentie is hooguit van invloed op de tijdspanne die hoort bij deze 3 cycli. Tot slot is van belang op de merken dat de beschreven LCA-methodiek – buiten het feit dat zij is uitgebreid met teksten over wegen – in lijn is met internationale standaarden.
1120.	F.09 en F.09.4	35	De bijlage dient te worden geschrapt. In andere punten heeft inspreker hiervoor de argumenten genoemd. Een LCA zou voor alle verwerkingsmogelijkheden, inclusief de minimumstandaard, tot betere milieuresultaten kunnen leiden. De minimumstandaard wordt nu uit de beoordeling gehouden, terwijl de LCA als middel wordt gebruikt om extra drempels op te werpen. De verwerker die wil afwijken van de minimumstandaard wordt opgezadeld met hoge kosten en administratieve lasten die de marktpartijen niet hebben.	Het gebruik van een LCA om af te kunnen wijken van het LAP voor de verwerking van afvalstoffen bestaat als sinds LAP1. Ook de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen hanteert het levenscyclusdenken als het gaat om toepassen, verfijnen en afwijken van de afvalhiërarchie (art. 4, lid 2). De wijziging die LAP3 doorvoert, is het invoeren van een aangepaste systematiek voor de LCA die beter past in de overgang naar een circulaire economie en dus ondersteunend is aan dat beleid. Wanneer afwijken van het LAP aan de orde is en een LCA moet worden uitgevoerd is omschreven in § A.2.6 (Afwijken). Omdat de minimumstandaard ook is bedoeld als instrument om een uniformere uitvoering van het beleid stimuleren is het ook inderdaad de bedoeling dat hier alleen van kan worden afgeweken wanneer is aangetoond dat dat milieuhygiënisch geen bezwaren geeft (lees: even goed of beter scoort dan de minimumstandaard) Van het beleid dat bij afwijken van het LAP een mLCA moet worden uitgevoerd wordt niet afgeweken.
1121.	F.09 en F.09.4	91	Voor een correcte en (kosten-)efficiënte toetsing van alternatieve methoden voor afvalverwerking is de beschikbaarheid van mLCA's noodzakelijk. Juist ter voorkoming van het beperken van innovatie van de afvalverwerkingstechnieken! Inspreker vraagt of voor de minimumstandaarden zoals opgenomen in onderdeel E al mLCA's zijn opgesteld. Zo nee, wanneer gaat dit plaatsvinden en wie toetst of deze minimumstandaarden op correcte wijze in mLCA zijn verwerkt?	Op dit moment zijn voor de minimumstandaarden nog geen mLCA's uitgevoerd. Er is wel een aantal casussen doorgerekend in het kader van de modelontwikkeling (http://www.meerenbeterrecyclen.nl/publish/pages/110168/2017-06-27_tussenrapportage_hoogwaardige_recycling.pdf) en parallel aan het vaststellen van LAP3 gebeurt dat ook met enkele andere casussen. Het daadwerkelijk hanteren van mLCA's om minimumstandaarden aan te passen zal niet eerder plaatsvinden dan bij een toekomstige wijziging van LAP3. De Minister is verantwoordelijk voor een toets of de hiervoor opgestelde mLCA's correct zijn uitgevoerd
1122.	F.09 en F.09.4	88	Bij het uitvoeren van LCA's om af te wijken van het beleid in LAP3 wordt uitgegaan van een beoordeling op basis van drie cycli. Wat is de reden hiervoor? Inspreker verzoekt dit in de tekst te verhelderen.	Bij het ontwikkelen van het mLCA-model is gebleken dat in de meeste gevallen 3 cycli voldoende moet zijn om het verschil tussen eenmalige en meer circulaire vormen van verwerken in de resultaten terug te zien (http://www.meerenbeterrecyclen.nl/publish/pages/110168/2017-06-27_tussenrapportage_hoogwaardige_recycling.pdf). De in het LAP opgenomen methode voorziet al voldoende in het beschrijven van de achtergronden bij de drie cycli en het zonodig ook naar hanteren van minder of meer cycli bij het opstellen van een LCA (§ F.9.3.4.2).
1123.	F.09.3.2.2 en F.09.4	21	De keuze van 100 jaar was relevant bij de praktijk van enkele jaren geleden, maar vormt niet langer een reële tijdshorizon voor circulaire economie.	Deze keuze sluit aan bij de gebruikelijke LCA-standaarden en hangt samen met de onderliggende verspreidingsmodellen en doorrekening van het effect van emissies. Dit staat op zich los van het feit dat in een volledig circulaire economie grondstoffen eeuwig blijven circuleren en niet verloren gaan.
1124.	F.10 en B.13.9	35	De bijlage dient te worden geschrapt wegens strijd met het Europees recht. De EVOA heeft rechtstreekse werking, waardoor de marges bijzonder smal zijn waarbinnen Nederland op het punt van overbrenging beleid kan voeren. Het zou praktisch zijn geweest als in de beslisbomen zou zijn vermeld welk artikel uit de EVOA van toepassing is bij welke overweging. Onduidelijk is of LAP3 er vanuit gaat bezwaar te kunnen maken tegen de overbrenging van "groene lijst" afvalstoffen.	De bijlage F.10 is een toelichtende bijlage en geen kern van beleid. Kern van beleid over dit onderwerp is beschreven in paragraaf B.13.9 van het LAP. Deze kern van beleid kent geen bepalingen ten aanzien de beoordeling of te volgen procedure i.h.k.v. de EVOA omdat de bepalingen van de EVOA zelf daarin leidend zijn. Het LAP strekt slechts tot beleidsmatige invulling van een aantal bepalingen uit de EVOA. Deze inspraakreactie heeft daarom geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1125.	F.11	36 en 96	De bijlage lijkt geen volledig overzicht te geven van de wettelijk 'toegestane recycling' van afvalstoffen. Inspreker vraagt de lijst te complementeren en/of aan te geven dat de lijst niet als voorbeeld en niet als een volledig overzicht kan worden beschouwd.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1126.	F.11	96	Ingezamelde PVC buisafval komt voor 100% terug bij de leden van BureauLeiding als grondstof voor nieuwe PVC buizen. De spanning ontstaat door de aanwezigheid van ZS als cadmium en lood in het ingezamelde PVC buisafval. De beoogde systematiek in wet- en regelgeving sluit slecht aan op de praktijk van de lang-cyclische toepassingen die van hard PVC worden gemaakt, zoals bv. PVC leidingsystemen.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1127.	F.11 en E.34	35	<ul style="list-style-type: none"> De bijlage dient te worden geschrapt wegens strijd met het Europees recht. In andere punten heeft inspreker hiervoor de argumenten genoemd. Uit sectorplannen blijkt ook geen consistente uitvoering van het Europeesrechtelijk kader. De PAK10 uit sectorplan 34 asfalt heeft geen enkele relatie met welke Europeesrechtelijke verordening/richtlijn. Het voorbeeld in F.11.7.1.3 geeft aan hoe ernstig Nederland afwijkt van het Europeesrechtelijk kader. Het begrip restricties sluit niet aan bij de 	Deze inspraakreactie op bijlage 11 heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP. Zie voor de inspraakreacties op sectorplan 34 (tweede en vierde bolletje) het antwoord op inspraakreactie 896.

Nr.	Onderdeel LAP	Inspreker(s)	Inspraakreactie	Antwoord en eventuele aanpassing LAP
			terminologie uit REACH. <ul style="list-style-type: none"> • Waarom het in Nederland gehanteerde normenkader niet wordt gelegd naast het normenkader uit de EVOA, EURAL, CLP-verordening of Kra blijft duister. Evenals waarom aan de in het sectorplan opgenoemde grenswaarden (niet uitgedrukt in gewichtspercentage maar mg/kg ds) zou moeten worden voldaan. 	
1128.	F.11.3.1.1	96	Bij de tweede alinea merkt inspreker op dat in de praktijk in geval van kunststoffen wel verhandeld wordt door een afvalverwerker, maar niet steeds aan een afvalverwerker. Het eindeffect voldoet wel aan de eerste alinea.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1129.	F.11.5	43	Het LAP3 lijkt ook te gaan over niet-afvalstoffen. Niet-afvalstoffen vallen onder REACH. De toelichting suggereert dat REACH-waardige teruggewonnen stoffen altijd uit afvalstoffen afkomstig zijn. Dat is onjuist. Inspreker verzoekt de tekst te herzien, zodat deze uitsluitend over (einde) afvalstoffen gaat.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1130.	F.11.7.1.1	35	Inspreker zou verwachten dat in het LAP wordt getoetst of voor betonblokken waarin beeldbuisglas is verwerkt, het Bbk strengere of andere eisen bevat dan REACH. Immobilisatie maakt voor loodoxide geen deel uit voor de beoordeling van REACH. Onzin is dat niet aan de informatieverplichtingen van REACH voldaan kan worden. Onzin is ook dat geen onderscheid gemaakt kan worden tussen blokken waarin beeldbuisglas is verwerkt en blokken waarin dit niet is verwerkt. Er is geen sprake van een groot aantal gebruikers en/of voor gebruik van een of slechts een paar losse blokken. Als de blokken geen gevaarlijk afval zijn en de blokken worden behandeld conform het informatieblad (volgens REACH) dan is geen enkele reden om te vrezen voor een ongecontroleerde diffuse verspreiding in het milieu van ZZS. Aangezien onbekend blijft of in de conclusie met "ZZS met beperkingen" wordt bedoeld op de bijlage over stoffen met beperkingen uit REACH, moet worden aangenomen dat "immobilisatie" in de vorm van het maken van een voorwerp, zoals een betonblok, is toegestaan onder REACH.	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie wel geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1131.	F.11.7.1.1	21	De in de inspraakreactie genoemde proef in combinatie met geochemische modellering is een instrument om lange termijn gedrag en processen, die de uitloging sturen, te begrijpen en op grond daarvan keuzes te maken met betrekking tot producttoepassingsmogelijkheden/beperkingen en productverbetering (nieuw terrein van onderzoek voor de toekomst). Verouderde inzichten kunnen tot onnodige beperkingen leiden, maar ook mogelijkheden onterecht op voorhand uitsluiten. Circulaire economie vergt nieuw denken en de oude instrumenten zijn in veel gevallen niet toereikend!!	Deze inspraakreactie heeft geen betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' en heeft ook niet geleid tot aanpassing daarvan. Deze inspraakreactie wordt daarom niet in deze Nota van Antwoord besproken. Overigens heeft deze inspraakreactie ook niet geleid tot aanpassingen in de toelichtende tekst van het LAP.
1132.	F.11.7.1.2	96	Nederland pleit in Europa voor een zelfde regeling (voor lood) als voor cadmium. Dit wordt door de kunststofleiding industrie ondersteund.	Deze inspraakreactie heeft betrekking op tekst die is aangemerkt als 'kern van beleid' maar vraagt niet om een aanpassing daarvan. Van deze inspraakreactie is kennisgenomen.

Bijlage 4 Overige wijzigingen

In de tabel in deze bijlage worden nog een aantal andere aanpassingen vermeldt die zijn aangebracht ten opzichte het document zoals dat in de inspraak is gebracht. Deze staan los van de in de vorige tabel opgenomen wijzigingen naar aanleiding van ontvangen inspraak.

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
1133.	A.4.2.5	Het criterium onder de tweede bullit 'De minimumstandaard is 'relatief duur' is niet concreet ingevuld. Wat 'relatief duur' is, is wel uitgewerkt in paragraaf A.4.6. – hier wordt ook naar verwezen. Om het criterium hier ook al te verduidelijken is de tekst van de tweede bullit als volgt aangepast: Verwerken volgens de minimumstandaard is relatief duur. Het realiseren van een circulaire economie en sturen naar recycling mag wat kosten, maar wordt niet tegen elke prijs nagestreefd. ~~In specifieke gevallen~~ Als verwerking volgens de minimumstandaard meer kost dan € 205/ton, mag voor specifieke afvalstoffen waarin dit vermeld is bij de minimumstandaard naar beneden worden afgeweken van de afvalhiërarchie. Dit is nader uitgewerkt in paragraaf A.4.6.
1134.	A.4.3.2 A.4.3.7.2 A.4.5.4 B.10.1 B.12.1 B.12.13.3 B.12.13.4 B.12.14 B.13.3.3.2 e.v. B.13.5.5 B.13.9 F.3 F.6.2 F.6.7	<p>In het ontwerp-LAP3 is op diverse plekken aangegeven dat de tekst mogelijk nog kan wijzigen als gevolg van het aanpassen van het LAP aan het arrest C-147/15 (Edilizia Mastrodonato) van het Europese Hof van Justitie (EHvJ). In dat arrest is aangegeven dat, om van nuttige toepassing te kunnen spreken, ook voldaan moet zijn aan het criterium van <i>geschiktheid</i> van het materiaal voor de beoogde toepassing. Dit is als volgt in het LAP verwerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een opvolplicht of opvolnoodzaak is niet voldoende om te kunnen spreken van nuttige toepassing. Er moet ook worden voldaan aan het criterium van geschiktheid. Bij opvulling van mijnen en groeves heeft het EHvJ uitgesproken dat uitsluitend sprake is van nuttige toepassing als inerte, niet-gevaarlijke afvalstoffen worden gebruikt. Bij de inzet van niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is altijd sprake van storten. • Opvullen zal in veel gevallen dus een vorm van verwijderen zijn. <p>Als gevolg van bovenstaande afwegingen is het LAP op diverse plaatsen aangepast:</p> <p>In § A.4.3.2 is in de tweede alinea na het eerste aandachtsstreepje toegevoegd: <u>Een tweede voorwaarde om te kunnen spreken van nuttige toepassing is dat voldaan wordt aan het criterium van geschiktheid: het gebruikte afval moet volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt zijn voor de beoogde toepassing*.</u></p> <p>*voetnoot: <u>Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15). Zie verder beleidskader B.12.2</u></p> <p>In § A.4.3.7.2 is aan punt 3 na "De toepassing van afval in mijnen/groeves kan beschouwd worden als nuttige toepassing (R-handeling zonder nummer³) onder voorwaarde dat sprake is van een opvolplicht of een opvolnoodzaak", toegevoegd: <u>en sprake is van het gebruik van inerte*, niet-gevaarlijke afvalstoffen.</u></p> <p>*: <u>Zie voor wat hier verstaan wordt onder 'inerte afvalstoffen' de begrippenlijst van het LAP.</u></p> <p>In § B.7.5.4.3 is een deel van de zin geschrapt: Voor afvalstoffen die het resultaat zijn van het concentreren van vervuiling is immobilisatie tot een bouwstof nooit toegestaan, ~~met uitzondering t.b.v. toepassing in zoutcavernes.~~</p> <p>In § B.10.1 is na "(*) mits inzet van primair materiaal voor die toepassing wordt vermeden. Zo moet bij het gebruik van afvalstoffen als vulstof in buitenlandse ondergrondse opslag sprake zijn van een opvolplicht en bij toepassing in bepaalde zoutcavernes sprake zijn van een opvolnoodzaak." toegevoegd: <u>Daarnaast is uitsluitend sprake van nuttige toepassing als voor de opvulling gebruik wordt gemaakt van inerte*, niet-gevaarlijke afvalstoffen. Als dat niet het geval is, is sprake van storten.</u></p> <p>Voetnoot 47 (oorspronkelijke nummering) is geschrapt. 47 Het arrest van het Hof van Justitie van 28 juli 2016 in zaak C-147/15 betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door de Consiglio di Stato in de procedure Città Metropolitana di Bari tegen Edilizia Mastrodonato Srl, is nog niet verwerkt in het LAP. Het arrest heeft betrekking op het opvullen van een steengroeve. Het Hof oordeelt dat uitsluitend sprake kan zijn van nuttige toepassing indien: - de betrokken afvalstoffen een nuttig doel dienen door andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt en; - het gebruikte afval daar volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis voor geschikt is: als het gaat om opvulling zijn uitsluitend inerte, niet-gevaarlijke afvalstoffen geschikt. In de definitieve versie van LAP3 zullen de gevolgen van het arrest worden opgenomen.</p> <p>Bij 'inerte' wordt de volgende voetnoot geplaatst: <u>* Zie voor wat hier verstaan wordt onder 'inerte afvalstoffen' de begrippenlijst van het LAP.</u></p> <p>In § B.12.2 is na "Indien er een opvolplicht (bijvoorbeeld op basis van een milieuvergunning) of een opvolnoodzaak (bijvoorbeeld bij een aangetoond gevaar op instorting) bestaat, is dit een duidelijke indicatie dat sprake is van een handeling van nuttige toepassing" toegevoegd: <u>Daarnaast moet voldaan worden aan het criterium van geschiktheid: het gebruikte afval moet volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt zijn voor de beoogde toepassing. Als het gaat om het opvullen van mijnen en groeves betekent dit dat uitsluitend inerte*, niet-gevaarlijke afvalstoffen mogen worden gebruikt. Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15).</u></p> <p>* <u>Zie voor wat hier verstaan wordt onder 'inerte afvalstoffen' de begrippenlijst van het LAP.</u></p> <p>In § B.12.13.3, is na "De instabiliteit maakt het opvullen immers noodzakelijk en door afvalstoffen te gebruiken, worden primaire grondstoffen gespaard." ingevoegd: <u>Voor de opvulling van groeves en mijnen mogen echter uitsluitend inerte*, niet-gevaarlijke afvalstoffen worden gebruikt. Als andere afvalstoffen worden gebruikt is geen sprake van nuttige toepassing, maar van storten (verwijdering)**.</u></p> <p>* <u>Zie voor wat hier verstaan wordt onder 'inerte afvalstoffen' de begrippenlijst van het LAP.</u> ** <u>Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15). Zie verder beleidskader B.12.2.</u></p> <p>In § B.12.13.4 is te tekst als volgt gewijzigd: Alhoewel het gebruik van afvalstoffen voor stabilisering van instabiele zoutcavernes als een nuttige toepassing wordt gekarakteriseerd indien sprake is van het gebruik afvalstoffen die daar volgens de meest recente wetenschappelijk en technische kennis geschikt voor zijn*), moet bovendien in moet in het oog worden gehouden...()....</p>

³ Dit speelt onder meer bij opvulling van mijnen of groeves (zie bijlage 3, begrippenlijst)

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		<p>*: <u>Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15). Zie verder beleidskader B.12.2.</u></p> <p>Na: "In geval er sprake is van het preventief opvullen van een caverne die niet als instabiel is aangemerkt, moet het opvullen van de caverne worden beschouwd als een vorm van storten" wordt toegevoegd: <u>Hetzelfde geldt als de initiatiefnemer afvalstoffen wil inzetten die daar volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis niet geschikt voor zijn*</u>,</p> <p>*: <u>Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15). Zie verder beleidskader B.12.2.</u></p> <p>In § B.12.14 is de tekst als volgt gewijzigd en aangevuld: Het vullen van <u>aangetoond</u> instabiele zoutcavernes wordt <u>uitsluitend</u> beschouwd als nuttige toepassing <u>als sprake is van het gebruik van afvalstoffen die daar volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt voor zijn*</u>.</p> <p>*: <u>Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15). Zie verder beleidskader B.12.2.</u></p> <p>Na " In geval er sprake is van een...als nuttige toepassing kunnen aanvaard." (pag. 176 bovenaan) is toegevoegd: <u>Daarvoor is wel noodzakelijk dat wordt aangetoond dat de te gebruiken afvalstoffen daar volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt voor zijn*</u>,</p> <p>*: <u>Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15). Zie verder beleidskader B.12.2.</u></p> <p>Na "Indien geen sprake is van een instabiele zoutcaverne, is sprake van storten." is ingevoegd: <u>Er is eveneens sprake van storten als de te gebruiken afvalstoffen, volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis, niet geschikt zijn om primaire materialen te vervangen,</u></p> <p>In § B.13.5.5 is aan de eerste alinea na "...opvulplicht opvulnoodzaak" toegevoegd: <u>en de voor de opvulling te gebruiken afvalstoffen daar volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt voor zijn. Als het gaat om opvulling van mijnen en groeves betekent dit dat uitsluitend inerte*, niet-gevaarlijke afvalstoffen mogen worden gebruikt**.</u></p> <p>* <u>Zie voor wat hier verstaan wordt onder 'inerte afvalstoffen' de begrippenlijst van het LAP.</u> ** <u>Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15). Zie verder beleidskader B.12.2.</u></p> <p>Verder is in deze paragraaf toegevoegd: Indien geen sprake is van opvulplicht of opvulnoodzaak <u>en/of de afvalstoffen niet geschikt zijn voor de opvulling,</u> dan geldt dat sprake is van overbrenging voor (ondergronds) storten en wordt tegen de overbrenging bezwaar gemaakt.</p> <p>In § B.13.9: is na "Het overbrengen t.b.v. het toepassen van afvalstoffen in de diepe ondergrond kan uitsluitend als overbrenging t.b.v. nuttige toepassing worden gezien wanneer aangetoond kan worden dat er sprake is van een opvulplicht of een opvulnoodzaak." Toegevoegd: <u>en dat sprake is van afvalstoffen daar volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt voor zijn. Als het gaat om de opvulling van mijnen en groeven is uitsluitend sprake van nuttige toepassing bij het gebruik van inerte*, niet-gevaarlijke afvalstoffen.</u></p> <p>* <u>Zie voor wat hier verstaan wordt onder 'inerte afvalstoffen' de begrippenlijst van het LAP.</u></p> <p>In bijlage F.3 zijn de volgende begrippen toevoegen of gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inerte afvalstoffen: Het arrest C-147/15 van het Europese Hof van Justitie (Edilizia Mastrodonato) hanteert het begrip 'inerte afvalstoffen' en verwijst voor de definitie daarvan in de Richtlijn storten. Dit begrip is als volgt toegevoegd aan bijlage F.3 van het LAP: <u>inerte afvalstoffen (in situaties waar het gaat om opvullen van berges in mijnen en groeves en op stortplaatsen) *: afvalstoffen die geen significante fysische, chemische of biologische veranderingen ondergaan. Inerte afvalstoffen lossen niet op, verbranden niet en vertonen ook geen andere fysische of chemische reacties, worden niet biologisch afgebroken en hebben geen zodanige negatieve effecten op andere stoffen waarmee zij in contact komen dat milieuverontreiniging of schade aan de volksgezondheid dreigt te ontstaan. De totale uitloogbaarheid en het gehalte aan verontreinigende componenten van de afvalstoffen, en de ecotoxiciteit van het percolaat mogen niet significant zijn en met name de kwaliteit van het oppervlaktewater en/of grondwater niet in gevaar brengen. In de bijlage bij het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen is, ter implementatie van Beschikking 2003/33/EG een tabel opgenomen met afvalstoffen die als inert kunnen worden beschouwd.</u> (*) : Richtlijn storten • <u>inerte afvalstoffen (in alle andere situaties): afvalstoffen die chemisch gezien niet of nauwelijks brandbaar zijn</u> • De omschrijving van 'nuttige toepassing' is als volgt gewijzigd: Elke handeling met als voornaamste resultaat dat afvalstoffen een nuttig doel dienen door hetzij in de betrokken installatie, hetzij in de ruimere economie, andere materialen te vervangen die anders voor een specifieke functie zouden zijn gebruikt, of waardoor de afvalstof voor die functie wordt klaargemaakt. <u>De afvalstoffen dienen daar, gelet op het arrest C-147/15 van het Europese Hof van Justitie, volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt te zijn voor het vervangen van primaire materialen, tot welke tot handelingen van nuttige toepassing behoren</u> in ieder geval ~~behoren~~ de handelingen die zijn genoemd in bijlage II bij de kaderrichtlijn afvalstoffen (2008/98/EG). • Het bergen van afvalstoffen in groeves of mijnen kan zowel nuttige toepassing (opvulling) als verwijdering (storten) zijn.. De omschrijving van 'opvulling' is daarom als volgt gewijzigd: Vorm van 'andere nuttige toepassing' waarbij geschikt afval wordt gebruikt voor het herstel van in het kader van delfstofwinning afgegraven terreinen (dagbouw) of voor het opvullen van mijnen, en waarbij dat afval niet-afvalmaterialen vervangt. <u>De afvalstoffen dienen daar volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt voor te zijn.</u> Hierbij kan het ook gaan om inzet van afval bij de vervaardiging van mortels, die vervolgens gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan. <u>Als het gaat om berges van afvalstoffen in mijnen en groeves is uitsluitend sprake van nuttige toepassing bij het gebruik van inerte, niet-gevaarlijke afvalstoffen.</u> <p>In bijlage F.6.2 is aan het einde van de eerste alinea toegevoegd: <u>Daarnaast moeten de afvalstoffen volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt zijn om die andere materialen te vervangen. Dit houdt in dat afvalstoffen andere materialen kunnen vervangen zonder dat dit nadelige gevolgen heeft voor de voorzorgsmaatregelen voor het milieu. M.a.w.: bij het gebruik van afvalstoffen mag geen sprake zijn van negatievere gevolgen voor het milieu dan bij het gebruik van ander materiaal (EHVJ, C-147/15).</u></p> <p>Bijlage F.6.7 onder "Indelen van de toepassing van afval in mijnen en groeves" Een ander aspect waarbij de vraag aan de orde is of sprake is van D1 of nuttige toepassing is de toepassing van afvalstoffen voor herstel van in het kader van delfstofwinning afgegraven terreinen (dagbouw) of het opvullen van mijnen.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		<p>Conform ~~uitspraken van de Raad van State~~ <u>jurisprudentie</u> kan het toepassen van afvalstoffen voor de vervaardiging van mortels die gebruikt worden als opvulling in mijnen om instorten tegen te gaan, <u>onder voorwaarden worden</u> aangemerkt als een handeling van nuttige toepassing ('andere nuttige toepassing' in de afvalhiërarchie, R-handeling zonder nummer). <u>Ten eerste moeten</u> de afvalstoffen in de plaats komen van primaire grondstoffen die anders hadden moeten worden gebruikt. <u>Ook moeten de gebruikte afvalstoffen volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt zijn om de anders gebruikte primaire grondstoffen te vervangen.</u> Voor opvulling van mijnen en <u>groeves betekent dit bovendien dat uitsluiten inerte* en niet-gevaarlijke afvalstoffen mogen worden gebruikt**.</u> Deze voorwaarden van vervangen van primaire materialen en van geschiktheid gelden ook voor het gebruik van afvalstoffen als vulstof in zoutkoepels. Volgens bestaande jurisprudentie moet hier <u>bovendien sprake zijn van een opvolplicht of opvulnoodzaak om aangemerkt te kunnen worden als andere nuttige toepassing.</u> Indien niet kan worden aangetoond dat er een opvolplicht of opvulnoodzaak is <u>en/of de in te zetten afvalstoffen niet geschikt zijn om primaire materialen te vervangen,</u> wordt uitgegaan van storten en <u>betreft</u> het een verwijderingshandeling D1.</p> <p>Als de opvulling is voltooid is de verwerking voltooid. Toch blijft na toepassing nog steeds sprake van een afvalstof. Deze heeft wel de toepassing van primaire grondstoffen voorkomen.</p> <p>* Zie voor wat hier wordt verstaan onder 'inerte afvalstoffen' de begrippenlijst van het LAP. ** Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15). Zie verder beleidskader B.12.2.</p> <p>Bijlage F.6.7 onder "Overige situaties waarbij sprake is van op of in de bodem brengen" In overige gevallen wordt bij het maken van het onderscheid D1-R3 of D1-R5 gesproken van nuttige toepassing als het hoofddoel van de inzet van deze specifieke afvalstof is om componenten of fracties uit het afval nuttig toe te passen en de afvalstoffen daarbij in de plaats te laten komen van primaire grondstoffen die anders hadden moeten worden gebruikt. <u>Voorwaarde is wel dat deze afvalstoffen daar volgens de meest recente wetenschappelijke en technische kennis geschikt voor zijn*.</u></p> <p>* Dit volgt uit het arrest van het Europese Hof van Justitie inzake Edilizia Mastrodonato (C-147/15). Zie verder beleidskader B.12.2.</p>
1135.	B.03.2.2	<p>In de genoemde uitgangspunten en voorwaarden van § B.3.2.2 en de alinea die daarop volgt, wordt twee keer tussen haakjes de term (recycle of upcycle) gebruikt. Die termen zijn niet gedefinieerd in het LAP en hebben geen meerwaarde voor de inhoud van deze twee passages. Om vragen over en verwarring omtrent deze passage te voorkomen is deze tekst tweemaal geschrapt, namelijk bij voorwaarde 1 en in de tweede volzin in de tweede alinea na de voorwaarden: Dit recycleert is bruikbaar als grondstof op ten minste hetzelfde of een vergelijkbaar niveau als de oorspronkelijke grondstof (~~recycle of upcycle~~).</p>
1136.	B.03.2.2	<p>Het beleid voor bron- en nascheiding geldt voor de inzameling van huishoudelijk afval en bij het gescheiden houden van kleine hoeveelheden niet-gevaarlijk afval die binnen de inrichting zijn vrijgekomen. Dit beleid geldt niet voor afval van openbare ruimten, zodat de volgende zin is gewijzigd: Aanvullend geldt dat nascheiding niet mag leiden tot een deelstroom die wordt gestort. Dit uitgangspunt volgt ook uit de minimumstandaard voor residuen van het verwerken van <u>ondermeer</u> (grof) huishoudelijk restafval, vergelijkbaar bedrijfsafval <u>en</u> restafval van bedrijven ~~en afval van openbare ruimten.~~</p>
1137.	B.03.6	<p>In onderstaande zin moet worden verduidelijkt dat de beoordeling bron- of nascheiding alleen plaatsvindt in bepaalde situaties. Dit blijkt overigens ook al uit de rest van B.3. In het geval bronscheiding leidt tot het terugwinnen van het oorspronkelijke functionele materiaal, moet <u>bij de inzameling van huishoudelijk afval en bij het gescheiden houden van kleine hoeveelheden niet-gevaarlijk afval die binnen de inrichting zijn vrijgekomen,</u> worden vastgesteld of nascheiding als alternatief of als aanvulling op bronscheiding kan worden ingezet, dan wel dat nascheiding geen meerwaarde heeft.</p>
1138.	B.06.4.3	<p>De tekst van paragraaf B.6.4.3 is aangepast om beter aan te sluiten bij de praktijk. De tekst is als volgt gewijzigd:</p> <p>Leidraad ~~en~~ webtoets en rechtsoordelen Door het ministerie van IenW is een leidraad voor de beoordeling afvalstof of niet-afvalstof <u>in voorbereiding die zal worden gepubliceerd</u> nadat het LAP is vastgesteld ~~gepubliceerd~~, waarin nader wordt ingegaan op de hiervoor genoemde onderwerpen. ...</p> <p>Ter ondersteuning van de beoordeling 'afval-of-product' voor ~~een~~ specifieke casussen <u>heeft het ministerie meerdere rechtsoordelen opgesteld waarin een oordeel wordt gegeven over de status van een materiaal. De beoordelingen zijn op basis van de beleidslijn zoals in dit hoofdstuk staat. kan een bedrijf aan het ministerie bovendien een zogeheten rechtsoordeel vragen. Een verzoek hiertoe kan via de genoemde webtoets elektronisch bij Rijkswaterstaat worden ingediend.</u></p>
1139.	B.9.2.2.2 en B.9.2.2.3 B.13.3.3.3 e.v.	<p>Op 22 maart 2017 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak gedaan in de zaak Oliehandel Koeweit die gevolgen heeft voor het in LAP3 opgenomen beleid. Dit heeft op en aantal plaatsen geleid tot aanpassingen. De doorgevoerde aanpassingen zijn de volgende:</p> <p>Aan § B.9.2.2.2 is aan het eind van de paragraaf toegevoegd: <u>Op 22 maart 2017 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak gedaan in de zaak Oliehandel Koeweit die gevolgen heeft voor het in LAP3 opgenomen uitvoerbeleid voor afvalstoffen bestemd voor nuttige toepassing. De uitspraak heeft tot gevolg dat bezwaren tegen de uitvoer van afvalstoffen voor nuttige toepassing vanwege een 'minder hoogwaardige' vorm van nuttige toepassing niet meer rechtstreeks op de minimumstandaarden uit de sectorplannen van het LAP kunnen worden gebaseerd, maar dat daarbij tevens een expliciete koppeling moet worden gelegd naar de treden van de Europese en wettelijk verankerde afvalhiërarchie uit art. 10.4 Wm waarvan de minimumstandaarden een invulling zijn voor een specifieke afvalstromen.</u></p> <p><u>LAP3 introduceert het begrip 'voorkeursrecycling', als instrument om te kunnen sturen op hoogwaardigheid binnen verschillende vormen van recycling. In LAP3 is nu echter nog geen uitwerking gegeven aan het begrip voorkeursrecycling. Er wordt bij uitvoer van afvalstoffen voor nuttige toepassing dus ook nog niet op gestuurd.</u></p> <p>Aan § B.9.2.2.3 is aan het einde toegevoegd: <u>In dit LAP is nu nog geen uitwerking gegeven aan het begrip voorkeursrecycling.</u></p> <p>In § B.13.3.3 is de volgende wijziging doorgevoerd: <u>Bij de beoordeling van een kennisgeving toetst het bevoegd gezag of de beoogde verwerking voldoende hoogwaardig is. Bij onvoldoende hoogwaardigheid bij overbrenging vanuit Nederland, of bij strijdigheid met de minimumstandaard bij overbrenging naar Nederland maakt het bevoegd gezag bezwaar tegen de overbrenging. Op 22 maart 2017 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak gedaan in de zaak Oliehandel Koeweit die gevolgen heeft voor het in LAP3 opgenomen uitvoerbeleid voor afvalstoffen bestemd voor nuttige toepassing dat gebaseerd is op het sturen op hoogwaardiger vormen van nuttige toepassing. De uitspraak heeft tot gevolg dat bezwaren tegen de uitvoer van afvalstoffen voor nuttige toepassing vanwege een 'minder hoogwaardige' vorm van nuttige toepassing – minder hoogwaardige in de zin van verwerking (deels) op een lagere trede van de afvalhiërarchie - niet meer rechtstreeks op de minimumstandaarden uit de sectorplannen van het LAP kunnen worden gebaseerd, maar dat daarbij tevens een expliciete koppeling moet worden gelegd naar de treden van de Europese en wettelijk verankerde afvalhiërarchie uit art. 10.4 Wm waarvan deze minimumstandaarden een invulling zijn voor specifieke afvalstromen.</u></p> <p><u>Bij de beoordeling van een kennisgeving toetst het bevoegd gezag of de beoogde verwerking voldoende hoogwaardig is in lijn is met de afvalhiërarchie. Bij onvoldoende hoogwaardigheid bij overbrenging vanuit Nederland ten behoeve</u></p>

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		<p><u>van verwerking op een lagere trede van de afvalhiërarchie, of bij strijdigheid met de minimumstandaard bij overbrenging naar Nederland maakt het bevoegd gezag in beginsel bezwaar tegen de overbrenging. Bij het gebruik van de paragrafen III van de sectorplannen van het LAP wordt bij bezwaar tegen overbrenging van afvalstoffen voor nuttige toepassing vanuit Nederland in dat geval bezwaar gemaakt wegens "strijd met artikel 4 KRA" (de a-grond van art. 12 EVOA) en niet alleen vanwege het feit dat het LAP de overbrenging niet toestaat (weigeringsgrond "strijd met het afvalbeheerplan" - de k-grond van art. 12 EVOA).</u></p> <p>In § B.13.3.3.2 is in de eerste alinea, tweede streepje het volgende aangepast: Voor overige afvalstoffen wordt <u>direct</u> getoetst aan de afvalhiërarchie.</p> <p>In § B.13.3.3.2, tweede alinea is het volgende gewijzigd: 1. <i>Overbrenging voor storten</i>: dit is in beginsel niet toegestaan vanuit het principe van nationale zelfverzorging, ook niet als de minimumstandaard of de wenselijke of verplichte verwerking 'storten' is (zie verder paragraaf B.13.4.1). 2. <i>Bij voorkeursrecycling</i>: In het geval er een sectorplan van toepassing is op de afvalstof én er een vorm van voorkeursrecycling in de minimumstandaard is opgenomen, wordt tegen de overbrenging vanuit Nederland bezwaar gemaakt indien de beoogde verwerking een andere vorm van recycling is dan de voorkeursrecycling (zie verder paragraaf B.13.5.1). <u>In dit plan is nu nog geen uitwerking gegeven aan het begrip voorkeursrecycling.</u></p> <p>In § B.13.5, tweede alinea, tweede streepje, is de volgende toevoeging gedaan: In principe slechts bezwaar wordt gemaakt tegen overbrenging voor recycling indien de mate van recycling de overbrenging niet rechtvaardigt, of indien een vorm van recycling voor de betreffende afvalstof als voorkeursrecycling is aangemerkt en het een overbrenging voor een <u>minder hoogwaardige vorm</u> andere wijze van recycling betreft. <u>In LAP3 is nu echter nog geen uitwerking gegeven aan het begrip voorkeursrecycling. Er wordt bij uitvoer van afvalstoffen voor nuttige toepassing dus ook nog niet op gestuurd.</u></p> <p>In § B.13.5.1 is de tweede alinea als volgt gewijzigd: Als sprake is van voorkeursrecycling, dan is dit in het sectorplan aangegeven. Als dit het geval is <u>- en dat is in deze versie van LAP3 nog nergens het geval en wordt pas voorzien in een toekomstige wijziging van LAP3 -</u> wordt tegen overbrenging <u>in beginsel</u> bezwaar gemaakt indien het een overbrenging betreft ten behoeve van <u>elke andere vorm</u> <u>een minder hoogwaardige vorm</u> van recycling dan de voorkeursrecycling.</p> <p>In § B.13.9 is onder kopje 'Overbrenging voor nuttige toepassing' de volgende wijziging aangebracht: In het geval de minimumstandaard in een sectorplan een vorm van voorkeursrecycling is, wordt deze vorm van verwerken ook als maatstaf gehanteerd bij het beoordelen van verwerking in het buitenland. Tegen overbrenging t.b.v. <u>een minder hoogwaardige andere vorm</u> van recycling wordt <u>in beginsel</u> bezwaar gemaakt. <u>In dit plan is nu nog geen uitwerking gegeven aan het begrip voorkeursrecycling.</u></p> <p>In § F.10.2.2 wordt aan de eerste alinea een zin toegevoegd: <u>In LAP3 is nu nog in geen enkel sectorplan gebruik gemaakt van het concept 'voorkeursrecycling' waardoor dit nog niet heeft geleid tot specifiek beleid voor overbrenging.</u></p>
1140.	B.10.6 en E.03	<p>Ter verduidelijking dat de beperking voor opwerken tot brandstof niet geldt voor plantaardige en dierlijke vetten (uit de voedingsmiddelenindustrie) is het LAP aangepast De tekst van § B.10.6 is als volgt gewijzigd: Deze beperking geldt dus niet voor het produceren van brandstoffen uit afvalstoffen die niet vallen onder een sectorplan waarin deze beperking expliciet is opgenomen. <u>Een voorbeeld hiervan zijn de plantaardige en dierlijke oliën en vetten die worden opgewerkt tot brandstof.</u></p> <p>Daarnaast is in E.03 minimumstandaard b tekstueel gewijzigd: ~~Opwerken tot een secundaire brandstof wordt alleen vergund wanneer sturingsvoorschriften worden opgenomen om afzet als brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen of voor andere mobiele toepassingen of voor vormen van inzet buiten inrichtingen te voorkomen en zo zeker te stellen dat hoofdgebruik als brandstof alleen kan plaatsvinden binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen waarin waarborgen voor mens en milieu kunnen worden vastgelegd.~~ <u>Hoofdgebruik als brandstof' als vorm van nuttige toepassing is alleen toegestaan binnen inrichtingen waarin emissiebeperking is gereguleerd in specifieke regelgeving en/of daarop gebaseerde vergunningen. Dit betekent dat het verwerken van deze afvalstof tot brandstof voor motoren van voer- en vaartuigen of andere mobiele toepassingen niet is toegestaan. Hiertoe worden in vergunningen van verwerkers zo nodig sturingsvoorschriften opgenomen om een dergelijke inzet buiten inrichtingen te voorkomen.</u></p>
1141.	B.10.7	Bij het eerste gedachtestreepje onder de kop 'Productie van ...' wordt voor 'niet toegestaan' " <u>Het is</u> " opgenomen.
1142.	B.12.13.7 en B.13.4.1.2	<p>De tekst in het ontwerp bleek niet helemaal duidelijk ten aanzien van de afvalstoffen die - als uitzondering op de algemene regel - mogen worden overgebracht naar het buitenland ten behoeve van storten. Om die reden zijn de volgende twee tekstuele wijzigingen doorgevoerd:</p> <p>B.12.13.7 Uitvoer naar buitenlandse ondergrondse deponie ~~Eind 2005 is in Nederland de C2 deponie gesloten. Met het wegvallen van deze deponie is voor een klein aantal (sterk uitloogbare) niet verwerkbaar gevaarlijke afvalstoffen waarvoor geen verwerkings- of verwijderingsmogelijkheid capaciteit meer binnen Nederland is. Voor deze afvalstoffen wordt uitvoeroverbrenging naar ondergrondse deponieën in het buitenland alleen toegestaan wanneer blijkt dat andere verwerkingsmogelijkheden uit afvalhiërarchie voor het beheer van dergelijke afvalstoffen niet realiseerbaar zijn. Dit kan bijvoorbeeld gelden voor een klein deel van de afvalstoffen die voorheen gestort konden worden in de sinds 2005 gesloten C2-deponie. Bij uitvoer overbrenging naar het buitenland moet men voldoen aan de eisen in de EG-verordening overbrenging van afvalstoffen (EVOA). Zie verder ook § B.13.4.1.2.~~</p> <p>B.13.4.1.2 Storten Nederlands afval in het buitenland Er wordt geen bezwaar gemaakt tegen overbrenging voor storten op grond van nationale zelfverzorging als blijkt dat storten buiten Nederland de enige verwerkingsmogelijkheid voor een bepaalde afvalstof is. Dit geldt bijvoorbeeld voor <u>een klein deel van de (sterk uitloogbare) afvalstoffen die voorheen gestort konden worden in de sinds 2005 gesloten C2-deponie. Voor het grootste deel van deze afvalstoffen is een alternatief binnen Nederland en daarvoor wordt overbrenging voor storten niet toegestaan.</u> Door de sluiting van deze deponie is de verwerkingsmogelijkheid voor <u>een klein deel van</u> deze specifieke afvalstoffen in Nederland <u>echter wel</u> vervallen. In de regel gaat het om niet-brandbaar afval.</p> <p>Een afvalstof kan uitsluitend in het buitenland gestort worden, wanneer het gaat om Nederlands afval waarvoor (cumulatieve voorwaarden):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. verbranden als vorm van verwijdering zowel in Nederland als in het buitenland om technische redenen niet mogelijk is of voor de ontdoener aantoonbaar duurder is dan € 205,- per ton (verwerkingsprijs, dus exclusief inzamel- en transportkosten); en 2. nuttige toepassing niet is toegestaan, niet mogelijk is of voor de ontdoener aantoonbaar duurder is dan € 205,- per ton (verwerkingsprijs, dus exclusief inzamel- en transportkosten); en 3. onbehandeld storten in Nederland niet mogelijk is; en 4. storten in Nederland na immobilisatie niet mogelijk is of voor de ontdoener aantoonbaar duurder is dan € 205,- per ton (verwerkingsprijs, dus exclusief inzamel- en transportkosten). <p>Voor afvalstoffen die vallen onder een sectorplan moet in de desbetreffende paragraaf III van het sectorplan zijn aangegeven dat in het voorkomende geval geen bezwaar tegen de overbrenging wordt gemaakt. <u>Bij de kennisgeving dient informatie te worden gevoegd waaruit blijkt dat een de in deze paragraaf genoemde voorwaarden 1 t/m 4 is voldaan.</u></p>

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
1143.	B.14.4.3 en B.14.6	<p>Als verwijdering of vernietiging van afval met ZZS mogelijk is, zou dit de voorkeur boven recycling moeten hebben. Het criterium of het 'technisch en economisch mogelijk is om ZZS uit het afval te vernietigen of af te scheiden' is ten onrechte geen onderdeel van de risicobeoordeling. De tekst van B.14.4.3 en B.14.6. wordt hierop als volgt aangepast.</p> <p><u>Vooraf is het van belang of het technisch en economisch mogelijk is om de aanwezige ZZS uit het materiaal te vernietigen of af te scheiden en het materiaal dan zonder ZZS of met heel lage gehalten ervan alsnog voor recycling of nuttige toepassing in te zetten. Als dat het geval is, wordt de inzet van ZZS-houdend materiaal zonder deze reinigingsstap niet toegestaan. Een verdere beoordeling van de risico's volgens de rest van deze paragraaf kan dan ook achterwege blijven. Voor een toelichting op de technische en economische beoordeling wordt verwezen naar B.14.4.4. Als een bepaalde ZZS de wettelijke grenswaarde overschrijdt die voor deze stof geldt (in de beoogde toepassing van een materiaal), of als om andere redenen het gehalte van een ZZS te hoog is om aan de eis te voldoen dat de toepassing een acceptabel milieurisico heeft, kan in sommige gevallen verwijdering van ZZS uit het materiaal een oplossing bieden, mits dit technisch en economisch mogelijk is.</u></p> <p>Tevens wordt deze tekst een stuk naar boven geplaatst en komt direct boven de zin "De beoordeling van risico's op onaanvaardbare blootstelling van mens en milieu aan ZZS omvat de volgende aspecten."</p>
1144.	B.14.5.1.1 en B.14.6	<p>In het ontwerp-LAP staat dat in sommige gevallen een risicobeoordeling gemaakt moet worden. Maar het door middel van mengen verlagen van de ZZS-concentratie en daarmee het wegmengen van ZZS is in bepaalde gevallen ook nog mogelijk. De tekst van B.14.5.1.1 is niet concreet genoeg om dit mengen te verbieden. Het mengen van ZZS was op grond van LAP2 niet toegestaan. Het is nodig dat ook in LAP3 het mengen van afval met ZZS wordt beperkt.</p> <p>Aan het eind van B.14.5.1.1 wordt toegevoegd:</p> <p><u>Aanvullend hierop geldt dat als sprake is van een afvalstof die ZZS bevat in een concentratie die gelijk of hoger is dan de:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <u>concentratiegrenswaarde waarboven het op grond van REACH verboden is dergelijke stoffen in de handel te brengen of te gebruiken; of</u> <u>concentratiegrenswaarde opgenomen in tabel 14 van paragraaf F.11.4; of</u> <u>concentratiegrenswaarde opgenomen in bijlage IV van de POP-verordening;</u> <p><u>het niet is toegestaan om deze afvalstof ten behoeve van nuttige toepassing te mengen met een afvalstof waarvan de concentratie lager is dan genoemd onder a, b en c.</u></p> <p>Aan B.14.6 wordt op het einde van 'Toestaan van nuttige toepassing (waaronder recycling)' toegevoegd:</p> <p><u>Als sprake is van een afvalstof die ZZS bevat in een concentratie die gelijk of hoger is dan de</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <u>concentratiegrenswaarde waarboven het op grond van REACH verboden is dergelijke stoffen in de handel te brengen of te gebruiken; of</u> <u>concentratiegrenswaarde opgenomen in tabel 14 van paragraaf F.11.4; of</u> <u>concentratiegrenswaarde opgenomen in bijlage IV van de POP-verordening;</u> <p><u>dan is het niet toegestaan om deze afvalstof ten behoeve van nuttige toepassing te mengen met een afvalstof waarvan de concentratie lager is dan genoemd onder a, b en c.</u></p>
1145.	B.14.6	<p>In de tekst zijn enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algemene beleidslijn voor nuttige toepassing van afvalstoffen ~~met~~ <u>die</u> ZZS bevatten - Om te kunnen bepalen of sprake is van risico's op onaanvaardbare blootstelling van mens en milieu aan ZZS moet een afweging worden gemaakt op grond van de volgende aspecten. - a) Of in stoffenwetgeving (REACH, POP-verordening), productregelgeving of in het LAP grenswaarden voor ZZS zijn vastgesteld voor het gehalte van betreffende ZZS in een materiaal. Indien een afvalstof of een recyclingproduct voldoet aan de grenswaarden <u>voor ZZS</u> die gelden voor de gekozen toepassing, mag er vanuit worden gegaan dat er geen sprake is van risico's op onaanvaardbare blootstelling van mens en milieu aan ZZS. <p>Als op grond van ~~aspect~~ <u>afweging</u> a niet kan worden geconcludeerd dat sprake is van een aanvaardbaar risico, moeten de onderstaande aspecten in de afweging betrokken worden:</p>
1146.	D.02	<p>Bij de verwerking van inspraakreacties op hoofdstuk D.2 (minimumstandaard) is heroverwogen welke onderdelen van de tekst tot de kern van beleid zouden moeten horen. Gebleken is dat de kern, zoals in het ontwerp-LAP3 verwoord, veel te beperkt is. Dit gezien het belang van het principe 'minimumstandaard' en gezien het feit dat werken met een minimumstandaard een beleidsmatige keuze is. <u>De kern van beleid van hoofdstuk D.2 is daarom integraal vervangen door de volgende tekst:</u></p> <p>In deze laatste paragraaf zijn de punten samengevat die de kern vormen van het beleid zoals opgenomen in dit hoofdstuk. Overige informatie in dit hoofdstuk is toelichtend aan onderstaand beleid of dient als duiding bij bijvoorbeeld bestaande wet- en regelgeving of jurisprudentie. Voor wijziging van onderstaande kern van beleid zal altijd een procedure van openbare inspraak worden gevolgd. Voor wijziging van meer toelichtende delen van dit hoofdstuk zal worden volstaan met bekendmaking.</p> <p>De minimumstandaard Het LAP kent het begrip 'minimumstandaard'. De minimumstandaard geeft de minimale hoogwaardigheid aan van de verwerking van een bepaalde afvalstof of categorie van afvalstoffen. De minimumstandaard is dus een invulling van de afvalhiërarchie voor afzonderlijke (categorieën van) afvalstoffen en vormt op die manier een referentieniveau bij de vergunningverlening voor afvalverwerking. Vergunningen worden in principe alleen verleend als de aangevraagde activiteit minstens even hoogwaardig is als de minimumstandaard, dat wil zeggen als de activiteit een milieudruk veroorzaakt die gelijk is aan of minder is dan die van de minimumstandaard.</p> <p>Een minimumstandaard geldt altijd voor al het afval dat voldoet aan de beschrijving en ook voor de stroom als geheel (dus een minimumstandaard 'verbranden' betekent 100% verbranden en 0% storten).</p> <p>Een minimumstandaard kan op verschillende manieren zijn ingevuld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Als overkoepelende afvalverwerkingsvorm nuttige toepassing of verwijdering; - Als een niveau van de afvalhiërarchie; - Als een niveau van de afvalhiërarchie met daaraan gekoppeld een minimaal te behalen milieuprestatie of een specifieke voorwaarden/beperking; - Als een specifiek benoemde verwerkingstechniek. <p>Gebruik van de minimumstandaard bij vergunningverlening De minimumstandaard is bedoeld als harmoniserend instrument voor vergunningverlening:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afvalverwerkingsvorm die laagwaardiger zijn dan de minimumstandaard, of niet voldoen aan een specifiek benoemde verwerkingsvorm als minimumstandaard, worden niet vergund tenzij middels een LCA wordt aangetoond dat de beoogde verwerkingsvorm minstens even hoogwaardig is als de minimumstandaard. - Bij vergunningverlening kijkt het bevoegd gezag niet naar boven af van de in dit LAP opgenomen minimumstandaarden. Dit behoudens gevallen waarin de aanvraag voor een vergunning zelf voorziet in een verwerkingswijze die verder gaat dan de minimumstandaard. Is het bevoegd gezag voornemens om een laagwaardigere verwerkingsvorm (op basis van de afvalhiërarchie of op basis van een LCA) toch te vergunnen, dan is sprake van afwijken van het LAP en moet de procedure uit paragraaf A.2.6. worden gevolgd. - In principe wordt vergunning verleent voor het uitvoeren van alle stappen van een verwerkingsproces op een ten minste even hoogwaardige verwerkingswijze conform de minimumstandaard. Wordt vergunning aangevraagd voor het uitvoeren van een deelstap uit de minimumstandaard, dan neemt het bevoegd gezag sturingsvoorschriften op in de vergunning om te borgen dat de gehele verwerking conform de minimumstandaard plaatsvindt (uiteraard behalve als de verwerking de laatste stap is van het verwerkingsproces conform de minimumstandaard).

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		<p>Het uitvoeren van een LCA en het beoordelen daarvan De LCA die bij een vergunningaanvraag wordt gevoegd als onderbouwing om af te kunnen wijken van een minimumstandaard, moet worden uitgevoerd conform de aanwijzingen in 'bijlage F.9'. De initiatiefnemer moet de voorgenomen activiteit vergelijken met de minimumstandaard. Voor een vergelijking met een minimumstandaard die algemeen geformuleerd is en niet als techniek, kiest de initiatiefnemer een concrete uitvoeringsvorm van de minimumstandaard die voor het verwerken van dergelijk Nederlands afval gebruikelijk is.</p> <p>Aanpassen van een minimumstandaard tijdens de planperiode van het LAP Om de introductie van innovatieve technieken te ondersteunen kan de minimumstandaard tussentijds worden aangepast. Dit soort aanpassingen kan - niet limitatief - reeds zijn aangekondigd in de sectorplannen. Minimumstandaarden kunnen worden aangepast als aan de volgende voorwaarden is voldaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de hoogwaardigheid van de nieuwe verwerkingswijze is – ten genoegen van de minister aangetoond - significant hoger dan die van de minimumstandaard; b. er is een afzetmarkt, anders dan storten, voor de materialen die na de verwerking overblijven; c. de nieuwe verwerkingswijze kost de ontdoener van de afvalstof niet meer dan € 205,- per ton; <i>Bij uitzondering kan de minister hiervan afwijken, wanneer de behaalde milieuwinst of de prijs van alternatieve verwerkingsvormen voor dezelfde afvalstof hier aanleiding toe geven.</i> d. de nieuwe verwerkingswijze functioneert naar behoren (bewezen techniek); e. De nieuwe verwerkingswijze is in beginsel in voldoende capaciteit in Nederland aanwezig of kan daar worden gerealiseerd. <i>Capaciteit in het buitenland wordt in beginsel alleen in de afweging betrokken, wanneer het gaat om een afvalstof waar slechts een beperkte hoeveelheid van vrijkomt en het niet loont om binnen de landsgrenzen een aparte verwerkingscapaciteit te realiseren. Randvoorwaarde hierbij is dat er voldoende en toegankelijke capaciteit in het buitenland beschikbaar is.</i> <p>Samenvatting te volgen systematiek bij vergunningverlening Voor het gebruik van de minimumstandaard in het kader van vergunningverlening is het schema op de volgende pagina het uitgangspunt.</p>

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		<pre> graph TD Q1{Kent het LAP voor deze afvalstof een minimumstandaard?} -- ja --> Q2{Bevat de afvalstof ZZS waardoor de verwerking moet voldoen aan de voorschriften van REACH en/of POP-verordening en/of aan de beleidslijn van paragraaf B.14.5.2?} Q1 -- nee --> A1{Beoordelen op basis van het beleidskader (hiërarchie; deel A, paragraaf 4.2.1)} Q2 -- ja --> Q3{Voldoet de beoogde verwerking aan de voorschriften van REACH en/of POP-verordening en/of aan de beleidslijn van par. B.14.5.2?} Q2 -- nee --> A2{Niet vergunnen} Q3 -- ja --> Q4{Is in de minimumstandaard reeds rekening gehouden met deze specifieke verontreiniging en/of voldoet de minimumstandaard (dus) aan de voorschriften van REACH en/of POP-verordening en/of aan de beleidslijn van par. B.14.5.2?} Q3 -- nee --> A3{Niet vergunnen} Q4 -- ja --> A4{Vergunnen} Q4 -- nee --> A5{Niet vergunnen van de beoogde verwerking} Q5{Is de beoogde verwerkingswijze expliciet verboden in of voldoet deze niet aan voorwaarden van de minimumstandaard.} -- ja --> A5 Q5 -- nee --> Q6{Is de beoogde verwerkingswijze gelijk aan de minimumstandaard?} Q6 -- ja --> A6{Vergunnen} Q6 -- nee --> Q7{Is de minimumstandaard expliciet aangemerkt als 'voorkeursrecycling'?} Q7 -- ja --> Q8{Betreft de beoogde verwerking 'voorbereiden voor hergebruik'?} Q7 -- nee --> A6 Q8 -- ja --> A6 Q8 -- nee --> A7{Niet vergunnen} Q9{Is de minimumstandaard als trede of als techniek geformuleerd?} -- trede --> Q10{Wordt een deel van het afval bij de beoogde techniek op een lagere trede verwerkt?} Q9 -- techniek --> Q11{Wordt de afvalstof voor 100% op een hogere trede dan de trede van de minimumstandaard verwerkt?} Q10 -- ja --> A6 Q10 -- nee --> A6 Q11 -- ja --> A6 Q11 -- nee --> Q12{Is een LCA van de beoogde verwerkingswijze en van de minimumstandaard bijgevoegd bij de aanvraag?} Q12 -- ja --> Q13{Is de milieudruk van de beoogde verwerkingswijze gelijk aan of lager dan die van de minimumstandaard?} Q12 -- nee --> A8{Aanvraag niet in behandeling nemen} Q13 -- ja --> A6 Q13 -- nee --> A7 </pre>
1147.	D.2	<p>Bij verwerking van inspraakreacties op hoofdstuk D.2 (minimumstandaard) bleek dat de figuur die de kern vormt van het beleid voor de minimumstandaard op het punt van ZZS onduidelijk was. Het schema dat hoort bij paragraaf D.2.6 is als volgt gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het tweede tekstvak van de tweede kolom is als volgt gewijzigd: ~~Voldoet~~ <u>Is in de minimumstandaard reeds rekening gehouden met deze specifieke verontreinigingen en/of voldoet de minimumstandaard (dus)</u> aan de voorschriften van REACH en/of POP-verordening en/of aan de beleidslijn van § B.14.5.2? Aan het tweede tekstvak van de derde kolom is de volgende opmerking toegevoegd: <u>Omdat de beoogde verwerking niet voldoet aan de rechtstreeks geldende bepalingen uit REACH of POP of niet voldaan wordt aan de beleidslijn van § B.14.5.2.</u>

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging																							
		<ul style="list-style-type: none"> Aan het derde tekstvak van de derde kolom is de volgende opmerking toegevoegd: <u>De minimumstandaard voldoet niet aan REACH, POP of de beleidslijn uit §.B.14, maar de beoogde verwerking wel. In dat geval kan afgeweken worden van de minimumstandaard en kan de beoogde verwerking wel vergund worden.</u> <p>Bij de figuur wordt bovendien de volgende titel toegevoegd: <u>figuur xx; Gebruik minimumstandaard bij vergunningverlening</u></p>																							
1148.	E (algemeen)	<p>Met verwijzing naar de inleiding bij de nummer 1134 in deze tabel aangaande de implementatie van het arrest Edilizia Mastrodonato in het LAP, zijn in diverse sectorplannen in de paragrafen II en/of III wijzigingen aangebracht om de minimumstandaard en het beleid voor overbrenging in lijn te brengen met dat arrest. Het gaat om de volgende wijzigingen in de volgende sectorplannen:</p> <p>In sectorplannen waar in LAP2 en het ontwerp LAP3 geen specifiek beleid voor opvulling werd geformuleerd gemaakt (alle, behalve deze in onderstaande wijzigingen genoemd en behalve E.10, E.18 , E.53, E.65 en E.70), is aan de tekst voor storten bij overbrenging vanuit Nederland de volgende voetnoot toegevoegd: * <u>Onder storten valt ook opvulling van mijnen en groeves met niet-inert en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie ook het beleidskader B.12.2.</u></p> <p>In de sectorplannen E.03, E.35, E.72 en E.73 zijn de volgende wijzigingen aangebracht in §.III bij 'overbrenging vanuit Nederland' t.b.v. storten:</p> <table border="1" data-bbox="433 684 1442 793"> <tr> <td>t.b.v. storten</td> <td>Nee</td> <td>Op grond van nationale zelfverzorging. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u></td> </tr> </table> <p>In de sectorplannen E.20 en E.34 is in paragraaf III bij 'overbrenging vanuit Nederland' de tekst als volgt gewijzigd:</p> <table border="1" data-bbox="433 842 1442 1163"> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Nee</td> <td>Voor [afvalstof], omdat recycling mogelijk is. ~~Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten behoeve van: — het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of — toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte.~~ <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. storten</td> <td>Nee</td> <td>Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling mogelijk is. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u></td> </tr> </table> <p>In sectorplan E.31 zijn de volgende wijzigingen aangebracht in §.III bij 'overbrenging vanuit Nederland':</p> <table border="1" data-bbox="433 1211 1442 1635"> <tr> <td rowspan="2">t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>nee</td> <td>Voor [afvalstof], omdat recycling mogelijk is. ~~Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten behoeve van: — het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of — toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte.~~ <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></td> </tr> <tr> <td>ja</td> <td>Voor niet-recyclebaar gips (par. II onder b), mits ...()... <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. storten</td> <td>Nee</td> <td>Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling mogelijk is. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u></td> </tr> </table> <p>In sectorplan E.30 is in paragraaf III bij 'overbrenging vanuit Nederland' de tekst als volgt gewijzigd:</p> <table border="1" data-bbox="433 1684 1442 1953"> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td>Nee</td> <td>...()... ~~Ook overbrenging vanuit Nederland voor toepassing van zeefzand bij de vervaardiging van mortels, die gebruikt worden als opvulling in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of toepassing van zeefzand direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte, wordt niet toegestaan.~~ <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. storten</td> <td>Nee</td> <td>Op grond van nationale zelfverzorging. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie</u></td> </tr> </table>	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u>	t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	Voor [afvalstof], omdat recycling mogelijk is. ~~Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten behoeve van: — het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of — toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte.~~ <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling mogelijk is. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u>	t.b.v. andere nuttige toepassing	nee	Voor [afvalstof], omdat recycling mogelijk is. ~~Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten behoeve van: — het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of — toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte.~~ <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>	ja	Voor niet-recyclebaar gips (par. II onder b), mits ...()... <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling mogelijk is. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u>	t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	...()... ~~Ook overbrenging vanuit Nederland voor toepassing van zeefzand bij de vervaardiging van mortels, die gebruikt worden als opvulling in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of toepassing van zeefzand direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte, wordt niet toegestaan.~~ <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>	t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie</u>
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u>																							
t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	Voor [afvalstof], omdat recycling mogelijk is. ~~Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten behoeve van: — het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of — toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte.~~ <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>																							
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling mogelijk is. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u>																							
t.b.v. andere nuttige toepassing	nee	Voor [afvalstof], omdat recycling mogelijk is. ~~Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten behoeve van: — het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of — toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte.~~ <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>																							
	ja	Voor niet-recyclebaar gips (par. II onder b), mits ...()... <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>																							
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging én omdat recycling mogelijk is. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u>																							
t.b.v. andere nuttige toepassing	Nee	...()... ~~Ook overbrenging vanuit Nederland voor toepassing van zeefzand bij de vervaardiging van mortels, die gebruikt worden als opvulling in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of toepassing van zeefzand direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte, wordt niet toegestaan.~~ <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>																							
t.b.v. storten	Nee	Op grond van nationale zelfverzorging. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie</u>																							

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging																		
		<p>beleidskader B.13.5.5.</p> <p>In de sectorplannen E.21, E.24, E.26 is de tekst in §.III bij 'overbrenging vanuit Nederland' als volgt gewijzigd:</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="433 428 590 743">t.b.v. recycling en, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling [SP.21, SP26]</td> <td data-bbox="590 428 685 743">Ja</td> <td data-bbox="685 428 1439 743"> <p>...()...</p> <p>~~Bovenstaande beleid staat ook de overbrenging toe voor het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of directe toepassing in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte, onder voorwaarde dat:~~ de reststoffen worden gebruikt in de plaats van primaire materialen én uit de kennisgeving blijkt dat sprake is van een opvulplicht.</p> <p><u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="433 743 590 1037">t.b.v. andere nuttige toepassing [SP.21, SP24, SP26]</td> <td data-bbox="590 743 685 1037">Ja</td> <td data-bbox="685 743 1439 1037"> <p>...()...</p> <p>~~Bovenstaande beleid staat ook de overbrenging toe voor het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of directe toepassing in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte, onder voorwaarde dat:~~ de reststoffen worden gebruikt in de plaats van primaire materialen én uit de kennisgeving blijkt dat sprake is van een opvulplicht.</p> <p><u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="433 1037 590 1142">t.b.v. storten [SP21, SP24, SP26]</td> <td data-bbox="590 1037 685 1142">Nee</td> <td data-bbox="685 1037 1439 1142"> <p>Op grond van nationale zelfverzorging. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u></p> </td> </tr> </table> <p>In het sectorplan E.29 is de tekst in §.III bij 'overbrenging vanuit Nederland' als volgt gewijzigd:</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="433 1184 590 1730">t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td data-bbox="590 1184 685 1436">nee</td> <td data-bbox="685 1184 1439 1436"> <p>Voor materiaal als bedoeld in paragraaf II onder a en b, omdat recycling mogelijk is. ~~Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten behoeve van:~~ — het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of — toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte. <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p> </td> </tr> <tr> <td></td> <td data-bbox="590 1436 685 1730">nee</td> <td data-bbox="685 1436 1439 1730"> <p>Voor materiaal als bedoeld in paragraaf II onder c en d, teneinde de diffuse verspreiding van de aanwezige verontreinigingen te voorkomen [1]. Dit verbod geldt ook voor: • overbrenging ten behoeve van het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan Maar niet voor: • overbrenging ten behoeve van toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte. <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="433 1730 590 1898">t.b.v. storten</td> <td data-bbox="590 1730 685 1898">Nee</td> <td data-bbox="685 1730 1439 1898"> <p>Omdat recycling mogelijk is (materiaal als bedoeld in paragraaf II onder a en b) en/of op grond van nationale zelfverzorging (alle deelstromen).</p> <p><u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u></p> </td> </tr> </table> <p>In sectorplan E.78 is de tekst in §.II minimumstandaard als volgt gewijzigd:</p>	t.b.v. recycling en, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling [SP.21, SP26]	Ja	<p>...()...</p> <p>~~Bovenstaande beleid staat ook de overbrenging toe voor het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of directe toepassing in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte, onder voorwaarde dat:~~ de reststoffen worden gebruikt in de plaats van primaire materialen én uit de kennisgeving blijkt dat sprake is van een opvulplicht.</p> <p><u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p>	t.b.v. andere nuttige toepassing [SP.21, SP24, SP26]	Ja	<p>...()...</p> <p>~~Bovenstaande beleid staat ook de overbrenging toe voor het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of directe toepassing in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte, onder voorwaarde dat:~~ de reststoffen worden gebruikt in de plaats van primaire materialen én uit de kennisgeving blijkt dat sprake is van een opvulplicht.</p> <p><u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p>	t.b.v. storten [SP21, SP24, SP26]	Nee	<p>Op grond van nationale zelfverzorging. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u></p>	t.b.v. andere nuttige toepassing	nee	<p>Voor materiaal als bedoeld in paragraaf II onder a en b, omdat recycling mogelijk is. ~~Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten behoeve van:~~ — het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of — toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte. <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p>		nee	<p>Voor materiaal als bedoeld in paragraaf II onder c en d, teneinde de diffuse verspreiding van de aanwezige verontreinigingen te voorkomen [1]. Dit verbod geldt ook voor: • overbrenging ten behoeve van het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan Maar niet voor: • overbrenging ten behoeve van toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte. <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p>	t.b.v. storten	Nee	<p>Omdat recycling mogelijk is (materiaal als bedoeld in paragraaf II onder a en b) en/of op grond van nationale zelfverzorging (alle deelstromen).</p> <p><u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u></p>
t.b.v. recycling en, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling [SP.21, SP26]	Ja	<p>...()...</p> <p>~~Bovenstaande beleid staat ook de overbrenging toe voor het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of directe toepassing in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte, onder voorwaarde dat:~~ de reststoffen worden gebruikt in de plaats van primaire materialen én uit de kennisgeving blijkt dat sprake is van een opvulplicht.</p> <p><u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p>																		
t.b.v. andere nuttige toepassing [SP.21, SP24, SP26]	Ja	<p>...()...</p> <p>~~Bovenstaande beleid staat ook de overbrenging toe voor het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of directe toepassing in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte, onder voorwaarde dat:~~ de reststoffen worden gebruikt in de plaats van primaire materialen én uit de kennisgeving blijkt dat sprake is van een opvulplicht.</p> <p><u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p>																		
t.b.v. storten [SP21, SP24, SP26]	Nee	<p>Op grond van nationale zelfverzorging. <u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u></p>																		
t.b.v. andere nuttige toepassing	nee	<p>Voor materiaal als bedoeld in paragraaf II onder a en b, omdat recycling mogelijk is. ~~Dit verbod geldt ook voor overbrenging ten behoeve van:~~ — het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of — toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte. <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien recycling mogelijk is en, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p>																		
	nee	<p>Voor materiaal als bedoeld in paragraaf II onder c en d, teneinde de diffuse verspreiding van de aanwezige verontreinigingen te voorkomen [1]. Dit verbod geldt ook voor: • overbrenging ten behoeve van het vervaardigen van mortels die gebruikt worden als opvulling van ruimten, onder meer de toepassing in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan Maar niet voor: • overbrenging ten behoeve van toepassing direct in zoutcavernes of groeves aan de oppervlakte. <u>Overbrenging voor opvulling met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is ook niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></p>																		
t.b.v. storten	Nee	<p>Omdat recycling mogelijk is (materiaal als bedoeld in paragraaf II onder a en b) en/of op grond van nationale zelfverzorging (alle deelstromen).</p> <p><u>Onder dit verbod valt ook overbrenging t.b.v. opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie de toelichting op het sectorplan en zie beleidskader B.13.5.5.</u></p>																		

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging																		
		<p>...()... Hoogwaardiger verwerken dan ...()... volume. Dit betekent dat immobiliseren of anderszins verwerken ...()... niet is toegestaan, met uitzondering van nuttige toepassing in zoutcavernes met een opvulplicht of opvulnoodzaak.</p> <p>De voetnoot die begint met: ~~Het arrest van het Hof van Justitie...()...~~ wordt geschrapt.</p> <p>In sectorplan E.81 is de tekst in §.II minimumstandaard als volgt gewijzigd: ~~Nuttige toepassing in van natuurlijke barrières voorziene ondergrondse bergplaatsen die moeten worden opgevuld (denk aan zoutcavernes in het buitenland) is toegestaan.~~</p> <p>In sectorplan E.83 is de tekst in §.II minimumstandaard als volgt gewijzigd: Mengen met andere afvalstoffen of met hulpstoffen is slechts toegestaan t.b.v. verwerking waarbij geen verspreiding van arseen kan optreden (zoals bij mengen met cement voorafgaand aan storten ~~of voorafgaand aan inzet als opvulmateriaal in mijnen in het buitenland~~).</p> <p>In de sectorplannen E.78, E.81 en E.83 is de tekst in §.III bij 'overbrenging vanuit Nederland t.b.v. recycling, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling en t.b.v. andere nuttige toepassing' als volgt aangevuld:</p> <table border="1" data-bbox="433 667 1442 842"> <tr> <td>t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling</td> <td>Ja</td> <td>Tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie het beleidskader B.13.5.2.). <u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere nuttige toepassing</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>In sectorplan E.78 is de tekst in §.III bij 'overbrenging vanuit Nederland' voor verwijdering als volgt aangevuld met tekst en voetnoot:</p> <table border="1" data-bbox="433 890 1442 1041"> <tr> <td>t.b.v. verbranden</td> <td>Ja</td> <td>Tenzij als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging). <u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>t.b.v. Storten *</td> <td>Nee</td> <td>...()...</td> </tr> </table> <p>* <u>Onder storten valt ook opvulling van mijnen en groeves met niet-inert en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie ook het beleidskader B.12.2.</u></p> <p>In de sectorplannen E.81 en E.83 is aan de tekst in §.III voor 't.b.v. storten' bij 'overbrenging vanuit Nederland' de volgende voetnoot toegevoegd:</p> <table border="1" data-bbox="433 1115 1442 1142"> <tr> <td>t.b.v. Storten *</td> <td>Nee</td> <td>...()...</td> </tr> </table> <p>* <u>Onder storten valt ook opvulling van mijnen en groeves met niet-inert en/of gevaarlijke afvalstoffen. Zie ook het beleidskader B.12.2.</u></p>	t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling	Ja	Tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie het beleidskader B.13.5.2.). <u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>	t.b.v. andere nuttige toepassing			t.b.v. verbranden	Ja	Tenzij als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging). <u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>	t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten			t.b.v. Storten *	Nee	...()...	t.b.v. Storten *	Nee	...()...
t.b.v. recycling of, t.b.v. voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling	Ja	Tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt (zie het beleidskader B.13.5.2.). <u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>																		
t.b.v. andere nuttige toepassing																				
t.b.v. verbranden	Ja	Tenzij als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (nationale zelfverzorging). <u>Overbrenging voor opvulling van mijnen en groeves met niet-inerte en/of gevaarlijke afvalstoffen is niet toegestaan aangezien, gelet op het gestelde in B.12.2, sprake is van storten.</u>																		
t.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten																				
t.b.v. Storten *	Nee	...()...																		
t.b.v. Storten *	Nee	...()...																		
1149.	E.03	<p>Tijdens het verwerken van de inspraak is gebleken dat in sectorplan E.03 de tekst bij overbrenging niet consistent was met dezelfde tekst in andere sectorplannen, én niet consistent met de bepalingen uit hoofdstuk A.4.6. in het beleidskader. Om die reden zijn onderstaande teksten gewijzigd:</p> <p>E03-II, minimumstandaard b is gewijzigd: Dit betreft afval waarvoor recycling in Nederland, gezien de aard of samenstelling, technisch niet mogelijk of waarvoor de recyclingroute in Nederland zo duur is dat de kosten voor afgifte door de producent/ontdoener meer zouden bedragen dan €205,-/ton.</p>																		
1150.	E.05-III	<p>De volgende verwijzingen staan onjuist in het ontwerp en zijn aangepast: par. II onder e vervangen door par. II onder <u>b</u> ~~Voor textiel en voor de restfractie als bedoeld in par. II onder b,~~</p>																		
1151.	E.06-I	<p>Een tekstuele wijziging is doorgevoerd in de afbakening van het sectorplan. GFT-afval van huishoudens betreft zowel gescheiden ingezameld, als gescheiden afgegeven groente-, fruit- en ~~(klein fijn)~~ tuinafval.</p>																		
1152.	E.08-II	<p>Onder paragraaf II, Ontwikkelingen minimumstandaard is volgende tekstuele redactie doorgevoerd: ... Indien de ontwikkelingen op dit gebied ~~van~~ andere verwerkingsvormen haalbaar maken, kan dit op termijn leiden tot het aanpassen van de minimumstandaard...</p>																		
1153.	E.11-II E.41-II	<p>Momenteel wordt gewerkt aan de afronding van een beleidsstandpunt over bioplastics (biobased, biologisch afbreekbaar en oxo-degradabel). Dit heeft geleid tot de beperkte aanpassingen aan paragraaf II, de vooruitblik van de sectorplannen E.11 en E.41.</p> <p>In E.11 is de laatste bullit integraal vervangen door de volgende tekst om de bullit meer inhoudelijk overeen te laten komen met de inhoud van het (concept-)beleidsstandpunt: <u>Bioplastic: In 2017 is gewerkt aan het tot stand komen van een beleidsstandpunt met betrekking tot bioplastics. Verwacht wordt dat na vaststelling van dit standpunt een verdere specificering van het beleid ten aanzien van bioplastics zal plaatsvinden, met name ten aanzien van afbreekbaar kunststof en oxo-kunststoffen. Het is mogelijk dat dit vervolgens leidt tot aanpassing van de minimumstandaard en/of het opnemen van specifiek beleid voor o.a. het verwerken van afbreekbare kunststoffen en/of rubbers.</u></p> <p>In E.41 is bij 'ontwikkelingen afvalstroom' de volgende alinea toegevoegd: Voor verpakkingen die als 'biologisch afbreekbaar' worden aangeduid wordt gewerkt aan een beleidsstandpunt. Als dit beleidsstandpunt gevolgen heeft voor dit sectorplan wordt de tekst van dit sectorplan aangepast.</p> <p>Ook is de tekst van het beleidskader doorgenomen op het juist gebruik van een aantal begrippen die te maken hebben met bioplastics en bioafbreekbaar. Dit heeft geleid tot de volgende wijzigingen:</p> <p>In B.1.3.2.2 (sector kunststoffen), is de tekst als volgt gewijzigd omdat de tekst van het ontwerp-LAP suggereert dat biodegradeerbare plastics een oplossing zouden kunnen zijn voor de plastic soup – dan dat kan niet zonder meer worden gesteld: ...()... kunststof recyclee en biobased kunststoffen, waarbij in specifieke situaties bioafbreekbare plastics toegepast kunnen worden waar die een toegevoegde waarde hebben voor de circulaire economie (<u>zoals</u> betere gezamenlijke verwerking met biotische reststromen, <u>minder handelingen in de agrarische sector, risico's vervuiling van het mariene milieu</u>);).</p>																		

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		<p>In B.1.3.2.3 (acties uit de doelen), is het volgende voorbeeld uit de lijst met voorbeelden geschrapt in afwachting van het beleidsstandpunt: ~~- toepassingsmogelijkheden voor bioafbreekbare kunststoffen;~~</p>
1154.	E.14	<p>De tekst is aangepast om duidelijker te maken hoe omgegaan moet worden met de PCB-houdende restfractie.</p> <p>Aan E.14-III is bij de inleidende tekst toegevoegd:</p> <p><u>Grensoverschrijdend transport koolteer of PCB-houdende restfractie</u> <u>PCB's moeten worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet.</u></p> <p><u>Als gevolg hiervan moet overbrenging vanuit of naar Nederland van een koolteer of PCB-houdende restfractie altijd worden aangemerkt als overbrenging vanuit of naar Nederland voor (voorlopige) verwijdering*. Dit geldt ook als het merendeel van de afvalstoffen uiteindelijk - na vernietiging van de aanwezige PCB's - nuttig wordt toegepast.</u></p> <p><u>Bij overbrenging naar Nederland moet de beoogde verwerking bovendien voldoen aan de Regeling verwijdering PCB's.</u></p> <p>* <u>De Regeling verwijdering PCB's noemt expliciet de handelingen D8, D9, D10, D12 en D15, ofwel uitsluitend handelingen van verwijdering. Op basis van art. 7, lid 2 en bijlage V, deel 1 van de verordening zijn D9, D10, R1 en R4 mogelijk, maar voor de laatste 2 geldt een uitzondering voor PCB-houdende afvalstoffen. Ook hier blijven dus alleen D-handelingen over en betreft het dus altijd verwijdering.</u></p> <p>Aanpassing bij III in de tabel Overbrenging vanuit Nederland: T.b.v. voorbereiding voor hergebruik en t.b.v. recycling ... ; <u>nee; voor de koolteer of PCB-houdende restfractie (als bedoeld in paragraaf II onder d) tenzij de aanwezige PAK voorafgaand of gelijktijdig aan de nuttige toepassing worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet, of tenzij de PCB's voorafgaand aan de nuttige toepassing worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet.</u></p> <p>T.b.v. andere nuttige toepassing; <u>nee; voor de koolteer of PCB-houdende restfractie (als bedoeld in paragraaf II onder d) tenzij de PCB's of aanwezige PAK voorafgaand of gelijktijdig aan de nuttige toepassing worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet, of tenzij de PCB's voorafgaand aan de nuttige toepassing worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet.</u></p> <p>t.b.v. storten; <u>nee; Op grond van nationale zelfverzorging én/of omdat nuttige toepassing mogelijk is (nuttige toepassing is niet mogelijk voor de restfractie die PCB's bevat).</u></p> <p>Aanpassing bij III in de tabel Overbrenging naar Nederland: t.b.v. verbranden of t.b.v. andere vormen ...; <u>nee; voor de andere deelstromen dan de koolteer of PCB-houdende restfractie, omdat zowel voor de afvalstof als voor de bij een eerste handeling gevormde fracties nuttige toepassing mogelijk is.</u> t.b.v. verbranden of t.b.v. andere vormen ...; <u>ja; voor de koolteer of PCB-houdende restfractie indien de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard.</u></p>
1155.	E.17-II	<p>De tekst die in het ontwerp-LAP was opgenomen onder paragraaf Iib was overgenomen uit LAP2 en niet meer geheel correct. Deze tekst is aangepast. Ook is een deel van de inhoudelijk uitleg van het SIKB-protocol naar de toelichting verplaatst gezien het geen LAP-beleid betreft maar toelichting op de inhoud van het protocol. De tekst onder Iib in daarom integraal gewijzigd in volgende tekst: <u>Specifiek voor dit sectorplan gelden de onderstaande bepalingen t.a.v. mengen bovenop het mengbeleid zoals dat is beschreven in hoofdstuk B.7 van het beleidskader:</u></p> <p><u>Voor het opbulken van kleine partijen met als doel het produceren van een bouwstof worden, voor wat betreft het bepalen van de samenstelling, de regels die op basis van artikel 4.3.2, lid 3 van de Regeling bodemkwaliteit en paragraaf 6.4 van SIKB-protocol 9335-1 gelden voor grond en baggerspecie, voor deze afvalstroom van overeenkomstige toepassing verklaard.</u></p> <p><u>In afwijking van paragraaf 6.4.1 van SIKB-protocol 9335-1 is voor het toetsen aan deze mengregels geen analyse van het 'standaard stoffenpakket' noodzakelijk maar alleen een analyse op arseen. Deze beperking staat vanzelfsprekend los van eventuele analyses die bij toepassing als bouwstof op basis van geldende wet- en regelgeving verplicht zijn.</u></p> <p><u>Zie paragraaf V.4 voor nadere toelichting op bovenstaande.</u></p>
1156.	E.19-I, E.19-II, E.19-III en F.5.2	<p>In het sectorplan zijn de afvalstoffen in de afbakening opnieuw ingedeeld. De minimumstandaard van de verschillende afvalstoffen is aan deze nieuwe indeling aangepast. De reden hiervoor is om duidelijker onderscheid te maken tussen de herkomst van afval van de gezondheidszorg. Gaat het om afval van mensen of van dieren? Met de aanpassing is de afbakening niet aangepast. De minimumstandaard is voor afval van de gezondheidszorg voor dieren aangepast aan de praktijk en is een duidelijkere verwijzing opgenomen naar geldende wet- en regelgeving die mogelijk van toepassing is.</p> <p>Op basis van de aanpassingen die al opgenomen zijn naar aanleiding van de inspraakreacties is het sectorplan als volgt verder aangepast:</p> <p>De tekst van E.19-I is als volgt gewijzigd in de tabel bij Afvalstoffen en de Toelichting: Infectieuze afvalstoffen, niet-infectieuze lichaamsdelen en organen en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen <u>van gezondheidszorg bij mensen (dit is specifiek ziekenhuisafval)</u> Het gaat om - infectieuze afvalstoffen (Euralcode 180103 ~~en 180202~~) - niet-infectieuze lichaamsdelen en organen (Euralcode 180102) en - cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen (Euralcodes 180108/~~180207~~)</p> <p>Aan de tekst van E.19-I is als de volgende rij toegevoegd in de tabel bij Afvalstoffen en de Toelichting: <u>Infectieuze afvalstoffen, en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen van gezondheidszorg bij dieren</u> <u>Het gaat om</u> - <u>infectieuze afvalstoffen (Euralcode 180202)</u> - <u>cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen (Euralcode 180207)</u></p> <p>De tekst van E.19-II is bij deelstroom a als volgt gewijzigd: Infectieuze afvalstoffen, niet-infectieuze lichaamsdelen en organen en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen <u>van gezondheidszorg bij mensen (dit is specifiek ziekenhuisafval)</u></p>

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		<p>Aan de tekst van E.19-II is een nieuwe rij b toegevoegd in de tabel bij Afvalstoffen en de Toelichting en de volgende rij is hernummerd: <u>Infectieuze afvalstoffen, en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen van gezondheidszorg bij dieren;</u> <u>Verbranden als vorm van verwijdering onder voorwaarde dat dit leidt tot volledige vernietiging van alle infectieuze materialen en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen. Dit geldt ook bij hoogwaardiger verwerking. Indien de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en/of Wet Dieren van toepassing is, moet bij de verwerking ook hieraan worden voldaan</u></p> <p>De tekst van E.19-II is bij de ontwikkelingen afvalstroom en minimumstandaard als volgt gewijzigd: Omdat hoogwaardigere verwerking van het afval zoals beschreven onder a niet wordt toegestaan, spelen er ook geen ontwikkelingen om deze standaard te verhogen. <u>Voor afval zoals beschreven onder b spelen geen ontwikkelingen om deze standaard te verhogen.</u> Overig afval uit de gezondheidszorg van mens en dier (bc) is een heterogene stroom (textiel, kunststof, metaal, glas, gips, etc.).</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging vanuit Nederland bij t.b.v. recycling ... bij Nee als volgt gewijzigd: Voor deelstroom a <u>en b</u> onder par II</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging vanuit Nederland bij t.b.v. recycling ... bij Ja als volgt gewijzigd: Voor deelstroom ~~bc~~ onder par II</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging vanuit Nederland bij t.b.v. verbranden bij Nee als volgt gewijzigd: Voor deelstroom a onder par II, tenzij het verwerken betreft in een speciaal voor het thermisch verwerken van deze afvalstof vergunde installatie, onder voorwaarde dat dit leidt tot volledige vernietiging van alle infectieuze materialen, lichaamsdelen, organen <u>en andere menselijke resten en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen.</u></p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging vanuit Nederland bij t.b.v. verbranden bij Ja als volgt gewijzigd: Voor deelstroom b <u>en c</u> onder par II.</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging vanuit Nederland bij t.b.v. andere vormen ... bij Nee als volgt gewijzigd: Voor deelstroom a <u>en b</u> onder par II, tenzij het verwerken betreft in een speciaal voor het thermisch verwerken van deze afvalstof vergunde installatie, onder voorwaarde dat dit leidt tot volledige vernietiging van alle infectieuze materialen, lichaamsdelen, ~~en organen~~ <u>en andere menselijke resten en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen.</u></p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging vanuit Nederland bij t.b.v. andere vormen ... bij Ja als volgt gewijzigd: Voor deelstroom ~~bc~~ onder par II,</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging naar Nederland bij t.b.v. recycling bij Nee als volgt gewijzigd: Voor deelstroom a <u>en b</u> onder par II,</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging naar Nederland bij t.b.v. recycling bij Ja als volgt gewijzigd: Voor deelstroom ~~bc~~ onder par II</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging naar Nederland bij t.b.v. andere nuttige toepassing bij Ja als volgt gewijzigd: Voor deelstroom b <u>en c</u> onder par II.</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging naar Nederland bij t.b.v. verbranden bij Ja als volgt gewijzigd: Voor deelstroom b <u>en c</u> onder par II.</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging naar Nederland bij t.b.v. andere vormen ... bij Nee als volgt gewijzigd: Voor deelstroom a <u>en b</u> onder par II.</p> <p>De tekst van E.19-III is bij overbrenging naar Nederland bij t.b.v. andere vormen ... bij Ja als volgt gewijzigd: Voor deelstroom ~~bc~~ onder par II.</p> <p>De tekst van de tabel van F.5.2 is op basis van de aanpassing in het antwoord op inspraakreactie 745 als volgt aangepast : Categorie 34: ga; Infectieuze afvalstoffen, niet-infectieuze lichaamsdelen en organen en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen, afkomstig van de gezondheidszorg voor mens ~~of dier~~ of van verwant onderzoek</p> <p>Aan de tabel van F.5.2 is de volgende rij toegevoegd met vernumming van alle volgende rijen: <u>categorie 36: ga; Infectieuze afvalstoffen, en cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen van gezondheidszorg bij dieren of verwant onderzoek</u></p> <p>De toelichtende teksten zijn ook aangepast.</p>
1157.	E.20-I	Waar in dit hoofdstuk non ferro staat is dit aangepast in non-ferro (de streep tussen non en ferro is toegevoegd).
1158.	E.20-II	Tekstuele verduidelijking van minimumstandaard c: Bij > 50 W% <u>metalen in van</u> de afvalstof: verwerken conform de bepalingen uit sectorplan 12 (metalen).
1159.	E.23-I	Bodemas ontbreekt abusievelijk in de afbakening en wordt wel genoemd in de toelichting van het sectorplan: Aan de tabel in de afbakening is toegevoegd: <u>bodemas</u>
1160.	E.33-II	Onder subkop "Ontwikkelingen afvalstroom en minimumstandaard" wordt paragraaf ~~B.4.2.2~~ vervangen door paragraaf <u>A.4.2.2</u>
1161.	E.36-III	Een essentieel onderdeel van de minimumstandaard voor gewolmaniseerd C-hout is dat bij verwerking diffuse verspreiding van zware metalen in het milieu moet worden voorkomen. Deze voorwaarde dient ook opgenomen te worden bij de overbrenging van gewolmaniseerd C-hout vanuit Nederland. E.36-III, onder Overbrenging vanuit Nederland, t.b.v. verwijderen door verbranden, is als volgt gewijzigd:

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging			
		Voor gewolmaniseerd C-hout, <u>indien de ontstane reststoffen (assen) worden gestort zodat geen verspreiding van metalen plaatsvindt.</u>			
1162.	E.39-III	<p>Doordat de Richtlijn 2000/29/EG is geïmplementeerd in de Regeling invoer, uitvoer en verkeer van planten en de Regeling aanwijzing schadelijke organismen, is de tekst aangepast.</p> <ul style="list-style-type: none"> In afwijking van het vervolg van deze paragraaf wordt overbrenging naar Nederland van verontreinigde grond in beginsel niet toegestaan <u>bij strijdigheid met de Regeling invoer, uitvoer en verkeer van planten vanuit landen genoemd in richtlijn 2000/29/EG, bijlage 3, deel A, onder 14.</u> Op dit importverbod is onder voorwaarden een uitzondering mogelijk indien wordt voldaan aan richtlijnen 2005/51/EG en 2009/51/EG. Om in deze gevallen alsnog in te stemmen met invoer dient te allen tijde ook toestemming te zijn van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit om de grond in te voeren. 			
1163.	E.56	<p>In sectorplan 56 zijn enkele stukken tekst gewijzigd om het duidelijker leesbaar te maken. De tekst is als volgt gewijzigd.</p> <p>De tekst van § III is als volgt gewijzigd: <u>PCB-houdende afgewerkte olie</u> PCB's moeten op grond van de <u>Verordening 2004/850/EG</u> worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet; op basis van art. 7, lid 2 en bijlage V, deel 1 van de verordening zijn D9, D10, R1 en R4 mogelijk, maar voor de laatste 2 geldt een uitzondering voor PCB-houdende afvalstoffen. Ook hier blijven dus alleen D-handelingen over en betreft het dus altijd verwijdering.</p> <p>~~Op basis van deze regelgeving kan~~ <u>Als gevolg hiervan moet</u> overbrenging van <u>PCB-houdende afvalstoffen</u> vanuit of naar Nederland ~~uitsluitend~~ <u>altijd</u> worden aangemerkt als overbrenging vanuit of naar Nederland voor (voorlopige) verwijdering*.</p> <p><u>Bij overbrenging naar Nederland moet de beoogde verwerking bovendien voldoen aan de Regeling verwijdering PCB's.</u></p> <p>* <u>op basis van art. 7, lid 2 en bijlage V, deel 1 van Verordening 2004/850/EG zijn D9, D10, R1 en R4 mogelijk, maar voor de laatste 2 geldt een uitzondering voor PCB-houdende afvalstoffen. Ook hier blijven dus alleen D-handelingen over en betreft het dus altijd verwijdering.</u></p> <p>De tekst in de tabel van § III voor overbrenging vanuit Nederland is als volgt gewijzigd: t.b.v. recycling...;Nee; Voor PCB-houdende afgewerkte olie, <u>zie hiervoor de toelichting over PCB-houdende afgewerkte olie voorafgaand aan deze tabel.</u> ~~omdat op basis van internationale wetgeving de PCB's verplicht moeten worden vernietigd of onomkeerbaar moeten worden omgezet.~~</p> <p>t.b.v. storten; nee; Op grond van nationale zelfverzorging én op grond van wettelijke bepalingen in het land van bestemming én omdat: - voor (overige) afgewerkte olie en halogeenhoudende afgewerkte olie nuttige toepassing mogelijk is; ~~;~~ - ~~voor PCB-houdende afgewerkte olie het vernietigen van de PCB's verplicht is.~~</p> <p>De tekst in de tabel van § III voor overbrenging naar Nederland is als volgt gewijzigd: t.b.v. storten; nee; Op grond van nationale wettelijke bepalingen én op grond van nationale zelfverzorging én omdat: - voor (overige) afgewerkte olie en halogeenhoudende afgewerkte olie nuttige toepassing mogelijk is; ~~;~~ - ~~voor PCB-houdende afgewerkte olie het vernietigen van de PCB's verplicht is.~~</p>			
1164.	E.58-II	<p>In de minimumstandaard onder c staat ten onrechte bouwbesluit waar besluit bodemkwaliteit had moeten staan. De tekst is als volgt aangepast: Voor een afgescheiden zandfractie die na eenvoudig reiniging reeds voldoet aan de kwaliteitseisen voor grond uit het ~~bouwbesluit~~ <u>Besluit bodemkwaliteit</u> is de minimumstandaard reinigen t.b.v. de inzet als grond.</p>			
1165.	E.64	<p>In sectorplan 64 zijn enkele stukken tekst gewijzigd om het duidelijker leesbaar te maken. De tekst is als volgt gewijzigd.</p> <p>Aanpassingen bij I in de tabel: PCB-houdende producten of preparaten ~~in het afvalstadium~~ (niet vallend onder andere sectorplannen)</p> <p>Aanpassingen bij II in de tabel bij deelstroom d: PCB houdende ~~producten~~ <u>apparaten</u> die niet verwerkt kunnen volgens a, en/of PCB-houdende <u>producten</u>, vloeistoffen of preparaten (ook deze gebruikt voor spoelen bij verwerking a)</p> <table border="1" data-bbox="427 1423 1389 1577"> <tr> <td data-bbox="427 1423 468 1577">d</td> <td data-bbox="468 1423 825 1577">PCB houdende ~~producten~~ <u>apparaten</u> die niet verwerkt kunnen volgens a, en/of PCB-houdende <u>producten</u>, vloeistoffen of preparaten (ook deze gebruikt voor spoelen bij verwerking a)</td> <td data-bbox="825 1423 1389 1577">Verwijderen door verbranden, waarbij verzekerd moet zijn dat alle PCB's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. <u>Vanwege de verontreiniging met PCB's, zijn hoogwaardigere verwerkingsvormen dan de minimumstandaard niet toegestaan.</u></td> </tr> </table> <p>Aanpassingen bij III inleidende tekst: PCB's moeten op grond van <u>Verordening 2004/850/EG</u> worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet.</p> <p>~~Op basis van deze regelgeving kan~~ <u>Als gevolg hiervan moet</u> overbrenging van <u>PCB-houdende afvalstoffen</u> vanuit of naar Nederland ~~uitsluitend~~ <u>altijd</u> worden aangemerkt als overbrenging vanuit of naar Nederland ....</p> <p>... voldoen aan de Regeling verwijdering PCB's.</p> <p><u>Opmerking voor de tabel: beleid voor overbrenging gaat alleen over de deelstromen a en d. Voor b en c zie het specifieke beleid in de daarvoor relevante sectorplannen.</u></p> <p>Voetnoot 1: De regeling... van de <u>Verordening 2004/850/EG</u> ...</p> <p>Aanpassingen bij III in de tabel Overbrenging vanuit Nederland: T.b.v. storten; Nee; Op grond van <u>Verordening 2004/850/EG</u> waarin staat dat PCB's verplicht moeten worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet <u>van nationale zelfverzorging</u>, ...</p> <p>Aanpassingen bij III in de tabel Overbrenging naar Nederland:</p>	d	PCB houdende ~~producten~~ <u>apparaten</u> die niet verwerkt kunnen volgens a, en/of PCB-houdende <u>producten</u> , vloeistoffen of preparaten (ook deze gebruikt voor spoelen bij verwerking a)	Verwijderen door verbranden, waarbij verzekerd moet zijn dat alle PCB's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. <u>Vanwege de verontreiniging met PCB's, zijn hoogwaardigere verwerkingsvormen dan de minimumstandaard niet toegestaan.</u>
d	PCB houdende ~~producten~~ <u>apparaten</u> die niet verwerkt kunnen volgens a, en/of PCB-houdende <u>producten</u> , vloeistoffen of preparaten (ook deze gebruikt voor spoelen bij verwerking a)	Verwijderen door verbranden, waarbij verzekerd moet zijn dat alle PCB's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. <u>Vanwege de verontreiniging met PCB's, zijn hoogwaardigere verwerkingsvormen dan de minimumstandaard niet toegestaan.</u>			

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		T.b.v. storten; Nee; Op grond van <u>Verordening 2004/850/EG</u> waarin staat dat PCB's verplicht moeten worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet van nationale zelfverzorging, ...
1166.	E.66-II	Minimumstandaard a is geformuleerd als een opsomming en als volgt tekstueel gewijzigd: Verwerken met als doel: - zoveel mogelijk monostromen af te scheiden die geschikt zijn voor recycling, ~~met als doel en~~ - minimaal 80 procent van het gewicht van de lampen te recyclen, e.e.a. conform de bepalingen in artikel 11 van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.
1167.	E.70-III	Aan de interpretatie van de verordening 517/2014 t.a.v. de overbrenging van afvalstoffen, wordt aan het vakje van de laatste rij/laatste kolom de volgende voetnoot 6) toegevoegd: <u>Voor HFK's gelden bovendien quota voor het op de markt mogen brengen van HFK's. Dit kan van invloed zijn op het toestaan van invoer van HFK's ten behoeve van regeneratie voor de Europese markt (Zie Verordening 517/2014, art 15). Het bedrijf dat de HFK's regeneert voor de Europese markt zal hiervoor over een voldoende quotum moeten beschikken.</u>
1168.	E.71-I	De afbakening is verduidelijkt. Het betreft in het afvalstadium geraakte elektrische en elektronische apparatuur die met ingang van 15 augustus 2018 valt onder de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (Regeling Aeea), met uitzondering van gasontladingslampen. Het gaat hierbij in feite om alle apparaten waaraan een stekker zit of die op batterijen werken. <u>Ook in de periode tot 15 augustus 2018 heeft het sectorplan betrekking op al deze in het afvalstadium geraakte elektrische en elektronische apparatuur.</u>
1169.	E.73	Op verzoek van het waterschap Brabantse Delta is in het hele sectorplan de term baden vervangen door afvalwaterstromen. Dit betreft een tekstuele wijziging, omdat de definitie van baden en afvalwaterstromen ook is gewijzigd.
1170.	E.73-I	Edelmetalen zijn verwijderd uit de afbakening, omdat dit geen ZZS zijn. In E.73-I is de kolom met de toelichting gewijzigd: Dit zijn afvalwaterstromen en baden (vloeibare afvalstoffen, zoals zuren en basen) met ~~edelmetalen of andere~~ metalen. Deze baden kunnen zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bevatten zoals kwik, lood, en cadmium en nikkelverbindingen.
1171.	E.73-I	Onder de afbakening is, voor een betere leesbaarheid, de volgende tekstuele wijziging doorgevoerd: Baden met organische verontreinigingen, ~~al dan niet metaalhoudend~~ , die worden aangemerkt als zeer zorgwekkende stoffen. Dit zijn afvalwaterstromen en baden, <u>al dan niet metaalhoudend</u> , met organische verontreinigingen die worden aangemerkt als ZZS Overige baden met gehalogeneerde, organische verontreinigingen, ~~al dan niet metaalhoudend~~ De in deze afvalwaterstromen en baden voorkomende organische verontreinigingen hebben als kenmerk dat zij in een afvalwaterzuiveringsinstallatie niet of nauwelijks worden afgebroken en/of het reinigingsproces frustreren. <u>Deze afvalwaterstromen kunnen al dan niet metaalhoudend zijn.</u>
1172.	E.73-II	Doordat de afbakening tekstueel is gewijzigd, is ook de formulering van minimumstandaard b gewijzigd: en overige baden met gehalogeneerde, organische verontreinigingen, ~~al dan niet metaalhoudend~~
1173.	E.73-II	In de praktijk wordt verontreinigd afvalwater ingezet bij het immobiliseren van afvalstoffen. Omdat de minimumstandaard hier onvoldoende rekening mee houdt is aan minimumstandaard b als tweede alinea toegevoegd: <u>In afwijking van de minimumstandaard is inzet ter vervanging van schoon water bij thermische immobilisatie van afvalstoffen toegestaan, voor zover het immobilisat wordt gestort.</u> Minimumstandaard b, laatste alinea is als volgt gewijzigd: De volgende verwerkingsvormen zijn expliciet niet toegestaan: • Nuttige toepassing, omdat dit kan leiden tot diffuse verspreiding van de aanwezige ~~verontreinigingen~~ <u>organische verontreinigingen en metalen</u> .
1174.	E.82	In mei 2017 is de verordening (EG) 2017/852 betreffende kwik gepubliceerd. Deze verordening is nog niet verwerkt in het sectorplan. In het sectorplan worden teksten opgenomen waarin wordt vermeld dat het plan zal worden aangepast aan de verordening en dat de verordening rechtstreeks werkend is. In de afbakening van E.82-I is een voetnoot toegevoegd: In het afvalstadium geraakt metallisch kwik, waaronder metallisch kwik dat in de verordening (EG) nr. 1102/2008 ¹ (kwikverordening) als afval is gedefinieerd. ¹ <u>Deze verordening wordt op 1 januari 2018 ingetrokken en vervangen door verordening (EG) 2017/852 betreffende kwik. De gevolgen van de verordening (EG) 2017/852 zijn nog niet verwerkt in dit sectorplan en zullen bij de eerstvolgende wijziging worden meegenomen. Aangezien een verordening rechtstreeks werkend is, kunnen delen van dit sectorplan niet in overeenstemming zijn met de verordening. In die gevallen gaat de verordening voor op het sectorplan. De verordening (EG) 2017/852 moet vanaf 1 januari 2018 worden betrokken bij de toetsing aan de minimumstandaard en de het beleid voor grensoverschrijdend transport.</u> De tekst bij ontwikkeling minimumstandaard van E.82-II is gewijzigd: In 2013 is een mondiaal kwikverdrag door 140 landen ondertekend (Minamata-Verdrag). <u>Op 1 januari 2018 treedt de EU-verordening 2017/852 betreffende kwik in werking. Het sectorplan zal in overeenstemming met deze verordening worden gebracht. De EU werkt momenteel aan de ratificatie van dit verdrag. De gevolgen hiervan zijn nog niet helemaal helder. Wanneer hier meer duidelijkheid over ontstaat wordt bezien of dit sectorplan ook moet worden aangepast.</u>
1175.	E.82	Aan § E.82-II is onder de kop "Ontwikkelingen afvalstroom en minimumstandaard" een alinea toegevoegd omdat er een mogelijk relevante ontwikkeling speelt: <u>Het sectorplan gaat – net als de meeste regelgeving – uit van grenswaarden voor kwik in mg/kg. Het is echter maar de vraag of dat in alle gevallen handig is. Met name bij metalen kan het voorkomen dat het kwik als een laag aan het oppervlak bevindt en de afvalstroom op basis van mg/kg niet als kwikhoudend wordt aangemerkt maar toch een flinke hoeveelheid en mogelijk goed te verwijderen kwik bevat. In de komende planperiode wordt nagegaan hoe omvangrijk dit 'probleem' is en of dit met een andere kwiknormering kan worden opgelost. Dat kan op termijn mogelijk tot aanpassing van de minimumstandaard leiden.</u>
1176.	E.82	Om ook overbrenging van metallisch kwik ten behoeve van immobilisatie/stabilisatie mogelijk te maken, waarbij het kwik vervolgens wordt gestort in het land van herkomst is § E.82-III bij overbrenging 't.b.v. andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan verbranden of storten' twee keer gewijzigd: Voor metallisch kwik als bedoeld in paragraaf II, onder d, tenzij sprake is van overbrenging voor handeling <u>D13, D14 of D15</u> in afwachting van D1 of D12. Daarnaast is § E.82-III bij overbrenging naar Nederland 't.b.v. storten (D1) of permanente opslag (D12)' verduidelijkt: Voor afval als bedoeld in paragraaf II, onder a, b, c en d, op grond van nationale zelfverzorging, tenzij de overbrenging uitsluitend is gekwalificeerd als overbrenging voor storten/permanente opslag. ~~Dit is het geval indien omdat~~ voorafgaand aan het nuttig toepassen of verbranden van een deel van het afval ...
1177.	F.03.1	De in F.3.1. opgenomen definitie van metallisch kwik is niet geheel correct. Deze definitie en de definitie van niet-metallisch kwik hebben geen toegevoegde waarde en zijn geschrapt.

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging																																																						
		<p><u>Metallisch kwik: Kwik in elementaire vorm (Hg), door metaalbinding bij elkaar gehouden. Komt vooral als erts voor (cinnabererts). Gebruikt in legeringen, spaarlampen, elektrodes en (in het verleden) in kwikschakelaars, thermometers, barometers en dergelijke. Komt vrij bij de reiniging van aardgas en bij de winning (en het smelten van) non ferrometalen (zoals goud).</u></p> <p><u>Niet metallisch kwik: Kwikzouten en organokwikverbindingen, ofwel een combinatie van een Hg atoom en een niet metaaldeel (anorganische zoutvormer of een organisch fragment). Voorbeelden van kwikzouten zijn kwikchloride (HgCl₂) en kwiksulfide (Hg₂S). Een voorbeeld van een organokwikverbinding is dimethylkwik ((CH₃)₂Hg). Ook organokwikzouten, zoals methylkwikchloride ((CH₃)HgCl), horen tot 'niet metallisch kwik'</u></p>																																																						
1178.	F.05.2	<p>Omdat er behoorlijk wat inspraak is op het feit dat a-hout afkomstig van houten verpakkingen momenteel verbrand wordt is nogmaals gekeken naar de categorieën gescheiden te houden afvalstoffen. Daaruit blijkt dat de categorie-indeling voor a- en b-hout geen onderscheid maakt tussen afvalhout en afvalhout van houten verpakkingen. Beiden hebben echter een verschillende minimumstandaard wat aanleiding is voor het formuleren van twee verschillende afvalcategorieën.</p> <p>De beschrijving van categorie 18 uit bijlage F.5 is als volgt gewijzigd:</p> <table border="1"> <tr> <td>18</td> <td>nga</td> <td>a- en b-hout, niet zijnde houten verpakkingen</td> <td>[5], [6]</td> </tr> </table> <p>Na categorie 18 is een nieuwe categorie ingevoegd:</p> <table border="1"> <tr> <td>19</td> <td>nga</td> <td>houten verpakkingen die voldoen aan de definitie van a- of b-hout</td> <td>[6]</td> </tr> </table> <p>Huidige categorieën 19 t/m 100 worden hernummerd.</p>	18	nga	a- en b-hout, niet zijnde houten verpakkingen	[5], [6]	19	nga	houten verpakkingen die voldoen aan de definitie van a- of b-hout	[6]																																														
18	nga	a- en b-hout, niet zijnde houten verpakkingen	[5], [6]																																																					
19	nga	houten verpakkingen die voldoen aan de definitie van a- of b-hout	[6]																																																					
1179.	F.09	<p>Ter verduidelijking en om enkele omissies te herstellen zijn in deze bijlage de volgende wijzigingen aangebracht.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enkele tekstuele aanpassingen in § F.9.1 <ul style="list-style-type: none"> - In het derde aandachtstreepje; ... tot nog toe getest overeenkomsten met ... - In deze bijlage komt alleen de multi-cyclus LCA aan de orde. De mLCA-methode (met ReCiPe als methode voor de effectbeoordeling) vervangt de LCA-methode (met CML2 als methode voor de effectbeoordeling) zoals gebruikt voor LAP1 en LAP2. Deze is opgenomen ter vervanging van de CML2-methode op basis waarvan in LAP1 en LAP2 afwijkende vormen van verwerking dienden te worden getoetst aan de minimumstandaard. Voor LAP3 dient dat dus te gebeuren dus met een mLCA-methode zoals beschreven in deze bijlage te worden getoetst aan de minimumstandaard. • Aanvullende voetnoot in § F.9.2 <p>Aan het tekstfragment "...gebaseerd op de beginselen van de klassieke LCA." is een voetnoot toegevoegd met de volgende tekst:</p> <p><u>Overigens werd ook met een 'klassieke LCA' in bepaalde gevallen al wel gekeken naar meerdere cycli, dus het betreft hier zeker geen noviteit die puur en alleen ten behoeve van het LAP is bedacht. Het wordt in LAP3 wel tot standaard aanpak verheven.</u></p> • Typefout in de titel van figuur 7 (§ F.9.3.1.2) <p>verwerkingsopties</p> • Enkele aanvullingen in § F.9.3.2.2 <ul style="list-style-type: none"> - Toevoeging aan de tweede alinea: <p><u>Relevant is tevens dat zowel bij de korte als bij de lange kringloop eventuele vorming van methaan nadrukkelijk bij de inventarisatie moet worden betrokken.</u></p> - Derde alinea: <p><u>Standaard wordt uitgegaan van de proceskaarten zoals vastgelegd in de Ecoinvent 3.13-database (of een meer recentere versie wanneer die beschikbaar is). Als in afwijking van deze basisregel andere databases gebruikt worden, dan zal inzichtelijk gemaakt moeten worden waarom voor een andere database gekozen is en wat het effect daarvan op de resultaten is. Bij het gebruik van Ecoinvent dient standaard te worden uitgegaan van het system-model 'Cut-Off System Model', gebaseerd op 'recycled content'. De andere modellen ('Allocation at the Point of Substitution' (APOS), ook wel aangeduid als 'Default', en 'consequential') kunnen in een gevoeligheidsanalyse worden gehanteerd.</u></p> • De verwijzing in de voetnoot bij § F.9.3.3 is geactualiseerd: <p>Deze methode is ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van (toenmalig) VROM, en is internationaal één van de meest toegepaste LCA-methodes. Wetenschappelijke achtergronden en berekeningswijzen voor elk van de milieueffecten zijn te vinden in het ReCiPe rapport (<i>Recipe 2008, methode VROM-ReCiPe 2016; A harmonized life cycle impact assessment method at midpoint and endpoint level, Report I: Characterization, RIVM Report 2016-0104 M.A.J. Huijbregts et al.</i>)</p> • Tabel 12 (nummering uit het ontwerp-LAP) is integraal vervangen door de volgende tabel (gebaseerd op tabel 1.4 van ReCiPe 2016): <table border="1"> <thead> <tr> <th>Impactcategorie</th> <th>Eenheid</th> <th>Engelse naam</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fijnstof vorming</td> <td>kg PM 2.5 naar lucht</td> <td>Particulate matter</td> </tr> <tr> <td>Smogvorming (humane gezondheid)</td> <td>kg NO_x naar lucht</td> <td>Tropospheric ozone formation, human health</td> </tr> <tr> <td>Ioniserende straling</td> <td>kBq Co-60 naar lucht</td> <td>Ionizing radiation</td> </tr> <tr> <td>Ozonlaagaantasting</td> <td>kg CFK-11 naar lucht</td> <td>Stratospheric ozone depletion</td> </tr> <tr> <td>Humane toxiciteit, kankerverwekkend</td> <td>kg 1,4-DCB naar stadslucht</td> <td>Human toxicity (cancer)</td> </tr> <tr> <td>Humane toxiciteit, overig</td> <td>kg 1,4-DCB naar stadslucht</td> <td>Human toxicity, non-cancer</td> </tr> <tr> <td>Klimaatverandering</td> <td>kg CO₂ naar lucht</td> <td>Climate change / Global warming</td> </tr> <tr> <td>Watergebruik</td> <td>m³ verbruikt</td> <td>Water use</td> </tr> <tr> <td>Ecotoxiciteit, zoetwater</td> <td>kg 1,4-DCB naar zoetwater</td> <td>Freshwater ecotoxicity</td> </tr> <tr> <td>Vermeesting zoetwater</td> <td>kg P naar zoetwater</td> <td>Freshwater eutrophication</td> </tr> <tr> <td>Smogvorming (ecosysteem)</td> <td>kg NO_x naar lucht</td> <td>Tropospheric ozone (ecosystem)</td> </tr> <tr> <td>Ecotoxiciteit, bodem</td> <td>kg 1,4-DCB naar bodem</td> <td>Terrestrial ecotoxicity</td> </tr> <tr> <td>Verzuring, bodem</td> <td>kg SO₂ naar lucht</td> <td>Terrestrial acidification</td> </tr> <tr> <td>Landgebruik</td> <td>M²*jr landbouwgrond</td> <td>Land use/transformation</td> </tr> <tr> <td>Ecotoxiciteit, zoutwater</td> <td>kg 1,4-DCB naar zoutwater</td> <td>Marine ecotoxicity</td> </tr> <tr> <td>Uitputting mineralen/ metalen</td> <td>kg Cu</td> <td>Mineral resources</td> </tr> <tr> <td>Uitputting, fossiel</td> <td>Kg olie</td> <td>Fossil resources</td> </tr> </tbody> </table> • Figuur 8 (nummering uit het ontwerp-LAP) is geactualiseerd naar de overeenkomstige figuur uit de ReCiPe 2016. De noot bij de figuur is als volgt gewijzigd: <p>ReCiPe methode: schematische weergave van de relaties tussen alle midpoint- en endpoint-indicatoren (figuur overgenomen uit Recipe 2008₁₆, methode VROM-RIVM, figuur 1.1).</p> <p><u>Rode bollen staan voor midpoint-indicatoren die wel worden gekwantificeerd, maar niet worden omgerekend in een endpoint score.</u></p> 	Impactcategorie	Eenheid	Engelse naam	Fijnstof vorming	kg PM 2.5 naar lucht	Particulate matter	Smogvorming (humane gezondheid)	kg NO _x naar lucht	Tropospheric ozone formation, human health	Ioniserende straling	kBq Co-60 naar lucht	Ionizing radiation	Ozonlaagaantasting	kg CFK-11 naar lucht	Stratospheric ozone depletion	Humane toxiciteit, kankerverwekkend	kg 1,4-DCB naar stadslucht	Human toxicity (cancer)	Humane toxiciteit, overig	kg 1,4-DCB naar stadslucht	Human toxicity, non-cancer	Klimaatverandering	kg CO ₂ naar lucht	Climate change / Global warming	Watergebruik	m ³ verbruikt	Water use	Ecotoxiciteit, zoetwater	kg 1,4-DCB naar zoetwater	Freshwater ecotoxicity	Vermeesting zoetwater	kg P naar zoetwater	Freshwater eutrophication	Smogvorming (ecosysteem)	kg NO _x naar lucht	Tropospheric ozone (ecosystem)	Ecotoxiciteit, bodem	kg 1,4-DCB naar bodem	Terrestrial ecotoxicity	Verzuring, bodem	kg SO ₂ naar lucht	Terrestrial acidification	Landgebruik	M ² *jr landbouwgrond	Land use/transformation	Ecotoxiciteit, zoutwater	kg 1,4-DCB naar zoutwater	Marine ecotoxicity	Uitputting mineralen/ metalen	kg Cu	Mineral resources	Uitputting, fossiel	Kg olie	Fossil resources
Impactcategorie	Eenheid	Engelse naam																																																						
Fijnstof vorming	kg PM 2.5 naar lucht	Particulate matter																																																						
Smogvorming (humane gezondheid)	kg NO _x naar lucht	Tropospheric ozone formation, human health																																																						
Ioniserende straling	kBq Co-60 naar lucht	Ionizing radiation																																																						
Ozonlaagaantasting	kg CFK-11 naar lucht	Stratospheric ozone depletion																																																						
Humane toxiciteit, kankerverwekkend	kg 1,4-DCB naar stadslucht	Human toxicity (cancer)																																																						
Humane toxiciteit, overig	kg 1,4-DCB naar stadslucht	Human toxicity, non-cancer																																																						
Klimaatverandering	kg CO ₂ naar lucht	Climate change / Global warming																																																						
Watergebruik	m ³ verbruikt	Water use																																																						
Ecotoxiciteit, zoetwater	kg 1,4-DCB naar zoetwater	Freshwater ecotoxicity																																																						
Vermeesting zoetwater	kg P naar zoetwater	Freshwater eutrophication																																																						
Smogvorming (ecosysteem)	kg NO _x naar lucht	Tropospheric ozone (ecosystem)																																																						
Ecotoxiciteit, bodem	kg 1,4-DCB naar bodem	Terrestrial ecotoxicity																																																						
Verzuring, bodem	kg SO ₂ naar lucht	Terrestrial acidification																																																						
Landgebruik	M ² *jr landbouwgrond	Land use/transformation																																																						
Ecotoxiciteit, zoutwater	kg 1,4-DCB naar zoutwater	Marine ecotoxicity																																																						
Uitputting mineralen/ metalen	kg Cu	Mineral resources																																																						
Uitputting, fossiel	Kg olie	Fossil resources																																																						
1180.	A.4.3.7.2	<p>Uit analyse van data blijkt dat voor storten in een beperkt aantal gevallen ook de beschrijving van handelingen D5 en D11 wordt gebruikt. Voor de volledigheid worden deze handelingen opgenomen.</p> <p>De tekst van § A.4.3.7.2 is als volgt gewijzigd:</p>																																																						

Nr.	Onderdeel LAP	Wijziging
		<p>Bij het op of in de bodem brengen van afval kan naast verwijdering (D1 <u>en een enkele keer D5 of D12</u>) in bepaalde gevallen sprake zijn van nuttige toepassing (veelal R3, R5). Hieronder de meest voorkomende situaties:</p> <ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="463 380 1561 407">1. Bij het storten van afval in een stortplaats is <u>bijna</u> altijd sprake van D1 <u>en een enkele keer van D5 of D12</u>. <li data-bbox="463 407 2801 457">2. Als een afvalstof die niet ter verwijdering is aangeboden op een stortplaats wordt gebruikt voor het aanbrengen van voorzieningen én het materiaal voldoet aan het Besluit bodemkwaliteit (verder Bbk) dan is er sprake van nuttige toepassing, te weten R3 of R5, afhankelijk van de afvalstof.